

શ્રી. પ્રાણુલાલજી મહારાજશ્રીનું જીવનચરિત્ર

જીવન રેખા

*

લેખક

શ્રી. જય તિલાલજી મુનિ

પ્રકાશક

શ્રી. મણીલાલ સુદરજી દોશી-મુબમ્બઈ

પ્રમલક

શ્રી મણીચાલ સુરજ દોશી

ઉત્તમ ત્રિવલ્લ, આગ્રા

નવર સોશાયટી

વીમ પાર્ક-પશ્ચિમ

મુબઈ-૫૬

કિંમત : ત્રણ રૂપિયા

(પ્રા. ૪ ૧૬૧૭ પ્રથમ આવૃત્તિ)

મુદ્રક

પુત્રોત્તમ મુબઈપર અલમત

મલિયા મુદ્રક

બોરસલી આનંદપુર

અમદાવાદ-૧

અનુક્રમણિકા

૧ શાંતિમળના	૧
૨ શાંતિદૂતની ઝાંખી	૪
૩ જન્મભૂમિ	૮
૪ શ્રી સૌભાગ્યચંદ સૌંદ	૧૪
૫ લેરાનળમાં સત આગમન	૧૮
૬ પિતૃવશ	૨૭
૭ માતા કુવળાઈ	૨૯
૮ જન્મ	૩૪
૯ જયજી ગુરુદેવ	૪૦
૧૦ સત સમાગમ	૪૫
૧૧ ખાળિજન	૫૧
૧૨ વૈરાગ્યનો ઉદય	૫૮
૧૩ ગુરુદેવના ચરણમાં	૬૪
૧૪ તપસ્વી શ્રીમાણુકચંદ	૭૦
૧૫ સ્વાધ્યાય અને અધ્યયન	૭૬
૧૬ દીક્ષાની તૈયારી	૮૩
૧૭ મહાભિનિષ્ક્રમણ	૮૯
૧૮ બ્રહ્મસરમાં મુનિદીક્ષા	૧૦૧
૧૯ નવદીક્ષિતને નિરખતા નગ્નારીઓ	૧૦૭
૨૦ વિકારચર્ચામાં ભક્તિદર્શન	૧૧૫
૨૧ શ્રદ્ધાબલિ અને કીર્તિનો કળશ	૧૨૩
૨૨ ધન્ય ખીસખાની ભક્તિ ।	૧૩૦
૨૩ ધન્ય છે સમય તને ।	૧૩૬
૨૪ ત્રણ સિદ્ધાંત	૧૪૨
૨૫ સેનાના સચવારે સત	૧૪૮
૨૬ કીર્તિનો એ પાળો	૧૫૪

૨૭	ધન્ય છે હૃદયની ખવિત્ર જાગે ।	૧૧
૨૮	જીવરતાનો મહામત્ર	૧૧૧
૨૯	સુરુ વિદ્યા	૧૭૨
૩૦	દલખાણની આરે વિનતિ	૧૭૮
૩૧	ગુરુદેવનું આજમન	૧૮૪
૩૨	રતિલાલસાધની દીક્ષા	૧૯૧
૩૩	સોનમદ સમ્રાજ્યા હૃદય પરત્વે	૧૯૬
૩૪	ચિતા પુત્રી । જન્મ દીક્ષા	૨૭
૩૫	હૃદયભેદનો વિકાર	૨૧૩
૩૬	વનદેવીનું આનિધ્ય	૨૨૧
૩૭	કપરી કસોટી	૨૨૬
૩૮	નલિકા જીવનના મ્હારી	૨૩૫
૩૯	રાજકોટના આજમન	૨૪૧
૪૦	સૌરાષ્ટ્રમાં મુદ્દામલિસુધ	૨૪૭
૪૧	આત્મમીલની આખી	૨૫૩
૪૨	જીવનના નામકરુ સમારક	૨૫૬
૪૩	વિદ્યામતા વિમળ વળામલ્લા	૨૬૫
૪૪	કાલારની કમ્પિત	૨૭૧
૪૫	જનલક્ષ્મીની દીક્ષા મહેલસવ	૨૭૭
૪૬	વેરાવળનો વિકાર	૨૮૪
૪૭	મુદે કવિતા અણુચારે જાગે	૨૯૧
૪૮	ધારાજી આત્મમીલ ૧૬૬૬	૨૯૬
૪૯	તેતપુર પદસાળા	૩૦૨
૫૦	ધારાજીની વિકાર	૩૦૬
૫૧	જન્મથી અધિકારની સદાઆખી	૩૧૮
૫૨	નગરની વિદ્યા	૩૨૫
૫૩	ધર્મપ્રચાર	૩૩૧
૫૪	વિવિધ વાતોલાપ	૩૩૮
૫૫	આજમની વાતોઓ	૩૪૪
૫૬	જાગ્યોનો ખચરની પરિચય	૩૫૧
૫૭	ધર્મપ્રચાર અને પુણ્યપ્રકાર	૩૫૭
૫૮	ધર્મપ્રચાર સાવરકુલ	૩૬૪

૫૯ સાવરકુડલા ચાતુર્ભાસ	૩૭૦
૬૦ વડીયા દેવળથી જામનગર	૩૭૭
૬૧ જામનગર ચાતુર્ભાસ	૩૮૨
૬૨ જામનગરથી સાવરકુડલા	૩૮૯
૬૩ મુનિઓનું ઢાંચી પ્રયાન	૩૯૫
૬૪ વડીયા ચાતુર્ભાસ તપસ્યાઓનું પૂર	૪૦૧
૬૫ મ કિન્નરભાઈરવામીનો સ્વર્ગવાસ—	૪૦૮
૬૬ તુલસીસ્થામ અને ગીરદર્શન—	૪૧૫
૬૭ પિસાવદર ચાતુર્ભાસ	૪૨૧
૬૮ પાલીતાણુનો પરિચય	૪૨૭
૬૯ ભાવનગરનો શાસ્ત્ર ભંડાર	૪૩૪
૭૦ ભાવનગરથી પ્રયાન	૪૪૦
૭૧ ભાવનગર ચાતુર્ભાસ	૪૪૮
૭૨ ભકિત સરિતામા રનાન	૪૫૩
૭૩ ગોડલમા સમેલન	૪૫૮
૭૪ વડીયાનું ચાતુર્ભાસ	૪૬૫
૭૫ ત્રણ બહેનોની દીક્ષા	૪૭૦
૭૬ ગોડલમા ચાતુર્ભાસ	૪૭૮
૭૭ સાવરકુડલાનું ચાતુર્ભાસ	૪૮૫
૭૮ ધારીનું ચાતુર્ભાસ	૪૯૨
૭૯ ધારીથી વેગવળ	૪૯૮
૮૦ વેગવળનું ચાતુર્ભાસ	૫૦૪
૮૧ વેરાવળથી બગસરા	૫૧૪
૮૨ બગસરાનું અંતિમ ચાતુર્ભાસ	૫૨૩
૮૨ હરિકાષ્ઠ દેવ વિષે	૫૨૮
૮૩ દેવ નિલય	૫૩૪
૮૪ અંતિમ ઝાંખી	૫૪૦
૮૫ મહાયાત્રા	૫૪૬
૮૬ ખેતાણીનો અનુભવ	૫૫૧

રતીમુનિ અને જીવનરેખા

પૂજ્ય ગુરુદેવો તથા ગુસ્થાઈઓ તથા વિતરાગ શાસન પ્રત્યે મન વાણી કાયા દ્વારા પૂજ્ય શાવ તથા ભક્તિ એકાતર હપવાસો રતીમુનિમા એકધારા ચાર વરસના સ્વવાસથી હુ પણ જોતો જ આવ્યો છું તેમાં જીવનરેખાનું શુભ શાઓદરે કામ રતીમુનિ હસ્તક આવતા થયું. / જિજ્ઞાસુથી અને અતથી દહનાપૂરક સુદર રીતે કલમ બળવેન જે દેવ-ગુરુધમ પ્રત્યેની શક્તિ, સેવા કેવાની તમન્ના દિગત ધીરજ સ્થન સીધતા નેઈ મસ્તક સ્વેદે તમી જન જે કોઈપણ નત્તી જત તમ વચર ફળદાર સુદર પુસ્તક સપૂર્ણ તથા મયેસુ નેઈ તેવની આખમા હપના જમુ આખ્યા અને બો વા કે કાલ કદાચ હવે માર્ આધુન્ય સમાસ થાય તોપણ હવે સમાધિને પડિન મરણે / મરીશ કારણ મહા હપકારી મારા પૂજ્ય ગુરુદેવનું મહિમિત્વ રણ સુદવવાની તક આપવાસે મળી રઈ

આખ્યાનમા તેવાર કરનાર મન રતીમુનિ જે દેવ-ગુરુ ધમ પ્રત્યેની મહા દહના અને તેના જ્ઞાની વિશાળતાને કારણે આ આજમ મહિરમાં રહ્યા મુનિમજ્જાને તથા મને પણ થયો. સતે ન થયો જે રિસીન જાણવાની જીજ્ઞાસા થાય તો પ્રાણગુરુ સ્મૃતિ કામ્ય કુજ વચ્ચે.

સહાનહી પૂજ્ય જીઘાસાસજી મહાદાઝમીના શિષ્ય વિનયમુનિ
વિજવાદશમી અમદાવાદ

ખાસ સૂચના

[સુધારો પાન ૫૫૭ થી ૧૧ ને ૧૨ થી સમજવી અને ૧૨ થી ૧૧ ને સમજવી]

સ્વ. મુદરજી હસરાજ દોશી
અમરાપુર-ધાનાજી

સ્વ પૃ ગ્રાણુ ગુરુ વિષે અને ઉપસહાર

જન્મ સ. ૧૯૫૪મા વેરાવળ મુકામે

દીક્ષા સ. ૧૯૭૬મા બગસરા મુકામે

કાળધર્મ સ. ૨૦૧૩ માગશર વદી ૧૩ શનીવાર
બગસરા મુકામે

ગુરુદેવ હસ્તક કુલ દીક્ષાઓ, ઓગણીસ,

ગુરુદેવના ઉપદેશના પ્રભાવથી ખુલ્લા મુઠાયેલા પુસ્તકાલયો

બાર રાજકોટ, જામનગર, ગોંડલ, સાધુપુર

તેમના ઉપદેશથી અનેક જૈનશાળાઓ સજીવન થઇ અનેક
નવી શરૂ થઇ

અત્યારે વડિયામા મુઠર રીતે ચાલી રહેલા તપસ્વીજી
મ.લોકેશ્વર દ્રજી જૈન વિદ્યાલયમા ગ્રાણુ પૂરનાર પૂજ્ય ગુરુદેવ
ખાસ હતા

• ગુરુદેવે લોકિયાને પણ હાતાર થવાનો પાઠ લખાવ્યો છે
તેમના ઉપદેશના પ્રભાવથી સમાજના ક્ષિત્રમા સદ્બોધ્ય
પામેલી રકમ લગભગ સત્તર લાખ રૂપિયા જેટલી થાય છે

• ગોંડલ સપ્રદાયમા અત્યારે બાર સાધુઓ છે તેમા
બેાર બાળબ્રહ્મચારી હીર્થ તપસ્વીજી રતીલાલજી મહારાજ
મોટા છે, અને સાધ્વીજીઓ કુલ ૧૦૬ છે

સ્વ. શુરદેવના ૩૭ ચાતુર્માસ થયા તેની નોંધ

૩ ખજસરા	૧ જાવનપર
૨ વેરાળ	૧ વિસાવદર
૨ ખારી	૨ બીલખા
૪ જાવનપર	૩ જામનપર
૧ જુનાગઢ	૩ રા. રોકાં
૧ મેંદરા	૧ દિરાણ
૩ જોધપુર	૫ તોપુર
૨ વડોદરા	૨ રાણપુર

પુસ્તક

પ્રાપ્તિ સ્થાન

ખજીયાદ સુદરણ દેવી

જાગૃદ નગર સોસાયટી

જિલ્લો નિશાપુર, તોચી જાગૃદ રોડ નં-૧

વીલે-પાલે-પાલે

સુભાષ-પુર

કાનંદા પાનાજીદ જીભાજી

૩૩-જાગૃદનીચમ સ્ટ્રીટ

કલકત્તા

સ્વામીજીવાસી જોત જીવન

રોડ નં-૧

વેરાળ જાગૃદ સોરાપુર

શ્રી નરસિંહજી જીભાજી

C/o નરસિંહજી જો ૩ કુલ

બીરુપુર, જાગૃદપુર

મલિકા કુલ

જોગૃદનીચમ જાગૃદ

જાગૃદનીચમ-૧

શ્રી ઉજ્જવળા સુ દરજી દેશી
અમરાપુર-ધાનાણી

આમુખ

પૂજ્યશ્રી પ્રાણસાલજી મહારાજશ્રી અર્થાત્ મારા ગુરુદેવનું જીવન ચરિત્ર એટલે જાણે “મધપુડો” આ આખું ચરિત્ર લખવાનું મને સૌભાગ્ય સંપાદ્યું તે પણ મારા માટે અપૂર્વ લ્હાણું હતી લખતા લખતા અને જીવન સામગ્રીનું નિરીક્ષણ કરતા સહજ મધપુડાનું રમરણ થઈ આવતું

મધપુડો એ અર્થમાં છે કે મધપુડો હોય ત્યાં મધમાખીઓ ચારે બાજુથી એકત્ર થઈ ગણગણતી રહે છે મધપુડો સૂતો લાગ્યે જ હોય ।

જ્યાં ગુરુદેવ બિરાજતા હોય ત્યાં ફર ફર શ્રીસંઘના લાઈઓ બહેનો મધમાખીની જેમ ઉભરાતા રહે ડાયરીના પાને પાને તમને શ્રાવક સમુદાયનાં જમાવટ જોવા મળશે

પૂજ્યવરનું જીવન ચરિત્ર ખરેખર રસઝરણી સમુ છે તેમના જીવનમાં રમસન નથી ગોટાળો નથી મોટા ચડાવ ઉતાર નથી ઠંડી કાતિને ઊડી રથૂળ કાતિનો ખળભળાટ નથી સુદમકાતિ બહુ જ આસ્તેથી પોતાના વિષયને જીતતી જણાય છે સુદમ દૃષ્ટિના અધ્યયન પછી જ તેમના જીવનચરિત્રમાં આવતું સુદમ પરિવર્તન દૃષ્ટિગોચર થઈ શકે છે વિષયનો અભ્યાસી જ આ વસ્તુને જોઈ શકે તેમ છે રથૂળમાં તો તે સરિતાનાં શાંત પ્રવાહ-સમુ પ્રતિભાસિત થાય છે ગુરુદેવના જીવનની રસ ગંગા વસ્તુતઃ ગંગા જેવી જ ગંભીર પ્રતિવાણી છે (હરિદ્વારની ગંગા નહિ પરંતુ કાંતીજીની ગંગા જોનારને ગંભીર ગંગાની કલ્પના આવે)

રથૂળ ચડાવ ઉતાવળા જીવનચરિત્ર આલેખવામાં મળ્યું છે તે જાડી કથાવાતોના આકારના હોય છે જેમાં પ્રસંગની આંટીઓ અને અટપટી વાતો જોવા મળે છે પરંતુ સમાજના તારિયક અંગોને સ્પર્શ કરનાર ગંભીર ગનિવાળા સમરસ શાંત જીવન ચરિત્રના આલેખન અતિ કઠણ છે પૂજ્યશ્રીનું જીવનચરિત્ર જોતા અને તેમની જીવન સભાધી સામગ્રીનું દર્શન કરતાં આ વસ્તુ પ્રત્યક્ષ થાય છે નિશ્ચિત બાવેમાં રમણ કરતાં આવા શાંત મહાત્માઓ સમાજને ધીસું કાતિ-સ્પર્શ કરાવે છે આસ્તે આસ્તે સમાજ સરીરને એક નવો ખાટ આપતા

હોય છે તેનાથી પરોક્ષ સાથે શરિવાદી જગ્યા જીએમય તા મુઝમ છે પરંતુ તેમને તેની જગ્યા મળતી નથી જેવી જગ્યા તેઓ છીજરા કાતિવાદી હોયને છતાં પાકવામાં પ્રાપ્ત કરે છે

પુરુષેવ ચોક્કસ રીતે નવા વિચારો પ્રસારતા કાતિવીર મહાત્મા દત્તા ત્રારા જામેખનમાં જ્યાં વસ્તુની મે રપ્ટ નોધ લેવા જાને મારા કમ્નને પુરુષેવનાં શાવરીની નેધિથી પ્રમાણીત કરવાનો ઘટલો ચોક્કસ પ્રમાણ કયો છે

અખનસીલ વચ્ચે જ્યાં વસ્તુ રપ્ટ પ્રતિબિંબ જોવા મળે તેવા પ્રણા વાક્યો જાને પારાઓ શાવરીમાંથી સ્થળ સ્થળ પર અક્ષરસા ઉતારવામાં જાયા છે

પૂર્વશ્રીના જીવનચરિત્રને જીવન-રેખા જોવું વિશિષ્ટ નામ જાપવામાં જાવ્યું છે નામ સમયમાં કુ ભરી ચર્ચો કરું તે પહેલાં જીવન ચરિત્ર લખવા માટે જામરી પાસે કેવી જાધાર સામગ્રી હતી તેની વિશદ ચર્ચો કરવી જાવસ્મક સમય જુ

પુરુષેવનો અપ્રમાણીલવા જાને નિરંતર ભત્તીરલ પ્રમાણ માટે જાપલો નનમસ્તક થઈ જઈએ છીએ તેમના જ નના ઉદ્ધા જાકાર વરસની નિરંતર નોધપેશીઓ જીલકબ્બ સાથે છે તેઓથીએ પોતાના ૮ કાથે પોતાના જીવનને લગતી શાવરીઓ તારીખવાર લખી છે જાકાર વરસમાં એક દિવસ જલુ જોવા નથી કે જે તારીખની તેઓએ નોધન લીધી હોય છેકલિલ્લ પહેલાના ૭ દિવસ સુધી અમુવલુ નોધપેશીઓ પ્રાપ્ત થાય છે તેમની શાવરીઓનું જાતિમ વાક્ય છે હરિવૈધ જાબ્યા" જામગના પ્રકરણમાં જ્યાં વાક્યની મે કાબમલ વિશદ જાખ્યા કરી છે

પુરુષેવનું શાવરી લખન નિયંત્રુ જ છે ડેરા લલગની પોતાના કાથે જાપમેલી નાની નાની પ્રણા પાનાવાળી નેધિપેશીઓ જાનાવી છે તેની સાઈઝ ૩ ૪ છંબી હશે જાધી શાવરીઓ નાનીમોરી સાઈઝનો છે તે શાવરીઓના પાનાપર માખીની ટાચ જેવા જમકતા મોટી જેવા જોકલમ ઝીલ્લા જાકારોથી જલુ લખાલુ કરું છે એટલા જાધા ઝીલ્લા જાકારો છે ૩ નરી જાખિ વાંચતુ મુરુદેલ પોરે થણી જાખ્યાએ તે કાચની મદદથી જ શાવરીઓની નેધિ વાંચતો પડી છે લખવાની રીત જોકલમ પોતાની નિયંત્રુ રીત ૮ જાખીકાર કરી છે

એક પાનાને બે ભાગમાં વહેચી દઈ એક સાથે બનેલી બે સ્તંભીકતો ને એક સાથે જ લખવામાં આવી છે વિષયાત્મક થતા આપણે અલગ પાને લખીએ છીએ જ્યારે ગુરુદેવે એક જ પાનાપર ત્રણ જાતના લખાણ અલગ અલગ આકારની પદ્ધતિઓમાં લખ્યા હોય છે ઘણી વખત બે ત્રણ ગ્રંથમાં બુદ્ધ બુદ્ધ લખવાની રીત અપનાવી છે એક જ પાના પર લીલા, લાલ, વાદળી અક્ષરો જોવા મળે બધી ગાયરીઓ ગુરુ ગુજરાતી ભાષામાં લખવામાં આવી છે

આ બધી નોંધો વાંચીને તેમણી નિષ્કર્ષને છૂટો પાડવો તે વલ્લુ જ કદિન કાર્ય હતું નોંધો એટલી બધી વિચાર વિસ્તૃત અને પરિપૂર્ણ છે કે તેમાં આવશ્યક અનાવશ્યક બધી વાતોનો બહોળો સંગ્રહ થએલ છે

જેમ કે મહેમાનો આવ્યા તે કયા કયા ગામના હતા ? કેટલા હતા ? ક્યારે આવ્યા ? કેટલું ગેકાપા ? તેને શું જમાડવામાં આવ્યું ? તેઓએ શાની પ્રભાવના કરી ? અને માગણી સાલણીને ક્યારે ગયા તેની પૂરી નોંધ જોવા મળે છે ખાસ કરીને દર્શનાર્થી સમુદાયના કાર્ય કલાપત્તી વિપુલ નોંધોથી ગાયરીઓના સેકેડ પાના શેષાયેલા છે

જ્યાં જ્યાં ગુરુદેવના જાહેર પ્રવચનો થયા છે તેની નોંધો તથા તે દિવસના પ્રવચનનો સાર પણ ગાયરીમાં આવ્યો છે આ નોંધો અમને ઘણી જ ઉપયોગી ચર્ચ પડી છે જીવનચરિત્રમાં ઘણી જગ્યાએ ગુરુદેવના ઉપદેશાનુસાર પાન કરાવવાનું સૌભાગ્ય સાપડ્યું છે ગુરુદેવે પોતાના વિશદીઓને ક્યારે પણ મચક આપી નથી તેમજ તેમને ઉત્તેજના પણ આપ્યું નથી કે નથી હાલેડા, પરંતુ બહુ જ સારી રીતે તેઓને માથું ખાતા શેષાય છે, અથવા રોકનાનો પ્રયાસ કર્યો છે તે પણ આ નોંધો ઉપરથી આપણને જાણવા મળે છે જેમ કે રાજકોટમાં તેરાપયા સમ્રાટને પક્ષ લઈને વાતચીત કરવા આવનાર વ્યક્તિને કેટલી સપટનાથી દૂર રાખ્યા છે અથવા કહો અનાવશ્યક વિવાદ ટાળ્યો છે તે વાચના જેઈ શકે

વગર ગુરુદેવની આ બારીક નોંધ પોથીઓ વાચતી એ પણ એક રસપ્રદ વિષય છે તેમાં ઘણી ઘણી વાતો સાથે એક નીતિ નિષ્પૂષ્ઠ મહાત્મા સામાજિક ક્ષેત્રે કેવી તિલ્લણ શુદ્ધિ ધગવે છે અને શાસ્ત્રીય આદેશોને કેટલા મૂર્તિ મત બનાવે છે તે પણ જાણવા મળે છે ગુરુદેવની નોંધપોથી તેમના એક લગીર પ્રવાસની પરિચાયક છે તેઓશ્રીએ આ નોંધો પહેલાં પણ

આગળની જીવન સામગ્રી મેળવ ને લખવાના પ્રયાસ કર્યો છે તેના આધારે તેમના આસ્પષ્ટતાની હકીકત મળી રહે છે

આ વિશદ નોંધયોગ્યોમાં કેટલીક સામગ્રી અનુપલબ્ધ છે તેની યચ્છો કરવાં અશક્ય નહિ ગણાય. ૭ વસ્તુ ડાહરીમાંથી મળી રહી તેમાં ડાહરીની ત્રુટિ અથવા અપૂર્ણતા નથી પરંતુ પૂ. ૧ દેવે ગણી કરીને ડોહી દીધેલા ફેરા પાનાઓ ડાહરીના ના જ હોય અથવા છે ડાહરીના ૭ મહત્વપૂર્ણ પાનાઓ લખાયા નથી તેના તથ્ય કારણો સામે આવ્યા છે

(૧) ડાહરીના લગભગ પાંચગણા સહ આતુર્ભીસાનું વચ્ચું નથી લખાયું ત્યાં પાના ડોહા દેવામાં છે અને અન્યત્ર તાટમાં આ આતુર્ભીસનાં ધરના લખવામાં આવ્યાં છે તથા હૃદયમાં ક વામાં આવ્યાં છે કમન સ્થિતિ આતુર્ભીસનાં વચ્ચું કરતી બધી નાગો અને મળી રહી નથી ૭ આતુર્ભીસનાં મિત્ર સામગ્રી ખારી પાસે ન હતી તેવા કાન આતુર્ભીસની સુદિવસ વિવેચના કરવામાં આવી છે

(૨) સૌથી અગત્ય કરી વાત એ છે કે પૂ. તર્જાએ ડોહાપત્ર સિવાય કે સિખાઓની સિખાનું ક્યાંયે વચ્ચું નથી તેમજ તેનાં નામ લીધી નથી જે સિખાને આ સિખા આપી ત્યાં ડાહરીમાં ફેરી ત્યાં ડોહા દેવામાં આવી છે તે અગત્ય પૂ. ગુરુદેવે ગણી કરીને મૌન સન છે તપુ ૨૫૪ થાય છે

(૩) હૃદયક હકીકત લખવાની બાકી હોય તે માટે ડાહરીમાં જગ્યા ડોહી દીધી છે પરંતુ ત્યાર પછી તે હકીકત તે ત્યાંમાં લખવી જ રહી ગઈ છે અરેબર ગુરુદેવની અભિપ્રાય જતા તે જગ્યા પુનઃ ફેર પાનો અવકાશ પ્રાપ્ત થયો નથી

આ રીતે વિચારતાં ડાહરીઓમાં ફેર ફેર થયું ફેરા પાનાઓ તેવા મથે છે ત્યાં ખાસ વાત લખવી રહી ગઈ હોય છે જાના કારણે કરીને અરિત આસેખવામાં રસભજ થયો છે અને લખવામાં અગ્રેષ્ઠી પડી છે જ્યાં જ્યાં કુ સાક્ષી હોય તેવા પ્રસંગોને સ્વાનુભવથી લખીને ફેરા પાનાની ખાઈને જમતી કરવાનો પ્રયાસ થયો છે સૌથી મોટો અગ્રેષ્ઠી એ જ નહીં કે ડાહરીમાં જે ખાસ મહત્વપૂર્ણ વાત લખવી હોય ત્યાં ગુરુદેવે હૃદયે જ ન કરતાં ફેરી જગ્યા મૂકી દીધી છે

આ તથ્ય જતા પૂજ્યશ્રીની આ ૨૧જેટલી ડાહરીઓ ધણી જ મહત્વપૂર્ણ છે તેમાં જરાયે રહે નથી.

આજે એ ડાકરીઓના આધારે ઘણી જ વારતવિક્ક હકીકતો પીરસતા
મને અત્યંત આનંદાનુભૂતિ થઈ ગઈ છે

હવે આ જીવનચરિત્ર કેવા સન્નેગોમાં ડયા રચળે લખાયુ તેનો
ઉદ્દેશ્ય કવો જરૂરી સમજુ છુ

પૂજ્યશ્રી કાળધર્મ પામ્યા પછી જનતામા તથા શિષ્ય સમુદાયમા
એ પ્રશ્ન ઊઠ્યો કે તેઓશ્રીનુ જીવનચરિત્ર લખાવુ નોઈએ આ પ્રશ્ન
ઘણી જ મહત્વતિથી ચર્ચાતો રહ્યો દરમિયાન તપસ્વીશ્રી જગજીવનજી મહા-
નાજે પૂજ્યશ્રીના જીવન સંબંધે સમસ્ત સામગ્રી એકત્ર કરવી શરૂ કરી
હીધી તેઓશ્રીએ જો જામીરથી પ્રયાસ ન કર્યો હોત તો કદાચ કામ વધારે
હીલમાં પડી રહેત તેઓશ્રીએ તમામ માહિતી એકત્ર કરીને સૌરાષ્ટ્રમાંથી
પૂજ્યશ્રીની બધી ડાકરીઓ પોતા પાસે મગાવી ઘેર આ બ્ર ધોરમહા
તપસ્વી શ્રી મોટા રતીલાલજી મહારાજે બહારમાં પડેલી હસ્તલેખિત દેટલીક
બુકો અને તમામ પત્રિકાઓ સાથે બધી ડાકરીઓ આ બાજુ મોકલી આપી

તપસ્વીશ્રી જગજીવનજી મહારાજે આખોની તકલીફને ન મણુકારતા
બધી ડાકરી આદ્યન્ત વાંચી ને પોતાની હાથે ત્રણ મોટી બુકોમાં આખુ
ચરિત્ર લખી નાખ્યુ અને તેમાં ઘણી બધી હકીકત ને સ્થાન મળ્યુ ત્યાર
બાદ તેને વ્યવસ્થિત ગુજરાતીમાં લખવા માટે મને પ્રેરણા આપી અમુક
અયોગવશાત્ મે પૂરી તૈયારી ન બતાવી અને આ કામ આરંભે દરન માટે
જણાન્યુ તપસ્વીશ્રી ને મારી આ મુઝીયાણી સલાહ પસન્દ ન પડી વડીયા
વિદ્યાલયના અધિષ્ઠાના શ્રી રોચનલાલજીની તપસ્વીજીએ વરણી કરી
અને આખુ કાર્ય તેમને સુપ્રન કરાવ્યુ

મારા અનુભવ પ્રમાણે તે કાર્ય તેમનાથી બનવામાં દેટલી અડચણો
આમરો એવુ લાગેલુ મણુતરી પ્રમાણે તેઓએ લેખિતી હાથ ન ધરી અને
કાર્ય ખોરબે પડ્યુ તપસ્વીશ્રીજી નો આત્મા થોડો કેચવાયો તેઓશ્રી
ચાહતા હતા કે આ કાર્ય શીઘ્રાંતિ શીઘ્ર સમાપ્ત થાય એ વરસની
લાખી પ્રતીક્ષા પતી વડિયાવી બધી સામગ્રી સમાજના અગ્રગણ્ય નામાંકિત
શ્રાવક શ્રી દુર્લભજીભાઈ વીરાણીએ તપસ્વીજી મહારાજની પ્રેરણા
અનુસાર પુન મોકલી આપી દુર્લભજીભાઈ મુઝેવ પ્રત્યે એક નિષ્ઠ શ્રદ્ધા
વાળા છે તેમના આત્માનો પણ એજ અવાજ હતો કે જીવનચરિત્ર
પ્રકાશિત થવુ ઘટે

સકલ સામગ્રી જાહિસા નિકેતન મેલમ પા આવી જતા અને તે માળન વિચારતા ૫ દેવના ઝાણુમયી કહકે બંદો મુકેત થવાના અને અવસર દેખાશે. પોત વરસ થયા કામ બટકતુ હતુ તે દ આન મ અમુતવાસવાઈ દાઈા નિવૃત્તિ બંદે મેલમ પા આબ્યા ત્યા તેઓ સાનિમય સમય વિતાવવા માટે આબ્યા હતુ તેએતી રી ૫ સાળાના સિદ્ધક હે સા ૫ સિદ્ધક તરીકે ઉન્નતવળ કારકીદી સપાદન કરી હે તેમણે હેર લખવા માટે અને નિરતર ઉપર છી કરા મા ૫ ચાનશ લખવા માટેની ત્યાગદાો સ્વીકા ૫ મારે જેવુ કાઈ જરાનર ઉપ ૫ છી કરનાર નેઈએ વીર કુરા હતી અને ગુરુદેવની અસીમ દયા વસ્તી હી હતી.

જીવનચરિ લખવાનુ પ્રારંભ થયુ જામળી વખતે મારા આત્માને પ્રમ આનંદ થયો. સામગ્રી વિચર હતી એક વિસ્તૃત મર્મીકૃત ગ્રન્થ રૂપે પુસ્તક તૈયાર કરવાનુ હતુ ગુજરાત પ્રાત કોડવા લગભગ વીસથી વધારે વર્ષ વહી ગયા હે આપામાં કિદી સંબોધેતા પ્રવાહ આવી જવા સહ્ય હવેલે તે હતાં મહાશયોની સેવા કરવાની પણ અશ્વમેય તક હતી.

ગુરુદેવનુ જીવન-કવન ચિત્તર સામાન્ય પ્રવાહથી સખન થયુ હે સાધુ જીવનના એક સીધા પ્રવાહ અને સીધી ગતિ હે જીવનની સખત્ય તથા ઉન્નતવળ કીતિ કાઢીને વેમા બીજી કાઈ શેમાયક ધટના પ્રવાહ નથી ૫ એ સાધુ જીવનની વિશીષ્ટતા તેમની પદયાત્રા હોય હે આપુ જીવન એક પ્રવાસી કથા ૫ેવુ લાગે હે રી રીને એના એજ ગામેમાં ત્યાહુ એના એજ નગરેમા ચોગાસા કરવાનુ અને એજ દેનાર્થાં જાવવાની એટલી પ્રસંગી સાદસ્ત્ય થણી જ હોય હે

ચોમાસામા પણ લગભગ પ્રવાહ એક સરખો ૫ હોય હે પ્રવચન રાસકથા દેનાર્થાં જાગમન પ્રજાવનાઓ તપશ્વર્ષો પયુષ્કૃતો ઉત્સવ અલ્પવયુનાદિ એ મુખ્ય ગિતાઓ હોય હે સમસ્ત ગાદીમોસની સમાન અવસ્થા હોય હે કહેવાનો તા પય જીવનચરિત્રમા જાવળી નેઈતી સામગ્રીનુ વિવિધ, તથા આશ્ચર્યજનુત્વ સાહસમાય જાગાનક કથળતી પરિસ્થિતિમા ધટતી ધટનાઓ હે બધી કાઈ કહેણાત્રક ધટનાઓ એક તપ્સવી મહા માના અને વેમાએ જૈન સતના જીવનમાં ઉત્તમ્ય હોતી નથી

છપરની બધી કથા વરતુને લક્ષમાં રાખી જીવનચરિત્રને વૈસિનનમ અર્પીને તૈયાર કરવા પ્રવાસ કરવામાં આબ્યા હે જાવા સત મહાત્મા-

ઓના જીવનચરિત્ર આલેખનનો ઉદ્દેશ ત્યાગ વૈરાગ્યની ભાવના ફળવામ
એજ હોય છે તેમના ભક્ત સમુદાયને ગુરુકથા બાંધવા મળે, ગુરુગુણ
ગાઈને ભક્ત પોતાના આત્માને તૃપ્ત કરી શકે તેમ છે તે ઉદ્દેશ્ય પૂર્તિ
માટે ખાસ ધ્યાન આપવામા આવ્યું ॥

પૂજ્યશ્રીના જીવનની ભવ્યતાને પારખવી તે એક અધ્યનનો વિષય
છે તેવી નકકર સામગ્રી તો અધ્યેતા જ તાગવી શકે આ ચરિત્ર ચિત્રણમાં
તે ભાવોને મુખ્ય સ્થાન આપવામા આવ્યું છે સૌરાષ્ટ્રની સતપઠ પરા
ઠેન સતોની તેમાં વિશેષતા ગ્રમણ સંસ્કૃતિના વારસોની કાર્યક્ષમતા,
તેમના ક્ષેત્રની મર્યાદા, છતાં જનજીવન સાથેના તેઓનો સંપર્ક લોકજીવ-
નના વાવૈયા તરીકેની જવાબદારી, હૃદયગત ભાવનાઓનું પોષણ, તેમાં
નવી ક્રાંતિનું ખીમશોષણ એ તરવોનું પરિક્ષણ કરીને તેને ન્યાય
આપનામાં આવ્યો છે

ઐતિહાસિક દ્રષ્ટિએ આગળ ચાલીને ગોરાલ ગઝલ તથા સૌરાષ્ટ્રના
સતોની ભૂમિકા સ્પષ્ટ થાય એ વસ્તુ નજર સામે રાખવ માં આવી છે
આ પુસ્તક તે આખ્યાન કે ખાલી જીવનચરિત્ર નથી કે કેવલ ગુરુ
ગુણમાળા નથી પરંતુ આતર સંપ્રદાયની જનજીવનમાં વણાએલી સાધુ
પરંપરાનું અને તેમાં શ્રમક્ષમતા વ્યક્તિત્વનું એવું ચિત્ર છે કે સાહિત્ય
ક્ષેત્રે જ ટાઈ સાગોપાંગ ભારત દર્શનનો અભ્યાસી હોય તો ભારતીય
સંસ્કૃતિની આંતરશાખા એની વ્યવસ્થા અને તેનાથી નીપજતી અસરોને
તે નિહાળી શકે આખી સાંતુ સંસ્થાનો ગમે તેવો અધ્યાત્મમય વૈરાગ્ય
પૃથ્વી ઉપદેશ થતો હોય, જગતમિથ્યા નિર્મોહી ભાવનાઓ ટપકતી હોય,
છતાં એ આખી સરથા સામાજિક છે અને સમાજક્ષેત્રે તેનાં એક
પ્રભાવ હોય છે જે રાષ્ટ્રીય ભાવોને સીધા સ્પર્શ કરે છે તેમાં એ
સામાજિક વ્યવસ્થાને સમજતા આવા મહાન સતો ધર્મની ગુણમિ પર
પધારે છે ત્યારે જાનમય ઉપદેશ સાથે જેવું જનહિત સંધાય ત્યય છે તે
કહેવું શબ્દોથી પર છે ધન્ય છે તે માતાઓને કે આવા સાચા નિર્મોહી
નરપુગવોને તેઓ જન-મદેતી હોય છે પૂજ્ય ગુરુદેવ તેમણેના સાચા નર
દેશરી માતા કે વરનાર્ષની કુલીનું ગ્લ કતા

પુસ્તકનું નામ જીવનરેખા ગણવામા આવ્યું છે તેમાં દ્રષ્ટિ છે
સાચું જીવન યા જીવનચરિત્ર તેજ છે કે જે જીવનથી સમાજના અત-
કંથ પર એક નિશ્ચિત રેખા ખેંચાતી હોય! પૂજ્યશ્રી ખરેખર એક
જીવનની પ્રકાશ રેખા ખેંચી ગયા છે એક એવી રેખા જેમાં તેમના

જીવનનું પ્રતિબિંબ બોલે છે બીજી રીતે જીવનરેખા નામ પસંદ કરવાનો હેતુ ખરેખર તેમના જીવનની સઠજ કાબજીયાતને સાહિત્યમાં આપઘટ કરવી તે વિશાળ કામ હોવાથી હજી તેમના જીવનની એક ઝાંખી એક જ પક્ષિ કામળ પર પ્રગટ થઈ રહી છે પરંતુ એ રેખા એવી છે કે તેમાંથી વિચારક જીવનની મહાનતાને અદાજી રોકે

તેમનું જીવન એક જીવવા માટે માર્ગદર્શક પથદર્શી છે તેનું પ્રતિબિંબસ્થુ છે જીવનરેખા એ કાવ્યને વ્યક્ત કરી રહી છે એટલે જીવન રેખા સ્વયં યાજ્ઞો છે કોઈ પક્ષુ રેખા ને કોઈ બહુમુખ વસ્તુ હોય તો ગુરુવરનું જીવન એક હીરાબદ્ધીન રેખા જેવું છે માટે જીવન રેખા સ્વયં હીર જ પ્રયો નયો છે

આખર મહાપુરુષોના મરજમય જીવન થયું આ સંસારના મર્દવ રક્ષક પર એક રેખા જેવા જ છે ઘણી ઉજ્જવળ રેખાઓ માટેની એક રેખા જ બને છે એક જિંદગીથી તે કાવ્યને અનુલક્ષીને સ્વ જીવન રેખા સ્વયંની વરણી થઈ છે જે કોઈ કદો પૂર્ણવરનું જીવન એક એવી સીધી રેખા છે પક્ષિ છે જેના પર આમજી હજારો સત આત્મા છે અને હવે પછી પક્ષુ હજારો આત્માઓ આશરે.

માર્ગ એ મોજ કુ પૂર્ણ કરું તે પહેલાં પુત્ર એક વાત સ્પષ્ટ કરું અને તે એ કે પૂર્ણશ્રીનું જીવનચરિત્ર હજી હેતુસર પ્રાચીન પાત્રી રહ્યું છે એટલે મન્થના આ ઇતિહાસ રતનાને સ્વયં મહિમા પધરાવ્યા વિના તે નરપુત્રવને ત્યાં આપવાનું અવકાશ છે બીજું તેઓશ્રીના એક સામર્થ્યે વધારે નિઃકટવર્ણી બાજો છે ગુરુદેવનું સ્વયં ચિત્ર વારણમાં બાજોને મળવું પરમ આવશ્યક છે ત્રીજું શાળગીથી પ્રત્યેક ગુરુદેવનો અધ્યાત્મિક પ્રકાશિત થવો નિર્વાત નજરી છે આ ચરિત્ર વાચનથી હજી અસ્તિ તપમાં હલિ થાય અને હરેક આ મા પ્રવળમાર્ગે જાયર એ અભિયાપા અરણ્યને નથી

આ ચરિત્ર આસેખનમાં અધિસા નિઠેનને જ પૂરો મોજ છે અને પ્રકાશક તરીકે કીડ સન્માન અધિસા નિઠેનને જ મળવાનું છે તેમાં કોઈ સંતપ નથી

નિઠારની આ અવનવી ધરતી પર બેઠીને પરમ પૂર્ણશ્રી ગુરુદેવનું ચરિત્ર લખન કરતા પચપચ અને ધણુ આશિષ થનું રહ્યું ધન્ય છે જેનો ગુરુશ્રમિ નિઠાર અને ધન્ય છે ગુરુદેવની વિશ્વર સ્થળા સોરાપ્ત !

તા. ૮-૬-૬૭ શુક્રવાર સ ૨ ૨૭ મનગાદ (નિઠાર) અપત મુનિ

પ્રકાશકનું નિવેદન

સૌરાષ્ટ્રની જૈન તથા જૈનેતર જનતા પૂ. શ્રી પ્રાણલાલજી મહારાજશ્રીને સૌરાષ્ટ્રના ધર્મકેસરી તરીકે પીછાને ■ તેઓશ્રીએ સાધુ જીવનમાં વિહાર કરી નાનામાં નાના ગામડાઓને લાભ આપી ધર્મ લાવના જાગૃત કરી છે. જાનપ સમાજને ઉપયોગી એવી જ્ઞાનપરબો જાળી કરી સૌરાષ્ટ્રની જનતાને ધર્મભિમુખ કરેલ છે. આવા પૂજ્યશ્રી આપણા વચ્ચે હૈયાત નથી આથી આવા મહાપુરુષનું જીવનચરિત્ર આપણા જેવાં સસારીઓ માટે અને આપણી ભાવિ પેઢી માટે આદર્શરૂપ અને અને તેમના લગ્ન તપ અને ત્યાગનો આદર્શ થોડે ધણે અશે પણ આપણા જીવનમાં પ્રેરણા રૂપ અને એવી ધણા ભાઈ બહેનોની ઇચ્છા હતી આ ઇચ્છા ત્યારે જ પાર પડે કે તેમનું જીવનચરિત્ર જનતા સમક્ષ મુકાય.

પૂજ્ય મુનિવરોશ્રીની પ્રેરણાથી તથા ભાવુક જનતાના સહકારથી પૂજ્યશ્રીનું જીવનચરિત્ર “જીવનરેખા” આપ સૌની સમક્ષ મૂકતાં આનંદ અનુભવુ છું. માગ ભાઈઓ, બહેનો તથા સહજ પરિવાર પૂજ્યશ્રીના અનુયાયી હોઈ આ પુસ્તકે પ્રગટ થતા વધુ આનંદ સાથે ધન્યતા અનુભવી રહ્યા છે. આ પુસ્તકે પ્રગટ થાય તેની પ્રેરણા આપનાર મારા સ્વ પૂ. પિતાશ્રી તથા મ. સ્વ માતૃશ્રીની ઇચ્છાને આપ સૌના સહકારથી સતોધી શક્યો છું તે માટે માટે વધુ અતોષની વાત છે.

આ પુસ્તકના પ્રકાશન કાર્યમાં સામગ્રી પૂરી પાડનાર ધોર તપસ્વી મજા મીન પ્રીય ધોર બા. જી. મોટા સ્તીલાલજી, મહારાજ તથા તપસ્વી જગજીવનજી મહારાજ, પડિતશ્રી જયતીમુનિ, શ્રી ગિરીસ મુનિ તથા છાપકામ કાર્યમાં સહકાર આપનાર શ્રી માતૃતર અમૃતલાલ દોશી, મારા મુરબ્બી સમભાવી તપગૃહીય શ્રી કદીરચ દલાઈ સતરિયા તથા ‘વિશ્વવાત્સલ્ય’ ના અનુચાપક શ્રી હરિપ્રસાદ આચાર્યનો આભારી છું.

જે ભાઈ બહેનોએ આપણા “મુદ્રેવ” પ્રત્યેની ભક્તિ દર્શાવી પુસ્તકનો પ્રતો અગાઉથી નોંધાવી અને વધુ પ્રેતસાહિત કર્યો તેને હું શુભી

આ બ્રહ્મપુરુષનું જીવનચરિત્ર મોડે મોડે પશુ આપણાં સોનાં
લાકમાં આવે છે તે આપણાં સૌને આટલે જ્ઞાનની વાત છે

પૂજ્યશ્રીનું જીવનચરિત્ર આપણને સૌને પ્રેરણાપૂર્ણ અને તેની પ્રભુ
પાસે પ્રાર્થના ૧

મણિસાહ મુદરજી દોશી

ક્ષમાયાચના

પહેલા તો લખતા મનને ચલાતાપ થાય છે મનને દુ ખ થાય છે કે આપણા પરમ પૂજ્ય ગુણીયલ ગુરુવર મહારાજશ્રી પ્રાણલાલજી મહારાજ મહા પ્રખર વિદ્વાનગાની, ગ બીગ, સરલ રવલાવે જેઓ પરમ પૂજ્ય પન્નમ કેસરી કાસીરામ મહારાજશ્રી સૌરાષ્ટ્ર લુનાગઢ પધાર્યા ત્યારે પ્રાણલાલજી મહારાજનું પ્રત્યન સંકળી પ્રાણલાલજી તુમતો સૌરાષ્ટ્ર સિદ્ધ-સમાન છે જેવી ઉપમા આપી હતી ખરેખર સૌરાષ્ટ્ર-સિદ્ધ સમાન જ હતા આવા મહાપુરુષનો ઉપકાર આપણા સૌરાષ્ટ્ર-સઘ સમાજ ઉપર પારાવાર ગણાય કે તેઓએ સૌરાષ્ટ્ર સઘ સમાજના ખરેખરા યાત્રા ધ્યાનના માટે મહાન લગ્ન સાધનો તેના ઉપદેશથી ઠેકઠેકાણે બની ગયા સઘલ સઘના માટે ધાર્મિક સાધનો તેના ઉપદેશથી કામ કામ લાયકેરી વગેરે યન સાધન બની ગયા

તે મહારાજશ્રી કાળધર્મ પામ્યા બાદ તેમના જીવનચરિત્ર માટે મહાન કાર્ય જે દુરતમા થયું જોઈએ તે આપણે લાંબા સમય સુધી ભૂલો ગયા

તેમના નિશ્ચિત તિથિઓના ધણા દામ સઘને પ્રાપ્ત થયા તેમજ કાળધર્મ પામ્યા બાદ તે કાળે પણ સારી રકમ થઈ તેની બાજની આમદાની પણ કરી

હતા આપણે પ્રથમ મુખ્ય કામ જીવનચરિત્રનું બહાર પાડું જોઈએ તે લક્ષ આપણે ભૂલી ગયા તેના માટે ક્ષમા યાચના

વેળાસર આ મુખ્ય કાર્ય બન્યું હોત તો ગુરુમહારાજશ્રીના પરમ ભક્તો જેઓ બાજ આપણા સમાજમાં હાજર નથી રવગવાસ પણ થઈ ગયા તેને મહાન લાલ મળત આત્મ શાંતિ મળત

વળી પ્રથમ તો મારો પોતાનો દોષ જણાય છે કે દેવનું દેવત્વ પુનરીના હાથમા પૂજ્ય ગુરુ-રના મહા ઉપકાર નીચે દબાયેલા સદાના માટે તેના આપણે ત્રણી છીએ પ્રથમ અમારી ફરજ હતી કે અતરની લાગણીથી તેમના ઉતારા પરથી લખાણ તૈયાર કરું હોત અને સમાજના હાથમાં મુક્યું હોત તો દુરત અમલ થઈ જત લખાણ થાત નહિ.

ગોડસ ગચ્છના પૂજ્ય મુનિરાજે અને મહાસતીજીઓની નામાવલિ

મુનિરાજે

- ૧ પરમપૂતપોષની બા. જા. સ મહાવસિરોમણી શ્રીરતિલાલજી મહારાજ
- ૨ વયોવૃદ્ધ તપસ્વી શ્રી જગજીવનજી મહારાજ
- ૩ પ્રબલકૃત ચંદિત રતન બા. જા. શ્રી જય તિલાલજી મહારાજ
- ૪ મધુર બ્યાખ્યાની બા. જા. શ્રી ઝિરીશચંદ્રજી મહારાજ
- ૫ વિદ્યાબ્યાસગી બા. જા. શ્રી જયરાજજી મહારાજ
- ૬ સ્વાધ્યાયી તપસ્વી શ્રી અમૃતલાલજી મહારાજ
- ૭ શાસ્ત્રજ્ઞ બા. જા. શ્રી જનકરામજી મહારાજ
- ૮ વિદ્યા વિનોદી બા. જા. શ્રી જગદીશચંદ્રજી મહારાજ
- ૯ વિદ્યા બ્યાસગી બા. જા. શ્રી હરીશચંદ્રજી મહારાજ
- ૧૦ વિદ્યાભિલાષી બા. જા. શ્રી હજમુખરાયજી મહારાજ
- ૧૧ નવદીક્ષિત બા. જા. શ્રી કલ્પેશચંદ્રજી મહારાજ
- ૧૨ નવદીક્ષિત બા. જા. શ્રી વસંતરાયજી મહારાજ

મહાસતીજીઓ

- ૧ વયોવૃદ્ધ પરમ પૂજ્ય શ્રી રામકૃષ્ણનાથ મહાસતીજી
- ૨ વયોવૃદ્ધ શ્રી હેમકૃષ્ણનાથ મહાસતીજી
- ૩ સેનાનિષ્ઠ શ્રી મણીનાથ મહાસતીજી
- ૪ શાસ્ત્રજ્ઞ બા. મ. શ્રી જયાનાથ મહાસતીજી
- ૫ મધુરકંઠીય શ્રી શાતા મહાસતીજી
- ૬ સેવાલાવી શ્રી કલ્પનાથ મહાસતીજી

- ૧ વયોવૃદ્ધ પૂજ્ય શ્રી પુરીબાઈ મહાસતીજી
- ૨ વયોવૃદ્ધ શ્રી ચ તોફબાઈ મહાસતીજી
- ૩ સેવાશીલ શ્રી ચ ચળબાઈ મહાસતીજી
- ૪ બા. પ્ર. શ્રી કાતાબાઈ મહાસતીજી
- ૫ સરલાતમા શ્રી વિજયાબાઈ મહાસતીજી
- ૬ બા. પ્ર. શ્રી ભાનુબાઈ મહાસતીજી

- ૧ વયોવૃદ્ધ પૂજ્યશ્રી પાર્વતીબાઈ મહાસતીજી
- ૨ વિદુષી બા. પ્ર. શ્રી સવિતાબાઈ મહાસતીજી
- ૩ „ બા. પ્ર. શ્રી વિજયાબાઈ મહાસતીજી
- ૪ „ બા. પ્ર. ભાનુબાઈ મહાસતીજી
- ૫ „ બા. પ્ર. શાતાબાઈ મહાસતીજી
- ૬ બા. પ્ર. શ્રી નાના વિજયાબાઈ મહાસતીજી
- ૭ બા. પ્ર. શ્રી મંજુલાબાઈ મહાસતીજી
- ૮ નવદીક્ષિત બા. પ્ર. લતાબાઈ સ્વામી
- ૯ „ બા. પ્ર. ઈંદુમતીબાઈ સ્વામી
- ૧૦ „ બા. પ્ર. અનિલાબાઈ મહાસતીજી

- ૧ વિદુષી શ્રી અમૃતબાઈ મહાસતીજી
- ૨ સેવાભાવી શ્રી સમજુબાઈ મહાસતીજી
- ૩ નવદીક્ષિત શ્રી સરલાબાઈ મહાસતીજી

- ૧ વયોવૃદ્ધ શ્રી માનકુવરબાઈ મહાસતીજી
- ૨ વિદુષી શ્રી રાણાબાઈ મહાસતીજી
- ૩ શ્રી જે કુવરબાઈ મહાસતીજી
- ૪ આત્મનિષ્ઠ શ્રી લલિતાબાઈ મહાસતીજી
- ૫ સેવાશીલ શ્રી જયાબાઈ મહાસતીજી
- ૬ બા. પ્ર. શ્રી નિર્મળાબાઈ મહાસતીજી
- ૭ બ્યાજ્યાન્ની શ્રી નર્મદાબાઈ મહાસતીજી

- / બા. જા. શ્રી ઈંદુભાઈ મહાસતીલ
 ૯ બા. જા. શ્રી ચાંતાભાઈ મહાસતીલ
 ૧૦ સરસ્વતીબાવી શ્રી જનસુખાભાઈ મહાસતીલ
 ૧૧ બા. જા. શ્રી જ્યોત્સ્નાભાઈ મહાસતીલ
 ૧૨ બા. જા. શ્રી હાલકુ વરભાઈ મહાસતીલ
 ૧૩ બા. જા. શ્રી વનિતાભાઈ મહાસતીલ
 ૧૪ બા. જા. શ્રી હેમલાભાઈ મહાસતીલ
 ૧૫ બા. જા. શ્રી તારાભાઈ મહાસતીલ
 ૧૬ બા. જા. શ્રી પ્રિયબાળાભાઈ મહાસતીલ
 ૧૭ બા. જા. શ્રી મને રમાભાઈ મહાસતીલ
 ૧૮ બા. જા. શ્રી પ્રફુલ્લાભાઈ મહાસતીલ
 ૧ વિદુષી બા. જા. શ્રી જમરતભાઈ મહાસતીલ
 ૨ વ્યોમવૃક્ષ શ્રીહરભાઈ મહાસતીલ
 ૩ ચાંત રવભાવી શ્રી નવલજાઈ મહાસતીલ
 ૪ બા. જા. કુદનભાઈ મહાસતીલ
 ૫ બા. જા. શ્રી પ્રજ્ઞાભાઈ મહાસતીલ
 ૬ સેવાભાવી શ્રી ચાંતાભાઈ મહાસતીલ
 ૭ બા. જા. શ્રી કલ્પનભાઈ મહાસતીલ
 ૧ વિદુષી બા. જા. શ્રી વખતભાઈ મહાસતીલ
 ૨ બા. = , પ્રભાભાઈ મહાસતીલ
 ૩ બા. હીરાભાઈ મહાસતીલ
 ૪ બા. , ઈંદુભાઈ મહાસતીલ
 ૫ બા. , હેમાભાઈ મહાસતીલ
 ૬ બા. હયાભાઈ મહાસતીલ
 ૭ બા. રમાભાઈ મહાસતીલ
 ૮ બા. , નાના ઈંદુભાઈ મહાસતીલ
 ૯ , બા. , નંદનભાઈ મહાસતીલ
 ૧૦ બા. , જ્યોતિભાઈ મહાસતીલ

- ૧૧ „ બા „ „ નાના હંસાબાઈ મહાસતીલ
 ૧૨ „ બા „ „ મધુબાઈ મહાસતીલ
 ૧૩ „ બા „ „ કૃષ્ણાબાઈ મહાસતીલ
 ૧૪ „ બા „ „ સાવિત્રીબાઈ મહાસતીલ
 ૧૫ „ બા „ „ ચારદાબાઈ મહાસતીલ
 ૧૬ „ નવદીક્ષિત બા પ્ર. શ્રી રજનબાઈ મહાસતીલ
 ૧૭ „ બા પ્ર શ્રી જશવતીબાઈ મહાસતીલ
 ૧૮ „ બા પ્ર. શ્રી નાના રજનબાઈ મહાસતીલ
 ૧૯ „ બા પ્ર શ્રી પદ્માબાઈ મહાસતીલ

- ૧ આરમ્ભ્યાની બા પ્ર શ્રી. પ્રભાબાઈ મહાસતીલ
 ૨ વયોવૃદ્ધ શ્રી હબલબાઈ મહાસતીલ
 ૩ સેવાભાવી બા પ્ર શ્રી ચપાબાઈ મહાસતીલ
 ૪ બા પ્ર શ્રી વિમળાબાઈ મહાસતીલ

- ૧ વિદુપી બા પ્ર શ્રી ચપાબાઈ મહાસતીલ
 ૨ „ બા પ્ર શ્રી પ્રાણકુવરબાઈ મહાસતીલ
 ૩ મધુર કેદી શ્રી કચનબાઈ મહાસતીલ

- ૧ સરલશીલા શ્રી હીરાબાઈ મહાસતીલ
 ૨ સેવાભાવી શ્રી ધીરજબાઈ મહાસતીલ
 ૩ બા પ્ર શ્રી પુષ્પાબાઈ મહાસતીલ
 ૪ બા પ્ર શ્રી ઇંદુબાઈ મહાસતીલ
 ૫ બા પ્ર શ્રી નાના પુષ્પાબાઈ મહાસતીલ

- ૧ વિદુપી બા પ્ર શ્રી જ્યાબાઈ મહાસતીલ
 ૨ „ બા „ „ વિમળાબાઈ મહાસતીલ
 ૩ „ બા „ „ હંસાબાઈ મહાસતીલ

- ૧ વિદુષી બા. ગુલાબબાઈ મહાસતીલ
 ૨ , બા વિજયાબાઈ મહાસતીલ
 ૩ પ્રવચનકાર બા ખ શ્રી પદ્મમાબાઈ મહાસતીલ
 ૪ વિદ્યાભ્યાસી બા. શ્રી સાધનાબાઈ મહાસતીલ

- ૧ વિદુષી બા જા શ્રી લલિતાબાઈ મહાસતીલ
 ૨ બા તરૂણતાબાઈ મહાસતીલ
 ૩ બા. , જયવતીબાઈ મહાસતીલ
 ૪ બા. વસુમતીબાઈ મહાસતીલ
 ૫ બા. સુમિત્રાબાઈ મહાસતીલ
 ૬ બા. અરૂણાબાઈ મહાસતીલ

- ૧ તપસ્વીની શ્રી સુમતાબાઈ મહાસતીલ
 ૨ વિદુષી બા જા શ્રી લીલમબાઈ મહાસતીલ
 ૩ બા. પુષ્પાબાઈ મહાસતીલ
 ૪ બા. પ્રજ્ઞાબાઈ મહાસતીલ
 ૫ બા. ઉષાબાઈ મહાસતીલ
 ૬ બા. હતાબાઈ મહાસતીલ
 ૭ બા. મુદ્ગલાબાઈ મહાસતીલ
 ૮ બા. જદ્રાબાઈ મહાસતીલ
 ૯ બા. કારતીબાઈ મહાસતીલ
 ૧૦ બા. સુમનબાઈ મહાસતીલ
 ૧૧ નવલીલિત બા જા. શ્રી જનિતાબાઈ મહાસતીલ
 ૧૨ મધુરકંઠીય શ્રી પદ્મજયબાઈ મહાસતીલ
 મહાસતીલ કુલ ૧૦૬ ઠાણા

જૈન કવિતાના નિર્માણ મનિતિ જ્ઞાન મંડળ, વૌદા રાસ્તા, પ્રયપુર-૩

શાંતિગર્જના

૧

“ૐ શાંતિ” નો મધુર રણકાર કરતી વિભૂતિના ધર આગણે પગલા ચતા, ત્યારે ભક્ત-જનોના હૈયા છલકાઈ જતા. પધારે ગુરુદેવ! પ્રતિધ્વનિના શબ્દો હવામાં લહેરાયે જતાં, અનેરી છટા, હસતો ચહેરો, વિમળ નેત્રપંકિત, બદ્ધકરૂપ, સિંહ ગર્જના, આ હતી પૂ ગુરુદેવ પ્રાણુલાલણ મહાગર્જની વિદ્ય ક્ષણાએ.

સૌરાષ્ટ્રના આ નરકેસરીને જેણે સ્વ આળે નિહાળ્યા છે, તેઓ તેમની હૃદય-આકર્ષણ માયાને જાણે છે અતઃકરણ પર લીસોટા પાડી જતી તેમની અદ્ભુત હાસ્ય છટા, ક્યારેય પણ ચિત્ત પરથી વિસ્મૃત કરી શકાતી નથી તેમનું માયા-ઝરતું મોહન-વદન દુરમનોને પણ રસમય બનાવતું.

સૌરાષ્ટ્રની પડથારે-પોતાના સમયમાં જેને એક પ્રાણુ-યુગ કહી શકાય શાંતિના પડધા પાડ્યા હોય તે ગુરુદેવ પ્રાણુ-લાલણ મહારાજે, તેમની શાંતિ એ નકોર શાંતિ હતી શાંતિનું આહ્વાન હતું, તે કબરની શાંતિ ન હતી, શાંતિને! રણકાર હતો, શાંતિની ગર્જના હતી, અશાંતિના વાયુમંડળને વેર વિખેર કરી નાખવાનું જોમ હતું શાંતિના પોલા નાદે છુપાયેલી કાય-રતા ન હતી.

શ્યામ-સુદગ્ની મીઠી તાનો પર વૃન્દાવન નાચી ઊઠતું. ગુરુદેવની મીઠી-ઉપદેશ બસરી પર સૌરાષ્ટ્રનો જન સમૂહ હિલોળે ચડતો અશાંતિના મૂળ, હૃદયના વિષમય ભાવોમાં પથ-રાએલા હોય છે ભેદ-બુદ્ધિનો સર્પ ડબ દેતા ચારે તરફ અશાંતિના ચિત્કારો, સંભળાય છે ગુરુદેવની મનોહર સુરલી

બચવા કષાય સર્પા દોષી ઊઠતા. બધું બચાવું પોતાનું વિષ વમી નાખતા. જૈન-અજૈનના લેડો ઠર ચર્ચ-અસહી માનવહૃદય પ્રકાશી ઊઠતું.

તે શાંતિમૂર્તિના પ્રવચન પછી કલાકો મુખી તે શાંતિની પ્રતિમા સિવાય બીજું કંઈ કોઈ ન દેખાતું જ નહિ. કિંવચે મુખી હવાના તે શાંતિદેવના પગ પગલ વરસો મુખી જન-હૃદય તે શાંતિદેવની સ્મૃતિનું હૃદયમાં સધરી રાખતા. તે મહા પુરુષ ધર્મને નામે સ્વામી માટે હરી પગલા સમુદાયને ન હઠવા માટે લોભને અપીલ કરી હતી તેજોશ્રાંતે પોતાનો શાંતિમાત્ર સ્થિર કર્યા હતા.

શાંતિ, સમાધિ સંપન્ની જૂનિકા ઉપર જ ધમની ઉપાસના માટે પોતાનું મિશન બનાવ્યું હતું. ભગવાન મહાવીરની અહિંસાને શાંતિના બીજામાં તેજો ઘણી રક્ષા હતા. ત્યાં અશાંતિ, ખેંચતાણુ વાદ-વિવાદ, ત્યાં તમને પ્રભુ વીરની અહિંસાનું જૂન થતું દેખાતું ત્યાં તેમને ધમ નહિ પણ ધમની ઘેલછાના જ કથન થતા.

જે-લે તેજોશ્રાંતે પોતાની રીતે શાંતિની ગજ ના કરી હતી. મન-મોહક બનરી બબલી હતી. લોકોના ચિત્ત તમના ઉપદેશામૃતનું પાન કરીને ધમ જનિત કલેશથી ઉપરમ થતા, સત્યા જ્ઞાનક રસમાં ટૂંકી જતા વાલ્કે પ્રાણ ! વાલ્કે પ્રાણ ! ધમ પ્રાણ ! જેવા શબ્દો હૃદયમાંથી સરી પડતા.

અનાયાસે શાંતિની-જલ નામ બહિષ્કૃત સમાર્થ જતો અમૃત રસના પ્રવાહે ગુરુદેવ લોકોના ચિત્ત પટ પર પડેલા કલેશ અને અહંકારના કલકને પીઈ નાખતા. પરમ ઉપશમ રસ પથરાઈ જતો. તેમનું પ્રવચન જો શાંતિનું અનુપમ મિશન હતું તે પ્રવચન જુદિવાલી તકપ્રધાન કલેશ શબ્દ સમૂહ ન હતો. તેમની વાણી હૃદય વિજયી જાવ-પ્રધાન કનિતા હતી.

જે જ જાવ, જે જ શિક્ષા, તેજોશ્રીની પ્રત્યેક ક્રિયામાં પ્રગટ

થતા તેમનું સકલ હલન-ચલન પોતાની ભાવનાને અનુરૂપ જ હતું. ભક્તોના હૃદયના તાણાવાણાને વણી નાખવા, તેમની હૃદયવીણા બબલી, એક કલાકાગ્ની અદાથી તેમને દિવ્ય કલામા વશીભૂત કરી લેવા, એજ ગુરુદેવની મહત્તા હતી.

ભક્તના ઘર આગણે પગ ધરતા જ, “ૐ શાંતિ” શબ્દ ગૂંછી ઊઠતો પોતાના સમસ્ત ઉપદેશનો સાર આ રીતે પ્રગટ થતા તે ભક્તોના હૃદયની આગ-પાગ ઊતરી જતો. ખરેખર તે ગોચરી મનથનો એક માત્ર વ્યાવહારિક શબ્દ ન હતો. પરંતુ તેમની શાંતિ ગર્જનાનો તે સિંહનાદ હતો.

તેજ સિંહનાદ ગુરુદેવનો મહામત્ર હતો. તે જ શાંતિનાદ ગુરુદેવનું મૌલિક-બળ હતું. તે જ તેમના મિશનનો પાયો હતો. આજ મૌચબ્દની જનતા એવી જ શાંતિ ગર્જનાને ઝાંખની ગુરુદેવની વિલીન પ્રતિમા પર પ્રતિપલ પ્રેમાશ્રુની પુષ્પમાળો અર્પણ કરતી રહે છે. ધન્ય છે તે શાંતિ ગર્જનાને અને ગર્જતા શાંતિસિંહને. . “ૐ શાંતિ”

શાંતિદૂતની એક ઝાંખી

૭

પ્રભાતનો સમય છે ચારે બાજુ જ્ઞાનહનુ મોજુ છવાયુ છે ઉપાશ્રયમા પ્રવચનની રેલી થઈ રહી છે મગજ મગજ ભાવનાઓ—સિલરાવા લાગી છે જ-જટ કામ પરવારીને ગૂઢિછીઓ તથા થઈ રહી છે ગુહ્ય લોકો એક નવાજ વ્યાપારના પાઠ ભણી રહ્યા છે મૂકને-પથાત । વ્યાખ્યાનનો સમય થઈ ગયો પ્રાણુલાલ મહારાજનુ વ્યાખ્યાન એટલે બસ બાળકો વૃદ્ધો યુવાનો સુવતિઓ પ્રીતઓ ધમરસિકા બધા જ ખુશ ખુશ સુરદેવ પધાર્યા પહેલા જ ઉપાશ્રય ચીકાર ભરાઈ જતો

સી કોઈ મંદિરની આરતી સમે વાગતા હટારવ જેવું — મીઠું મધરસ ટપકતું પ્રવચન સાંભળવા માટે આતુર થઈ બેઠા હતા જેમ પા'ી કંરીના ગ્રામા મીઠા સાકર જેવા હાથે તેમ સુરદેવના વચનો સાંભળતા બહુ અમૃતરસના ફૂટકા પીવાતા હતા ઠાથરામા કમુબો આ થો કોઈ અને ગરાસિયા ખીલી જોઈ તેમ સુરદેવનુ પ્રવચન એટલે ધમરસનો કમુબો !

વ્યાખ્યાનની શરૂઆતમાં જ આવ આવ કાયવાળા પહેલેથી જ હાજર હતા શરૂઆતમાં એક-બે યોગાશ ખાઈને પછી બહુ યોગાશ ગાવાનુ જ શૂલી ગયા તમતુ ચિત્ત પ્રવચન રસમા તરંગાળ થઈ રહ્યું આપાનુ હેઠાનુ બધાણુ અને વ્યસનની પરાધીનતા તમના જીવનની મોટામા મોટી આઠખીલ હતી જીવન-વિક્ષસ માટે છોઠવાના વિચારે આપાનુ આત્મ-બગ ધીમુ પડી જતુ આને સુરદેવે શૂરવીરતાને લલકારી હતી

પ્રવચનના એક એક શબ્દ આપાને તીરની જેમ લાગતા

હતા જન્મ ક્યારે વિના જ તે શબ્દો પ્રબળ વેગથી આપાની કાયરતાને ધોઈ રહ્યા હતા. પ્રવચનનો ઝોક આપા ઉપર આવી રહ્યો હતો. ગુરુદેવનું પદ-લાલિત્ય તેમના શ્રોતાગણમાં સુપ્રસિદ્ધ છે ન્યાય આપવાની તેમની કળા અને રસ-ભરી ગેય-પદોની શરણાઈ ત્યારે વાગી ઊઠતી ત્યારે ભલભલા કંઠથી કાળના પીગળી જતા.

બાહે ગુરુદેવનો રોજનો એક સંકલ્પ હતો જે કંઠથી અને હૃદયમાં વૃત્તિ તેમના શૂર સપાટે ચડતી તેને બાહે પીગળાવી દેવાની ગુરુદેવની પાણીના એક હોડ ઉત્પન્ન થતી ઝેરીલી વૃત્તિના દાત પાડે જ છૂટકો શ્રોતાને પાછળથી વિચાર થતો કે આવું અશક્ય કામ કેમ શક્ય બન્યું વૃત્તિના મરોડને (વળને) સુકાવવા માટે ગુરુદેવની કળા બેબેડ હતી.

આપા કાથડમાં શક્તિનો મળવળાટ બાગી ઊઠ્યો, શુ હું ! આપા જેવો આપો આવો નિર્બળ ! આ મહાત્માનું શુ કહી શકાય છે ? એજ વખતે અદરથી ત્યાગ ભાવનાનો થનગનાટ થવા લાગ્યો. આપા કાથડ ભરી સલામા ઊભા થઈ ગયા.

“ભે મારી સાળી આ હોકલી ! આ મહાત્માનું સાને મારી સંજનતને માટીમાં મેળવનાર ! આ રાડને આજે છોડું છું” આટલા શબ્દો આપાના મુખમાંથી સળગાયા નહીં ત્યાં તો આપાએ ઉપાડીને હોકાનો ધા ક્યો પાણી મૂક્યું હોકો તો શું કોઈ પ્રકારનું વ્યસન ન બોધે ગુરુદેવ ધન્યવાદ આપવામાં કબુલ ન હતા “શાળાશ દરબાર-શાળાશ” નો પુષ્પગુચ્છ દરબારના શિરપર ગુરુદેવે વરસાવ્યો.

આ લોકસતોએ અને શાંતિદૂતોએ ફક્ત ઝીણું કાતિને ખાલી બુદ્ધિવાદીઓને જ નથી સતોખ્યા પરંતુ લોકહિતના માશ્વાત કોર્ષો કરી હબ્બરોના લવન પલટાવી દીધા છે એટલા માટે જ હું તેમને લોકસત તથા શાંતિદૂત તરીકે ઓળખાવું છું.

ગુરુદેવ લોકલક્ષ્યાણુનુ એક જીવતુ જાગતુ ચિંતાનદી
 યત્ર હતુ તમની જાનરી સ્વચ્છ અને સુમલાય તવી હતી
 તમે પ્રતિક્રિયાત્મક બનને સાચો રૂપશ કરતા તમે કહેતા
 પણ ખરા ? દુઃખ અને દુઃટવૃત્તિ આખા નમાને મા
 શાપ રૂપ છે માનવધમનુ કલક છે જમા જે મત નથી—
 જ વૃત્તિઓ સામે સ્વપ્રથમ મારના રચવાની જરૂર છે મત—
 લેકવાળી વાનાન બાર આપી વાદવિવાદ જિયો કરી જનહિનને
 ઠાકર મારી અશાંતિનુ તા વ પ્રેલવાના ગુરુદેવ કથાર પણ પક્ષ
 પાતી ન હતા

ઉપયુક્ત વાતને આધરણુના ઉત્તરતા સહજમા સુમલાય
 અને સુમન્વયવાદ આવી જતો. સહજ માનવજીવનના દુષણ
 રૂપ પાપ તત્ત્વને દૂર કરવા સિવાય ખૂબ પ્રધાન સામ્રાજ્યિક
 નીતિને કમારે પણ તેઓએ અપનાવી ન હતી.

આખર તો મનુષ્ય, કહેવાતા વાસ્તવિક પક્ષપાતોને મહત્ત્વ
 આપીને પાત્રનો પક્ષ જિયો કરી સ્વાધના દુકા દુઃખનામા જ
 રમતો રહે છે તે દિગ્ધિએ ગુરુદેવ સાચા લોકસત હતા એ જ
 તમની ઉદારતા અથવા મહાનતા હતી. તમની અદર અમગની
 શક્તિઓનો તમણે ફક્ત એક પથ બાધવામા જ ઉપયોગ કયો
 હોત તો આજના પથ વાલીથી તેઓ ધણુ જ આમજ હોત
 પરંતુ લોકસતો મરેમર જેઓ સત્યદેય છે તેઓ આ
 કુટનીતિને ઠીક ન ઉછાગતા જીવનમા મોતી / પાથરતા
 હોય છે

તેમની પ્રવચનની રસ—રેલીમા જનહૃદય એવા તા નાથવા
 ભાગતા કે ભક્તિ અને પ્રેમ તમાગ અને તપના મોજા ઉછળવા
 ભાગતાં. ગુરુદેવ લોકભાગ્યીને એવી સરસ રીતે રૂપશ કરી
 શકતા હતા, કે બાણે સાની સમાધી વઢે રત્ન કણિકાઓને
 પકડમા લેતો હોય. ગુરુદેવનુ જિમિતજ ભાવપ્રધાન હતુ

તર્કમય નહિ કાવ્યમય હતું, ગણિતમય નહિ તેમની વાણીમા પૌરુષ હતું વહેતો એક પ્રવાહ હતો, શાંતિ અને સમાધિનો જન્મદાતા સૌન્દર્યભર્યો ધર્મભાવ હતો

ખરેખર તેમને સલાળવા નહિ, પણ નિહાળવા જન સમુદાય તેમની આસપાસ વી ટળાઈ વળતો શ્રવણ ફક્ત સ્વાર્થમય બુદ્ધિભાવ છે જ્યારે દર્શન કલાકાર પ્રત્યેની આસક્તિ છે પ્રેમમયી ભક્તિ છે, ગુરુદેવ ખરા અર્થમા જનભક્તિના સાચા ભાજન હતા તેમના પ્રત્યેની અર્પણતાના ઉમગો હૃદય પર છવાઈ જતા

તે પુખ્ત પાખડીને જરા પણ ઠેસ પહોચાડ્યા વિના- મધુરસ દેનારા સાચા મધુકર હતા દશ વૈકાલિકના પ્રથમ અધ્યયનમા જે મધુકરનું કપક છે તેમાના ગુરુદેવ ભાવ મધુકર હતા ત્યાં મધુકરને શાંતિદ્રવ જ કહ્યો છે સાચો શાંતિદ્રવ જ એ છે જે અશાંતિના તરંગો કે હિસાના ભાવોને વચ્ચા વિના જ પ્રેમ રસને પાઈ શકે છે જનસમાજમા રહેલા કષાયોનું જ દમન કરી શકે છે

ગુરુદેવ કર્કશ દાર્શનિક ન હતા તેઓના જીવનમા શાંતિ દ્રવ રૂપે જનવલ્લભ સતરૂપે અનેક આખીઓ જોવા મળે છે.

પાકક આગળના પ્રકરણોમા તેમની જીવનઆખીના દર્શન કરતો આગળ વધી શકશે

જન્મભૂમિ વેરાવળ

૩

ભારતવર્ષમાં સૌરાષ્ટ્ર પોતાનું આગવું સ્થાન ધરાવે છે. સૌરાષ્ટ્ર એક પ્રકારે સુતા અને વીરાની ભૂમિ રહી છે. સૌરાષ્ટ્રમાં બહારવટિયા પણ પ્રસિદ્ધ જ છે. એ કે આ બહારવટિયા ખરા અર્થમાં ઝાડુ નહતા. રાજ્ય તરફથી થતા અન્યાયના પ્રતિકાર માટે મેદાને આવ્યા હતા. દુઃકમાં સૌરાષ્ટ્રનું પાણી તેજ છે.

ભગવાન શ્રીકૃષ્ણે મથુરા મૂક્યા પછી રાજધાની માટે સૌરાષ્ટ્રની જ પસંદગી કરી હતી. દ્વારકા-નગરીને કોણ નથી બાલવું. શ્રીકૃષ્ણજીનો કેકવિલય પણ સૌરાષ્ટ્રના જ સમુદ્ર તટે થયો હતા. તે વેરાવળથી નજીકમાં પ્રભાસપાટણ તરીકે પ્રસિદ્ધ છે. નરસિંહ-મહેતા, સ્વામી હયાનંદ, મહાત્મા ગાંધી શ્રીમદ રાજચંદ્ર એ બધા લોકસતો અને લોકનાયકો સૌરાષ્ટ્રની જ વિભૂતિ છે.

જૈનક્ષેત્રે પણ સૌરાષ્ટ્ર નામાહિત સતોની લીલાભૂમિ બન્યો છે. પૂજ્ય અલરામજી મહારાજ (લી બડીગચ્છસ્થાપક) પૂજ્ય કુમરસી-મહારાજ (બોઠલગચ્છ સ્થાપક) પૂજ્ય વશરામજી મહારાજ પૂજ્ય જશાલ મહારાજ (બોનાલગચ્છ સ્થાપક) પૂજ્ય લાખાલ મહારાજ પૂ. દેવજી મહારાજ વપસ્વી શ્રી. માણેકજીજી મહારાજ શ્રી જયજીજી મહારાજ આગમ શાલા પૂ. જસાલ મહારાજ શ્રી. મુંદરજી મહારાજ શ્રી. નાનજીજી મહારાજ શ્રી. રતનજીજી મહારાજ આદિ ગચ્છ નાયક નામ ધારી સતોએ જૈન ક્ષેત્રને લીધું બનાવ્યું છે.

સૌરાષ્ટ્રમાં જૈનધર્મની પ્રવેશાબર શાળાનો જ મુખ્ય વિકાસ એવામાં આવે છે. કાળાતરથી ત્યાં કિંગ્મજી શાળા લગભગ

લુપ્ત પાયા રહી ભારતભરના વ્યાપક દિગમ્બર સમાજથી હબરો તીર્થયાત્રી શત્રુજય, બુનાગઢની તીર્થયાત્રાએ આવતા, ત્યારે શ્રવેતામ્બર પરપરાની પ્રભુતા હતી શ્રવેતામ્બર--પરપરાની બંને શાખાઓ દેરાવાસી તથા સ્થાનકવાસી સમન્વય ભાવે વિકસિત થઈ હોય તેમ દક્ષિણેચર થાય છે

સૌરાષ્ટ્રમા સ્થાનકવાસી શાખાનો વિકાસ થયા પછી દેરાવાસી શાખા સાથે કયાય ઉત્કટ વિરોધ, વિદ્રોહ કે સઘર્ષ જોવામા આવતો નથી જ્યારે બીજે પક્ષે પરસ્પર સમાહર, પ્રેમ અને સહયોગ જોવા મળે છે લગભગ બધા ક્ષેત્રોમા વધતે જોઈએ અંશે બંને સમાજના ઘર હોય છે પરંતુ સમન્વયથી તેઓ ક્રિયા નિપજાવે છે ગુરુઓના સ્વાગત કરે છે પ્રવચન ઇત્યાદિથી લાભ મેળવે છે જનતામા દયાધર્મનું પાલન અને પ્રચાર લગભગ મળીને કરે છે સામાજિક સંસ્થાઓમા સહયોગથી દાન આપે છે

સૌરાષ્ટ્રમા અમુખ આચાર્યોની પ્રભુતા અને લક્ષિત વિશેષને લઈને અલગ અલગ સપ્રદાય (સઘાડા યા ગચ્છ)ની સ્થાપના થઈ છે, જે ક્ષેત્ર આશ્રિત છે જેમ લીબડી ગચ્છ, ગોહલ ગચ્છ, ખોટાહ ગચ્છ, ખલાત ગચ્છ, ધ્રાગધ્રા ગચ્છ, દરિયાપુરી ગચ્છ ઇત્યાદી મઘાડા અસ્તિત્વમા આવ્યા બધા સપ્રદાયના ક્ષેત્રો લગભગ નિશ્ચિત બની ગયા તે તે ક્ષેત્રોમા પ્રધાન પછે તે તે મઘાડાના મતો વિહાર કરતા, ઉપદેશ દેતા, ધર્મકરણી કરાવતા અને ત્યાના આવકો મુખ્ય પછે લક્ષિત કરતા

સૌથી ખૂબીની વાત એ હતી કે આ મઘાડાઓમા પરસ્પર ગેઈ જાતનો વિરોધ જોવા નથી મળતો દરેક ક્ષેત્રોમા પણ અલગ અલગ સપ્રદાયના સતો, આચાર્યો પધારતા તેમને પણ એટલું જ સન્માન મળતું ગુરુ પરપરાને લઈને બધા ગચ્છ

જિન્ન જિન્ન સર્જકિત થયા છે પરંતુ સૌ કોઈની માન્યતા, માનવજાતિ એક જ પ્રકારનું ધ્યાનકર્તા સમાજને અનુરૂપ હોય છે

સૌરાષ્ટ્રના આ વિભાગ બાણીયા છે સારક ગોહિલવા હાથાર અને અંધારા કાઠી રજૂનાના પ્રભાવ અને ભૂમિની વિશેષતાને લઈને જિન્ન જિન્ન એવામાં આને છે ચારે વિભાજનનાં ભાષામાં તથા રહેન-મહેનમાં સુક્રમ જિન્નતાના કથન થાય છે કાઠિયાવાડી ઝલક આરે વિભાગોમાં મળશે જ પરંતુ સૌની વિશેષતાઓ પણ નજરે ચડશે જ

ગોહિલ અચ્છનો મુખ્ય પ્રભાવ સારક ગોહિલવા અને હાથારમાં છે ગોહિલ અચ્છના લગભગ બધા ક્ષેત્રો આ ત્રણે વિભાગમાં જ આવેલા છે આપણા આરિત્ર નાયકની જ મહાભિવંશવળ ગોહિલ અચ્છનું જ ક્ષેત્ર છે તે સોરઠમાં સમુદ્ર તટ પર આવેલું ભારત-વિખ્યાત બંદર છે

અહીં વાણીનો મોટો પરિચય આપવા અધ્યાને નહિ ચલાવ સોરઠના પણ ત્રણ વિભાગ પડી જાય છે ખાસ સોરઠ નાથેર અને બંદર કાઠો બંદરી વિભાગના લોકો સ્વભાવે શક્તિ આધારમાં સાહસિક ભોજનપ્રિય હોય છે વેરાવળ પણ બંદરનાં મુલ્યેથી અલગ છે વાણિજ્ય પ્રધાન હોવાથી ધણી ધનાઢ્યો ત્યાં નિવાસ કરતા હતા

વેરાવળનો પ્રાચીન ઇતિહાસ એક રીતે પ્રભાસ સાથે બેડાઈ જાય છે પ્રભાસ પાંચ વિશ્વ ઇતિહાસમાં સ્થાન પામ્યું છે મોમનાથ મહાદેવનો વલવ અને તના પતન ઉત્થાનની એક લાખી પરપરા છે ઇતિહાસ શોષ પ્રમાણે પ્રભાસપાટણ પ્રાચીન કાળમાં આતરશત્રીય આધારનું મુખ્ય કેન્દ્ર હતું જૈન જોગમાં પ્રભાસલીલાનો મહત્વપૂર્ણ ઉલ્લેખ છે ઈ. સ. પહેલાં સૈકામાં પાશુપત નુબ્રાચનું પ્રધાન સ્થળ હતું આઠમી શતાબ્દમાં

કનોજના ગુર્જર પ્રતિહારીએ ત્યાં મોટા મંદિરો બાધી વિશાળ પ્રમાણમાં સોમનાથને પ્રસિદ્ધ કર્યું પરંતુ ૧૦૨૫માં મહમદ ગીઝનીના હાથે લૂટાયા પછી સોમનાથ ઐતિહાસિક ઘટનાઓનું એક મહાન સ્થાન બની ગયું, રણક્ષેત્રના ઉપમા ફેરવાઈ ગયું. ઈ સ ૧૨૬૭માં અલાઉદ્દીન, ૧૩૦૫માં ગુજરાતના સુલતાન, ૧૪૧૩માં અહમદશાહ, ૧૪૫૬માં મહમદ બેગડો અને છેલ્લે ૧૭૦૬માં ઔરંગઝેબના આક્રમણો નીચે પ્રભાસ આબુ દરેક આક્રમણ પછી તેનો ખરાબર જીર્ણોદ્ધાર થતો રહ્યો છેલ્લે છેલ્લે સ્વતંત્ર ભારતમાં શ્રી વલ્લભભાઈ મળદારના હાથે તેનો પુનરુદ્ધાર થયો.

અગ્યારમાં સૈકામાં અલખર્જનીએ અને તેરમાં સૈકામાં માર્કો પોલોએ પોતાના યાત્રા વર્ણનોમાં સોમનાથ અને પ્રભાસનો ચર્ચા પૂર્ણ ઉલ્લેખ કર્યો છે મહાન વ્યાપાર કેન્દ્ર તરીકે વર્ણવ્યું છે પ્રભાસ તીર્થની સપત્તિનો અંદાજ ત્યાં લટકતી ૨૦૦ મણ સોનાની સાકળથી મળી રહેતો.

વેરાવળ આ બધાનું સાક્ષી બન્યું છે. વેરાવળની સ્થાપના કયા સંયોગોમાં અને કેના હાથે થઈ છે તે બારીક વિગતમાં ન જતા આપણા માટે એટલું જ બમ થઈ શકશે કે વાણિજ્ય ક્ષેત્રમાં વેરાવળ જૂનું બાણીતું મધ્યકાળથી પ્રસિદ્ધ બંદર છે.

અરબી મસુદના ઉછળતા તરંગો ત્રીધા વેરાવળના કિનારે અધકાય છે જેઓએ જગન્નાથપુરીનો કિનારો બેચો હોય તેઓ વેરાવળ બંદરના કિનારાની તુલના કરી શકે છે અરબી સમુદ્ર સુદૂર પશ્ચિમ સુધી ફેલાયેલ છે પશ્ચિમમાં આગળ વધતા વેરાવળ તે ભારત ભૂમિનો પશ્ચિમી અંત છે ત્યાં આપણા દેશનો છેડો આવી જાય છે આ રીતે વેરાવળ ઘણું જ મહત્વ પૂર્ણ બની રહે છે.

અતિ આદિ યુગની કલ્પના છે કે સીરાહ્દનો ન્ધ કિનારો ઈ/ ઇ ઈઝ ટાપુઓ, ઓસ્ટ્રેલિયા તથા આફ્રિકા ખડ જે બધા એક સાથે એ એકા હતા અને તેનો આકાર ખનુખ્ય આકાર બતા રહેતો. એ આ ઐતિહાસિક કલ્પના સત્ય હોય તો જૈન ભૂગોળના તેનું પ્રમાણ મળી રહે છે જૈન ભૂગોળના હિસાબે ભારતના બે વિભાગ છે દક્ષિણ ભારત ને ઉત્તર ભારત. દક્ષિણ ભારતનો પશ્ચિમી કિનારો ખનુખ્ય આકારે બતાવેલો છે.

જૈન ભૂગોળમાતે તટની આસપાસ પ્રભાસ નામનું શાશ્વત તીથ દર્શાવ્યું છે જૈન શાસ્ત્રોમા પ્રભાસ તીથ દક્ષિણ ભારતની મધ્યમા બતાવ્યું છે વર્તમાન પ્રભાસ પણ ઉપમુક્ત હિસાબે હરખત તેજ ક્ષેત્રમા આવેલું છે વેરાવળ પણ પ્રભાસ ક્ષેત્રનો પવિત્ર વિભાગ જ ગણાય. પ્રભાસની છાયામા આવેલું તે પુણ્યમય ક્ષેત્ર છે.

સ્તીમરના યુગ પહેલાં વેરાવળ બહારે ઘણાં વહાલો હાજરતા. મુ બધાં કરાણી તરફ જનારા જહાજો વેરાવળના કિનારાને સ્પર્શતે જતા વેરાવળ વેપાર શાજગારથી ધનધનતું કેન્દ્ર હતું ત્યાં વહીકે કોમની સારામા સારા બહોજલાલી હતી. ઘણી જાતના વહીકો વેરાવળમા પેલી હર પેલીથી વસેલા છે દયા શ્રીમાળી, વીશા જોસવાળ સેરકિયા પોસ્વાર અદિ ઘરા છે તે મુખ્ય ભાગે જૈનો હતા.

આખા સીરાહ્દમા સવત્ર શ્રીમાળી વહીકે શાતિ વસેલી છે ત્યારે વેરાવળમા જ વીશા જોસવાળ વહીકો વસ્યા છે તે એક પ્રમ્લ ઉપજાવે છે રાજગ્યાનના વીશા જોસવાળો સાથે આ બહાર કાઠના વીશા જોસવાળોનો વશપરપરાએ કયામે સબધ છે કે કેમ તે વિચારણીય છે જન્ને પ્રદેશની આ શાતી જૈન છે તેથી સબવિત છે કે કોઈ દુકો સમૂહ યાત્રાએ આવ્યા થઈ બાપાર નિમિત્તે આ બાબુ વગી ગયો હોય.

આજ ઓસવાળ સ્મૃતિમાં અને વેરાવળ નગરીમાં જ
આપણા ચરિત્ર નાયક ગુરુદેવ શ્રી પ્રાણલાલજી મહારાજનો
જન્મ થયો છે વેરાવળ ગુરુદેવની જન્મભૂમિ ધર્મીને કૃતકૃત્ય
બન્યું છે સમગ્ર વીશા ઓસવાળ સ્મૃતિ આવા પુત્રરત્નને પ્રગટ
કરી ગૌરવ લઈ શકે તેમ છે વેરાવળવાસી જેન બન્ધુઓ
શ્રી પ્રાણલાલજી મહારાજ માટે હૃદયમાં ગૌરવ ધરાવે છે

ધન્ય વેરાવળ અને ધન્ય ત્યાનો સમાજ આગળના
પ્રકરણોમાં પાઠક સ્વયં ચરિત્ર-નાયકની જીવનકથાને વાંચીને
નગર અને ત્યા જન્મ લેનાર સયમી આત્માની મહત્તાને
સમજશે

*

અતિ આદિ યુગની ઠક્પના છે કે સૌશ્વરનો આ કિનારો
 ઇસ ૪ ડીઝ ટાપુએ, ઝોસ્ટ્રોલિયા તથા આફ્રિકા ખંડ એ બધા
 એક સાથે એકાએક હતા અને તંનો આકાર ધનુષ્ય આકાર
 બના રહેતા. તે આ ઐતિહાસિક ઠક્પના સત્ય હોય તે જૈન
 જૂઓળમાં તેનું પ્રમાણ મળી રહે છે જૈન જૂઓળના ક્રિસાને
 ભારતના બે વિભાગ છે દક્ષિણ ભારત ને ઉત્તર ભારત દક્ષિણ
 ભારતનો પશ્ચિમી કિનારો ધનુષ્ય આકારે બતાવેલો છે

જૈન જૂઓળમાં તે તટની આસપાસ પ્રભાસ નામનું શાશ્વત
 તીથ દર્શા મુ છે જૈન શાસ્ત્રોમાં પ્રભાસ તીથ દક્ષિણ ભારતની
 મધ્યમાં બતાવ્યું છે વતમાન પ્રભાસ પણ ઉપયુક્ત ક્રિસાને
 લગભગ તેજ ક્ષેત્રમાં આવેલું છે વરાવળ પણ પ્રભાસ ક્ષેત્રનો
 પવિત્ર વિભાગ જ અણ્ણ્ય પ્રભાસની છાયામાં આવેલું તે
 ગુરુધમધ ક્ષેત્ર છે

સ્તીમરના યુગ પહેલા વેશવળ બંદરે ધણી વહાણો લાગરતા.
 મુખ્યત્વી કરાચી તરફ જનારા જહાજો વેશવળના કિનારાને
 સ્પર્શતે જતા વેશવળ વંખાર રાજગારથી ધમધમતું કેન્દ્ર
 હતું ત્યાં વણિકે કોમળી સારામાં સારી બહોળલાલી હતી ધણી
 જાતના વણિકો વેશવળમાં પેટી ફર પેટીથી વસેલા છે દશા
 શ્રીમાળી વીશા ઝોસવાળ સોરઠિયા ચોરવાર અદિ વરે છે
 તે મુખ્ય જાતે જૈનો હતા.

આખા સૌશ્વરમાં સવત્ર શ્રીમાળી વણિક જ્ઞાતિ વસેલી
 છે બ્યારે વેશવળમાં જ વીશા ઝોસવાળ વણિકે વસ્યા છે તે
 એક પ્રમ ઉપજાવે છે રાજસ્થાનના વીશા ઝોસવાળો સાથે
 આ બંદર કાઠાના વીશા ઝોસવાળોનો વશપરપરાએ ઠવાયે
 સળધ છે કે કેમ તે વિચારણીય છે જન્ને પ્રદેશની આ કાલી
 જૈન છે તેથી સંભવિત છે કે કોઈ દ્રુકો સમૂહ બાત્રાએ આબ્યા
 થઈ આપાર નિમિત્તે આ જાણુ વસી ગયો હોય.

આજ ઝોસવાળ જ્ઞાતિમા અને વેરાવળ નગરીમા જ
આપણા ચરિત્ર નાયક ગુરુદેવ શ્રી પ્રાણુલાલજી મહારાજને
જન્મ થયો છે વેરાવળ ગુરુદેવની જન્મભૂમિ બનીને કૃતકૃત્ય
બન્યું છે સમગ્ર વીશા ઝોસવાળ જ્ઞાતિ આવા પુત્રરત્નને પ્રગટ
કરી ગૌરવ લઈ શકે તેમ છે વેરાવળવાસી જૈન બંધુઓ
શ્રી પ્રાણુલાલજી મહારાજ માટે હૃદયમા ગૌરવ ધરાવે છે

ધન્ય વેરાવળ અને ધન્ય ત્યાનો સમાજ આગળના
પ્રકરણોમા પાઠક સ્વયં ચરિત્ર-નાયકની જીવનકથાને વાંચીને
નગર અને ત્યા જન્મ લેનાર સયમી આત્માની મહત્તાને
સમજશે

તરફથી જૂલ જ ઉત્સાહ મળતો. આ લાગ્યવાન આવકે વેરાવળ
શ્રીસંધના મૂળ જૂલ જ મજબૂત કર્યા હતા. વેરાવળને ધમતુ
પ્રધાનકેન્દ્ર બનાવ્યું હતું. સુચોષિત સ્થાનકો તેની સાક્ષી
આપતા.

શેઠશ્રીના પરિવારને ગુરુદેવ શ્રી કુમરસિંહજી મહારાજના
શરણેના વિશેષ શ્રદ્ધા બધાઈ હતી. ગુરુદેવના વરાવળ આ
મન માટે પોતે છોટો રસ ધરાવતા. ગુરુદેવના વ્યાતુર્માસ માટે
ખાસ પ્રયત્નશીલ રહેતા. વરાવળ ધર્મકેન્દ્રમાં જતા સતોને પણ
અમીના ઝોડકાર આવતા.

શેઠશ્રીના છત્રછાયામાં જૈન પરિવારોને આમળ વધવામાં
વલો જ સહારો મળતા હતા. ખરેખર શેઠ સંપત્તિ પામ્યા તે
પ્રમાણ હતી. કોઈ ચારણ કવિએ જન લાપામાં ગાયું છે તે
શ્રોત્ય છે.

સંધ્યા મોટે ભયે, ઘણે પૈયાદાર
લઠુ કીધું શ્રીસંધનું ધન્ય તેનો અવતાર

શ્રી સંધને શેઠનું નેતૃત્વ મળ્યું તે બાબે કુમુક (રાત્રિ-
વિકાસી ઠમંગ)ના સમૂહને ચક્રની પ્રાપ્તિ ગ્રમ મહા પ્રેરણાદાયી
હતું.

સૌભાગ્યશ્રી શેઠ પોતાનું શ્રેષ્ઠ બજારનું હીરકોળી
પ્રાંતિનું અને બદરની વિલક્ષણ પાવટી ધારણ કરીને પૂણ શ્રેષ્ઠ
પેલાકમાં આનંદે આવતા ત્યારે રાજ્યોગી ટેવી પ્રતિભાથી સૌના
નેત્રોમાં સમાઈ જતા.

સૌરાષ્ટ્રમાં આમ નગરોમાં તે સમયે જૈન વલ્લિક સમા-
જની ઘણી જ ધાક હતી. વેરાવળ સમાજ પણ એવું જ
વચન સોગવતો હતો. આ જૈન શ્રીમતીમાના ધણાખરા વીર્યા
ઝોસવાળા હતા. જૈનોમાં તે સમયે ઇશા-વિજ્ઞાના એક દેહતા
પૂવક પાળવામાં આવતા હતા.

આ વીસા ઓસવાળો ગર્ભશ્રીમતો હોવાથી વૈભવશીલ તથા વિલાસ પ્રિય બન્યા હતા સુખપૂર્વક રહેવું, આનંદપ્રમોદથી જીવન ગાળવું તેમને અધિક ખ્યારુ લાગતું ઓસવાળો ખાવા પીવામાં પોતાની ખામ રીતરસમો ધરાવે છે એકજ થાળીમાં સાથે બેસીને જમવું, જમણવારીઓ કઠ્ઠી, દીકરીની લેવડદેવડ પોતાના જ ઘોળમાં કરવી આ તેમની ખાસિયતો હતી.

વેરાવળનો સમગ્ર જૈનસમાજ એક જ સૂત્રમાં જઠકાએલ હતો. ઓસવાળ બધુઓ જેવા વ્યવહારદક્ષ અને વૈભવશીલ હતા તેવા જ ધર્મક્ષેત્રમાં શૂર અને ભક્તિપ્રધાન પણ હતા. નાના મોટા સહુ એકબીજાના આધારે સમન્વિત થયા હતા. સગઠન અને ધર્મભાવનાનું પરિણામ એ આવ્યું કે વેરાવળ વીમાં ઓસવાળ જાતીમાં તિલકરૂપ એક મહાપુરુષે જન્મ લીધો.

વેરાવળમાં જૈન સંતોના આગમન

૫

વેરાવળ જૈન સમાજનું કન્દ્ર છે પરંતુ તથા મુંબઈ નાથે સબધ હાવાથી જૈનો સમુદાય અને સુખી હતા. સૌરાષ્ટ્રમાં ત મુગમાં સમૃદ્ધિના દષ્ટિએ વેરાવળનો જૈન સમાજ સર્વશ્રેષ્ઠ હતા. ત્યાં સમૃદ્ધ નમાજ હોય ત્યાં ધમની વિશેષ પ્રભાવનાઓ થતી. સૌરાષ્ટ્રમાં વેરાવળ પ્રત્યે સમાજનું અને સંતોનું આકર્ષણ હતું.

સમૃદ્ધિની સાથે ભક્તિ ઉદ્ધારતા, ધમ નિશ્ચયા સાચા ગુણો વેરાવળ જૈન સમાજમાં ખૂબ જ વણાયા હતા. ધમના પ્રતાપે જ આપણે મુખી છીએ અને સુખમય જીવન ધમ કરણી માટે જ છે નાવી જિંદી સમજ ત્યાંના ભાઈઓનાહેનો ધરાવતા હતા.

સંતોના આતુર્ભાસ કરાવવા, ધાર્મિક ઉત્સવો ઉજવવા વિશેષ પ્રકારની તપશ્ચર્યાઓ તથા ધમ કરણી કરી સાત્ત્વિક આનંદ હવો એવી પ્રબળ ભાવના જૈનસમાજની રહેતી. સૌરાષ્ટ્રમાં પૂજ્ય દેવજી સ્વામી તથા તેમના શિષ્ય સમુદાય પૂજ્ય જયજી મહારાજ તથા તપસ્વી આવેઠજી મહારાજ સુવિખ્યાત સંતો હતા. દરિયા કિનારાના ક્ષેત્રોમાં તેમની પ્રભુતા હતી.

વેરાવળ ક્ષેત્ર અસ્તિત્વમાં આવ્યા પછી કોનું આતુર્ભાસ સર્વ પ્રથમ યશુ તે કહેવું કઠણ છે તાજેતરનો ઇતિહાસ એવા સ ૧૯૧૭માં પૂજ્યશ્રી દેવજી મહારાજનું વેરાવળ સ્થાને આતુર્ભાસ હતું. પૂજ્યશ્રી જયસ્વી અને મહા પ્રભાવક હતા. વેરાવળ શ્રીસથે તેમના આતુર્ભાસથી એક જિંદી પ્રાપ્તિ અને ભવી. પૂજ્યશ્રી પિકાર કરી ગયા પછી વેરાવળ શ્રાંસદ્ર તેમનું નામ જપતો જ રહ્યો સૌના હૃદયમાં ચીકાચ રહી છે.

સ ૧૯૨૩મા પુન શ્રીસદે પ્રયાસ કર્યો અને તેમને મદ્દગતા મળી પૂજ્યશ્રી દેવજી મહારાજનું ચાતુર્માસ થયું જેમ જેમ પૂજ્યશ્રીના ત્યા ચોમાસા થતા ગયા તેમ તેમ શ્રીસદના ભાવો ઉત્તરોત્તર વધતા જ ગયા ગુરુદેવ અને તેમના પરિવાર પ્રત્યે વેરાવળ શ્રીમદમા નવી જ ભક્તિની લહેર આવી

આ ચાતુર્માસથી વેરાવળ શ્રીસદની ભૂમિ ભી જતી રહી ભાવિમા શુ પરિણામ આવવાનું હતું અને પૂજ્યશ્રીની ઉપદેશ અમૃત વૃષ્ટિથી કેવા અકુરો આ ભૂમિમા ફૂટી નિકળવાના હતા તે અનુભવી સતોની દૃષ્ટિથી બહાજ ન હતું સતો પણ વેગવળની ભક્તિથી સતોષ અનુભવતા હતા ચાતુર્માસ પૂર્ણ થતા શ્રીમદે વિરહનો સતાપ અનુભવ્યો પ્રેમ અને ભક્તિ એવા તરવો છે કે તે અધિક સમાગમથી અધિક વિગ્રહાથી બને છે અમૃતની તૃપ્તિ નથી હોતી શ્રીસદે પૂજ્યશ્રીની વિદાય વખતે જ પુન ચાતુર્માસ માટેની વિનંતિ કરી

બીજા ચાતુર્માસમા ૬ વર્ષનું અતર પડ્યું તો આ વખતે પૂજ્યશ્રીને ૪ વર્ષમા જ પુન વેરાવળની વિનંતિ માન્ય કરવી પડી સ ૧૯૨૭મા પૂજ્યશ્રી વેરાવળ સદના પ્રયાસને માન આપી ચાતુર્માસ માટે પધાર્યા કુશળ ખેડૂત સારી જમીન વધારે ને વધારે ખેડી તેનું હીર પ્રગટાવે છે પૂજ્યશ્રી સાચા અર્થમા એક ધર્મખેડૂ હતા ફગીથી વેગવળની ધરતી પર હળ ચલાવ્યા કારણ કે ભૂમિ ઘણી કસવાળી હતી

આ ચાતુર્માસમા આજો સમાજ ધર્મના ઊંડા ગેરગાઈ ગયો વાવેલા બીજ મરસ અકુળિત થતા દેખાયા પૂજ્યશ્રી પ્રત્યે મધ ઉલટ અર્પણતાના ભાવ દાખવવા લાગ્યો ચાતુર્માસનો દાળ પૂરો થવા આવ્યો શ્રીમદે પોતાના આગણે મધ ધન્ય અને તેવો લાભ આપવા માટે હાર્દિક વિનંતિ કરી

આ વખતે પૂજ્યશ્રી દેવજી મહારાજની સાનિધ્યમા જેતપુર

નગરના ગ્રામી કુટુંબના નળીશ થી. માણેકચંદ્રભાઈ ધાર્મિક
અભ્યાસ કરતા હતા તેમના વડીલ બધુ જયથર્ક પલ્લુ અવાર
નવાર પુન્યમાં પાન આવતા થી માણેકચંદ્રભાઈને વૈરાગ્ય
પ્રગટ હતો. જ્યારે શ્રી જયથર્કભાઈ ગૃહ બંધિત હોવાથી ગુપ્ત
રીતે અતઃકરણમાં વૈરાગ્ય અકુરોનું સિંચન કરતા હતા.

આ બન્ને વિરક્ત ભાઈઓ શ્રીસંઘની નિરર્થી બંધાર
નહતા. વૈરાવળ શ્રીસંઘની આવિકા બહેનોમાં જા જોડે સ્વપ્ન
જવા નીકા હોવા જામતા હતા કે આપણું આગળું આ મહા
પુરુષોનાં દીક્ષા થાય તો દીક્ષા પ્રસંગનો અનુપમ લાભ આપણને
મળે. સંસારના ગીતા જૂથ જ પ્રાપ્ત હવે વૈરાગ્યના ગીતા
આઈને અતરનાક ભાવીએ.

શ્રીસંઘના ભાઈઓને જ્યારે આ વાતની ક્રૂપતા આવી
ત્યારે તેમના હૃદય પલ્લુ યનગની રહ્યા. આ દીક્ષાનાં વિનંતિ
પાછળ ગૃહ હેતુ તો સતોના અધિક સમાગમનો ન હતો. એ
વાત સ્વીકારાય તો ગુન બે માસ જેટલા લાભા આપાનો સત્સંગ
વધે જોડું નહિ પરંતુ આવા પ્રસંગે પોતાના ધતનો નહુ
પરોઝ કરી ગુરુદેવો પ્રત્યે અપણતાની લાગણી પ્રગટ કરી
શકાય આવા મહામૂલા પ્રસંગ ઉજવવાથી શ્રી જૈન શાસનનાં
પ્રભાવનાં રી શકાય. આવી તો કેટલીએ સદ્કરૂપનાઓ આગે
વાન ભાઈઓના મસ્તકમાંથી પસાર થવા લાગી પરસ્પર તેઓ
આ વસ્તુની જાડી ચર્ચા કરવા લાગ્યા.

પુન્યશ્રીએ જે ખેતી કરી હતી તે ખેતરોમાં આમાસાને
અતે જમ પાકે ભર્યા હોય તેમ સમાજજોગમાં ધમ ધાન્યના
છે. લગી પડતા હતા તપસ્વી આત્માઓને પોતાનો બગીચો
હશે. ભયો જોઈને લાગણી જીલ્લી સતોપાતી હતી. ખરેખર
સતો તો જાવના જ જૂગ્યા હોય છે.

વૈરાવળ શ્રીસંઘના સતોના આગમનથી અમૃતસંઘની

રેલી ચાલતી હતી ખરેખર આ ધનાઢ્ય સઘ સતોની સેવાથી સુપ્રસન્ન હતો. લોગમા ત્યાગ આવે ત્યારે તે યોગનુ રૂપ ધારણ કરે છે આ મહામુનિઓ સિવાય તે સમયના વિચરણ કરતા સાધ્વી વૃન્દોનુ પણ ખરાબર વેરાવળ મુકામે આગમન થતું જ રહેતું.

ચાતુર્માસ સિવાયના સમયે પણ લાગ્યે જ ધર્મ સ્થાનક ખાલી જોવામા આવતા ધર્મની લાણે થતી જ રહેતી શેષ કાળ પધાગતા મુનિઓના આગમન ત્યાના જનજીવનમા ગૂંથાઈ ગયા હતા મુનિઓના સ્વાગત માટે તૈયારીઓ થતી જ રહે સામે લેવા જવાનુ, વિહાર વખતે વિદાય આપવા જવાનુ, સમાજના આબાલ-વૃદ્ધજનો માટે મગજ કાર્ય ખની ગયું હતું.

આવા પૂજ્ય ત્યાગી ગુરુ-ગુરુણી રૂપ સતસાધ્વીઓના સઘાઠાઓને જોઈને લકતોના હૃદય પ્રેમરસથી છલકાઈ જતા, મનમા શુ નુ શું થઈ આવતું પોતાના ગુરુવર્યોને નિહાળી આનંદના ઊભરાઓ ચડી આવતા ધન્ય છે સમાજના નરનારી-ઓની તે નિર્દોષ લક્ષિતને !

વેરાવળ શ્રીસઘ પોતાની લક્ષિતથી મહાસઘના ઝિરુદ્ધને પ્રાપ્ત થવા લાગ્યો હતો. પોતાના કુટુંબ પરિવારોમા પણ સત-સાધ્વીઓની ચર્ચાને પ્રધાનતા મળતી ઘરમા પણ ગુરુદેવોના આવાગમન વિષેની વાતો વધારે ચાલતી ખરા અર્થમા સતો તેમના સાચા કુટુંબીજન ખની ગયા હતા પેલી પક્ષિ સાધ્વિક થતી હતી ...સતો છે સાચા સગારે

ખટક યોગીશ્વર શ્રી પૂજ્ય દેવજી સ્વામીની કૃપાદક્ષિથી શ્રીસઘના ભાવ ચઝતા પરિણામવાળા થતા ગયા ધર્મનો પ્રચુરિત રંગ ચમકવા લાગ્યો શ્રી સઘની લક્ષિતકુમારીનુ ચૌવન લાણે સુલવા લાગ્યું આ સતોના આગમનોનો પ્રભાવ અવલુંનીય હતો. સૌ કોઈ જોમજ માનતા હતા કે શ્રી સતોના

આવા નિરતર આગમનોથી જરૂર તેના કાંઈ જીવામાં જીવા
ફળ મળશે. શ્રીસુદ્ધ એક દિવસ વધાર ધન્યભાગી બનશે.

શ્રી માણેકચંદ્રભાઈ તથા તેમના પટ્ટીલ બધુ શ્રી. જય
અદ્ભુત દીક્ષિત થયા પહેલા જ વેરાવળ સંઘના સપર્કમાં
આવ્યા મુનિ દીક્ષા લીધા પછી આ મુક્તિને વધારે અપિયકવ
અને ફળદાયી ઠનવા આજથી તઓની મીઠ મજાઈ ગઈ હતી
સારી જમીન પર જમ સીનુ ધ્યાન જાય અને અતુર નર તેના
ભાવિ ફળનો વિચાર કરે તમ શ્રી. જયઅદ્રશ્ય વેરાવળની ભૂમિમાં
કોઈ મહાફળ પાકવા નવી કલ્પના કરી રહ્યા હતા.

વે. વગ શ્રીસુદ્ધ આતુમાનની વિકાસ રેતા પહેલા /
પૂજ્યશ્રી સામે તુરતમા જ વેરાવળ ક્ષેત્રને શેષ કાળથી પાવન
કરવા માટે પ્રાર્થના કરી. આ પ્રાર્થનામાં અભીરતા જુદી જ
હતી વિનવિનો મમ અને ઝોક અથા. શીર હતો શ્રી વેરા
વળ સંઘને ઉત્તમમા ઉત્તમ લાભ આપવા માટે ભાવનો ઉછાળ
હતો. તન મન અને ધનનુ પૂરું ઠાન કરી પ્રસન્નને લીપાવવાની
અનેરી હેશ હતી.

પૂજ્યશ્રી આતુર્નાસની સફળતા ઉપર જીદો આનંદ અનુ
ભવતા “ જવસરે વાળો શાસ્ત્રોક્ત શબ્દ વાપરી વેરાવળથી
વિકાર કરી. આ. શ્રી સતોના આગમનની કાગડોળે રાહ ભેતો
શ્રીસુદ્ધ ધન્યતા અનુભવી રહ્યા.

પિતૃવશ અને પિતા કેશવભાઈ

૬

વેંગવળમાં વસતી વીસા ઓસવાળ જાતિનો પરિવ્રથ પાઠકોને મળી ચૂક્યો છે તેમનો મુખ્ય વ્યવસાય વાણિજ્ય હતો. ધર્મે બધા જૈન હતા કેટલાક દેરાવાસી, જ્યારે કેટલાક સ્થાનક-વાસી સૌ શ્વેતામ્બ પગપરાના હતા.

પૂજ્ય હુગરસિંહજી મહારાજથી આ ઓસવાળ ભાઈઓ ગોડલ ગળના સતોના ચગણે ગાઠ શ્રદ્ધા ધરાવતા હતા. સૌભાગ્યચક્ર કરમનજીના ભાગ્યેદાયે જૈન સમાજ દીપ્તો થયો હતો તેવા જ ખીબા માતબાર વ્યક્તિ હતા શ્રી મીઠાભાઈ મીઠાભાઈ વસ્તુના મીઠા હતા સમૃદ્ધ વશના પૂર્વજ હતા, મીઠાભાઈએ મારી એવી જમાવટ કરી હતી તેઓ પણ ધર્મમાં ચુસ્ત અને વ્યવહાર કુશળ હતા.

મીઠાભાઈ ચાર પુત્રોના પિતા હતા પુત્રો પણ નામાકિત અને વ્યાપાર સાહસિક હતા ક્રમશઃ તેમના નામ આ પ્રમાણે છે (૧) સોમચંદ મીઠાભાઈ (૨) સૌભાગ્યચંદ મીઠાભાઈ (૩) નારણજી મીઠાભાઈ (૪) પુરુષોત્તમ મીઠાભાઈ.

શ્રી સોમચંદભાઈનો વિસ્તૃત વંશ ચાલ્યો એ વખતે વેંગવળના આ માતબાર ઓસવાળ શ્રાવકો પોતાના નામ આગળ શેઠ શબ્દ જોડતા હતા જે અત્યાર સુધી ચાલુ છે તેમના પરિવાર માહેના ધણુનો મુળધર્મ પણ વચવાટ થયો હાલ આ પરિવારની જાણીતી પેઢીઓ મુળધર્મ છે, જેમ કે (૧) શેઠ જમનાદાસ હજીવચંદ (૨) શેઠ પાનાચંદ ગોવિંદજી (૩) શેઠ કલ્યાણજી દેડકરમી (૪) શેઠ પ્રેમચંદ વગનજી (૫) શેઠ કુલચંદ ગોવિંદજી (૬) શેઠ સુલાખચંદ મોમચંદ (૭) શેઠ ગીરધરલાલ ચત્રભૂજ (૮)

મેઠ બાલક જીવનમાં આ પરિવારે અને પેઢીઓ સોમસક નીકાભાઈના નામથી જ ઝોળખાય છે આ સમૃદ્ધ શ્રાવણે પ્રસન્ને પ્રસન્ને વસ્ત્રવસ્ત્રના ધાર્મિક તથા સામાજિક કાર્યોમાં સારો ભાગ લેતા રહ્યો છે

મીઠાભાઈના બીજા પુત્ર શ્રી. નારણભાઈ તે સરળ, આનંદી ને ધર્મશીલ હતા. તેમના પરિવારમાં એક પુત્ર શ્રી વાલભાઈ હતા માતાપિતાને કુટુંબીઓને પૂજા જ વહાલા યજ્ઞ પ વાંચી વાલભાઈ નામ રાખવામાં આવ્યું હતું આ કન્યકા સવાભાવી ને ખ તલ વાલભાઈને મીઠાશથી કામ દેવાની આવડત હતી. મીઠાશથી મીઠાશના પરિવારને શોભાવતા હતા તેમને કેશવભાઈ ઉદ્દે છગનભાઈ નામે એક પુત્રરત્ન સાપડ્યું તે જ આપણા આરિત્ર નાયક પૂ માણસાલભાઈ મહારાજના સામાજિક પિતા હતા ખરેખર તે પિતા તરીકેનું બિરુદ હાસલ કરી ગયા

શ્રી. કેશવભાઈ પણ મુળથી સાચે બાપદેવ હતા હતા તેઓ પણ બાપદેવ કુશળ અને દયાળુ બન્યા હતા. કોઈની સાથે ગ્રહણ કે વિવાદ તેમને સુધ્ધે પસંદ ન હતો કોઈને કઠોર શબ્દ કહેવાનો સ્વભાવ ન હતો પૂ જુરુદેવે પોતાની નોંધમાં શ્રી કેશવભાઈ માટે ૭ શબ્દો નક્કી છે તે મૂળ શબ્દો નીચે આપવામાં આવે છે જેથી પાઠકને વાસ્તવિક બાણકારી મળી રહેશે

“ પિતાશ્રી બાપદેવ કુશળ બુદ્ધિશાળી, કુટુંબની સુંદર બાપદેવ પૂજક લવનદયા સલાવવામાં બાહ્ય નાવિક નીતિ પૂજકની લક્ષણવાળા, અનેક પુરુષો તેમને બાહે તેવા, શાંત મુશીલ વિનમ્ર, સરલ સ્વભાવના હતા. ઉપરાંત દયાપ્રધાન સામજીવાળા, સત્યશ્રેષ્ઠ ઉપર પ્રેમવાળા પોતે પણ સત્ય વદનારા હતા. એક પતિવ્રત અને તેમના પુત્ર પવણીતિથિ, અને તે

શ્રિવાય પણ મર્યાદા પાલક હતા કલેશ, કુસપ તેમને ગમતા જ નહિ દરેક સાથે હળીમળીને ઝેરવેર વગર જીવન ગાળવું તેઓને અતિ પ્રિય હતું તેમજ સ્થાનકવાસી ધર્મમાં વડીલોના વાગ્દેશથી અનન્ય શ્રદ્ધાવાળા, વીતરાગ એજ દેવ, સત સાધ્વીઓ એજ ગુરુ, અને વીતરાગ દેવનો કથેલ રત્નત્રયાત્મક ધર્મ તેજ ધર્મ-આ તેઓની માન્યતા હતી તેઓને ધાર્મિક જ્ઞાન-સામાયિક, સ્તવનો, છઠો વગેરેનું સામાન્ય રૂપે હતું પણ તેમની શ્રદ્ધા પાકી હતી આશિષ રૂપે તેઓએ કેટલા નિયમ, ઉપનિયમો ધાર્યા હતા અને તેનું સુદર, નિર્દોષ કાળજી રાખી પાલન કરતા હતા હમેશા પ્રભુ સ્તવન, છઠો વગેરેથી થોડો દાર્દ્ર્ય પણ નિત્ય-નિયમ રૂપે સાચવતા કોઈવાર એકટાણું, આખેલ, ઉપવાસ, અને પૌષ્ઠ વ્રત રૂપે તપશ્ચર્યા પણ કરતા મત સાધ્વીઓને જોતા જ તેઓ ઘણા હર્ષવાન થઈ જતા હતાનું પુણ્યમા પણ સાધારણ લાલ લેતા ”

આગ્રિનાયક ગુરુદેવ પ્રાણલાલજી મહારાજે જાતે ઉપર્યુકત વર્ણન કરી મહાન પિતાને શ્રદ્ધાજલિ આપી છે

કેશવજીભાઈના સગળ અને નીતિમય જીવનનું કેવું સુવર્ણમય પરિણામ આવવાનું હતું તે સમજી શકાય તેમ ન હતું પરંતુ પ્રત્યેક વસ્તુનો જીવનમાં પૂર્વાભાસ મળે છે તેમ કેશવજીભાઈના જીવનમાં અજવાળું પથગતું હતું

તેઓ અવારનવાર મુનિઓના આતુર્ભાસ થાય એ માટે ઉત્સુક રહેતા મઘ આગળ પ્રસ્તાવ મૂકતા પરિણામે આતુર્ભાસનો લાભ મળતો મુનિઓની જ્ઞાનમય ઉપદેશ ધારા સાલજતા કેશવજીભાઈના હૃદયમાં ભિમ્મિઓ જાગી ઊઠતી મહામુનિના પિતા જનવાની અલિલાષા અતરંગમાં જોડ કરી જતી

ઢોઈને એવી કલ્પના નહતી કે ‘શ્રી કેશવજીભાઈના નામનો ટુકા વાગે તેવા કીર્તિવત્ પુત્ર તેમને આપકે જેમના નામનો

ગામે ગામ જમજમકાર ગવાશે. મહાત્મતાના પિતા તરીકે પનિદિ મળવશે વાહ ! વિધાતા ! તારે આપઠે તા આવા હજારો અકલ્પ્ય લખ લખાયા હોય છ ના ! આગણના કાણુ કાણુ કયા ખલ ખલશે તેની હચાચન ગંધ પણ નથી હોતી. જગતના રહસ્યન કળવા માં વિગાન હજુ મુખી સ્વરણ થયુ નથી

કેશવજીભાઈ ઉદ્ધે જગનભાઈની સત્તાન ઉપામા એક મહા વશન્વી પુત્ર થવાનું નિશાન હતું પરમાત્માનું વજ્રમ્બ મુ બજુ માદ વખાન હતું કેશવજીભાઈ સાત સતાનોના પિતા હતા. આર પુત્રો અને ત્રણ પુત્રીઓ હતી ત્રણ ભાઈઓ વારિત્ર નામક શ્રી. પ્રાણકાલિ મહારાજની મોળા હતા અને ત્રણ બહેનો તેમનાથી નાની હતી ત્રણ મોળા ભાઈઓના નામ (૧) શ્રી શ્રીમજીભાઈ (૨) શ્રી મુકુજીભાઈ (૩) શ્રી કરમનજીભાઈ હતા ત્રણ નાની બહેનો (૧) શ્રી કંસરબેન (૨) શ્રી ગુલાબબેન તથા (૩) શ્રી વજ્રકુવર બેન હતા

શ્રી કેશવજીભાઈને ત્યાં શ્રીમજીભાઈનો પ્રથમ જ મ થતા થયો જ જાનક મગજ વતથિ સૌથી પ્રથમ પુત્રની પ્રાપ્તિ થતા હપ થાય જ સસારી દોઢો પ્રથમવાર પુત્રનો જ મ થતા એક નકારતુ ગૌરવ અનુભવે છે મીઠાઈની લઢાણી કરી ઉત્સવ ઉજવ છે શ્રીમજીભાઈના જ ન પછી કમથ બે પુત્રા જ મ્યા પરતુ આયુષ્યના ઉપાશ નથી. તેઓ બન્ને થોડા સમયમા પરલોકવાન્તી થયા સસારિક જીવન જ સમોગત બનેલ છે સંયોગ-વિયોગનું બીજું નામ જ સસાર છે આ સસાર ચિત્રમા થણી છાયાઓ આવે છે અને થણી ચાલી બામ છે કોઈ ખીરથી તો કોઈ જલદી થી. એક પણ છાયા મ્યાથી નથી હોતી

સ્વિય રહે તે છાયા જ કમ કહેવાય ! સસારના બધા પ્રતિ બિબ અને છાયા તરંગ જેવા ચમળ હોય છે મળા પ્રતિબિબા જેવામા આવે છે પરતુ વસ્તુત તમાનું કશું હાથ લા નથી.

જેનું કોઈ ખિજ નથી તે પ્રતિખિજો પરમાત્માના સગમથી નિપજતા અસ્થિત દેશો છે જીવ અને પરમાત્માના સયોગમાં સૃષ્ટિ અને વિલય, જન્મ અને મરણના દેશો સર્વાય છે આ આપુ જગત પરમાત્માના મિલન અને વિસર્જન ત્રિવાય ખીલુ કાઈ નથી જીવ તો માત્ર સાક્ષી રહે છે જે પુદ્ગલ પરમાત્માના આકાશવિકાસને બોધ શકે છે ને બાંધી શકે છે, તેમાં લાગી જવું તે તેને મળી સ્વભાવ નથી આમ પુદ્ગલ-પરમાત્માના સમઘ બેલ અજ્ઞાનતાને લીધે સારકપ મનાય છે વસ્તુતાએ તે તો મ માગની અસારતાનો સદ્બોધ આપતા હોય છે શ્રી પ્રાણલાલજીના જન્મ પહેલા કેમ બાંધે આ બધુચુગલ તેમને સન્મારની અસારતાનો બોધ આપવા જ આવ્યા હોય, તેમ જીવનની લગ્નલગ્નરતાનો સંદેશ આપી રવાના થયા

દગ્ધા વિયોગકપ અધકાર સમાપ્ત થતા બાંધે પૂર્વમાં પ્રકાશ થવા માગ્યો હવે પછી જન્મ લેનાર કોઈ ભાગ્યશાળી જ્ઞાની આત્મા આવવાના હોય તેમ માતાપિતાને લાગવા માડયું વસ્તુત પિતાનાં ઇચ્છાને અનુરૂપ કુમકુમ પગલા પડવાનાં કુદરતને ઘેર તૈયારી થઈ રહી હતી ચારિત્ર નાયકના જનની કુવર-બાઈની કુખને દીધાવનાર પુત્રરત્ન પ્રાપ્ત થવાનો સમય આવવા લાગ્યો શ્રી કુવરબાઈની જીવનગાથાનું અવલોકન કરતા માતૃત્વની મહાનતાનું દર્શન થશે

લઈ જવા માગતું હોય તેવા ડરથી બાળકને ખોખામાં દખાવી દીધો તેનું માથું પાલવમાં છુપાવી લીધું માતાજી શિશુ પ્રાણનાં વેધક દષ્ટિને સહી શક્યા નહિ મનમાં થયું કે જરૂર આ બાળક લોગી નહિ બને! મદાવસાનું ઉદ્ઘાટનથી સાબળવાથી જે ભાવ થયો હતો તે બાળકની કેમજી કાયાને સ્પર્શ કરતા બિડી ગયો મમતા ઉભરાઈ આવી

અવાગનવાર ગુરુદેવ ગેલ્યરી માટે કેશવજીભાઈને ત્યા.

પધારતા પૂજ્યશ્રીની માથાળુ નજર શ્રી પ્રાણને સ્પર્શી જતી ગુરુદેવનો ત્યાગાત્મક સૂક્ષ્મ અનુરાગ બાણે બાગક આત્માને જ તરમ્મ સ્પર્શતા માથા કુવરબાઈની નજરથી આ છાનુ નહતું ગુરુદેવ પ્રત્યેની અનન્ય શ્રદ્ધા કંતી પાતાનુ સત્તાન આવા મહાન પુરુષનુ કૃપાપાત્ર બને તે કાવ તોને અધિક આનંદ ઉપજાવતા.

કુવ બાઈની ભક્તિમા અપશુતા તો હતી જ પરંતુ સાથે સાથે તનામા રહેલ માતૃત્વ જાતિ અથ ગભીર હતું જેને વાજા આપવી મુશ્કેલ છે આ રીતે પ્રેમના ભક્તિના અને મહાનતાની ત્રિપુટીનો અદ્વેષ સંગમ રચાયો હતો.

(૧) ભવ્ય નાના (૨) મહાન ગુરુદેવ (૩) સમય બાગ શેગીની ત્રિવેળીમા ઉન્નયવલ ભાવિ જ્ઞાન કરી રહ્યું હતું જત્યારે આ બાળસાધુ માના પ્રેમને ગુરુદેવની કૃપા વચ્ચે આનંદમા ગુણી રહ્યો હતો.

માતા કુવરબાઈ

૭

કેવું સુકુમાર નામ! કુવર, કુવર શબ્દનો મૂળ અર્થ કુમાર થાય એટલે કુવર અવસ્થાવાસી શબ્દ છે આનો અર્થ છે—નાની ઉમર સુન્દરતા બોધક ભાવ રહેલો છે જો આ શબ્દના ભાવ અર્થમાં જઈએ તો ‘જેના વિચારોમાં આજસુ કે નબળાઈ નથી, જેનામાં ખડતલપણુ છે, નરમાશ છે’ એવો સ્વર નીકળે છે આવું સગસ ભાવવાચક નામ ધારણ કરનાર હતા આપણા આરિત્ર નાયકના ભાગ્યવત માતૃશ્રી કુવરબાઈ!

કુવરબાઈ ખરેખર કુમારી હતા, ત્યારથી જ પિતાનું આગણુ પણ સુશોભિત કર્યું હતું તેમના ગૌરવણું મુખપરની લલ્લત અને પ્રતિભામાં એક સુકન્યાની સરકાર સ્પષ્ટિના દર્શન થતા હતા તેઓ ખરા અર્થમાં ગૃહલક્ષ્મી હતા.

આજે આપણી પામે તેમના નામ સિવાયનો વધારે ઇતિહાસ નથી ફક્ત ગુરુદેવની નોંધ પરથી એટલું જાણવા મળે છે કે તેમનું મોસાળ વેરાવળમાં જ હતું ખુશાલચંદ કરમચંદ તેમના નાના થાય તેઓ વ્યક્તિગત સ્થાનકવાસી હતા તેમના ચાર પુત્રો જે કુવરબાઈના મામા થાય તે કંમશ કલ્યાણુશ શેઠ, ગોવિંદશ શેઠ, હીરાચંદ શેઠ અને દેવકરણુ શેઠ હતા તે તથા કુટુંબી માણસો તપગૃહી દેરાવાસી હતા મોસાળ પક્ષમાં સારે એવો ધર્મનો રંગ લાગ્યો હોવાથી શ્રી કુવરબાઈને ત્યાંથી પણ ધાર્મિક સંસ્કાર મળેલા તેમની કુક્ષીથી જે મહા ભાગ્યવાન પુત્ર રતન ઉત્પન્ન થયા, તેમણે જાણપણથી યોગ લીધો અને શ્રી કુવરબાઈના નામના કીર્તિ ગીતો ગવાયા તેમાંથી જ તેમની જીવનગાથા મળી રહે છે.

નાભગવા પ્રમાણે થો કુવરભાઈ ઝોશવાળ સમાજના અમૃતવંશ હતા તમની નસ્રતા અને ઉદારતા અણમોલ હતા તમન બાળસ્વૃષ્ટા જ ધમધ્યાનક્રમ જવાના ટેવ અને ધમ ક્રિયામ્ ગવિ હતા. તમના માતાપિતા આ બાલિકાના સુલક્ષણોથી આશ્ચર્ય અનુભવતા આવા નાના બાળકનો ખાસ કરીને પુત્રાનો ધમભાવ હોવા ત કુટુંબિની મયાદાના શોભારૂપ ગણાતું

કુવરભાઈ જ્યારે પૂજ્ય ગુરુદેવોના જ્ઞાપયાન સામગતા ત્યારે તમનુ લિમિતર ઉભરાતુ શાઓકત મહાસતાની દેવાન હા આદિ મહામાતાના અધિકાર વચાતો ત્યારે આ ભગવતીના હૃદયના માતૃત્વના વાચક્ય પ્રકૃતતા જણે તમના મનમંદિરમા પ્રવચનના મુગ્ધકો અંકિત થઈ રહ્યા હોય જે તરછી અવલુ કરીને ઘેર આવતી, ત્યારે ઘોડીવાર માટે પ્રવચનની ભાવસરિ વામ ખોવાઈ જતા તેમનુ સહકારી મન અહરમા નવીજ પ્રમોદ ભાવનાન અનુભવતુ

દાપત્યના વિચારો ા મનમા સહજ ઉડતા તેને એક નવી દિશાનો વંત્ર મળતો શ્રી કેશવભાઈ ત્રાધે લ ત અધિષ્ઠી બેઠામા ત્યારે જણે કેશવભાઈ કુવરભાઈનુ રાણિઅલુ કરી ભાગ્યશાળી બન્યા જણે । જનના વૃક્ષપર થયા દેલાથી. આ પુણ્ય યોગથી સૌ કોઈને મતોવ થયો મહાપુત્રની માતા થવાના જાણીવાંદ કોઈજો જ્યારે કુવરભાઈને આજ્ઞા ત્યારે મુખપર લાલ રજત રોડી આનુ જણે તેના મનની વાત જ મોટેથી ઉચ્ચારાઈ હતી । જણે તેજો પ્રત્યુત્તર હઈ રહ્યા 'દાપત્યનો સાર જ એ છે નહિ લોગ કે વાસના

એ વખતે જણે હૃદયની બધી મુખ્યત્વ શ્રમિઓ ઝફત થઈ હૃદયની વીણા વાગી રહી. અમુર પક્ષમા નવ વપૂરપે શ્રીમતી કુવરભાઈજો ધરમા પગ મૂક્યો સૌને લાનુ કે આ પુત્રવપૂ નહિ, જગદમ્મા છે તેમના વધાવા થયા પુન તેજ

આશીર્વાદની વૃષ્ટિ, 'શ્રી કુવરબાઈ'ને અપાતા આશીર્વાદ વળતે સુમુહૂર્તનો બાણે મહાયોગ હતો । બાણે પ્રાણે અદ્ય સમય માટે સુપુન્ન્યામા પ્રવેશ કર્યો હતો । આશીર્વાદના વચન અને સમય યોગ કોઈ યોગીના જન્મની આજાહી હતી

નવવધૂ શ્રી કુવરબાઈની ધાર્મિક ઉપાસના તેવી ને તેવી જ આહુ ગહી ઘડના કાર્યો કર્યા પછી તેમનું ચિત્ત ધર્મભાવનાથી વાસિત રહેતું પ્રવચનો પ્રત્યેનું આકર્ષણ સહજ રહેતું તેમની ભાવના એક પ્રકારનું રસાયણ બનતી જતી હતી નિરતર અત ચિતનથી સુઘટ બનેલા વિચારો એક પ્રતિભાશાળી આકાશને જન્મ આપતા હતા “સત્તાન મનુષ્યના અતર્ગત વિચારોનું પશિષ્ટામ છે ” માતા કુવરબાઈ માતૃત્વના માર્ગે સચર્યા હતા

શ્રી કુવરબાઈની હસ્તરેખા વિવિધ યોગોને દર્શાવતી હતી યુકે ઉપરની પ્રભાવિક રેખા, ગુરુની ગભીરતા, તેમના હાથમા એક મહાયોગીને સુચિત કરતી હતી બ્યારે બીજી બાજુ જીવનરેખા અને હૃદયરેખા વિચોગાત્મક ભાવો ચિતરતી હતી નાની ઉમરમા જ પુત્રને બાણે માતાનો વિયોગ લખાયો હતો

શ્રી કુવરબાઈએ પોતાના પતિદેવ શ્રી કેશવજીભાઈને ખૂબ જ સતોષ આપ્યો, ગૃહિણી તરીકે તે સફળ થયા તેમનો મુચક દેલાયો ઘર સખધમા તેઓ ખૂબ જ નિશ્ચિત રાહી ગકતા બન્ને સાચા અર્થમા દાપત્ય ધર્મનું પાલન કરતા હતા શેઠ શ્રી ત્રીભાજ્યચંદભાઈ જેવા નિષ્ઠાવાન શ્રાવકના પુણ્ય સસ્કારો પ્રત્યેક યોગવાળ બન્ધુને ધર્મમય જીવનની પ્રેરણા દેતા હતા કેશવજીભાઈ આ મસ્કારોથી યોગપ્રોત હતા આથી શ્રી કુવરબાઈનું ધર્મસ્વાતન્ત્ર્ય સુગક્ષિત હતું તેમના બધા ઠોઠ પૂગ કરવાની કેશવજીભાઈ તમક્ષા રાખતા હતા ”

સામળવા પ્રમાણે શ્રી કુવરભાઈ ઝોશવાળ સનાજના અમૃતવલ્લ હતા તમની નસીતા અને ઉદારતા અણુમોઠ હતા તમને બાળપણથી જ ધમધ્યાનક્રમ જવાનો ટેવ અને ધમ ક્રિયામાં મુગ્ધિ હતી. તમના માતાપિતા આ બાલિકાના સુલક્ષણોથી આશ્ચર્ય અનુભવતા આવા નાના બાળકનો ખાસ કરીને પુત્રાનો ધમભાવ હોવા ત કુટુંબોના મવાદામાં શોભારૂપ ગણાતું

કુવરભાઈ બ્યારે પૂજ્ય ગુરુદેવોના આજ્ઞ્યાન સામળના ત્યાર તેમનું હિમિતત્ર ઉભરાતું શાસ્ત્રોક્ત મહાનતાની દેવાનદા આદિ મહાભાવાના અધિકાર વચ્ચનો ત્યારે આ ભગવતીના હૃદયમાં માતૃત્વના વા સ્વરૂપ પ્રકટતા બહે તેમના મનમંદિરમાં પ્રવચનના મુશળ્લો અદિત ચર્ચ રહ્યા હોય ! એ તરૂણી અવલુ કરીને બેર આવતી ત્યારે શોધીવાર માટે પ્રવચનની ભાવચરિતાના ખોવાઈ જતી તેમનું ચરકાગી મન અદરમાં નવીજ પ્રમોદ ભાવનાન અનુભવતું

દાપત્યના વિચારો જે મનમાં મજબૂત ઉડતા તેને એક નવી દિશાના વગ મળતા શ્રી કેશવજીભાઈ સાથે હવે અમિત્રી એ ! આ ત્યારે બહે કેશવજીભાઈ કુવરભાઈનું પાણિઅલ્લુ કરી ભાગ્યશાળી બન્યા. બહે ! યદનના વૃક્ષપર ચપા ફેલાયી આ પુવ્વ યોગથી સૌ કોઈને સતાપ થયેલ મહાપુત્રની મતા થવાના આશીર્વાદ દેઈએ બ્યારે કુવરભાઈને આપ્યા ત્યારે મુગ્ધર હાલ રજા ફોડી આબુ બહે તેના મનની વાત જ મોટેથી ઉચ્ચારાઈ હતી ! બહે તેઓ મત્યુત્તર થઈ રહ્યા 'દાપત્યનો સાર જ એ છે નહિ ભોગ કે વાસના'

એ વખતે બહે હૃદયની બમી મુખુપ્ત અમિત્રી અદૃત થઈ હૃદયની બીણા વાગી રહી. અશુર પક્ષમાં નવ વધૂરે શ્રીમતી કુવરભાઈએ ઘરમાં પગ મૂક્યો. નીને લાબુ કે આ પુત્રવધૂ નહિ, જગદમ્બા છે તેમના વધાવા થયા પુન તેજ

આશીર્વાદની વૃષ્ટિ, 'શ્રી કુવરબાઈ'ને અપાતા આશીર્વાદ વખતે સુમુહૂર્તનો બાણે મહાયોગ હતો । બાણે પ્રાણે અલ્પ સમય માટે સુપુમ્બામા પ્રવેશ કર્યો હતો । આશીર્વાદના વચન અને સમય યોગ કોઈ યોગીના જન્મની આગાહી હતી

તવવધૂ શ્રી કુવરબાઈની ધાર્મિક ઉપાસના તેવી ને તેવી જ બાલુ રહી ઘરના કાર્યો કર્યા પછી તેમનું ચિત્ત ધર્મભાવનાથી વાસિત રહેતું પ્રવચનો પ્રત્યેનું આકર્ષણ સહજ રહેતું તેમની ભાવના એક પ્રકારનું રસાયણ બનતી જતી હતી નિઃતર અત ચિતનથી સુષ્ટ બનેલા વિચારો એક પ્રતિભાશાળી આકાશને જન્મ આપતા હતા “સત્તાન મનુષ્યના અતર્ગત વિચારોનું પગિણામ છે ” માતા કુવરબાઈ માતૃત્વના માર્ગે મચ્યા હતા

શ્રી કુવરબાઈની હસ્તરેખા વિવિધ યોગોને દર્શાવતી હતી યુકે ઉપગતી પ્રભાવિષ્ટ રેખા, ગુરુની ગંભીરતા, તેમના હાથમા એક મહાયોગીને સુચિત કરતી હતી ન્યારે બીજી બાલુ જીવનરેખા અને હૃદયરેખા વિયોગાત્મક લાવે ચિતગતી હતી નાની ઉંમરમા જ પુત્રને બાણે માતાનો વિયોગ લખાયો હતો

શ્રી કુવરબાઈએ પોતાના પતિદેવ શ્રી કેશવજીભાઈને ખૂબ જ અતોષ આપ્યો, ગૃહિણી તરીકે તે સદૃશ થયા તેમનો મુખશ દેલાયો ઘર સંબધમા 'તેઓ ખૂબ જ નિશ્ચિત રહી શકતા બન્ને માત્રા અર્થમા દાપત્ય ધર્મનું પાલન કરતા હતા શેઠ શ્રી સીલાજ્યજીદલાઈ જેવા નિષ્ઠાવાન શ્રાવકના પુણ્ય મન્કારો પ્રત્યેક' યોગવાળ બન્ધુને ધર્મમય જીવનની પ્રેરણા દેતા હતા કેશવજીભાઈ આ મસ્કારોથી ઓતપ્રોત હતા આથી શ્રી કુવરબાઈનું ધર્મસ્વાતંત્ર્ય સુગંધિત હતું તેમના બધા કોઈ પૂરા કવ્વાની કેશવજીભાઈ તમન્ના સખતા હતા

આ બધું છતાં જાણે આ મૂર્તિદેવી બહુ જ અદ્ભુત સમયની અતિથિ હાય તેમ સર્વ સ્વજનો શ્રી કુવરબાર્ધ પ્રત્યે અદ્ભુત સ્નેહ પ્રગટ કરતા વિધિના લંબ શુ હતા ! શુ જાણી શકાતું હતું ! તમના પ્રત્યની સ્નેહના માત્રા જાણે તેમના શીર્ષ વિદ્યામની સૂચક હતી. મધુર વસત પછી તૃપ્તમાન શ્રાવ્ય આવતી હતી જલદી જનારી વસ્તુ પ્રત્યે ૥૬ સ્નેહ થાય છે શીર્ષ ગ્રાની વસ્તુને મનુષ્ય અધિક આહી લે છે

કુવરબાર્ધ પોતાના દુકા લુપ્તમાં પણ માનવસુખાજને અણમોલ રત્ન આપી રવાના હતા. સ્વાતિની વૃત્તિ જાણે મુક્ત્ય રૂપ વરસવાનાં હતી તમનાં આજો પ્રભુની પ્રતિમા પર કરતી ત્યારે મહાવિભૂતિ મૂર્તિ હૃદયમાં ઠેતરાતી. કુવરબાર્ધનું પ્રભુ પ્રત્યે પણ વાત્સલ્ય જાગતું હતું. ધ્યાનસ્થ વીતરાગ પ્રભુની રૂપમયી કાંતિ જોઈને પોતે ઉજ્જવળ અવિભ્યમા તેવા માગી પુત્રની જાણે કામના કરી લેતા

કુવરબાર્ધના લુપ્તનાં સફળતા જોે હતી કે તમની સચિત જાવનાઓ આખરે સાકાર બની જિંદી. કુવરબાર્ધનાં કુલી બીજ પણ પુત્રપુત્રીઓથી શોભી હતી. છતાં કુલી સાચક બને અને રતની જણ તો જાણ જણ જો બિરુદ તેને ધારણ કરવાનું હતું. શ્રી કુવરબાર્ધનું સ્વપ્ન સિદ્ધ થાય તેવી ગોઠવણ પરમાત્માને ઘેર ઘડી હતી.

પ્રકૃતિ જાણે સ્વયં વરદાન આપવા માગતી હતી જાણે વિશ્વધેનુતા પોતાના ખજાનામાંથી જોઈ બહુમૂલ્ય રત્ન શ્રીમતી કુવરબાર્ધને આપી રહી હતી. કુદરતની ગણના અને વિધાન અનુસાર પરમ સીમાગત તિલક શ્રી કુવરબાર્ધની કૃપા પર મળતું હતું

ખરેખર પ્રકૃતિના મહાવરદાનને પામી શકે તે માતા જાણ મયી હોય છે આ જાગવતી તે માતાવૃદ્ધમાં સ્થાન પામવાના

હતા, કે જેઓએ જન્મસિદ્ધ સતહૃદયને જન્મ આપી જન-
ભવનતુ કહ્યાણુ કરનાર પોતાના પુત્રોને અર્પણુ કર્યા હોય !

એ ભાગ્યમય દિવસ આવ્યો કે અતરિક્ષમાથી એક મહા
જ્યોત પૃથ્વીપટ પર ઊતરી અને કુવરજાઈની કચનમય કાયામા
મહામાયા રૂપે સમાઈ ગઈ

પૂ શ્રી પ્રાણલાલજી મહારાજ દ્વારા તેમના માતૃશ્રી વિશે
સ્વહસ્તે નીચે ટાકેલી નોંધ વધારે રસમય થઈ પડશે

માતૃશ્રી કુવરજાઈ

“ તેઓ પણ બ્યવહારકુશળ હતા, પતિવ્રત ધર્મપરાયણ-
સરળ હૃદયી, ભદ્રિકપરિણામી, કુટુંબ પ્રત્યે, સગાસગંધી
પ્રત્યે પ્રેમાળ, નીતિન્યાય જેમને ખૂબ જ પ્રિય હતા કેમજ
મનવાળા, હુ ખીને દેખી જેતુ હૃદય દ્રવી જતા જરાપણુ વાર
લાગતી નહિ તેમને ખોટા કર્તવ્ય અને ખોટી ભાષા ઉપર
તિરસ્કાર હતો હુ ખી માનવ ખાવાપીવાતુ કે કપડા માગે તો
તેઓ આપી દેવામા જગપણુ અવ્યકાતા નહિ ”

“ સાધુ સાધ્વીજીઓ ઉપર અનન્ય ભાવભક્તિ, તેમના
દર્શન કરવા, તેમની વાણી સાંભળવી, સમય આવ્યે અલ્પપાણી
આદિ ૧૪ પ્રકારના દાન પૈકી વસ્તુ દિલમા ઉભરા સહિત વોરા-
વવી પ્રથમ વોરાવતી વખતે અને વોરાવ્યા બાદ આત્માને
કૃતકૃત્ય માનતા અહિંસા, સત્ય, અસ્તેય, બ્રહ્મચર્ય, સતોષ આદિ
શુભ્રા કેળવવા અને મેળવવા માટે તેઓ દિનપ્રતિદિન પુરુષાર્થ
કરના હતા ”

“ ધાર્મિક જ્ઞાન તેઓને માધાગ્ય હતું, છતા ધર્મ પ્રત્યેની
શ્રદ્ધા ખૂબ હતી સત સાધ્વીજીના વચનો પર અને વીતરાગ
તીર્થંકર પ્રભુઓ, દેવળીઓ, મિદ્ધ પરમાત્માઓ અને પથ પરમેષ્ઠી
પ્રત્યે તેઓને પૂરતો વિશ્વાસ હતો, તેઓ એકટાણુ, આબેલ,
ઉપવાસ, છઠ્ઠ, અઠમ આદિ તપના કરના પણુ હતા ”

કુવરબાઈને ચાલતા દિવસો છે તેમનો ઠાળ આનંદભાવે વહી રહ્યો છે મીઠીમીઠી ઠપ્પનાઓ સતાવી બાથ છે કુવર બાઈ બિછાનામા સુતા છે રાતી રાતી મખમલ જેવી રજાઈમાં ફેફ વીટાળતા વિચારે ઘડયા ઠડીના દિવસો છે બુલાબી ઠડી વહી રહી છે ઘરના દરવાજા બાથ છે કુવરબાઈની વાઢીમા બાથે કંસર જિભુ છે મનમોહક સુગંધ ઘરમા પ્રસરી છે કુવરબાઈના વિચારને વધારે વેગ મળ્યો

કેવી કેવી ઠપ્પના લઈને આ ઘરમા આવી છુ ! શુ વામનમાથી વિરાટ પ્રગટે ! કુદરત સૌની ઇચ્છા પૂરી કરે છે વીતરાગ પ્રભુના પૂજન અણુમોલ છે ! અહાહા ! આ શું ! આવો સુદર બાળક ! કેવા નાચુક હાથપગ ! કેવી મુઠ્ઠુ કેશની લટા ! અદ્રજેવી સુખાકૃતિ ! બાથે લગ્ગા જેવો બાથે કોઈ ચોગીનો અકેશ ! તું જી હસી રહ્યો છે ? શુ આમ હસતો જ રહેવાનો ? બસ ! બસ ! આટલી વાશમાં જ રોઈપડાઓ ! વાહ ! તને શતા પછુ સરસ આવડે છે ! તારા બળામા કેવી મીઠાશ છે ! વિચાર તારામા કુવરબાઈએ હાથ લગાવ્યા બાથે બાળકને બોળામા દેવો ન હોય ! અરે ! આ શું ? હુ પછુ કેવી થેલી છુ ! ના, ના પરમાત્મા મને બાવા જ રૂઠા દિવસો દેખાડ્યો કેવો ચોગી જેવો હતો !

આમ વિચાર વમળમા માતા કુવરબાઈને પુત્રદશન થઈ રહ્યું હતું તેનો સકલ્પ વધારે મજબૂત બની જતો હતો. તેઓ મીઠાનામાથી જીઠ્યા, શરીરમા સ્ફૂર્તિ હતી 'હમણા તેઓ

આવશે કદાચ પૂછે પણ શું વિચારતા હતા? નહિ, નહિ. એવી ઘેલી ઘેલી વાત નહિ બોલુ” રસોડામાં પહોંચી ગયા પોતાના કામમાં પરોવાયા.

મીઠાશા કેશવજીભાઈ ને શુભ શુકન થઈ રહ્યા હતા જમણા. અગો ફરકી રહ્યા હતા આ મગજ શુકનનું પરિણામ શું આવશે? આમ વિચાર છુટાતો હતો કેઈ શુભ ફળ હજી સુધી ભોવામાં આનંદ ન હતું.

“કેમ શું કરી રહ્યા છો?” કેશવજીભાઈએ ઉધરસ ખાતા ઘરમાં પગ મૂક્યો, કુવરબાઈએ સાડી સરખી કરી, માથા પર એાડી જરા ગભીર થયા “અહીં રસોડામાં છું કયા બજારે ગયા હતા?” કુવરબાઈએ મુખ પર હાસ્ય લાવતા સામે. અવાજ ટ્યો કુવરબાઈના વિનય, શીલ અને બોલવાની પદ્ધતિથી મીઠાશા સતુબ્ધ હતા. “હમણા હમણા ઘણા દિવસોથી મારા જમણા અને ડાબા બન્ને અગો ફરકતા રહે છે જમણુ વધારે ફરકે છે ઉપાશ્રયમાં બેઠા બેઠા મને એજ વિચારો આવતા હતા હું ઉપાશ્રયેથી જ ચાલ્યો આવુ છું” કેશવજીભાઈએ કુવરબાઈનું સમાધાન કરતા એક શ્લોક જગાડી.

નજીકમાં ખાટલી ઉપર કેશવજીભાઈ બેસી ગયા કુવરબાઈ પણ ઘરકામ પતાવી એક પથરણા ઉપર બેઠા ઘરમાં અપૂર્વ તાતિ હતી બાળકો સ્કૂલ અને ગમ્મતમાં પડ્યા હતા. “તમારા જમણા અગો ફરકે છે તે બરાબર છે મને પણ પધારીમાં આજ બધ થતા એક બાળ યોગી દેખાયો આપણા પરિવારમાં શું કોઈ સાધુ જન્મજો?” કુવરબાઈએ મગજ શુકનની ભવિષ્ય વાણી કરી વાત ન કરવાનો સકલ્પ પીગળી ગયો હતો સહજ ભાવે તે બોલતા ગયા ડાબા અગો ફરકવા વિષે ચર્ચા ન કરી, તે બાબત શ્લોક મનમાં ઊઠે ઊતરી ગઈ, કારણ કે કુવરબાઈ આટલું બોલ્યા પછી વધારે ગભીર બની ગયા.

કેશવજીભાઈ યોગી વાતો કરી બિઠયા. બોલતા ગયા. ગુરુ તમને કહે છે કે તમારા જોકે દીકરાને દીક્ષા દેવી છે તો હવે વહેરાવી દેજો તમારા આ યોગીને । ’

કુવરભાઈની આ કથના ખરી ભિતરી દિવસો પર દિવસ બીતીત થઈ ગયા. આવજુ માસ જેવો પવિત્ર ધાર્મિક માસ આવ્યો. પુરુષોત્તમ માસ જેવો પવિત્ર માસ હતો. પાચમની પુનિત તિથિ હતી. આનંદ મંજળ વર્તાઈ રહ્યા હતા. વર્ષાઋતુના ઝાપાઓ પૃથ્વીને રસમય કરી રહ્યા હતા. હરિયાળી ખીલી હતી. ઉદયમાન ધાન્યના શેષ ખેતરમાં લીલી કથન કાયા ધરીને ઝૂલતા હતા.

નગર અને ગ્રામોમાં હરિકથાઓ વધતી હતી. રામચલ્લ અને મહાભારતના પારાઓ બેઠા હતા. પશુ પક્ષપરને રક્ત આઠ દિવસની વાર હતી. ધમની તૈયારી ચાલતી હતી. સાધુસતો કરીને ઠાન બેઠા હતા. આખાનની રંગરેલીઓ વરસતી હતી. છઠ્ઠા અઠમની પચરગી અને બીજી નાની મોટી તપશ્ચર્યા કરવાની હોશ બાજતી હતી. સવત્ર સભર વાતાવરણ હતું.

વેશવળનો સમુદ્ર કઠો યોમાસના નવા પાણીથી વૃદ્ધિ અત ઘણે હતો, સમુદ્ર કિનારાના યોમાસા કારે કોય સમસ્ત પ્રાતના પાણી જરૂર વરફ વહીને જતા હોય છે. પાણીની તથા પ્રજુતા દેખાય છે. બાણે આ નવા આગન્ટુકે જલ પ્રવાહો વેશવળ જરૂરને સંદેશે બાપી જતા હતા. તારે તથા પશુ પુદ્ગમય મહાત્માનાં ભવનપ્રવાહ વહેશે. આજુ વેશવળ ગૌરવ લઈ ચકે તેવા મહાસત જવતરશે. આવજુ માસ ત્રારી રીતે વરસી રહ્યો હતો. કેમ બાણે બે વરસ પછી આવનાર મહા સકલભર્ષા દુષ્કાળની પૂર્તિ કરતો હોય ।

મહમદ બર્ષા વરસી રહી િ. શ્રી કુવરભાઈ જોકે શુભ સ્વપ્નમાંથી બાબા અને પછી અથ બાગુત જવસ્યામાં તે બિછા-

નામા જ પડી રહ્યા તેમના બધા અંગોમા શાંતિ છવાઈ હતી
આજ પાંચમને રૂઝે દિવસ હતો શ્રાવણ વદ પાંચમ, મહા
પાંચમ, સંવત્સરી પક્ષમા જ બિલી હતી વદ પાંચમ મહા પાંચ-
મને હસી રહી હતી “ભગવતી ! તારી ઉપાસના કરી સકળ
શુભરાશિ સાથે હિમાવ્રતને ધાવણ કરનાર મહા વ્યક્તિને જન્મ
આપી આજે હું સાર્થક થઈ રહી છું ”

કુવળાઈની કુશિથી એક પુણ્યપુજનો હૃદય થયો એક
પુત્રરતને જન્મ લીધો તેજ બાળક આપણા ચારિત્ર નાયક શ્રી
પ્રાણ સવત ૧૯૫૪નો શ્રાવણ વદિ પાંચમનો દિવસ ધન્ય થયો!
પુત્રરતનનું સુખારવિંદ બેતા માતા કુવળાઈના સકલ અંગ
હસી બિંધ્યા પ્રસવની કેઈ વેદનાનો તેના પર પ્રભાવ ન પડ્યો
ખરેખર મહાપુરુષના જન્મ સુખરૂપ હોય છે

ભૂતકાળમા પતિદેવ સાથે થયેલ વાર્તાલાપ કુવળાઈના
મનમા રમી રહ્યો નવો આગન્ટુક અતિથિ માતાના મનને આનંદ
પમાડી ગયો હતો માતૃત્વ સોજે કળાએ ખીલવા માંડ્યું હતું
કુવળાઈને મનમા ખૂબ જ એક શકા સતાવી રહી હતી
લવિષ્ય સળધે કાંઈને કહેલા શબ્દો ભૂલવાનો પ્રયત્ન કરતા
વધારે તાબા થઈ જતા બાળકની સાથે બેઈને માતા ક્યારેક
ગલીંગ અને ખિન્નવદન થઈ જતા પરંતુ બધું ભૂલીને પાછા
બાળક પ્રેમમા મસ્ત બની આ અર્લક સાથે જેલ કરવા માંડતા
ધન્ય છે માતૃપ્રેમ અને જનની હૃદય !

મખાહ, મહીના અને વરસ વીતવા લાગ્યા માતાપિતાને આ
નતાન પ્રાણુશી પણ પ્યારું હતું તેમની રાશિ પણ કન્યા
હતાં લઘુપુત્ર નીચ ૦ ગોહિની ફેલાવતો હતો કંઈક બહુ કડી
મૂંઝતો હતો બેનાર શ્રી તેમની પુણ્યગરિમા બેતા ત્યારે હૃદય
પુલકિત થતા હતા માતા કુવળાઈનો આ લાડલો પાંડોશમા
સૌને અતિ પ્યારો વલ્લભ થઈ પડ્યો હતો

શ્રી પ્રાણના જન્મ પછી માતાપિતાની ભાવનામાં કઈક અંશે વળાંકનો સચાર થયો કેશવજી ભાઈનું ખેત્રીનું દુકાન કરતા ઉપાશ્રય તરફ વક્રી માતા કુવરબાઈ પણ ધર્મમાં ઉદ્યમવત બન્યા હતા ખાવા-પીવા પહેરવા-ઝોડવાની વાત નાહો શાત થવા લાગી હતી મનપર વિરક્તિની જીડી અસર પ વાલા પી હતી ધન્ય છે સત પુરુષાના જન્મને પછી તેઓ વૈરાગ્ય પાવરતાજ હોય છે તેઓ જેને ત્યા જ મ માટે છે; તેમને પણ તારે છે

મીઠાશા કેશવજીભાઈ અધિક ધમધ્યાનમાં લીન થતા જતા હતા. શ્રી. પ્રાણનો જન્મ આખા પરિવારમાં એક નવી જ પરિસ્થિતિ સજનાથે હતા સૌના મનમાં નવા જ વિચારો કામ કરવા માં થા હતા

આ જ મ પછી માતાપિતા ઉપર ખૂબ જ પ્રભાવ પડ્યા હતા માતા કુવરબાઈને શ્રી. પ્રાણનું મુખ એવા પછી અશાના બધા ઉભાર સમી અથા હતા હૃદય શાત સંગૈવર બની ગયું હતું તુષ્ટાના બધા તાર તુડવા લાગ્યા હતા પ્રાણસન પ્યારો હોવાથી નામકરણ કરતી વખતે સાથેક નામ પ્રાણલાલ પાવામાં આનું

મીઠાશાના પરિવારનું આ ફરજદ મોડું હતું આ બાળકના જન્મમાં પરિવારમાં સખ-મુલેહ વધીરજા હતા પરિવારના સૌ જનો ગીરવ અનુભવના લાગ્યા ધમની સર્વા વખતે આ બાળકે બધે કાન દેતો હોય તેમ લાગતું કારણ ધરમાં ધમની, સામુઓની કે ભગવાનનાં સર્વા થતી ત્યારે ર તેા આ શિશુ સૂપ થઈ જતો. કેમ બધે તેનો ન મ અનુભવિત અને જ્ઞાન ઉપાસના માટે ન જ હોય I

શ્રી. પ્રાણના જ મથી પર કુટુંબ, પરિવાર જ્ઞાતિ અને માતાપિતા સૌ પરમ ધન્ય લાગી બન્યા હતા. કોઈ પણ આ

કુવરખાઈને મળવા આવે ત્યારે ઈર્ષા ઉપજાવે તેવા ખાળકને નિહાળી તેના અંગે અગમા રોમાસ થઈ જતો હાથમા લઈ તેડતા અદન-રપચી જેવો મધુરો આનંદ થતો, ખાળખાણુ જન્મથી જ પ્રાણીની પીઠાહર સુખદાયી હતા તેના ઉપર સૌની નજર ફરતી હતી જન્મ લીધો સાર્યક હતો.

જન્મ થતા જ તેમનામા મહાનતાના અકુર ફૂટ્યા હતા. જીવનગંગા જાણે એ મહાનતાની સીચાઈ કરવા વહી રહી હતી.

ગુરુદેવ શ્રી જયચંદ્રભાઈ મહારાજ

૯

વારિતનાયકના ગુરુદેવ શ્રી જયચંદ્રભાઈ મહારાજ વિશે જાણતું જરૂરી રહે છે પૂજ્ય શ્રી. પ્રાણહારાઈ મહારાજનું જીવન -કથન તેમની છત્રછાયામાં નિર્માણ થયું છે અને પૂજ્ય જય ચંદ્રભાઈ મહારાજ વિશે જાણકારી મેળવી શકાવી વિના ગુરુદેવના ભક્તિત્વને સાચી રીતે જોઈ શકાય નહિ.

પૂજ્ય શ્રી જયચંદ્રભાઈ મહારાજ જેતપુરના નિવાસી ગામી કુટુંબના હતા. શ્રીમાળી જૈન પશ્ચિમ હવા તેમના નાના ભાઈ શ્રી. માલેકચંદ્રભાઈ પણ જોકે મહાન તપસ્વી સ્વતંત્ર બન્યા બન્યા ભાઈજોજો ગામી કુટુંબને ઉજાડવાના બનાયું છે અને મહા પુરુષના કામ નીચે જ શ્રી પ્રાણહારાઈ મહારાજ સાહેબનું ધર્મસ્વયં આત્મજ સ્વતંત્ર પ્રકરણમાં શ્રી. તપસ્વીભાઈ માલેકચંદ્ર મહારાજનો પરિચય આપવામાં આવ્યો.

વૈરાગ્યના ભાવ પ્રથમ નાનાભાઈ શ્રી માલેકચંદ્રભાઈને પ્રાપ્ત થયા. હૃદય વૈરાગ્ય વાસિત થતાં તેઓ ત્યાગના રસ્તે સંઘર્ષાં એ વખતે વધીશ બધું શ્રી જયચંદ્રભાઈ પાસેથી જોતો સિપાહી તરીકે જોડાયા હતા તેમનામાં સાહસ ગુણ હતો અને આર્થિક સ્થિતિ નબળી થઈ હતી, એટલે જ્યાં પગલું લીધું હતું તે વખતે સૌરાષ્ટ્રમાં કાદુ નામનો સુપ્રસિદ્ધ બહારવટિયા જસ્તિ ત્વમાં હતો તેને પકડવાના કામ માં શ્રી જયચંદ્રભાઈ પણ સંઘર્ષ કરતા.

ક્રમાં બળર હતી કે આવતી કાલે તેઓ પ્રમત્ત સાચા સિપાહી બની કાદુથી પણ વધારે બળવાન મેઘ બહારવટિયાને

જીતવા માટે કટિબદ્ધ થયો ! આતો દ્રવ્ય સિંધાહીગીરીમાથી
સાવ સીંધાહીગીરીમા જવાની કેળવણી હતી

આત્મશાંતિમા સ્થિર નાના ભાઈને આભ્ય તર ઠાકુઓ
કબજે કરતા નિહાળ્યા ત્યારે મોટાભાઈને પોતાના જીવનની શુદ્ધતા
લાગી ખરું કાર્ય વૈરાગ્ય દશામા જ સિદ્ધ કરી શકાય તેમ
લાગ્યું શ્રી જયચંદ્રજીના વિચાર ફેરવાયા તેઓ પછુ વધારે
વધારે શુરુદેવના પરિચયમા રહેવા લાગ્યા

એક દિવસ તેઓ પછુ સંકલ્પ કરી ચૂક્યા કે શુરુદેવ શ્રી
દેવજી મહારાજના ચરણોમા મદાને માટે શ્રમજી બની જીવન
અર્પણ કરશે તેમને। ધાર્મિક અભ્યાસ વધવા લાગ્યો વૈરાવળ
શ્રીસંઘના ભાઈઓ આ શુવકે બન્ધુના વૈરાગ્ય લાવથી ખૂબ જ
પ્રભાવિત થયા

પૂજ્યશ્રી વૈરાવળમા દીક્ષા આપવા માટે ઉત્સુક હતા પરંતુ
ધર્મમા તુ ગીયા ગણાતી મેદરડા પુરીના શ્રાવકો આ લાક્ષ જતો
કાવા મંચજીતા ન હતા વૈરાવળ શ્રીસંઘની અગાધ વિનંતિ
હતા મેદરડા સંઘ પાસે નમતુ આપણુ પદ્યુ મેદરડા સંઘને।
વિજય થયો

સંવત ૧૬૨૮ના મહા વદ ૫ ના દેવજી મહારાજતા શ્રી
ચરણોમા જયચંદ્રભાઈએ મુનિચંદ ધારણ કરી લગવતી જૈન
દીક્ષા સ્વીકારી મેદરડાના આગણે અદ્ભુત આનંદઉત્સવ શુભ
જિંદગી શ્રી ભાણેકજી દ્રણાઈપ્રથમથી તૈયાર હતા બન્ને ભાઈઓનું
મુનિ મુગલ જય વિજયની સ્મૃતિ કરાવતુ હતું

ચોડા જ વર્ષોમા શ્રી જયચંદ્રજી મુનિનું તપ તેજ પ્રકાશી
જિંદગી તેમની યોગ્યતાના ચારે બાજુ પડવા પડવા લાગ્યા તેઓ
ચમકી જિંદગી જન્મનતન મુનિ હોય તેમ દીપી જિંદગી બ્યાખ્યા
નનો મધુર રસકાંત શ્રોતાજનોને મુગ્ધ કરી રહ્યો વ્યવહાર-
દૌરવ્ય અનુયમ હતું દીર્ઘદષ્ટિ અને હૃદયનું ભિડાણ અનોખા

હતા જોનાર પર બ્યક્તિત્વની છાપ પડી એક જ તલ મુનિ તરીકે બહાર આવ્યા ગુરુદેવને એક પ્રકારનો સતોષ થયો.

સાચા સિપાહી બની ત્યાં શ્રી જયચંદ્રભટ્ટ મહારાજના જય મવાવા લાગ્યા તેમના ધરણેમા બેસવાની અદમ્ય ઉત્કટ ભાવ નાચ્યો ભક્તોના મનમહિરમા ગુણવા લાગી જ્યાં જાય ત્યાં અમીટ છાપ છોડના આવા મત મહા ના પ્રાપ્ત કરી સૌરાષ્ટ્ર મવ અનુભવવા લાગ્યું આ મહાસતને પચ્ચે નવનિધાન વસ્ત્રા તેમની તીવ્ર દષ્ટિ લોકાના હૃદયને વેધવામા તીરથી પણ તીક્ષ્ણ હતી પૂજ્યશ્રીનો પ્રતાપસ્પર્શ ચમકવા લાગ્યો.

તેમના વિશાળ ખજા અને વિસ્તૃત વૃક્ષસ્થળ આખા સમ્રાટને ભાર ઉપાડવા સબંધી ચોચાટાની સાક્ષી આપતા હતા. સુદૃઢ બાહુ પુણ્યશક્તિને પ્રદર્શિત કરતા હતા મહાન તપસ્વી બહુ મુનિ શ્રી માણેકજી, મહારાજનો સહધામ પૂજ્ય શ્રીના બળમા અને પ્રભાવમા અનેક ગણે વધારો કરતો હતો જય-માણેકની જોડી તરીકે તેઓ કચ્છ કાઢિયાવાઠ મારવા અને મુબઈ સુધી અતિ ખ્યાતિ પામ્યા તેમનું નામ તે સમયમા થલુ જ ફેલાયું હતું સૌરાષ્ટ્રમા લોકો તેમની માનતા કરવા લાગ્યા હતા.

શ્રી જયચંદ્રભટ્ટ મહારાજ પણ સ્વયં દીર્ઘ તપસ્વી હતા લાખા આજ્ઞાની તપમ્યા કરવામા તેમના શક્તિ અને ધર્મ જોઈ શકાતા હતા. પ્રણી વખત માસ ખમણ અને ઠપથી ૪૦ દિવસ સુધીની લાખી તપસર્ચાઓ કરી ચૂક્યા હતા તેમની પણ તપ પ્રભાવના થણી વિશાળ હતી. શ્રી સઘના નગ્નનારીઓ તે તપમ્યાના પાણજાઉતસવો મનાવી ધન્ય થયા હતા.

આ પૂજ્યમનુ શરીર ગઠન થલુ વિલક્ષણ અને મજબૂત હતું ઉશ્ચ વિકાર કરવો લાખા વખતના ઉબ્બમરા સાથે રૂબૂ મુનિઓની એવા કરવી. ૨૦ થી ૨૫ ઉપવાસ સુધીની તપમ્યામા

પણ ખન્ને વખત વ્યાખ્યાન આપવા, છતાં તે શ્રદ્ધાચારી મુનિ
જરાપણ શ્રમનો અનુભવ ન કરેતા

મૌર્યદ્વંદ્વા જૂલું જૂલું તેમની વિહારયાત્રાઓ થતી હતી.
પૂ દેવણ મહારાજની દીર્ઘિમા ઘણી જ વધારે કર્યો પોતાના
ભક્તગણનો એકે મહાભૂત પક્ષ સંગઠિત કર્યો જીવદયાના નગારા
ખબંધા ખુખાર કાઢી દરબારે અને ખીલ ઘણા નરેશોને
ધર્મઉપદેશ આપી શિકાર અને મારાજ જેવા દુષણથી મુક્ત
કર્તા

પ્રબળ લોકમત તરીકે લોકોના હૃદયમાં પૂ શ્રી જય-
ચંદ્રે મહારાજનું નામ અકાલા લાગ્યું જનતાએ તેમને વધાવી
હીધા મધુર રસથી ઉપદેશ અમૃતનું પાન કરાવી સાધારણમાં
સાધારણ મનુષ્યને મનુષ્ય કબાની કબા કેળવી ઉપદેશની
પોતાના મુગ્ધમાં એકે નવી જ પરપરા જીવી કરી આ આખી
સમન્વયવાદી પરપરાના દર્શન અગ્નિ નાયક પૂ શ્રી પ્રાણલાલે
મહારાજના જીવનમાં પણ કરી શકાય છે

પૂ જયચંદ્રે મહારાજના પ્રભાવથી લગ્ય આત્માઓ
તેમના અરણ્યમાં મુનિ દીક્ષા લેવા લાગ્યા પૂ શ્રીના જોમને
ધારણ કરવું તે સાધારણ વાત ન હતી તેમનો જે ભગીરથ
નરો પ્રયાગ ચાલતો હતો તે પ્રવાહને ઝીલવા ભારે વ્યક્તિત્વની
આવરેયકતા હતી

પૂ જયચંદ્રે મહારાજની શિષ્ય-મહાળીમાં વધારે થતો
હતો ઉત્તરોત્તર દીક્ષાઓ થવા છતાં હેલુ પદ્મજ શાસ્ત્રનાથ
મહાત્માની આવશ્યકતા હતી સુરુપર્ય પૂજ્ય શ્રીના અતરઆત્મા
એકે પ્રબળ મનોભેગી રિપ્યને દંચી રહ્યો હતો સુરુપર્યની
ખંધી જવાબદારી ચલાળી નકે તેવા આત્માની જરૂર હતી

પૂ જયચંદ્રે મહારાજના હાથથી ૧૭ સાધુદીક્ષાઓ
રેવાઈ તેમના ઘણા વિવેકી, વૈયાકૃત્ય, નિપૂણ અને વપસવી

આત્માઓ હતા કે/લાઈ ઉગવાથી અને દહ સહજી હતા જે
આર આ માઓ કર્મથીન થવાથી ત્યાજ માગ સભાળવા
અશક્ય પણ બન્યા હતા.

આ માણુક્ય દ્રણ મહારાજ ૭ શિષ્ય રત્ન હાથ લાગે
તેને પૂજ્યશ્રીના ચરણે અપણુ કરતા હતા આમ હીક્ષિત
આત્માઓ અને વિસ્તૃત શિષ્ય સમુદાય હોવા છતા પૂજ્યશ્રીની
તીવ્ર દષ્ટિ કોઈ બાળસોગી પ્રતાપી બંધિતત્વની શોધમાં હતી.
શાસનની રાત્રિમાં પૂણ્યદ્ર રૂપ શોધી જિઠે તેવા નિયાકાતની
આવશ્યકતા હતી સધાસના અગનમાં સુષસમ જાળવળી જિઠે
તેવા જાનુની ફરકાર હતી શાસનના બીજામાં શત-પત્ર મહા
બુલાબ ખીલવાની ભાવના જિગતી હતી. શાસન સરૌવરમાં
અહમ્મદગ કમગ વિકસે તમ ગુરુદેવ મંચકતા હતા.

શિષ્યમ જ વિશાળ હોવા છતા આ પૂર્તિ થવી બાકી
હતી. ભક્ત્યને લાગતુ હતું કે ગુરુદેવની પુનાઈમાં આપવી
ત્રુડિ કેમ રહે છ! ભાવિના ગભમાં ઉદ્ભવમાન થતા પુરુષપુજ્યને
નિહાળવાની તક હતુ મળી ન હતી ગુરુદેવના ચરમ પુરુષ
ય તુ પરમ પરિણામ પ્રગળવાનુ હતું.

બધા ક્ષેત્રોની વિહારમાત્રા આણુ હતી; પરંતુ પૂ. જયજ દ્રણ
મહારાજના ચિત્ત સ્મરણમાં વેરાવળની કસવાળી ભૂમિની ખેડ
કરવાની ધાયા રક્ષા કરતી જે વૈરાગ્ય અવસ્થામાં જ ગુરુદેવના
મનમાં જ મી હતી.

પૂજ્યશ્રી પ્રત્યે વેરાવળ સ્થાનનો ઉત્કૃષ્ટ ભાવ હતો. પૂજ્યશ્રીને
આતુમાલ માટે વારવાર વિનંતિ થતી હતી તે પૂજ્યશ્રીએ
માન્ય દરી. પ્રગળ શક્તિ નવજાત બાળ શિષ્યને બાણે લેવા
માટે જ ગુરુદેવ વેરાવળ તરફ વિહાર કરી રહ્યા હતા. મહાન
ગુરુના મહાન શિષ્યનો જ ન થઈ ચૂક્યો હતો.

શિશુ-પ્રાણાન્તે સત સમાગમ

૧૦

પૂજ્ય ગુરુદેવ શ્રી જયચંદ્ર મહારાજ ચાતુર્માસ માટે વેરાવળ પધાર્યા છે આવકોના મનમા ઉમંગની લહેરો છે પ્રાર-ભમા માણસોને જૂળ જ ઉત્પાદક હોતો સક્રિય અને પ્રેમના વાદળ ગર્જતા હતા ગુરુદેવને ઘણા જ આગ્રહથી ચાતુર્માસ માટે લાવવામા આવ્યા હતા પૂ દેવજી મહારાજના ચોમાસા પછી શ્રી જયચંદ્ર મહારાજનું આ પ્રથમ ચાતુર્માસ હતું. વૈરાગી અવસ્થામા માણસો ગુરુદેવના સ્વભાવથી મુપરિચિત હતા. દીક્ષા તો મેઢાના લાગ્યે ત્યાં દેવાઈ હતી આજે ગુરુદેવ સ્થાનકે પધારતા સૌના હૈયા ઉમંગથી નાચ્યા હતા

સવત ૧૯૫૬ની સાલ હતી આ વર્ષ સૌરાષ્ટ્ર અને આખાજે ભારત માટે કાળુ વિકટ વર્ષ હતું સૌરાષ્ટ્ર માથે ભય કર ભય તોળાઈ રહ્યો હતો ૧૯૫૬ છપનિયા દુકાળ તરીકે એક ગણતરી વર્ષ નીવડ્યું હતું કાળની ગતિને દોલુ બાણી નકશુ છે વાદળાઓની ખાલી ગર્જના થતી પછી ધીરે ધીરે વીખરાઈ જતા વગ્મવાનું નામ ન હતું જેમ વાદળાઓ વીખરાઈ જતા તેમ માણસોને ભાવ-ઉદ્ધાર પણ થમી જતો દુકાળની ઘેરી છાયા ચિત્ત પર છવાઈ ગઈ

પૂજ્ય ગુરુદેવો લોકોને શાંતિ સમાધિનો ઉપદેશ આપતા હતા કર્મના સિદ્ધાંતો સમજાવતા હતા વેરાવળના ગર્જા શ્રીમતોને ઉદાર બનાવી ગરીબ માણસોને સહાયક થવાના દયામય દર્શનનો ઉપદેશ આપતા વેરાવળના સમાજના પૂ-ગુરુદેવની હાજરીથી માણસોને મોટો આધાર મળ્યો હતો.

તેમના આજ્ઞા અને ઉપદેશ સૌ શિરોધાય કરતા ગુરુદેવ પાતાના સચન મામા વિચરી રહ્યા હતા આજ્ઞા અને ઉત્સવની જગ્યાએ સદાચાર અને ત્યાગનો ઉપદેશ દેવાઈ રહ્યો હતો.

માતા કુવરબાઈ ગુરુદેવના હર્ષન માટે પ્રતિદિન આવતા ત્યારે સાથે નાના બાળકને તેડી લાવતા બાળક તોતક્ષી ભાવાભા માતા સાથે બોલતો માતા તેને પણ પ્રણામ કરાવતા પ્રણામ કરતી વખતે આ બાળક ટગર ટગર ગુરુદેવ તરફ તારી રહેતો હતો. આ બાળક જ શિશુ અવસ્થાના આપણા ચારિત્ર નામક શ્રી. પ્રાણ હતો તત્ત્વન યેશવ કાળ, રક્ષા બે જ વધની ઉમર.

ગુરુદેવની નજર આ શિશુ પર પડી તેઓ તેના પ્રણામ પણ ઝીલતા હતા વિશેષ ધ્યાન દેતા ગુરુદેવની દષ્ટિ બાળકના મુખ પર ઠરી જતાં બાળકે લલાટની રેખાઓ વધી રહ્યા હોય નહિ! હૃદયમાં વાત્સલ્ય ઉતારાતુ ભાવિ આવક તરીકે ગુરુદેવ ખચરશી તેને સંબોધતા.

માતા કુવરબાઈને ઘણા જ મધુર ભાવથી પૂન્યશ્રી બ્રહ્મા વતા અને આ શિશુને વૈરાગ્યના પાક લક્ષ્યાવળે તેમ ભલામણ કરતા ગુરુદેવ બાળકે આ બાળકમાં છિડો રસ ધરાવે છે તેમ પ્રતિભાસિત થતું વૈરાગ્યની ધમ ભૂમિની ખેડ પછીને બાળકે આ એક ચક્રનો અકુર ન હોય! ગુરુદેવની બાળક પ્રત્યેની મમતા કુવરબાઈથી અણુ છીપી હતી તેઓ જ્ઞાનદશી કુલાતા આ શિશુ પ્રત્યેના ભાવથી માતાને હૃદયમાં સાકર નાખવા જેવું લાગતું.

કુમારી અવસ્થામાં વીતરાગ પૂજન વખતે આવેલી કલ્પ નાઓ સાકર ઘઈ રહી હતી. બાલ્યે અબલ્યે ચિતવેલી ભાવનાઓ સમયના ઘોષણામાં લખાઈ ગઈ હતી વાવેલા બીજ અકુરિત થયા હતા માતાને પરમ જ્ઞાનદ થતો આ બધા જ્ઞાનદની

વચ્ચે એક કાળી લીટી જે ચાલી તે એતા અસ્પષ્ટ શકા હૃદયને ઉદાસ બનાવી પલ્લુ દેતી પુનઃ બાળકની લીલાઓમા અને ગુરુદેવની અમૃતવાણીમા બધું ભુલઈ જતું

ક્યારેક તે શકા પ્રબળ બનતી હતી મનમા થતું લાવ, ગુરુ મહાગાજને પૂછીને જ સમાધાન કરી લઉં, તેવો નિશ્ચય કરીને ઉપાશ્રયે આવતા પરંતુ સાહસ થતું ન હતું મનનો વાત મનમા સમાઈ જતી ભાગ્યવિધાતા કેમ બાળે શ્રી પ્રાણના વિશેષને માતાનું કેમજી હૃદય સહી ન શકવાનું હોય એટલે આગળથી જ મૃત્યુનો સંદેશ આવતા હતા ગુરુદેવના કર્મ સિદ્ધાંત સમજાવતા જ્ઞાનમય વચનોથી માતાની શકા પીગળી જતી

નિરંતર વ્યાખ્યાન વાણીના સહચારથી હૃદય પર વૈરાગ્ય અકિત થઈ રહ્યો હતો શૈશવમા બાળે ઉપદેશથી રંગાયો હતો અમોઘ ભાવે આ કેમજી ચિત્ત પર ગુરુદેવની મીઠી બસીના સૂર કેતગઈ જતા હતા ખરેખર બાળ શ્રોતાઓને સત્સંગ-સલાઓમા શુ લાલ થાય છે તેની આકર્ષી આપણે કરીશકતા નથી આગળ ચાલીને સમય જ આ રહસ્યનું ઉદ્ઘાટન કરે છે

જે વરસના શિશુએ ગુરુદેવના હૃદયને લૂટવા માંડ્યું હતું ગુરુદેવના મનમંદિરમા માનસ પુત્રરૂપે પ્રાણની સ્થાપના થઈ ગઈ હતી ગુરુદેવને સુખરૂપે થવાનો હોવાથી માતાપિતાએ બાળે ખસીને જગ્યા આપવાની તૈયારી રાખી હતી પેતાનો અધિકાર એછો કરી નાખ્યો હતો

આ અમોઘ બાળકને કાઈ વૈરાગ્યનો ઉપદેશ આપી શકાય તેમ ન હતું ન તેની સાથે વાર્તાલાપ થઈ શકે તેમ હતું ગુરુદેવને મનમા થતું કેમ કહેવું આ પ્યારા-બાળકને, કે' તું મોટો થઈને અમને ભૂલીશ ના હો? આવી ભલામણને અવકાશ ન હતો જ્યારે વસ્તુસ્થિતિ બીજી જ હતી પૂજ્યશ્રીના પ્રવચનના અતિભિષ્ટ શબ્દો માતા કુવરબાઈના રક્તમા ઘોળાઈ

જતા. તેમની નસેનસમા ઊતરી જતા. તે શબ્દો પર ભક્તિનો રંગ બહી જતો. જ્યારે પ્રાણ માતાનું સ્તનપાન કરતા ત્યારે વાગોડાએલા શબ્દો બાળકના અંગેજનમાં વિસ્તાર પામી તેમના સન્ધાર મસ્તિષ્કને સ્પર્શ જતા માતા વચ્ચેમાં માધ્યમ બની રહેતા

બુદ્ધિવેનુ આજનું પ્રવચન વૈરાગ્યની સીમા પાર કરતું હતું માતા અને શિશુનો સંબંધ ફક્ત સ્વાર્થના નથી તે અતિ પવિત્ર સંબંધ છે સાચી માતાએ આ સંબંધ શક્તિનો કેવો ઉપયોગ કરવો જોઈએ જે માતા પોતાના બાળકમાં વૈરાગ્યનું ત્યાગનું અને હમનું સિચન કરતી નથી, ફક્ત તેને માયાથી, જન્મતા વિચારોથી જ રહે છે તે માતાએ સાચી માતાએ જનવાને યોગ્ય નથી તે યોગ્યથીન થઈ માતૃત્વને રાજકેશના કાકવધી ઝડુ બનાવે છે માતા તે શા માટે માતા છે? તીર્થ કરોની માતા પણ માતા જ હતા ને! જો બધી માતાએ જોકા વતારી માતાએ હતી. કારણકે તેમણે મહાવિરક્તપુત્રોને જન્મ આપ્યો હતો.

સતી મહાલક્ષ્મીનું ઉદાહરણ આપીને બુદ્ધિવે માતાએને ખરું માનકથન કરાવ્યું હતું મહાલક્ષ્મી જેવી માતાએ ક્યા! શુ તમે તમારા સત્તાનેને પણ તેજ માગે નથી દોરી શકતા! તમાગમ્ય કહેવાની દિશત છે કે

હ્યોગસિ પુરોગમિ નિરક્મોગસિ ॥ સારમાત્સર્યપરિવર્તિતગણિ
સત્તાર સ્વપ્ન સમ મોહ મિથ્યા મશાસ્તેત્સુવાચ પુત્ર ધ

હિ બેગા! તું શુદ્ધ છે શુદ્ધ છે નિરજન નિરાકર છે સત્તારની માયાથી પર છે. તમાર સ્વપ્ન જેવો છે યોદ્ધાપી નિરાનો ત્યાગ કર

આવા શબ્દો સાંભળતા બાળકને વૈરાગ્ય થઈ જતો અને સાંભળનાર પુત્રને સાક્ષાત્ જ્ઞાન યોગ થઈ જતો. ઉપરના શબ્દો

એક વખત તમારા બાળકના કાનમાં રેડો ત્યારબાદ તેમને ગૃહધર્મનો બોધ આપો. ખરેખર જ્ઞાનવાળી શ્રદ્ધાળુ માતા હોય તેજ પુત્રને આવેલો ઉપદેશ આપી શકે છે. આખા પ્રવચનને સાર અદ્ભુત હતો. આ શબ્દો સાંભળતા કુવરબાઈના કોડે ઉછળતા હતા.

થેર આવી શિશુ-પ્રાણને જૂળ જ ખ્યાર કરવા લાગ્યા. ગુરુદેવની વાણી સુજતી જ હતી. ‘શુ તું દીક્ષા લઈશ? બોલ?’ નજીક આવી બાળકની દાઢીને આગળી વડે જરા ભચે કરતા. માતાજી પૂછવા લાગ્યા બાળ રામને બહે કીશલ્યા જ્ઞાનને? ઉપદેશ આપતા હતા. પ્રાણ માતાની આજોમા આજો મેળવી એક લાચાર દષ્ટિથી ભેઈ રહ્યો. આ વેધક દષ્ટિથી બહે માતાનું હૃદય ધવાસુ. ‘ના, ના, આવડા છોકરાને તે દીક્ષાની વાત કરાય? શુ આ ત્યાગી બની શકે?’

“સાચુ ભેઈ રહ્યો છે કે? તારાથી શુ ત્યાગ પળે? શુ ‘હા’ પાડી રહ્યો છે એમ?” બાળ ચોગીની નજર માતાજી પર જ હતી. મુખ હસુ હસુ થઈ રહ્યું હતું. બહે આ પ્રબળ શિશુ માતાને નિશ્ચય સાથે ‘હા’ કહેવા માગતો હોય. હજુ વાચા ખૂલી ન હતી, ખૂલી હોત તો જરૂર કહેત ‘ચોક્કસ હું તો સાધુ જ થઈશ’.

‘ના, ના ગુરુમહારાજે કહ્યું એટલે શુ થયું! હું મારા પુત્રને દીક્ષા નહિ જ દઉં’ બહે કોઈ અજાણી જ બાળકને લઈ જવા માગતું હોય તેવા ડરથી બાળકને ખેળામાં દબાવી દીધો. તેનું માથું પાલવમાં છુપાવી લીધું. માતાજી શિશુ પ્રાણની વેધક દષ્ટિને સહી શક્યા નહિ. મનમાં થયું કે જરૂર આ બાળકે ભોગી નહિ બને! મદાલસાતું ઉદાહરણ સાંભળવાથી જે ભાવ થયો હતો તે બાળકની કેમજા કાયાને સ્પર્શ કરતા ભેડી ગયો. મમતા ઉસારઈ આવી.

જતા. તેમની નસેનસમઘ ઊતરી જતા તે શબ્દો પર ભક્તિનો રત્ન ઘડી જતો. જ્યારે પ્રાણ માતાનું સ્તનપાન કરતા ત્યારે વાજેળાએલા શબ્દો બાળકના અજેબજમા વિસ્તાર પામી તેમના સમ્ભાર મસ્તિષ્કને સ્પર્શી જતા માતા વચ્ચેના માધ્યમ બની રહેતા.

ગુરૂદેવનું આજનું પ્રવચન વૈરાગ્યની સ્ત્રીમા પાર કરતું હતું. માતા અને શિશુનો સબધ ફક્ત સ્વાર્થનો નથી તે અતિ પવિત્ર સબધ છે. સાચી માતાએ આ સબધ શક્તિનો ઠેવો ઉપયોગ કરવો. જોઈએ જે માતા પાતાના બાળકમા વૈરાગ્યનું ત્યાગનું અને હમનું સિચન કરતી નથી, ફક્ત તંને માયાથી, જાતના વિચારથી જ રહે છે તે માતાએ સાચી માતાએ બનવાને યોગ્ય નથી. તે મોહાધીન ચર્મ માતૃત્વને રાત્રીખના કાઠવથી ઝડૂ બનાવે છે. માતા તે શા માટે માતા છે? તીર્થ કરેલી માતા પણ માતા જ હતા ને! જો બધી માતાએ એકા પતારી માતાએ હતી. કારણકે તેમણે મહાવિરજીત પુત્રોને જન્મ આપ્યો હતો.

સદી મહાલસાનું ઉદ્ઘાટન આપીને ગુરૂદેવે માતાઓને ખરું માગદશન કરાવ્યું હતું. મહાલસા જેવી માતાઓ ક્યા! શુ તમે તમારા સતાનોને પણ તેજ માત્રે નથી ઢોરી શકતા! તમારામા કહેવાની હિમત છે કે

હ્રદાગ્નિ પુરોગ્નિ મિરજોગ્નિ લંકાગ્નિ
લસાર સ્વપ્ન ત્વ મોહ મિત્ર મરણ્યેસ્તુવાષ પુત્ર ॥

‘હિ પેટા! તું શુદ્ધ છે, શુદ્ધ છે. નિરજન નિરાકાર છે. સસારની માયાથી પર છે, સસાર સ્વપ્ન જેવો. ॥ મોહરૂપી નિદ્રાનો ત્યાગ કર

આવા શબ્દો સામળતા બાળકને વૈરાગ્ય ચર્મ જતો અને સામળનાર પુત્રને સાક્ષાત જ્ઞાન બોધ ચર્મ જતો. ઉપરના શબ્દો

એક વખત તમારા બાળકના કાનમાં રેડો ત્યારબાદ તેમને ગૃહધર્મનો બોધ આપો. જરેખર જ્ઞાનવાળી શ્રદ્ધાળુ માતા હોય તેજ પુત્રને આવો ઉપદેશ આપી શકે છે. આખા પ્રવચનનો સાર અદ્ભુત હતો. આ શબ્દો સાલજતા કુવરબાઈના કોઠ ઉછળતા હતા.

ઘેર આવી શિશુ-પ્રાણીને જૂથ જ ખ્યાર કરવા લાગ્યા. ગુરુદેવની વાણી શુભતી જ હતી. ‘શુ તુ દીક્ષા લઈશ? બોલ?’ નજીક આવી બાળકની દાઢીને આગળો વડે જરા જાએ કરતા. માતાજી પૂછવા લાગ્યા બાળ રામને જાણે કૌશલ્યા જ્ઞાનને ઉપદેશ આપતા હતા. પ્રાણી માતાની આખોમા આખો મેળવી એક લાચાર દૃષ્ટિથી જોઈ રહ્યો. આ વેધક દૃષ્ટિથી જાણે માતાનું હૃદય ઘવાયું. “ના, ના, આવડા છેકરાને તે દીક્ષાની વાત કરાય? શુ આ ત્યાગી બની શકે?”

“સામું જોઈ રહ્યો છે કે? તારાથી શુ ત્યાગ પળે? શુ ‘હા’ પાડી રહ્યો છે એમ?” બાળ યોગીની નજર માતાજી પર જ હતી. મુખ હંસુ હંસુ થઈ રહ્યું હતું. જાણે આ પ્રબળ શિશુ માતાને નિશ્ચય સાથે ‘હા’ કહેવા માગતો હોય. હંજી વાચા ખૂલી ન હતી, ખૂલી હોત તો જરૂર કહેત ‘ચોક્કસ હું તો સાધુ જ થઈશ’.

‘ના, ના ગુરુમહારાજે કહ્યું એટલે શુ થયું! હું માગ પુત્રને દીક્ષા નહિ જ દઉ’ જાણે કોઈ અબઘડી જ બાળકને લઈ જવા માગતું હોય તેવા ડરથી બાળકને જોળામાં દબાવી દીધો. તેનું માથું પાલવમાં છુપાવી લીધું. માતાજી શિશુ પ્રાણીની વેધક દૃષ્ટિને સહી શક્યા નહિ. મનમાં થયું કે જરૂર આ બાળક યોગી નહિ બને! મહાલક્ષ્મી ઉદાહરણ સાલજવાથી જે ભાવ થયો હતો તે બાળકની કેમળ કાયાને સ્પર્શ કરતા બિડી ગયો. મમતા ઉભરાઈ આવી.

અવારનવાર ગુરુદેવ બોલ્યારી માટે દેશવલ્લભાઈને ત્યાં પધારતા. પૂજ્યશ્રીની માયાળુ નજર શ્રી. પ્રાણને સ્પર્શી જતી. ગુરુદેવનો ત્યાગાત્મક સૂક્ષ્મ જનુરાગ બાહ્યે બાળક આત્માને અતરમ્ સ્પર્શતો. માતા કૃપાબાઈની નજરથી આ છાતુ નહતું ગુરુદેવ પ્રેમની અનન્ય શ્રદ્ધા હતી. પોતાનું સત્તાન આવા મહાન પુરુષનું કૃપાપાત્ર બને તે ભાવ તેને અધિક જ્ઞાન હોવાવત્તા.

કૃપાબાઈની સહિતમા અપણતા તો હતી જ પરંતુ સાથે સાથે તેનામાં રહેલું માતૃત્વ જાતિ અથ અભીર હતું જેને વાલા આપવી મુશ્કેલ છે આ રીતે પ્રેમની સહિતની અને મહાનતાની ત્રિપુટીનો અજોય સમમ રચાયો હતો.

(૧) જન્મ માતા (૨) મહાન ગુરુદેવ (૩) સમઘ બાળ યોગીની ત્રિવેણીમાં ઉજ્જવલ ભાવિ જ્ઞાન ઠરી રહ્યું હતું. અત્યારે આ બાળસાધુ માન્ય પ્રેમને ગુરુદેવની કૃપા વચ્ચે જ્ઞાનદમ્બા સુધી રહ્યો હતો.

મનોરમ બાળલવન

૧૧

શ્રી પ્રાણુ પાત્ર વરસના થયા માતાપિતાનો ખ્યાર ખૂબ જ પામ્યા બાળપણુ આનંદથી વ્યતીત થઈ રહ્યું હતું પાત્ર વરસની વચે બાળક શિક્ષા ક્ષેત્રમાં પણ મૂકે છે વિદ્યાલયના લવનના શ્રી ગણેશ થાય છે આ પહેલા બાળક માતાની સ્કૂલમાં ઘણું જ લાણી લે છે માણસ ભાગ્યે જ આ વસ્તુને બાણુતો હોય છે ત્રણ વરસથી સાત વરસ સુધી બાળક સર્વાધિક શીખે છે ત્યાં પછી તો શીખેલું જ વાગેળાય છે લોકો ધારે છે કે આવા નાના બુલકાઓ શું સમજે ? પરંતુ અનુભવીઓ બાણુ છે કે ખરે અધ્યયન કાળ ત્રણથી પાત્ર વરસની ઉમરમાં જ હોય છે

માતા કુવરબાઈએ બાણુતા અબાણુતા પોતાના આ પુત્રને ઘણુંએ જ્ઞાન આપી દીધું સસ્કૃતિનો વારસો સોંપી દીધો મા દુધની સાથે બૂધ પણ પાતી હોય છે કુવરબાઈએ સ્વ શિશુને વૈરાગ્યના સસ્કારો એટલા અર્પણ કર્યા કે તેના લવનનું થક બધાઈ ગયું મા શ્રદ્ધાની મૂર્તિ છે, બ્યારે બાપ તર્કનું સ્વરૂપ છે મનુષ્યને મા તરફથી શ્રદ્ધા અને બાપ તરફથી વિચાર મળે છે, મા શ્રદ્ધાનો પાયો મજબૂત બનાવે છે પત્ર પરમેષ્ઠિ પ્રત્યેની શ્રદ્ધાને શ્રી પ્રાણુના હૃદયમાં રેડી દીધી, શ્રદ્ધાનો પાયો મજબૂત બનાવ્યો.

પાત્ર વરસના પ્રાણુને સ્કૂલે મૂકવામાં આવ્યો માતાપિતા ધાર્મિક અભ્યાસના પણ પક્ષપાતી હતા ચાલુ જૈનશાળામાં ધર્મજ્ઞાન લેવાની વ્યવસ્થા હતી ત્યાં સામાયિક, પ્રતિકમણ,

છકાય, નવતત્ત્વ મતામતિ, લઘુ દુઃખ સુખી અભ્યાસ કનશ મળતા રહ્યો ધાર્મિક અધ્યયન મનુષ્યજીવનનું જિંદગી ખાતર ॥ બાળમનનું આત્મિક પોષણ છે શક્તિ અને સંસ્કારનું વિશાલ છે જેને જ પછી ધાર્મિક અભ્યાસ આપવામાં આવતો નથી તેનું મન, વચન અને ઇન્દ્રિયો બહિર્મુખી થઈ ભૌતિક વાદી બની જાય છે પરમ તત્ત્વ પ્રત્યે નજર કરવાના ભાવ જોછા જ રહે છે ધાર્મિક અધ્યયનથી પ્રાણના જીવનમાં વૈરા અને આદર્શ નિર્માણ થવા લાગ્યો.

ખીજી બાળ સૂઠનું બહુતર પછી લાઘુ હૃદય યથાશક્તિ સારા માત્ર મેળવવાથી માખાપને સંતોષ હતો એકે મી પ્રાણ લાલજી મહારાજને સંસાર અવસ્થામાં આપહારિક જ્ઞાન લેવાનો એટલો અવકાશ ન રહ્યો ઘણી જ નાની ઉંમરે બહુતર છોડવું પડ્યું તથાપિ પ્રારબ્ધ છ ગુજરાતી અને બે અંગ્રેજી સુખીના વર્ગે પાર કર્યા. બાલ્ય તો એ છે કે સૂઠ સળંગે આટલું જ સાધારણ જ્ઞાન હોવા છતાં આ મહાપુરુષના જીવનમાં ઉચ્ચ કેટલેા અવકાશજ્ઞાનનો પણ જનુભવ જોવામાં આવે છે સદા-સદા બહેલાઓને પણ સુરહેવ ધર્માર્થિક વિષયોમાં સચેટ રીતે જવાબ આપતા તેમની નોંધપાત્રી એક મહાન યાત્રીનાં ગાયરી જેવી ॥ પ્રેરખર મહા માઓને કેઠા જ્ઞાનનો ઉભા થાય છે જ્ઞાનનાં અરણ્ય અદરમાંથી ફૂટી આવે છે

ધાર્મિક અને સૂઠનું બહુતર સંપાદન કરતા તેમ વરસની વય થઈ આ કાળ તેમના જીવનનો જ્ઞાનદમક શાતિકાળ હતો. જગતા રાખ પોતાના ક્ષેત્રમાં સ્થિર થવા માટે મૂળિયા ફેલાવે તેમ આ ઉંમરે જીવન શ્રધ્ધિઓનો સંગ્રહ થાય છે આ પ્રાણલાલજી મહારાજનું બાળપણ યોગ્ય રીતે પસાર થઈ રહ્યું અદરમાં ધર્મ જ્ઞાન પ્રત્યે આકર્ષણ ખૂબ જ જમ્યું શારીરિક ગડન પણ સરસ થયું હૃદયની જાવનાને સાધુ જોવું પોષણ મળ્યું અને

મળતુ પણ રહેતું. પિતાની દૃષ્ટિ એક શિક્ષકની દૃષ્ટિ હતી
ખાળકોના સંસ્કાર પ્રત્યે તેઓ નિયત હતા.

શ્રી પ્રાણના ખાળજીવનનો રમૂજ કિસ્સો જ્ઞાનપ્રદ થઈ
પડશે, જે તેમણે પોતે જ નોંધ્યો છે આત્માને કુસંગમાથી
પણ જ્ઞાન મળે છે.

સ્કૂલમાં અભ્યાસ કરતી વખતે સમાન વયના બે ચાર
ખાળકો સાથે દોસ્તી થઈ પેલા છોકરાઓ રખડુ કલાસના હતા
જે છોકરાઓ કોઈ કલાસમાં ફીટ ન થાય તેનો રખડુકલાસ હોય
છે ખાળપણથી રખડુને આ વર્ગમાં જ રસ પડે છે આ કલા-
સમાં ફરી અને ચરીને જ્ઞાન તથા કુટેવો કેળવાય છે તેમાં
માસ્ટર કે ચોપડીની જરૂર નથી પડતી આપણા ચારિત્રનાયકને
આવા બે ચાર રખડુ કલાસના એકડિયા મળી ગયા લાઈસાબ
પણ થોડા દિવસો માટે તેમાં જોડાયા કેમ જાણે કુસંગની
પરીક્ષા કરવાના હોય !

ચાની હોટલ, સોડા-લેમનની દુકાન, પાનવાળાની રાવટીએ
કમખખતો માથે થોડું થોડું જવા લાગ્યા ત્યાં થોડી મજા પણ
આવી મજા પછી થનારી સબની ખબર ન હતી લણવાની
મહેનત કરતા ટેસ્ટ કરવામાં મજા આવે જ ને ! “કેમ દોસ્ત
પ્રાણુલાલ કેવી મજા ! તું ચોપડીમાં માથું ધાલીને લણવામાં જ
ચોટ્યો હતો !” એક ગોઠિયાએ પ્રાણુલાલની સ્વાદુ વૃત્તિને
ઉત્તેજતા વાત લડાવી, “હા હા, હવે જ ઠેકાણે આવ્યો” બીજા
ગોઠિયાએ ઠંઠા કરતા જીભને લગકારો લીધો આમ સાધારણ
વૃત્તિના રખડુ છોકરા સાથે શ્રીમાનજી ખેચાતા ગયા પછી
લણવામાં તો જગ ફેર પડે જ ને !

“એલા, હાલો આજ પાને રમીએ” બે ચાર છોકરાઓ
ગોઠવાઈ ગયા પ્રાણુલાલની ‘હા, ના’ છતાં હાથ ખેંચીને તેને
પણ ખેંચાડ્યો છોકરાઓ દોકડાથી ખાળ-બુગાર રમતા હતા

આપણા પ્રાણુભાઈ પણ દોકડની હારજીત કરવા લાગ્યા એ વખતે જૂનાગઢ રાજ્યમાં દોકડનું ચલણ હતું દોકડો આપણે જૂનો સિક્કો છે ત્યારે ૧૦૦ દોકડોનો રૂપિયો થતો અત્યારે પણ ૧૦૦ નવા પૈસાનો રૂપિયો થાય છે ત્યારે એક દોકડની ક્ષેત્રન આજના નવા પૈસા કરતા ઘણી જ વધારે હતી.

આપણા પ્રાણુ નાનપણથી ચાલક તો ખરા જ એ ચાર દોકડો છતાં ગયા પેટા છોકરાઓ પછી છોડે ખરા? ચાલક છુ છત્યા છે અમને બીડી પા એક છોકરાએ પ્રસ્તાવ મૂક્યો ના જો તો પહેલા પીચે અને પાચ બીજાએ પ્રાણુલાલને પણ બીડીના સ્વાદનુ આમત્રણ આપ્યુ પછી તો ભાઈ આગળ વધ્યા બીડીના ખુમાના ગેંગા કાઢ્યા સિગારેટ પણ સળગાવી યોદી લિલ્લત લેવાની ઇચ્છાથી જા બેથકેદાને માન આપ્યુ જોરથી હમ ખવ્યો બીડી ક્યારેય પીધી તો ન હતી બીડી કેમ પીવાય! તે પણ ક્યા ખવર હતી? બાપને પીવા માટે સળગાવી હવી પડી કીજ તો યોદીક આદત હોય! અરે! આ છુ ફેર જ વા લાગ્યા ખુમાડો જોરથી પેન્મા જતી ઝમે પાછો બહાર નીકળે જ શાનો! ગળુ રૂધાઈ ગયુ

ગેઠિયા બધા હસવા લાગ્યા અખમ્મ આમુ આવવા લાગ્યા માથામાં બાલે ચક્કર અને પછી તો બીડીએ પોતાનુ કામ સારી રીતે બજાવ્યુ હમણા જ કોનલમાં આ પ્રક્રિયા બાધા હતા ના ના એકલા આ ગેઠિયા નહિ પણ સાથે ના! લેમન પણ ખરા જ ઉપર પાનનો દુધો બચ છેલ્લી બીડીએ પોતાના પ્રભુતા બતાવી અને ઘરઘર ફેરની સાથે જ પેન્મા નાજેલા કસરો બહાર નીકળા પડ્યા બીડી બેનનો પ્રેમ મેંચે પડ્યો વહ બીડી! મેં વીજા ગભરામણુ થઈ પડી. બીડીએ તો બાપો જ બાલે બીડી દીધી. મોઠો વાર પછી માઠ શાંતિ થઈ

પોતાના જન્મે કાન પકડ્યા. બીડીનો અસહ્ય આકરો લાગ્યો

મનમાં જ શિક્ષા મળી ગઈ પેલા જોડિયાઓને બે ચાર સભ-
ળાવી દીધી. હૃદયથી નક્કી કર્યું કે હવે ધુમ્પાન કદી કરવું
નહિ આ અનુભવે સારી એવી શિક્ષા આપી દીધી બીડી પોતે
જ ગુરુ-શિક્ષક બની ગઈ બીડીનો સ્વાદ લેવાનું માડી વાળ્યું
હજી પણ પેલો જીગાર રમવાનો ચસકો ગયો ન હતો એમા
મળ આવતી હતી રબડ કલામની પરીક્ષાનું બીજું પેપર હજી
ગાંધી હતું

હોટલની ચા અને સોડા લેમનની મીઠાશ ખૂબ આવતી
પિતાશ્રી તરફથી બે ચાર પૈસા ક્યારેક મળી જતા માતૃશ્રી
પાસેથી પણ થોડા પ્રાપ્ત થતા ચસકો વધ્યો હતો થોડાક પૈસા
ઘટી પડતા, મિત્રો પાસેથી ઉધાર લેવાયા હતા જીગાર સારી રીતે
રમવા માટે બે ચાર આના મેળવવાની લાલસા થઈ આજ તે
જીગાર પર માડવા માટે પૈસા ન હતા બુદ્ધિ કોઈના બાપની
છે આવશ્યકતા આવિષ્કારની જનની છે Necessity is the
mother of invention ઇસ્કોતરા પર નજર પડી ત્યા
તાજી હતું તાજી હતું તો શું થયું ? ચાવી લાગુ પડે તો આવા
તો કેટલાએ તાજા ખૂલે

અત્યારે કયા ખજા હતી કે લવિષ્યમાં જીવનના અતર
મુહોમાં લાગેલા અજ્ઞાન તાજાઓની ચાવી ગોતવાનું પણ મન
નાગશે ઇસ્કોતરાના તાજાને ચાવી લાગુ પાડી દીધી, તાજી ખુલી
ગયું તેમથી થોડાક પૈસા તરફડાવ્યા વાહ ! હજી તો તમારે
ભગવાનના ઘઠના ઇસ્કોતગ જોલીને ત્યા પણ ધાડ જ પાડવી
છે ને ! ખજા ચાવી લાગુ કરવાની કળા હાથ કરવાની છે
પૈસા હાથ આવતા જ માગનારને પ્રથમ આપી દીધા ચોરીમાં
પણ ઇમાનદારી તો હતી બાકીના પૈસાથી પાછો જીગાર ખરો
જીગાર તો જીવનનો બાકી હતો !

પિતાશ્રીએ કાર્યવશાત્ પેટી જોલી ઉપર તાજી તો બરા

બર હવું પરંતુ તાબા મૂકેલા પૈસામાં ફેરફાર હતો. કેસ પકડાઈ ગયો. કેવી તરીકે પિતાની ઠાઠ મા પ્રાણ હાજર થયા કહેવું કાપવા માં મુ આ કોટલ, લેમન જુગાર ખાસા ગ્રેસ ચર્ચ પકડ્યા શુ કરવું ? શુ થયે ? અસત્ય ત્રિવાચ કોઈ આધાર ન હતો. છત્રકવા પૂરા મેવાસ થયો ના હું તો કાઈ બાણતા જ નથી” પરંતુ પિતાશ્રીને વિશ્વાસ ન આપ્યો ચોદમુ રત્ન અપનાવ્યું ગ્રાહ પર તમતમતા બે તમાચા ધોડી દેવામાં અસત્યનો આધાર તૂટી ગયો મન સીધુ થવા જરા અચકાતું હતું ત્યાં તો છત્રમમ કશ્તી સોડીએ બહાદુર દેખાડ્યું સોડીના આરથી સત્ય પ્રજા યશુ જૂલ જૂલ કરવામાં આવી જમેલી સત્યથી મલની કીમત સમજાણી બધા કુસમ છૂટી ગયો.

સા ૧૧વારમાં પિતાશ્રીનો પ્રેમભર્યો અવાજ આવ્યો “ પ્રાણ અહી આવ તો. ક્રિષ્ણા લેતો પ્રાણ દોડી આવ્યો પિતાના આરસાગરમાં બધું સમાઈ ગયું પિતા તરફથી મળેલી દિવ શિક્ષા હૃદયગત કરી. પ્રાણ પુન પોતાના કામમાં પરોવાયા. મનમાં સકલ્ય બધાઈ ગયો. (આરિત્ર નામકન્ટા શબ્દોમાં) આજથી જુગાર રમવું નહિ. આવા ભાઈબધ સાથે રખઠવા જવું નહિ. બને ત્યાં મુખી નળળી ટેવ ન પડ તેની કાળજી રાખવી અને તેવા પ્રસંગોથી દૂર રહેવું ” આપણી નાની ઉંમરમાં પણ કેવું સકલ્ય બળ અને જૂલ મુખાસ્વાની યગશ. જ્યાં સકલ્ય બળ હોય ત્યાં જ સફળતા સાપડે છે

બાવકારિક જ્ઞાન અને જૈનશાળાનો અભ્યાસ એમ બે રીતે ભણતર મળતું ઉપરાંત માતાપિતાના વહાલભર્મા સ્વ ભાવથી તેમના પ્રત્યે જાઠા આકર હોત. જ્ઞાન અને સારા સરકાર જાપવા માટે તેઓ જૂળ કાળજી રાખતા જુજરાતી છ અને અંગ્રેજી બીજા પારણ મુખીનો અભ્યાસ ભઈ શક્યો. આરિત્ર નામક લખે છે કે શુ હતું તે કહી નથી શકાતું પરંતુ સ્કૂલની

કેળવણીમાં ચિત્ત ચોટતું જ નહિ જૈનશાળાના જ્ઞાનમાં ખૂબ જ રસ આવવા માડ્યો જેના પરિણામે પહેલું લઘુતર લગભગ અટકી જ પડ્યું માતાપિતાના લયથી નિશાળે જતા, પરંતુ બહાતુ કઠીને સમુદ્ર કિનારે રખડવા આજ્ઞા જતા જ્યારે જૈનશાળાનો અભ્યાસ તૈયાર કરવામાં ખૂબ જ રસ પડતો.”

ખરેખર જૈનસમાજનું મહાભાગ્ય હતું કે શ્રી પ્રાણને સ્ફુલ્લ કરતા જૈનશાળા વધુ વહાલી લાગી લાગ્યે જ આવો કંમ ભેવા મળે છે છોકરાઓને જૈનશાળા નિરસ લાગે છે સ્ફુલ્લના લઘુતર માટે જ ધ્યાન દેવાય છે માખાપ પણ જૈનશાળામાં હોશિયાર અને સ્ફુલ્લમાં નળળા સત્તાન હોય તો નાખૂશ રહે છે શ્રી પ્રાણની ઓવી સવળી અભ્યાસ વૃત્તિ થઈ તેમાં જ સૌરાષ્ટ્રનો સકલ જૈનસમાજ પાવન બન્યો, પુણ્યમય સત મેળવી શક્યો.

બાળપણનો નિર્દોષ આનંદ લેતા સુખમય જીવનમાં માતા પિતાની છત્રછાયામાં શ્રી પ્રાણ ઔદ વર્ષના થયા ખરેખર આકસ્મિક ઘટનાઓ જીવનનો કંમ ફેરવી નાખે છે નિયતિ-કંમમાં કર્મના કાયદામાં તો બધું નક્કી જ થયું હોય છે પરંતુ આપણને તે ઘટનાઓ વિકટ લાગે છે શ્રી પ્રાણના સુખસાગરમાં એક તોફાન આવ્યું પદરસુ વર્ષ તેના આલ્સલાવને પ્રીટતામાં મૂકે તેવી કાગમી કથા લઈને આવ્યું વિચેગનો પહાડ હલી જઈયો આગળ ચાલીને એ જ ઘટના તેમના વૈરાગ્યનું ખીજ બની ગઈ શુ શુભ અને શુ અશુભ! ખરેખર વિધિને કોઈ નિશ્ચિત વિશેષણ નથી જે એકને શુભ હોય છે તેજ ખીજને અશુભ નીવડે છે જ્યારે ખીજને અશુભ હોય તે અન્ય કોઈને શુભ નીવડે છે ગહના કર્મણા ગતિ

વૈરાગ્યનો ઉદય

૧૨

આગળના પ્રકરણોમાં જે આભાસ થયો છે તે પ્રત્યક્ષ થયો. શ્રી પ્રાણલાલનું પદરમાં વધમાં પ્રવેશ્યા. માતાના લાડ અને પિતાના પ્રેમનો પરિપાક થઈ ગયો. પોતે સમજણા થયા. માતાપિતાનો ઉપકાર નજરમાં આવવા લાગ્યો. માતાપિતાના કાલુ શુ શુકવી શકાય? આવા વિચારો જીવવા લાગ્યા. કયા ખબર હતી કે માતાપિતાનું વધારે લેણું ન હતું જાણે તેઓ તેમની કરવા લાગ્યા.

શ્રી પ્રાણલાલનું પદરમાં વધ કાશનું નિવડનું વિધાતાનો ક્રિડિત પંજો પડ્યો. છવનમાં વજ્રપાત થયો. હૃદયના તત્તુ હલાવી નાખે તેવું દેશ નજર સામે પ્રગળ્યું. સહજ અનુપાતોની કારમી બચા શમે તેવાં ન હતી. બધા ભાઈનું મુખશૈયામાં પોહવા હતા. માતાનો પ્રેમાળ સ્વર મુખ સરિતામાં વહાવી દેતો. કેવળ જલ્પ હતું કે આ બસરી એકાએક બંધ થઈ જશે? આજ બપોરના માતા કુવરબાઈએ સૌને હેતુપૂર્વક જમાવ્યા હતા. શરીર કઈક ભારે ભારે લાગતું હતું.

સાજના કુવરબાઈએ ખાલો લાગ્યો. એક સાધારણ બીમારી તેમને રૂપથી હતી. સાધારણ પણ કેઈવાર છવડેણું બને છે. કુવરબાઈની તકલીફ વધવા માંથી જોતજોતામાં બીમારીએ બય કર રૂપ લીધું. વૈદ્યો અને ઘાતરો પણ શકયા થોડા દિવસમાં કાયાની ક્રિતિ બદલાઈ ગઈ. કુટુંબીજનો સૌ સેવામાં હતા. મામા પક્ષના માણસો અને જૈરાઓ ખઠેપમે રહેવા લાગ્યા. શ્રી કેશવજી બાઈએ અચાનક પ્રવલ્ન કર્યો. બધું બચ

શ્રી પ્રાણના ક્ષીણાની દીકરી દેવકુવર બહેને ધરનો ખોળે સલાળી લીધો ખાળકોને કુવરને બદલે હવે દેવકુવરનો ખ્યાર મળ્યો, પરંતુ માતૃશ્રીની વેદના અને વિયોગ અસહ્ય હતા ખાળકોની નિગાળ છૂટી ગઈ માતૃશ્રીને બેશુદ્ધ અવસ્થામાં ભેઈને હૃદય ચીગવા લાગ્યું શ્રી પ્રાણ થોડા દૂર જઈ રોઈ લેતા ક્યારેક વળી બધા ભાડરુ ભોગા થઈ રોવા લાગતા આ બધા અશ્રુપાતો પર દાળ કે કંઈને દયા નહતી બધું અશાન્વિત અને અનિત્ય ભાસતું

આખું વાતાવરણ ફેરવાઈ ગયું ઉદાસીનતા અને વિયોગરૂપ શબ્દ હૃદયને કોતરી ખાવા લાગ્યા માતૃશ્રીની કાયામાં અશાંતિ વધવા લાગી શરીર પર મોઝ ચડી આવ્યા શ્રી કુવરનાઈને લાગ્યું કે પોતે ચાર દિવસના મહેમાન છે સતવાહી જીવેને આગાહી થઈ જ આવે છે આજની રાત પ્રભુમય નામ જાપ કરતા પૂરી કરી સવાર થતા શાંતિ વળી

શ્રી દેશવજ્રભાઈને પાસે બોલાવ્યા છેલ્લી વિદાય માગી જણાવ્યું કે ચાર દિવસની અતિમ લીલા છે પછી ચિર નિદ્રામાં પોદી જઈશ ભલામણ એટલી જ કે “ખાળકોની વિશેષ સાર મલાળ રાખશે તેમનું જીવન સુધરે તેવું ધ્યાન રાખજો ધર્મમાં જીવ ગળશે મૌન કલ્યાણ થાય તેમ ચાહું છું વિશેષ શું કહું ?” આ ગળે સાલજતા દેશવજ્રભાઈની ધીરજનો બધ છૂટી ગયો ખડું દાપત્ય હોય ત્યાં વિયોગનાં વાત મૃત્યુથી પણ વધારે દાંતિલ હોય છે આખોમાલી આસુ સગી પડ્યા પોતાનું હૃદય હાથ ગળવું દુઝર બની ગયું

શ્રી દેવીબહેન આજળ આવ્યા મામાને ધીંગળ દેતા મામીને પણ ધીંગળ આપી કુવરનાઈએ દેવીબહેનને કહ્યું- “બહેન! તું ચાલી છે, તારા પર પૂરો વિશ્વાસ છે આ ખાળકો

તને જ સોયુ છું આ શબ્દોથી કહેવું વીધાર્થ રહ્યું હતું તેઓ ખીરી ખાણુથી ખોલતા જ ગયા દેવી! મારા મગ પછી તેમને ખૂબ જ લાગશે તમે તેના સેવાબબવલે પરંતુ જોલતા પરિશ્રમ જણાયો. દેવીબહેનનું ગળું ડુધાયું

બધા બાળકો પચારી પાસે ઘેરીને જિજ્ઞાસુ હતા બાળકોને લાગ્યું કે મા હવે છોડીને ચાલ્યા જશે આ કથનના જ ખલ રાવી મૂકતી હતી બધા બાળકોની આખોમાથી આંસુ ઝરવા લાગ્યા હુદય સૌના ભરાઈ ગયા આ કડુણ ચિત્રથી માતાની આંખો સજ્જ બની ગઈ તેઓ ઘડીભર મીઠાપા. પછી આંખો ભીંધી બાળકોના મુઠ્ઠા સહેરા પર ઘણીવાર મીઠું મગાઈ રહી બહુ જ ખીરથી જોલવા જતા પલ્લુ છત્રુ જોલી શક્યા નહિ. કાળની પરાધીનતાએ સૌને વિવશ અને લાચાર બનાવી દીધા.

દેરીથી માતૃશ્રીએ બહુ જ હેતુપૂર્વક આટલા વચનો માર્ક કર્યા " દીકરા! તમે ખુંજાશે નહિ, દેવીબહેન તમને સલાજશે તમારા બાપનું કહ્યું માનલે ધમનું ભણુલે સામાયિક માળા આદિ કરવા રહેલે બસ આ હતા કુવરબાઈના અતિમ વચનો. કેમ બધે આ વચનો પ્રાણુલાલના હુદયમા પડ્યા પડતા હોય તેમ તેઓ વિચાર જણીર થઈ જતા! ક્યારેક વિચાર શૂન્ય બની જતા! વળી લાગતું જાવા વિચાર આવે શા માટે સહેવા પડે છે! સસારની ધણુલ ગુરતા તેના મનમા રમી ગઈ

માતાની શિખામણ અને વિદાય સંદેશ પછી ઘરનું વાતાવરણ ભારેખમ બની ગયું કુવરબાઈને રક્ત જાગવાને જ શક્તિ આપી હતી પાછા બીમારીના હુમલામા ઘેરાઈ ગયા મામા અને કુટુંબીજન સૌ કાબર હતા. બાકીના દિવસોમા ખાવાપીવા, અને જોલવાનું બધું યત્ન માતૃશ્રીના કથન મુજબ થાયો દિવસ જાઓ. સવારથી ઘરનું એક વધતું વાતનું તેમના વચનોથી

શકા હતી, તે શકા સાચી પડવા લાગી. બરાબર ચોથે દિવસે શ્રી કુવરબાઈના આત્માએ આ નંધર દેહ છોડી દીધો.

ઘરમા કુટુંબ રૂઢનું સામ્રાજ્ય પથરાઈ ગયું શ્રી પ્રાણુનો આત્મા વિચારવમળમા અટવાઈ ગયો ‘શુ આજ સસાર ? પ્રેમ, લગ્ન અને પરિવાર તેનું આજ પરિણામ ?’ તીરની જેમ આ બધા સવાલો પ્રાણુના કલેબને વીધવા લાગ્યા જવાબ કંઈ જડતો ન હતો કુવરબાઈ ! કુવરબાઈ ! એ મિથ્યા પોકારો મનને અકળાવી મૂકતા હતા.

દિવસ પછી દિવસ બ્યતીત થવા લાગ્યા. પ્રાણુનો આત્મા હવે અભ્યાસ કરતા ચિંતાનમા વધારે ગરકાવ થઈ ગયો. બંદરકાઠે રખડતા કે વૃક્ષ તળે બેસતા વિચારમથન ચાલુ થતું માતૃ વિયોગની કંઈક કળ વળે તે પહેલા જ બીજો ઘડાકો થયો રહીસહી મોહાત્મક ભાવના ઉપર એક બીજો ફટકો પડ્યો પ્રાણુના મોહ કાષ્ટને છેલ્લામા આ વિયોગોએ કુહાડાનું કામ કર્યું.

શ્રી કેશવભાઈ પોતાની મુલક્ષણા અર્ધાંગનાનો વિરહ સહી શક્યા નહિ હૃદયમા લાગેલુ શલ્ય નીકળી શક્યું નહિ. કુવરબાઈના વિયોગની કળ વળી જ નહિ કુવરબાઈનું જીવન અપાર શુભ રાશિ સમ હતું તેમના મૃત્યુથી દ્વિધા અસર થઈ. પુત્ર વૈરાગ્યવાન બન્યો બ્યારે પતિએ પરલોકની તૈયારી કરી શૂન્ય ગૃહમા કેશવભાઈને વાસ વસમો લાગ્યો.

હંજી છ મહિના જ થયા હતા કુવરબાઈ ભૂલવાને બદલે વધારે સ્મૃતિ પથમા તરવરવા લાગ્યા કેશવભાઈ પાણુ પરલોક-વાસી થયા બાળકો ઉપર કુકાળે એક વધારે પ્રહાર કર્યો શ્રી. પ્રાણુનો અતરાતમા ગાળ બિઠ્યો સત્યની શોધમા અને જીવનની સમાધિમા જ સુખનો માર્ગ જણાયો.

પ્રશ્નની પરપરાએએ શ્રી. નાણુને આજ્ઞાવી મૂક્યા સામા
 ગુરુની શોધમા મન દોડવા લાગ્યું આ વખતે પુ જયમદ્રણ
 મહારાજનું વરાવગમા જ સાત્તુર્માસ થયું દિશા ધન થતા શ્રી
 પ્રાણુ ઉદાસીન અવસ્થામા દિવસો પસાર કરતા હતા તેને બાણે
 નસેનસમા ઠગતર થતી હતી મનમા બાણે એક બીમારીએ પ્ર
 થયું હતું પોતાની બીમારી સમજતી નહતી મન ગુઝારું હતું
 થયું જ સારું લાગતું નહિ સમારના આ અસત મા ભાઈ
 દાર્દ તેને સત્ મારમા બોલાવતું હતું

પુ ગુરુદેવ શ્રી જયમદ્રણ મ. ગામમા જ બીરાજતા હતા
 પૂજ્ય શ્રી જોશી દેવા પધાર્યા દેવીબહેન બને ધરના માણસોએ
 લક્ષિત્વ લે સ કાર થયો શ્રી પ્રાણુ બને ગુરુદેવની આખો મળી
 નજરના એકીકરણે પ્રાણના હૃદયમા પ્રકાશ પથરાઈ રહ્યો બાણે
 સામા વેધ તેને મગી ગયા હૃદયમા હેતનો જીવરો આબો
 ગુરુદેવ આ તડુણને નિહાળી જ રહ્યા તેર વરસ પહેલા ઇપ
 નિયા દુકાગમા કુવરબાઈની જોડમા રમતા જે શિશુને નિહાળ્યો
 હતો મનમા જે મોહિની લાગી હતી તેજ આ રૂપરબલમાં
 તડુણમા ગુરુદેવ નિહાળી જ રહ્યા પ્રાણુ પણ અમૃતદંષ્ટિનું
 પાન કરતા જ રહ્યા ગુરુ શિષ્યનું લા પ મિલન જામ બતાવતે
 જ થયું વાકે ગુરુ! વાકે શિષ્ય!

શ્રી. પ્રાણે ગુરુદેવને પોતાના જ હાથથી આહાર વહેરાવ્યો
 ગુરુદેવની લક્ષિત કરી સાતા ઉપભવી. આજનું મિલન બનુપમ
 હતું આહાર આપતી વખતે પ્રાણુનું હૃદય પુલકિત બની ગયું
 ગુરુદેવને દ્રવ્યની સાથે આજ લાવ આહાર પણ મળ્યો
 ગુરુદેવના હૃદયમા બાણે શિષ્ય વાત્સલ્ય માટેના પ્રવાહી ફૂટ્યા
 રામાસ મયો તેઓએ ફરીથી પ્રાણુ પર એક પ્રેમભરી નજર
 નાખી આ દંષ્ટિથી પ્રાણુનું હૃદય બીધાયું ગુરુદેવે બપોરના

ત્રણ વાગે ઉપાશ્રય આવવા જણાવ્યું 'હા' કહી આજ્ઞા
 ગિરોધાર્ય કરી તરુણ જાણે ગુરુ પ્રેમમા ડૂબી ગયો મહારાજા
 પધારી ગયા

પ્રાણુ દરવાજા તરફ જોઈ જ રહ્યો, ગુરુદેવ નજરથી અદશ્ય
 થયા શ્રી પ્રાણુના હૃદયકોશમા માતપિતાના વિયોગ અને ગુરુ
 દેવના પુણ્યમય યોગથી વૈગયનુ એક ઝરાણું વહેવા માડ્યું વિરા-
 ઠનું પ્રાગટ્ય થયું

ગુરુદેવના ચરણમાં

૧૮

■ ૧૯૧૬નું શ્રી પૂજ્ય જયઅદ્રલ મ ગુ બાતુર્માસ વેરાવળ
યત્ર હતું બાતુર્માસમાં પૂજ્યશ્રી સાથે તેમના શિષ્ય સમુદાયમાં
શ્રી એવિંદલ મ શ્રી પ્રેમચંદલ મ સવલ મુનિ બીમલ
મુનિ મજળલ મુનિ આદિ સતો પદ્ય બીરાજતા હતા
મુનિઓના દશ ન જાને પ્રવચનથી વેરાવળની જનતા પાવન થઈ
રહી હતી. સાથે સાથે સાવલા સમદાયના શ્રી હરભવનલ મ.
ઠાણાર પદ્ય બીરાજતા હતા આઠ આઠ સતોના સમાગમથી
શ્રીસથનુ વાતાવરણ સજાર જાને સરસ હતું આવા મહાન
સતોના વિભાસા વિરલ હોય છે

આજ અરસામાં પુનિત આત્મા શ્રી. પ્રાણ માતૃપિતાના
વિરહથી સતપ્ત બની સાચા મુખની શોધમાં ચિતમગ્ન હતા.
ત્યાં મુખી ગુરુદેવને સાક્ષાત્ પરિચય થયો ન હતો જવારનવાર
દશ ન થતા, પરંતુ નિઃ/ વાર્તાલાપ થયો ન હતો. કુદરતના
ઘેરમાં તેા ગુરુ-શિષ્યનો પરોક્ષ સંબંધ ક્યારેયોએ જાહેર
જૂક્યો હતો. પરંતુ મતલબ રૂપ પ્રગ્/ થયું ન હતું પ્રાણના
પ્રાણ જાને મન ગુરુની ગુરુવાને ઝળતા હતા ક્યાંએ એન
પણ નહિ. આજ આ ઉદાસીનતાની અંતિમ સીમા હતી
વિચારશૂન્ય બનીને પ્રાણના પ્રાણ અકળાઈ રહ્યા હતા.

એજ વખતે ગુરુદેવ પધાર્યા થયેલ વાર્તાલાપથી શ્રી
પ્રાણ ગુરુદેવને મળવા અધીર બની ગયા ત્રણ ક્યારે વાગે તેની
રાહ નોવા લાગ્યા. ગુરુદેવનું આગત્રણ લોજન પદ્યબુલાવી રહ્યું
હતું શું વાત થયે? ગુરુના અરણ્યોમાં નિશ્ચિત બની જઈશ બે

વિચારે દીલ હલકું કૂલ જની ગયું ઉમગ જિભરાતો હતો
 ‘ધન્ય ! ગુરુદેવ !’ નો અતિમ ધ્વનિ જિઠ્ઠો હતો અઢી વાગતા
 જ તૈયાર થઈ ગયા ઘરથી બહાર પગ મૂક્યો કેમ બાણે સાચું
 મહાભિનિઃક્રમણ હોય એ વખતે દક્ષિણ સ્વર ચાલતો હતો
 ત્યાગ અને યોગનું મહા મુહૂર્ત હતું

ઉપાશ્રયમાં શ્રી પ્રાણુ દાખલ થયા ગુરુદેવના સાન્નિધ્યમાં
 શુ શાંતિ! વદલું મુસ્કેલ છે ગુરુદેવ પણ બાણે ખ્યારા પ્રાણુની
 પ્રતીક્ષામાં જ પરોવાયા હતા પ્રાણુના આવવાથી તેની સત્ય-
 વાદિતા પર ગુરુદેવને વિશ્વાસ આવ્યો પોતાના જીવનની કડુણ
 કથા સંભળાવી માતૃપિતાના વિયોગથી આવેલી ઉદ્ધવિગ્નતા
 અને અસાર સંસાર જિપ્રત્યે પળેલી વિરક્તિનું વણુંન કંથું
 કુટુંબ તથા પરિવારનો પગ્ગિય આપ્યો ગુરુદેવે આ છિન્ન-તુળણ
 શિષ્યને ઘણી વાતો પૂછી અતમા પ્રાણુ ગુરુદેવના ચરણોમાં
 રહી ધર્મ અભ્યાસ કરવાની ઇચ્છા બતાવી પુન પુન એજ
 પ્રાર્થના કરી

ગુરુદેવની આજ્ઞા મળી દરરોજ અભ્યાસ માટે આવવાનું
 સૂચન થયું અભ્યાસનો આરંભ થઈ ગયો પ્રારંભનો અભ્યાસ
 જૈનશાળામાં થયો જ હતો ધર્મ-પ્રકૃતિ, ગુણ સ્થાનક વગેરે
 આગળના ચોક્કસ સમાપ્ત કર્યા આતુર્ભાસના દિવસો આનંદથી
 વિતવા લાગ્યા નવું નવું બાણુતા અનેરો આનંદ પ્રગટ થયો
 વિયોગનું દુઃખ ભુલાવા લાગ્યું કાર્તિકી પૂર્ણિમા પામે આવી
 રહી હતી મનમાં તરંગો જિઠવા લાગ્યા ‘આતુર્ભાસ પછી શું ?’

શ્રી હીરાચંદ શેઠ ઘરમાં આ વખતે બાળકોની સંભાળ
 રાખતા હતા હીરાચંદલાઈ માતૃશ્રીનો મામા થાય દેવી બહેન
 બાળકોને સાચવતા મોટાલાઈ શ્રી ભીમજીલાઈ પિતાના મૃત્યુ
 પછી લગભગ મુઝમિમાં જ રહેતા હતા પ્રાર્થનાએ પોતાની
 ઇચ્છાનુસાર આજ્ઞા આપવા માટે હીરાચંદલાઈને સમજાવી પ્રસ્તાવ

મૂક્યો દેખાયા. દિવસ ગુરુ મહારાજ પાસે જાયવા જવું છે હીરાજી શેઠ સહમત થયા બાળકના દંઠ વૈરાગ્યની તેના હૃદય પર છીડી છાપ પડી.

ગુરુદેવ પાસે મન મળી ગયું હતું ખ્યારના ઉપવનમાં શ્રી પ્રાણ વિચરવા લાગ્યા હતા ગુરુદેવને સહેજ જાવથી એક દિવસ પ્રાણે જણાવ્યું ગુરુદેવ! યોગાસુ પૂરું થવા આવ્યું છે મારા અભ્યાસનું શું ? હું તમારી સાથે જરૂર આવીશ ગુરુદેવે સમજાવ્યું, જરાબર છે અભ્યાસ કરવો હોય તો વડીલની આજ્ઞા લઈને આવીશકાય છે મારી આજ્ઞા છે ગુરુદેવનું પ્રેમમય હૃદય શિષ્યના અવિચ્છિન્ન સંબંધને માન આપી રહ્યું હીરાજી શેઠની અનુમતિ મળી ચૂકી હતી.

ઠાઠિંક પૂણિમા બતીત થઈ યોગાસા પૂરા થયા સાધુ એએ વિકારની તૈયારી કરી. ઉત્સુક પ્રાણને જીંઠે જીંઠે મનમાં શકા થઈ “શું મને જવા રહે ? ગુરુદેવ તો આજ્ઞા જશે કોની છત્રછાયા મળશે ? એવા વિચારે પ્રાણને અકળાવી રહ્યા હતા. હરગ્ગાન મોગાભાઈ યુગધર્મી જાણ્યા તેમની પાસે માત્રજી મૂકી પ્રાણલાલ આજ્ઞાનો રક્ષ એવા લાગ્યા તેમણે કહ્યું હમણાં જોર અભ્યાસ કર પછી જુદી આવીશ” શ્રી પ્રાણ પ્રયાસ કરતાં જ્યાં તેમ તેમ મોગાભાઈ વધારે દંઠ થતા ગયા. આખરે તે વખતે જઈ ન શકાયું.

શ્રી પ્રાણને હવે ગુરુજીવન વિના જવું નિરસ લાગતું હતું તેના ચિત્તમાં મુનિવરોની તસ્વીર રમી રહી હતી ગુરુ વચ્ચે જ પ્રાણના પ્રાણ જતી ગયા હતા. દિવસો દિવસ ગુરુ જીવનમાં વિશ્વાસ વધતો જ મથો. ૧૯૭૦ શ્રી. જયજીવન મ. અને તપસ્વી શ્રી. માણેકજીવન મ. ના યોગાસા કેમશ જામ નગર અને માત્રરોળ જ્યાં પૈથાળી પૂણિમાના પવિત્ર દિવસે યોગાસાની સુધિ પ્રસિદ્ધ થઈ જાતુર્માસના નામ સાંભળી શ્રી પ્રાણ ત્યાં જ્યાં માટે ઉત્સુક થયા. મનની વાત કોને કહેવી ?

મનના તાજુ શુરુદેવ સાથે જોડાયા હતા મન જવા માટે તલત્રી ગંધુ શુરુદેવનો બાણે આત્મિક સંદેશો મળ્યો પૂ જયજયદશ મ તથા પૂ માણેકજયદશ મ. શેષ કાળ માટે પુન વેગવળ પધાર્યા ૧૬ દિવસની સ્થિરતા હતી શ્રી પ્રાણુનુ મન શુરુભાગમની આશાએ યનગની બિંચુ ઘણે દૂર સુધી સામે ગયા શ્રી ચરણોમા હળી પડ્યા. ધર્મ, અભ્યાસ અને શુરુ અમર્ગની તીવ્ર અભિલાષા પ્રગટ કરી.

“માણેકજયદશ” પૂજ્ય શ્રી પોતાની લાક્ષણિક શૈલીમા બોલ્યા “આ પ્રાણુલાલનુ મન સસારથી બિડી ગયુ છે ધાર્મિક અભ્યાસ કરવા જ એ છે આનો કર્તક રસ્તો કરો એક ભવ્ય આત્મા તરી નશે” તપસ્વીજી મૌન રહ્યા “હા, મહારાજ” આટલુ જ બોલ્યા કેમ બાણે બિડેતપાસ કરવાના વિચારમા હોયા

જેટલા દિવસ શુરુદેવો ખીરાબ્યા, પ્રાણુલાલનુ મન નાચવા લાગ્યુ હતુ સસારજીવનની જેલમાથી નિકળવા તરફથી બિંચુ હતુ હંજુ ઘણી લાખી પ્રતીક્ષા કરવાની હતી તેને મન તો દીક્ષા કરતા શુરુભાગમની વધારે ક્રીમત હતી ૧૬ ઘડી જેવા ૧૬ દિવસ વહી ગયા અતુલ ઉપદેશથી મક્કળ સમાજ પ્રભાવિત થયો ચોમામાના સ્થળે પહોંચવા લેડો બાધી ત્યારે પ્રાણુલાલનુ હૃદય ચીરાવા લાગ્યુ વિરહ અસહ્ય હતો શુરુદેવ સાથે જવા પ્રાણુલાલે વિનંતિ કરી વેરાવળનો સંસ્કૃત પાઠ-ગાળામા અભ્યાસ કરવા માટે શુરુદેવે સલાહ આપી

શુરુદેવ પધારી ગયા પ્રાણુ ઉદાત્ત થઈ ગયા અમૃત પાન અટકી ગયુ પુન શુરુદેવ પાસે જવા પ્રયાસ કર્યો મોટાભાઈને પૂછ્યુ “જો તમારી આજ્ઞા મળે તો હું બામનગર અથવા માગરોજ જવા માગુ છુ” મોટાભાઈએ ધમ્મીને ના પાડી શ્રી પ્રાણુને ઘણો જ આઘાત લાગ્યો માગરોજ ઘણુ નજદીક હતુ એટલે ગહત રહેતી એક વખત જરૂર જવા મળશે

શ્રી પ્રાણલાલના વૈરાગ્ય વૃદ્ધિગત હતો તેમનું જોઈએ
 ખેંચાણ હતું એટલી જ મોટાભાઈની ના હતી. શ્રી પ્રાણને
 એક હઠાચક લાગતા હતા કે મોટાભાઈ શા માટે રોકે છે
 સમાજના બીજા ભાઈઓ પણ શ્રી પ્રાણના સુદર વૈરાગ્યમુક્ત
 આચરણથી પ્રભાવિત થઈ મોટાભાઈને છૂટી આપવા સમજાવતા
 હતા. મોટાભાઈ શ્રી બીમલ કોઈનું સાબળતા જ નહિ મોટા
 ભાઈને ના પાડવામાં એક બીજું પણ કિસ્સો ઠારણ હતું, જે
 પાછળથી શ્રી પ્રાણની સમજમાં આયું તેથી તમને ઉત્સાહ
 વધી ગયેલ. ઉપાણી લખમીચંદ સ્વભાવે ક્રોધ પાડ્યો કે અમુક
 બ્રહ્મિન શુરુરેવ પ્રત્યે શાપ ધરાવે છે તેમને અને બીમલભાઈને
 મિત્રતા છે તે વ્યક્તિની શિખવણીથી બીમલભાઈ આવી રીતેના
 વર્તાવ કરી શક્યા છે.

શ્રી પ્રાણલાલને ખબર મળ્યા કે વૈરાગી બેને, ભાઈઓને
 ભણવા માટે મોગરૈજમાં એક પાઠશાળા ખૂલી ચક છે, ત્યાં
 જવાની તાલાવેલી લાગી એક દિવસ પ્રાણલાલ મામા હીરાચંદ
 શેઠને ત્યાં ગયા. જળાગળા થઈને મોટાભાઈને ‘હા પાડવના
 માટે વિનંતી કરી. શ્રી હીરાચંદ શેઠ પ્રાણલાલની હાઈકે
 ઇચ્છાને સમજીને મોટાભાઈને સમજાવવા વચન આપ્યું બીજે
 દિવસે મામાએ બીમલભાઈને બોલાવ્યા અભ્યાસ કરવા જવાની
 આજ્ઞા માટે હા પાડી. પ્રાણલાલ ખુશ ખુશ થઈ ગયા.

પ્રાણભાઈએ દેવી બહેનને નાની બહેનનાની જાણ લેવાની
 સૂચના આપી તમને ઉપકાર માન્યો. ખામિશ અભ્યાસ અને
 ગુરુચરણના નિવાસ માટે અતર આત્મ તલસી રહ્યો હતો.
 સૌની છૂટી હઈ શ્રી પ્રાણલાલ મોગરૈજ જવા રવાના થઈ ગયા.
 પાઠશાળાના વિદ્યાર્થી તરીકે ત્યાં ભેઠાઈ ગયા તે વખતે દેવ
 કુવરભાઈ મહાસતોજી તથા પાત્ર શિખ્યા ઉજમળાઈ બા. જ,
 મધીભાઈ સતોઠભાઈ, કુલકુવરભાઈ અને મલકુવરભાઈ આદિ

ઠાણા ૬ પાઠશાળાનો લાલ લઈ રહ્યા હતા શ્રી પ્રાણુલાલ તેમના સ્વાધ્યાયી થઈ ગયા.

અત્યારે માગરોળ તીર્થધામ ખની રહ્યું હતું પૂજ્ય શ્રી હુગરસિંહજી મ બાઠ પૂ શ્રી. દેવજી મ પાય, પૂ જયચંદજી મ પાય, શ્રી તપસ્વીજી મ ત્રણ ચોમાસા કર્યા હતા આ ધર્મપુરીમાં ગુરુદેવોના ચરણવાસી શ્રી પ્રાણુલાલ આનંદમગ્ન ખની અભ્યાસ કરવા લાગ્યા

લખમણવાળા, લખાવાળા, લખતરના હરબાર, બાપા મહેશમણ
આદિ હરબાર નરેશો સાથે લકિતનો ધનિષ્ઠ સબંધ હતો.
જ્યાના મહેતો શાંતિના નહાળ્યો, આમ્ય પટેલો પણ શ્રી
તપસ્વીજીનો જોટલો જ આહાર કરતા.

શ્રી પ્રાણલાલ મ. સૂક્ષ્મભાવે આ નવા આદોલનનું અધ્ય
યન કરતા અને તેમાંથી પોતાના સિદ્ધાંતો અને પ્રજ્ઞાલીની
તાજવણી કરતા. જોકે સ્વભાવ કે પ્રકૃતિમાં શ્રી પ્રાણલાલજી મ.
તપસ્વીજીના અનુગામી ન હતા ન તંવા પ્રકારની ઉન્નતામાં કે
તપશ્ચર્યાનું અનુકરણ કરતા પરંતુ તેઓ તપસ્વીજીની લૈકિકતાવના,
કામ પ્રજ્ઞાલી અને ક્રાંતિ તત્ત્વોના બારે પક્ષપાતી હતા આ રીતે
તપસ્વીજીના લવનપોરણમાંથી શ્રી શુરુદેવના બાવિ કામ કમલ
સ્વત નિર્માણ મર્ધ રજું હતું.

વિશય કરીને શ્રી તપસ્વીજીને સોરઠ વિભાગમાં જોન
ધમ અને આદિ સા ધમની મશાલ સળગાવી હતી. તે નવી
ભૂમિમાં જ જેઠ શરૂ કરી હતી. તે વરદના વલ્લિક લોકોમાં
પરપરાગત જોનધમ સપૂણ પહે બાપક ન હતો. મિશ્ર ભાવ
જેવામાં આવતો હતો. શ્રી તપસ્વીજીને સચેટ ભાવે ઉપદેશ
આપવો શરૂ થયો તેમજ જોન ધમનાં બધા નવાં ક્ષેત્રોનું નિર્માણ
કરું નવા નવા સંચોને સમકિત કર્યા સાવરકુળા, પારી,
બીલખા, બગસરા, મેહરદા ઇત્યાદિ ક્ષેત્રોના સંચોને બ્યવસ્થિત
કરી બળવાન બૂધ શિલા કર્યા પેરાલ ગેવપુર તેમના ખાસ
કામ ક્ષેત્ર હતા.

શ્રી પ્રાણલાલજી મ. તપસ્વીજીના ઉત્તરજીવનની કારકિર્દીના
પ્રત્યક્ષ સાક્ષી રહ્યા. આજળ જતા આ બધા નવ નિર્મિત
ક્ષેત્રો પૂ. શુરુદેવ પ્રાણલાલજી મ. ના પ્રમુખ કામકેન્દ્ર બની ગયા.
જ્યાથી પૂ. શુરુદેવને યથેષ્ટ સહયોગ મળ્યા આ બધા ક્ષેત્રોમાં

અદ્વાના જોડા મૂળિયા દોપી સમગ્ર ક્ષેત્રને લક્ષિતથી રસમય
બનાવ્યું

તપસ્વીજી મહારાજ લઘુ વયથી જ ઉત્કટ જિજ્ઞાસુ હતા.
ત્રીક્ષ્ણ પછી ઘણા જ થોડા સમયમા મારવાડ સુધી વિહાર કર્યો
હતો. ખાસ વિદ્યાધ્યયન માટે જ તેઓ શ્રી મારવાડ પધાર્યા
હતા. ત્યાં ફકીરચદ્દજી મ ના સપ્રદાય સાથે તેમનો ધનિષ્ઠ
સબંધ રહ્યો હતો. ત્યારથી પાછા ફર્યા પછી તે અનુપમ શાસ્ત્ર,
જ્ઞાન અને તપસ્યાનો વારસો સાથે લાવ્યા હતા જે જ્ઞાનથી
આપણા ચારિત્રનાયક અને ધીન્ન મુનિગણ લાલાન્વિત થયા
હતા.

ત્યારબાદ મુળઈ જેવા ક્ષેત્રમા ચાતુર્માસ માટે પધાર્યા હતા,
જ્યારે તેમનો સીતારો ચમકતો હતો. મુળઈમા જોડો પ્રભાવ
પાડી ત્યારથી પુન સૌરાષ્ટ્ર પ્રત્યે પ્રયાણ કર્યું. જોકે આ યાત્રામા
આપણા ચારિત્રનાયક સાથે ન હતા, પરંતુ સૌરાષ્ટ્રમા પાછા
જાધી તેઓએ આ આખી વિહારયાત્રાની કડી મેળવી હતી. પૂ
પ્રાણુલાલજી મ ઐતિહાસિક દ્રષ્ટિ પણ ધરાવતા હતા. સપ્રદાયનો
મુવર્ણમય ઇતિહાસ રચાય એમ પણ ઇચ્છતા હતા.

પૂ તપસ્વી મ ના જીવન સાથે સેકડો અમત્કારી પ્રસંગો
મળ્યું જડાયા છે. તે વસ્તુ તેમના પ્રત્યેની સાધારણ જનતાની
અગાધ શ્રદ્ધા પ્રગટ કરે છે. કોઈ પણ મહાપુરુષ જ્યારે લોક
હૃદય જીતે છે, ત્યારે જ તેમના જીવન સાથે આ અમત્કાર
ઘટનાઓ જોડાય છે. આવા મહાન તપસ્વી પુરુષોને વિશ્વના
માનવોની અનાયાસ સુધરતી સમસ્યાનો ચશ મળે જ છે. તેમની
તપશ્ચર્યા જ એવી હોય છે, કે તેઓ જ્યાં જાય અને જે કંઈ
કહે કે કરે તેને કુદરત અનુકૂળ જ થાય છે. પીડિતજનોને
રાહત મળે ટે અને એક અમત્કારિક કથા સર્જાય છે.

તપસ્વી શ્રી માણેકચંદ્ર મહારાજ

૧૪

શ્રી માણેકચંદ્ર મહારાજ સૌરાષ્ટ્રના મહાતપસ્વી તરીકે વિખાત હતા તેઓ વસ્તુતઃ અદ્વૈતિક યુગ્મ હતા તેમનું પૌરુષ વિલક્ષણ હતું સાદસ અને દંડ સ્વરૂપ તેના જ મળત ગુણો હતા. શ્રી જયચંદ્ર મહારાજ નો પરિચય મળી વૃક્ત્યો છે સામાનિક તેઓશ્રીના લઘુ બન્ધુ અને સમયમા જીવનભરના સાથી શ્રી તપસ્વીજી સતાની માળામા મહામણિ રૂપે શોભ્યા છે

શ્રી માણેકચંદ્ર મહારાજનું જીવનચરિત્ર પ્રખ્યાત થયું છે તેમની વિસ્તૃત જીવનકથા તે ચરિત્રમાથી મળી રહે છે અહીં તો ફક્ત તેમના જીવનનું રેખાકૃત્ય નજાણું છે ચરિત્રનાયક શ્રી. પ્રાણલાલજી મ. તપસ્વીના ચરણોમા બેસી ઉત્કૃષ્ટ સ્વાધ્યાય કર્યો છે સુરુષેવના ચરિત્રમા તપસ્વીનો જીવનસાર વલુએલો છે, જાત આ પ્રકરણ પરમ આવશ્યક છે

તપસ્વીજી પરમ જ્ઞાન-પિપાસુ ઉદયમાન સત હતા દીક્ષા પછી અપ્રમત સાધનામા રમી રહ્યા હતા જ્ઞાન જીને તપ તેમના જીવનની ઢાલ અને તલવાર હતી શ્રી. જયચંદ્ર મહારાજ શાલ સરિતા જેવા હતા; જ્યારે શ્રી. તપસ્વીજી ગંગાજીવે અરમ પાણીનો ઝરો હતા. વીક્ષણ તક દ્વારા તેઓ મિશ્રા વાતોનું છેદન કરી શકતા. પરિવતન અને કાલિ તેમની જીવનકથામા દબિયોચર થાય છે

શાસ્ત્ર જીને સમય જીનેનો સમન્વય તપસ્વીનો આદ્ય હતો. સત્ય અને આચરણીય શાસ્ત્રોક્ત આજીવિને તેઓ પીવ ટથી વળગી રહેતા જ્યારે બીજા બાળુ શાસન જીને સમાજના

ઉત્કર્ષ માટે લેવા ઘટતા નવા પગલાઓ પણ ભરતા પૂ ગુરુદેવ શ્રી પ્રાણ અહ્ય વચથી જે આ ક્રાંતિ તરવોમ્ય બેઠાયા હતા સાથે સાથે શાસ્ત્રોક્ત સૂક્ષ્મતાઓનું અધ્યયન કરવાની પણ તેને તક મળી રહેતી.

જૈનશાળા, શાસ્ત્રલ ઠાર, ગુરુકુળ અને વૈરાગ્યવાન ભાવ દીક્ષિતોને અધ્યયન કરવાની વ્યવસ્થા તે શ્રી તપસ્વીજીની સમ-ચાતુકૂળ જી હી સૂઝ હતી આ તરવોને તેઓએ ફક્ત ઉપદેશમા ન રાખ્યા પરંતુ અર્થિતાર્થ કરી બતાવ્યા આજે ગોડલ સ પ્ર-દાય પામે હસ્તલિખિત શાસ્ત્રનો જે મહાલ ઠાર છે, તે શ્રી તપસ્વીજીના પુરુષાર્થનું ફળ છે.

સૌરાષ્ટ્રમાં ઠેરઠેર ચાલતી જૈનશાળા પદ્ધતિના પ્રજ્ઞેતા શ્રી તપસ્વીજી છે તેઓ દ્વારા સ્થાપિત જેતપુર પાઠશાળામાં શ્રી પ્રાણલાલજી મ એ વૈરાગ્ય વ્યવસ્થામાં સારું એવું અધ્યયન થયું છે જેતપુરની પાઠશાળા અને તે લગ્ય ઈમારત પૂ તપ સ્વીજી મ ની નરેશો પર પડતી છાપનો અમર કીર્તિસ્થંભ છે તે પાઠશાળામાં ગુરુદેવ સાથે ભણેલા ઘણા સહાધ્યાયી વૈરાગ્યવત બહેનો આગળ જતા સુમસિદ્ધ સાધ્વીજીઓ તરીકે બહાર આવ્યા છે જેતપુર પાઠશાળા એ સ્થા જૈન સમાજની પરમ સેવા બબલી ધર્મની રક્ષા કરવામાં મોટો ફાળો આપ્યો છે.

આટલું સૂક્ષ્મ તત્ત્વજ્ઞાન, ઘોર તપશ્ચર્યાનું અનુષ્ઠાન, નરેશો અને શ્રીમતો ભક્તોના શુર હોવા છતાં પૂ તપસ્વીજી સાચા અર્થમાં લોકચૂંત હતા સૌરાષ્ટ્રના ગામઠે ગામઠે તેમનો વિહાર થયો છે તેમનો વિહાર એટલે ગામડાઓમાં હરિજન મહેતરથી લઈ ખેડૂત, સન્નિય પ્રજા, કાઠી ગરાસિયા બાંતિઓમાં દયાધર્મની ખેડ હતી.

સાથે સાથે ઘણા નાના મોટા દરબારો શ્રી તપસ્વીજીના અનન્ય ભક્ત હતા વડીયા નરેશ, બાવાવાળા, ચાણુ ગાલોલના

લખમણવાળા, લખાવાળા, લખતરના દરબાર, આખા મહેરામણ
આદિ દરબાર નરેશો સાથે લલિતનો મનિષ્ઠ સંબંધ હતો
જ્યાના મહત્વે, સાતિના વાળો, આખા પટેલો પણ શ્રી
તપસ્વીજનો એટલો જ આદર કરતા.

શ્રી. પ્રાણલાલ મ. સૂક્ષ્મ ભાવે આ નવા બહોલનનું અધ્ય
યન કરતા અને તેમાંથી પોતાના સિદ્ધાંતો અને પ્રજ્ઞાલીની
તારવણી કરતા એકે સ્વભાવ કે પ્રકૃતિમાં શ્રી. પ્રાણલાલ મ.
તપસ્વીજના અનુગ્રામી ન હતા : ન તેવા પ્રકારની ભક્તતામાં કે
તપશ્ચર્યાનું અનુકરણ કરતા, પરંતુ તેઓ તપસ્વીજની લોકભાવના,
કાલ પ્રજ્ઞાલી અને કાલિ તત્ત્વોના બારે પક્ષપાલી હતા આ રીતે
તપસ્વીજના લવનપારણ્વમાંથી શ્રી શુરુદેવના લાલિ કાલક્રમનું
સ્વતંત્ર નિર્માણ થઈ રહ્યું હતું.

વિશય કરીને શ્રી તપસ્વીજને સોરઠ વિભાજના જૈન
ધર્મ અને અહિંસા ધર્મની મથાલ સળગાવી હતી. તે નવી
ભૂમિમાં જ ખેડ થઈ કરી હતી. તે તરફના વ્યક્તિ લોકોમાં
પરંપરાગત જૈનધર્મ સંપૂર્ણ પહેલે બાધ ન હતો. મિશ્ર ભાવ
જેવામાં આવતો હતો. શ્રી. તપસ્વીજને સચોટ ભાવે કપરેશ
આપવો થઈ ઠર્યો તેમણે જૈન ધર્મના ઘણાં નવાં ક્ષેત્રોનું નિર્માણ
કયું નવા નવા સંદોને સંકલિત કર્યા સાવરકુલના, ધારી,
બીલખા, ભજસરા, મેદરકા ઇત્યાદિ ક્ષેત્રોના સંદોને અવસ્થિત
કરી ભજવાન બૃહ ભાગ કર્યા પાસાલ જેતપુર તેમના આસ
કાલ ક્ષેત્ર હતા.

શ્રી. પ્રાણલાલ મ. તપસ્વીજના ઉત્તરલવનની કારકિર્દીના
પ્રત્યક્ષ તાક્ષી રજા. આગળ જતા આ ભધા નવ નિર્મિત
ક્ષેત્રો પૂ. શુરુદેવ પ્રાણલાલ મ. ના પ્રગુણ કાલકેન્દ્ર બની ગયા.
જ્યાથી પૂ. શુરુદેવને મહેન્ટ સહયોગ મળ્યો. આ ભધા ક્ષેત્રોમાં

અદ્ધાના ઊંડા મૂળિયા રોપી સમગ્ર ક્ષેત્રને લક્ષિતથી રસમય બનાવ્યું

તપસ્વીજી મહારાજ લઘુ વયથી જ ઉત્કટ બિજ્ઞાસુ હતા. દીક્ષા પછી ઘણા જ થોડા સમયમાં મારવાડ સુધી વિહાર કર્યો હતો. ખાસ વિદ્યાધ્યયન માટે જ તેઓ શ્રી મારવાડ પધાર્યા હતા. ત્યાં ફકીરચંદ્રજી મ ના સ પ્રદાય સાથે તેમને ઘનિષ્ઠ સબંધ રહ્યો હતો. ત્યાંથી પાછા ફર્યા પછી તે અનુપમ શાસ્ત્ર, જ્ઞાન અને તપસ્યાનો વારસો સાથે લાવ્યા હતા. જે જ્ઞાનથી આપણા આરિત્રનાયક અને ધીમહિ મુનિગણ લાલાન્વિત થયા હતા.

ત્યારબાદ મુખર્ષ જેવા ક્ષેત્રમાં આતુર્ભાસ માટે પધાર્યા હતા, જ્યારે તેમને સીતારો ચમકતો હતો. મુખર્ષમાં ઊંડો પ્રભાવ પાડી ત્યાંથી પુનઃ સૌરાષ્ટ્ર પ્રત્યે પ્રયાણ કર્યું. જોકે આ યાત્રામાં આપણા આરિત્રનાયક સાથે ન હતા, પરંતુ સૌરાષ્ટ્રમાં પાછા જતી તેઓએ આ આખી વિહારયાત્રાની કડી મેળવી હતી. પૂ. પ્રાણુલાલજી મ ઐતિહાસિક દૃષ્ટિ પણ ધરાવતા હતા. સ પ્રદાયને મુવર્ણમય ઇતિહાસ રચાય એમ પણ ઇચ્છતા હતા.

પૂ. તપસ્વી મ ના જીવન સાથે મેં કંડો અમત્કારી પ્રસંગો પણ જડાયા છે. તે વસ્તુ તેમના પ્રત્યેની સાધારણ જનતાની અગાધ શ્રદ્ધા પ્રગટ કરે છે. કોઈ પણ મહાપુરુષ જ્યારે લોક હૃદય જીતે છે, ત્યારે જ તેમના જીવન સાથે આ અમત્કાર ઘટનાઓ જોડાય છે. આવા મહાન તપસ્વી પુરુષોને વિશ્વના માનવોની અનાયાસ સુધરતી સમસ્યાનો યશ મળે જ છે. તેમની તપસ્યાર્થો જ જોવી હોય છે, કે તેઓ જ્યાં જાય અને જે કંઈ કહે કે કરે તેને કુદરત અનુકૂળ જ થાય છે. પીડિતજનોને રાહત મળે છે અને એક અમત્કારિક કથા સર્જાય છે.

માને હબરો મનુષ્યો પ્રતિદિન શ્રી. તપસ્વીજી મ ના નામની માળા ફેરવે છે તેમના લાજોને દન્ય અને લાવ બને રીત સદા ઉન્નતિ પ્રાપ્ત થતી રહે છે ખરેખર જાવા પુરુષો જનવદ્ય હોય છે શ્રી માલુલાલજી મને આ પ્રસંગ અશ્ચિત્તત્વને લે લાભ મળ્યા છે ત તેમના જીવનની અનુપમ પૂજા બની રહી

મારવા થી પુનરાગમન પછી તપસ્વીજીએ ઉપદેશ અને જ્ઞાનના ક્ષેત્રમાં વિલક્ષણતા ઘડાવી અને કાંતિ સ્ત્રી તેની સાથે સાથે ઘોર તપશ્ચર્યામાં પણ લ પલા પુ તેમની તપશ્ચર્યા કમકમાટી ઉપજાવે તેવી છે તેમની અશ્વેતિ તપશ્ચર્યાનું વિવરણ તો પાઠકને તેમના જીવનચરિત્રમાંથી મળશે અહીં તો એટલું જ કહેવું ઉચિત છે કે મહાં વય સુધી રક્ત વલોહાની છાશમાં હોત નાખીને જ પીતા

આસન, માલ્લાયમ અને યોગના ક્ષેત્રમાં પણ તેઓ ઉચ્ચ કોટિના સાધક હતા કુમ મ શક્તિઓ સાથે મોરચો દેવા તેઓ સિદ્ધહસ્ત હતા અદમ અને અવિભળ હતા આ બધાં લાવોધી તમના લાજોની જેમ તેમના વિરોધીઓનો પણ સારો જોવા સમૂહ હતો ધર્મ અજિના પતંગ બનેલા લણા આતમઓ તેમની અગ્નિ પરીક્ષા હોતા રહેતા વિરોધને વિનોદ સમજીને જ શ્રી. તપસ્વીજી આગળ વધતા

જીવનના અંતે આખા સૌરાષ્ટ્ર અને ભારતીય જૈન સમાજમાં જેતપુર મુકામે લબ્ધ અનશન (સન્મારો) કરીને પોતાની જીવનયાત્રાને અનુરૂપ તપશ્ચર્યાનો જોડ કળશ ચઢાવી દીધો લાખો લાખો માનવીઓએ અંતિમ વલ્લુના અપલ્લુ કરી અમુ વહાન્યા. તેમની અંતિમ જીવનયાત્રા ઇતિહાસના પાને મુવલ્લુ અક્ષરમાં લખાઈ રહેશે. તે વખતે લોકોને સમજાયું કે સત

પ્રત્યેની લક્ષિત કેવી હોય । અને દેહને ખોળિયાની જેમ ઉતારી
દેહનાગ સતો કેવા હોય । ”

આ સમયે આપણા ચારિત્રનાયક ગુરુદેવ શ્રી પ્રાણુજીવન
મહારાજે પૂરે લાગ લગવ્યો હતો જનતાને મગજ ઉપદેશ
આપી તૃપ્ત કરી હતી તેમજુ યૌવન, રૂપમાધુરી અને કંઠની
મેહિનીથી લાવના સરોવર છલકતા હતા

તપસ્વીજીની તે મહાભયોતને ગુરુદેવે પોતાના અત કરણુમા
ધારણ કરી લીધી હતી તે મહાભયોત જાણે હવે ખીણુ જ
રૂપ ધારણ કરીને પ્રગટ થવા મથતી હતી જાણે શ્રી પ્રાણુના
દેહદેવળમા તે જ્યોત સમાઈ ગઈ હતી જોનાર કહે છે કે શ્રી-
માણેકચંદ્ર તપસ્વીજી મહારાજનો પ્રાણુ વિલય થતા શ્રી પ્રાણુન
મુખ ઉપર તેજની એક નવી જ આભા ચમકવા લાગી

જાણે તે જ્યોતના પૂ ગુરુદેવ જ સાચા ઉત્તગાધિકારી
હતા જાણે તે જ્યોત વિશાળ પ્રમાણુમા સૌરાષ્ટ્રમા અજવાળા
પાયરવાની હતા જાણે ગુરુ પ્રાણુ મહા સમર્થજની નવાર ગે
રગોળીઓ પુરવાના હતા તેવી આ મશાલને હાથમા ધારી
પોતાની નવી કૃત્ય શરૂ કરી સવત ૧૯૭૬મા તપસ્વીજીના પ્રાણુ
જાણે પ્રાણુના પ્રાણુ બની ગયા

સ્વાધ્યાય અને અભ્યાસ

૧૫

માગરોળમા પૃ. તપસ્વીજી માણેકજીજી મ. ની નેમાળ (સાદિખ)મા શ્રી. પ્રાણલાલનો ધાર્મિક અભ્યાસ શરૂ થયો. આ સમયે માગરોળમા ગુરુદેવે સંસ્કૃત નૈન પાઠશાળા સ્થાપિત કરી હતી. પાઠશાળાની સ્થાપના વખતે જેતપુરથી શામળજી જોડાભાઈ ધોરાજીથી પોપટ વનમાળી, કસાથી જોતમજી ૩૫૫૬ જાટશ્રીયા માગરોળ શ્રી સુવને આગણે પધાર્યા હતા. માગરોળ સમ તો સમિલિત હોય જ પ્રથમ અભ્યાસકે તરીકે સંસ્કૃતના પઠિત શ્રી ગોવિંદજી શાસ્ત્રીજી સેવા બપી હતી. સ. ૧૯૭૦મા પાઠશાળા શરૂ થઈ દેવકુવરભાઈ મહાસવીજી આદિ ઠાણા ૬ તથા બાબા બહેન ભાવદીક્ષિત બાળકુમારી જયા બહેન અને શ્રી પ્રાણલાલભાઈ પ્રારબ્ધિ વિદ્યાર્થીજો હતા. પાઠશાળામા મંજળાબરજી માટે કુમારી જયાબેનનું નામ સુવ પ્રથમ હપવામા આવ્યું બહી જ ભાગ્યશાળી બિન હતી. જોકે તો કન્યા તેમા વૈરાગ્ય બને સાથે સરસ્વતીની ઉપાસના, શુભ ત્રિવેણીનો સંગમ હોવાથી પાઠશાળા ચેલવી છીડી હતી.

શ્રી. પ્રાણલાલ વેરાવળથી તપસ્વીજીનાં બરણે આવ્યા ત્યારે જ તેમની પ્રતિભાના ઇશન થતા હતા. સ્વત તેમણે જે ધમનાત મેળવ્યું હતું તેની ત્યા બીરાજતા સકલ સાધુ સાધ્વીજીજો ઉપર છીડી ખસર થઈ સૌ આશ્ચર્યચકિત બન્યા હતા. જ્ઞાન સાથે જ્યારે તેમનો મધુર કંઠ વૃજી છિડયો ત્યારે વાહવાહના શબ્દો ઉપારાયા હતા. જોખવજી સંદેશ કહેલો સ્થામને જો રાત્રનું વૈરાગ્યમય ભજન ગાયુ ત્યારે લોકોના મુદય નાચી છિડ્યા. સૌને આકર્ષિત કર્યા ગુરુદેવના મુખમાં

શબ્દો હતા, આ તરુણ ગોડલ સ પ્રદાયમા દીપક સમાન દીક્ષા લઈને પ્રકાશી બિઠશે ’

શુભ નક્ષત્ર ભેઈને પ્રાણુલાલભાઈના અભ્યાસનો પ્રારંભ થયો. પાઠશાળાના આ એક તેજસ્વી છાત્ર હતા કુમારી જયા બેન પણ પ્રાણુલાલ જેવા જ પ્રજાવાળા હતા. અધ્યયનની સ્પર્ધા ચાલી રહી વિરકત અને જ્ઞાનપિપાસુ વિદ્યાર્થીઓને નિહાળી શ્રાવક શ્રાવિકાઓ પ્રસન્ન થતા હતા. શાસ્ત્રીજીને પણ અનેરો આનંદ આવતો હતો. પાઠશાળાના સમય ઉપરાત પૂ તપસ્વી-શુના ચરણોમાં પ્રતિદિન શાસ્ત્ર, અભ્યાસ અને પ્રશ્નોત્તરી ચાલતા હતા.

શ્રી પ્રાણુલાલનો વધતો જતો અભ્યાસ, સાથે મીઠાશ, નમ્રતા, સરળતા, વૈરાગ્ય, જિજ્ઞાસા આદિ ગુણો લાગ્યવાન સ્વતંત્ર પૂર્વબોધક લક્ષણો હતા. ગોડલ ગચ્છને સિતારો ચમકશે તેવી આશા બધાંતી હતી. આતુર્ભાસ જેટલા દૃઢ સમયમાં સારું એવું જ્ઞાન ઉપાર્જક કરી લીધું. શાસ્ત્રની ગાથાઓનો સ્વાધ્યાય અવિકલ ભાવથી શ્રી પ્રાણુના મુખથી ઝરવા લાગ્યો. શુરુદેવ અને શ્રાવક સમાજ અતિ સતુષ્ટ હતા. માગરોળ શ્રી સઘમાં ધર્મની અને અભ્યાસી વૃન્દની વાહવાહ બોલાણી.

પૂ શુરુદેવો આતુર્ભાસ પૂરું થતા માગરોળથી પધારી ગયા. વિદ્યાર્થીઓતુ ધર્મજ્ઞાન પાઠશાળા દ્વારા ચાલુ જ રહ્યું. સંસ્કૃત અભ્યાસ વધવાથી શબ્દોના રહસ્ય સમજવામાં વિદ્યાર્થીઓને નવો જ પ્રકાશ મળવા લાગ્યો. સમાજના દરેક વિભાગમાં પ્રતિરોધક બળો હોય છે નાસમજ અને દૂઝી દષ્ટિવાળા મનુષ્યો ઘણી વખત વિરોધી તત્વોના ચિકાર બની જાય છે. ઘણી વખત વિરોધી તત્વો પાછળ શક્તિશાળી હાથ કામ કરવા માટે છે ત્યારે સાધારણ બુદ્ધિના માણસો તેમાં હોમાય છે અને કુપ્રવૃત્તિના હથિયાર બની જાય છે.

સ્વાધ્યાય અને અધ્યયન

૧૫

માગરોળમા પૂ. તપસ્વીજી માલેકજીજી મ. ની નેશાળ (સાન્નિધ્ય)મા શ્રી. માલુલાલનો ધાર્મિક અભ્યાસ શરૂ થયો. આ સમયે માગરોળમા શુરુદેવે સંસ્કૃત જૈન પાઠશાળા સ્થાપિત કરી હતી. પાઠશાળાની સ્થાપના વખત જેતપુરથી શામળજી જો. ભાઈ પોરાજીથી પોપટ વનમાગી, હસાથી જોતમજી હપચદ ત્રાટકીયા માગરોળ શ્રી સુધને આગલે પધાર્યા હતા. માગરોળ સધ તો અમિલિત હોય જ પ્રથમ અભ્યાસકે તરીકે સંસ્કૃતના પઠિત મા. ગોવિંદજી શાસ્ત્રીજી સેવા અર્પી હતી. સ. ૧૯૭૦મા પાઠશાળા શરૂ થઈ દેવકુવરભાઈ મહાસવીજી આદિ ઠાણા ૬ તથા અબ્બા બહેન બાવલીફિત બાળકુમારી જયા બહેન અને શ્રી માલુલાલભાઈ મારણિક વિદ્યાર્થીઓ હતા. પાઠશાળામાં મળનાવરણ માટે કુમારી જયાબેનનું નામ સર્વ પ્રથમ હપવામા આપ્યું થઈ જ બાબશાળી જૈન હતી. એકે તો હન્યત તેમા વૈરાગ્ય અને સાથે સરસ્વતીની ઉપાસના શુભ ત્રિવેણીનો સંગમ હોવાથી પાઠશાળા શોભી ઊઠી હતી.

શ્રી. માલુલાલ વણવળમાં તપસ્વીજીનાં ચરણે આબ્યા ત્યારે જ તેમની પ્રતિભાના ધ્યન થતા હતા. સ્વત તેમણે જે પ્રમજ્ઞાન મેળવ્યું હતું તેની ત્યા ધીરાજતા સકલ સાધુ સામ્બીજીઓ ઉપર ઊડી અસર થઈ તો આશ્ચર્યચકિત બન્યા હતા. જ્ઞાન સાથે જ્યારે તેમનો મધુર હઠ ચૂલ ઊઠ્યો ત્યારે વાહવાહતા શબ્દો ઉચ્ચારતા હતા. જોધવજી સંદેશો કહેને સ્થામને. જો રાત્રનું વૈરાગ્યમજ બાબન ગમ્યુ ત્યારે બેઠેના મુઠક નાચી ઊઠ્યા. સૌને આકર્ષિત કર્યા શુરુદેવના મુખમાં

શબ્દો હતા, આ તરુણ ગોડલ સપ્રદાયમાં દીપક સમાન દીક્ષા લઈને પ્રકાશી બિઠશે’

શુભ નક્ષત્ર ભેદને પ્રાણુલાલભાઈના અભ્યાસનો પ્રારભ થયો. પાઠશાળાના આ એક તેજસ્વી છાત્ર હતા કુમારી જ્યાં ખેન પણ પ્રાણુલાલ જેવા જ પ્રજ્ઞાવાળા હતા. અધ્યયનની સ્પર્ધા ચાલી રહી વિરકત અને જ્ઞાનપિપાસુ વિદ્યાર્થીઓને નિહાળી શ્રાવક શ્રાવિકાઓ પ્રસન્ન થતા હતા. શાસ્ત્રીજીને પણ અનેરો આનંદ આવતો હતો. પાઠશાળાના સમય ઉપરાત પૂ તપસ્વી-જીના ચરણોમાં પ્રતિદિન શાસ્ત્ર, અભ્યાસ અને પ્રશ્નોત્તરી ચાલતા હતા.

શ્રી પ્રાણુલાલનો વધતો જતો અભ્યાસ, સાથે મીઠાશ, નમ્રતા, સરળતા, વૈરાગ્ય, જિજ્ઞાસા આદિ ગુણો ભાગ્યવાન સતના પૂર્વજોધક લક્ષણો હતા. ગોડલ ગળ્છનો સિતારો ચમકશે તેવી આશા બધાતી હતી. આતુર્ભાસ જેટલા ટૂંક સમયમાં સારું એવું જ્ઞાન ઉપાર્જક કરી લીધું. શાસ્ત્રની ગાથાઓનો સ્વાધ્યાય અવિકલ ભાવથી શ્રી પ્રાણુના મુખથી ઝરવા લાગ્યો. ગુરુદેવ અને શ્રાવક સમાજ અતિ સતુષ્ટ હતા. માગરોળ શ્રી સઘમાં ધર્મની અને અભ્યાસી વૃન્દની વાહવાહ બોલાણી.

પૂ ગુરુદેવો આતુર્ભાસ પૂરું થતા માગરોળથી પધારી ગયા. વિદ્યાર્થીઓનું ધર્મજ્ઞાન પાઠશાળા દ્વારા ચાલુ જ રહ્યું. સંસ્કૃત અભ્યાસ વધવાથી શબ્દોના રહસ્ય સમજવામાં વિદ્યાર્થીઓને નવો જ પ્રકાશ મળવા લાગ્યો. સમાજના દરેક વિભાગમાં પ્રતિરોધક બળો હોય છે નાસમજ અને દૂડી દંપ્તિવાળા મનુષ્યો ઘણી વખત વિરોધી તત્ત્વોના શિકાર બની જાય છે. ઘણી વખત વિરોધી તત્ત્વો પાછળ શક્તિશાળી હાથ કામ કરવા માટે છે ત્યારે સાધારણ બુદ્ધિના માણસો તેમાં હોમાય છે અને કુપ્રવૃત્તિના હથિયાર બની જાય છે.

માગરોળની નવજાત સરકૂત પાકશાળા માટે પણ કંઈક
એવું જ બન્યું. ગુરુદેવાની અનુપરિસ્થિતિનો હાલ હઈ માઠા
તરવાં જહાર આવ્યા પ્રપચના પચ્ચરથી પાકશાળા પર પ્રહાર
થવા અને પાકશાળાને અમુક ખાસે કલેશભાજન બનાવી દેવામાં
આવા પૂ. તપસ્વીજીના પુણ્યપ્રતાપ અને વિદ્યાર્થીઓની
તેજસ્વિતાથી પાકશાળાના પકવા પડવા હાજ્યા હતા. સમાજમાં
આ નવી જ બ્યવસ્થા હતી. સારા માણસો જૂન જ સમાજર
કરતા હતા. તે વિરોધી માનસ માટે અસહ્ય બન્યું.

૪ ૧૬૭૧માં જેતપુર સુકામે શ્રી. મણિબેનના વરસીતપત્ર
પાશ્વૃ ભવ્ય રીતે ઉજવાયું. મણિબેન, જયજી રૂઝનાથના સદ્ગત
પુત્ર બનવપ્રસાદના ધર્મપત્નિ હતા. પૂ. તપસ્વીજી મ. ત્યાં
બીરાજતા હતા. મહાતપના પાશ્વૃનો મહોત્સવ ઉજવાઈ રહ્યો
હતો. પાશ્વૃના મજા પ્રસન્નચેરેરાગ્ય બોધક સાંસ્કૃતિક કાલક્રમ
ચોજવામાં આવ્યો. માગરોળ પાકશાળાએ કાલક્રમમાં ભાગ લીધો.
શ્રી. માણસાલ તથા જ્ઞાતુમારી બેન બને પાકશાળા તરફથી
જેતપુર સુકામે આવ્યા. ૧૬ વરસના માણસાઈ અને ૧૧ વરસના
જ્યાબેન બને આજીવનકાલે ભાવ દીક્ષિતેને ભોઈને ઠેના હુદય
ન દ્રવે! બનેએ કાલક્રમમાં જ્ઞાનનો રમથાળ પીરસ્યો. તેઓના
મુખથી શુદ્ધ સરકૂત પ્રવૃદ્ધો બોલાતા હતા. સાથે જ કવિતામાં
તેમનો અથ સમજાવાતો હતો. ઓતાજનોના હુદયમંત્ર મુગ્ધ
બતા મથા. સમસ્તાપૂર્તિ વ્યત્તિવક પ્રવૃદ્ધ તેવું કહીજાય કલ્પ
ભાષ્ય અને ભાવાથ સાબળનારને રસતરણિણ કરી દેતા હતા.

શ્રી. માગરોળ પાકશાળા માટે જોઈ જનતામાં જોની આશા
જાણી જૂન જ સારી છાપ પડી. લક્ષમણવાળા દરબાર
મુળવાળા હઠાળા દરબાર માઠાવાળા દરબાર અને સૌ દરબાર
મળના કાચાતો પૂ. શ્રી. દયાનાથે જરાબર આવતા જતા.
ધર્મઉપાસના કરતા. શ્રી. લક્ષમણવાળા અને હઠાળા દરબાર
આ વળતે હાજર હતા. તેઓએ પાકશાળાના ફજરૂપે ઉદયમાન

કિશોરોની સંસ્કૃત વાણી સાલળી ત્યારે વિદ્યા ઉપાસનાની મહત્તા સ્વીકારી સંસ્કૃત વિદ્યાલયો ઠેર ઠેર હોવા જોઈએ તેમ લાગ્યું સાથે સાથે આ ગુનીશ્વરોના સમાગમથી થતું લોક-કલ્યાણ પણ તેઓ નિહાળી શક્યા દરબારશ્રીએ પીઠડીયા ચોમાસા માટે આગ્રહ કર્યો પીઠડીયા જેતપુરથી ચાર માઈલ દૂર છે પીઠડીયા દરબાર ખૂબ ઊંડા રસ્તે લઈ રહ્યા હતા, જ્યારે ભરી સલામા આ નરેશો દ્વારા હાર્દિક વિનંતિ થઈ ત્યારે મુનિહૃદય પણ ભકિતને વશીભૂત થયા એક ખાણુ જેતપુર શ્રીસંઘની ખૂબ જ ભાવપૂર્વકની વિનંતિ તો હતી જ દરબાર મહળી અને જનતામા ઊંડું આકર્ષણ જન્માવનાર આપણા ચારિત્રનાયક વૈરાગી પ્રાણુલાલ પણ હતા

પૂ શ્રી જયચંદ્ર મ તુ ચાતુર્માસ જેતપુરમા થયું શ્રી તપસ્વીશ્રી મ તુ ચોમાસુ પીઠડીયા થયું અને વર્ગને સતોષ આપવામા આંચો જેતપુર ચોમાસા દરમ્યાન શ્રી પ્રાણુનો અભ્યાસ ખૂબ જ આગળ વધતો રહ્યો તેઓ શુરુદેવોની સેવામા રહેવા લાગ્યા માગરોળ પાઠશાળા વિદ્વત સતોષીઓના પ્રયાસથી મદ પડી ગઈ, જ્યારે જેતપુરમા વિશાળ પાયા પર પાઠશાળા સ્થાપવાના ચક્રો ગતિમાન થયા ખરેખર સદ્ભાવથી ઉદયમાન થયેલી વસ્તુ રોકાઈ શકાતી નથી

પૂ તપસ્વીશ્રી મ ના પ્રભાવથી લક્ષ્મણવાળા દરબારે ભાદર કાઠેનો દરબારગઢ પાઠશાળા માટે સમર્પણ કર્યો શ્રી તપસ્વીશ્રીના નામની, સાસનની અને ભકિતની ઘણી જ પ્રભાવના થઈ લાણુનારના મન વધારે ઉત્સાહી બન્યા આજ અરસામા પૂ જયચંદ્ર મ એ ૩૫ ઉપવાસની તપશ્ચર્યા કરી અને લાઈએ અર્ચવંદ્ર સમ પ્રકાશવા લાગ્યા શ્રી પ્રાણુના અધ્યયનને ખૂબ જ વેગ મળ્યો શુરુદેવોના વિસ્તૃત પ્રભાવથી તેઓ વધારે શ્રદ્ધા-નિવત વયા

પ્રાણુલાલ અવારનવાર જેતપુરથી પીઠડીયા પૂ તપસ્વીજનના
દશ ન માટે જતા ત્યાં સ્ત્રી તપસ્વીજી તેમના અભ્યાસની પરીક્ષા
લેતા. જૂન જ સત્તુક થતા વધારે વિવેચન સાથે નવું જ્ઞાન
પીરસતા. સ્ત્રી પ્રાણુ જ્ઞાનધારણા પાન કરી પાવન જનતા પૂ
ગુરુદેવોના આશીર્વાદથી જ્ઞાનપ્રવાહ બેવડાતો. યોગાસા હરમ્યાન
અને ઉત્સવો વખત પ્રત્યેક સભામાં પ્રાણુભાઈનો કામકમ
હોય જ તેમની તેજસ્વી છટા અને કહતી ઉપલબ્ધિ જનમનને
જીતી લેતા એવાના હૃદય આનંદથી હલી શકતા મહાપુરુષ
થશે એવા મુલવિસ્મય-દર્શક શબ્દો બોલાતા.

આતુર્ભાસ પરિપૂર્ણ થતાં મુનિ મહારાજોના વિદ્યાર થયા.
જેતપુરમાં પાઠશાળાના સ્ત્રી અભ્યુદય યર્ધ જુદયા હતા. ધોરાજી
મુકામે શાસ્ત્ર ભંડારની સ્થાપના કરવામાં આવી. ત્યાં આગળ
શાસ્ત્ર સભાજવાનું કામ પ્રાણુભાઈને સોંપાયું.

સ્ત્રી પ્રાણુભાઈ વૈરાગી અવસ્થામાં હોયે ગુરુદેવોની સાથે જ
રહેવા લાગ્યા. તેની જ્ઞાનઉપાસના બાહુ જ હતી. ધોરાજીમાં શાસ્ત્ર
ભંડારની સેવા કરવાની તક મળી. આ સેવાથી પ્રાણુભાઈને
ઘણું જ ફાયદો થયો. તેના અનુભવમાં જૂન જ વધારો થયો.
જેક લાલગોરિયનને જેમ લાભ થાય તેમ શાસ્ત્રો વિશે તેમને
સારી જોવી બહુકારી મળી. કમચ સ ૧૯૭૨ ધોરાજી ૧૯૭૩
રાજકોટ અને ૧૯૭૪ વેરાવળ બીજામાં ગુરુદેવોના યોગાસા
થયા. સ્ત્રી પ્રાણુભાઈનો આ યોગાસા હરમ્યાન અભ્યાસ જૂન જ
પરિપૂર્ણ થયો. જ્ઞાન પથવા લાગ્યું ગુરુદેવોના સાન્નિધ્યથી
વિશાળ અનુભવ પ્રાપ્ત થયો.

પાઠશાળાની નવી પ્રવૃત્તિથી હૃદિ અને સુધારાના અધારે
સમાજમાં પડો ઊભા થયા. જ્ઞાનનાં સાધનો વધારવા પ્રતિ
જરૂરના છે તે તપસ્વીજી મ. ની મેલણા હતી. હૃદિવત્તી પક્ષ
આ વસ્તુને દક્ષિણ અલાવે પગાવી શકતો નહિ, અધારે સમજ

દાર લોકોનું જૂથ આગળ આવ્યું હતું જેમ જેમ વિરોધ પક્ષ પ્રપચ કરી બાધા કરવા લાગ્યો તેમ તેમ જ્ઞાન ઉપાસક પક્ષનું સંગઠન વધારે મજબૂત બની ગયું જેતપુર પાઠશાળાને વ્યવસ્થિત રૂપ આપી ત્યાં પશુ શાસ્ત્રજ્ઞ ડાર થઈ થયો શ્રી પ્રાણુલાલને તો પક્ષ કરતા આ પ્રવૃત્તિમાં વધારે રસ હતો તે ખૂબ જ લાભ ઉઠાવતા.

સ ૧૯૭૫નું ચાતુર્માસ ગોડલમાં થયું શ્રી પ્રાણુભાઈ દીક્ષાના ઉમેદવાર તરીકે શાસ્ત્રીય અભ્યાસ કરીને તૈયાર થઈ ચૂક્યા હતા વૈરાગી અવસ્થામાં જ તેમના મુખમાં સરસ્વતીનો વાસ હતો તેઓ સ્વાધ્યાયમાં નિરત હતા અપ્રમત ભાવે અધ્યયનશીલ બનીને પાઠ સાગોપાગ તૈયાર કરતા.

તેમની વિશેષ રુચિ, આગમ, સાહિત્ય, અલ્પાશે વ્યાકરણ, કથા સાહિત્ય, મહાકાવ્ય, શાસ્ત્રશ્રેયો, તદુપરાત સંગીત, ભજન, એ લોકસાહિત્યમાં હતી ગુરુ પરપરાથી ચાલતી રીતિ પ્રમાણે અભ્યાસ કરાવવામાં આવતો હતો થોડકા અને શાસ્ત્રો પૂરા કઠસ્થ કરવાની પ્રણાલી હતી આગમોના ટળા (અર્થ) સાથે ગાથાઓ કઠસ્થ કરવામાં આવતી શ્રી પ્રાણુ આ રીતે તૈયાર થયા ૪૦ થી ૫૦ થોડકા, દશવૈકલિક, ઉત્તરાધ્યયન, નહી, આચાર્ય, સૂપગડાગ આદિ શાસ્ત્રો કઠસ્થ કર્યા તેમના વિદ્યેયન સહિત અર્થની ધારણા કરી ભક્તામર આદિ સુપ્રસિદ્ધ મ્તોત્રો અને ૪૦૦થી ૫૦૦ ભજનો શ્રી પ્રાણુ કઠસ્થ કર્યા સમૃદ્ધ સાહિત્ય અને ગુજરાતી સાહિત્યના અથોનું અધ્યયન કર્યું સંપૂર્ણ રામરસ કઠસ્થ કરી તેના ઉપર વિમ્તૃત ભાવાર્થ તૈયાર કર્યો ઘણી જાતના રાસશ્રેયો લગભગ વાચીને તૈયાર કર્યા.

આટલી નાની ઉંમરમાં આટલો અભ્યાસ કરી લેવાથી સૌ પર ભરો પ્રભાવ પડવા લાગ્યો સુવાન અવસ્થાને અનુકૂળ

જાણુ પ્રત્ય સ્નાન મેળવ્યું અનુભવ સ્નાનની ઉપાસના વ્યાહુ જ
હતી. જેઓ મુનિ દીક્ષા લીધા પછી જીવ કલાનુ સ્નાન મેળવી
અતે આત્માત્મ ભાવમા પલ્લુ પ્રકૃતા પ્રાપ્ત કરવાના હતા; જેને
ઉચ્છેદન વ્યાગ્રજ વ્યાવશે. શ્રી. પ્રાણુનુ તેજ વિદ્યા ઉપાસના અને
વૈરાગ્યમય ભાવનાથી તેમનામા મુનિ દીક્ષા ખારણ કરવાની
યોગ્યતા અમકવા હાગી ધન્ય છે જાવિ મહાત્માઓને! પ્રત્ય
છે તેની બુદ્ધિને જે સવળે માર્ગે જાગી સ્વ-પર જીવનને સાચક
બનાવે છે

દીક્ષાની તૈયારી

૧૬

પૂ જયચંદ્ર મહારાજ આનંદસાગરમાં સ્નાન કરી રહ્યા હતા. ચારે એવો સાધુ સમુદાય હોવા છતાં, એક મોટી ખોટ હતી તેની પૂર્તિ થવાનું સુદૂત આવી રહ્યું. પ્રાણ મહાપ્રાણ બનવાને યોગ્ય બની ગયા હતા. ભક્તોના હૃદય જે ઝખી રહ્યા હતા, તે બની રહ્યું હતું. શ્રી પ્રાણલાલે વૈરાગ્યની ભૂમિમાં પ્રવેશ કર્યો. રામકૃષ્ણ દેશ્ય બની ગયું સૌનો પ્યાર તેમના ઉપર. ભતર્યો શ્રી જય-ભાણેક જોડીના ભક્ત ગણોનો વિશાળ સમુદાય નિર્માણ થઈ ચૂક્યો હતો. સાવર-કુંડલા, ધારી, ખગસરા, વેરાવળ ખીલખા, જુનાગઢ, જેતપુર, મેદરડા, ગોહલ, જામનગર, કાલાવડ, સમુદ્રતટપરનું દીવ બંદર ઇત્યાદિ ક્ષેત્રોમાં પૂજ્યશ્રીના નામનો ડંકો વાગતો હતો. ખાસ પ્રભાવ પડેલા ક્ષેત્રો હતા.

ત્યાંના નરનારીઓ શુરુદેવ પ્રત્યે ઘેરી લાગણી ધરાવતા. બ્યારે બ્યારે દર્શન કરવા આવતા ત્યારે શુરુદેવના પદધર ગિબ્બની ચર્ચા કરતા. શાસન પ્રભાવક ગાદીધર શિબ્બની પ્રાપ્તિ થાય, તે અભિલાષા દર્શાવતા. બ્યારથી શ્રી પ્રાણલાલ વૈરાગીરૂપે શુરુચરણે આબ્યા ત્યારથી આ બધા ક્ષેત્રોના આવક શ્રાવિકાઓના હૃદયમાં હૂપ વ્યાપ થયો. જેમ જેમ તરુણ પ્રાણની પ્રશસના તરંગો ઉછળવા લાગ્યા, તેમ તેમ ભક્તોના હૃદયો પણ ઉછળવા લાગ્યા. બાણે યોગ્ય કળાધર આખા વાતાવરણને કળામય કરી રહ્યો હતો. સૌની ચર્ચામાં શ્રી પ્રાણનું નામ પ્રધાન બની ગયું. શ્રી પ્રાણ ધર્મભૂમિના ઉદયમાન અભિનેતા બની રહ્યા. આગળ વધીને મહાનેતાનું પદ શોભાવવાના હોય નહિ કે!

વરસ પર વરસ નકિળતા ગયા ૧૫ વરસના પ્રાણુ ૨૧ વરસના યમા. વિના દીક્ષાએ મહામુનિ જેટલો પ્રભાવ વધી ગયો.

વરસ વૈરાગી રૂપે પસાર થઈ ગયા સવત્ર પ્રમ છિડવા લાગ્યો. પ્રાણુભાઈ ક્યારે દીક્ષા લેશે? તેમનો વૈરાગ્ય તો ખૂબ જ પાકે છે તો પછી લખાય છે કેમ? સવાસનો જવાબ આવતો? શુ યાય! તેમના મોટાભાઈ રજા જ નથી આપતા! કોઈ પેતાની બાબુદારી બતાવતુ આટલો વખત થઈ ગયો હવે તો આજ્ઞા આપવી જ એઈએ અગ્રાજરી વાત કોઈ બેઠતુ ભાઈ, તમને ખબર નથી. આજ્ઞા ક્યાંથી આપે! ભાઈ એતો જમણી ભૂજ છે પાછા ભાઈ જવા ભાઈ જ છુ પ્રેમ વિરે અભિપ્રાય ટકાવે. શુ દુનિયાદારીમાં એને રહેવું છે કે! દુનિયા શુ ઠહે, માબાપ નથી. એટલે ભાઈ રજા આપી જ દેને? ભાગીદાર એછો થયો કોઈક બ્યાવકારિત્વા બતાવતા

રસિક જનોને આટલું મોડુ થવાથી કટાંગો છિપજતો 'ભાઈ આ દીક્ષા ભેવા જેવી થશે. પણ નસીબમાં હોય ત્યારે ભેવા મળશે. શુરુદેવ પ્રત્યે જનન્ય શમવાળા ક્યારેક ધૂવાધૂવા થઈ જતા. શ્રી. ભીમલભાઈ પાસેથી આજ્ઞા મેળવવા માટે સતત પ્રયાસ બાલતા હતા. શ્રી. ભીમલભાઈ દીક્ષાની આજ્ઞા આપવા જરાપણુ તૈયાર ન હતા. શ્રી. પ્રાણુલાલ પણ ઘણો પ્રયત્ન કરી શૂંચા હતા.

સૌના મનમાં દીક્ષા ઉત્સવની તૈયારીઓ બાહુ થઈ ગઈ હતી. ક્યા દીક્ષા દેવાશે તે જાણત અર્જાઓ ફેલાવી હતી. કોઈ શ્રી. પ્રાણુની જન્મભૂમિ વૈરાવળજી નામ દેતા હતા. જ્યાં દીક્ષા માથ તે સદા જા યજ્ઞાળી ગણાશે, તેવી ખાશુ. આકાર પામી હતી. હવે લોકોને લાગવા માંડ્યું હતું કે જરૂર શ્રી. પ્રાણુભાઈને આજ્ઞા મળી જશે લગભગ પ્રાણુલાલ મુનિશરણે રહેતા. તેના સંસારિય સળખ સવ મા છેદાઈ ગયા હતા શુર

દેવ શ્રી જયચંદ્ર મ ના શ્રી ચરણોમા દરેક સઘ પ્રાણુભાઈની દીક્ષા પોતાના આગણે આપવા માટે પ્રસ્તાવ મૂકી રહ્યો હતો.

બગસરા મુકામે શ્રીસઘની બેઠક થઈ અગ્રેસર ભાઈએ ઉત્સાહમા હતા “ભાઈઓ ! પ્રાણુભાઈને અહીં જ દીક્ષા અપાય, એવી અમારી માગણી છે બોલો, તમારી સૌની તૈયારી છે ? કમીઠ ભાઈઓએ શ્રીસઘ સમક્ષ પ્રજ્ઞાત્મક પ્રસ્તાવ મૂક્યો. એકી અવાજે સૌનો ઉત્તર ફરી વળ્યો જરૂર, દીક્ષા અહીં જ થવી જોઈએ શુ બગસરાને કાર્ધ લાભેય નહિ મળે ? ” બગસરાના આવકોએ પડકાર કર્યો બગસરા પણ એક વીર ક્ષેત્ર જ છે ‘ અમે તન, મન, ધન ખર્ચવા તૈયાર છીએ ’ ઉદારતાની હેલી ચઢી હતી કોઈપણ હિસાબે બગસરાને લાલ મેળવવાની તમન્ના હતી.

બગસરાની ભાવનાના પડઘા ગુરુદેવ સુધી પહોંચતા હતા ગુરુદેવ ગેઠલ ખીરાજમાન હતા એક દિવસ વ્યાખ્યાનના મમથે બગસરાથી ઓટી સંજ્ઞામા માતબાર આવકો પૂ શ્રીના ચગણોમા પહોંચી ગયા પૂ ગુરુદેવે બગસરાનું પાણી જાણે માપતા હોય તેમ ઘણા સવાલ પૂછ્યા બગસરાના મજબૂત મનોબળ આગળ તે પ્રશ્નો “હા” ના ઉત્તરમા વિલીન થઈ ગયા છેવટે બગસરાનું નામ જાહેર થયું બગસરાના આવકોના આનંદનો પાર રહ્યો નહિ ખુશખુશ થઈ ગયા સાથે શરત હતી કે પ્રાણુલાલને આજ્ઞા મળ્યા પછી બધું નક્કી થાય બગસરા શ્રી અધને હડાળા દરબાર શ્રી વાસુરવાળાનો ટેકો પણ હતો.

હવે આજ્ઞા માટે ભેરદાર પ્રયત્ન કરવાનો હતો શ્રી લીમણ ભાઈ દીક્ષાના હિમાયતી ન હતા લીમણભાઈની આડખીલ નીને ખટકવા લાગી હતી ‘હવે શુ બાકી છે ? કઈ પરીક્ષા કંવાની છે ? આ માટે રોકે છે ? ’ ના સવાલો જ ઊક્ષા થતા

આખરે મહત્ત્વની મામા પક્ષના શાઈઓ દીલા પડ્યા. તેઓ સાચી વસ્તુસ્થિતિને ઓળખી શક્યા. માણુલાલજી અતઃકરણ વાળી શક્યા તેઓએ હાઈકો પ્રવાસ કર્યો શ્રી બીમલભાઈને સમજાવ્યા. તેમને સફળતા મળી. બીમલભાઈએ હા પાડી પોતાનો દીક્ષા પ્રત્યેનો વિરોધ અને દીક્ષા જોવાનાં અસમર્થતાના કારણે દીક્ષામાં હાજર રહવાની 'ના' પાડી

સૌરાષ્ટ્રના ખૂણે ખૂણે શ્રી માણુભાઈની દીલાની વાત ફેલાઈ હતી દીક્ષાનો આગ્રા મળી ગઈ છે તે વાત ફેલાતા વાર ન લાગી. ઝુરુદેવોને પણ મનમાં સતોલ થયો દીક્ષા ઉત્સવના નમ્રાચ બજવા લાગ્યા બગસરામાં દીક્ષા ની વાતનો વટોળ થયો બહુ દોઢો આઠ દિવસ ઘર છોડીને જવા માટે તૈયારી કરવા લાગ્યા. નાના મોટા સૌને એક જ વાત અમે દીક્ષામાં જગુ" શુ દીક્ષા પ્રત્યે ઉદારતા ભાવના ફેલાઈ છે જાણે દેવે કૈયુ હતી ક્રિકયુ!

બગસરા શ્રી સઘમાં દીક્ષા ઉત્સવની નોબત વાગવા માઢી જ્ઞાનદની સરજાઈ બજવા લાગી. દીક્ષાના રજુશિયા ફૂકાવા લાગ્યા ઉપરાઉપરી સંભાળો ભરી બગસરા શ્રી સઘ દીક્ષાની તૈયારી કરવા લાગ્યો ખાવા પીવા અને ઉતારાનાં સજવડવાઓ અને અતિથિઓની ઉત્તમ સરકાર માટે વિચારણાઓ થવા લાગી ધન્ય બગસરા અને ધન્ય શ્રી બગસરા સઘ! ઝુરુદેવોને જલદીમાં જલદી બગસરા પધારી માગદશન આપવા ઉપરા ઉપરી વિનવીઓ થવા લાગી

સ ૧૯૭૭ નું વર્ષ ઝુરુદેવોએ ઝોંઘલથી બગસરા તરફ પ્રસ્થાન કરી દીધું સમગ્ર સાધ્વી સમુદાય અને સતોના મઠળ બગસરાની દીશામાં જાણે મોટા મોટા ડગ બજવા લાગ્યા બગસરાની ભૂમિને પાવન કરવા તે તરફ પધારી રહ્યા. જેતપુરથી તપસ્વીજી મ પજુ વહીલ શુરુ બ ખુની સેવામાં આવી રહ્યા તપસ્વીજીના આગમનથી જાણે જનતાને બીજાનીને કરત મળતો,

તેટલો વેગ આવી જતો સતોના દર્શન, વ્યાખ્યાન, વાણી અને દીક્ષાઉત્સવ જોવાનો લાલ લેવા માટે અપૂર્વ ધડી હતી

બગસરામા દીક્ષાઉત્સવની આધી ચડી હતી પ્રાણુભાઈના ગુણેથી અને પૂજ્યશ્રીના પ્રભાવથી સૌ ગદગદ હતા લબ્ય મંડપ અને મનોહર દીક્ષા નગરના તોરણ, ધ્વજપતાકા દરવાજા ઇત્યાદિ સુશોભન માટે સમિતિઓ રચાઈ ગઈ હતી સારી મીઠાઈઓના નામ દેવાતા હતા બગસરાના કંદોઈ કળાળાજ હતા જીભના રસિયાઓને માટે પણ એક તક હતી તેઓ મિદાન લોજનની પાત કાન ઢઈ સાબળતા

નગરશેઠ શ્રી રામશ્રીપાળનો પરિવાર, શ્રી નરસેરામ દેવચ દ શ્રી ભીમજી ડાહ્યાભાઈ, લાલજી અમીચ દ, કામદાર શ્રી દેવચ દ ભાઈ ઝાટકીઆ મજપાળભાઈ, મડીયા માણેકચ દભાઈ મડીયા ડોસાભાઈ, ઝાટકીઆ દયાળજીભાઈ ઇત્યાદિ અગ્રેસર માતબર શ્રાવકો શ્રી સ ધની સેવાબળવવા પ્રતિપળ તત્પર હતા તેઓના મનમા ઉત્સાહની સરિતા વહેતી થઈ હતી અનેરે આનંદ ઉત્સવ હતો

શુરુદેવોના આગમનનું લબ્ય સ્વાગત કરવામા આબુ. હજારે કઠથી શુરુદેવની જય બોલવા લાગી શ્રી વૈરાગી પ્રાણુ ભાઈને વધાવવામા આવ્યા તેમની પણ ભાવપૂર્વક પદ્મરામજી થઈ દીક્ષાના આ તેજસ્વી ઉમેદવારને બેઈને દીક્ષાઉત્સવની લાવનામા બમણો વેગ આવી ગયો અત્યારે શુરુદેવના લાડથી શ્રી પ્રાણુભાઈ ઉત્તમ વેષભૂષા પહેરતા હતા એક રાજકુમારની છટાવી તે શોભી ભીંટતા હતા ભાવપ્રધાન શ્રાવિક વર્ગમા તેમના પ્રત્યે સ્નેહની મરિતા વહી રહી હતી

ગામે ગામ શ્રીસંઘો તગ્ધથી બગસરા શ્રીસ ધને સહયોગ અને મહકાર માટે સામેથી પૂછાણુ થતું હતું બગસરાના લક્ષિત નિપુણ ભાઈઓ પાછીપાની કરે તેમ ન હતા શ્રી પ્રાણુલાલજી

મ. ને તો જાણે આ સમ સાથે જણાવું જાણે જ હતા પછી
પૂછવું જ શું

ભગસરામા સજાર અને સમૃદ્ધ વાતાવરણ તૈયાર થઈ ગયું
હીક્ષા ઉત્સવની સંકળ તૈયારી થઈ રહી હતી. તેમા સુરુદેવના
પ્રવચનોએ શ્રી સમની સાવનાને દીપ્તિમાન બનાવી દીધી. જાણે
હવનકુંડમા હીનો હીવો થતો હોય વૈરાગી પ્રાણભાઈના ભજ
નોએ જ્ઞાનકના પૂર આશુવા પ્રેમનો મહાસાગર વુધવવા લાગ્યો.
ત્યાગના પઠછંદા પઠવા લાગ્યા ઘરબાર બ્યાપાર જાણે લોકો
જૂદી ગયા. ઘેરઘેર કોઈ મહાલજની તૈયારી વર્તાઈ રહી શ્રી
પ્રાણકુંવર હીક્ષાકુમારીનું પ્રાણિશ્વરજી કળવા તોરજી ચઢવાના હતા
જ ને!

મહાભિનંકમણુ

૧૭

પૂજ્યશ્રીએ વ્યાખ્યાન સભામાં જાહેર કર્યું કે “બ્રાહ્મણાણે અહીં દીક્ષા આપવાનો અમે નિર્ધાર કર્યો છે તે માટે ખગસરા શ્રીસઘની આજ્ઞા લેવામાં આવે છે સૌ ભાઈબહેનો સમત છે કે?” વિધિસર શ્રી સઘને પૂછતા ગુરુદેવનો હર્ષ છલકાતો હતો એજ વખતે નગરશેઠ જિજ્ઞાસુ થયા, “પૂજ્ય ગુરુદેવના અરજીમાં વદન કરી અમે જણાવીએ છીએ કે અમે પૂરેપૂરા સમત છીએ ” ખસ, આટલા શબ્દો હજી શેઠશ્રીના મુખમાંથી નીકળતા હતા ત્યાં તે આખી મહામા ભગવાન મહાવીર સ્વામીનો જયનાદ થતા લાંબો વાતાવરણ ગાળી ઊઠ્યું સાથે ગુરુદેવનો પણ જયકાન્દ ઘોલાયો. મૌની નમોમાં ઉત્સાહનું રક્ત ફરવા માંડ્યું.

તેજ દિવસે દીક્ષા મુદૂર્ત અને બીજા મુદૂર્તના સમય માટે બેઠક મળી તિથિ, વાર, નક્ષત્ર, યોગકરણ ઇત્યાદિના જ્ઞાતા પૂતપસ્વીજી મને સમય ફરમાવે તે સૌને મજૂર હતો દ્રવ્ય, ક્ષેત્ર, કાળ અને ભાવ મગળપૂર્વક દીક્ષા આપવાનો શ્રીમઘનો આગ્રહ હતો ઘણું કાર્ય માગલિક રીતે મગળ સમયમાં મગળભાવ અને મગળ રસે થવું જોઈએ એમ મૌના મનની ધાગણ હતી સ ૧૯૭૬ના ફાગણ વદ ૬ ગુરુવારના ચરતે પહેરે દીક્ષા આપવાનું મુદૂર્ત આવ્યું સમય નિશ્ચિત થતા મગળ ગીતો ગવાયા મૌને ગીઠાઈ વહે અવામાં આવી વ્યાખ્યાનમાં પણ મુદૂર્ત જાહેર કરવામાં આવ્યું તે દિવસે પ્રસાવના વિશેષ ભાવથી અપાણી

સોરઠ તરફના બાળ પ્રવાચારી બાવ હીક્ષિતોને હીક્ષા મઠો ત્યજી જૂન જ મામધૂમ લાગણી અને લગ્ન સંબંધી બધા વિધિ વિધાનો જેવા વિધિ, ગીત, વાજિત્રો સાથે જૂન જ લાઠ ખ્યારથી ઉજવવામાં આવે છે જ્યાં સુધી વૈરાગી શાવટીમાં ન બાંધ ત્યાં સુધી શાવિકા સમુદાયનું સામાજિક પ્રવલ છે તેઓ વૈરાગીને અનેક રીતે બાવના દર્શાવી ગીતો ગાઈ પ્રેમ પ્રગટાવી, મામધૂમ જલ્લવી પાતાની મનેકામના પૂરી કરે છે ત્યારબાદ ગુરુદેવને સહાને માટે સોંપે છે શ્રી. પ્રાણુ તે જૈનસમાજના એક લાઠીલા નવજીવાન હતા

૨૧ વયની ઉંમર, યૌવનભરું શરીર વિશાળ નેત્રો બટુકે રૂપ, પ્રતિભાશાળી બહેન વીણા જેવો ઠઠ જમજતાં કીકીઓ, ધુણશળ કેશ થી પ્રાણુની ભૌતિક સપત્તિ હતી; જ્યારે નમ્રતા, વિવેક સાધ્ય, પ્રેમ વૈરાગ્ય, ગુરુભક્તિ અને ત્યાગમસ્તી શ્રી. પ્રાણુની જીવનતર સપત્તિ હતી. ઉભય સપત્તિથી આ લાઠી શોભી રહ્યો હતો. તેમને બેઠેનેનારી સમાજનો વાતસલ્યભાવ તેમના ગીતોમાં ઠલવાઈ રહ્યો હતો. હીક્ષાની ઉપર કળશ બઠાવી જગસરા સમાજ ફલફૂલ થવા માગતો હતો. શાવિકા-વૃન્દ પ્રાણુને સહાને માટે હૃદયમંદિરમાં વસાવી, તેમની ભક્તિ કરી ધમ લાભ લેવા માગતો હતો.

એક પછી એક ગુરુત નક્કી થયા. મહત્ત્વ ગુરુતોના સમારંભ થોડા જ દિવસ અને સમય નક્કી થવા તે પહેલાના દિવસોમાં ઉત્સવ પ્રતિદિન ઉજવાતો હોય તેવું વાતવણ્યું સંબંધ ગુરુ સૌના સગાસજીબીઓને ઠાગળ લગ્નતાં તેઓ આગળથી આવવા લાગ્યા સકલ શ્રીસૂત્રને આમંત્રિત દેતી કહેતી પત્રિકા તૈયાર કરવામાં આવી બ્યાખ્યાનમાં, ઉપાસનમાં ઘેર ઘેર ઠેર ઠેર ગીતો ગવાતા લાગ્યા સાંભળી જપાવા લાગી. ધર ધર ગૃહિણીઓ ભાવ હીક્ષિત પ્રાણુભાઈના કુમકુમ પગલા પડવાવા

લાગી પોતાના ઘેઠ જમવાનું કહી સૌ યથાશક્તિ સમાદાન કરવા લાગ્યા. ભક્ત અને મધુર હૃદય પ્રાણુભાઈ પર વારી જવા લાગ્યા તેમના મહાત્યાગ સાથે કદમ મેળવવાનું કયાથી શક્ય હોય ?

વ્યાખ્યાનમાં મહત્ત્વ મુહૂર્તની બાહેરાત થતા હબરો કહ્યો જયનાથ પ્રતિધ્વનિત થયા બગસરા સ્વઘ તરફથી ભવ્ય પત્રિકા પ્રકાશિત થઈ, ગામેગામ પહોંચી ગઈ, મહેમાનેનો ધોધ વહેવા લાગ્યો હતો. આજે મહત્ત્વ મુહૂર્તમાં જે થી ત્રણ હજાર અતિથિ ગણુ આવી ગયો હતો. સ્વયંસેવકોની અનુપમ વ્યવસ્થા ગોઠવાઈ ગઈ હતી. ગામવાર ઉતાવળો અને આવશ્યકતાઓની વહેચણી કરી બગસરા શ્રી સર્વે યજમાન ભાવનું ખમીર દર્શાવ્યું હતું આવતા મહેમાનો ખુશ ખુશ થતા હતા.

શ્રી પ્રાણુભાઈના હાથે મીઠાણ બાધવામાં આવ્યું ભગવતી દીક્ષાકુમારીની કલ્પના મૂર્તિમત્ત કરવામાં આવી વાળ વાગી ઊઠ્યા. બેન્ડ અને ત્રાસાઓની ગજનીથી બગસરામાં અભિનવ કાર્યનો પડયો પડયો હબરો લોકોના જૂથમાં શ્રી પ્રાણુવીટળાઈ ગયા નવા નવા અણુભોલ વઝો પહેરી નવાગ્નાઓ પ્રાણુના ભાલમાં તિલક કરવા અધીરી બની ગઈ હતી. કુમારી-કાઓ શ્રી પ્રાણુના ત્યાગથી પ્રભાવિત થઈ ઉત્સવના આકાશમાં પતંગિયા જેમ તગવગટ કરી રહી ગભીર અને પ્રૌઢ બહેનો પોતાનું સ્થાન છોડવા જરાપણ ઇચ્છતી ન હતી.

માણેકસ્થલ રોપાયો માળા અર્પણ થઈ શ્રી પ્રાણુ અગરખુ ધાગણુ કર્યું હતું મસ્તક પર ભરત ભરેલી ટોપી-માથી તેના ડાળા વાળની લટોઓ બહાર ઢોળ્યા કરી રહી હતી હીરદોગી ધોતિયુ અને હાથમાં શુકનવતુ શ્રીફળ પ્રાણુને દેવ-પત જેવા બનાવી દેતા હતા વેરાગ્યમય ગીતોની હેલી ચલી હતી, “આત્માનો ઘાટ ઘડાવજે સયમી શૂરા” ની સ્વર

હઠેરીઓ બાસરાના વાયુમળને મુખ કરવા હાગી આવે
વિધિ પૂરે થયા પછી ઘણી જ ધામધૂમથી પ્રાણલેહને ગુરુદેવના
શ્રી ચરણોમાં માનસિક સંભળાવવા માટે લાવવામાં આવ્યા.
અત્યાર સુધી પ્રાણનું મુખ લલ્લજીની નમી રજી હતું, ગુરુને
લેતા વાહરુ ગાય પાસે દોડી જાય તેમ પ્રાણભાઈ પૂજ્યશ્રીના
ચરણોમાં દોડી ગયા. મસ્તક ઝૂંધી રજી

ગુરુદેવે નાર સ્વરથી હૃદયની ઊમિઓને કાલવતું માંગ
લેક સંભળા મુ આજનો દિવસ ધ ય મર્ધ ગમે જ્યારે સૌ
વિખરાયા ત્યારે ઉમંગનો સ્વાદ ભણે દાઢમાં જ રહી ગમે.
પ્રાણનું હમકવું મુખારવિન્દ સૌના હૃદયમાં સંધારાઈ ગયું હતું
વગર લાડીના કેવા ગદ્ગદુત લગ્ન !

આજથી કુલેકા અને વરથોડાની તૈયારી હતી. આખા
સંઘમાં જ્ઞાનક વર્તાય રહી હતો. સવારથી જ બાળકો, સ્ત્રીઓ
અને પુરુષો વહેલા ઊઠીને ચરકામથી પરવારીને ઉપાસ્ય તરફ
જાગી રહ્યા હતા દિવસનો કાલક્રમ અધિક હોવાથી વ્યાખ્યાનનો
સમય વહેલો કરવામાં આવ્યો હતો. યતુ અનુકૂળ હતી. ભણે
યતુકાળથી શ્રી પ્રાણની પ્રકૃતિનું પ્રામટ્ય ચતું હતું નહિ વધારે
ગરમી નહિ ઠંડી પ્રાણ પશુ તવા જ હતા મહેમાનોનો
આગમન પ્રવાહ વધતો જતો હતો. રોજ નવા નવા સંબંધ
સેકેડો માણસો ઉભરાતા હતા. ગુરુદેવના વ્યાખ્યાન પછી ચરણ
સ્પર્શમાં મુરકેલથી વારો આવતો. ગુરુદેવ સૌને મન મોંઘા હતા.
ગુરુદેવને મન સી સમાન હતા મન ગુરુશર્જ !

વ્યાખ્યાનમાં કુલેકાના વરથોડાની બહેરાત મર્ધ સદ્યુદ્દેશ
લાગ્યવત આત્માઓ કુલેકાનો લાભ લેતા હતા. બેન્ડ વાજા
વાગવા માડયા. મનમાં ઉત્સવ લાગણીઓ છલકાવા મંદી આજે
આર હજાર માણસોનો અજાજ હતો શ્રી પ્રાણને માતા ગાતા
કુલેકા ગુલે લઈ જવાનું હતા. બહેનોના મગજ બીતોની ગતિ

પ્રધાન બની ગઈ લાવણ્યની વૃષ્ટિ થઈ રહી પ્રાણુ ગુરુને વદના' કરીને આદ્યા પ્રાણુને ત્યા પહોંચાડી લોજનગૃહે સીને જવાનું હતું સદ્ય જમણ માથે જ હતું રસોડા બધ હતા બહેનો રસોઈની ચિતાથી મુક્ત હતી

કુલેકુ ફેરવવા ઘોડાગાડી તૈયાર થઈ રહી હતી સમગ્ર બગસરા શોભાયમાન બની ગયું હતું શેરીએ શેરીએ ધન પતાકા ફરકતા હતા મોટા મોટા દરવાજાઓ ઊભા કરવામા આવ્યા હતા ઉપર જ્ઞાનસૂત્રો લટકતા હતા પ્રવચન મહપથી લઈને દીક્ષામહપ સુધીનો માર્ગ સુશે'લનથી શૃંગાર સજ્જ ભાગ્યશાળી થવાની રાહ ભેઈ રહ્યો હતો લોજનાલય મીઠી મુગધથી મહેકતું હતું લોજનમા બાણે કુદરતી જ રસાસ્વાદ વધી ગયો હતો બધું રસમય લાગતું હતું સમાજ આખો રસમા તરંગિત થઈ રહ્યો હતો

એક વાગતા તો કુલેકાગૃહે મેદની જમા થવા લાગી ત્યાગ વરણાગી શ્રી પ્રાણુ સૌની નજરનો સીતારો હતો ઘણી જ ધામધૂમથી કુલેકુ ચડચુ ગીતોની રમઝટ જામી યુવતી ગણ આજે ઉછરગ વ્યક્ત કરી પોતાના યૌવનને બાણે સાર્થક કરતી હતી તરુણો અને યુવાનોને ભેમ દેખાડવાનો બાણે યોગ મળ્યો હતો અનુભવી અને વહીવ નરનારીઓને પોતાનું શાણપણ દાખવવાની તક લાધી હતી ભકતજનોને ત્યાગ વૈરાગ્યના દર્શન માત્રથી પાવન થવાની અસિલાષા ઉદ્ભવતી હતી

શહેરની ગલીઓમા કુલેકુ ફેરવા લાગ્યું ઠેરઠેર મીઠા પાણીના પીણાઓ ગોઠવવામા આવ્યા હતા માણ્યોની લાળી હારમાળાઓ સુદર દેખાતી હતી સર્વત્ર શાસન પ્રભાવના થઈ રહી ઉપાશ્રય આગળથી કુલેકાની ગાડી પસાર થઈ ત્યારે ગુરુદેવોના દર્શન અને માગલિક શ્રવણ માટે ભાવ દીક્ષિત ઉપાશ્રયમા પધાર્યા ગુરુવર્યોના જયકારથી કાનના પડદા ઊઘડી

રથા ગુન્વયેનિ હૃદય જાને જ્ઞાનદ્વજસીમ હતાં કેમ ન હોય !
આ લા લાગી ત્યાગ વૈરાગ્યની ભાવનામાં ગુરુદેવોની શક્તિની
સફળતા હતી.

સાજ થતા થતા સુરઘસની સુમાર્જિત કરવામાં બાવી
મનુષ્યોના મુખમાં એક જ વાત હતી. બાબાએ બ્રહ્મસર શહેરમાં
એજ થયાં હતી બાવીસ વર્ષનો મહા તેજસ્વી યુવાન સવ
મના પદે પગલા ભરી રહ્યા છે તેના માનપિતા તો ખરેખર
ધન્ય બની રહ્યા હતા. બાબા કુવરબાઈની હાજરી ન હતી.
સ્વત્ર માધી તેમના પ્રેમાત્મુ શ્રી. પ્રાણુ પર વરસી રહ્યા હતાં
બહેનેએ બીતોમાં શ્રી. કેશવભાઈ અને કુવરબાઈને
ગાઈને તેમની મહેતાને પુનઃ જાગૃત કરી. મનુષ્યલવનની સાચી
ચાવી માતૃપિતા જ છે.

આ રીતે કુલેકા ફરતા રહ્યા. ઘર ઘર મજલાખાર વર્તાઈ
રહ્યા. મહાજનના રસોડે પ્રત્યેક વેળા હજારોની સંખ્યામાં એક
સાથે સોજન બંધવ્યા થઈ રહી હતી. બંધવ્યા કેવી સુદર !
સોજનના રસ અને બંધવ્યાના પ્રભાવથી જમતારને બંને
રીતે મોમાં આંગળા નાખવા પડતા હતા.

દીક્ષાના મુકૂટ બાંધે કલકો. નણાતા હતા. ભવ્ય દીક્ષા
નમર બાંધવામાં બાબુ હતું. પ્રવેશ દ્વાર પર વિજય પતાકાઓ
ફરકતી હતી. શમિયાણાઓ શ્રી સભા અને શાસનની ભવ્યતા
પ્રગટ કરતા હતા, અને કેમ બાણે દીક્ષાર્થીના પાવન પત્રલાથી
ભવગામી બની જવાના હોય તેમ જુઓ થઈને બિલા હતા.
આરિત્ર આત્મા સતાપ હતાં થશે તેના પ્રતીક બની તેઓ.
સીનો તાપ હરી રહ્યા હતા. બાજ ભવ્ય આત્માનો જરણ
સ્પશ થવાનો છે તેમ ધારી બ્રાહ્મણો બાણે હમુ હમુ થઈ
રહ્યાં હતાં. અદરમાં બાંધેલા તોરણો ને વાકાળાઓ બાણે પમ

સૂત્રો આલેખી રહ્યા હતા આખો મહપ અને દીક્ષાનગર પતાકાઓની સમગ્રેણીમા રહેલી પશ્ચિતઓ વડે સરલતાનો બોધ આપી રહ્યા હતા

શ્રી બગસરા દરબાર વાજસુરવાળાનો આ બગીચો આજે કોઈ વિદેહ ક્ષેત્રના ઉપવન જેવો ન દેનકારી બની મરકતો હતો આરે તરફ સ્વયં સેવકો ગોઠવાઈને દીક્ષાનગરની રક્ષા કરી રહ્યા હતા દીક્ષાર્થી માટેની રાવટીઓ આધ્યાત્મ ગૃહતાના પ્રતિબિંબ સમી જાણે ઘૂમટો વાળીને બેઠી હતી ધન્ય છે તે બગસરાના દીક્ષા વનને જ્યાં ચારિત્ર આત્માઓની ચરણુરજ પડવાથી પાવન બની જવાનું હતું

દાગળ વહિ ૬ નું પ્રભાત બિંચુ ગુરૂતાનો બોધક શુરૂવાર ઉદયમાન થયો પ્રભાત બિંચા પહેલા જ શ્રીસંઘનું પ્રભાત બિગી ચૂક્યું હતું સમગ્ર સમાજમા મોટી હલચલ થઈ રહી હતી રાતથી જ ઘણાખરા ભાઈઓ પ્રવૃત્તિશીલ હતા ભક્તોના હૈયા દર્શનાતુર થઈ રહ્યા હતા દીક્ષાનો ભવ્ય વરઘોઠો અને શ્રી પ્રાણુની ભગવતી દીક્ષા જોવાના તેમને કોડ હતા ચક્ષુસ્વયં વહેલી સવારથી જાગૃત થઈ ગઈ હતી

બેન્ડવાળી પાટીને ઘણી જ વહેલી સવારે આવવાની તાકીદ હતી એક સરખી વેશભૂષામા સ્વચ્છ થઈ વાજિ ત્રધરો મહપ દાર આગળ આવી ગયા હતા થોડી જ વારમા ધડૂમ્! ધડૂમ્! અવાજો બિઠવા લાગ્યા જાળકો અને બાલિકાઓ નવા નવા વસ્ત્રો પહેરીને તૈયાર થઈ ગયા જાણે સૌ માડયા તરફ દોડવા લાગ્યા ઘરની બધી પ્રવૃત્તિઓ ગૃહિણીઓએ સંકેલી લીધી હતી આવશ્યક કર્મો પતાવી તેઓ જલદી જલદી તૈયાર થઈ રહી હતી નવી નવી વેશભૂષા અને આભૂષણો પહેરવાનું જ આજે મુખ્ય કામ બની ગયું વહાલસોયો પરિવાર એક જ લાડલાના લગ્ન વખતે જે રગરાગમા હોય તેવો જ ભાવ

આજે ધરધરમાં જિભરાઈ રહ્યો હતો. ફક્ત ફરક જોડો. જ કે
એક હોમ સોજ ન્યારે આ હતો ત્યાગ.

શ્રી. પ્રાણને નવયુવાનોએ સાજથી ઘેરી લીધા હતા.
ગૃહસ્થ રૂપે તેની સાથે હસવા જેલવાની આ છેલી જ રાત્રી
હતા. કન્યાઓને માટે પોતાના હાથે બાલમ તિલક કરવાની
છેલ્લી જ ઘડી હતી. શ્રી. પ્રાણને હાથોહાથ રૂપ પાણી કે
શરબતને! ખ્યાલો આપવાના ધોઠા જ કલાકો હતા. ત્યાર પછી
જીવનભર તેઓ સહાને માટે રૂર રહેવાના હતા. મહામતોના
કવચમાં જાતને લપેટી અધ્યાત્મ મેદાને જ. જેલવાના હતા
ધન્ય છે તે ધણીઓને કે ન્યા સાચારિક વાત્સલ્ય અને ત્યાગનું
સંમિશ્રણ જીવામાં આવે છે.

રમીલા યુવકો અને જાકિતપ્રધાન વ્યક્તિ એજ ગઠ
મથકમાં હતા કે પ્રાણને કેવા કુદર વજ્ર પરિધાન કરાવવા, કે
રેષી તે હોગુન્કક રેવ જેવા મહાપ્રજા સાથે ગળાના હાર અને
કિમતી જલકારો જોતર કરવામાં આવ્યા આ બધાની વચ્ચે
પ્રાણના પ્રાણ જળમાં જ હતા તેમનું વૈરાગ્ય રજીતમન તે
પદાર્થોની મેદકતા અને પુદ્ગલિક અવગતને સમજી રહ્યું
હતું. તેમને ફક્ત આ દ્રવ્ય દીક્ષા નાટકમાં પોતાના મનની
પરીક્ષા કરવાની હતી. મોડીવાર માટે આ નાટકના જાનિનેવા
બની મહાનાટકમાં જોડાવાનું હતું. બનારસીદાસ ઠક્કુ છે કે
અધ્યાત્મ આચાર્યમાં મોહનુત્વ કરી રહ્યું છે. પરંતુ ન્યારે
લેહજાન થવા જ્ઞાનનો નાટારજ શરૂ થાય ત્યારે મોહ વૂપ ઘડિને
પડા પાછળ બાક્યો બાય છે.

આજે શ્રી. પ્રાણ આ દ્રવ્યનાટકને ઊઠી જાવ નાટક
જન્મવાના હતા. મૌનભાવે તેઓ જમ્બુ નિકાળી રહ્યા પ્રેમી
જનોએ પોતાની જાવના પૂરી કરવા પ્રાણને જુગ સમજાવ્યા.
જાણે રાજકુમાર બની ગયા પ્રાચીન યુગના કુમારો, જેઓ
શાસ્ત્રમાં જીવત છે તેના સાક્ષાત જાવ જન્મી રહ્યા હતા.

શ્રી સઘના થોડીઆઓ, અંગ્રેસર લાઈઓ, વડીલો, પ્રીઠો અને ક્રિયાપાત્ર શ્રાવકો પૂજ્યધર પાસે પ્રાતઃકાળથી આવી ગયા હતા દીક્ષા માટેની સંકળ સામગ્રી તૈયાર છે કે નહિ તેનું નિરીક્ષણ કરવામા આનંદુ બધી રીતે તેઓ સતુષ્ટ દેખાતા હતા. શુરુદેવોને દીક્ષાનગરમા આગળથી જ પધારી જવાની સંપૂર્ણ વ્યવસ્થા કરી લેવામા આવી હતી. પ્રાણુને આજે શુરુદેવોનું ખૂબ જ સામીપ્ય લાગી રહ્યું હતું. શુરુદેવોએ આવશ્યક સૂચનાઓ આપી પ્રાણુ સ્વતઃ ચતુર તો હતા જ શિક્ષા મળવાથી વિશેષ જાગૃત બન્યા.

શ્રાવક શ્રાવિકાઓના ટોળેટોળા ઊલરાતા જતા હતા. ઉતારાઓ ચીકાર લરાઈ ગયા હતા અવિરત લાવથી જનમવાહ આવી રહ્યો હતો. વેરાવળ શ્રી સઘના જવાળદાર શ્રાવકો સૌના વધારે સન્માન્ય બન્યા હતા. તેઓની વેશભૂષા પણ વારસાગત શ્રીમતાઈને દર્શાવી રહી હતી. બાળકો, સ્ત્રીઓ, યુવાનો, તરુણો, યુવતીઓ, પ્રીઠાઓ, વૃદ્ધો, વૃદ્ધાઓ બધા આજે બહો સમ બની ગયા હતા.

શ્રી પ્રાણુ શુરુદેવના માગલિક સાલળી ઉપાશ્રયથી મહાપ્રસ્થાને પધાર્યા ઝંડના જૂડ અનુગમન કરતા સાથે આવી રહ્યા. શુરુદેવનું આજનું માગલિક મહા માગલિક હતું. ઉપાશ્રય શાત થઈ ગયો. સહુ મહાપ્રસ્થાન તરફ જવા લાગ્યું. બહેનોના ગીતોને મહાસાગર ધૂધવવા લાગ્યો. જનમેદનીમા જયકાર નાદો મનને ઉર્ધ્વગામી બનાવી રહ્યા. “હવે ઘોડાગાડીને શુ વાર છે ?” વ્યવસ્થાપક પૂછવા લાગ્યા. “દરબારના તેજપાણીદાર ઘોડાઓ લેડાઈ રહ્યા છે.” દોડતા સ્વયંસેવકે ઉત્તર આપ્યો. મહા અભિનિષ્કંભણુ દેવવિમાન તૈયાર થઈ ગયું. વરઘોડાની ગાડી ચાલીના ઠલેવરથી ચમકતી આજોને ચમકાવી રહી ઘોડાઓને હણહણાટ થયો.

નાજિત્રોના લાભ વિનાહ વખે મહાપગૃહમાંથી સંજ્ઞ થઈને શ્રી પ્રાણ બહાર આવ્યા. કુવારી કન્યાએ જોઈ વખતે પ્રાણહારને તિલક કરી હાથમાં આંકળ આપ્યું સુદર વેષ પરિધાન, ગળામાં હાર અલહારોની અદ્ભુત શોભા, હાસ્ય કરતુ મુખ મંજળ, અદ્ભુત જેવી શાત લેસ્થા જોનારને મોહ પમાડતા હતા. ભાવ હીક્ષિત હીક્ષા રથમાં બીરાજ્યા ત્યારે વિમાનમાં બીરાજતા હવની જેમ શોભો રહ્યા. એક વિજયનાથ થયો પ્રભુ મહાવીરના નામથી વાતાવરણ ચૂંટા લેઈતું.

સમના અગ્રેસર બાઈજો આવથી હરેભાગમાં ગોઠવાયા. હસના ટોળા જેવા પ્રવેત વમોધારી સંજ્ઞનો અપોભમાં નિમળ પ્રકાશ પાદરી રહ્યા, તેની પાછળ પુરુષોના ભૂલ વાલવા લાભા મુવાનો ઘોડાગ્રહીને વર્તુલ મંથ (મિઠન) કરી આંકેઠે આક્રંડા ભિક્ષવીને જોઈવાઈ ગયા. જારે બાલુ મુવકોની વિશાળ સાંકળ ચોલઈ ગઈ પાછળમાં બેરાજોના સમૂહ, નહીના પાછીની જેમ ઠેલાવા લાભા. ચોવનનો ધસારો અગળ હતો. હીક્ષાસ્થને સ્પર્શ કરી ચાલવામાં પાવનતા મનાવી. વૃદ્ધત્વ પાછળ હતું ધસમસવી મુવતીજો સામૂહિક ધસારો કરી રહી હતી.

પ્રાણહારજો મહાઅભિનિષ્ક્રમણ કર્યું ગાડી બાલી હેયેહેય દબાવા લાભા. બગસરામાં આ લાભ હીક્ષા પ્રથમ જ હતી. દરજારશીના જિભા કપ્પી ઘોડાઓ બાલે સ્વર્ગીય પ્રાણી હોય તેવા રેશમી આદર જેવા, કાનસરી માંડીને જોનારને જારે આકર્ષણ જ માની રહ્યા હતા. ગીતોનું તાંદવ બમ્બુ પર ઘરમાંથી કુવારી કન્યાઓ બહાર નીકળી જોવારણા લેવી હતી.

ભગવાન મહાવીર પ્રભુના શાસનમાં ઠેટલાંજો ત્યાગ વીરજો આવી અનુપમ વૈરાગ્ય લીલા સહ છે શ્રી પ્રાણને જોતાં જૂતકળના ત્યાગવીરોનું ચિત્ર મત્તજી થવા લાગ્યું ગલી

માથી પુણ્ય બળરમા આવતા હૈયેહૈયુ ઉભારાઈ રહ્યું હતું
 મોડા પડેલા માનવીઓ દોડી, દોડીને વરઘોડામા સમિલિત
 થતા હતા તાબા આવેલા મહેમાનો જલદી ગુરુદેવના દર્શન
 કરી ખાવાપીવાની ચિંતા ન કરતા વરઘોડામા ભાગવા માડતા
 હતા.

હવે દીક્ષાર્થી ગાડીમા જ ઊભા થઈ ગયા બન્ને હાથે
 વરચીદાન વરસાવી રહ્યા વરસીદાનમા વરસતા સુવર્ણકૂલો અને
 મુદ્રાઓ ભક્તજનોને ગાડાતુર બનાવી દેતા હતા લેવા માટે
 પહાપડી થતી શુભવસ્તુના સંગ્રહ તરીકે તેણે ભારે મૂલ્ય
 હતું ઠેરઠેર આજના વરઘોડાને ભેવા લોકોના ટોળા ચારે
 તરફ ભમ્યા હતા વૃક્ષો, અગાસીઓ અને રવેશો ગીચોગીચ
 ભર્યા હતા.

હવેલીઓના રવેશોમાથી ભાવ દીક્ષિતપર ફૂલની વૃદ્ધિ
 કરવામા આવતી હતી ગળામા ખોરાણત હારના મણિઓ જોના-
 રને જાણે પ્રત્યુત્તર વાળતી હતી ‘હે ભવ્યજનો! આ મહા
 પુરુષને નિહાળો તેમના વૈરાગ્યના તેજ આગળ અમે કેવા નિસ્તેજ
 છીએ તે બતાવવા માટે જ અમે તેમના ગળામા લટકીએ છીએ
 જેને અમારો મોહ નથી તેજ પરમ પ્રભુનો પ્રેમ મેળવે છે

“ગુરુદેવ શ્રી જયચંદણ મહારાજની જય, ભાવ
 દીક્ષિત શ્રી પ્રાણુલાલની જય” જિયા જિયા અવાજોથી
 જયનાદ વચ્ચે વરઘોડો ભગસંગ નગરની મધ્ય બળરથી પસાર
 થવા લાગ્યો દરબારગઢ આગળથી જવાનું હતું દરબાર-
 ગઢના ઓજલ પડદાવાળી બહેનોએ ફરથી ભાવ દીક્ષિતના
 ઓવારણા લીધા વૈરાગ્યમય વદન કમળ નિહાળીને તે રાજરણા
 ઓને આ સુવાન કામવિજેતા પ્રદક્ષિણ સ્વરૂપ ચૈતન્યમૂર્તિ સમ
 દેખાયા તેઓ પણ પોતાના હૃદયને ગુમાવી મુગ્ધ નજરથી
 કચન કામીનીના ત્યાગી તરફને જોતી જ રહી ધન્ય છે
 વૈરાગ્યની પ્રતિભાને ।

દીક્ષાનગરના દરવાજા સુધી આવતા જાસો સમય વહી
ગયો વૈરાગી પ્રાણ પણ બાણે અમિત મથા હોય તેમ પરસેવાના
બિંદુ તેના કપાળ પર મોટી જેમ વ્યમકવા લાગ્યા. દીક્ષા
સુધીત બાણે પાશ્વે જ આવી ગયું હતું સાંસારિક લોકોને
ઉત્સાહ બાણે પીગળવા માગ્યો હતો. હર્ષનો ઉભરો બાણે શમવા
લાગ્યો હતો.

શ્રી પ્રાણભાઈએ દીક્ષાનગરના દાટક આગળ ઉભું વરસી
દાન પૂરવેદીથી વરસાવ્યું રાબડાની પેલાક, જરીનો સારો
કરચલીયાળી સુરવાળ અને મળમળના અગરખામા શ્રી પ્રાણ
કોઈ રેવાથી સુવાન જેવા સૌની ઉપર વૈરાગ્યની ભૂરફી નાખી
રહ્યા તેમની સાથે દીક્ષાર્થીનો સમય કરિયાવર-જ્ઞાનપોથી વસ્ત્ર યા
પાત્રોનો જડો અને મળમળના ચાર વહી પછી આ કુમારને
સાથે આપવાના હતા એટલે બાણે અભિમાનથી વિના
બાણે જ રૂપ બેઠા હતા. દીક્ષાર્થીના મસ્તક પર ધરેણુ છત્ર
દીક્ષાનગરના દરવાજા આગળ જ્યાં ઉભાસીત જાતી ગયું તે
ઠહેવા માગતું હતું કે સાચા ચિરછત્ર મળી ગયા પછી જીવન
ભર આ કુમારે મોઢા જ અને ધારણ કરવાના છો. દીક્ષા નગરના
પ્રાણભાઈ દીક્ષારથ અટક્યો. શ્રી પ્રાણ અતિમ સવારી પરથી
નીચે ઉતરવા લાગ્યા.

હજારો નેત્રો શ્રી પ્રાણ પર જઠારી ગયા. ખામોશ, એક
મિનિટ સવ થા ખામોશી જવાઈ ગઈ દીક્ષાર્થી હજારે પગલે
આસપાસ વરે આગળ વધ્યા એક સૂક્ષ્મ કાષ્ઠ હજારો હૃદયોને
સતાવી ગયું.

બગસરામાં મુનિ દીક્ષા

૧૮

પૂજ્યશ્રી જયચંદ્ર મહારાજ શિષ્યમંડળ સહિત ઉપાશ્રયેથી ત્રીધા દીક્ષાનગર જવા માટે પ્રસ્થાન કરી ગયા તપસ્વીજી શ્રી માણેકચંદ્ર મ નીકળવા માટે યોગ્ય સમયનું નિર્દેશન કર્યું મહામુનિઓએ દીક્ષાનગરમાં જ્યારે પગ ધર્યો ત્યારે વાતાવરણ શાંત હતું વૃદ્ધજનો આગળથી સલામડપમાં સારી જગ્યા ગોતીને બેસી ગયા હતા ઉમરના કારણે વરઘોડાને મોઢું તેઓને જતો કરવો પડ્યો હતો શરીર તેઓના અહીં હતા મન વરઘોડામાં હતા

તેઓએ ઊભા થઈને ગુરુદેવોના અભિવાદન કર્યા મુનિ મહારાજોએ જગ્યાનું પ્રતિલેખન કરીને બધી વ્યવસ્થાનું સૂક્ષ્મ નિરીક્ષણ કર્યું યોગ્ય જગ્યાએ ઉપનિવાસ કર્યો રાવટીઓમાં જઈને ત્યાં જીવજીતુ ન હોવા વિષે ધ્યાન આપ્યું ત્યારબાદ આ રાવટીઓને ઉપયોગમાં લેવા પૂરતી આજ્ઞા લીધી ઉપસ્થિત જનોએ તપસ્વીજનોને આજ્ઞા આપી ધન્યતા અનુભવી

પાટ, બાલેક જે ઉપયોગમાં લેવાના હતા તે પોણે માધુ-કલપ્ય બનાવ્યા “તપસ્વીજી! દીક્ષા આપવાનો ભાર તમારા પર છે બધું ધ્યાનમાં લઈ લેજો” વહીવટ ગુરુબન્ધુ શ્રી જયચંદ્ર મહારાજે અતિ બગૃત શ્રી તપસ્વીજીને સાવધાન કરતા સન્માન્યા, તેમની વાણીમાં “સમય જોયમ મા પમાયએ” નો સ્વર હતો પૃ શ્રીની આજ્ઞા તપસ્વીજીને આનંદ આપી ગઈ “પરંતુ પાક તો આપ જ લાણાવવાની કૃપા કરશેને !”

તેમણે વિવેક દર્શાવે 'ના ના. જ્યથી ઈતિ બધું તમારે સલામવાનું છે જ્યથાદશ્યે જાણે મજબૂત ખસા ઉપર ભાર મૂક્યો. ' એ તો બરાબર છે આપના શિષ્ય બને છે એટલે એટલી તો તસદી લેવી એઈજોને ! તપસ્વીજીએ મમમા મમતા બતાવી. ' તમારે શિષ્ય કરવા છે જ ક્યા ! ' શ્રી. જ્યથાદશ્યે તપસ્વીજીને વિરહિત ને મહાનતા અપતા પોતાનો જવાબ કર્યો, આપ ખીરાંને હો એટલે શિષ્ય કરવાનો પ્રશ્ન જ છીડતો નથી આપ તો અમારેમન ગુરુ રૂપ જ છે. તપસ્વીજીએ મર્ચાઈનું દર્શન કરાવ્યું

તપસ્વીજીના વચનોથી પૂજ્યમાને ઘણો જ સાવ ઉપજ્યો ' ઠીક છે હવે તેમણી સમજી લેશું સામળો વાજા પગાડતા આવી રહ્યા છે બીડ થતા પહેલા જ વ્યવસ્થિત થવા માટે શ્રી. જ્યથાદશ્યે મ. ઇશારા કર્યો. પૂ. તપસ્વીજી બે વખત રાજાના જઈ આવ્યા ક્યારેક ક્યારેક નાક સામે મોઢે ફર મૂકી બંધ કરેલો જમણો હાથ ખરતા હતા. કેમ જાણે અત્તરની પરીક્ષા કરતા હોય ! વસ્તુતઃ તેઓ સ્વર ગતિનું નિરીક્ષણ કરતા હતા. મહાપુરુષ મય સૂક્ષ્મભાવે દક્ષિણ સ્વર આવી રહ્યો હતો. દીક્ષાનગરમાં પ્રવેશ સમયે તેઓઓએ સ્વરગાન કર્યું ત્યારે કેઈનું ખ્યાન ખેલાયું નહોતું સૂચનાથી શોભાના પદનું વેધન કરી સરલ બની જતા તપસ્વીજીના મુખમળા પર લેજસ્વી સ્મિત ફરકી રહ્યું

" પૂજ્ય ! વહીવટ ગુરુજીને સંબોધતા તપસ્વીજી બોલ્યા, = સિતારા જમકશે એટલું જ નહિ જ દ્રવી જેમ મુખ રસ વરસાવી સોને ચિતળતા પણ આપશે " તપસ્વીજીના અઘમ ખીર વચનો અફર મનાતાં પૂ. જ્યથાદશ્યે મ. આ વચનો સાંભળી મૌન રહ્યા. પરંતુ તેમના શોભામાં હર્ષિત થઈ રહ્યા. મન્ન તપસ્વીજી ! કેવી હતી આપની અમોઘ વાણી !

ગુરુદેવો પાટ પર ધિરાજમાન થયા વ્યાસપીઠ શોભવા લાગ્યું. બન એજ વખતે 'સરણાર્ધના સૂર સંભળાયા દીક્ષારથ સભામંડપની પાસે આવી ગયો. ગુરુદેવોએ બેઠું કે વહાલાપ્રાણુ દીક્ષારથથી નીચે ઊતરી રહ્યા છે થોડીવાર માટે ગુરુદેવોની નજરમા પણુ પ્રાણુ વસી ગયા અને રાજવૈભવ સોહામણો લાગ્યો. બાણે ઇન્દ્રસ્વારી આવી હોય તેવો સૌને લાગ્યો. હંભરો માણુસોના થરના થર ખડકાઈ ગયા સભામંડપ ચીકાર ભરાઈ ગયો થોડીવાર બેર બેરથી જ્યનાહ થયા પછી શાંતિ પથરાવા માંડી આખુ બગસરા ઉમટ્યું હતું માનવ-મહે રામણ ઉભરાયો હતો.

વ્યાસપીઠની સામે આમ ત્રિત સદગૃહસ્થો માટે અને અતિ-થિઓ માટે ખાસ બંધર્યા હતી સુવાનોના ઘેરા વચ્ચે શ્રી પ્રાણુ વ્યાસપીઠ તરફ આવવા લાગ્યા તેમનો પ્રકાશ ચારે તરફ પથરાઈ રહ્યો આખી સભા ધન્ય ધન્ય બની ગઈ લોગ અને વૈરાગ્ય જીવનની બે બાણુ છે સંસારી મનુષ્યોને પ્રસંગો-પાત જ ખીણ બાણુનો સાક્ષાત અનુભવવાનો અવસર મળે છે. ચારે બાણુ ચૂપકી વ્યાસ થઈ ગઈ સૌની નજર પ્રાણુના અનુ-પમ રૂપને પીવા લાગી.

શ્રી પ્રાણુ વ્યાસપીઠ પાસે પહોંચ્યા ઘણા જ ભાવપૂર્વક ગુરુચરણે તન, મન અર્પી રહ્યા પૂ જયચક્ર મને હર્ષના આસુ આવવા લાગ્યા, બ્યારે શ્રી તપસ્વી સ્થિતપ્રસ હેખાયા "કેમ પ્રાણુ! આજે આત્મકલ્યાણની પરમ ઘડી સાપડી છે" પ્રાણુને ઉત્સાહિત કરતા ગુરુદેવોએ ધર્મભાવ વ્યક્ત કર્યો.

હજ હંભરથી વધુ માણુસો બાણે એક સાથે વૈરાગ્ય સાગ-રમા ગોવા ખાવા લાગ્યા હંણુ રાજકુમાર જેવું રૂપ સૌને ધીરજ બધાવી રહ્યું હતું રોતા બાળકો પણુ બધ થઈ ગયા શ્રી પ્રાણુ ગુરુઆજ્ઞાથી પરમ વિરતિ અને ઉત્તમ શ્રેષ્ઠિએ ચક-

વતા કાવજરેણું જોકે ધર્મગીત સંભળાવું સજા સીરીને
આરપાર તેમનો સ્વર નિકળી જતા હતો. બાણે સૌને મૂંઝવે
હરી દીધા, મગજવ સૌ જડાઈ રહ્યા. કાવવિચાર બની છી
સાંભળવા રહ્યા.

ગુરુદેવોએ શ્રી સંઘની આ મુવકને દીક્ષા આપવા માટેની
જ્ઞાતા માગી. વેશવળ શ્રી સંઘની પક્ષ જ્ઞાતા માગી દીક્ષામિત્ર
વારસદાર જે હાજર હતા તેમની સમતિ પક્ષ લેવામાં આવી,
જે નિશ્ચયનુસાર આવસ્થાકે હતી. સહય જ્ઞાતા આપવા માટે
ઉત્તરે આપ્યા. સૌના હૃદય અહરથી ખળભળી ઊઠ્યા હાથું કે
વહાઈ રૂપાળા. માણુ જલદથી નજરથી જોવાઈ જશે. સદાને
માટે અણુમાર બની જશે.

શ્રી. તપસ્વીજી મ. કિશા મયા ફરીથી જોકે વખત શાંતિ
જવાઈ ગઈ ફક્ત લોકોના ન્યાસના ધબકારા સાંભળવા હતા.
શ્રી તપસ્વીજીએ પ્રાસંગિક જે શબ્દો કહ્યા અને તે રાવટીમાં
પધારી ગયા. શ્રી. માણે તેમજ અનુગમન કરું. બાણે રજસૂમિને
રમ બહાઈ ગયો. બ્યાસપીક પર ફક્ત મુનિમંડળ જ
વિરાજીત રહ્યું.

પૂ. શ્રી. જયજીવંત મ.નુ ત્યાગાત્મક પ્રવચન કલા હાથું
શ્રી. સંઘના અગિયાર વાર્ષિકોએ મુજબ જાતાઓનાં રાગા શરૂ
કયાં પૈસાનો વરસાદ વરસી રહ્યો.

આ જાણુ રાવટીમાં શિરોમુલક થઈ રહ્યું હતું. જૂઠ
રાજા કાળા કેશ કરમાઈ બાણેથી બેપક લતાની જેમ નીચે પડી
રહ્યા હતા વાળ હતા વિશાળ મસ્તક પ્રજા યજુ પચકેટ
વાળીને શ્રી. માણુને નાપિતે મુકિત કર્યાં. વળે જલદયા. માણુ
સાધુવેશમાં બીજી જ પ્રતિભા પાઠવા માહવા પ્રત્યેક દિશામાં
તપસ્વીજીનું માગદશન મળી રહ્યું હતું. અરધા જોકે કલાકમાં
સર્વ હાથ સમાપ્ત થયું.

ફેડ ફાળા શરૂ થતા થોડો ઘોઘાટ વધ્યો હતો “ભાઈએ શાત થાવ ભાવ દીક્ષિત પધારી રહ્યા છે ” એક ભાઈએ ઊંચા અવાજે પડયો પાડ્યો આ શબ્દો સાથે સૌના હયા ઊંચા નીચા થઈ ગયા અનંત કુતૂહલ રોમેરોમે પ્રગટી રહ્યું. સમાભા પુનઃ અદ્ભુત સૌમ્યતા છવાઈ ગઈ ધન્ય છે વિરક્ત આત્મા એના મહા પરિવર્તનને !

વચમા જે કોઈ જિભા હતા તેમને ખેસાડી દેવામા આવ્યા નરનારીઓ શાત બની ગયા, ને પકિત રાવટીના દ્વાર પર દોડી રહી શાંતિ, પરમ શાંતિ વ્યાપી ગઈ હૃદયમા ભાવદીક્ષિત ના બદલાએલા રૂપને જોવાની તમન્ના બાગી બસ એજ વખતે તપસ્વીજી રાવટીમાઘી બહાર પધાર્યા અને ખીજી જ ક્ષણે આ મહાવ્યકિતનુ અનુસરણ કરતા અતિ ગલીર બનેલા, મુકિત મસ્તકવાળા શ્રી પ્રાણુ સાધુ વેશમા બહાર આવ્યા “જય હો, નૈત શાસનની જય હો” ના મહાગર્જન જયકાર વચ્ચે શ્રી પ્રાણુ વ્યાસખીંક તરફ આવવા લાગ્યા

અ હો હો હો હો આ શુ ! હબરો હૃદય રહી પડયા અશ્રુધારાઓ ઢેહને લીજવી રહી કયા ગયો એ રાજ કુમાર ! સંદેહ આદર, મુખ વચ્ચિકા, કપાળ પર કુમકુમનો રવ સ્તિક, વજ્ર પર અકિત સાથિયાઓ અને ચોલપદ, એ વેષે મુનિ બનવા જતા સાધુરૂપ પ્રાણુ ખુબ જ ભાવવાહી બની ગયા બાંજો કોઈ ગજબાજ ગરહસ્તિના સમૂહમા સમિલિત થઈ ગયા એક ઊંડી વૂંધડી સાથે આખુ વાતાવરણ ગલીર થઈ ગયું નારી સમાજચિત્ર સદૃશ બની ગયો ગીત ગાનારી ઢેકીલા એના કંઠ ભરાઈ ગયા સૌના હૃદય ગદ્ગદ થઈ ગયા શબ્દ અને ચચળતા ઊંડા બિતરી ગયા

શ્રી તપસ્વીજીએ સકળ સઘની સાક્ષીએ પૂ શ્રી જયચંદ્રજી મની આજ્ઞાથી શ્રી પ્રાણુનો પથમુઠિ લોચ ઠર્યો મસ્તક સર્વથા

વડા ભાવભરેલું જોકે ધર્મબીજ સંભળાવ્યું સજ્જા સીરીને
આરપાર તેમને સ્વર નિકળી જતો હતો. જ્યારે સીને મૂર્ચિત
કરી દીધા, યજ્ઞવત સૌ જદાર્થ રહ્યા ભાવવિભોર બની સૌ
આજ્ઞાતા રહ્યા.

કુરુદેવોએ શ્રી સચ્ચની વ્યા મુવકને દીક્ષા આપવા માટેની
જ્ઞાતા માગી વેશભળ શ્રી સચ્ચની પશુ આગા માગી દીક્ષાધિના
વારસદાર જે હાજર હતા તેમની સમતિ પશુ હેવામા આવી,
જે નિયમાનુસાર આવશ્યક હતી સહમ જ્ઞાતા આપવા માટે
ઉત્તરો અપાયા. સૌના હૃદય અદરશી ખળભળી ઊઠ્યા હાથે કે
વહાલા રૂપાળા માણુ બળધરી નવરશી યોવાઈ જયો સદાને
માટે અણગાર બની જયો.

શ્રી તપસ્વીજી મ. જિજ્ઞા થયા. દર્શીથી જોકે વખત યાતિ
છવાઈ ગઈ રાજ્ય હોકોના આસન ખળભારા સંભળાતા હતા.
શ્રી તપસ્વીજીએ પ્રાસંગિક છે જાહેર કર્યા અને તે રાવટીમાં
પધારી ગયા. શ્રી. પ્રાણે તેમણે અનુગમન કર્યું જ્યારે રજમૂમિને
રજ બલભાર્થ રચેલ ન્યાયપીઠ પર રહ્યા મુનિમંડળ જ
જિરાજીવ રહ્યું.

પૂ. શ્રી. જયજય હોય મનુ તમાગતમક પ્રવચન થવા હાવ્યું
શ્રી. તથા અગ્રેવર ભાર્તવિયોએ શુભ આવાગ્યોના રૂપા શરૂ
કર્તા પેસાને વરસાદ વરસી રહ્યો.

આ બાબતુ રાવટીમાં શિષ્યમુદન થઈ રહ્યું હતું જુદા
રાજા કાળા કેશ કપગાઈ મળેલી અપક લાગતી જેમ નીચે પડી
રહ્યા હતા વાળ હેઠતા વિશાળ મસ્તક પ્રજા થયું પબકેશ
રાખીને શ્રી પ્રાણુને નાખિતે મુદિત કર્યા વચ્ચે બકલાવાદ પ્રાણુ
સાધુવેશમાં જીજી જ પ્રતિજ્ઞા પાઠવા માનવા. અત્યેક કિવામા
તપસ્વીજીનું માનદશન મળી રહ્યું હતું અરખા જોકે કલાકમાં
સવ કાચ સમાપ્ત થયું.

૬૬ ફાળા શરૂ થતા થોડો ઘોઘાટ વધ્યો હતો “ભાઈએ શાત થાવ ભાવ દીક્ષિત પધારી રહ્યા છે ” એક ભાઈએ બિચા અવાજે પડ્યો પાડ્યો આ શબ્દો સાથે સૌના હૃયા બિચા નીચા થઈ ગયા અનંત કુતૂહલ રોમેરોમે પ્રગટી રહ્યું સભામાં પુનઃ અદ્ભુત સૌમ્યતા છવાઈ ગઈ ધન્ય છે વિરકત આત્મા એના મહા પરિવર્તનને !

વચમાં જે કોઈ કિલા હતા તેમને બેસાડી દેવામાં આવ્યા નરનારીઓ શાત બની ગયા, ને પકિત રાવટીના દ્વાર પર દોડી રહી શાંતિ, પરમ શાંતિ વ્યાપી ગઈ હૃદયમાં ભાવદીક્ષિત ના ખદલાએલા રૂપને જોવાની તમન્ના જાગી બસ એજ વખતે તપસ્વીજી રાવટીમાથી બહાર પધાર્યા અને બીજી જ ક્ષણે આ મહાવ્યકિતનું અનુસરણ કરતા અતિ ગભીર બનેલા, મુડિત મસ્તકવાળા શ્રી પ્રાણુ સાધુ વેષમાં બહાર આવ્યા “જય હો, જૈન શાસનની જય હો” ના મહાગર્જન જયકાર વચ્ચે શ્રી પ્રાણુ વ્યાસપીઠ તરફ આવવા લાગ્યા

અ હા હા હા હા આ શુ ! હજારો હૃદય રડી પડ્યા અશ્રુધારાઓ દેહને બીજવી રહી કયા ગયો એ રાજ કુમાર ! સફેદ ચાદર, મુખ વચ્ચે, કપાળ પર કુમકુમનો સ્વસ્તિક, વસ્ત્ર પર અકિત સાથિયાઓ અને ચોલપટ, એ વેષે મુનિ બનવા જતા સાધુરૂપ પ્રાણુ જુબ જ ભાવવાહી બની ગયા જાણે કોઈ ગજબાજ ગરુડસ્તિના સમૂહમાં સંમિલિત થઈ ગયા એક બિડી ચૂપડી સાથે આજુ પાતાવરણ ગભીર થઈ ગયું નારી સમાજચિત્ર સદૃશ બની ગયો ગીત ગાનારી કેકીલા એના કંઠ ભરાઈ ગયા સૌના હૃદય ગદ્ગદ થઈ ગયા શબ્દ અને અચળતા બિડા બિતરી ગયા

શ્રી તપસ્વીજીએ સકળ સવની સાક્ષીએ પૃ શ્રી જયચંદળ મ ની આત્માથી શ્રી પ્રાણુનો પચમુઠિ લોચ કર્યો મસ્તક સર્વથા

નિરાવરણ બની અમુ કુંડે પ્રવિતા જાગરાજી અવધાર લાવે" ને
 શાસ્ત્રપાઠ સાક્ષાત્ ભજવાઈ ગયે. કેશ ઝીલનારી સન્નારી ભામ્બ-
 શાળી બની ગઈ ફોત વિશુધ્ધિ કરાવી બિધિવત્ વિસ્તારપૂર્વક
 દીક્ષા પાઠ ભણાવાયા. "મ કરોમિ મ કરવમિ કરતપિ મ અમુજ્યામિ
 ના વિધિવત્ નવ નવ કોટિએ પચ્ચમાણુ આપી સર્વ' વિરતિ
 મત આપવામા આમ્બુ પૂ. શ્રી જયજલ્મ મ ભીમા મયા
 તેમણે પૂરા વાતસલ્ય સાથે શુરભાવથી શ્રી પ્રાણને રત્નોદરણ
 અર્પિત કર્યો અને શ્રી જયજલ્મ મ ના શિષ્ય બદ્ધેર થયા.
 પ્રાયેક કિંમ વખત તપસ્વીજીની સૂક્ષ્મ કાળ ગણના થતી અને
 સૂચના મળ્યા કરતી.

રત્નોદરણ આપતાં જ આપણા આરિત નાશક શ્રી પ્રાણ
 મહાસુનિ બની ગયા. સર્વ' શ્રી સ્વયંએ જોકે સાથે કાથ બેઠયા.
 અને વક્રન કર્યા. પાત્રાને જૂઠાનવ દીક્ષિતને આપવામા આવ્યો.
 જ્ઞાનની પેાથી આપતી વખતે ગાદીપર બની જ્ઞાન ગંગા વહે
 પડાવજે ના આશીર્વાદ શુરવચ્ચેએ આપ્યા મુખવસ્ત્રિકા છતાં
 શુભાખ બેડુ મુખ બમી પાખડી સમેત ખીલી રજું હતું
 નવ દીક્ષિતના હથ નથી હબારા હૈયા પાવન બની ગયા. નવ
 સુનિને નિકાળી નેત્રે બહે જૂથ મઈ મયા.

નવદીક્ષિતને નીરખતા નરનારીઓ (મેદરડા ચાતુર્માસ ૧૯૭૬)

૧૯

“શ્રી પ્રાણુલાલજી મહારાજની જય,” ના નવા નારાથી જનતાએ પ્રાણુભાઈને શ્રી પ્રાણુલાલજી મુનિ તરીકે વધાવી લીધા. આજથી પ્રાણુભાઈ મટી શ્રી પ્રાણુલાલજી મહારાજની સન્નિધિ પ્રાપ્ત થયા શ્રી પ્રાણુ ધર્મપ્રાણુ ખની ગયા મુનિ પદમાં દીપી ઊઠ્યા મુનિશ્રીના ચરણોમાં વંદન કરવા લાગી કતારો ગોઠવાઈ ગઈ લલા ! નવ દીક્ષિતના ચરણ સ્પર્શથી પાવન થવાને ભાવ દેને ન હોય ? ગજરત્ન જેવા નવદીક્ષિત મુનિ સૌને મન ખૂબ જ લાગ્યા શ્રાવિકા વર્ગ નવા મુનિના દર્શન કરી હૃદયને ભક્તિથી ભીજવી રહી મુનિમંડળમાં નવા મુનિ ઉમેરાયાથી વાતાવરણ લયુ લયુ લાગવા માડ્યું શ્રી ગુરુદેવ જયચક્ર મને યોગ્ય શિષ્ય પ્રાપ્ત થવાથી લક્ષ્મણેને ખૂબ જ સંતોષ થયો.

આજે તો અહીં દીક્ષા ભૂમિમાં જ રાત્રિ નિર્ગમન કરવાની હતી દીક્ષા પછી માગલિક સામળી માણસો એકસરવા લાગ્યા સંસારિક લોકો ભારે હૃદયથી દીક્ષા ભૂમિમાંથી પાછા ફરવા લાગ્યા થોડીવાર પછી વાતાવરણ શમી ગયું શહેરમાં નૌકારની જમણ હતું બોજનશાળામાં લીડનો પારો ચડવા માડ્યો સ્વયંસેવકો દીક્ષા સ્થળથી લોજનગૃહ તરફ દોડી રહ્યા હતા ખાસ ખાસ શ્રાવક સમુદાય રોકાણો હતો દીક્ષા પછીનો મહા મજાળ પ્રસંગ બાકી હતો નવદીક્ષિતના પાત્રાપુરણનું કાર્ય બાકી હતું પ્રથમવાર આહ્વાન આપી પાત્રા પૂરવાની

હવેનની મોટી લાલુ હતી. શુરહેવ પ્રત્યે વિનંતિ થઈ રહી હતી. સૌને ભાવ હતો નવદીક્ષિતને આહાર વહેંચાવી લાભ લેવાનો ।

શુકનમાં જ યોજાનુયોગ જોળ, દહી ઇંદુરસ, મગ, લાપસી જેવા પદાર્થો પ્રાપ્ત થયા શુરહેવ ભવિષ્ય ભાષ્યુ છે પ્રાણ ! તારા પાત્રા ભરપૂર રહેવાના. તારી ઝોશરીથી મુનિ જો. ખૂબ જ સતોવાયે તારા પાત્રમાં ઝદ્દિ રહેયે ! પ્રથમવાર નવદીક્ષિત મુનિને આહાર દાન આપી લોકો ધન્ય થયા. બધા મતોનું શિરતાજ ભારમું નતિયે સંવિભાગ' મત નીપજવી પરમ જ્ઞાનક અનુભવવા લાગ્યા. પચ્ચબાણુ વગરનું ૧૨મું મત વસ્તુતા અદ્ભુત અને અદીક્ષિક છે, જેના પ્રતાપે ઘણા છવોએ તીર્થંકર નામ જોત્ર જાણ્યું છે જ મ જ મના કરલ ઉતારી રીધા છે કે ભવ્ય છવો ! બારમું મત નિત્ય નિપજવલે. ક્યારેક ભવપ્રાણુ બિરૂદ લાગી જયે.

કંબુ શુર શિશ્યને સાથે આહારપાણી કરવાનો અવસર પાડ્યો ન હતો પાંચે રીક્ષા જાપવાની હતી ત્યામુધી નવ દીક્ષિતને આહાર કર્યો તેમ ન હતું તથાપિ નવોદિત મુનિ પ્રત્યે શુરહેવનું વાત્સલ્ય ટપકતું હતું

પ્રાતઃકાળ મતા વહેલી પ્રભાતે હલ્લશની સખ્યામાં નાના મિત્ર માર્કજો, જહેનો મુનિવરોના ઇશન કરવા અને ઉપાશ્રય પદાર્થો સ્વામત કરવા માટે જાવી રહ્યા હતા, કેમ બાણે આલ્લ ભગીરથ પુરુષાણુ પરમદેવ પ્રાપ્ત કરવાના હોય, તેમ ઉતાવળે ઉતાવળે ન્યાયજ વધી રહ્યા હતા. પ્રાતઃકાળથી શુર વધેનિ સ્વાધ્યાય આદરતો હતો. યાજ્ઞધ્વનિ દૂર દૂર સુધી ફેલાઈ રહ્યો હતો. વાતાવરણ પવિત્ર હતું પૂ. વપસ્વીછ આન મગ હતો

ભક્તજનોને નવલ પ્રભાતે બધુ રૂપાળુ લાગતું હતું

પક્ષીઓ પશુ જાણે સ્વાધ્યાય કરતા હોય તેમ કિલ્લોલ કરી રહ્યા હતા દિવાકરના નૂતન સોનેરી કિરણો પૃથ્વી પર પથરાઈ રહ્યા હતા કૂલો નવી સુગંધથી આકાશ સુભાષિત કરી રહ્યા હતા સમસ્ત પ્રવૃત્તિ આનંદમય બની ગઈ હતી મુનિ સમુદાય સર્વથા અભયના દેનાર છે, જેમ બાણી પ્રકૃતિ નિર્મિત બની નાસી રહી હતી છકાયે રાશિ પૂર્ણ પ્રસન્ન વદન હતી ધન્ય છે અભયકર મુનિઓને!

ગુરુદેવો સમય થતા વિહાર માટે તૈયાર થઈ ગયા આજે પુનઃ ગામમાં જ પધારવાનું હતું. બહેનોના વૈરાગ્યમય સ્વાગત ભરેલા ધાર્મિક ગીતો શરૂ થયા ગુરુ મહારાજે નવ દીક્ષિતના પ્રથમ વિહારનો પ્રારંભ કરાવ્યો શ્રી જયમાણિકની બેઠી સાથે મુનિ મંડળ અને વચ્ચે મુનિ પ્રાણ સૌને સોહાવતા હતા શહેરના હજારો લોકોએ કાલના વૈભવશાળી પ્રાણને આજે મુનિરૂપે નિહાર્યા અને ભાવપૂર્વક વદન કર્યા સૌના વદન ઝીલતા ગુરુદેવ ઉપાશ્રય મધાર્યા

વ્યાખ્યાનમાં ખૂબ જ લીડ હતી ઉપાશ્રયનો ખૂણેખૂણે ભરથક હતો નવદીક્ષિત મુનિનું મધુર પ્રવચન સાક્ષજવાની ઉત્કંઠા જ જાણે ઉત્કંઠિત થઈ ગઈ હતી લોકોને આજે એક નવો શબ્દ ઇલ પર કેળવવાનો હતો ‘પ્રાણભાઈને બદલે પ્રાણલાલજી મહારાજ’ પ્રાણલાલજી મુનિનું પણ વ્યાખ્યાન યથે’ જે શબ્દો સૌને આકર્ષિત કરી રહ્યા હતા શ્રી પ્રાણલાલજી મુનિએ ગુરુદેવની આજ્ઞાથી આજ પ્રથમ પ્રવચનનો પ્રારંભ કર્યો જાણે સકલ સમાજ નિહાલ થઈ ગયો હોય તેમ સૌ પૂજ્યશ્રીના ભાષ્યની તારીફ કરવા લાગ્યા મિષ્ટ વાણીથી અને વૈરાગ્ય ધારાથી ચોડા સમયના પ્રવચનમાં નવ દીક્ષિત મુનિરાજે સૌને લીજવી દીધા

આજ્ઞાન પછી આજની સલામત સૌથી વિશેષ પ્રમાણમાં
 નત, પચ્ચાણુ અને ત્યાગ જૂલ જ કરવામાં આવ્યા સીને
 મોઢે એક ૮ વાત હતી. નવહીક્ષિતને છવનસર ત્યાગ કર્યો
 તો આપણે ઠઈક તો કરવું જ એઈએ ને! તો ધન્ય ધન્ય
 બની વૃક્ષા હતા બાણે મોતાજનોએ અમૃતપાન કરું પૂ
 યુરુદેવો તપ સમયથી આત્માને ભાવતા વિચરણ કરવા માટે
 ઉદ્યમવત થયા.

દોઢ દિવસ બગસરા સ્ત્રી સધને લાલ બાપી યુરુદેવે
 નવહીક્ષિત સાથે વડીયા તરફ વિદાર કર્યો આંમુભરી આંખે
 બગસરાના આવકે આવિકા સમુદાયે વિદાય આપી, વિરહના
 એક સાગરમાં જનસમૂહ દૂષી ગયો વધી ભતના પચ્ચાણુ.
 હઈ પાવન થતા લોકો ફર ફર સુધી વળાવા આવ્યા ધન્ય
 બગસરા!

વડીયા સુધીમાં ભાવિકે નાના નાના સંઘો અને ગ્રામોમાં
 લાલ મળ્યો. પીપરીયા આવજીવવા સારા ગ્રામ છે રામપર
 અને તેરીયા પ્રમપ્રેમી આવકો વસતા હતા. નવ હીક્ષિત
 મુનિનો લાલ દેવા મીઠ માડીને જ બેઠા હતા. વડીયા તરફ
 વિદાર થતા સીને લાલ મળ્યો તેરીયા પીપરીયું (કુદીઆનું)
 સ્પર્શી વડીયા પધારવાનું હતું પીપરીયામાં આવકે હોય કે ન
 હોય પણ કેમ બાણે ગ્રામ જ સ્થાનકવાસી સમાજનું હોય
 તેમ કુદીઆનું પીપરીયું કહેવાતું.

વડીયામાં મહાસતી દેવકુવરનાઈ સ્વામી પધારવાના હતા.
 તેમની સાથે ભાવ હીક્ષિતા મોતી બહેન ધાર્મિક અભ્યાસ કરતા
 હતા. યુરુદેવના હાથે હીક્ષા અપાવવાના ભાવ હતા પૂજ્ય સ્ત્રી
 વડીયા પધારતા શ્રી સમર્થ જ્ઞાનદ ફેલાઈ ગયો. નવહીક્ષિત
 મુનિના પ્રવચનથી જનતામાં નવા જ ઉત્સાહની લહેર આવી
 શ્રી પ્રાણલાલ મ. ની વાહોવાહો મેલાઈ.

દીક્ષાને હજી વાર હોવાથી સુલતાનપુર શ્રી સઘની વિન તિને માન આપી શુરુવર્ષો ઠાણા ૪ ત્યા પધારી ગયા સુલતાનપુરમા સ્થા જૈન સઘ શોભાયમાન છે ક્ષાવિક આત્માઓનુ કેન્દ્ર છે ત્યા સ્થિરતા દરમ્યાન વડીયામા મોતીખહેનને દીક્ષા આપવાને દિવસ નક્કી થયો પૂજ્ય શ્રી એકલા પુન વડીયા પધાર્યા શ્રી ગોવિંદજી મ, શ્રી પ્રેમચંદ્રજી મ, તથા ઉદયમાન મુનિ રત્ન શ્રી પ્રાણુલાલજી મ ઠાણા ૩ ખોખરી તરફ પધાર્યા

તુરતમા જ લેગા થવાનુ હતું છતા શુરુદેવનો થોડા દિવસનો વિરહ વરસસમ થઈ પડ્યો એવી હતી પ્રાણુલાલજી મ ની માયા! ખોખરી અને મોવૈયા ખને ગામે જૈન ઘરો છે ખને ગામને લાલ આપ્યો ગામડાને વિશેષ લાલ આપવો તેવી પૂજ્ય શ્રીની ભાવના વધારે રહેતી એટલા માટે મુનિમંડળને પુન સાથે વડીયા લઈ ગયા ન હતા

સવત ૧૯૭૬ના વૈશાખ સુદિ ત્રીજના રોજ મોતીખહેનને જૂળ જ ઉત્સાહ સાથે મોટી ધામધૂમથી ભગવતી દીક્ષા આપવામા આવી દીક્ષા દઈને તુરત જ પૂજ્ય શ્રી પોતાના શિષ્ય મંડળને મળી જવા મોવૈયા પધાર્યા લોકોએ નવ દીક્ષિતના જ્ઞાનની પ્રશંસા કરી શુરુદેવ ન હોવા છતા શ્રી પ્રાણુલાલજી મ લોકોને જ્ઞાન આપી જૂળ જ સંતોષ્યા હતા નવદીક્ષિતના પ્રભાવથી શુરુદેવને જી ઠો હર્ષ થયો મોવૈયામા સૌ સાથે મળીને ગોડલ પધાર્યા

ગોડલ ગાદીનુ ગામ ગોડલ શ્રીસઘનો ભાવપૂર્વક વિનવી ભર્યો આગ્રહ હતો જ ગોડલ ગમ્મના નવોદિત ભાનુને દર્શન કરી સાંભળવા માટે ત્યાનો શ્રાવક સમુદાય તલપાપક ખની રહ્યો હતો ગોડલમા પગલા કરવા જરૂરી હતા ગોડલનો શુરુદેવ પર પૂરો અધિકાર હતો ગોડલ સમુદાયનો શિરમોર સઘ ભકિત વાત્સલ્યના પુર વહાવી રહ્યો, પૂ પ્રાણુ

લાલભ મ ના શ્રીગુણથી પ્રથમ આજમન વખતે ગોઠલ શ્રી સઘનો કેવો બાવ પ્રવાહ અને સતઅરણ્યોમાં ભક્તિપ્રવાહ હતો તેવું વર્ણન આ લેખકે પણ સાબળ્યું છે. ગુરુદેવો ગોઠલ પધારતા જ્ઞાનદ જ્ઞાનદ મર્ધ રશ્યો વૈશાખ સુદિ ૧૫નો દિવસ ઉજવવાનો હતો. ગોઠલ સંપ્રદાયના સકલ સાધુ સાધવીશ્રીના યોગાસા આ વખતે નીમાતા.

ગોઠલ સંપ્રદાયમાં બેઠે સાથે ગો ઇ સઘ દ્વારા જ યોગાસા ભઠેર કરવાની પ્રણાલી હતી. વૈશાખ સુદિ ૧૫ ને ભમ્મ નામક પૂજ્યવર શ્રી. કુચરસી મહારાજની પુણ્ય તિથિ છે તેજ દિવસે યોગાસા બહાર પડે છે. જત્યાર સુધી તે પરપરા બાહુ જ છે પરંતુ રાજકોટ નિવાસી વીરાજી ભાઈ જોતા પ્રસ્તાવથી અને સકલ સંઘો દ્વારા માન્ય કરવાથી હાલમાં શ્રી. મહાવીર જમતી ઉપર જાતુભાઈની સૂચિ પ્રજા કરવામાં આવે છે. પૂ. જમજહલ મ. શ્રી. તપસ્વી માલેકજહલ મ., શ્રી. ગોવિંદભ મ. અને શ્રી. પ્રાણલાલભ મ. ધણજ તુ જાતુ ભાઈ મેદરડા મુકામે ભઠેર થયું. શ્રી સઘ બામ્મશાળી બની ગયો. શ્રી જમમાલેકની બેઠી બને સાથે શ્રી. પ્રાણલાલભ મ રહેતા કેવો ધમરાગ વર્તાયો હશે ?

હરમાન બાજ વરસે સ. ૧૯૭૬ ના બેઠે સુદિ ૬ ના દિવસે શ્રી. ભદ્રલભ મ.ની સાન્નિધ્યમાં મીડીબાઈતમા જમાબાઈ બનેને જેવપુર મુકામે બબ્બ સમ્રાજી સાથે ભગવતી દીક્ષા આપવામાં આવી આ જમાબાઈ જે વૈરાગ્ય જવસ્થામાં શ્રી. પ્રાણલાલભ મ સાથે આગરેણ પાઠશાળામાં સહાધ્યાયિની હતા, તેને પાઠક સારી રીતે બબ્બ છે બને બાવ દીક્ષિતો બેઠે જ વરસે મુનિત્વ પ્રાપ્ત કરી શક્યા તે કેવો સુખોજ !

ગોઠલ શેષકાળ લાલ આપી છુરવણે મેદરડાની દિશામાં પત્થા ભર્મા નાના મોટા અનેક સંઘોની ભાવભરી વિનંતિઓ

ઠલવાતી હતી પૂ. શ્રીને મેદરડા સુધીમા ૧૯ ગામ સ્પર્શવાના હતા. પાટીદર, ચરણડી, પીઠડીયા થઈને જેતપુર પધાર્યા એ વખતે જેતપુરની જાહોજલાલી વૃદ્ધિગત હતી જેતપુરનો શ્રી. સદા મુનિઓ માટે લક્ષિતની બેન્ક જેવો હતો વળી ગુરુદેવની જન્મજ્યોતિ એટલે પૂછવું જ શુ! શ્રી શામળજી જોડાભાઈ ત્યાના સુપ્રસિદ્ધ માતબર શ્રાવક હતા ધર્મના અનન્ય ઉપાસક હતા જેતપુરને સમય ઓછો મળ્યો પરંતુ નવદીક્ષિત મુનિઓ પ્રવચનોથી જેતપુરમા ધર્મરંગના જ્વળ જ સુદર છાટણા કર્યા

જેતપુરથી સમઢીયાણુ, ખારચીયા થઈ રાણપુર લે સાણુ પધાર્યા આ બધા વિશેષ લક્ષિતના ક્ષેત્રો હતા, રાણપુર-લે સાણુનો સદા વધારે વ્યવસ્થિત અને મોટો હતો ગુરુદેવો પ્રત્યે અનન્ય લક્ષિતરસ પ્રગટ કરનાર શ્રીસંઘોમા રાણપુર-લે સાણુની ગણતરી કરવી જ પડે!

રાણપુર-લે સાણુને બે ચાર દિવસનો લાલ આપી મણુકા દોટકા, લેરીયા, મોણીયા જેવા નાના નાના લાવિક ક્ષેત્રોને લાલ આપી ગુરુદેવ સરસઈ પધાર્યા સરસઈમા સારો એવો સમુદાય અને ધર્મ ભાવનાનો બિડો રંગ ગુરુદેવોનું મુખ્ય આકર્ષણ બની રહેતા સમય ઓછો હતો, સ્પર્શના માત્ર હતી નવદીક્ષિતના દર્શનની આકાંક્ષા સર્વત્ર સ્પષ્ટ તરવરતી જોવામા આવતી મરસઈથી મોણુપુરી, રતાગ, લીમધરા અને જમકા થઈ પૂજ્ય શ્રી મેદરડા પધાર્યા

મેદરડા જોડલ સ પ્રદાયનું ખાસ ધર્મપ્રધાન ક્ષેત્રો માહેનું છે મેદરડાને ગુરુદેવોએ ધર્મની 'તુગીયા નગરી' જેવું સરસ બિરુદ આપ્યું છે મેદરડાનો હરખ છલકતો હતો મેદરડાની ભાવના સ્વીકારી તેથી ગુરુવરો પ્રત્યે લાગણીપ્રવાહ ઉભગતો હતો શ્રી પ્રાણુલાલજી મ નુ પ્રથમ ચાતુર્માસ હતું તપસ્વી મહારાજ જેવા ધર્માચાર્ય અમર્થ સત મેદરડાને આગણે પધાર્યા હતા મોનામા સુગંધ હતી ગુરુવરોના ચાતુર્માસ

ઉપરાત માનકુવરજાઈ મહાસતીજી ઠા પતુ જાતુર્માસ પજ
મેદરઠા જ હતું સાધુ સાધ્વીજી પધારતા ચતુર્વિંશ સવની
હાજરી બની ગઈ હતી.

સમગ્ર જાતુર્માસ થયો જ ધામધૂમથી ઉજવાયું નવ
ત્રીશિવના પ્રવચનો આવકોના હૃદયમાં રમી રહ્યા રામ-રસની
પવિત્ર ગમ્યા મેદરઠા ગામનો સમસ્ત લોકસમૂહ સ્નાન કરી
રહ્યો મહેમાનો અને દર્શનાર્થીઓની સેવા કરવાની અપૂર્વ તક
મળી સૌગંધના તમામ ફેરો અને મુળધર્મી હજારોની સંખ્યામાં
દર્શનાર્થીઓ આવી ગયા તપ, સવરની રાજરેલીમાં લોમ
પ્રમેલના રંગ ભૂલઈ ગયા. કાર્તિક પૂર્ણિમા બહુ જ જલ્દી
આવી ગઈ શ્રી પ્રાણલાલજી મહારાજનું નામ સૌના હૃદયમાં
અક્ષિત થઈ ગયું ધન્ય જાતુર્માસ !

વિહારચર્યામાં ભક્તિદર્શન

૨૦

(વેરાવળ આતુર્ભાસ સ ૧૬૭૭)

મે હરકાના આતુર્ભાસના ફર ફર પડ્યા પડ્યા હતા ફરેક સઘ મુનિમડળ રૂપી મેઘના આતકે બનીને રાહ ભેઈ રહ્યા હતા ચોમાસુ પૂરું થતા આગમનની આશાને પાખ આવવા માડી હતી મે હરકાથી શુરુદેવોની વિહારયાત્રા પ્રારભ થઈ મે હરકાથી જુનાગઢ પધાર્યા જુનાગઢમાં સ્થા જૈન સઘ નિર્માણ અવસ્થામાં હતો દેરાવાસી સમાજ સાથે જીલા રહી શકાય તેવી શક્તિ કેળવાઈ હતી જુનાગઢના પરમધામની વિદાય લઈ શુરુવર્યો વડીલનો સ્પર્શ કરી રાણપુર ઉપર થઈ બગસરા પુન પધાર્યા નરનારીઓ મુનિમડળના દર્શનથી લાગ્યશાળી થયા શ્રી પ્રાણુલાલજી મ ને મુનિપણનો ઘાટો રગ ચડી ગયો હતો, નવદીક્ષિત મઠી પૂરા દીક્ષિત બની ગયા હતા બગસરામાં થોડો આરામ લીધો

બગસરાથી લાખી ઢોડ કરીને સાવરકુંડલા થઈ પુન ઢોડલ આવવાનો શુરુદેવોનો વિચાર હતો ચલાળા, નેસડી ઉપર થઈને સાવરકુંડલા પધાર્યા ચલાળા શ્રીસઘ ભક્તિ પ્રધાન અને ક્રિયાવાન છે ત્યાં લાખાણી પરિવાર વિસ્તૃત અને સમૃદ્ધ છે ચલાળા અમરેલી નીચેતુ ગાયકવાડી ગામ હોવાથી ત્યાં ઘણા સુધારા વધારા નજરે ચડે છે શુરુદેવોના સપર્કથી ચલાળાની જનતાને સારો લાભ મળ્યો છે નેસડી નદી કિનારે શેલતુ સુદર ગામ છે નેસડી પહોંચતા તો સાવરકુંડલાના લાવિકે આવકોના જૂડના જૂડ દર્શન માટે આવી પહોંચ્યા

કુડલા શ્રીસદા મણે જ માતળર વિસ્તૃત અને જામેલો સદા
છે ગોઝલ સપ્રદાયના ક્ષેત્રામાં કુડલાનું સ્થાન અદ્વિતીય છે

સાવર અને કુડલા એવા બે ભાગમાં કુડલા નગરીને
સે માત્રી પાથી જેમ વહેલતી નાવલી નદી ગામની વચ્ચેવચ
ખાલી જાય છે કુડલા કૃષિ અને આધાર અને રીતે મહત્વ
ધરાવતું સમુદાય ગામ છે સૌરાષ્ટ્રભરમાં કુડલાની જોડીનું
કોઈ નગર દેખાતું નથી કુડલાની જનતા સમૃદ્ધ ને જીવનમાન
છે એટલે જ તે જોગીદાસ ખુમાણે કુડલા માટે જ બહારવટું
ખેડુ હતું ને! કુડલા એટલે રસનો કુલ રસભરી પ્રેમ
નગરી, નરનારીઓમાં જ વિશેષતા એવામાં આવે છે ત્યાંના
જામફળના બગીચાઓ રસ્તે વાલનારને લલચાવે છે તોળવાના
ફાલ અને ખીબ લોખંડના પદાર્થો વિશાળ પ્રમાણમાં તૈયાર
થાય છે નાવલીના અને કિનારે જે વાતાવરણ પ્રાતઃકાળે
સજાય છે તે મનની ઉદાસીનતાને હરી લે છે

શ્રી પ્રાણુલાલ જેવા શિશ્વરત્ન સાથે પ્રથમવાર યુરુદેવે
કુડલાની ખરતી પર પગ મૂક્યો ત્યાં જ સાવર-કુડલાની સૌભાગ્ય
શ્રી જ્ઞાનક ઉપજાવી રહી વિશાળ ઉપાદાય ભક્તિની છોળ
અને હર્ષાસર્થા ભક્તજનો ખૂબ જ સતોષ પમાડે છે સાવર
કુડલા શ્રીસદા મણે જ સંઝડિત અને સમૃદ્ધ છે આ
ધર્મપુરીમાં મૈત્રુ શાકાવાના હતા કેમ જાણે યુરુદેવ વહાલા
શિશ્વને એક વખત બધા ક્ષત્રોને પરિચય આપી દેવા માનતા
હોય! બ્યાબ્યાનવાણી અને ખમઠરણીનો ઠાઠ જામી રહ્યા
એક મીઠી સુવાસ સાથે સાવરકુડલાથી પ્રસ્થાન થયું

લીલીલા થઈને પૂરું યુનિસાએ જામરેલી પધારી ગયા
જામરેલી શબ્દનો અર્થ છે 'સદા સુખતા ત્યાંના ચૈતન્યને
તલમાત્ર સ્પર્શ કરી આકર્ષિતની ભક્તિનો સ્વીકાર કરી વૈશાખી
પૂર્ણિમા આવતા ગાલીના ગામ બેઠેલ પ્રત્યે નજર ખેંચાણી
બીતળ, દેરહી અને મોણીયા થઈને ચોક્કસ આજમન થયું,

ગોહિલવાડ તરફથી વિહાર યાત્રા કરી પુન હાલારના દરવાજે
પહોંચ્યા ચોમેર શ્રી પ્રાણુલાલજી મ ના નામનો ઘટ ધજવા
લાગ્યો હતો તેમની વાણી પર જનતા ફિદા થતી હતી
શ્રી જયજયજી મ ના શિષ્ય તરીકે તેઓ નવા તળકામાં
પ્રવેશ કરી ગયા હતા શ્રી પ્રાણુલાલજી મ નું નામ પડતા
દર્શનદ્રમાં તેમના સ્વરની મીઠી બસરી સભળાવા લાગતી

આ વરને પૂજ્યશ્રીનું ચાતુર્માસ વેરાવળ બહોર થયું
શ્રી પ્રાણુલાલજી મ ની જન્મભૂમિ વેરાવળથી વાયકગણ પરિ
ચિત છે જન્મભૂમિનું પણ મનુષ્યપર ઝણુ હોય છે ગોહલનો
ચાતુર્માસ નિયુક્તિ સમારોહ સમાપ્ત થતા મુનિમંડળના વિહાર
પ્રારંભ થયા ગોમટા, પીઠડીયા થઈ જેતપુર પધાર્યા જેતપુરને
તપસ્વીજીએ એક જ્ઞાન કેદ્રનું રૂપ આપ્યું હતું જેતપુર પાક
શાળા ત્યાંનું મુખ્ય આકર્ષણ હતું આ વખતે જેતપુર સંઘે
વેરાવળ પછીના ચાતુર્માસ માટે જેતપુરને લાલ આપવા લગ
લગ વચન લઈ લીધું હતું પુન શુરહેવ જેતલસર થઈ જુના-
ગઢ પધાર્યા આ વખતે જુનાગઢને બે વખત લાલ મળ્યો
જુનાગઢથી મેદરડા થઈને વેરાવળનો રસ્તો લેવાનો હતો
હવાના પ્રવાહની જેમ મુનિરાજે વહી રહ્યા હતા

જુનાગઢથી મેદરડા પધાગતા અપૂર્વ આનંદ થયો હતું
તો ચાતુર્માસનો સ્વાદ દાઢમાં જ હતો શુરહેવોએ ‘અધિક
મમયનવી’ કહીને આગળ વધવાનું બહોર કયું મેદરડા સમાજને
લાગ્યું કે અધરુ સાણુ પીગસાયું છે પણ શું થાય ? મેદરડાની
આવભડી પ્રેમાજલિનો આદર કરી અબાર, માળીયા, ગડુ આદિ
ગામોનો સ્પર્ગ કરતા કરતા સમુદ્ર તટે વેગવળ બદર પધાર્યા
વેગવળની વામ તાર્છ છલકાતી હતી અદમ્ય ઉત્સાહ ઉભરાતો
હતો વેગવળની નિર્દોષ અને ચરલ લક્ષિત ઘડીસર સર્વ વિરમ-
ગા! કાળી ગમમય કડી મૂકતી હતી

વેરાવળની ધરતીમાં ધુમેલો આ જાળ આજ જાળમેળી
 બની પુનઃ જાણે વેરાવળને પાવન કરવા પહેલેથી ગયો, વેરાવળ
 સમને જ મહામિના નાતે પણ વાત્સલ્ય વરસતું હતું આ
 મહારાજ તો આપણા અને આપણા સમાજના છે, તેવી મમતા
 વિદસી રહી હતી વેરાવળ શ્રીસચે જનન્ય ભક્તિ બતાવી.
 આ વાતુર્માસમાં પૂ. શ્રી જયજીજી મ, શ્રી પ્રેમજીજી મ.
 શ્રી પ્રાણદાસજી મ. અને વીજીજી મુનિ આદિ ઠાણા ૪ વધારે
 હતા. પૂ. શ્રી જયજીજી મ. શ્રી વેરાવળ કોતની જે થઈ
 હતી તેના મીઠા રણ મળે છે તેમ અનુભવાતું હતું આજે
 પ્રાણદાસજી મ ની આરગી ઉપર શ્રીસચે દોહવા માગ્યો હતો
 સ પિતાના સૂરે. હાલમાં રહ્યા હતા ભેતભેતામાં વાતુર્માસના
 દિવસો વહી રહ્યા. યશુવલ્લુ અખેલ દોળી દિવાળી બેવા દિવસોમાં
 ધમકરણીનું ઉત્કટ રૂપ જોવામાં આવ્યું વાતુર્માસ દરમ્યાન
 પૂ. પ્રાણદાસજી મ. ના અધ્યપન અને સ્વાધ્યાય વાણી જ રહેતા
 અને તેઓશ્રીની અનુભવ સમૃદ્ધિ વધતી ચાલી જેમજેમ તેમને
 અનુભવ વધતો ગયો તેમ તેમ વાતુર્માસ પણ જોકે પછી જોકે
 વધારે હેરાંખમાન થવા લાગ્યા. કાર્તિકી પૂજા અને દિવસે બોડલ
 સમાવના નિમમાનુસાર મુનિજીજી મહા પ્રતિક્રમણ હમું
 સમસ્ત શ્રીસચેની ખમત ખામણા કર્યા, ત્યારે લલભલા
 હંજી કાળજી પણ ખીમણા મના વસગી બધા ભરી અસુ
 ઝરતી આખોથી વિદાય હોવા શુરુદેવેજી બહાર કાઢો છોડ્યો.
 જામનગર ભણી હજિણ દોહાર તરફ મીટ માટી વિદાય દરમ
 કારમું હતું વેરાવળના ભક્તિ પ્રધાન શાવક આનિકાઓ પણ
 દિવસો સુધી સાથે આપી સેવા બતાવતા રહ્યા.

કેશીદ અને અગતશર્ક અને ઠીક ઠીક કોત્રો છે મુનિ-
 રાજેનુ ત્યા પદાપણ મહું કેશીદ જો ધંધાકાતુ જોકે રણિયામણ
 કેન્દ્ર છે અગતશર્કની લીલી ભૂમિ અને આજ વાટિકાઓ મન
 મુગ્ધ કરે છે ત્યાના અઠિજન્ય આવકોનો કાલ મલાવવાની

હતો ગુરુદેવ પ્રત્યે શિષ્ટતા અને નમ્રતા વળાણવા લાયક છે. ત્યાથી મુનિરાજે ધોરાણ પથકમાં બિતરી આળ્યા ભાદર નદીનો હર્યોબર્યો પ્રદેશ, મનોહર તટવર્તી ક્ષેત્ર મોરલાના ટહુંકાર, ભાવશીની પ્રભ-એ બધા લાલિત્યમાં ભકિતરસ ઉમેરો કરતા. અહીંથી ગુરુદેવો છત્રાસા, પાટણવાવ થઈને ઉપલેટા પ્રધાર્યા

છત્રાસા સુદર સ્થળ છે પાટણવાવના પહાડો સુપ્રસિદ્ધ છે ગામના પાદરમાં જ આવા રણિયામણા ડુંગરા ને તેમાંથી બારે માસ વહેતા ઝરણા જાણે જનતાના હૃદય ઝરણાની સાક્ષી આપતા હોય! ટપકેશ્વર મહાદેવની શુદ્ધ અને તેજ શુદ્ધામાં એક વિસ્તૃત પથ્થરની છત આશ્ચર્ય ઉપજાવે છે મુનિરાજેએ આ સ્થાનનું નિરીક્ષણ કર્યું અને પહાડમાં ફરતા તરુણો અને યુવાનોને અહિં સા અને દયાધર્મની શિક્ષાઓ આપી નિર્દોષ પશુપર મહાર ન કરવાની પ્રેરણાઓ આપી

ઉપલેટા સૌરાષ્ટ્રમાં પોતાનું અગ્રસ્થાન ધરાવે છે ઉપલેટા શ્રીસદા સુસ્તપથે પરપરાનો સમાદર બળવે છે ગુરુદેવોએ ઉપલેટામાં પગલા કરતા શ્રીસદાને અપૂર્વ ખુશી ઉપજી ઉપલેટાનો શેઠ પરિવાર ખરેખર આદર્શ પરિવાર છે અત્યારે તે પરિવારના ઘણાખરા ભાઈઓ બહાર શહેરોમાં વસી રહ્યા છે એ વખતે શેઠ પરિવારની પૂરી બહોળલાલી હતી એક જ હાડકે ૫૦ થી ૬૦ માણસો જમતા હતા તેમની રાજશાહી મર્યાદા અને શિસ્ત માન ઉપજાવે તેવા હતા શિષ્ટાચાર અને નમ્રતા તેમની ખાનદાની ઉપર પ્રકાશ નાખતા હતા ઉપલેટા બરવાળા સપ્તાયનું ક્ષેત્ર ગણાય છે પરંતુ ત્યાં સાપ્રદાયિક ભિન્નતા કરતા ધર્મ પ્રત્યેની ભકિત અને શાસનનો મહિમા વધારે છે ઉપલેટામાં ગુરુદેવોએ સારો એવો ઉપદેશ આપ્યો

ઉપલેટાથી ધોરાણ છોડીને ઘુડ ધોરાણ ઉપર થઈ ગુરુદેવો મેલાબેડી તરફ આગળ વધ્યા ભાદરનો પ્રદેશ છોડી શુદ્ધ

હાલારમા પ્રવેશ કર્યો. વેરાવળથી જામનગરને લક્ષ્ય બનાવ્યું હતું. જામના બધા ક્ષેત્રોની ગૌરવગાથાઓ સાંભળતા રામાંસ ઉપજાવે છે તે પ્રદેશમા ખાલીર-જાણની પણ મોટી વસ્તી ભેવામા આવે છે તેમજ આતિથ્ય શ્રેષ્ઠ કેળવે છે ઐતિહાસિક પરપરા અને બહાદુર જામરાજાઓ વિખેની દલકાયાઓનો સંગ્રહ કરતા દોઢલખને સ્પર્શી દવાધર્મનો ઉપદેશ આપતા પુરુષો જામનગર પધારી ગયા.

જામનગરના માનીત મંદિરો અને કળાના નમૂનાઓ તથા અપત્ત જોનારને નિરીક્ષણનો ઘણો મથાલો પૂરો પાડે છે જામનગરના ખાણમા મોટી પાકતા ગ્રા વાતમાં પણ તથ્ય છે જૈન જનતાની પણ પ્રભુતા ભેવામા આવે છે જોનારને જામનગરમા જૈન સમાજના કેદ્રો અને સંગઠન આપાર અને જહોજહાલી નજરે પડે છે શુરહેવો પધારતા જામનગરના મંદિર અને શાસ્ત્રપ્રવીણ સંઘે આવવાની સ્વાગત થયું જામ નગરમા આતુર્માંસ કર્યા વિના માંસધની જૂજ બાજે તેમ ન હતું શુરહેવો એક આતુર્માંસની યાત્રામાં આગલો આતુર્માંસના બીજ વાવતા સભની લકિવનુ માપ કરી લેતા જામનગર સદ શ્રી પ્રાણહાણી મ. ના પ્રવચનથી જાણ્યો. શ્રી. જયજીભ મ ની અવધારકતાની તેમતા ઉપર છાપ પડી.

જામનગરના શ્રીસદે પૂજ્યશ્રીને આતુર્માંસનો લાભ આપવા માટે હાર્દિક વિનંતિ કરી એકતરીકે જામનગરનું હૃદય છતાં હતું અત્યાર સુધી મુનિ મહારાજો પધારતા, શાસ્ત્રવાળી સાંભળવા મળતી, પરંતુ શુરહેવોની વાળીનો સ્વાદ જુદો હતો. સુમ આવવાની તલસ્પર્શી છણાવટ ભેવા મળી ન હતી. સાથે મધુર તાના મીઠા જૂટકા પીવા મળ્યા ન હતા જામનગર શ્રીસદની વિશાળ સભાઓ મત્રસુધ બનીને શુરહેવોને નિકાળી રહી જામનગરના શાસ્ત્રજ્ઞ ગણાતા વિશિષ્ટ માળકોએ શુરહેવની અથ

મીમાસા સાલળી ત્યારે અર્પણ લાવથી હૃદય ગદ્ગદ થઈ ગયા જામનગરના ટુકા સમયમા ગુરુદેવને અજોડ મહેળતાં મળી હતી

જામનગરના સઘે મોઘી વિદ્યા અર્પી ગુરુદેવોએ ગોડલ તરફ પ્રસ્થાન કર્યું તે વખતે રાજકોટ ઉદયમાન હતું પરંતુ જૈનસંઘની દૃષ્ટિએ રાજકોટ કરતા ગોડલ વધારે પ્રમુતાશાળી હતું ત્યાંનો વિશાળ સ્થા જૈન સંમુદાય સૌરાષ્ટ્રમા પ્રથમ પંક્તિમા સ્થાન ધરાવતો હતો જામનગરથી કાલાવડ થઈ ગુરુ દેવે લોધીકા પધાર્યા લોધીકા દરબારોની પૂ તપસ્વીજી પ્રત્યે અનન્ય શ્રદ્ધા હતી પૂજ્ય શ્રી પધારતા લોધીકા દરબારે ઘણું જ ભાવપૂર્વક આગ્રહ કરી ત્યાં રોક્યા આખ્યાન વાણીને લાલ લઈ હયાધર્મમા આગળ વધ્યા અત્યાર સુધી પણ લોધીકા દરબારે પામે તે સમયના લેખ હતા

ગોડલ નજદીકે આવી ગયું હતું વૈશાળી પૂર્ણિમાના આતુર્ભાસ નિશ્ચિત થવાના હતા સાધુમતો ગોડલ તરફ પધારી રહ્યા હતા ગોડલ પધારતા ત્યાંના શ્રીસત્રે બહુમાનથી ગુરુદેવોની પધરામણી કરાવી પૂજ્યશ્રીનું આતુર્ભાસ જેતપુર બહૈર થયું શેપકાળને લાલ ગોડલને આપી ગુરુદેવે પીકડિયા થઈને જેતપુર પધારી ગયા જેતપુર સાધુ મતોનું ઘર બની ગયું હતું જેતપુરની માઠી ગલીએ વિશાળ હૃદયના માણુએને વસાવી અષ્ટ વિરોધાસાસ પ્રગટ કરતી હતી, શામળજી જોડાસાઈ અનન્ય ભક્ત હતા ઉપરાત ગાંધી કુટુંબ, કામદાર કુટુંબ, કોઠારી કુટુંબ આદિ દીપતા અને બહોળલાલી વાળા પરિવારે હતા

બાદરના એકદમ ઠાંઠે જ વગેલુ જેતપુર આપરાજવાળાના પગઠમેની હતું પણ સાક્ષી આપી રહ્યું છે જેતપુર પગઠની કાઠી દરબારોની ચગગાથાઓના ઇતિહાસ મચ્છુ છે ભાદરની જિંદગી બેખરો જેતપુરની ધરતીના પેટાળની કથા બોલી રહી

છે વસ્તુત જેતપુરની ધરતી અઢિખમ કાચા જેવી છે પૂરુ શુરહેવાએ જેતપુરને પોતાની વાણીના ચાર ચાર મહિના સુધી રસથાળ પીરમ્યા. જેતપુરના સસ્કારી કુટુંબોએ લાવલક્ષિ અને તપસ્વીઓની રજોળી પૂરી ગુરુહેવોનું સમાન વધારવામા ત્રી પદવા ન હીધી જેતપુર લીબડી અને ગોઠલ અને સપ્રાપનું ફેત્ર છે પણ જીકવતાનું નમ્રાફ જલ્લુ રહે છે

પૂ. તપસ્વીજીનું સાથે જલ્લુર્માસ હાવાથી ઠી. પ્રાણુલાલજી મ. ને વિશેષ સ્વાધ્યાય, ચિંતન, અને ઊઠા અભ્યાસની તક મળી. પૂ. તપસ્વીજી મ. તથા ગોવિંદજી મ. જેતપુરમા બિરાજમાન હતા તેમનું પણ જલ્લુર્માસ ત્યાં થતા કુલ ઠાણાઃ ચમલ ઉપરાલ મહાસતીજી મણીબાઈ કુલકુવરબાઈ અને જલ્લુવરબાઈ ઠાણાઃ તથા મોટા કુધીબાઈ રણીચાતબાઈ અને જેમકુવરબાઈ ઠાણાઃ હતા સાધ્વીજી ઠાણાઃ અને સાધુ ઠાણાઃ મળી કુલ ઠાણાઃ, બિરાજમાન હતા. આમ જલ્લુર્વિષ સમયતા જેતપુરની શોભા અનેરી હતી.

શ્રદ્ધાજલિ અને કીર્તિનો કળશ

૨૧

(જેતપુર ચાતુર્માસ સ. ૧૯૭૮)

(અમનગર , સ. ૧૯૭૯)

બને ધૂધર શુભ બન્ધુઓનું ચોમાસુ જેતપુર મુકામે-
થયું ધર્મના અનુરાગમા અને ધર્મકરણીમા ખૂબ જ વધારો
થયો શ્રી પ્રાણલાલે મ ની વધતી જતી શક્તિ અને અતુ-
લ એક બાબત આશા ઉપજાવી રહ્યા હતા, ત્યારે બીજી બાબત
પૂ તપસ્વીજી મહારાજની શરીર શક્તિ લીધું ચર્ચ રહી હતી
ચાતુર્માસ પહેલા જ વિશેષ કપથી તબિયત બગડતા 'તોરી'
ગામમા આરામ માટે સારુ રોકાવું પડ્યું હતું ત્યારથી જ
શરીર ચિતાનો વિષય બની ગયું હતું

ચોમાસા દરમ્યાન સ્વાસ્થ્ય નરમ ગરમ રહ્યા કરતું પૂ
જયજીવંત મ ને મનમા ઊઠે ઊઠે સવેદન થયા કરતું હતું
શ્રી પ્રાણલાલે મ જ્ઞાન લેવાની સાથે અપૂર્વ મેવા બલવતા
હતા સેવામા શ્રી ગોવિંદજી મહારાજનો ભાવ અવલુનીય
હતો શ્રી પ્રેમજીવંત મ શ્રાવકોને સાચવી લેતા વીંગળ મુનિ
પણ મેવામા યથા સમય તૈયાર રહેતા

ચાતુર્માસ કાળ પૂરો થયો તુરંત જ વિહાર કરવાનું અશક્ય
બન્યું તપસ્વીજી મ તું મન પરમ વિગ્રહિતમા લવલીન બનતું
ગયું બાહ્ય ધર્મભય પ્રવૃત્તિમાથી પણ તેમનું ચિત્ત નિરસ
બની મર્વા અતર્કની બનતું ગયું શ્રી પ્રાણલાલે મ
સૂક્ષ્મતાથી તપસ્વીજીની દિનચર્યાનું અધ્યયન કરતા હતા પૂ
તપસ્વીજી મ ને સુખસાતા પૂજવા માટે દર્શનાર્થીના મમૂહ

ઉમડવા લાગ્યા હતા. ઇશન કરી પાછા ફરતા બાજીનો ચિંતા મળે બતાવતા અને અતિમ ઇશન કરવા હોય તો કરી શ્યો ની હવા ફેલાવી દેતા હતા. લાગે છે કે બાજી તપસ્વીજી મ આ શ્રૂમઠળ પર નથી જોવા શૂર કાઠતા હતા.

અતિથિઓનો પ્રવાસ વધતો ગયો તેમ તેમ થી પ્રાણુ લાલજી મ ના જવાબદારી પણ વધતી જ ગઈ પુ જયચંદ્રજી મ ને પણ અવધાનાં અસર ડેખાતી થી પ્રાણુલાલજી મહારાજે જો વખતે ધૈર્ય શીઘ્ર વિવેક અને અનુભવ જ્ઞાનનો પરિવશ આવ્યો. તપસ્વીજીએ પણ ગુણ અને ભૂતી વિદ્યા સંભળીનું મનુ જ્ઞાન પાત્ર બાળી શી. પ્રાણુલાલજી મ ને આપવા મા મુ તપસ્વીજીને ત્યેક કિંમતી તેમના અવશ્યાત્માનો સંદેશ મળી રહેતો હતો. હવે સૌને જણાવા લાગ્યું કે આવાત પામેલું શરીર હવે વધારે દિવસનું મહેમાન નથી.

આત્મીય સમાપ્તિને હજી તેજ જ દિવસ થયા હતા કારણક વડિ તેમનો દિવસનજીક આવ્યો. જ્ઞાની અને યોગીની પર પરા પ્રમાણે તપસ્વીજીને પણ હેલ વિલમજવાનું સૂઝી આવ્યું પોતાના ઉજ્જવલ તપોમય જીવનને શોભે તેવું જ અતિમ પ્રયાણ તેમણે આરંભ્યું. આવડ જીવન અનશન સ્વીકારી જવા નહ તપસ્વીજીએ સધારો પથળી લીધો. સમજ સાધુ વજ અને આર્ચાગણ આશ્રય બંધિત થયા.

સમાજની વાત વાણુવેળે સવત્ર ફેલાઈ ગઈ. જેતપુરના ઇતિહાસમાં એક સુવણ પ્રસંગ ટકાઈ ગયો. કમ્મ મુજરાત, ગુજઈ અને સમજ સૌરાષ્ટ્રથી હંબરોના સમૂહો ઉમડવા લાગ્યા. પ્રતિદિન સંહસ્ર સંહસ્રમનુ યોજતપુરને આગળે આવવા લાગ્યા. સ્પેસિયલ ડેપુટાઓ ટ્રેનમાં બેઠાયા. જેતપુર તીર્થધામ બની ગયું. જેતપુરના સમય રસ્તાઓ અને ગલીઓમાં મેળા જેવી થી. ઉત્સાવા લાગી.

જેતપુરના વ્યાપારીઓને પણ કમાણી વધી પડી પ્રત્યેક દુકાન પર માલ મળવો કઠિન થઈ પડ્યો. એ વખતે જેતપુર સૌરાષ્ટ્રનું મુખ્ય જેવું લાગતું પૂ તપસ્વીજી મ ની અટાલતા અને પરમ શાત લેશ્યા મુખપર ચમકી રહ્યા હતા સથારાના દિવસ પર દિવસ પસાર થવા લાગ્યા. આખા સૌરાષ્ટ્રના ખૂણે ખૂણે તપસ્વીજીના સથારાની મહાયોગ અને અતિમ સમાધિની ચર્ચા થવા લાગી.

આ વખતે પૂ પ્રાણુલાલજી મહારાજે પોતાના જીવનની ઉલ્લસલ ઘડી જેવો સોનેરી લાગ લગવ્યો ભક્તજનોને શ્રી. પ્રાણુલાલજી મએ સંબોધવાનું શરૂ રાખ્યું એ વખતે તેમની નાની અવસ્થા અને શરીરનું જોમ, ઘોલવાની કળા, મધુર અને પ્રચંડ ગળાનો રણકાર સૌના હૃદયમાં ઘર કરતા હતા દિવસના ત્રણ ત્રણ વખત પ્રવચન ચાલતા આવનારા ભક્તગણોને અહીં ખીજી પ્રવૃત્તિ પણ શુ હોય । તપસ્વીજી મ ના દર્શનથી શુરુ પ્રત્યેનો વ્યામોહ ઉપજતો નિરાશા છવાઈ જતી પરંતુ જ્યારે જનસમૂહ શ્રી પ્રાણુશુરને સાલળવા એકત્ર થતો ત્યારે તેમનામાં તપસ્વીજીના તેજ લોકોને દેખાતા

[આ જીવન ચારિત્રના પ્રથમ સપાદન કર્તા પૂ તપસ્વી શ્રી જગજીવનજી મ સથારા વખતે શ્રી પ્રાણુલાલજી મ ની પ્રતિભાનો ઉલ્લેખ કરતા પોતાના જાત અનુભવની નીચે પ્રમાણે નોંધ આપે છે]

મે હજુ દીક્ષા લીધી ન હતી એટલું જ નહિ પણ ધર્મથી ઘણું જ અપરિચિત હતો મારા દુધી બહેન બગસરાથી દલ-ખાણિયા મળવા માટે આવ્યા હતા તે પાછા બગસરા જવા લાગ્યા ત્યારે રસ્તામાં તપસ્વીજીના સથારાના સમાચાર મળ્યા તેથી ગાહુ પાછું વાળ્યું બહેનની પ્રેરણા પ્રમાણે તેમને અને બાળકોને લઈ હું જેતપુર ગયો. શહેરનો વધારે અનુભવ ન

હતો. આટલી મોટી બીડ અને ભવસ્થા ભેંધને મારુ મન
અ બાઈજી તપસ્વીલના દશ નમી અમે પાવન બન્યા સમારનો
આ સમારેલું ભેંધને સમારો ન સીને ત્યા સુધી જેતપુર
રહેવાનો નિષ્ક્રય કર્યો જાળકોને ઘેર પહોંચાડીને મારા મિત્ર
બધુ જ બાવીશ સાથે પુન જેતપુર આવ્યો. હંબરો હંબરો
લોકોના ઉછળતા ભાવ અને હિંમત ભેંધને જામને હૃદયમાં
મણી જ બસર ઘઈ પ્રતિદિન એ વખતે શ્રી પ્રાણલાલ મ.
બુલડ અવાજે પ્રવચનોથી લોકોને સંતોષતા હતા ત્યાજ્યાન
દરમ્યાન શ્રુતિ અને ખીરજ માટે અપીલ કરતા જનતાને
આશ્વાસન બધાવતા હતા તે વખતે પ્રાણલાલ મ. તુ ખમીર
પ્રગટું હતું ચહેરો જેદીખમાન બની બારે બાજુ કાતિ પાસ
રતો હતો. લોકોમાં વૈરાગ્ય રસના ફેલા ચાલતા હતા ગુરુદેવના
સમારની હકીકતનું જ્ઞાન કરતા પોતે પણ ગળગળા ઘઈ જતા હતા.

સમારે ૧૭ દિવસ ચાલ્યો. ૧૭ દિવસમાં તે શ્રી પ્રાણ
લાલ પૂરા ક્રમ થોળી બની અગ્નિ પરીક્ષામાં પસાર ઘઈ સાચુ
સાતુ બની ચૂક્યા. માગસર મુદ ૧૫નો દિવસ હતો. હું મારા
મિત્ર સાથે વરહમાં સૂતો હતો. યનિવારની રાત્રિ પૂરી થવા
આવી હતી. મને સ્વપ્ન આવ્યું કે શ્રી તપસ્વીલ મહારાજ
જેતરની કેદી ઉપર એકલા જ ચાલવા લાગ્યા શ્રી પ્રાણસુનિ
તેમને ટેકો આપવાનો જવાબ કરતા પાછળ આસ્થા એટલામાં
તપસ્વીલ મહારાજે પાછુ વાળીને એક પોતાના હાથ એકી
લીધા બાંહે વિદાય લેતા હતા. સ્વપ્ન પૂરું થતા અંખ છિપી
ગઈ એજ વખતે મારા મિત્ર જ બાવીશને ઉઠાડ્યા. પ્રાતઃ
ચાર બજ્યાનો તમથ હશે મેં જ બાવીશને કહ્યું જ બાવી !
તપસ્વીલનો સમારો જળમટી સીલ જશે, ઠાં સીલ ગયો
હશે એવું મને સ્વપ્નામાં જેણાયું છે હજુ જ બાવીશ
કાંઈપણ ઉત્તર વાળે તે પહેલાં તે 'જય જય નદા ! ના સ્વરો

અમે સામંત્યા એજ વખતે મેં ઉપવાસ કરી લીધો. અમે દોડયા.

શ્રી પ્રાણલાલજી મહારાજ અને મુનિવરો તે તપોપૂત અચેતન શરીરથી અતિમ લાવના સાથે દૂર થઈ રહ્યા હતા. માડવી તૈયાર થઈ ગઈ હતી શ્રી તપસ્વીજીની અતિમ યાત્રામાં જનસમુદાય ઉભરાયો હતો. મને મનમાં હતું કે ખાસ શ્રીમત લોકો માડવી ઉપાડશે પણ મેં જોયું કે આમાં શ્રીમતોની નહિ પણ બળવાનની જ બોલબાલ છે એ વખતે મારા શરીરમાં તાકાત હતી, ને મજબૂત બાધો હતા. હું વચમાં જ ધસ્યો. ધક્કામારી લોકોને હટાવીને તપસ્વીજીની પાલખીએ ખભો ધરી દીધો. પછી ઉપાડી તે ઉપાડી જ માનવ મહેરામણુ ઉમટ્યો હતો છાતી પર ધક્કાનું દબાણ થતું કપડા ફાટી જતા હતા.

આટલી લીડમાં પણ અતિમ યાત્રામાં વરસતા ચાલીના ફૂલ ને સિલ્કા લેવા સૌ કોઈ પ્રયાસ કરતા હતા. મારા મનમાં પણ લોક હતો, આ પવિત્ર ફૂલને સચ્છી લેવાનો. માડવી છોડીને કેમ જવાય! તપસ્વીજીના પ્રભાવથી એક ચાલીનું ફૂલ કપાળ પર આવતા મુખમાં ધરી લીધું સ્મશાન યાત્રાની સમાપ્તિ થઈ સધ્યાટાએ લોકો વિખરાયા તપસ્વીજીની કાયાના શુકલ પુદ્ગલો અગ્નિની મુગધમય જ્વાળામાં ભસ્મ થઈ રાખના રૂપેરી રૂપમાં ફેરવાઈ ગયા હવે મને તૃષ્ણા લાગી હતી ઉઠા બેઠું પાણી કયાથી મળે! સૂર્ય આથમવાની તૈયારીમાં હતો એજ વખતે પાણીનો ગાગર લઈ જતા એક માણસને જોયો. આશા ન હતી કે ગરમ હશે! પરંતુ શ્રી તપસ્વીજીનો પ્રભાવ! પાણી ગરમ ને કલ્પ્ય હતું પોને ચોવીંદાર કરી લીધો. ધન્ય તપસ્વીજી!

બીજે દિવસે શ્રી પ્રાણલાલજી મહારાજના વિરહ વચનેમાં તપસ્વીજીને અપાતી શ્રદ્ધાજલિ સાલળતા પશ્ચરાએ પણ પીગળી ગયા અશ્રુઓના પ્રવાહમાં મલા બાણે તણાવા લાગી સમગ્ર

સચારાના અલૌકિક પ્રસંગને શ્રી. પ્રાણુલાલ મહારાજે કીર્તિના કળશ ચડાવી દીધો.

ઉપમુખત બાવ છે શ્રી. જગજીવનજી મ ના તે વખતના અનુભવનો સચારો સીલ ગયા પછી પધારેલા સાધુ સતોએ વિહાર કરવા માગ્યા. પૂ. શ્રી. જમચંદ્રજી મ.શ્રી. પ્રાણુલાલ મ. ની સલાહ લઈ વિહારની નૈશ્વરી કરી જેતપુર અને તેના વિશાળ પાકશાળા બધુ સૂનકાર બનાં ગયું હતું બાહર કઠો રોદ્રરૂપ ધારણ કરીને બધે લોકોને ઝાવવા લાગ્યો. જેતપુરના બાધજીની પક્ષ કિમત ન પડી કે હવે પૂજ્ય શ્રીને આ નિશઞ્ચ સ્થાનમાં વધારે શક્તિને વિરહના તાપમાં તપવા દેવા.

અમનગરથી આવજારી હાજિંક વિનંતિનો ઉત્કૃષ્ટ ભાવ ગુરુદેવોને પોતા પ્રત્યે જેવી રહ્યો હતો. પ્રાણુ ગુરુદેવે વહાલ ભર્યાં સંબોધનથી પ્રાણુને બોલાવ્યા હા મહારાજ! પ્રાણુ બધે બાસ્ત્ર પહેલા જ ગુરુચરણે પહોંચી ગયા ગુરુ શિષ્યનો આ વાર્તાલાપ કેમ બધે પોતે જોશિયાળા બની ગયા હોય અને જોકે ધર્મરક્ષક જોહાત વનવગઢે છોડીને બાસ્ત્રો ગયો હોય તેમ બાસતું હતું ગુરુદેવે તૂટે અવાજે શ્રી. પ્રાણુલાલ મ. ની સલાહ લીધી કે આપણે આમાસુ અમનગર કરીએ તો કેમ? શ્રી. પ્રાણુલાલ મ. ગુરુદેવના વિચારને અનુમોદન આપ્યું કેમ બધે પોતે ગુરુદેવના વિચારોની જોકે છાયા જ હોય! મન્ય ગુરુ શિષ્ય!

અમનગર તરફ પ્રસ્થાન કરતાં એ જ જગુ આવસ્થા હતી ગોંઠામાં ગુરુવર પધાર્યા સવ ત્ર જેતપુરના સચારાની જ વાતો ચાલતી સચારાનો શાસ્ત્રીય મહિમા બતાવીને શ્રી. પ્રાણુલાલ મહારાજે તેની અબજતાનો પ્રવચનમાં જ્યાં જ્યાં ગોંઠાથી રીંગણા ચર્ચ રાજકોટ પધાર્યા રાજકોટ પોતાની વિશિષ્ટતા વધારી રહ્યું હતું રાજકોટના ઉદ્ભવમાન સંઘના મૂળને

મજબૂત કરી ગુરુદેવો જામનગર તરફ આગળ વધ્યા નાનાં
નાનાં જૈન ક્ષેત્રોમા પણ ધર્મનું વિશેષ રૂપ જોવા મળતું
હતું

અરધે રસ્તે પહોંચતા જામનગરના ભાવિકે જોવો દર્શન
તેમજ સેવા માટે આવતા થઈ ગયા જામનગરની જૈન જનતા
ધર્મ બાળકમા સજાગ છે આ ચોમાસામા પૂ. શ્રી જયચંદ્ર
મ, શ્રી ગોવિંદજી મ, શ્રી પ્રેમચંદ્ર મ, શ્રી પ્રાણલાલજી મ,
તથા વીરજીમુનિ એમ ઠાણુ પ પધાર્યા હતા જામનગરને પાંચે
મુનિરાજો પંચ પરમેષ્ઠિ જેવા લાગ્યા પ્રવચનથી તપશ્ચર્યાનો
રંગ જામ્યો પૂજ્યશ્રીએ પોતાના પક્ષને મજબૂત કર્યો જામ-
નગરમા સગઠનની ભાવના ફેલાવી શ્રી ગોરધનભાઈવંશીજી જામ-
નગર સમાજમા પ્રમુખ આવક હતા રાજ્ય અને જનતામા તેની
છાપ પડતી તેઓ ગુરુદેવનાં સેવામા એકનિષ્ઠ હતા ખીજા
પણ સમજી અને સમર્થ આવકો ધર્મના કામમા જોડે રસ લઈ
રહ્યા હતા ચાતુર્માસ ખૂબ જ ધામધૂમથી ઉજવાયું

ધન્ય ખીલખાની ભક્તિ !

૨૨

(ખીલખા અને ભક્તિ બાતુર્માસ સ ૧૯૮૦-૧૯૮૧)

ભાનનગર બાતુર્માસની સમાપ્તિ થતા વસંતી વિદાય આવીને હિમી રહી ભાનનગરમાં પૂજ્યશ્રી અને શ્રી પ્રાણુલાલજી મ ની એવી હિમી છાપ પડી કે એકી જવાળે સૌને સ્વીકારું બલે બીજા સતો શ્રાધ્વીઓ પધાર્યા હોય પરંતુ શ્રી પ્રાણુલાલજી મ ના વક્ષછટા આગળ બધું જ ભૂલાય જાય. ઊછળતો ભાષા પ્રવાહ, મધુર ભજનની ભાવ સરિતા વીર સ્મરણશક્તિ, ન્યાય મુક્ત પ્રતિપાદન શાસ્ત્રીય ભાવોનું સ્પષ્ટીકરણ કયાનો નવીન ઘાટ, રસોની અભિવ્યક્તિ, અનિરૂપદન શીલતા-એ શ્રી. પ્રાણુલાલજી મ ના પ્રવચનના વિશેષતાઓ હતી. તેમણે હાસ્ય અને હરુણ રસ પર તેમનું પ્રભુત્વ હતું હાસ્યના તરંગો ખીલવામાં સિદ્ધ હતા હતા. હરુણ રસનો ગ્રોહ આવતો ત્યારે હઠણ કાળજા પણ અસુપાત કરતા વાતાવરણને મૂળથી ગમગીન બનાવી દોઢોને હરુણ રસની ધારમાં ડુબાવી હૃદયની સમગ્ર દયાવૃત્તિને ઉત્તેજિત કરવામાં સુરુદેવ શ્રી પ્રાણુલાલજી મ અદ્ભુત સામર્થ્ય ધરાવતા

ભાનનગર શ્રીસથિ અને સમગ્ર જનતાએ શ્રી પ્રાણુલાલજી મની શક્તિના દશ ન હર્ષા ત્યારે તેઓના હૃદયમાં ભારે પરિવતન આ મુ સદાને માટે તેમના ઝણી બની ગયા. ભાનનગરથી વિદાય થયેા દૂર દૂર સુધી પૂજ્યશ્રીના દશ ન અને સેવા માટે દોઢવમૂઠો આવતા જ રહ્યા. આ બધી અવકાશ પ્રવૃત્તિ સાથે તેમનું અધ્યયન અને પઠન પાઠન આજુ જ હતું ચિંતન અને મનનમાં તેઓ ગરકાવ બનીજતા. તેમની નોંધપાત્ર સમૃદ્ધ

શ્રીની મહેતી દરિયા પરિવાર અને ગોરધનભાઈના પરિવારને પૂ
શ્રીના ચરણોમાં અનન્ય નિષ્ઠા બધાણી હતી

પૂજ્યશ્રીએ આ વખતે નવા જ શેત્રોમાં વિહાર આરંભ્યો
લખનનગરથી દરિયાકાંઠાના સમાપ્તરે ચાલતા પોરબંદર સુધી
જવાનો નિર્ધાર હતો નગરથી ચેલા, ચગાનો સ્પર્શ કરી લાલ
પુર થઈ લાલુવડ પધાર્યા ચેલા અને ચગામાં જૈન શ્રાવકો સ્વયં
કૃપક છે જેતી ઠગતી વાણિયા કોમ શ્રમયુક્ત નિર્દોષ જીવન
જીવી અહિંયા ધર્મનું પાલન કરતા એક નવો જ આદર્શ જિલો
કરે છે તેઓ માધુઓ પ્રત્યે અનન્ય શ્રદ્ધા ધરાવે છે ભદ્ર સ્વ
ભાવના આ લાઈઓની ભઠિત અવિસ્મરણીય હોય છે લાલ-
પુર અને લાલુવડ પણ સારા સાતાકારી શેત્રો છે લાલુવડથી
પોરબંદર સુધીનો રસ્તો સરસ સમુદ્રી હવાથી વિકાસ પામતા
તાલ અને ખજૂરીના વૃક્ષોથી આશ્ચર્યકાર રહે છે આ આખી
યાત્રા કોઈ દાળની સુદામાણની પદયાત્રાનું સમગ્ર કરાવે છે
ત્રીકૃણુને મળવા માટે પોરબંદર (સુદામાપુરી)થી સુદામાણ ઠારકા
ગયા ત્યારે આજ ભૂમિમાં તેમના પગલા પડ્યા હશે

પોરબંદરમાં અમૃતરસની વૃષ્ટિ કરી સમુદ્ર કાંઠે જ ચાલતા
નવીખંદર વર્ધ મુનિવંશે માગરોળ પધારી ગયા શ્રી પ્રાણુલાલજી
મહાશાજને પોતાના અધ્યયન કાળનું સ્મરણ તાલુ થયું પાઠ
ગ્રાંથના મકાનમાં યજ્ઞ મૂકતા તેમને વરાળ દત્તા નજર સામે
તરવગવા લાગી માગરોળના કિયાનિષ્ઠ શ્રાવકોએ પૂજ્યશ્રીની
અનન્ય ભઠિત બલવી ખૂબ માતા ઉપજવી પૂજ્યશ્રીની વાણીને
પ્રભાવ જ એવો હતો કે વિરોધી માન્ય પણ દૂધ સામે લડતી
માકડની જેવી સ્વિતિને પામતું તેમાંએ શ્રી પ્રાણુલાલજી મ
નો સમન્વયાત્મક દષ્ટિ એટલી તેજાવાણી હતી કે મતભેદ
ઉપી વકે ટાંટ કપાઈ જતા, એકચેનો સૂઝ ગાળ જઈતો

માગરોળથી બુનાગઢની ફાળ સરી વચમાં મેદરડા આરાંમ

ભાગ જેવું હતું અમતસાઈ જગત્સનુ બની જતું માગરોળથી પૂજ્યશ્રી જુનાગઢ પધાર્યા જુનાગઢ સધ શીવન-પ્રાપ્ત થઈ ચૂક્યો હતો. જુનાગઢ શ્રીસંઘને જળવાન બનાવવામાં પૂજ્ય શ્રીનુ ખાસ લક્ષ્ય હતું જુનાગઢ આમેય સૌર ૮૧૭ ઐતિહાસિક મહત્વ ધરાવતું પ્રાચીન નગર છે ચાતુર્માસ નિમુક્તિનો સમય નજરિત આવતા પૂજ્યશ્રીએ જો લ તરફ પ્રયાણ કર્યું લગભગ વૈશાખી પૂર્ણિમા ૧૦ લમાં મનાવવાની સાધુસંતાની ભાવના રહેલી જેતપુર જોડના મામ ના મોઠે વિસામોડના જેતપુરને લાભ આપી પૂજ્યશ્રી ૧૦૩૬ પધાર્યા

જો લમાં ચાતુર્માસ નિમુક્તિનો એક મહોત્સવ જ ઉજવાઈ જતો. મોઠા આરાનાં ચાકી આવતી. ૧૦૩૬ સમ્રાજના લગભગ ત્રણ જાના સત સામ્બીલજો ૧૦૩૬ પધારતા. તપ નવા તેજસ્વી સાધુ સામ્બીલ પોતાની વાળીને પ્રભાવ પાદરતા શ્રી પ્રાણલાલજી મ. આ વખતે સૌની વચ્ચે મહાપાત્ર બની જતા તેમને સાબળવા માટે સૌની લાલસા રૂપ ૮ જોવામાં આવતી હતી ૧૦૩૬માં વિજયનાદ બબ્બી સુરહેવો પુન જોઈ રહેતે પાછા ફર્યા તેમનું આ વખતનું ચાતુર્માસ બીલખા બહેર થયું બીલખા શ્રીસંઘને આ ખબર મળતા રાજી રાજી થઈ ગયો.

પૂજ્યશ્રી બીલખા જવા માટે જેતપુર થઈ ધોરાજી પધાર્યા ધોરાજી જો વખતે સામ્બલદારનું ઠેક્રું હતું ધોરાજીમાં તપસ્વી મહાસાબના વિશેષ ભક્તો હતા ધોરાજીને લાભ આપી પુન મેદરડા થઈ રાણપુર સેત્રાણ માટે પ્રસ્થાન કર્યું બીલખા શ્રી સંઘના ભાઈજી આગળથી જ રાણપુર આવી ગયા હતા રાણપુરથી જ તેઓ સાથે બાલવા લાગ્યા આ ભૂમિમાં પગ મૂક્યો ત્યારે સોરઠની હલક નજરે પડી. સૌરાષ્ટ્રમાં સોરઠની હલક જુદી જ છે સોરઠી દુહામાં સોરઠના મરોડને પારખી

અકાય છે, જો કે 'સોરઠ' શબ્દ સૌરાષ્ટ્રનું જ અપભ્રંશ છે છતાં સોરઠ એક વિભાજન વિશેષ માટે વપરાય છે

જુનાગઢ ખીલખા સોરઠના ઠરવાબ જવા ગણાય ખીલ-ખાની શ્રાવિકાઓએ ગુરુવરોનું સ્વાગત કરતાં લિચે અવાજે ગીતો ગાઈને જ્યારે મીઠા ગજલવી મૂકી, ત્યારે માલુમ પડતું હતું કે જોમવાળી પ્રજાની લલિત કેવી મોહક હોય છે ગુરુવરોના હૈયા હરખાઈ જાય નિર્દોષ સાત્ત્વિક લલિત અને હૈયાને ઉછાળે કેમ જાણે રત્નના ઠરડિયા લાઠ્યા હોય તેમ મસ્ત બનીને જુમવા લાગ્યા હતા શ્રાવક સમુદાય ધનાઢય બની ગયો હોય તેમ ગુરુદેવોને પ્રાપ્ત કરીને મલકાતો મલકાતો આવતો હતો સોરઠની વાતોના તકાકામાં હાસ્યના તો જાણે પડ્યા પડતા હોય છે હમી હસીને વાતો કરતા શ્રાવકો ગુરુદેવોની આગળ આગળ માર્ગ શુદ્ધિ માટે ચાલી રહ્યા હતા, જ્યારે કેટલાક પાછળ ગુરુદેવોના ચરણોનું ધ્યાન કરતા ચાલતા હતા

ખીલખાના સ્થાનક ગાણ જાય ખીલખા જેવા નાના ગામમાં આવ્યા મહાપુરુષોના આતુર્માર્મ ! આખા ગામમાં જાણે સાવની લહાણી થવા લાગી સવારના જ્ઞાન ભરેલા પ્રવચન અને ખપેરના 'રામરસ'ની રામ કથા ઢેકા, માટી, પથ્થર બધાને જાણે ભીજવવા માઠી ખીલખા આખું જાણે ગુરુલલિતમાં મસ્ત બની ગયું ખીલખા એટલે મહાયોગી નયુગમ શર્માની જન્મ-જુમિ ખીલખા એટલે શેઠ મગાળશાહની લલિતકથાનું સ્થાન, એજ ખીલખા આજે ગુરુદેવની રસલહાણે રમી રહ્યું ખીલખા ત્રાંમ ઘે અપૂર્વ મેવા જાણવી દિવનો તો કેમશ એક પછી એક લીરતા પદ્મીઓની જેમ યસાર થઈ ગયા

આખું આતુર્માર્મ ત્રાવડ શ્રાવિકાઓમાં આનંદ આનંદ વગતાર્ધ નહો કમજમ કમજમ જ્ઞાન વગ્ગાદ પછુ વરસતો જ નહો પૂજ્યત્રીના અન્હે કેટલાએ નવા નવા હૃદયોએ અલ્પનાં ભિર્મિ દાલવી અને અનન્ય લગત બની ગયા શેઠશ્રી

જેમકે નામજી બીજાના સુવિખ્યાત આવકે તે બધે શુર
 દેવોના ઘરણામાં પોતાના તન મન ધન સવથા અપણુ કરી
 દીધા આ તો જોઈજ નમૂનો છે જેમ રીત સમગ્રજાણી શુર
 મહારાજની પૂજા જનો ગયુ ત્યાજ તપસ્યા દાન, જ્ઞાનની
 આવનાઓ દેવોના જાન્ય આત્માઓએ પોતાના પ્રત્યાજ્ઞાની તક
 જોળખી અડભુત આરાધના કરી

આત્માસ ૧૦ યનાકે/લાએકેમગ હૈય રહી જડયા શુર
 દેવોનો વિરહ વસનાયઈ પ યો. બધે ભગવાન આ દુષ્ટો ગોકુળનો
 ત્યાજ કયો હોય તુ કડુણ દસ્ય ખડુ યયુ નિરપૃષ્ઠ અને
 વિરહ આત્માઓ નિર્નાક ભાવે ચાલી નાંકળ્યા ધ ધ બીલ
 ખાતી ભક્તિ ।

બીજાથી પગ ઉપરથો ત્યારે બધે શુર દેવને જોડિલ
 વાળા ધાટી ભક્તિ થાહ આવી નાવહીના નીર નજરે અઠવા
 ખસ કુઠલા જવા માટે દીલ ખેચાસુ કેમ બધે મામાનુજામ
 હોય ! સરસઈ નાસાવજર કાલસરી ઘઈ જગસરા પધાયા
 જગસરા જોતો બધે કુલવાડી ત્યાનાં હવા જ છુટી । છતા
 જગસરાનો વધારે મોહ ન કરતા હસા ઘઈ ચલાળા આગમન
 યયુ ગોપાલદાસજી આ હસા મને લાગે છે કે ભારતના ઇતિ
 હાસમા ચિત્રાઈ રહેશે । સ્વરા / પ્રાપ્તિના પુજરાવના પ્રતિ
 હાસમા હસાને વિશેષ સ્થાન મળી જ ચૂકયુ છે જે હતી હસાના
 પ્રતિભા-દશબાર શ્રી ગોપાલદાસ અલાળાથી નેસી ઘઈ સાવર
 કુઠલામા પઠાપણુ કર્યું કુઠલામા શુરદેવોને અનુપમ સાતા
 ઉપજતી આવક આવિકા પોતાના જ શુરવરોને જોઈને ખૂબ
 સંતોષ પામતા

કુજલાથી કાનાતળાવ ખારજળી છતરીયા ઘઈ પૂજ્યશ્રી
 ધારી પધારી ગયા ધારી શ્રીસમનો પઠથો પડતો હતો
 શ્રી પ્રાણલાલજી મ નુ ધારીમા પ્રથમ જ આગમન હતુ ધારી
 નજરીની જળહીલા નદનવનના ઝરણાઓને ચરમાવ તવી હતી

થેતુ છ નહીં ધારીની પાદરમ્બા જે ગેલ કરે છે, તેનો આનંદ તો ધારીવાસી તરવૈયાઓ જ બાણે છે ધારી ગીરનુ નાકુ હોવાથી વ્યાપારથી ધમધમતુ રહે છે ધારીના સુખી શ્રાવકો ગુરુદેવોના દર્શનથી પાવન થયા

પૂજ્યશ્રીએ ધારીથી પુન બગસરા થઈ જેતપુરનુ પ્રયાણ કર્યું વશાખ પૂણ્ય ના નજદીક હતી ગોડલ સઘ મહામુનિઓની કાકડોળે રાહ ભેઈ રહ્યો હતો જેતપુરને પાવન કરી પરમ પુરુષો ગોડલ પધાર્યા ગોડલનો આ મહોત્સવ અનેક દર્શનાર્થીઓને એકસાથે ગુરુગોરાશ્ણીના દર્શનનુ નિમિત્ત બનતો ગોડલને આ સમયે મોઘા મહેમાનોના સ્વાગત કરવાની તક મળતી ગુરુદેવનુ આતુર્ભાસ રાજકોટ નિમાયુ

ગોડલથી લોધીકા, ખીરસરા થઈ મુનિવરો રાજકોટ પધાર્યા. એ વખતે રાજકોટ રાજકીય દૃષ્ટિએ મહત્ત્વ પૂર્ણ બની ગયુ હતુ પોલિટિકલ એજન્ટના હાથમા વહીવટ હતો અગ્રેણ રાજ્યની આખી ભેવા મળતી રાજકોટમા સમગ્ર સૌરાષ્ટ્રમાથી માણસો ખેચાઈ આવ્યા હતા જૈનોનુ પ્રભુત્વ હતુ રાજકોટ એટલે સૌરાષ્ટ્રનુ હૃદય !

પૂજ્યવરોના આતુર્ભાસથી રાજકોટમા નૈતિક સંસ્કારોના વાવેતર થયા ઉદયમાન પ્રજામા ધાર્મિક સંસ્કાર રેડી ગુરુવરોએ આવતા દૂપણો સામે જૈન પ્રજાના રક્ષા કરી ગુરુદેવોના અપૂર્વ વારસાને રાજકોટની પ્રજાએ સંભાળ્યો ગુરુદેવોના સંદેશ ધ્યાનપૂર્વક સાંભળ્યા રાજકોટમા ચોમાસુ થવાથી ગુરુદેવની મહાનતાનો આરે બાળુ પ્રકાશ પડ્યો ક્રિયા, ભક્તિ અને જ્ઞાનનો ત્રિવેણી સંગમ બની ગયો આ ચોમાસુ રાજકોટથી ભૂલી શકાય તેવું નથી ગુરુવરોએ રાજકોટમા આતુર્ભાસ કરી પરમ ઉપકાર કર્યો

ધન્ય હિ સમય તને !

૨૭

(ચિત્રલ આતુર્માંસ ૧૯૮૧)

રાજકોટમાં વાહવાહ બાણવી યુરવરોએ પાખ ફફડાવી
આર માસમાં રાજકોટમાં મોટી પાણીના કાંવા રાજકોટની સ્વમાની
પ્રજાને મનુષ્ય કાંવા કરવાનો અવસર મળ્યો રાજકોટ શ્રીસુવ
સૌરાષ્ટ્રના જૈનસમાજનું નેતૃત્વ કરી શકે તેવા બીજા યુનિવર્સિટી
વાળા કાંવા યુનિ મહારાજાના સમાજમાં, રાજા, પ્રવચન અને
સેવાથી ઉદ્ભવેલા પ્રજામાં કેવા ગુણો ઉભવાય છે તે રાજકોટના
શાણા દક્ષ, બનુભાવી મૌલ આવકભાઈએ અને આ આતુર્માંસથી
પ્રત્યક્ષ થયું પૂજ્યશ્રીના આતુર્માંસ પછી શ્રી સુવને આવા
મહાન લોકસેવો પ્રત્યે અને પૂજ્યશ્રી જયજયહૃદય મ તથા પૂ
આવકભાઈ મની દષ્ટિ પ્રત્યે હિ સ માન બાધત થયું

રાજકોટથી રીબાઝ થઈ ગેઠલ પધાર્યા આ વખતે યુનિ
રાજાના મન વનરાજાને પ્રદેશમાં જવા માટે ઉત્સુક બની
હિંબા સૌરાષ્ટ્રના નાથેર ક્ષેત્ર પર મીટ મળી ઘાંટવઠ નાથેરનું
કેદ છે ધાંવડની વિનતી બરાબર થતી જ રહેતી નાથેર લીધે
હમ પ્રદેશ છે નાથેરમાં જવા માટે ઝીરના જ જલ પાર કરવા
પ તા ગે લથી પગ જાડયો જોકે ધારા નાના નાના જૈન ક્ષેત્રોની
સ્પર્શના કરી આજે સૌરાષ્ટ્રના સેક્રેટરી જામિ જૈન વસ્તીથી ખાલી
થઈ જવા છે યુનિ કલેક્ટર, રાજકોટ ગેઠલની શહેરી
કવાયે આમ્બલવનથી તાણી લીધા છે કેટલાક લોકો આફ્રિકા
સુધી આસ્થા જવા છે તે વખતે આ જામડા જૈન મહાજનોની
ધાર્યામાં કાંવા જૈનોનું આમ્બલવન બહુ જ સુખમય હતું

તેઓશ્રી ખોખરી, સુલતાનપુર, ખરવાળુ, વડીયા, સાક-
રોળુ, ખીજડીયુ, ખીજુ ખરવાળુ, વાવડી, રાણપુર, લે સાણુ,
હામતીયુ ઘઈ પુન ખીલખાને લાલ આખો ત્યાથી ચાવડ,
મોણીયુ, સરસઈ મોણપરી પધારતા, ગીર જ ગલના કઠિ
આવી પહોચ્યા, જ્યા રાત્રે સિહની ત્રાડો સભળાય છે ખોખ
રીથી લઈ મોણપુરો સુધી ખધા જ જૈન વસ્તીના ગામે છે દરેક
ગામમા પ્રભાવશાળો આવડો પૂજ્યશ્રીની અનન્ય સેવા બળવી
ધર્મલાભ લેતા હતા

મોણપુરીથી આલાવાણી નેશ આખ્યા જ ગલમા મ ગળ
થઈ રહ્યુ જ ગલમા આહીરોની ઘણી વસ્તી છે અને તેઓ મોટા
પ્રમાણમા લેસો રાખે છે જ ગલની હાથી જેવી લેસો આખમા
પણ સમાતી નથી એક એક લેસ અધમણુ સુધી દૂધ કરે
છે હર ઝૂપડે ધીના એક એક ડળા ભરાય છે આટલી છાશ
દેરવનારી આહીરાણીની પ્રચંડ લાલ ચણેહી જેવી કાયામા ગીર
ભૂમિના ખમીર ઢેખાય છે તેઓ સાધુસતો પ્રત્યે અનન્ય
ભાવ ધરાવે છે એ નેસડામા દયાધર્મનો ઉપદેશ આપતા
ગુરુવરો આગળ વધ્યા

સાસણુ પહોચતા તો ઘનઘોર ગીર જ ગલે મુનિઓતુ
જાણે સ્વાગત કરતા એકદમ નણકમા આવીને પ્રજ્ઞામ કર્યા
સાસણુથી જ ગલના રસ્તે ચાલતા અમૃતવેલ, અકોલવાડી ઘઈ
ઘાટવડમા પહાપણુ કર્યુ ઘાટવડની પ્રભાવે મુનિઓને જૂખ
જ સન્માન્યા પ્રવચનની રંગરેલીમા સૌ ધર્મરંગે રંગાઈ
ગયા ઘણા દિવસની ખ્યાસ પછી વાવડીના ગીઠજળ મળ્યા
હતા લાખી ભૂખ પછી ખીરના ભોજન ખીરસાચા હતા ઘાટવડ
શેવકાળ લાલ આખી, વળતા પાણી ઠોઠા રોઠાઈને સરસઈ તરફ
પધારી ગયા સરસઈ એટલે પ્રાચીન કાળની સરસ્વતીનગરી
આ પ્રદેશમા પુરાતન સરસ્વતીપુરીના અવશેષો મળી આવે છે

ધન્ય છે સમય તને'

૨૩

(ગાંધી વાતુમાંસ ૧૯૮૧)

રાજકોટમાં વાહવાહ મોઢાવી ઝુરુવશેએ પાખ શેઠાવી ચાર માસમાં રાજકોટમાં મોટી પાથર્સ કતા રાજકોટની સ્વમાની પ્રજાને મસ્તક ઘીચુ કરવાનો અવસર મળ્યો રાજકોટ શ્રીસથ સૌરાષ્ટ્રના જૈનસમાજનું નેતૃત્વ કરી શકે તેવા બીજા મુનિવરેએ વાહા હતા મુનિ મહારાજોના સમાગમ હયાત, પ્રવચન અને સેવાથી ઉદયમાન પ્રજામાં કેવા ઝુલો કેળવાય છે તે રાજકોટના શાસ્ત્રા દક્ષ, અનુભવી પ્રૌઢ આવકલાઈઓને આ વાતુમાંસથી પ્રત્યક્ષ થયું પૂજ્યશ્રીના વાતુમાંસ પછી શ્રી સથને આવા મહાન લોકસતો પ્રત્યે અને પૂજ્યશ્રી જયચંદ્ર મ. તથા પૂ. પ્રાણલાલ મની દષ્ટિ પ્રત્યે જીકું સમાન અમલ થયું

રાજકોટથી વીળકા થઈ ગોંડલ પધાર્યા આ વખતે મુનિ રાજોના મન વનરાજોના પ્રદેશમાં જવા માટે ઉત્સુક બની જિલ્લા સૌરાષ્ટ્રના નાથેર ક્ષેત્ર પર ચીઝ મારી ઘાંટવડ નાથેરનું કેદ છે ધાંવડની વિનવી બરાબર થતી જ રહેતી. નાથેર લોકો હમ પ્રદેશ છે નાથેરમાં જવા માટે ગીરના જંગલ પાર કરવા પડતા એ લોકો પત્ર જપાલ્યો જોકે ખાસ નાના નાના જૈન ક્ષેત્રોની સ્પર્શના કરી. આજે સૌરાષ્ટ્રના સેક્રેટ ઝમિા જૈન વસ્તીથી ખાલી થઈ ગયા છે મુજબ કલકત્તા, રાજકોટ ગોંડલની શહેરી ક્ષણે આમ્મલખનથી તાજી લીધા છે કેટલાક લોકો આફ્રિકા સુધી વાહ્યા ગયા છે તે વખતે આ ગામકા જૈન મહાજનોની છાયામાં હતા જેનોતુ આમ્મલખન બહુ જ સુખમય હતું

તેઓશ્રી જોખરી, સુલતાનપુર, બરવાળુ, વડીયા, સાક-
રાળુ, ખીજડીયુ, ખીજુ બરવાળુ, વાવડી, રાણપુર, લેસાણુ,
હડમતીયુ થઈ પુનઃ ખીલખાને લાલ આખ્યો ત્યાથી ચાવડ,
મોળીયુ, સરસઈ મોણપરી પધારતા, ગીર જ ગલના કઠિ
આવી પહોચ્યા, જ્યા રાત્રે સિંહની ત્રાડો સજળાય છે જોખ
રીથી લઈ મોણપુરો સુધી બધા જ જૈન વસ્તીના ગામો છે ફરેક
ગામમા પ્રભાવશાળો શ્રાવકો પૂજ્યશ્રીની અનન્ય સેવા બતાવી
ધર્મલાભ લેતા હતા.

મોણપુરીથી આલાવાણી નેશ આખ્યા જ ગલમા મગળ
થઈ ગયું જ ગલમા આહીરોની ઘણી વસ્તી છે અને તેઓ મોટા
પ્રમાણમા લેસો રાખે છે જ ગલની હાથી જેવી લેસો આખમા
પણ સમાતી નથી એક એક લેસ અધમણ સુધી દૂધ કરે
છે હર જૂપડે ધીના એક એક ડખા ભરાય છે આટલી છાશ
ફેરવનારી આહીરાણીની પ્રચંડ લાલ ચણેટી જેવી કાયામા ગીર
જૂમિના ખમીર દેખાય છે તેઓ સાધુસતો પ્રત્યે અનન્ય
ભાવ ધરાવે છે એ નેસડામા દયાધર્મનો ઉપદેશ આપતા
ગુરુવરો આગળ વધ્યા.

સાસણુ પહોચતા તો ઘનઘોર ગીર જ ગલે મુનિઓતુ
જાણે સ્વાગત કરતા એકઠમ નજીકમા આવીને પ્રણામ કર્યા
સાસણુથી જ ગલના રસ્તે ચાલતા અમૃતવેલ, અકોલવાડી થઈ
ઘાટવડમા પદાર્પણ કર્યું ઘાટવડની પ્રજાએ મુનિઓને ખૂબ
જ સન્માન્યા પ્રવચનની રંગરેલીમા સૌ ધર્મરંગે રંગાઈ
ગયા ઘણા દિવસની ખ્યાસ પછી વાવડીના મીઠાજળ મળ્યા
હતા લાખી ભૂખ પછી ખીરના લોજન ખીરસાચા હતા ઘાટવડ
શેષકાળ લાલ આખી, વળતા યાણી કેઠા રોકાઈને સરસઈ તરફ
પધારી ગયા મરસઈ એટલે પ્રાચીન કાળની સરસ્વતીનગરી
આ પ્રદેશમા પુરાતન સરસ્વતીપુરીના અવશેષો મળી આવે છે

સરસઈ ગુરુમહારાજને ધણુ જ રુચિકર ક્ષેત્ર સરસઈથી લે સાધુ
યઈ જેતપુર આગમન થયુ

ગોઠલમા ધણુ સાધુ સાધ્વીઓ પધારી ગયા હતા ચાતુ
માંસ માટેની સૂચિને તૈયાર કરવા પૂજ્યશ્રીની રાહ જોવાઈ
રહી હતી જેતપુરમાં ગોઠલ આવ્યા આ વખતે લાલ અમને
મળ્યો કે પછી અમારો વારો જ નહિ આવે? ગોઠલના
આવક સમુદાયે પૂજ્યશ્રીના અરણ્યમા પોતાના હકનો ઉદ્દેશ
કરતા અજ ગુજારો પૂજ્યશ્રીનાં ધારણા પણ ગો લને જ લાલ
આપવાનાં જ હતી મો લનાં વિનિતિ સ્વીકારાઈ યઈ પૂજ્ય
શ્રીનુ યોનામુ ગોઠલ બહેન થયુ બે માસનો સમય હાયમા
હતો

પૂજ્યવરો અરજી યઈ જેતપુર પધાર્યા જેતપુરમા ચેષકાળ
રોજાઈને પુન ગોઠલ ચાતુમાંસ પધારી ગયા ગોઠલ બેઠ તો
મીઠીનુ ગામ અને પૂ પ્રાણુલાલભ મ ની જ્ઞાન સમૃદ્ધિ પછી
પુત્રનુ જ શુ? શ્રીસદને પ્રાણુલાલભ મ ના પ્રવચન સાંભ
ળીને લાગતું હતુ કે આપણો સમાજ ખૂબ જ સમૃદ્ધ યઈ
અયો છે આરે માસ ગોઠલમા અમૃતવૃટિ કરી અમ્મની કીર્તિમા
વધારો કર્યો ગોઠલ સ પ્રદાયના સતોમાં પરસ્પર પઠેલી ફાટને
નાખૂંદ કરવા માટ આ ચાતુમાંસમાં પૂજ્યશ્રીએ પ્રણે પ્રવાસ
કરવાનો હતો સમસ્ત બ્રાહ્મણનો કુટાવ બે તરફ હતો શ્રી
પ્રાણુલાલભ મ ના સમન્વય ભરેલા દરિદ્રોણુથી અને સુલેહ
ભરેલા વલણુથી આ વસ્તુને વધારે વેગ મળી રહ્યો.

૧૦૮ શ્રી હરસિંહ મ ની પરપરામાં પૂ મો રેવલ
સ્વામાં સુધી સમસ્ત શ્રીસદ બેઠ સૂત્રમાં બધાઈ ગયો હતો
તેમના સમયમા પ્રારભથીજ મોટો સદ અને નાનો સદ બેવી
ગોઠલ સ પ્રદાયની અવસ્થિત બે શાખા યઈ હતી. બે દે તે
શાખાઓમા કેઈ બાતનુ વૈમનસ્ય ન હતુ બંને સદના

સાધુ સાધ્વીજી એકબીજા પ્રત્યે ઉત્તમ શિષ્ટાચાર જાળવતા પરંતુ દેવજી સ્વામી પછી મોટા સઘના પક્ષમાં જ ક્રિયા સૂત્રોને લઈને નજીવા અસ્થાયી વિવાહે ઘર કચું હતું આ વિવાહ કોઈવાર ઉચ્ચ અને કોઈવાર મદ્દ રૂપે પ્રવર્તમાન થતો સમુદાયમાં આમ થવું સંભવિત છે આ વિવાહ ગમે તેવું રૂપ ધારણ કરે તો પણ તેમાં કોઈ પક્ષને આતરિક જિહા વેરઝેર અથવા દ્વેષાત્મક કાળજી ન હતું તેમજ એકબીજાને ઉતારી પાડી અહંભાવ પોષવાની જિહા વૃત્તિ ન હતી આદર અને સદ્ભાવ બરાબર જાળવાતા હતા જો તેમ ન હોત તો પુનઃ સમુદાયના બે ટુકડા થઈ નવી જ બે શાખાઓ થઈ શકતી હતી તેમ ન બન્યું તેજ અદરની ઉજ્જવળતાનું પ્રમાણ છે

સુધારા સામે પુરાણ બળ પોતાની પકડ જાળવે છે આ ઐતિહાસિક સત્ય છે બધે એમ બનતું આવ્યું છે કહિ અને સુધારામાં ખરેખર સઘર્ષ નથી હોતો, પરંતુ એકબીજા પ્રત્યેની વસ્તુતઃ ચિંતા જ હોય છે જ્યાં કંઈ નવી પ્રવૃત્તિ શરૂ થશે ત્યાં તેમની પરીક્ષા માટે જૂનું બળ પોતાની પકડ અજમાવશે ખરી રીતે તો પકડ બ્રેકનું જ કામ કરે છે તેથી અતો નવા જૂનાનો ઠીક મમનવય બની જાય છે

પૂર્વ તપસ્વી માણેકચંદ્રજી મ ના પ્રયાસથી નૂતન ધર્મ પ્રવૃત્તિ જેવી કે શાસ્ત્રભંડાર, જૈનશાળા, પાઠશાળા, જનતાનો વિશેષ સંપર્ક, ખડન છોડીને પરસ્પર દરેક ધર્મ પ્રત્યેનો નરમ ભાવ, સાધુઓના ક્રિયાકાંડમાં સુધારા-આ સઘર્ષનું કારણ બન્યા વ્યક્તિઓનો કે સાધુસતોનો સઘર્ષ ન હતો ફક્ત માન્યતાઓ સળધી જિહાપોહ હતો આજ જિહાપોહના આધારે અને ભક્તિની પ્રધાનતાઓ કરીને કેટલાક તત્ત્વો આગળ આવ્યા હતા, એટલે ફાટ જેવું દેખાતું હતું ફાટ ઉપરછલ્લી હતી, જ્યારે એકબીજા પ્રત્યેનો સદ્ભાવ સ્થાયી અને મજબૂત હતો...

જે વખતના સમઠાઈન સતોમા પૂ શ્રી બાદવલ મ,
 પૂ શ્રી પરસોતમલ મ પૂ સુંદરલ મ પૂ કાનલ મહારાજ
 વગેરે સતો હતા આ બાદવલ મ મહાન દોષપ્રિય સત
 હતા શ્રી પરસોતમલ મ શાસ્ત્ર ચિંતન અને ઝીણી કૃષ્ણી
 ઝોશી તાળા દધાવના સામધ્યવાળા હતા આ સુન્દરલાલ
 મ પ્રસિદ્ધ જિજ્ઞાસાવાળા સમાધિપ્રિય મહાત્મા હતા જે
 સિવાજ તપસ્વી સતો ગો લ અચ્છને પાવન કરી રહ્યા હતા
 સાધવી સમુદાયમા પણ પ્રજાવશ્યાસિની અને શાસ્ત્ર નિપુણ સતીએ
 બિરાજમાન હતી પ્રોજ સ પ્રદાય દુયોગ્યોએ એક પુ પશુચંદ્રની
 જેમ ચોખતો હતો પાતાની ગૌરવગણામા વધારો કરતો હતો

ઉપરોક્ત લોક છતાં સૌ સમાધાન કરી પાસે આવી
 જવાની અભિલાષાવાળા હતા જરાપણુ વિવાહ ઉજવે
 તો તેના દ્વરગામી જરાજ પરિણામથી બધા સબંધ હતા સંબંધ
 હતા પૂ તપસ્વીલ મ ના તપતેજને સહન કરવા કઠણ
 હતા વળી તેઓની ઉપસ્થિતિમા સ પ્રદાયની ધાક હતી તેઓ
 સમય હતા તેમના સ્વગ ધામ પદાર્થ પછી અને પક્ષની
 તેમની ખોજ જણાતી હતી તેઓએના ઉજવિદારથી સહજ
 ક્ષેત્રોની સભાજ લેવાઈ જતી તેમની ગેરહાજરીમા સૌને મળીને
 પ્રમ કાય કરવાની આવશ્યકતા જણાતી હતી નરમજાવજાવી અચો
 હતો

ગોઠલ શ્રીસજ જ સમ વયની બાવી હતો ગોઠલમા
 અવારનવાર બધા મોટા સતોની પધરામણી રહેતી ગોઠલના
 આગણે જ સ પ્રદાય સભાએ બર્બા યતી સહજ સમાજની દષ્ટિ
 પણ ગોઠલ પ્ર ચે રહેતી ગોઠલના નિબળ પર આધાર રહેતો
 હતો પૂ શ્રીના ગોઠલ ચાતુર્માસમા આ ઉદ્દેશ પણ જળવાયો
 હતો ચાતુર્માસ હરમાન પરસ્પર પ્રેમ અને સહજાવની હવા
 જીવી નરવામા ગુરુ શિષ્યને સહજતા મળી રહી હતી ધીર ધીર
 પ્રાપ્તિ સ્વપાઈ ગઈ હતી ઉજવાનો અગ્નિ લગ્નજ બોલવાઈ

જવાની તૈયારીમાં હતો પૂજ્યશ્રી અને તેમના સુશિષ્ય શ્રી-
પ્રાણુલાલજી મહારાજે સમતા જળતુ સિચન કરી સૌના અજ્ઞાન
પડળ દૂર કર્યા અને સૌની આખોમાં નવું અજ્ઞાન આજીવી
સૌના હૃદય સ્વચ્છ અને સ્ફટિક જેવા નિર્મળ થવા લાગ્યા
પાણી આછરી ગયા માનવતા ઉપર આવવા લાગી ખરેખર
દરેક વસ્તુને સમય પાકે છે ધન્ય છે સમય તને ! તારી જ
છે, સમય લીલા !

ગોડલ આતુર્માસ સોળ આના સફળ થયું પૂજ્યશ્રી
ગોવિંદજી મ, શ્રી પ્રેમચંદ્રજી મ તથા શ્રી પ્રાણુલાલજી મ ઠાણા
૪ આતુર્માસ બિગલ્યા હતા ગાદીના ગામમાં આતુર્માસ હોવાથી
સમગ્ર સૌરાષ્ટ્રના લેત્રોમાંથી દર્શનાર્થી ગણુ ઉભરાતો હતો
બ્યાખ્યાન સિવાય શાસ્ત્રવાચન અને શાસ્ત્રચર્ચાનો કાર્યક્રમ
ચાલતો રહેતો ગોડલના શાસ્ત્રજ્ઞ આવકો આમાં જી ડો રસ ધરા-
વતા હતા ત્યા બિરાજતા બને સઘના સાધુ સાધ્વીજી પણ
જ્ઞાનાદિક લાભ મેળવતા

શ્રી પ્રાણુલાલજી મ તું અધ્યયન ચાલુ હતું શુરુદેવની
સેવામાં તેઓ ખૂબ જ હત્તચિત્ત હતા વડીલ શુરુબંધુઓને
સાતા ઉપબવવી એ પોતાનું પ્રધાન કર્તવ્ય ગણતા સૌના
આશીર્વાદ સાથે ગોડલ આતુર્માસ પૂરું થતા સુધીમાં શ્રીસઘને
અમૂલ્ય લાભ મળ્યો

૪૯ મિહાત

૨૪

ગો લ ચાતુર્માસ સમાપ્ત થયું પૂજ્યશ્રીએ ગોઠલની ગાદીને અનુક્રમ બધી મર્યાદાઓનું પાલન કરી શ્રી પ્રાણલાલનું મ. ને ગમ્મણ પ્રત્યેના કત બચની જવાબદારી તથા આગળ ઉપર શ્રીશ્રી સાથેના વ્યવહારને અનુભવ બાપ્તે પૂ. પ્રાણલાલનું મહારાજે ગોઠલ ગમ્મણના શિરતાજ શ્રી ગો લ સહને મધુર પ્રવચનોથી તૃપ્ત કરી દીધા હોલ-પી વટું પોતાની નેવા સહિત ચતુર્થાઈ અને વિમલ પ્રેમથી સાસરીયામા સૌના હૃદય છલી હ્યે અને પછી માવતર જતા સૌને વિશ્વ પમાટે તેમ પૂજ્યશ્રીએ વિશેષ માનસને પણ પ્રેમરસથી ભીજવી નાખ્યું જાણે વિહાર વિશ્વ-સાર બની ગયો અગલ જગલમા સમસ્ત જનતાને જે મીઠા રહુકાર સજાગાવા હતા તે શાત થઈ ગયા રામરસની રમભરી રવર લકરીએ આ કી ગઈ આ રામ ભણે અયોધ્યા ટોળી ગયા.

સત વરસે પરિપક્વતાના પ્રથમ અરણ્ય પ્રવેશ થાય છે આ અનુભવ પ્રમાણે શ્રી પ્રાણશુર જનતામા સુરુપદને વરી ગયા હતા હવે તેમનામા સાત વરસની પરિપક્વતાનું પ્રથમ અરણ્ય આવી ગયું હતું શરીર ભણવહાર અને ખડતલ બની રહ્યું હતું જવાબમા પ્રાચીન બાપાઓની જલ્દ દેખાવી હતી વાણીમા જોકે ધર્માધ્યાયની છજાવટ ભિતરી આવી હતી. જોખરી પાણી અને બીજા વ્યવહારોમા દક્ષતા ટપકતી હતી શ્રી પ્રાણશુરમા સર્ણવરની છીછપાઈ નહિ પણ સામર્યના બિડાણ હતા પૂજ્યશ્રી જ્યજ્ઞ મહારાજની આંખો ઠરતી હતી. આવા તેજસ્વી મૈથિલા શિષ્યને જોઈને તેઓ બાપોશ

બની આત્મસ્થ બનવા લાગ્યા હતા ગુરુસેવા એ તો શ્રી પ્રાણુ-
લાલજી મહાગજનેા મહામત્ર બની ગયો હતો

હવે શ્રી પ્રાણુલાલજી મના અભિનવ કાર્યના શ્રીગણેશ
ચર્ધ ગયા હતા શ્રી તપસ્વીજી મના પ્રચડ આદોલન પછી
તેમને નવુ જ કાર્ય કરવાનુ હતુ જનતામા વ્યાપેલ ખજાણાટ
ઉપરાત બદલતા સમયની ગતિને પારખવાની હતી ભારતમા
ગાંધી યુગનેા પ્રારભ ચર્ધ ચૂકયો હતો દેશમા સ્વતંત્રતાના
આદોલનેા ઊઠી રહ્યા હતા લોકોના મનમા ભારે પરિવર્તન
આવી રહ્યુ હતુ ખાપુએ ભારતમા પગ મૂકતા આખા દેશને
નવા જ આચકા વાગી રહ્યા હતા દેશી રાજ્યોમા પ્રજા રજ-
વાડાઓના ભાર તળે પીસાઈ રહી હતી કાઠિયાવાડ રજવાડા
ઓની જળમા બધાયેલ પ્રદેશ હતો જનજીવન અને ધર્મ
પર તેની સીધી અસર પડતી

તે વખતની સૌરાષ્ટ્રની સ્થિતિ વિચિત્ર હતી અંગ્રેજી
નીતિથી દેશી રાજ્યો દ્વારા બમણો માર પડતો ખેડૂતો કસબથી
દબાએલા રહેતા જૈન મહાજનોની પ્રજુતા હતી ફક્ત જૈનોની
જ નહિ, બીજી જીજળી કેમ શેષજી પ્રધાન બની ગઈ હતી
બ્રાહ્મણ વર્ગ ધર્મપ્રધાન ન રહીને અર્થપ્રધાન બની વ્યસનમા
સડોવાતો હતો ગરીબ પ્રજાનુ કેમ બેલી ન હતુ ખેડૂત
માડ પોતાનુ પેટ ભરી શકતો સૌરાષ્ટ્ર ઘણા કાળથી અહિ સક
દેરા રહ્યો છે બ્રાહ્મણ, વાણિયા, લુહારા, કણબી એવી કેમ
નિરામિષ અને દયાપ્રધાન વ્યવહાર બળવે છે

પરતુ હવે નવી સભ્યતાનો ઉદય થતા આ, બીડી એ જ
શિકારના વ્યસનમા તણાવા માડી હતી આ વખતે જનજીવનને
ચારિત્રપ્રધાન બનાવના માટે જૈન સતો, સાધ્વીઓ અને
સ્વામી નારાયણ સપ્રદાય મોખરે કામ કરતા હતા દયાધર્મની
પ્રધાનતાવાળો ઉપદેશ દેવાતો હતો જૈન ધર્મ અને ખાસ

કરીને સ્થા. જૈન સમાજમાં રાષ્ટ્રવાદનો જોડ વધારે હતો. સ્થા. નકવાતી સાથુ જ મુખ્ય તથા લોકલુવનમાં વધારે બળી શકતા હતા તેઓ લગભગ ૧ બધી નિરામીન ઠામમાંથી ભિક્ષા લેતા હતા. એથી કરીને જનસંપર્ક વધારે જળવાઈ રહેતો. વળી સ્થાનકવાતી જૈન સમાજમાં અપર્યાપ્તશનુ ભૂત આગળથી સ્વીકારામ્ય નથી સ્થા. જૈન ઉપાશ્રમમાં ઠાકરિયજી ભતિના માણસોને હરિજન મુદ્દાને આદર આપવામાં આવતો હતો. આધ્યાત્મિક આવનાં આ વસ્તુને વધારે વેગ મળ્યો. ખરેખર આ જૈન લોકદષ્ટિ અને રાષ્ટ્રદષ્ટિ એક જને દર્શાવે છે મધ્યકાલીન બીમારીથી ધણે દૂર રહ્યો. કબાર અને નરસિંહ મુજની છાયામાં આ ધર્મનો વધારે વિકાસ થયો છે.

વિષયોત્તર કરીને ઉપરનું આટલું લાંબુ વલ્લુન મેં એટલા માટે આપ્યું છે કે પાઠક આ પ્રાણુલાલનું મતા સમજતી બલ્લુ કરી શકે અને તેઓએ જેવા સમયમાં કામ કર્યું છે તે બાણીને સુરુદેવના લુવનને વધારે ન્યાય આપી શકે. શ્રી પ્રાણુ લાલનું મહાશયે ત્રણ સિદ્ધાંતો ઉપર પોતાનું નિર્માણ કર્યું અને તેની જૂળ જ લીટી અસર થઈ અત્યારે સૌરાષ્ટ્રમાં સ્થા. જૈન સમાજમાં જે સમાધિ શાંતિના દશન આપે છે, તે શ્રી પ્રાણુલાલનું શુરની સમગ્ર નાવિતું જ ફળ છે (૧) સમન્વય વાદ (૨) લોક ઉપકાર અને જ્ઞાનધર્મની પ્રધાનતા (૩) અખંડનવાદ.

સુરુદેવે આ ત્રણ સિદ્ધાંત જે રત્નત્રય જેવા છે તેને સરખી રીતે લુંકપથી અપનાવ્યા. લોકલ સમજાવના આદરિક પક્ષ, સમજાવ પક્ષ અને બીજા સમજાવોની લોકમુલક વસ્તોને બોલુ બનાવી નગવ્ય કરી નાખી પરસ્પર મેળનો અને સમન્વયનો એક ખારો ઉપદેશ આપવા મોકલ્યો. ફક્ત ન જૈનજ નહિ પણ સનાતન ધર્મના વેળુવ, સ્વામી નારાયણ શંકર, રામાનંદી ઇત્યાદિ સમજાવો સાથે પણ જણાવ્યું મેઝ ન કર્યા. બહારે ગ્રામડે ગ્રામડે વિચારી સમસ્ત જનતા અને સર્વ ધર્મ સાથે

અસેદ કેળવ્યો રામરસનુ વ્યાખ્યાન કરી આમજનતાને
પોતાની પ્રેમપકડમા લીધી દબાતો, ન્યાયો અને મધુર કથા-
નકોથી જનતાની ઉચ્ચ લાવનાને જાગૃત કરી

બીજી બાબુ દયા-ધર્મના સચોટ ઉપદેશ આપી, શ્રીમ-
તોની સપત્તિને શુભકાર્યોમા વાળી, જે પાપારામા વપરાતી
હતી જાણી શકાય છે કે શ્રી પ્રાણલાલજી મને લોકો-
પકારના કાર્યમા ખૂબ જ રસ હતો તેમના પ્રવચનમા
શ્રાવણ વાદવિવાદને સ્થાન ન હતું તેમજ ખૂબ ઝીણુ કાતીને
જનતા ન સમજી શકે તેવી સલા પ્રતિકુળ વાતો પીરસતા
નહિ, પરંતુ નાનામા નાનો માણસથી લઈ મોટેરો સુધી સૌ
સમજી શકે, તેમના મન, હૃદય ઉપર ભડી અસર કરી શકે,
તેને વાસ્તવિક કાર્ય કરવાની પ્રેરણા મળે, દયા-ધર્મના ઝરણા
વહે, ત્યાગ-વૈગવ્યના રસ ઉત્પન્ન થાય તેવી, રસપ્રધાન વાણી
સાલજવા મળતી હોય તો લાભિષેકોના આશીર્વાદ કરાવાની
અને લોક તથા મોહનુ પ્રધાન-કારણ પૈમો-અને પરિશદ તેને
છોડવાની શાઓક્ત પ્રેરણા આપતા મનુષ્યનો લોભ ન છૂટે
અને માયાને વળગી રહી જ્ઞાનની વાતો કરે તેને શુરુ મહારાજ
કેશ વાત ડાહ્યા કહેતા શુરુદેવ ભારપૂર્વક જણાવતા કે આવા
હજારો વાત ડાહ્યા કરતા એક કામડાઓ વધારે કલ્યાણ કરે
છે, તેનાથી જનતાનું વધારે હિત સંધાય છે આરભ અને
પરિશદમાથી મુક્ત થતી શકે છે

આના પરિણામે શુરુદેવના વ્યાખ્યાનમા કંઈજુ પદ્યરો
પણ પીગળી જતાં 'પરિશદની' મૂર્છા અને મમતા ઓછી
થતી બીજી બાબુ ધર્મના, પરમાર્થના અને લોક-કલ્યાણના
ધણ કાર્યો થતા આ હતો બાબુ પ્રાણલાલજી મને
જીવનનો બીજો મહાન સિદ્ધાંત જેમા લોકકલ્યાણની ભાવના
સમાઈ જતી

શુરહેવનો ત્રીજો સિદ્ધાંત હતો કેઈ અન્ય મનુષ્ય ખડન ત કરવું કેઈને ખૂશ ન જતાવવા. કેઈ બ્યક્તિ, સમાજ કે ધર્મના વિષયમાં હલકી વાત ન કરવી શા. શુરહેવના સ્વ મુખના શબ્દો છે કે જે માણસ જાન સમાજ ધર્મ મા બ્યક્તિ પર બાકમણ કરે છે તેમાં તેના મનમાં જરૂર સુકમ અને જોડો રાગદ્વેષ હાથેલો છે તે ધર્મના નામે પોતાની દુષાનાં બાળ કાલે છે

બીજાની નિંદા કરનારો પોતે જ પોતાની હલકી વૃત્તિ માટે કરે છે કહેવાનો અર્થ જો કરો કે તેઓશ્રીને ઉપદેશ મળે પ્રધાન હતો પરિણામે શુરહેવ જ્યાં પધારતા ત્યાં સુધે અને શાંતિનું વાચુમળી ફેલાતું, જે સાચા ધ્યેયનું લક્ષણ છે

શ્રી માણસિંધુની આ સરણ અને તત્ત્વ પ્રધાન નીતિથી શુરહેવ શા. જયથાલ મહારાજને અત્યંત હવ મતો. સુપ્રધાનનાં જે રીતે વિષ ફેલાયું હતું, તેમાં આ નવી નીતિ ખૂબ જ પ્રભાવક નીવડી ઉપદેશ અસુતની આ ધારામાં સી સ્નાત કરી પવિત્ર બનવા લાગ્યા.

પૂ. માણસાલલ મ. ની અમાજખરની પાક વધવી જતી હતી. શ્રીસંઘના નરનારીઓને શુરહેવે જોડા કર્યા શુરહેવ શ્રી. જયથાલ મ. ની હવે અવસ્થા વધી જતા શ્રી માણસાલલ મ. ની જવાબદારી ઊભી વધી રહી હતી; શુરહેવની સેવા અને ધર્મ પ્રજાની તપશ્ચર્યા, પરંતુ શ્રી. માણસાલલ સમય હતા. શુરહેવની સેવામાં જરાપણ તુડિ આવવા ન દેતા.

શુરહેવ તેમને માણસાલલની જ બોલાવતા હતા. આ માણસાલલમાં જોવી મીઠાસ હતી કે માણસાલલ ! કહેતો

પૂજ્યર્થિના આત્મા બાણે લાવસાગરમાં દૂબી જતો શિષ્ય-
રત્ન શ્રી પ્રાણ બાણે ગુરુદેવના પ્રાણ જ બની ગયા હતા, તેવું
એનારને લાગતું

આ મત્રના પરમ હિમાયતી શ્રી પ્રાણલાલજી મ
ઉપરના ત્રણે સિદ્ધાંતોનું આચરણ કરી બતાવ્યું એટલું જ
નહિ પરંતુ સાથે માથે આવી અનુપમ સેવા બનાવી પોતાના
જીવનમાં મહાન ગુણોનું અવતરણ કર્યું એવાનો ઉચ્ચ આદર્શ
પૂરે પાળ્યો. ધન્ય છે આવા ઉદયમાન મહાત્માઓને !

સેવાના સથવારે સત

૨૫

(જેતપુરમા સ ૧૯૮૩)

આ વરસે વિકારની માત્રા ઝોછી કરવામા આવી. ઝોઝીથી સમેક હરવા, ગુહાળા થઈને પૂજ્યવરો વાવડીને સ્પર્શ કરી ચિતળ પધારી ગયા. ચિતળ ધમધમાન ફોત છે વાવેર કુટુંબની હાલ વાગતી ત્યાંથી સેજુભાર કુખાળા થઈ લીલીયા પધારી રસ્તામા બીજા પછુ નાના સ્વ અને ગામઠાએમા રથાનો ઉપદેશ આપી અહિંસા ધર્મનો પ્રચાર કરતા શ્રી. પ્રાણ લાલભ મ. નુ નામ પ તા ગામડે ગામડે લુપત આવી જતુ ગુરુદેવનુ લક્ષ્ય સાવરકુ લા હંતુ લીલીયાથી કુજ્જાનો લીલો રસ્તો પાર કરી કુઠલા ખદાપછુ કયુ

સાવરકુઠલાને શેષકાળનેા પૂરો લાભ મળ્યો. કુઠલા ગુરુદેવનુ ગઠ ગણાતું સાવરકુઠલા શ્રીસથ થયો જ સગઠિત છે પૂ. પ્રાણલાલભ મ. પર કુઠલા શ્રી સથને નાજ હતો. આ ગુરુ ફોતમાં જ્ઞાનજ્ઞાનની લાજી કરી ગુરુદેવેએ ધારી તરફ પ્રયાણ કયું. બાહકા બાબરડી ખાંભા તરફ પધારતા ખાતસ્વડી નહીનેા ખમીર ભર્યો પ્રદેશ ભેવા મળ્યો. ખાંભા ગીરજાલના પૂર્વીય હરવાજા સમુ છે જેમ સમાજની દૃષ્ટિએ પછુ મહત્વપૂર્ણ મેત્ર છે ખાંભા મૂક્યા પછી ખાસ સોરઠનેા ભાગ શરૂ થાય છે મોરઠામા પગ મૂકતા જ વાતાવરણ બદલી જાય છે ચારે બાજુ સતીના આગમનથી ગામ. ગાંભી છે છે ધન્ય તારક જે શબ્દો સરી પડે છે સોરઠી દાવરો જગતમાં કયા અવસ્થા છે વાતોના તાલકા હાસ્થની રેલમ છેલ, અને પ્રેમ નિગળતા હૃદય સોરઠની ખાસ ખાસિયત છે.

ગુરુવરોના આગમનથી સોરઠના આ ક્ષેત્રો બાણે ગાડા બનતા
લક્ષિતો બિહરો આવતો આજે રસ્તે સતો, લોકોના આદર
ઝીલતા ઝીલતા બાણે શ્રમ અનુભવતા

એક ગામથી બીજે ગામ સુધી સતોના સામૈયા કરવા
લોકોના ટોળેટોળા ભિમટી પડતા બહેનોના સમૂહ ધર્મગીતોની
ઝડી વરસાવતા ખાલાથી વીરપુર, દેવગા, ખીસા થઈ ધારી
પધાર્યા ખીસા નાનુ ગામ છતા સ્વાગતમા શીરોમણી છે ખીસા
પહોચતા ધારી શ્રીસુવના સેકડો નરનારીઓ ખીસા સુધી
પહોચી ગયા ખીસા ધારીથી માઈલ જ દૂર રહ્યું સતો પધા-
રતા ત્યારે ખીસાને અનેરો લાભ મળી જતો ધારીના ટોળા-
બધ શ્રાવકો આવતા ગુરુદેવની ગજગજ છાતી બિછળતી
શ્રાવકોને પશુ ઉત્સાહ સમાતો ન હતો ઘણા સન્માન સાથે
ધારીમા પગલા કરાવ્યા નદીઓના આછા નીચથી નવરંગી
ધારીને ધારી ધારીને જોતા પશુ મન ભરાતું નહિ ધારનો
પ્રદેશ એટલે ધારી શત્રુ જય નદીના કાઠે શોભતું નવલું નગર
મહાસતીજી મહા અગાઉથી જ ત્યા બિરાજતા હતા આ
વખતે તપશ્ચર્યા અને પચરંગી તપની ઝડી લાગી હતી

ધારી અને બગસરાના લક્ષિતપ્રધાન ક્ષેત્રોમા ગુરુદેવોએ
શ્રમણ કથું પૂ તપસ્વીજી જગજગનજી મ ના જન્મસ્થાન દલ
ખાણીયાનો નાનો પશુ પ્રેમાજ સઘ મુનિવરોને વિનતિ કરવા
માટે ધારી આવ્યો ગુરુદેવોએ દલખાણીયાની વિનતિ લક્ષમા
રાખી

દીલાભૂમિ બગસરાનો સ્પર્શ થતા ગુરુદેવોને માવતરના
ગામ જેવો ઉમળકો આવતો બગસરાથી માવલુ જવા, ખાલાપુર,
ડકાવાવ, દેરડી થઈ સુલતાનપુર પધાર્યા સુલતાનપુર ધર્મમા
ખરેખર સુલતાન જેવું જ છે સુલતાનપુરની મીઠી લક્ષિતો
સ્વીકાર કરી જોખમી મૈત્રિયા થઈ ગોડલમા દર્શન દીધા ગોડલ
જવું જરૂર હતું ચોમાસા પછી પુનઃ છ મહિને ગુરુદેવ

મેવાના મથવારે સત

૨૫

(જોતપુરમા સ ૧૯૮૪)

જા વરસ વિહારની યાત્રા જોણી કરવામા આવી ગોડલથી સમેત, હાથ, ગુલાબ ધઈને પૂજ્યવરે વાવડીને સ્પર્શ કરી ચિતળ પધારી ।યા ચિતળ ધમ પ્રધાન કોત્ર છે વાવેર ફટુભની હાથ વાગતી ત્યાંથી સેકુબાર દુધાળા ચર્ચ લીલીયા પધાર્યા રસ્તામા બીજા પછુ નાના સુધ અને ગામડાઓમા રમાનો ઉપદેશ આપી અહિં સા ધમનો પ્રચાર કરતા ઠી પ્રાણુ લાલભ મ તુ નામ પઠતા ગામઠે ગામઠે જીવન આવી જતુ જુરોવતુ લલ્લ સાવરકુડલા હંતુ લીલીયાથી કુજ્જાનો લીલો રસ્તો પાર કરી કુડલા પાપણુ ઠંઠુ

સાવરકુડલાને રોષકાગનો પૂરી લાલ મળ્યો કુડલા જુરોવતુ ગઠ ગણાતુ સાવરકુડલા મીસલ થલો જ સમકિત છે પૂ પ્રાણુલાલભ મ પર કુડલા મી સરને નાજ હતો જા શુર કોત્રમાં નાનદાનની લાણી કરી જુરોવેલો ધારી તરફ પ્રમાણુ ઠંઠુ બાઠા જાભરડી ખાંસા તરફ પધારતા ધાતરવડી નહીને ખમીર લયો પ્રદેશ જોવા મળ્યો ખાંસા મીરજ જલના પૂર્વાય દરવાજા સસુ છે જૈન સમાજની દિગ્ગે પછુ મહત્વપૂર્ણ કોત્ર છે ખાંસા મૂક્યા પછી ખાસ સોરઠને ભાગ શરૂ થાય છે સોરઠમા પગ મૂકતા જ વાતાવરણ બહાદી બધ છે નારે બાળુ સતોના આગમનથી ગામજા બાળુ બેઠે છે ધન્ય સોરઠ જે શબ્દો સરી પડે છે સાલ્હી દાવરે જગતમાં ક્યા અભરથો છે વાતોના વાકા હાથની રેલમ છેલ, અને પ્રેમ નિગળવા હૃદય સોરઠની ખાસ ખાસિયત છે..

શુરુવરેના આગમનથી સોરઠના આ ક્ષેત્રો બાણે ગાડા બનતા લક્ષિતો. ઊલરે આવતો આખે રસ્તે સતો, લોકોના આદર ઝીલતા ઝીલતા બાણે શ્રમ અનુભવતા

એક ગામથી ખીલે ગામ સુધી સતોના સામૈયા કરવા લોકોના ટોળેટોળા ઊમટી પડતા બહેનોના સમૂહ ધર્મગીતોની ઝડી વગસાવતા ખાલાથી વીંગુર, દેવગા, ખીસા થઈ ધારી પધાર્યા ખીસા નાતુ ગામ છતા સ્વાગતમા ગીરોમણી છે. ખીસા પહોચતા ધારી શ્રીસંઘના ચેકડો નરનારીઓ ખીસા સુધી પહોચી ગયા ખીસા ધારીથી માર્ગદર્શક જૂર રહ્યું સતો પધારતા ત્યારે ખીસાને અનેરો લાલ મળી જતો ધારીના ટોળાબધ શ્રાવકો આવતા શુરુદેવની ગજગજ છાતી ઊછળતી શ્રાવકોનો પણ ઉત્સાહ સમાતો ન હતો ઘણા સન્માન સાથે ધારીમા પગલા કરાવ્યા નહીંઓના આછા નીચી નવરંગી ધારીને ધારી ધારીને ભેતા પણ મન ભરાતું નહિ ધારનો પ્રદેશ એટલે ધારી શત્રુ જય નહીના કાઠે ચોલતું નવલું તગર મહાસતીજી મહાજી અગાઉથી જ ત્યાં ગિરાજતા હતા આ વખતે તપશ્ચર્યા અને પચરંગી તપની ઝડી લાગી હતી

ધારી અને બગસરાના લક્ષિપ્રધાન ક્ષેત્રોમા શુરુદેવોએ 'અમણ કથુ' પૂ તપસ્વીજી જગજીવનજી મ ના જન્મસ્થાન હલ ખાણીયાનો નાનો પણ પ્રેમાળ સઘ મુનિવરોને વિનંતિ કરવા માટે ધારી આવ્યો શુરુદેવોએ હલખાણીયાની વિનંતિ લક્ષમા રાખી

દીલાભૂમિ બગસરાનો સ્પર્શ થતા શુરુદેવોને માવતરના ગામ જેવો ઉમળકો આવતો બગસરાથી આવજી જવા, ખાલાપુર, કુકાવાવ, દેરડી થઈ સુલતાનપુર પધાર્યા સુલતાનપુર ધર્મમા ખરેખર સુલતાન જેવું જ છે સુલતાનપુરની મીઠી લક્ષિતો સ્વીકાર કરી જોખરી મોવૈયા થઈ ગોડલમા દર્શન દીધા ગોડલ જવું જરૂર હતું ચોમાસા પછી પુનઃ છ મહિને શુરુદેવ

પધારી બા વખતે ગો સતા શ્રીસદમા આદરનો બીજો જ
લાવ હતો. શિમાસામા શીબમેલા હૃદય ગુરુદેવના વાણીરસને
કળી રહ્યા હતા.

વૈશાખ પૂર્ણિમાનો ઉત્સવ ઊજવી ગુરુદેવો ગોમટા ઘર્ષ
જલારામ બાપાના વીરપુરમાં આવ્યા. જલારામ બાપાની જન્મ
એટલે રાત્રે સ્નાનાઈ અને ભક્તિની ત્રિવેણી આ વખતે
જેતપુરનું શિમાસુ નક્કી થયું હતું જેતપુર સ્વાગત કરવા
માટે ઊંચુનીચુ ઘર્ષ રજૂ હતું પૂજ્યવરના કાથમાં સમય
હતો જુનાગઢમાં બિરાજતા મહાસતીજી મળીને જવસ્થાને
ભરતે રથન આપવા જઈ રહ્યા હતા. એટલે જેતપુર નજીક
જેતલસર ઘર્ષ જુનાગઢ પધારી ગયા. શેષકાળ ત્યાં પૂરો કરી
જેતપુર આગમન થયું.

શ્રી પ્રાણલાલજી મનુ નામ પકડી ત્યારે જેતપુરના
બંને સંઘના સમાન ભાવે ઉત્સાહ ફેલાઈ ગયો. જેતપુર
શ્રીસદને પૂજા હવેનો જનુભાવ થયો પૂ. શ્રી. જયજીજી મ
શ્રી ગોવિંદજી મ શ્રી પ્રેમજીજી મ ચરિત્ર નાયક શ્રી પ્રાણ
લાલજી મ ચાર ઠાણાઓનું સ્વાગત ગુણકિત ભાવે થયું.

જેતપુર બે સંઘાનું જ ક્ષેત્ર છે, હીલડી અને ગોઝલ
અલગ અલગ ઉપાસ્ય બન્યા છે અને સંઘની વ્યવસ્થા પણ
સ્વતંત્ર છે પણ મન અલગ નહીં તેજ આનંદ ઉપજાવે તેવી
વાત છે.

હવે પૂ. જયજીજી સ્વામીની જવસ્થાને ભઈ શ્રી. પ્રાણ
લાલજી મ ઉપર જ બંધી જવાબદારી હતી. શ્રી. ગોવિંદજી મ
એક મહાન સેવાદાતા સત્ હતા. ખરેખર તેઓ દિવ્યમૂર્તિ
હતા શ્રી. પ્રાણલાલ મહારાજ બ્યારે ગોવિંદજી મહારાજની
વારીફ કરતા ત્યારે આખો સંજળ બનતી. તેઓ ભદ્રમૂર્તિ
હતા. ગરમ થયું કે મન બગાડયું કે માથું લગાડયું તેઓ બધું

તાજ નહિ બધી આતરવૃત્તિઓને લય કરી બાણે સર્વથા
ગુરુદેવને શ્રી ચરણે અર્પણ થઈ ચૂક્યા હતા.

શ્રી પ્રેમચંદ્ર મ અતિ સરલ અને નાબુક તખીયતના
સંત હતા તેમનું જરાપણ અપમાન ન થાય તે માટે બગૃત
રહેવું પડતું આ બંને મુનિવરોને શ્રી પ્રાણુલાલ મ ને
પૂરે સહયોગ મળતો હતો તેઓ પણ અવસ્થાવાન અને
વડીલ હોવાથી તેમની સેવા માટે શ્રી પ્રાણુલાલ મ ને
તત્પર રહેવું પડતું આમ તો ત્રણે સતોએ મળીને પૂજ્યશ્રીની
સેવામાં કયાશ આવવા ન દીધી.

જેતપુરની જનતાને અનન્ય લાભ મળ્યો તપસ્વી મ
ના સથારાના દિવસોની યાદ તાણ થતી હતી સમય સમય
પર તેમનું સ્મરણ થતું રહેતું આ આતુર્માસ થવાથી જેતપુરના
ભાવિકજનોને ખૂબ જ સ્તોષ થયો જેતપુરના અગલ
બગલના દરબારો અને ખુદ જેતપુર દરબાર પ્રવચનનો તથા
લક્ષિતનો લાભ લેતા પીઠડીયા દરબાર તો પૂજ્યશ્રીના ખાસ
ભક્ત જેવા જ હતા.

જેતપુર પાઠશાળાના અડિખમ મકાનને બેઠને એમ થતું
કે આનો ઉપયોગ શું ? તપસ્વી મહારાજના મહાન મનો-
રથને પૂરા કરવા શ્રી પ્રાણુલાલ મ સકલ્પશીલ હતા, પરંતુ
હું સમય પાડ્યો ન હતો જનતા એ સમજી શકી ન હતી
કે ધાર્મિક પાઠશાળાથી શું લાભ થાય ? શ્રી પ્રાણુલાલ મહારાજ
એ પ્રશ્નને પોતાના મનમાં સંગ્રહી રાખ્યો હતો, કારણ કે
એત્યાદે વાતાવરણ જુદું જ બની ગયું હતું આ પ્રશ્ન છેડવા
જેવો ન હતો.

શ્રી પ્રાણુલાલ મ મનમાં વિચાર કરતા કે તેપોબળથી
શ્રીસંઘને આવું સાધન મેળવી આખ્યાયણી પણ સમાજ

પોતાની કુદરતને જણાવે એક પાઠશાળા પણ ચલાવી શકિત નથી. આ તરફ મનમાં કીડીને મનમાં શમી જતા, જે સંકષ્પ આગળ ચાલીને ૧૮ વરસ પછી પૂરા ચવાનો હતો.

મુનિમહારાજોના આગમનથી અત્યારે તે પાઠશાળાનું મહાન અમુ'અમુ' લાગતું હતું હતરો માણસોની જવર જવર થતી હતી. બાબાના વાણીના મીઠા સુર સંભળાતા હતા તપસ્વીઓના સ્વાધ્યાય ભજનોથી ખૂણેખૂણે ગુંજારવ થતો હતો. પરંતુ પછી શું ? શુરહેવની સાથે શ્રી માણસાલભ મ. આ બાળક પરમશ કરતા ખીર ધારણાવાળા શુરહેવ શિખામણ આપતા. માણ ! હંભુ મેંજા વરસ બાળવ. કાળ પાકવા દે બાલ પાઠશાળા ફરીથી શાનનું વરણુ બની જશે કે/હાલે વિદ્યાર્થીઓ ભણશે. સમાજને સમજવા ઘોડીવાર લાગશે.

શ્રી શુરહેવના વચનો પ્રત્યં બનન્ય મહાવાળા શ્રી માણ મસ્તકે હુકાની લેતા. હા કીડીને શુરહેવની વાતને ચંપાની લેતા. મનમાં કીડતા ફરીથી એજ પ્રશ્ન વીજળી જેમ બમકારો કરતો. બાની કુદર સ્વાધ્યાય શાળાઓ ચાલે તેમાં સમાવતું કેટલું હિત ! છતાં નાસમજ આ માટે ?

આ બધા ચિંતનનું એક પરિણામ જાણ્યું બને મનમાં નિશ્ચય થયો કે સમજ જાણ્યે ફરીથી આ પાઠશાળાને લેવીત ફરવી કીડી કરવી બને જણાવવી.

દેવદિવાળીના પોતા કીડી કીડીને જાણવા લાગ્યા, કેમ બહે મોમાસાની સગાઈને સદેશ લાભા કોય ! પાતુર્માસના દિવસો વહી ગયા હંબરો લોકોએ શ્રી માણની મીઠી વાણી કૃપી મગમાં બનાવ કરી પોતાને પાવન કર્યા જેતપુર પાઠશાળાનું લાંબુ મહાન શામે કીડી લેખકોના તળે વહેતી બાહર નદી, પહેલે પાસે કુદરતનું અદ્ભુત રમ્ય, પૂજ્યા ઉદય થતો

સૂર્ય ખરેખર આનંદસાગરમાં સ્નાન કરાવે છે લાહર નદીના
આછા નીરમાં સમસ્ત પ્રકૃતિની શોભાના પ્રતિબિમ્બ બેઈને
હૃદય નિર્માળ બની રહે છે રાગદ્વેષના તોફાન શરી બાય છે
સાધના માટે આ પાઠશાળા અનુપમ સ્થાન છે

ગુરુવરોએ ચારમાસ સુધી આ તપસ્વીણ મહારાજની
દિવ્યભૂમિમાં નિવાસ કરીને બાણે પરમ યોગ સાધ્યો હોય
તેવા તેઓ દેખાવા લાગ્યા ઘણા જ આનંદ ઉત્સવ સાથે ચોસાસુ
પૃથુ થયું શ્રીસૂત્રે ફરી ફરી પધારવા માટે વિનંતિ કરી અને
ગુરુદેવોએ જેતપુરથી પ્રસ્થાન કર્યું

કીર્તિની બે પાખા

૨૬

(બ્રમસરા ને રાણપુર ચાતુર્માસ સ ૧૯૮૪, ૧૯૮૫)

જેતપુરમાં મોટા કુંભીબાઈ મહાસતીજનો સ્વિસ્વાસ હતો. તેઓ કારતક વદ ૮ના રોજ કાળધમ પામ્યા તેમના શિષ્ય વગેરે શ્રી. રણીચાતબાઈ સ્વામી, મીઠીબાઈ સ્વામી, જમાબાઈ સ્વામી આદિ ઠાણાઓને પૂજ્યશ્રી તરફથી સારું જોડું આપ્યા અને આપવામાં આ મુ હતું પૂજ્યશ્રીનું મુખ્યત્વે સીને ચાતા પહેલાં વાનું લેવું રહેતું.

જેતપુરથી પ્રસ્થાન થયું આ વરસે પણ વિકાર દુઃખ વાનો હતો. પૂજ્ય શુરુદેવની વધુ અધિક વિકારને અનુકૂળ ન હતી છતાં પણ શુરુદેવનો ધ્યેય વિકાર કરવાનો બની રહેતો. પોરાણ શ્રીસભની શેષકાળ માટે વિનંતિ હતી પોરાણ ગોઠલ રમ્મજીનું દીપતું ફેર છે ત્યાંના સુઆવક શ્રી પોપટ વનમાત્રી કામદાર શ્રી. તપસ્વીજી મ. ના અનન્ય ભક્ત હતા પોરાણમા આપણા શાસ્ત્રોનો વિસ્તૃત ભંડાર સ્થાપવામા આવ્યો હતો શ્રી પ્રાણલાલજી મહારાજે વૈશ્ય અવસ્થામાં આ ભંડારની સારી સેવા આપી હતી શુરુદેવની શાસ્ત્ર પ્રત્યેની ચીવડ સંભાળ અને અધ્યયન માન ઉપલવે તેવા હતા.

આ વિસ્તૃત ભંડાર બેઈને મહાત્માઓને લાગતું હતું કે આનો શો ઉપયોગ ? આવક સમુદાયે જ્ઞાન-ઉપાસના લગભગ છોડી જ દીધી છે વીર વાળી પ્રત્યેની જવાબદારી મૂલાઈ ગઈ છે આ ભંડારમાં હસ્તલિખિત શાસ્ત્રોનો સંગ્રહ છે ખરું કહું તો આવા મુદ્દર હસ્તલિખિત શાસ્ત્ર જ આ મહાત્મકળની

વિશેષતા બની છે શુરહેવોએ લડારની સાર સલાહ લીધી.
સ્વાધ્યાય માટે શાસ્ત્રચયન કરી સમયનો સદુપયોગ કર્યો

ધૈરાણથી જેતલસર જ કથન પધાર્યા પુન જેતપુર થઈ
ગોડલની સ્પર્શના કરી આવતા ચાતુર્માસ માટે ચર્ચા વિચ
રણ થઈ ગોડલથી સુલતાનપુર થઈ વડીયા પધાર્યા સુલતાન-
પુરની ભક્તિનો ઉલ્લેખ ખરાબર થતો રહ્યો છે આ બધા ક્ષેત્રો
એવા લાગણીવાળા હતા કે એક યા બીજે વર્ષે ત્યાં લાભ
આપવો આવશ્યક બની જતો મહાસતીજી ઠાણાએ પશુ આ
ક્ષેત્રમાં વિચરી આવક સમુદાયને ધર્મલાભ આપતા જ, પરંતુ,
શુરહેવોની પધરામણીથી અને ગાદીપતિ સતોના આગમનથી
વિશેષ આનંદ ઉપજતો સુલતાનપુરની મૂળી સેવાતુ મૂલ્યાકન
કરતા શુરહેવો વડીયાને લાભ આપી રહ્યા વડીયા દરબાર
ખાવાવાળા એક સારી પરપરાતુ નિર્માણ કરી ગયા હતા
વડીયાની સમગ્ર જનતા ધર્મસીરૂ અને ઉત્સાહી છે ત્યાંના
પ્રસિદ્ધ આવક અમૃતલાલ મોતીચંદ વડીયા સ્ટેટમાં બીજું સ્થાન
ધરાવતા હતા

પૂજ્યશ્રી તોરી, રામપુર, માવજી જવા ઉપર થઈ બગસરા
પધાર્યા આ વરસે પૂજ્યશ્રી જયચંદજી સ્વામી, પૂ. ગોવિંદજી,
મ, પૂ. પ્રેમચંદજી મ તથા પૂ. પ્રાણલાલજી મ ઠાણા ૪૬
ચાતુર્માસ બગસરા નિશ્ચિત થયું હતું બગસરાનો ઉત્સાહ અનેરો
જ હતો દીક્ષા બાદ શ્રી પ્રાણલાલજી મ તુ આ પ્રથમ ચોમાસુ
હતું ચોમાસુ કરાવવા માટે બગસરા શ્રીસંઘના આવકો આકુળ-
વ્યાકુળ થઈ ગયા હતા, ત્યારે આઠ વરસે ચોમાસાનો મોઘો
લાભ સાપડ્યો હતો બગસરામાં આનંદ આનંદ છવાઈ ગયો
આપણે શ્રીસંઘ બગસરામાં ઘણો જ પ્રભાવ ધરાવતો હતો
ઉપરાંત દરબાર મહાજન સતો પ્રત્યે ખૂબ જ કુણી લાગણી
હતી અને મહાજન માટે ખૂબ જ માન ધરાવતા હતા પૂ. શ્રી..

જયચંદ્ર મ ની શેવાવસ્થા હતી. ગુરુદેવ શ્રી. પ્રાણલાલ
મ ની ચાલી કળા હતી પૂ. જયચંદ્ર મ ની આ ભૂમિની
ખેડ સંસ્થા ચર્ચા કરતાં શ્રી પ્રાણલાલ મ આ ક્ષેત્રોમાં નવું
નવું ધર્મવાવેતર કરી આંસ ધની સમૃદ્ધિ વધારી રહ્યા હતા.
બગસરાનું ચોમાસુ ચમણી છિંકમું ચારે બાજુના ગામડાઓમાંથી
પ્રતિદિન સેકડો આવક આવિકા દશનનો લાભ લેતા રહેતા. શ્રી
પ્રાણલાલ મ ની ઉત્કર્ષ શક્તિ-સેવા અને જ્ઞાન તેમની કીર્તિની
તે પાખો બની ગઈ હતી.

મળી જ બાહવાહ સાથે બગસરા વાતુર્માસ સમાપ્ત થયું
વિહાર વધારે ને વધારે દુઃખવાની દેશ / પત્ની ગોકુળ આમને
લાલ આવી પુન બગસરા ચર્ચા માવળ જવા પધાર્યા માવળ
જવામાં રોક શ્રી. દેવચંદ્ર રામભાઈ અને જયચંદ્ર રામભાઈનો પરિવાર થયો.
/ ધર્મ પ્રધાન અને બહિષ્કાર જે રમણેલો છે તેઓ સંપ્રદાયથી
તપમ્મંદ દેરાવાસી છે પરંતુ આ સમજદાર શાલુ આવકોના
મનમાં મહાવીરના સમન્ત લેખધારીઓ ભગવાન તુલ્ય હતા.
આજે પણ તેમનો વિસ્તૃત પરિવાર બગસરા અને દેસાવરમાં
કામકાજ કરી જૂન જ ખ્યાતિ પામ્યો છે સુપ્રસિદ્ધ બહુમર
કે લાલ તેમના જ વશનું દેશચંદ્ર છે જેણે બહુ જેવા ક્ષેત્રમાં
ધર્મનો આદર્શ બજવી રાખ્યો છે ગુરુદેવ પ્રત્યે તે આ પરિ
વારને જૂન જ કાઠી બહિષ્કાર હતી.

માવળ જવાથી રામપુર તોરી ચર્ચ ખીજડીયા બાબા
વડીયાના આવકો ત્યાં સ્વાગત કરવા હાજર હતા. વડીયામાં થોડો
લાલ આવી શાલુગાદોલ ચર્ચને જેતપુર પધાર્યા ઉમરના
હિસાબે આ વરસે પૂજ્યશ્રીથી જોડલ જવાનું અશક્ય બની
ગયું ધોમાસાનું લીસ / ચોક્કસી આપણું રહ્યું રાણપુર લેસણ
વાતુર્માસ બહાર થયું વાચકોને માલુમ છે કે રાણપુરનો થોડો
કુદરેખ બાબો છે રાણપુર એક મુશ્કેલ છે ત્યાં ગુરુદેવ
પ્રત્યે અપાર મમતા નેવામાં આવે છે આ નાના કાને વાત

માંસ જેવો લાલ મેળવ્યો એટલે રાણપુરની ભક્તિનું પ્રમાણ મળી રહે છે ચાતુર્માંસ બહાર થતા રાણપુર ગાળ જિંદગી જાત તો હતું જ, એક પ્રકારે સુસ્વરિત બની ગયું, તરંગિત બની ગયું રાણપુરનો ઉત્સાહી સઘ આ ખુશખબરથી પૂજ્યશ્રીના ચરણમા પુન દોડી ગયો અને ચાતુર્માંસ કરવા માટે આભાર પ્રદર્શિત કર્યો રાણપુર શબ્દ જ જોશીલો છે સૌરાષ્ટ્રના અને દેવો રાણપુર-લેસાણ અને રાણપુર-ચુડા ખુબ જ મહત્વ પામ્યા છે

ગુરુદેવો જેતપુરથી પ્રસ્થાન કરી ખારચીયા પધાર્યા ખારચી ચામા દોશી પગિવાર ભક્તિપ્રધાન ને સમજદાર છે કાળાભાઈ દોશી ત્યાંના માતખાર શ્રાવક હતા ખારચીયામાંથી જ રાણપુરના ઉત્સાહી યુવકો વિહારમાં સાથ આપી રહ્યા હતા રાણપુરમાં પગ ધરતા જ ધર્મની હાક બોલવા માડી ધર્મનો ડંકો બજવા લાગ્યો પૂજ્યશ્રી જયચંદ્રભ ના જયનાદથી રાણપુરની ગલીઓ ગાળ જિંદગી ધર્મસ્થાનક સુખરિત બની ગયું રાણપુરના બગીચામાં સાચા મધુકરો જિંદગી આપ્યા હતા રાણપુરની મીઠી મહેકે ગુરુવરને પશુ આકર્ષ્યા લીધા

મોનામાં મુગ ધ હતી આ વરસે સાથે પુરીબાઈ મહાસતીલ, રામકુ વરબાઈ મ અને જવલબાઈ મ ઠાણા ઉંચુ ચોમાસુ હતું ચતુર્વિધ સઘની ઉપસ્થિતિ હતી શ્રી પ્રાણગુરુની રસઝરતી વાણીનો પ્રવાહ રાણપુરની જનતાને લી જવી રહ્યો સમગ્ર જનતા વૈરાગ્ય વાત્સનાથી સુવાસિત બની ચારમાસ જોત જોતામાં પસાર થયા કાર્તિક પૂર્ણિમાનો વસંતો વિદાય દિન આવી ઊલો રહ્યો. સકળ શ્રીસઘથી ખમત ખામણા કરી પૂજ્યશ્રીએ રાણપુરથી પગ ઉપાડ્યો કેમ જણ્યે પૂજ્ય શ્રી જયચંદ્રભ રાણપુરની અતિમ વિદાય લેતા હોય! રાણપુરની વાત્સલ્યમયી જનતા ગદગદ બની ગઈ હજારો આજોમાંથી આસુ સરી પડયા

એમાંથી હરમ્યાન જ જેતપુરનો શ્રીસદ્ધ વિનતિ માટે જાવી ગયો હતો. હવે પૂ. શ્રીને જરાપણ વિકાર ન કરતા. જેતપુર બિરાજી જવા માટે હાદિક હાજરી જતાવી ખાગર્હ આતુર્માંસ જેતપુર જ કરવા માટે ભાવભરી વિનતિ કરી. પૂ. શ્રીને પણ આ વાત સુચિત્તર હાજી શરીર અવસ્થા હવે જવાળ દેવા માગી હતી. પૂ. શ્રી એ જવાળ આપ્યો. ભાઈઓ! બીજાના ચર્ધ જુનાગઢ સ્પર્શી તમારે ત્યાં આવવા ભાવ છે પછી જેવો અવસર' સાધુ સરિત વચનોથી આવકોને સતોષ આપ્યો.

રાણપુરથી વાહરવા, ચર્ધ બીજાના પધાર્યા જેવું રાણપુર તેવું બીજાના બીજાનાની મદ્દાજલિ લઈ જુનાગઢ બહારે ગીરનારને લેવા ચાલી નીકળ્યા. કૌંઠ જગ્યાએ બહારે પૂ. શ્રી ખમત ખામણા કરી લેતા હતા. શ્રી. પ્રાણલાલજી મ ને જી હી અકબ્બ વેદના સ્પર્શી જતી. વૈરાગ્યના પટોમાં સકેલાલેલી તે વેદનાને જહાર સુધી નીકળવાનો અવકાશ ન હતો.

પૂજ્ય શ્રી. જ્યારે જુનાગઢ પધાર્યા ત્યારે આ પ્રાચીન નગર સતોને જૈનોના પ્રાચીન ઉજ્જવળ ઇતિહાસની બહારે વાહ દેવા માંડ્યું. હિ. મુનિવરે! શ્રી. નેમનાથ જગવાનથી લઈને અત્યાર સુધી તમારા જેવા મહાન સતોની અરણ્યધુલિથી હું પાવન જનતું આ હુ હુ રાણુલ જેવી મહાસતીએ પોતાના ઉત્કટ આરિત્રથી મારા કેહને યથાસ્વી જનાળ્યો છે. જુનાગઢની આ ગૌરવગાયા બહારે મુનિશ્રેષ્ઠ સાંજગતા હોય તેમ ભાવવિશેષ જનીને જુનાગઢની મહાનતાનો સત્કાર ઝીલતા હતા.

જુનાગઢ-ગીરનાર ખરેખર સૌરાષ્ટ્રની શીલતાનો બહારે જીવિ મિનારો છે. ગિરનારની વિરાટ કાયા ધરતી માતાનો જીવો. કૌંઠો વરહ હસ્ત છે. સતો ખીરે ખીરે જુનાગઢની કુ મકુ મ ધરતીમાં પગલાં ભરતાં ગિરનારની વિદાય લઈ જેતપુરના માર્ગે આગળ વધ્યા. વડાલ જો રસ્તાનું અણીતું ગામ છે. વડાલના જાણિયો

નરનારી ધર્મનો મહિમા સમજે છે શેઠશ્રી ન્યાયચંદ જેવદ વડાલના ધર્મબાણુ શ્રાવક છે સુશ્રાવક શ્રી કાળીદાસભાઈ સઘવી ગુરુદેવના સાચા ચરણ ઉપાસક શ્રાવક હતા તેમના પરિવારને ગુરુવરોના ચરણોમા ગાઢી ભક્તિ હતી ગુરુઆજ્ઞાને જ પ્રમાણુ માની ચાલનારા તેમના પરિવારે જમશેદપુર, કલકત્તામા સારી એવી પ્રગતિ કરી છે શેઠશ્રી નેમચંદભાઈ મહેતા ગુરુદેવ પ્રત્યે જોડો સદ્ભાવ ધરાવતા આજે તેમનો પરિવાર મુખ્યમા કપુરચંદ લિ નામની સીનેજગતમા ખૂબ જ ખ્યાતિ પામ્યો છે

વડાલ મુકયા પછી ઠરામણી જિયા ઠાઠાવાળી ઓઝત નદીની મુલાકાત થાય છે ઓઝત બહુ જ મરોડવાળી અને ગર્વભરી નદી છે પોતાના સપાટામા આવનારને તે સારો એવો સ્વાદ ચખાડી આપે છે, છતાં પણ ઓઝતની રૂપમાધુરી પર ત્યાનાં પથિક પ્રત્યેક જણ મુગ્ધ બને છે ગુરુવરો ઓઝતનુ અપમાન ન થાય તેવી ચીવટથી પદ સ્પર્શ કર્યા વિના તેને ઓળંગી ગયા ભાદરનો ભર્યોભાદર્યો પ્રદેશ આવ્યો જેતપુરના જિયા મકાનો ફરથી દેખાવા લાગ્યા

ધન્યછે ! હૃદયની પવિત્ર ગગાને !

૨૭

(તેતપુર આત્મર્માસ સ ૧૯૮૬)

પૂજ્ય ગુરુવરોએ જેતપુરની ભૂમિમા પત્ર મૂક્યો જેતપુર
એન્ડે શાવકારી ક્ષેત્ર સાધુસતોને સ્થિરવાસ માટે ખુબજ
અનુકૂળ આવે જેતપુરના આવક આવિકાઓ સતોની સેવામા
ખૂબ જ નિપુણ જની ગયા હતા; પણ ગયા હતા પૂજ્ય
વરોના આગમનથી જેતપુરની છાતી છલકવા માઠવી નિરતર
સતોના આગમનથી પાઠશાળા તેવુ પાપક કેદ્ર જેતપુર માટે
ઔરવ હતુ સમુદાય પડુ થયો જ વિશાળ હતો.

પૂ. શ્રી જયચંદ્ર મ. ની તમીષન વૃદ્ધાવસ્થાને લઈ
નાણુક જની જતા હવે વધારે વિહાર પાલવે તેવુ ન હતુ શ્રી.
પ્રાણુલાલ મ. પૂજ્યશ્રીને અતિમ અવસ્થામા ઠેવી રીતે
શાવકા ઉપજે તે બાગવત પર ખુબજ લક્ષ આપતા શ્રી. ઓવિંદ્ર મ.
તથા શ્રી પ્રેમચંદ્ર મ. નો પણ એજ અભિપ્રાય હતો કે
હવે જેતપુરમાં મોટે ભાગે સ્થિરત કરવી પૂજ્યવરો તેતપુરના
જતરત આવેલુ આગમન કરી નિસકોચ આવે જેતપુર આત્મ
ર્માસ શેઠાયા આવક બધુઓ પુ. વશીએ આવે મહાન લાભ
જાત્યો તે બદલ ખૂબ જ હજ માનવા લાગ્યા તેતપુર શ્રીસ ધના
ભાવ વૃદ્ધિગત થવા લાગ્યા.

આત્મર્માસ રૂઢી રીતે પતીત થવા લાગુ શ્રી પ્રાણુલાલ
મ. ની જનાબદારી વધવા માડી હતી શ્રી ઓવિંદ્ર મ. તથા
શ્રી પ્રેમચંદ્ર મ. સરલ પરિણામી બદ્ધસત હતા, સપાઠોને
બધે ભાર શ્રી પ્રાણુકુરને વહેન કરવાનો રહેતો. પૂજ્યશ્રીએ

પ્રાણુશુરુને અતરગની બધી હકીકતથી અને સચાલનની સ્વચ્છ નિર્મળ પ્રણાલીથી સુદર રીતે તૈયાર કરી દીધા હતા. પોતે શ્રી પ્રાણુલાલજી મ ને કઈ કહેવું હોય ત્યારે “પ્રાણુ” કહીને સંબોધતા હતા. શ્રી પ્રાણુલાલજી મ તુરત જ શુરુદેવની વાતમા લક્ષ્ય આપતા.

પશુપંથ પર્વ પસાર થયા પછી એક પ્રકારે સ્થાનકમા શાંતિ છવાઈ ગઈ હતી. બપોર પછી પૂજ્યશ્રીએ શ્રી પ્રાણુલાલજી મ ને શાંતિ જોઈ પોતાની પાસે બોલાવ્યા. “પ્રાણુ” “શ્રી મહા રાજ શબ્દથી જવાબ દેતા પ્રાણુ ખાસ વાત સાંભળવાની અપેક્ષા રાખી પૂજ્ય શ્રી પ્રત્યે આશાની નજરે તાકી રહ્યા. “જો તારે નિરાશ થવાનું નથી હું જે કઈ કહું તે શાંતિથી સાંભળી લે તપસ્વીજી સ્વર્ગવાસ થયા પછી સ પ્રદાયનું વાતાવરણ ધીમું પડી ગયું છે. આપણે સાવધાનીથી અને સમાધિપૂર્વક રહેવાનું છે. આ શરીરનો પણ વિશ્વાસ નથી હું આજ છું ને કાલે નથી, એવી સ્થિતિ છે તારા પર બધો ભાર છે હું ચાહું છું કે પાછળથી બધું શાંત રહે અને સતોમા ખૂબ જ સમાધિ જળવાઈ રહે. ચાતુર્માસ પછી આપણા એક જ સ પ્રદાયમા જે થોડો ઘણો ભેદ દેખાય છે, તે પણ દૂર કરવો. આપણે કોઈ જાતનો હઠામઠ ન કરવો. સરળતામા જ ધર્મ છે.” આટલું બોલીને જાણે પરિશ્રમ પડ્યો હોય તેમ શુરુદેવ અટકી ગયા.

“આપનું કહેવું અક્ષરસ સત્ય છે મારા અતરગની પણ એજ ભાવના છે. પરંતુ આપે શરીરની વાત કરી તે કોઈ રીતે ખમાતી નથી વિચાર કરું છું ત્યાં હૃદય ભરાઈ આવે છે. આજ આપ કેમ એવું કહો છો?” એટલું બોલીને શ્રી પ્રાણુ શુરુ ખામોશ થઈ ગયા. બહારગામથી દર્શનાર્થી આવક સમુદાયમા આવતા આ વાત અહીં જ અટકી પડી.

શ્રી પ્રાણલાલ મનુ મન ક્યારેક વિચાર વમળમાં
 ગુધાર્થ જનુ આ વરસે પૂજ્યશ્રીના શિષ્ય શ્રી દેવચંદ્ર મનુ
 આમાસુ રાણપુર હતું તેઓ લગભગ એકલા જ વિહાર કરતા
 ખ તલ સાધુ હતા કારણ વિશેષથી અને યુદ્ધિની ભદ્રતાથી
 તેમના મનમાં એક અસતોષ રહેતો હતો તથાપિ તે ગુરુદેવની
 ધૂળ જ મયારા ભગવતા ક્યારે પણ ગુરુદેવનું સન્માન
 વધારવાનું ન ભૂલતા રાણપુર આતુમાસ હરમ્યાન તેમને સૂઈ
 આવ્યું કે હવે મારા દેહ વધારે નહિ ટકે અતરંગના સરલ
 પરિણામિ શિષ્યીને બહાર આવ્યા એ પરિણામિના પ્રકાશમાં પોતે
 પોતાને ભેઈ શક્યા એજ પ્રકાશમાં ગુરુદેવના દિવ્યભવનના
 એમને પુનઃ દશન થયું.

નવર સામે કુણ્ડામય મૂર્તિ તરવરવા લાગી સાથે
 સાથે તેમણે કેમળ હૃદયના આ પ્રાણગુરુને પણ નિહાળ્યા
 શ્રી પ્રાણમુનિ તેમને ગુરુભક્તિમાં નિર્દોષ બાળક જેવા માલમ
 પ આ હૃદયના પરિણામિનું મહા પરિવર્તન થઈ ગયું મનને
 મહા મેલ ધોવાઈ ગયો બાહુબલિયનું મન હલકું પડ્યું
 હાદના ચરણે દોડી ગયા તેમ શ્રી દેવચંદ્ર મ. હૃદયના નિમળ
 વિવેક પ્રવાહને શક્તિ ન શક્યા સીધા જ પૂજ્યશ્રીના ચરણે
 દોડી ગયા તેમની ટોળી જેતપુર પહોંચી અને ગુરુચરણમાં
 વદન કરતાં તેમને દેહ ભાવવિભોષ બની હતી પડ્યો શ્રી
 પ્રાણલાલ મહારાજે તેમને હૃદયથી સત્કાર્યા થોડા દિવસ
 તેઓશ્રીએ સેવા લીધી ગુરુદેવના મીઠી માણમાં બધું ભૂલાને
 તે પરમ ઉપસાદિ પામ્યા તેમનું મન એકે અનુપમ સુખ
 નુભૂતિમાં રૂળી ગયું ધન્ય છે તે હૃદયની પાલન ગજાને.

આસો વદ જતા દિવસે તેઓ શ્રી સમાધિ મરણ પ્રાપ્ત
 કરી સ્વર્ગવાસી થયા શ્રી પ્રાણલાલ મહારાજે તેમને અંતિમ
 સેવાનું અમ્મ જાણી જૂન સાતા પમાલી હતી. ખરેખર યજ્ઞાનું
 બંધન સંજોગે વિલક્ષણ હોય છે શ્રી. દેવચંદ્ર મ. એકલ

વિહારી બન્યા ત્યારે તેઓ ગીરમાં વિહાર કરતા, દલખાણીયા પધાર્યા હતા પૂ શ્રી જગજીવનજી મ નુ જન્મસ્થાન દલખાણીયા એક નાનું એવું ગામ છે અને ત્યા આડધી દશ ઘરોનો મઘ હતો ત્યા તેમને શાતા ઉપજતા ત્યા જ ચાતુર્માસ રોડાયા ચાર માસ સુધી નાના સઘમાખેડ કરી તેઓ-શ્રીએ ગામડાના વણિક ગ્રાવડોને સામાયિક, પ્રતિકમણ શીખવી ધર્મકર્ણીમાં નોડયા ધર્મરસનો સ્વાદ લગાડયો જગજીવનજીને તેઓ જગડુશા કહીને યોલાવતા ગામમાં આનંદ વર્તાઈ રહ્યો તેઓશ્રીએ વાવેલા ધર્મના બીજ જગજીવનજીના જીવનમાં અકુરિત થયા આગળ ચાલીને તેમણે શ્રી પ્રાણલાલજી મ ના શ્રી ચણોમા દીક્ષા લીધી કેમ ત્યારે શ્રી દેવચંદ્રજી મહારાજે શ્રી પ્રાણલાલજી મ ની એવાનું કષ્ટ ચૂકવ્યું હોય !

જેતપુરનો ચાતુર્માસ કાળ સસમાધિ વ્યતીત થઈ ગયો પૂન્યશ્રીએ શ્રી પ્રાણલાલજી મ ને પ્રેમચંદ્રજી મ સાથે ગણપુર જવા માટે આજ્ઞા કરમાવી રાણપુરમાં રહેલા શ્રી દેવચંદ્રજી મ ના જ્ઞાનશ્રેયો પાત્રાદિ ઉપકરણોને સાધુમર્યાદા પ્રમાણે વ્યવસ્થિત કરવાની આવશ્યકતા હતી ગુરુઆજ્ઞા શીરોધાર્ય કરી તેઓ ગણપુર પધાર્યા ત્યા જાંધુ વ્યવસ્થિત કરી સાથે સાથે શ્રી ગણપુર મઘને વ્યાખ્યાન આદિને લાલ આપી જેતપુર માટે ગ્વાના થયા પૂન્યશ્રીને જરાપણ એકલા મૂકવા શ્રી પ્રાણલાલજી મ ને ઠીક ન લાગતું

ગણપુરથી રવાના થતા જ પરમ વિદ્વાની મહાસતીશ્રી દેવદુર્ગબાઈના ઝાળધર્મ પામ્યાના વ્યયાપૂર્ણ સમાચાર મળ્યા ગુરુદેવ શ્રી પ્રાણલાલજી મ થોડીવાર માટે વેદના વિચલિત થઈ ગયા ગુરુવંતુ કૌમળ હૃદય આવા આઘાતજનક મમા આગ્ર સાલગી જૂળ જ વ્યવિત બની જતું દિવ ગત આત્માને શાંતિ અર્પી પુન આગળ વધ્યા શ્રી પ્રેમચંદ્રજી મ નુ જન્મ સ્થળ નહોતું હોવાથી તેઓશ્રી ત્યા દર્શન દેવા માટે પધાર્યા

જ્યારે પ્રાણશિવ્ય પૂજ્ય શ્રીના ચરણે પુનઃ આત્મા ત્યારે
પૂજ્યશ્રીને ધણે જ હુલ્લે થયો, શ્રી. ગોવિંદજી મહારાજે સંપૂર્ણ
સાવધી સેવા બતાવી હતી. તેની પૂજ્યશ્રીએ તારીફ કરી

શ્રી. ગોવિંદજી મ. ના ગુણોનું દર્શન કરી શ્રી. પ્રાણલાલજી
મહારાજે વાલિ ગુરુજી પુને ભાવવદન કર્યું. શ્રી. પ્રાણલાલજી
મ. પૂજ્યશ્રી ની લલ્લે તી કાશને બેઠેને કેવા મધનમ્મ પૂજી
જતા, તેનું વચ્ચન કરવું અશક્ય છે ગુરુ પ્રેમમા પૂજ્ય પરિવા
એણે શિષ્યનું મન ગુરુચરણ અનત હોનારી કથપના કરતું
છતા એક પછી એક બધા દેહોના જાણતા નવરમાથી સરી
જતા. પણ જ નિરાશ થઈને સ્વયં અધકારમા બાંધે વિલીન
થઈ જતું ગુરુકૃપા શ્રી. પ્રાણલાલજી મ. ની શ્રી સંપત્તિ
હતી. ગુરુચરણની મવા તમને એક પ્રેરણા હતી. સામઘી અને
માંસ જેવો ગુરુ શિષ્યનો સબધ હતો. સવત ૧૯૮૭ નું
વષ સાલવા માઠું આ વરસ પૂજ્યશ્રીની અવસ્થાને કારણે
નવો વિહાર અશક્ય હતો. ગુરુવરે જેતપુરમા જ બિરાજ્યા શ્રી.
પ્રાણલાલજી મ. ગુરુદેવને ખૂબ જ અધિક ખ્યાર કરી વધા
રેમાં વધારે સેવામા તત્પર બન્યા. કેમ બાંધે કાળ કઈ સૂચના
કરી ગયો હોય !

આખાન સાહુ રહેતું પરંતુ પ્રાણલાલજી મ. નું ધ્યાન
ગુરુદેવ પ્રત્યે વધારે ખેંચાઈ રહેતું ગુરુદેવના અંગઅભ્યાસી
બાંધે દેવતાઓ ઠીકાની તૈયારી કરતા હોય તેવો આભાસ
મળતો. પ્રાણલાલજી મ. માટે ગુરુદેવનો વિશેષ તં વસુમામાં
વસતી વડે હતી. નિષ્ક્રાંતા વિચારે તેઓ પ્રણ હોતા ગુરુદેવ
વિનાના પૂજ્ય જીવનની તેઓશ્રીને કથપના જ ન આવતી
આવતી ત્યારે મન વેદનામય બની જતું

જેતપુરના સ્થિરવાસના દિવસો બાહરનવીના પાણીની જેમ
આજ્ઞા જતા હતા મનમા વરગો કરતા સમાધિ વિશેષ હતી.
બોલવા કરતા ખામોશનો પ્રભાવ હતો. બાંધે કાંઠાની આ

પાઠશાળાના મકાનમાં જ તપસ્વીજી મહારાજે સ્થાયી થઈ હતા તે દિવસોની યાદ તાજી થતા મન ચચળ બની અનંત વિચેગ-સાગરમાં ફૂંકી મારી જતું

સ્વર્ગસ્થ ગુરુદેવ શ્રી. તપસ્વીજી મ ની પરોક્ષ દિવ્ય-મૂર્તિ અને વૃદ્ધ મહાત્મા શ્રી જયચંદ્રજી મ ની પ્રત્યક્ષ વિશાળ મૂર્તિ બંને નજર સામે તરવરી ઊઠતી, ત્યારે શ્રી પ્રાણુલાલજી મ નું મન ડગુમગુ થઈ જતું આ પ્રચંડ કાયાનો હોપ થતા પોતે કેવા નિરાધાર બની જશે તેના વિચાર હીલને કપાવી મૂકતા હતા

કેવી હતી તે મહાવિભૂતિ ! ચાલી જેવા ચળકતા વાળ, વિશાળ લલાટ, મોટી આંખો, લચ્છાદાર નેણ અને ભરાવદાર પ્રચંડ કાયા શ્રી પ્રાણુલાલજીને મન ગુરુદેવ પહોંડ જેવા હતા તેમની અડીખમ કાયા આગળ પોતે બાળક જેવા હતા ક્યારેક ચૂપચાપ પોતે ગુરુદેવનું મુખકંમળ ધારી ધારીને જોતા જ રહેતા ચૂપચાપ મીટ માડીને સ્થિર બની જતા સઘરી સઘરીને મનમાં ચિત્ર જણે લરી લેવા ન માગતા હોય ! અર્ધ જાગ્રત અવસ્થા બની જતી અને પ્રયત્ન છતાં જાણે આંખોમાંથી ગુરુદેવનું ચિત્ર સરી જતું !

આરે પ્રાણશિષ્ય પૂજ્ય શ્રીના ઘરણે પુત્ર બાબા ત્યારે પૂજ્યશ્રીને ઘણું જ હથ થયે. શ્રી ગોવિંદજી મહારાજે સપૂજ્ય બાવશી સવા બાવલી હતી. તેની પૂજ્યશ્રી એ તારીફ કરી.

શ્રી ગોવિંદજી મ. ના અણોતુ રશન કરી શ્રી પ્રાણલાલજી મહારાજે વહાલ જુગલ ધુને બાવવડન કર્યું આ પ્રાણલાલજી મ. પૂજ્યશ્રી ની લલ્લ વી કાચાને બેઈને કેવા મધનમા દૂધી જતા, તેનું વણ ન કરવું અશક્ય છે ગુરુ પ્રેમમા પૂજ્ય પરોવા બેઠું શિષ્યનું મન ગુરુવરના બનત દેહોની કથપના કરવું છતાં બેક પછી બેક બધા દેહોના બાવલા નજરમાથી સરી જતા ઘણું જ નિશચ થઈને ક્વચ અધકારમા બાણે વિલીન થઈ જતું ગુરુરૂપા શ્રી પ્રાણલાલજી મ ની પ્રાપ્તિ સપત્તિ હતી. ગુરુઅરણ્યની સેવા તેમને અષ્ટ પ્રેરણા હતી બામડી બને માસ જેવો ગુરુ શિષ્યનો સબધ હતો. સવત ૧૬૮૭ નું વધ બાલવા માકરું આ વરને પૂજ્યશ્રીની અવસ્થાને કારણે નવો વિકાર અશક્ય હતો. ગુરુવરે જેતપુરમા જ બિરાજ્યા શ્રી પ્રાણલાલજી મ. ગુરુદેવને પૂજા જ અધિક ખ્યાર કરી વધારેમા વધારે સેવામા તપર બન્યા કેમ બાણે કાળ કઈ સૂચના કરી ગયો હોય !

બાબાન આહુ રહેતું પરંતુ પ્રાણલાલજી મ નું ખ્યાન ગુરુદેવ પ્રત્યે વધારે ખેડાઈ રહેતું ગુરુદેવતા અત્રેજમાથી બાણે દેવતાઓ છકવાની તૈયારી કરતા કંઈ તેવો બાબાસ મળતો. પ્રાણલાલજી મ માટે ગુરુદેવનો વિશેષ તે વસમામા વસમી તક હતી વિરજના વિચારે તેઓ પ્રભુ છિકતા ગુરુદેવ વિનાના ન જીવનની તેઓઆનિ કથપના જ ન આવતી આવતી ત્યારે મન વંદનામય બની જતું

જેતપુરના સ્થિરવાસના દિવસો બાકરનદીના પાણીની જેમ બાકરના જતા હતા મનમાં તરંગો ફરતા અમાધિ વિશેષ હતી બાલવા કરતા ખામીઓના પ્રભાવ હતો. બાકર કોડાના આ

પાઠશાળાના મકાનમાં જ તપસ્વીજી મહારાજે સથારે કયો હોતો તે દિવસોની ચાહ તાજી થતા મન ચચળ બની અનંત વિયોગ-સાગરમાં ડૂબકી મારી જતું

સ્વર્ગસ્થ ગુરુદેવ શ્રી તપસ્વીજી મ ની પરોક્ષ દિવ્ય-મૂર્તિ અને વૃદ્ધ મહાત્મા શ્રી જયચંદ્રજી મ ની પ્રત્યક્ષ વિશાળ મૂર્તિ બંને નજર સામે તરવરી ઊઠતી, ત્યારે શ્રી પ્રાણુલાલજી મ નું મન ડગુમગુ થઈ જતું આ પ્રચંડ કાયાનો લોપ થતા પોતે કેવા નિરાધાર બની જશે તેના વિચાર હીલને કપાવી મૂકતા હતા

કેવી હતી તે મહાવિભૂતિ ! ચાહી જેવા ચળકતા વાળ, વિશાળ લલાટ, મોટી આંખો, લચ્છાદાર નેણુ અને ભરાવદાર પ્રચંડ કાયા શ્રી પ્રાણુલાલજીને મન ગુરુદેવ પહોંચ જેવા હતા તેમની અડીખમ કાયા આગળ પોતે બાળક જેવા હતા ક્યારેક સૂપચાપ પોતે ગુરુદેવનું મુખકમળ ધારી ધારીને ભેટા જ રહેતા સૂપચાપ મીટ માડીને સ્થિર બની જતા સ ઘરી સ ઘરીને મનમાં ચિત્ર બાંધે ભરી લેવા ન માગતા હોય ! અર્ધ જાગ્રત અવસ્થા બની જતી અને પ્રયત્ન છતાં બાંધે આખોમાથી ગુરુદેવનું ચિત્ર સરી જતું !

જ્યારે પ્રાણશિષ્ય પૂજ્ય શ્રીના ધરણે પુનઃ આત્મા ત્યારે પૂજ્યશ્રીને ધણે જ હથ મયો. શ્રી. ગોવિંદજી મહારાજે સ પૂજ્ય ભાવથી સેવા બજાવી હતી. તેની પૂજ્યશ્રી જો તારીફ કરી.

શ્રી ગોવિંદજી મ. ના ગુણોનું ઘ્યાન કરી શ્રી. પ્રાણલાલજી મહારાજે વર્ણવે ગુરુજન્યુને ભાવવદન કર્યું. શ્રી. પ્રાણલાલજી મ. પૂજ્યશ્રી ની લક્ષ્મી ઠાણને જોઈને કેવા મશનમાં રૂપી જતા, તેનું વણન કરવું જાણકાર છે ગુરુ પ્રેમમાં પૂજ્ય પરાવા જોઈ શિષ્યનું મન ગુરુવરના અનંત દેહોની કલ્પના કરતું છતાં જોકે પછી જોકે બધા દેહોના ભાવલા નજરમાંથી સરી જતા થણું જ નિરાશ થઈને સ્વયં અધકારમાં જાણે વિલીન થઈ જતું ગુરુપા મા. પ્રાણલાલજી મ ની માટી સપત્તિ હતી. ગુરુચરણની સવા તેમને શ્રેષ્ઠ પ્રેરણા હતી આમલી અને માસ જેવો ગુરુ શિષ્યનો સબધ હતો. સવત ૧૬૮૭ નું વષ આવવા માંડ્યું આ વરસે પૂજ્યશ્રીની અવસ્થાને કારણે નવો વિદ્યાર જાણકાર હતો. ગુરુવરે જેતપુરમાં જ બિરાજ્યા શ્રી પ્રાણલાલજી મ ગુરુદેવને જૂન જ અધિક પ્યાર કરી વધા રેમ વધારે સેવામાં ત પર બન્યા. કેમ જાણે કાળ કઈ સજના કરી ગયો હોય !

આખ્યાન આણ રહેતું પરંતુ પ્રાણલાલજી મ નું ધ્યાન ગુરુદેવ પ્રત્યે વધારે જો આઈ રહેતું ગુરુદેવના અનુભવમાંથી જાણે દેવતાઓ ઉડવાની તૈયારી કરતા હાથ તેવો આસ્વાસ મળતો પ્રાણલાલજી મ. માટે ગુરુદેવનો વિયોગ તે વસમાં વસમી તક હતી. વિજ્ઞાના વિચારે તેઓ મૂળ છૂટતા ગુરુદેવ વિનાના પૂજ્ય રાવનની તેઓશ્રીને કલ્પના જ ન આવતી આવતી ત્યારે મન વહનામય બની જતું

જેતપુરના સ્થિરવાસના દિવસો બાહરનદીના પાણીની જેમ આજ્ઞા જતા હતા મનમાં તરંગો કરતા અમાધિ વિશેષ હતી બોલવા કરતા ખમોશનો પ્રભાવ હતો. બાહર મંડાની આ

પાઠશાળાના મકાનમાં જ તપસ્વીજી મહારાજે મથારે કર્યો હતો તે દિવસોની યાદ તાજી થતા મન ચચળ બની અનંત વિયોગ-સાગરમાં ડૂબકી મારી જતું

સ્વર્ગસ્થ ગુરુદેવ શ્રી તપસ્વીજી મ ની પરોક્ષ દિવ્ય મૂર્તિ અને વૃદ્ધ મહાત્મા શ્રી જયચંદ્રજી મ ની પ્રત્યક્ષ વિશાળ મૂર્તિ બંને નજર સામે તરવરી ઊઠતી, ત્યારે શ્રી પ્રાણુલાલજી મ નું મન ડગુમગુ થઈ જતું આ પ્રચંડ કાયાનો હોપ થતા પોતે કેવા નિરાધાર બની જશે તેના વિચાર દીલને કપાવી મૂકતા હતા

કેવી હતી તે મહાવિભૂતિ ! આદી જેવા ચળકતા વાળ, વિશાળ લલાટ, મોટી આંખો, લચ્છાદાર નેણ અને ભરાવદાર પ્રચંડ કાયા શ્રી પ્રાણુલાલજીને મન ગુરુદેવ પહોંડ જેવા હતા તેમની અડીખમ કાયા આગળ પોતે બાળક જેવા હતા ક્યારેક ચૂપચાપ પોતે ગુરુદેવનું મુખકમળ ધારી ધારીને જોતા જ રહેતા ચૂપચાપ મીટ માડીને સ્થિર બની જતા સઘરી સઘરીને મનમાં ચિત્ર જાણે ભરી લેવા ન માગતા હોય ! અર્ધ જાગૃત અવસ્થા બની જતી અને પ્રચલન છતા જાણે આંખોમાંથી ગુરુદેવનું ચિત્ર સરી જતું !

ઉદારતાનો મહામત્ર

૨૮

(જેતપુર ચાલુઆંસ સ ૧૯૮૭)

જ્યા પ્રકરણમાં જે લખેલો ઉલ્લેખ થયો છે તે પ્રત્યક્ષ થવા લાગ્યે. આ પ્રાણુઓનું હૃદય વધારે હીણ પ વા લાગુ પૂજ્યશ્રીનું વયોભળ એક આધાર હતું, એટલું જ નહિ. પૂજ્યશ્રીની મીઠી હૃદ શ્રી પ્રાણુલાલણ મ ને પરમાનંદ આપી પરમભાવમાં સ્થિત કરી દેતી હતી આ યુરુભક્ત શિષ્યને યુરુસેવા એજ સમગ્ર સમય જીવનનું રૂપ લાગતું હતું.

પૂજ્યશ્રી એક દિવસ સવારે પડયાળમાં ટહેલતા હતા ત્યારે એક કુમલો થયો શરીર પર પક્ષપાતની અસર થઈ મોટીવારમાં રોજનો મળજ વંચ વધી ગયેલ ઠેલ જેઠાલાલ હર-જીવન કુભાણીની કવાથી ને જીવધોપચારથી આર જાની ફાયદો થયો ફાયદો કવાના પ્રભાવે હોતેલ વસ્તુત થયુએ શરીરમાં થાણુ જમાવ્યું હતું પર્યાયનો પલ્લો. આજ ત્યારે આવા નિમિત્તે હાજર થઈને અપચદ પોતાને માથે લઈ લેતા હોય છે નિમિત્તે પણ પરમાર્થ જને છે.

શ્રી ઉદ્ભવગર્હ સ્વામી ઠાણા ૯ ઠાણાવડ પધાર્યા હતા પૂજ્યશ્રીની બીમારીના બળર સાક્ષણી વણવિસામે ઉમ વિકાસ કરી જેતપુર પધાર્યા જેતપુર શ્રીસચિ પણુ શીશ પધારવા વિનંતિ કરી હતી તેમની આમે જા જા મણીબાઈ શ્રી સતોક્ષણાઈ શ્રી કુલકુવરજાઈ, મજકુવરજાઈ મોતીબાઈ અબાબાઈ પ્રાણકુવરજાઈ સ્વામી હતા નવ ઠાણા એક આપ પધારવાથી જ્ઞાનદ થયો તેઓ જાધા ઠાણા સેવાશાળી ભદ્ર.

પરિણામી, અને લબ્ય લાવનાવાળા હતા. પૂજ્યશ્રીની કલ્પતી સેવામા તેઓ તત્પર બની ગયા બપોરના શાંતિના સમયે શ્રી પ્રાણુલાલજી મ સૂચગડાગ શાસ્ત્રનુ વાચન કરવાના હતા.

આજ અરસામા મહાપુરુષ શ્રી કાનજી સ્વામી, તત્ત્વવેતા શ્રી પરસોતમજી મ અને શ્રી દેવરાજજી મ ઠાણા ઉ વઢવાણુ ચાતુર્માસ પૂરુ કરી ગોડલ પધાર્યા પૂ તપસ્વીજી મહારાજના સ્વર્ગગમન પછી ઉપરછલા મતલેદના આધારે પૂજ્ય મુનિ વરોત્ત મિલન થયુ નહોતુ આ મતલેદજને પક્ષને ખટકી રહ્યો હતો. મતલેદથી પવિત્ર ગોડલ ગમ્મળની કીર્તિને વિના કારણુ ધણો લાગતો હતો. પૂજ્યશ્રી આ રહ્યો સહ્યો મતલેદ નાખૂદ કરી શ્રી પ્રાણુલાલજી મ નો માર્ગ સરલ, પ્રશસ્ત અને સુલેહભર્યો બનાવી દેવા માગતા હતા ધન્ય પૂજ્ય શ્રીની લાવનાને ! પરસ્પરની મમતા અને સઘાડા પ્રત્યેની નિષ્ઠા કામ કરી રહ્યા હતા નિષ્ઠા જીવિત હતી ખરેખર સદ્લાવ છે ત્યા બધુ જ છે.

કેટલાક શાણા આવકોએ સમયોચિત કાર્ય કર્યું શ્રી. ધરમસી હામોદર, શેઠ કલ્યાણજી હામોદર, શ્રી પોપટ બદવજી વગેરે આગેવાન આવકોએ બને પક્ષ તરફથી વાર્તાલાપની ચોગ્ય આપલે કરાવી સુદર અને નરમ અપ્પેના પ્રયોગ કરી દર બેઠેલા મુનિવરોને નજીક લાવવા પ્રયાસ કર્યો ઘણે અશે સફળતા પણ મેળવી પૂજ્યશ્રી તરફથી કોઈ હરકત હતી જ નહિ આવનાર મુનિવરોના મન પ્રસન્ન થાય એ રીતે ઉદારતા બતાવવાની હતી પૂજ્યશ્રી તો ઉદારતાનો અખૂટ મહા-સાગર જ હતા શ્રી પ્રાણુલાલજી મ ને પણ તેઓશ્રીએ ઉદારતાના આગણામા જ ઉછેર્યા હતા અહો ! ઉદારતા એક જ સુણુ મનુષ્યને આસમાન જેવો વિરાટ બનાવી દે છે. 'જતુ કરો' નો મહામત્ર જ ઉદારતાનુ બિડુ મૂળ છે.

ગોઠલથી પૂજ્યશ્રીની સેવામાં આવશરેલા પત્ર આપ્યા. શ્રી પ્રાણુસ્તપાસે પૂજ્યશ્રીએ પત્ર વચાવ્યો. શ્રી પ્રાણુલાલે મહારાજે પત્રના બધા ભાવોનું સુકમ સ્પષ્ટીકરણ કર્યું ત્યારે પૂજ્યશ્રીને આ બહાર શિખની બુદ્ધિ પ્રત્યે માન ઉપજ્યું. આ મહારાજી શિખમાં રાજનીતિનું જ્ઞાનના પલ્લુ પૂજ્યશ્રીને દર્શન થયા રાજનીતિનું આચરણ સુનિ માટે વજ્ય છે પરંતુ રાજનીતિનું જ્ઞાન હોવું આવશ્યક છે ખરી રીતે રાજનીતિ નથી રાજ્યનીતિ હોય છે બહુપલ્લુ તે રાજનીતિથી બચવા માટે જ છે શિખની આવી નિપુણતાથી જીવનયાત્રાની અતિમ ધરીએના પૂજ્યશ્રીને સોળ આના સતોષ થયેલ.

શાંતિ સ્થાપવાની ભાવનાથી આખરે નિર્ણય થયો કે ગોઠલથી વિકાર કરી ચાર દિવસમાં જેતપુર પહોંચી જઈ ખમતખામણા કરી પૂજ્યશ્રી સાથે ગેવરી પાણી કરી એક રસ બની જવું ખરેખર સત્તાની મહાનતા અસીમ છે સત્તા જે સૌન્દર્યના દર્શન કરાવી શકે છે તેની પામર જીવોને કલ્પના પણ નથી હોતી અને પશુના હૃદય અકાશમાં 'અહ' ના વાદળાં વીખાઈ ગયા હતાં નિમજ્જ અકાશમાં સ્નેહને સૂચક પ્રકારી રહ્યો હતો. પૂજ્યશ્રીના હૃદયમાં હજીને કિશરે આ યો. સુરેમાણુનું હૃદય સ્વાગત માટે ધનજલી છીંક્યું કેમ બહુ રામ ભરવનો મેળાપ થવાનો હોય !

પૂજ્યશ્રી કાનજી મ પોતાના શિખ શ્રી દેવશાજી ત તથા શાસ્ત્ર મહાપંડિત શ્રી પુરુષોત્તમજી મ. ને સાથે લઈ કાણુડ જેતપુર તરફ પધારી રહ્યા. મૂખ માણસોને આ પ્રસંગ બહુ જ આકર્ષ્ય ઉપજાવી રહ્યો હતો. મધ્યમ માણસો માટે ભક્તિજનક હતો. બુદ્ધિમાન માટે પરમ આવશ્યક હતો. હાજરી માટે શરમજનક હતો. સારા માણસો માટે આ મુજબ લક્ષણ હવે ગોઠલ ગયેલ માટે સુવર્ણ તક હતી. પૂજ્યશ્રીએ

પ્રાણુશુરને આજ્ઞા આપી કે તેમણે સામે જઈ આગમનશીલ મતોનું સન્માન કરવું વિધિવત્ વદન કરી તેઓને પૂજ્યશ્રીના ચરણે લાવવા

જેતપુર નજીક પૂ કાનજી મ નું આગમાન થતા શ્રી પ્રાણુલાલજી મ આજ્ઞાનુસાર સામે લેવા માટે પધાર્યા ધણી જ દનેહપૂર્વક વદન વ્યવહાર થયા સાથે શ્રાવકોના સમૂહો ઉભરાયા હતા મિલનથી થતું કુતૂહલ જોવા પણ કેટલાક આંચા હતા ભગવાનના સમય પછી ગૌતમ કેશીના મિલન વખતે આવા કુતૂહલિયા હતા તો આ કંઠણ કાળમા હોય તેમા નવાઈ શુ ? જોનારને ખૂબ જ આશ્ચર્ય ઉપજતું હતું શ્રી પ્રાણુલાલજી મ નો વિનય અને નમ્રતા જોઈ સૌ હાતમા આગળા નાખી દેતા હતા કિમ્મૂઠ ળની જતા હતા કેમ જાણે શ્રી પ્રાણુલાલજી મ શ્રી કાનજી મ ના વહાલા શિષ્ય હોય તેહું લાગતું હતું દીક્ષા દિષ્ટિએ શ્રી કાનજી મ ધણી મોટા પણ હતા

ભગવાન મહાવીરની જયનાદો વચ્ચે મુનિવરો પૂજ્યશ્રીના ચરણે પહોંચ્યા ત્યારનું દર્શ્ય ખૂબ જ આનંદજનક અને ભાવવાહી હતું હર્ષના આસુઓ આવતા હતા યથા આગનુતક મુનિગણોએ પૂજ્યશ્રીને લાવપૂર્વક વિધિવત્ વદન કરી ખમત-ખામણા કર્યા પૂજ્યશ્રીને આનંદનો ઊભરો આવતો હતો કર્મની ગતિ ઘણી જ વિચિત્ર હોય છે આ આનંદ મિલનમા હજુ થોડા પ્રત્યાઘાત થવાના હતા, જે પૂજ્યશ્રી માટે અસહ્ય હતા ખરેખર કાળ અને મનની ગતિને કોઈ પારખી શકતું નથી મમત જનતાને થોડું પ્રવચન સંભળાવી માગલિક કહેવામા આંચુ સૌ ધણી જ આનંદ ભક્તિ સાથે વિખરાયા

આગલે દિવસે રાત્રિના સમયે ગુરુદેવે શ્રી પ્રાણુલાલજી મુનિ સાથે નીચે પ્રમાણે વાર્તાલાપ કર્યો હતો “પ્રાણુ! કાનજી

મુનિ તથા પુરુષોત્તમજી મુનિ દેવરાજજી મુનિ સાથે આવતી
 ઠાણે જઈ આવશે સપ શાંતિને લઈ જાનહ છવાઈ જશે
 તેઓ જઈ શેકાશે ત હરમંથાન મારી જેવી ઈચ્છા છે કે મારુ
 મહાપત્ર છે શરીરનો વિશ્વાસ નથી તો તમે સૌ મારા બેટલા
 સાધુ સાધ્વીઓ છો તે સર્વને હું પુરુષોત્તમજી મુનિને જાણવી
 હઉં હું સમજાવના કામથી મુક્ત બનું કેમ આ વાત તને
 રુચે છે ?' જાટજી બોલી પૂજ્યશ્રીએ પ્રાણલાલજી મુનિને ઉત્તર
 આપવા માટે સમય આપ્યો. સ્વયં મીન રથ પ્રાણલાલજી
 મુનિએ ગુરુદેવના ભરણે પર હાથ ફેરવતા ઉત્તર આપ્યો
 'ગુરુદેવ ! જેવી આપની ઈચ્છા પરંતુ આપશ્રીના મોટા
 શિષ્યે જમારા વહીવટ ગુરુજી ધુજો શ્રી બીમજી સ્વામી, મજ
 જી મ. પ્રેમજીજી મ. સૌને પણ પૂછવું જોઈએ ને ? ના,
 તેમને પૂછવાની જરૂર નથી તેઓ જેમ કહેશે તેમ કરશે
 તેઓ જે વાત કહે તે માન્ય રાખશે. પૂજ્યશ્રીએ પોતાના
 શિષ્ય પ્રત્યેના આત્મવિશ્વાસ બ્યક્ત કર્યો ત્યારે શ્રી પ્રાણ
 લાલજી મુનિએ કહ્યું જેવી આપની ઈચ્છા પુરુષોત્તમજી
 સ્વામી જઈ જાવી ગયા પછી સપ મુલેકે થશે ત્યારબાદ
 આપ જમારા શિરછત્ર છો.' શ્રી પ્રાણલાલજી મ ના આવા
 વિનય ભરેલા વચનો સાંભળી ગુરુદેવને બહુ જ જાનહ થયો
 હતો.

રાત્રિનો પૂજ્યશ્રીનો કેવો નિઃશ્વ હતો તે પાઠક સમજી
 શકે છે ત્યારે વસ્તુતઃ હજી સમય પાક્યો ન હતો પૂજ્યશ્રીનું
 મન હલકું ફૂલ હતું મુનિમહાશય વધારે સવાથી બધું
 ભમું ભમું લાગતું હતું ગોખરી પાણીનો સમય થયો પરમસી
 હામોદર પોપટ બાહરજી વગેરે સ્થાનકમાં હાજર હતા પીવા
 ચોખ્ય પદાર્થ પાત્રામાં હતો. પીવા માટે આ મુનિમહાશયને
 આજક થયો તેઓએ 'ના પાણી કયે કેને ખેલ નથી ખેલાવ્યા ?

મનુષ્યનું કુર્માધિન પામર મન વધારે વિચારી શકતું નથી કુર્મ પ્રમાણે તે દોરાય છે આટલા પ્રેમમિલન પછી ના પાડવાનો કોઈ અર્થ હતો નહિ પુનઃ પૂજ્યશ્રીએ ત્રણે મુનિ વરોને ગોચરી ન જવાની પ્રેરણા આપી “પ્રાણ મુનિ વહેરી લાવશે” એમ ભાવ દેખાડ્યા

આગતુકે મુનિઓના નિર્મળ મન-જળાશયનું પાણી ડાળાઈ ગયું મન ખૂબ જ ગંભીર અસર તળે આવી ગયું હતું તેઓ બોલ્યા “હવું આહાર પાણી સાથે કરીએ એટલી બીમારી તૈયારી નથી અમને સમા કરજો” પૂજ્યશ્રીને આ વચને તીરની જેમ ખૂચ્યા સપ-શાતિની વાતથી પૂજ્યશ્રીની બાજે સવારથી જ માદગી ચાલી ગઈ હતી આ નવી સમસ્યાથી તેમને ખેદ થયો એક જ ગચ્છના મુનિવૃન્દોમા આવા ભેદ બહુ જ બટકનારા હોય છે શ્રી પ્રાણુલાલ મ ખામોશ જ રહ્યા. અવસ્થાની નબળાઈને લઈ આ વાતથી પૂજ્યશ્રીના સ્વાસ્થ્ય પર ખૂબ જ માઠી અસર થઈ થએલો હર્ષ વિષાદનું રૂપ લઈ રહ્યો

બીજી પણ કેટલીક ઝિનાઓ પૂજ્યશ્રીને ખૂબ જ નિરાશા આપી ગઈ સત્તર દિવસ સુધી ત્રણે ઠાણા રોઠાણા અઢારમે દિવસે જેતપુરથી પ્રસ્થાન કર્યું વિહાર વખતે પૂજ્યશ્રીનું માગલિક સાબળું શ્રી પ્રાણુલાલજી મ ને આથી ઘણો અફસોસ થયો પૂજ્યશ્રીની બીમારીનું ભેર વધી ગયું વાતાવરણમાં માધુર્ય આવી ન શક્યું મિલનનું પ્રથમ ચરણ પૂરું થયું હતું- પૂજ્યશ્રીનું આ વરસનું ચોમાસું પણ જેતપુરમાં જ બાંહેર થયું-

ગુરુ વિરહ

૨૯

(જેતપુર ચાતુર્માસ સ ૧૯૮૭)

પૂ કાનજી મ કાજી ઠ જેતપુરથી પ્રસ્થાન કરવા લાગ્યા.
ત્યારે પૂજ્યમંત્રીએ વિદાય સલામ આપી. પ્રાણુલાલજી મ ને ઘોડું
બોલવા માટે આદેશ કર્યો > કુ પ્રવચન આપતા મંત્રી પ્રાણુલાલજી
મજારાએ ફરમા મુ ક્રે -

કાલ કૃત્યત તોરી શિર પર ગઢિ

આમુઠી ઠાળ દિલાયે;

મારી હી ફાલ અધ્યાનકે તો શું,

મનોરથ મનમે રહાવે

અપૂણું મિલનની આતર વેદનાળને ઠઠનું પરમ માધુર્વ
ઓતાજનોને અપશી ગયા કડુણા રસની બહુધી લાકડીથી
સૌ મત્રમુ ખ જેવા બની ગયા બા પક પર સંઘાટ વિવેચન
કરી સ્થાનગતારના કૃણા હૃદયને ધમ-સંવિતામાં મગ્ન કરી
દીધા.

મુનિવરે! જુનાગઢ તરફ વિથરી ગયા અહીં પૂજ્યમંત્રીની
વ્યથામાં પુન વધારો થયો. ગરમીના દિવસો આવી રહ્યા હતા.
આસન બરીઓ પાછી ફેરી બની રસમિથ લોઠોને આકષતી
હતા પ્રામ વજીકાનું સામ્રાજ્ય બામું કર્તુ તાપ વધવાની
સાથે પૂજ્યમંત્રીના બીમારી સતાપ પણ વૃદ્ધિગત થયો પૂજ્ય
મંત્રીની પીઠમાં અને હાથપગ પર અળાઈઓ ભેરથી ઘન ઠાળ
પગમાં લકવાની અસર હતી જ મંત્રી પ્રાણુમુનિ પૂજ્યમંત્રીને

શાતા અર્પવા ભગીરથ પ્રયત્ન કરતા હતા પ્રયાસો અને ઉપ-
ચારો નિમિત્તભૂત હતા, બ્યારે શરીરનું ઉપાદાન બદલાઈ
ચૂક્યું હતું

વૈશાખ માસ વ્યતીત થયો જાણે મુનિમંડળના બે
શાખાઓને જન્મ આપી ચાલ્યો ગયો જેઠ શીર પર સવાર
હતો.

જો વરસે જેઠ તો પૃથ્વી જળ હેઠ,
કારો તપે ઠેઠ તો ભારે પડે જેઠ

જેઠ આમેય ભારે તો હોય જ આ વરસે તો બે જેઠ હતા.
પ્રથમ જેઠ શુદ્ધિ પ ના પૂજ્યશ્રીને ડાળા ખલામા દુખાવો થયો.
“પ્રાણુ ! આજે અહીં ખલામા કેમ દુખે છે ? જરા હાથ
ફેરવીને જો તો” પૂજ્યશ્રીનું વહાલ જાણે પહાડની તળેટીનું
ઝરણું હતું ! મહારાજે તપાસ કરી એ વખતે તો કંઈ કેખાણું
નહિ પરંતુ ૬૬૬ દિવસે તેજ જગ્યાએ ચાક્રીની જેમ સોજીને
લાલ રંગ થઈ આવ્યો સાથે જૂળ જ પીઠા થવા લાગી બે
દિવસના ઉપચાર પછી પણ શાંતિ ન થઈ શ્રી પ્રાણુલાલજી
મહારાજે નિહાળ્યું કે જેમ જેમ શરીરમા અસમાધિ વધતી
જાય છે, તેમ તેમ પૂજ્યશ્રીના મનમા સમાધિ વધી રહી છે

હા જેઠાલાલ આવ્યા તેમણે તપાસ કરી મોટા ડોક્ટરની
આવશ્યકતા લાગી રોગના મૂળ ઊઠાહતા પૂજ્યશ્રીએ ખતાવ્યું
કે કર્મનો બદલો પૂરો કરવા બીમારી આવી છે અને તેના
મૂળ કાર્મણું શરીરમા છે ભક્તિપ્રિય સઘ અને સેવાનિષ્ઠ શ્રી
પ્રાણુ જલદી શાંતિ માટે વ્યામોહિત હતા મોટી હોસ્પિટલના
પહાણુ ડોક્ટર લાવ્યા પુરી રીતે પૂજ્યશ્રીને તપાસ્યા ડોક્ટર
જોલ્યા શુરુજીનું હૃદય અને બધારણુ એટલું મજબૂત છે કે
જો આ દર્દ મટી જાય તો બીજા ૨૫ વર્ષ જીવી શકે ડોક્ટરે
જીવલેણ દર્દનો ઉલ્લેખ કર્યો

આ દેહના પરિણામે ખસા નહીં પીઠમાં એક ઠોર
ગુમડાએ જ મ લીધા હોતો હવા આણુ હતી અસાતાનો ઉચ્ચ
વેગવત હતા હવા નાસી પાસ ઘર્ષ રહી હતી શ્રી એવિહલ
મ. વૃદ્ધ હતા અને મોલીઓ આવતા લાચાર બન્યા હતા
પ્રેમચંદ્ર મ. પણ વૃદ્ધ હતા ને તંમની નજર દેઠાઈ ગઈ
હતી એન્દે પૂજ્યશ્રી ઉપરાત અને વૃદ્ધ ગુરુભાઈઓની સેવાનો
ભાર શ્રી પ્રાણુલાલે મ. પર આવ્યો હતા જે તેઓએ પ્રણા
હવ અને સ્ફૂર્તિપૂરક વહન કયો જેતપુર શ્રીસમ અને
તેના અમુક સેવા બાવિ બક્ષિઓએ ખરેખરે સહયોગ આપ્યો
શતદિવસ સ્થાનકમાં રહી મુનિવરોની સેવામાં હૃદયથી બંધાયેલ
હતું તે વખતની નોંધપોથીમાં જે મુખ્ય નામે ભાઈચંદ્રભાઈ
ભુડાભાઈ દેસાઈને ખીરજલાલ ભાઈચંદ્ર ગાધીનો ઉલ્લેખ થયો
છે આ અને ભાઈઓએ ગુરુવરોના ખૂબ જ આશીર્વાદ લીધા
હોય તેવો આભામ મળે ॥

આ નમથે ત્યા બિરાજતા પુરીભાઈસ્વામી રામકુવરભાઈ
રવીચાંદભાઈ મણિભાઈ હેમકુવરભાઈ તથા મીઠીભાઈ ને
જ્યાભાઈ ઉપરાત અવલભાઈ આચાર્ય દુધીભાઈ અને અમૃતભાઈ
બાદિ સાધવીજીઓએ અથાગ સેવા બજાવી મેવામાં કંપનીય
અમુ ઠરી જીવન કૃત્ય કયું પૂજ્યશ્રીની ઘોર વેદના અને
અત્યંત ધૈર્ય સૌને વૈરાગ્ય અને સમતાનો પાઠ શીખવતા
હતા સાથે લીજી મ પ્રદાનના સાધવીજી વિચરી રહ્યા હતા
તેઓ પણ અનેક બાવે સેવા કરવા તત્પર રહેતા

પૂજ્યશ્રી પોતાના શિષ્ય મ જ દ્વારા અનુપમ શાત
અનુભવી રહ્યા હતા ૧૫ દિવસ બીજા પણ વહી ગયા. બીજા
રીએ પીરપીર નાહીતરનો પૂરો કળને લઈ લીધો. પૂજ્યશ્રીએ
જે દિવસ બાહી રહ્યા ત્યારે પોતાના શિષ્યરત્ન પ્રાણુલાલ મ.ને
પાસે બેસાડી પોતાના અંતરની બધી વાતો કહી. સપ

સલાહથી સઘાડાની નાવ ચલાવવા માટે પ્રેરણા આપી શુરદેવ
જરા થોડ્યા પુનઃ જોડ્યા “પ્રાણુ! જો પુરુષોત્તમજી સ્વામી
અને અન્ય મુનિવરો સીના પ્રત્યે મને ખૂબ સદ્ભાવ છે તેઓના
હૃદય પણ નિર્મળ છે કોઈ કારણથી હાલ તુરત તેઓ મળી
શક્યા નથી મનુષ્યના મનની ગતિ ચચળ હોય છે વચગાળાના
તરવોથી આમ થયું હશે, માટે આગળ ઉપર મારી ગેરહાજરીમા
પણ તેઓ આપણા જ છે એમ માનીને એકરૂપ બની જવાની
જ સાધના રાખવી જીજ્ઞા કાઈ વધારે મારે કહેવું નથી ”
પૂજ્યશ્રીએ આટલા શબ્દો એક સાથે કહ્યા અને પછી વિસામો
લીધો શ્રી પ્રાણુલાલજી મહારાજે આ શબ્દો ખૂબ ભાવપૂર્વક
માલખ્યા અને પૂજ્યશ્રીના હૃદયની નિર્મળતાના દર્શન કર્યા
ધન્ય છે મહાપુરુષોની ઉદારતાને !

ઉપરોક્ત વાર્તાલાપ થતાની સાથે શ્રી પ્રાણુલાલજી મંત્ર
હૃદય લરાઈ ગયું આખો લીલઈ ગઈ શ્રી પ્રાણુલાલજી મ
વધારે ઉત્તર દઈ શક્યા નહિ રક્ત એટલું જ જોડ્યા “આપની
અભિલાષા પ્રમાણે બધું થશે આપ કૃપા રાખજો ” આટલું
જોડીને શુભ મહારાજના જોળામા માથું મૂકી દીધું એ વખતે
મહાન શુદ્ધ ગોદમા નાના બાળમુનિ જેવા બની ગયા ધન્ય છે
શુરુઓની મહાનતાને !

પૂજ્યશ્રીના શુભકાનો વિકાર વધતો જતો હતો જેઠ મહિ
નાના બંધ કરે ગરમ દિવસોમા શુભકું જરમીમા વધારે કરતું
હતું શ્રી પ્રાણુલાલજી મંત્ર બરાબર માવજત કરતા હતા પૂજ્યશ્રીની
શાંતિ અવર્ણનીય હતી દેહ અને આત્મા લિપ્ત છે, એવું લાન
પ્રત્યક્ષ વર્તાઈ રહ્યું હતું પૂજ્યશ્રીના મુખથી એક જ વાત નીકળ
તી “કર્મના દહ લોગવવાના હોય છે આવી પીઠાથી દેહ
જોડાય છે ” પૂજ્યશ્રી આવી પીઠામા પણ સમાધિસ્થ જેવા
જ લાગતા ઔપધની કંઈ જ અસર જણાતી નહતી, બપોરના

આ દેહના પરિણામી ખાના નજીક પીઠમા એક કોર
ગુમડાએ જ મ લીધા હોતો દવા ચાલુ હતી અસાતાનો ઉદય
વેગવત હતો દવા નાચી પાન ઘર્ષ રહી હતી શ્રી ગોવિંદજી
મ વૃદ્ધ હતા અને મોતીઓ આવતા લાચાર બન્યા હતા.
પ્રમથજી મ. પશુ વૃદ્ધ હતા ને તમની નજર ૨ કાર્ડ ગર્ભ
હતી એન્ડે પૂજ્યશ્રી ઉપરાંત બંને વૃદ્ધ ગુરુભાઈઓની સેવાનો
ભાર શ્રી પ્રાણલાલજી મ પર બાળ્યો હતો. જે તેઓએ પ્રણા
હવ અને સ્મૃતિપૂર્વક વહન કયો. જેતપુર શ્રીસમ અને
તેમા બમુક સેવા બાવિ બ્રહ્મિઓએ ખરેખર નહયેત આપ્યો.
રાત્રિવિસ સ્થાનકમા રહી મુનિવરોની સેવામા હૃદયથી ઝ પલામ્બુ
હતું તે વખતની નોંધપોથીમા જે મુખ્ય નામો ભાઈચંદ્રભાઈ
જુઠાભાઈ કેમભાઈને ખીરજલાલ ભાઈચંદ્ર ગ્રામીનો ઉદ્દેખયયો
છે આ બંને ભાઈઓએ ગુરુવરોના જૂન જ આશીવાદ લીધા
હોય તવે આભાસ મળે છે

આ નમયે ત્યાં બિરાજતા પુરીબાઈસ્વામી રામકૃવરભાઈ
રળીયાતબાઈ મણિબાઈ હેમકૃવરભાઈ તથા મીઠીબાઈ ને
જ્યાબાઈ ઉપરાંત અવલભાઈઆચાર્ય દુધીબાઈબંને અમૃતબાઈ
બાદિ સાધ્વીજીઓએ અમાર સેવા બજાવી. મેવામા કમ્પનીય
અધુ કરી છવન કૃત્યા કમુ પૂજ્યશ્રીની શિર વેદના અને
અસીમ વૈષ સીને વૈશાખ અને સમતાને પાક શીખવતા
હતા. સાથે લીબડી સપ્રદાયના સાધ્વીજી વિચરી રહ્યા હતા
તેઓ પશુ અલેહ ભાવે સેવા કરવા તત્પર રહેતા

પૂજ્યશ્રી પોતાના શિષ્ય મજા દ્વારા અનુપમ શાત
અનુભવી રજા હતા ૧૫ દિવસ બીજા પશુ વહી મથા. બીમા
રીએ ખીરખીર નાકીતત્રનો પુરા કળલે લઈલીધા. પૂજ્યશ્રીએ
જે દિવસ બાકી રજા ત્યારે પોતાના શિષ્યરત્ન પ્રાણલાલજી મને
પાસે બેસાડી પોતાના અતરંગની બધી વાતો કહી સંપ

સલાહથી સઘાડાની નાવ ચલાવવા માટે પ્રેરણા આપી શુરહેવ
જરા થોડ્યા યુન બોલ્યા “પ્રાણુ! જો પુરુષોત્તમજી સ્વામી
અને અન્ય મુનિવરો સૌના પ્રત્યે મને ખૂબ સદ્ભાવ છે તેઓના
હૃદય પણ નિર્મળ છે કોઈ કારણથી હાલ તુરત તેઓ મળી
શક્યા નથી મનુષ્યના મનની ગતિ ચચળ હોય છે વચગાળાના
તરવોથી આમ થયું હશે, માટે આગળ ઉપર મારી ગેરહાજરીમા
પણ તેઓ આપણા જ છે એમ માનીને એકરૂપ બની જવાની
જ સાવના રાખવી બીજું કાંઈ વધારે મારે કહેવું નથી ”
પૂજ્યશ્રીએ આટલા શબ્દો એક સાથે કહ્યા અને પછી વિસામો
લીધો શ્રી પ્રાણુલાલજી મહારાજે આ શબ્દો ખૂબ સાવપૂર્વક
સાંભળ્યા અને પૂજ્યશ્રીના હૃદયની નિર્મળતાના દર્શન કર્યા
ધન્ય છે મહાપુરુષોની ઉદારતાને !

ઉપરોક્ત વાર્તાલાપ થતાની સાથે શ્રી પ્રાણુલાલજી મ નુ
હૃદય ભરાઈ ગયું આજેો લીન્ઝર્ઝ ગર્ શ્રી પ્રાણુલાલજી મ
વધારે ઉત્તર દઈ શક્યા નહિ ફક્ત એટલું જ બોલ્યા “આપની
અભિલાષા પ્રમાણે બધું થશે આપ કૃપા રાખજો ” આટલું
બોલીને શુરુ મહારાજના જોળામા માથું મૂકી દીધું એ વખતે
મહાન શુક ગોઢમા નાના બાળમુનિ જેવા બની ગયા ધન્ય છે
શુરુઓની મહાનતાને !

પૂજ્યશ્રીના શુભડાને વિકાર વધતો જતો હતો જેઠ મહિ
નાના લય કર ગરમ દિવસોમા શુભડું ગરમીમા વધારે કરતું
હતું શ્રી પ્રાણુલાલજી મ જરાબર માવજત કરતા હતા પૂજ્યશ્રીની
શાંતિ અવર્ણનીય હતી દેહ અને આત્મા ભિન્ન છે, એવું ભાન
પ્રત્યક્ષ વર્તાઈ રહ્યું હતું પૂજ્યશ્રીના મુખથી એક જ વાત નીક-
ળતી “કર્મના દડ લોળવવાના હોય છે આવી પીડાથી દેહ
ઝોણુ થાય છે ” પૂજ્યશ્રી આવી પીડામા પણ સમાધિસ્થ જેવા
જ લાગતા ઔષધની કંઈ જ અસર જણાતી નહતી બપોરના

સાધુ સાધ્વી અને આવક મુદ્રાપૂર્ણ પૂજ્યશ્રી પાસે બેસતા ત્યારે તેઓ શાંતિપૂર્વક વાત કરતા.

આજ ગુરુદેવ બોલ્યા એ પ્રાણી હવે આ બધા પરિવાર તારે સંભાળવાનો છે આ અધિકાર મુનિશ્રીને પ્રેમચંદ્ર મુનિ પણ અવસ્થાવાળા છે તેમનો ભાર પણ તારા ઉપર છે આપણા મંડળને સૌને સંભાળે તેવા અને સાધુ મહાદેવો હજારો વસ્તુઓ સૌને સંભાળે આપવી એ ગાદીધર ગુરુ કૃત્ય છે પૂજ્યશ્રીના મુખથી સહજ ગાદીધર શબ્દ નીકળી ગયો. શ્રી પ્રાણીશાસ્ત્રી મને ગુરુ પદવી મળી ગઈ.

આજે સૌ જ્ઞાનદેવો વિખરાયા પૂજ્યશ્રીની શાંતિ માટે તારીકે ધર્મ રહી હતી જેકે વડે દેવો દિવસ પસાર થઈ ગયો. આજે પૂ. શ્રીની તબીયત બહાર જ અસ્વસ્થ હતી શ્રી પ્રાણીશાસ્ત્રી મનું મન નરમ પડી ગયું તેમને મહારામજી હતી હતી જાણે ગુરુમહારાજની જીવનશૈલીનાં બધાં જાણતાં હતાં. આજે સવારથી જ સાધુ સાધ્વી પૂ. શ્રીને વીટળાઈ બેઠા હતા. સૌએ વારાદરથી આહારપાણી પતાવ્યા. શ્રી પ્રાણીશાસ્ત્રી મને મુખ્ય કૃતિ દેખાઈ જતી રહી હતી. સૌની નજરમાં પૂજ્યશ્રીના વહાલા પ્રાણી કુટુંબના જન જની ગયા હતા.

આજે રાતના ખાસ ખાસ આવક મુદ્રાપૂર્ણ પણ અંતરમાં જ હતા અપૂર્ણ શાંતિ છવાઈ ગઈ હતી. જાણે નાદોનાં ધબકારા જ સંજાતા હતા સુષોદ્ધ ચર્ચા સંવાદના હારો દોઢા પૂજ્યશ્રીના અંતિમ દેશન માટે ધસી આવ્યા હતા. પૂજ્ય જ શાંતિપૂર્વક દેશન કરી જતા નવમીનો દિવસ પાર થવા આવ્યો. અંતરના પૂજ્યશ્રીને હાથ ધર્યા કરી સહજ જીવોથી અમતપ્રાપ્તિ કર્યા પાંચાળાનો રૂમ સજ્જતો અને શિશ્ય વૃન્દથી ભર્યો હતો. પૂજ્યશ્રીને જાણે જેકે અંતિમ કૃપા દર્શિ

સૌની પર તાખી વિદાય લેતા હોય તેમ આખો બધ કરી દીધી હનરો આખોમાથી અશ્રુધારા વહી રહી

જેઠ વહિ દેના બપોરના બે વાગે પૂજ્યશ્રીએ જીવનનો અંતિમ સંગ્રામ શરૂ કર્યો નશ્વર કાયામાથી પ્રાણ નીકળવા માટે આતુર બની ગયા એક વખત પૂજ્યશ્રી બોલ્યા “પ્રાણુ!” બસ છેલ્લો શબ્દ “હા! મહારાજ!” આ ઉત્તર આપતા શ્રી પ્રાણુ ગુરુ પોતાનું હૃદય બાણે શુભાવી રહ્યાં ! અનંત શાંતિમા સદાને માટે પૂજ્યશ્રીએ શયન કરી દીધું છેલ્લી ઘડીએમા પૂજ્યશ્રી માટે સથારો પચ્ચખી સમાધિ મરણને વર્યા હતા

બાણુકાર લોકોએ નાડહાથમા લીધી ત્યારે તેઓ સ્વર્ગવાસી બની કાળધર્મ પામ્યા હતાં એ વખતની ગુરુપ્રાણુની મનો-વ્યથા અકલ્પનીય હતી આ લેખકને જ્યાં સુધી ગુરુદેવ શ્રી પ્રાણુનો અનુભવ છે ત્યાં સુધી કહી શકાય કે તેમનું કેમલ હૃદય તે ગુરુ વિચોગના પ્રત્યાઘાતને સહવા તૈયાર ન હતું મહાવીર સ્વામીના તપોબળથી જે તેઓશ્રીને ધૈર્ય બળ મળ્યું હશે ! પૂજ્યશ્રીનો શિષ્ય પ્રત્યેનો સ્નેહ પણ અનુપમ હતો !

ગુરુદેવ શ્રી પ્રાણુલાલજી મ માટે આ ચોમાસાનો રંગ ખાખો પડી ગયો તેઓ ગુરુ-વિરહ ભૂલી શકતા ન હતા ઉપરાંત ગુરુદેવ સ્વર્ગવાસી થયા પછી શ્રી પ્રાણુગુરુને હાથના આગળાઓમા ઘણો ઉત્કૃષ્ટ વ્યાધિ થયો અસાતાનો ઉચ્ચ ઉદય થયો હતો જેતપુરનું વ્યાતુર્માસ સમાધિ લાવે પૂર્ણ થયું . ગોવિંદજી મ ઠાણુ કે ઉપગત મણીબાઈ ઠાણુ ર પણ જેતપુરમા જ હતા જેતપુર શ્રીસંઘનો પ્રાણુગુરુ, પ્રત્યે પ્રગાઠ સ્નેહ હતો. શ્રીસંઘને બળે વરસ પછી વિદાય દેતા ઘણો જ છેડો આઘાત લાગ્યો.

દક્ષણણીયા માટે વિનંતિ

૩૦

(સંવત ૧૯૮૮)

જેવપુરથી પ્રસ્થાન થયું પૂજ્યશ્રી વિના શ્રી. પ્રાણગુરુના
માનમાં શૂન્યતા છવાઈ ગઈ હતી. હવામા તરવી ગુરુવરની
અસંખ્ય મૂર્તિઓના દર્શન કરતા સત સમુદાય આગળ
વધવા માડ્યા જેવલસર જ કર્શન થઈ વડાલ પધાર્યા સવ ત્ર
પૂજ્યશ્રીના વિયોગની વાર્તા સુખ હતી. વડાલથી જુનાગઢ
પ્લોટમાં આગમન થયું ત્યારબાદ જુનાગઢ શહેરમાં પધરામણી
થઈ જુનાગઢ સમ જૂન જ વિકાસ કરી રહ્યા હોયો શાણા
અને ધાર્મિક શાવક શ્રી. જેઠાલાલ રૂપાણી વડીલ જેવા સમગ્ર
આદિતનુ શ્રીસંધને નેતૃત્વ મળ્યું હતું ગુરુદેવ પ્રત્યે શ્રી.
જેઠાલાલ ભાઈની અનન્ય નિઃઠા હતી. જુનાગઢથી જેવપુર
પુનરાગમન થયું બોલિલ જવાનું લક્ષ્ય હતું

દરમિયાન જોકે છરહરી નેતરની સોટી જેવી કાચાવાળી
મજબૂત બાંધાનો તરુણ પૂજ્ય ગુરુદેવ શ્રી. પ્રાણલાલ મ.
ના જરણે આવી જીવો રહ્યો તેની તેજસ્વી આંખો સકલ
બળ પ્રગટ કરતી હતી. મોજીની જેવી હલવૃત્તિ તેમનામાં
ઉભરાતી હતી ગુરુ મહારાજે જોકે વેધક દષ્ટિથી આગનુંક
તરુણને નિહાળ્યો ' કેમ, શું ભાવના છે? આજ્ઞાન સમાપ્ત
થવા પછી ટકોર કરી છે દીક્ષાના ભાવ? તો સાધુ બન્યાની
દષ્ટિએ ગુરુદેવે વરાળનો પાસો ફેંક્યો હતો. "જરૂર ગુરુદેવ!
જેટલા માટે જ આજ્ઞો છુ સામેથી જોવો જ દંડ ઉત્તર મળ્યો.
આ તરુણ બીજા કોઈ નહિ. જો હતા વાવડી ગમના શ્રી. માધ
વળ ભાઈના ધોધા પુત્ર શ્રી રતીલાલ.

આટલા વાર્તાલાપ પછી તેઓ ગુરુસેવામાં જોડાયા, મન પૂર્વક ધાર્મિક અધ્યયન કરવા લાગ્યા, ગોડલ જવાતુ પ્રયોજન બીજુ કશુ જ નહિ ત્યાં શ્રી કાનજી મ ગિરાજમાન હતા પૂજ્ય શ્રી જયચંદ્રજી મ ના કાળધર્મ પછી તેઓ દીક્ષા વડીલ હોવાથી આચાર્ય સંદેશ કાર્યભાર તેમના ઉપર આપ્યો હતો શ્રી પૂજ્ય તેઓ બન્યા હતા શ્રી પુરુષોત્તમજી મ પણ ગોડલ ચાતુર્માસ ગિરાજમાં હતા ગોડલના ભાવિક શ્રાવકો દ્વારા પુન મુનિમહાને એકરૂપ કરવાના ધૈર્યભર્યા પ્રયાસો ચાલુ જ હતા ધીરે ધીરે શ્રાવકોને સફળતા મળી રહી હતી

મહારથી મુનિઓના સ્વર્ગવાસ પછી સૌને એક થવાની ફરજ થઈ રહી હતી ગુરુદેવ તરફથી તો કોઈ અડચણ હતી જ નહિ શ્રી કાનજી મ ની નેશામાં રહી સૌએ એક સાથે ચોમાસાની સૂચિ બહાર પાઠવી આવું નિશ્ચિત થયું હતું ઉપરાંત સકલ મુનિઓના આહાર પાણી સાથે જ થાય પર-સ્પર્શનો પૂરો આદર વ્યવહાર કરવો આટલી વાતો માન્ય થઈ હતી શ્રી પ્રાણુલાલજી મ ને આથી ઘણું જ સતોષ થયો એક પ્રકારે શાંતી વળી ગઈ

સમજૂતી મુજબ આ વરસે ૧૯૮૮ની ચાતુર્માસની સૂચિ એક સાથે તૈયાર થઈ તેમાં લખાયું પૂ કાનજી મ ની આજ્ઞા અનુસાર નીચે પ્રમાણે સૌને ચોમાસા આપવામાં આવે છે આ સૂચિથી શ્રાવકો ખુશહાલ દેખાતા હતા વાતાવરણ ભર્યું ભર્યું બની ગયું અતિમ વેળાનો પૂજ્યશ્રી જયચંદ્રજી મ ની ભાવનાને જણે વિજય મળ્યો હતો આટલું મધુર વાતાવરણ છતાં એ વરસે શ્રી કાનજી મ ઠાણુર સરમદઠ શ્રી પ્રાણુલાલજી મ ઠાણુર નાવરકુડલા અને પૂ શ્રી પુરુષોત્તમજી મ એકલા પાળીયાદ ચોમાસુ પધાર્યા હોઈ શકે છે કે પાળીયાદ શ્રીસઘની વિન-તિને માન્ય રાખવી પડી હોય।

શ્રી પ્રાણલાલજી મ ગોઠણની જોરબજરી ગાદીને નાનરસ
અપણુ કરી બતસરા તરફ થઈ નાવરકુડલા જવા માટે રવાના
થયા. સાધુઓનાં મવ મડ મોજ તેમની પંચાત્રાઓ છે વિહાર
એ સાધુઓનું જીવન છે વૈરાગી રતાલાલ પણ બરાબર આવતા
ફેરતા હતા. ગોઠણથી મોવયા જોખરી, ગુલતાનપુર અરબલુ
મુખ, તેરી રામપુરી અને માલગજવા થઈ બગનરા પકાપણુ
કમુ બતસરામા મોરલાના નીકા ટુકાર સભળાયા, બતસરા
ગુરુવરોનાં ભક્તિમા ગાડુ બનતું ગુરુમહારાજની મીઠી બસરી
બજતા બતસરાનાં આવકમળો ઠાલી છિડતી ચારે બાજુ
પકાપા પ વા લાગ્યા હતા કે જાગ્યાન તો શ્રી પ્રાણલાલજીનું
બસ આનંદ સાથે પરમ વૈરાગ્ય.

સમઢીયાળા હામપુર, હાલરીયા હસા જલાળા, કમી
નેસડીને રપથી ગુરુવરો નાવલીના તો આવી પહોંચ્યા સાવર
અને કુડલાનું વિભાજન કરતી નાવલી મુનિઓના મન પણ
મોઢી લે છે નાવલી ખરેખર નવરગી છે નાવલીના કિનારા
સમૃદ્ધિ અને શ્રીમતોથી મુયોજિત બન્યા છે ત્યાંની જનતાએ
આતુર્ભાસ પધારતા મુનિવરોનું પરમ હાલિક સ્વાગત કર્યું
સાવર-કુડલાનો સમૃદ્ધ સવ ગુરુવરોની વિશેષ સપત્તિ સમે
સીરાબ્રમા મુહામળી રેવા સરત સરલ અને શાંતિમિત્ર સમાજ
છે સાવરકુડલા પરમ પ્રતાકારી ક્ષેત્ર છે વણી જ પામખૂમળી
આતુર્ભાસના બાર મહિના પૂણુ થતા વાર ન લાગી

સાવરકુડલામા એ વખતે વીરાળી પરિવાર દાંશી
પરિવાર તેજાળી કુટુંબ મગીઆ કુટુંબ વગેરે પરિવારો
મુખ્ય હતા એ તન મન, ધનથી ભક્તિનો પૂરો લાભ લેતા
હતા. સોનામા મુજબ એ હતી કે પરમ વિદુષી પ્રભાવશાળી
શ્રી. ઉન્નમબાઈ મહાસતીજી ઠાણા ઠનુ આતુર્ભાસ પણ સાવર
કુડલા જ હતું તત પચ્ચળાજી ધમધ્યાનની ખીજ જ નાવલી

વહેવા લાગી હતી વૈરાગી શ્રી રતીલાલના મન પરિણામ
 વૃદ્ધિગત હતા તેઓ પૂજ્યશ્રી પ્રાણુલાલજીના ચરણોમા
 ગહેતા, વૈરાગ્ય રસથી સી બાઈ રહ્યા હતા સૌ શિષ્ય સમુદાયને
 શ્રી પ્રાણુલાલજી મ ના ચરણોમા કોઈ શિષ્યરત્ન થાય અને
 અણુગાર બને તેવી ભારે ઉત્કંઠા હતી સાવરકુંડલાને આજે
 ૨૦ વરસે ચોમાસાનો લાલ સાપડયો હતો ભકિતથી સૌના
 હૃદય રંગાઈ ગયા હતા ગુરુકૃપા મેળવવા શ્રાવકોમા હોઠ
 જામતી હતી

સાવરકુંડલાનું સન્માન લયું ચોમાસુ પરિપૂર્ણ થતા
 ગુરુમહારાજોએ ભેટ બાધી શેરીએ શેરીએ ગુરુના નામના
 ગીત ગવાતા હતા ગુરુદેવે સાવરકુંડલાનું હૃદય ચોરી લીધું
 હતું ગુરુમહારાજના વિહારથી મુગ્ધ હૃદયે જ્ઞાન ભૂલી ગુરુ-
 મહારાજની પછવાડે જાણે દોડી રહ્યા હતા! માગલિક પછી
 મીટ પહોંચે ત્યાં મુધી સેકડો દર્શનાતુર રાત્રી આખો ગુરુ
 વરોને અદ્દશ્ય થતા મુધી નિહાળી રહી વિરહના આઘાતથી
 થવાએલા નેત્રો જાણે જોવાની આનાકાની કરતા હોય તેમ
 તેના પર ગુરુપ્રેમનો પડો પથરાઈ ગયો

સાવરકુંડલાથી વહેતી મુનિમંડળની વિહાર સરિતા
 આઠઠા, ધજડી, ખોડી, હાથસણી, સમઢીયાળા, વીરપુર, દેવળા,
 અને ખીસાને પાવન કરી ધારીની સરિતામા સરી પડી ધારી
 ચોટો વિસામો લીધો ધારી ગુરુમહારાજને લાવતું ક્ષેત્ર, રંગ
 સર્વો સોરઠ સમાદર ધારીમા જોવા મળતો તે ક્ષેત્રમા જેમ
 સિંહ જર્જના કરે છે તેમ શ્રાવકો ધર્મજર્જના કરતા હતા
 ધારી મોખરે ચાલનાર ગામ જોગા શ્રી જગજીવન ગોવિંદજી
 ધારીનું નાક હતા ધર્મપ્રિય રમૂજી શ્રાવક હતા રોટલો મોટો

ધારીથી દલખાણીયા ૯ માઈલ દૂર છે દલખાણીયામા
 તે વખતે શ્રાવકના ૧૨ થી ૧૪ ઘર હતા નવો જ સરસ

શ્રી. પ્રાણલાલે મ ગોઠણની ગોરવભરી ગાદીને નાનરસ
અપણ કરી બગસરા તરફ થઈ સાવરકુડલા જવા માટે રવાના
થયા સાધુઓની સર્વથા ઈ મોજ તેમની પદયાત્રાએ છે વિદ્યાર
એ સાધુઓનું જીવન છે વૈરાગી રતાલાલ પણ બરાબર આવતા
રહેતા હતા ગોઠણથી મોવયા જોખરી મુલતાનપુર અરજણ
સુખ, તેરી રામપુરી અને માલજી જવા થઈ બગસરા પદાપણ
કમું બગસરામા મોરલાના મીઠા ટુંકાર સજળાયા બગસરા
ગુરુવરોની બહિષ્કાર ગાડુ બનતું ગુરુમહારાજની મીઠી બસરી
બજતા બગસરાની આવકમ ઠણ ઠોલી છિંતા. ચારે બાજુ
પડમા પડવા લાગ્યા હતા કે બ્યાખ્યાન તો શ્રી. પ્રાણલાલેનું
બસ આનંદ સાથે પરમ વરાખ્ય

સમઠીધાળા, હામાપુર હાલરીયા, હસા બહાળા, કમી
નેસદીને સ્પર્શી ગુરુવરો નાવલીના તટે આવી પહોંચ્યા. સાવર
અને કુડલાનું વિભાજન કરતી નાવલી મુનિઓના મન પણ
મોહી લે છે નાવલી ખરેખર નવરંગી છે નાવલીના કિનારા
સમૃદ્ધિ અને શ્રીમતોથી મુશોભિત બન્યા છે ત્યાંની જનતાએ
આતુર્ભાસ પધારતા મુનિવરોનું પરમ હાર્દિક સ્વાગત કમું
સાવર-કુડલાનો સમૃદ્ધ સ્થળ ગુરુવરોની વિશેષ શ્રદ્ધા સમે
સૌરાષ્ટ્રમા મુઠામણી નવા સરના સરલ અને શાંતિપ્રિય સમાજ
છે સાવરકુડલા પરમ શાંતિકારી ક્ષેત્ર છે મજી જ પામખૂમથી
આતુર્ભાસના ચાર મહિના પૂણ થતા વાર ન લાગી

સાવરકુડલામા એ વખતે વીરાજી પરિવાર રોશી
પરિવાર, તેજણી કુટુંબ મગીઆ કુટુંબ વગેરે પરિવારો
મુખ્ય હતા જે તન, મન, ધનથી બહિષ્કાર પૂરે લાલ લેતા
હતા. સોનામા મુનંધ એ હતી કે પરમ વિદુષી પ્રભાવશાળી
શ્રી. ઉજ્જવળાઈ મહાસતીજી ઠાણા ઠનું આતુર્ભાસ પણ સાવર
કુડલા જ હતું ત્યત પચ્ચાળાજી ખમ ધ્યાનની બીજી જ નાવલી

ચહેવા લાગી હતી વૈરાગી શ્રી રતીલાલના મન પરિણામ
 વૃદ્ધિગત હતા તેઓ પૂજ્યશ્રી પ્રાણલાલજીના ચરણોમા
 રહેતા, વૈરાગ્ય રમથી લી બાઈ રહ્યા હતા સૌ શિષ્ય સમુદાયને
 શ્રી પ્રાણલાલજી મ ના ચરણોમા કોઈ શિષ્યરત્ન થાય અને
 અણુગાર અને તેવી ભારે ઉત્કંઠા હતી સાવરકુંડલાને આજે
 ૨૦ વરસે ચોમાસાનો લાલ સાપડયો હતો ભક્તિથી સૌના
 હૃદય રંગાઈ ગયા હતા. ગુરુકૃપા મેળવવા શ્રાવકોમા હોડ
 ભમતી હતી

સાવરકુંડલાનું સન્માન લયું ચોમાસુ પરિપૂર્ણ થતા
 ગુરુમહારાજોએ ભેટ બાધી. શેરીએ શેરીએ ગુરુના નામના
 ગીત ગવાતા હતા ગુરુદેવે સાવરકુંડલાનું હૃદય ચોરી લીધું
 હતું ગુરુમહારાજના વિહારથી મુગ્ધ હૃદયો લાન ભૂલી ગુરુ-
 મહારાજની પછવાડે બાણે દોડી રહ્યા હતા! માગલિક પછી
 મીટ પહોંચે ત્યાં સુધી સેકડો દર્શનાતુર રાત્રી આખો ગુરુ
 વરોને અદ્ભુત થતા સુધી નિહાળી રહી વિરહના આઘાતથી
 શ્વપાએલા નેત્રો બાણે જોવાની આનાદાની કરતા હોય તેમ
 તેના પગ ગુરુપ્રેમનો પડદો પથરાઈ ગયો

સાવરકુંડલાથી વહેતી મુનિમંડળની વિહાર સરિતા
 આહલા, ધનડી, ખોડી, હાથમણી, સમઢીયાળા, વીરપુર, દેવળા,
 અને ખીસાને પાવન કરી ધારીની સરિતામા સરી પડી ધારી
 ચોટો વિસાનો લીધો ધારી ગુરુમહારાજને લાવતું ક્ષેત્ર, રગ-
 સર્થો સોરઠ સમાહર ધારીમા જોવા મળતો તે ક્ષેત્રમા જેમ
 સિંહ ગર્જના કરે છે તેમ શ્રાવકો ધર્મગર્જના કરતા હતા
 ધારી મોખરે આલનાર ગામ જોમા શ્રી જગજીવન ગોવિંદજી
 ધારીનું નાકે હતા ધર્મપ્રિય રમૂજ શ્રાવક હતા રાટલો મોટો

ધારીથી દલખાણીયા ૯ માઈલ દુર છે દલખાણીયામા
 તે વખતે શ્રાવકના ૧૨ થી ૧૫ ઘન હતા નવો જ સરસ

ઉપાસ્ય બાધવામાં આવ્યો હતો ધમ ક્રાંતિ હલખાણીમાં વધી રહી હતી ત્યાં હીરાચંદ્રભાઈ નામે ધમિ ઠ બહિતવાન આવક રહેતા હતા હીરાચંદ્રભાઈ ધમ ના સારા બાળકાર ને ધોર તપસ્વી આવક હતા એ વખતે ગામ-ચોક તરીકે શ્રી જગજીવન મોનજી આગળ પડતા હતા પૂજ્યવરો ધારી પધારતા હલખાણીયા પધારવાની વિનંતિ કરવા ત્યાનો ભાવિક સહ ધારી આવી પહોંચ્યો.

ગુરુમહારાજ આગળ જ્યારે હલખાણીયા પધારવાની વિનંતિ મોકાઈ ત્યાર ગુરુદેવે ત્યાં પધારવાની સાવ ના જણાવી ત્યાનો રસ્તો ધણો જ પહોંચી અને સક્રમ્ય છે વળી હલખાણીયા ગીર જગજીવન આવેલું ગામ છે ત્યાં જવાનું પૂજ્યશ્રીને કઠિન લાગ્યું તે વખતે કોઈને કમ્પન્ય ન હતી કે ગુરુદેવને હલખાણીયા સાથે કેટલીક લેણાદેવી છે અને હલખાણીયાને ખબર ન હતી કે ગુરુમહારાજ સાથે કેટલો દુપા સબંધ છે ગુરુમહારાજે 'ના' પાઠી પરંતુ એમ કયા ગામ કાના વાણિયા અને તેવા હતા જગસરાના શ્રી લીમજી ઠાકરાભાઈ અને શ્રી જગજીવન ગોવિંદજી દ્વારા હલીલ કરાવી હલખાણીયાની વિનંતિ મજૂર રખાવી ગીર ગામના આ જાવકોએ હસતા હસતા જણાવ્યું કે મહારાજશ્રી ત્યાં પધારો તો આપને સિંહ એવા મળશે. વસ્તુતઃ હલખાણીયા એ સિંહનું કેન્દ્ર હાલમાં જ હલખાણીયાના દુવામાં હલજ ભારીને સિંહ સિંહણે જગતભરમાં હલખાણીયાને પ્રસિદ્ધ કરી હીમુ હતું.

ગુરુ મહારાજે મહામુસ્કેલીથી એક દિવસ માટે વિનંતિનો ન્વીકાર કર્યો ત્યાંથી વેકરીયા ચર્ચ વિસાવદર જવાનો પ્રસ્તાવ થયો. ધારીશ્રી વિસાવદર જતાં વેકરીયા જવાનું જ હતું - હલખાણીયા ચર્ચ વેકરીયા જતા મોટા ફેર પડવાનો હતો જ્યારે

દલખાણીયા જવાની વિનંતિ મંજૂર થઈ ત્યારે નાના ગામનેા આ નાનો સુધ હુઈંચેલો બની ગયો તેઓને કલ્પના જ ન હતી કે આવા મહાન પુરુષર સાધુરાજ દલખાણીયા જેવી વનસ્થળીમા પધારે ! તેઓની સાચી લક્ષિત સફળ થઈ હતી

કુળડા ગોવિંદપુર થઈ એક પહાડ ઓળંગી દલખાણીયા જવાનું હતું દલખાણીયા એટલે આખો ધારવાળો પહાડી પ્રદેશ. આ લેખકની જન્મભૂમિ દલખાણીયા છે એટલે આ પ્રદેશનું સાક્ષાત વર્ણન ચિતરી શકાય છે ધારીની યુધવતી નદીઓ વચ્ચે ગુરુમહારાજે શેષઠાળ રોકાયા શ્રામ વાટિકા એથી શોભતું ધારી અમરાપુરી જેવું લાગે છે રામબાજ ધારીની શોભા અને મહત્તામા વધારો કરે છે દલખાણીયાના શ્રાવકો રોજ ગુરુદેવના દર્શન અને સમાચાર લેવા માટે આવવા લાગ્યા ધારીથી ગુરુદેવોએ દલખાણીયા જવા માટે એટ બાધી દલખાણીયાના શ્રાવકોને વિશ્વાસ થયો કે ગુરુમહારાજ પધારશે

ધારીથી મહારાજશ્રી કુળડા પધાર્યા ત્યા ગોવિંદપુરના શ્રાવકો પણ પહોચી ગયા ગોવિંદપુર મધ્યમધતી કાલકરી વાડીઓથી ઢીપતું ગામ છે ત્યા બે દિવસ લાલ આપી દલખાણીયાનો રસ્તો લીધો આજે દલખાણીયામા અનુપમ ઉત્સાહ વર્તાઈ રહ્યો હતો ઘેર ઘેર ગુરુમહારાજોની પધરામણીનો આનંદ છવાઈ ગયો હતો દલખાણીયાની ધરતીને પાવન કરવા આ મહાપુરુષો પધારી રહ્યા હતા

શુરુદેવનું આગમન

૩૧

જ્યારે હલખાળીયામાં ખજાર આપવામાં આવ્યા કે શુરુ મહારાજ પધારે છે ત્યારથી સૌના મનમાં ઉમંગ ઊઠી જાય છે. આખું ગામ મનમની રહું રાહ ભેગાઈ રહી હતી. સામે જવાની તૈયારી બાંધી રહી હતી. ગોવિંદપુરથી વિહાર ક્યો ત્યારે ખારીના કાવઠ અને ગોવિંદપુરનું મહાજન શુરુમહારાજ સાથે આવી રહ્યા હતા. હલખાળીયાના લાઈએ જહેનો દેવા માટે પ્રલે દૂર સુધી સામે આવી ગયા હતા. જોકે પહાડી પર સૌ વાળે ભેટા ભેટા. સામે દૂર દૂરથી હસના સમૂહ જેવી સુનોની મઠળી દેખાણી. પૂજ્યવરે પહાડની જોડે દેડીથી ઊતરી રહ્યા હતા. કેમ જાણે ધરતીને ખાવન કરવા સ્વર્ગમાંથી દેવદૂતો આવી રહ્યા હોય.

સતોની મઠળી ભેળને હવેની જામીવડી આવી જણાઈ દોડી દોડીને સામે જવા લાગ્યા. જેમ હજારમાં જુદા હોય તેમ સૌએ નવા કપડા પહેલાં હતા જહેનો. જોકે જખ્યએ ઝીલ ખાતી ઊભી રહી કાવઠો જાળાઈની સામે જાગળ વધ્યા. જ્યારે જોખ પશુ જાળાઈએ સામે જ હતો. જોર જોરથી મહાવીર સ્વામીની જજ બોલાણી. સામેથી જાગવાનના નામનો. જુદા જવાળ મળ્યો શુરુદેવો ધણે વરસે પધારી રહ્યા હતા. શ્રી પ્રાણશુરુ તો પ્રથમ જાગમન હતું. આવ્યા મહાન સતના જાગમનથી ઉત્સાહનો પારો છાંયે પડી રહ્યો હતો. પ્રાતઃકાલે શુરુદેવનની તે વેળા અદ્ભુત હતી જ્ઞાનકમલ વાતાવરણ હતું ખરેખર ઝીરનો પ્રદેશ જૂન જ રજિયામણો છે.

“દલખાણીઆના શ્રા વ ઠે” આ રસભર્યું દહેઝાદાર ગુરુદેવનું વાક્ય કણ્ઠમૃત જેવું હતું શ્રાવક ગણુ ગુરુચરણે ઝૂંકી ગયા ગુરુદેવને પ્રાપ્ત કરી નાના ગામનો શ્રાવક સમુદાય ખુશહાલ બની ગયો “ખોલો પ્રાણુલાલણ મ ની જય ” નો અવાજ પર્વતની ચટ્તાન સાથે અથડાઈને પ્રતિધ્વનિ કરી રહ્યો જ ગલના વૃક્ષો પણ આ અહિંસાના લેખધારીનું સ્વાગત કરતા હતા બહેનોના ગીત મુજબ, “આવી તીર્થ કરની ટોળી ” રૂપે ગુરુમહારાજની ટોળી આગળ ચાલી આબલીયાળાનું નાનું ગળુ કલકલ કરતું બંધે ગુરુદેવની કૃપાદષ્ટિથી નાચી રહ્યું હતું વૈરાગી રતીલાલભાઈ પણ ગુરુદેવની સાથે જ હતા.

ઘણા જ ઉત્સાહ સાથે દલખાણીઆના ઉપાશ્રયમા ગુરુદેવોની પદગમણી થઈ શ્રાવકોના મન આ મહત્તી કૃપા બદલ ગદ્ગદ બની ગયા શ્રી હીરાચ દલાઈને અપાર હર્ષ થયો હીરાચ દલાઈની બને આખો ઘણી જ નાની ઉંમરે ચાલી ગઈ હતી અધાપે આવ્યા પછી તેઓ ધર્મમા ભિતરી ગયા હતા એ સમયમા તેઓ એક નમૂનેદાર ઘોર તપસ્વી શ્રાવક હતા સાધુ સતો હીરાચ દલાઈને દર્શન દેવા થોડો ફેર લઈને પણ દલખાણીયા આવવાનું પસંદ કરતા ગુરુદેવે જેવો ઉપાશ્રયમા પગ મૂક્યો તેવા જ શ્રી હીરાચ દલાઈ ગુરુમહારાજના ચરણોમા ઢળી પડ્યા શ્રી પ્રાણુલાલણ મ ઠેઈને લાવપૂર્વક ખોલાવતા ત્યારે લહેકા સાથે સામી બિઝિતનું નામ લઈ તેમને મહત્તા આપતા “હી રા ચદ લાઈ” ગુરુમહારાજે પોતાનો મીઠો અવાજ ઠેક હીરાચ દલાઈના અંત કરણ સુધી પહોંચાડવાનો પ્રયાસ કર્યો હીરાચ દલાઈ શાસ્ત્રોક્ત શબ્દ જ બોલતા ‘ગુરુદેવ ! આપની દયા હું તો પામર અને અજ્ઞાની છું આપ મારા જેવા પરાધીનને અહીં સુધી દર્શન દેવા માટે આવ્યા એજ આપની મોટી કૃપા છે હીરાચ દલાઈને પૂ શ્રી જયચદણ મ ના અનુભવી શિષ્ય શ્રી પ્રાણુલાલણ મ ને બેઈને અર્થાત સાબળોને ઘણો જ હર્ષ થયો.

એક જ દિવસ શોકાવાના વિચારથી મહારાજ શ્રી. હાખા
જીયા પધાર્યા હતા. તે દિવસે સપ્તજમણુ હતું. બીજે દિવસે
પૂજ્યશ્રીએ વિકાસની વાત કરી એક બાઈએ કહ્યું પ્રભુ ! આ ?
તો મારા તરફથી સપ્તજમણુ ॥ આપે અમને લાલ આપવે.
પડશે. ગુરુમહારાજ / આગ્યપ્રેમને આધાન થઈ એક દિવસ
પધાર્યા ત્યાં તો ત્રીજે દિવસે ત્રીજે સપ્ત થયે. ગુરુમહારાજને
હાખાજીઆનો ભકિત સ્વોકારવી પડી. આઠ દિવસ વીતી ગયા.
આઠ દિવસ લગ્યતાર અમ્મ થતા જ રહ્યા નાનું ગામ સોધુ
સાદુ ને સિદ્ધપુરની બત્રાલ વસ્તુત તો ગુરુ દૃષ્ટા જ હતી
આઠમે દિવસે વળી બેઠા બાઈ એક બાઈ સવારમાં જ આવ્યા
પોતાને કોણ મત અદરાવવાનાં વિનંતિ કરી. તે દિવસે રેકાઈ
જવુ પડ્યું લાગ્યું કારણુ હતું બીજે દિવસે તેના તરફથી અમ્મ
થયે. મહારાજશ્રીએ નાના ગામના ઉત્સાહને માત્ર આપ્યું પ્રેમ
દશ દિવસ મુઠા શોકાવા. 'ભકતને આધીન ભગવાન ની ઠહે
વત અગિતાથ થઈ હતી

શેઠશ્રી જગજીવનભાઈ (હાલના શ્રી જગજીવનજી મ.) હા
ખાજીયાના શેઠ હતા આ લેખકના તેઓ સાંસારિક પિતા થાય
હીરાજી હાઈના સમાગમમાં તેમને ખર્ચનો રજ લાગ્યો હતો.
ગુરુદેવના ઘરેણે તેઓને વિશેષ શ્રદ્ધા હતી દશ દિવસ જ્ઞાનમય
પ્રવચનોની તેમના પરિવાર પર છઠી વ્હાલર થઈ ગુરુદેવના
વૈશ વમમ આજીવી તેઓ ધમ પ્રત્યે ખૂબ જ ખેલાયા કારણુ
તેમનો ધમ બાવ ઉદયમાન હતો. ગુરુદેવના નિમિત્તથી જ ત્યાં
પરિણામ થયા. ખરેખર ગુરુદેવનું હાખાજીયા જવુ પૂરું સરજ
થયું હતું

/

શ્રી. વૈશાળી રતીલાલના બાવ ઉત્કૃષ્ટ હતા. મૌન પાળતા
એકાંતમાં અભ્યાસ કરતા નિરંતર પાઠ લેતા ખાવાપીવામાં

નિયમવાળા હતા દાળ રોટલો અને સાળે ખીચડી વૈગમી તરીકે ત્યાગ મસ્તી હતી તેમના મર્કની અસર જગજીવનભાઈ પર પડી કયા ખબર હતી કે વ્યવસાયમાં ફસાયેલા, ઉપાધિવાળા, ગામના સગપણ જગજીવનભાઈ પણ આ વૈગમીના ગુનગન્ધુ બની જશે વૈરાગ્યના રંગરેલી એકને મૂઢમ ભાવે અને ખીબને પ્રત્યક્ષ ભાવે સ્પર્શી રહી હતી

દિવસે ઉપાશ્રયમાં વ્યાખ્યાન થતું રાત્રિના ભાગમાં રાત્ર કથા વચ્ચાતા હતી આખું ગામ ઉછળીને ગુરુ ચરણે આવતું હતું રાતના પ્રાણજી, કણુખી, વાણિયા, સુથાર, હુહાર, મોચી - ખધી દોમના માણસો એકત્ર થતા હતા શ્રી પ્રાણુલાલજી મ રંગભટ્ટી વાર્તાનો રસ જમાવતા, ત્યારે આમ્યજનોના લડ હૃદય ઉપર ઊડી અસર થતી હતી મોટે ભાગે દયા ધર્મનો ઉપદેશ અપાતો હતો દય દિવસમાં તો ગુરુદેવે ગામને ભવિત ગમમાં તરબોળ કરી મૂક્યું ગુરુદેવની જીવન ગાથામાં ખરેખર દલખાણીયા અદ્ભુત રીતે વણાઈ ગયું તેની આ પૂર્વ જિજ્ઞાસી હતી

લેખકના સાસારિક માતૃશ્રી અમૃતભાઈ શ્રાવિકા સાધુ-સતોને દેખી હર્ષાયેલા બની જતા ઘેર ગુનમહાગજના પગલા વાય અને પાત્રુ માટે ત્યારે તેઓ ભાવતલ્લીન થઈ જતા ભાવપૂર્વક વહોરાવ્યા પછી તેને અનહદ ખુશી ઊપજતી દય દિવસની ગુનમહાગજની અમૃતમય વાણીએ અમૃતભાઈને ધર્મ અમૃતે ભીંજવી નાખ્યા અમૃતભાઈના અત કરણ પર ધર્મના ઊડા સરકાર આરોપાઈ ગયા અહીં વિસ્તાર આપવાનો હેતુ એ છે કે અમૃતભાઈના ધર્મ મસ્તારતું ઉત્તમ પરિણામ આવે છે ગુરુદેવનું દલખાણીયા આગમનનું પ્રયોજન કુદરતી પોવીમાં અનેરું લખાયું હતું

બેટાદ સ પ્રદાયના આચાર્ય શ્રી માણુકચદજી મ વ્યાસે

હસખાણીયા પધારા હતા ત્યારે જ શ્રી જગજીવનભાઈ તથા
અમૃતભાઈએ નાનાં ઉમરે જોયા મતના પચ્ચખણ કરી લીધા.
હતા ત્યારબાદ શ્રી. બાદવજી મહારાજ તથા મહાપુરુષ શ્રી પુરુ
રાતમજી મ પધાર્યા હતા વરાખ્ય રસમા વૃદ્ધિ થઈ હતી પરંતુ
શુરહેવ શ્રી પ્રાણસાલજી મના અનુપમ માતી જેવા વચનોએ
અમૃતભાઈના પરિવારને જેવા તેા ધમરજે રંગી નાખ્યા કે
આગળ ચાલીને ધરમા દીક્ષા લેવાની જોક પર પરાજ વતી

અમૃતભાઈના ત્રીજા નવરની પુત્રી શ્રી. પ્રભાવતી એ વખતે
૬૨ વરસની ઉમરના હશે. આ બાળકી કેટલા બાવપૂર્વક શુર
૬૨ ન કરતી હશે તે પ્રત્યે કોઈનું ધ્યાન જે ચામુ નહિ હોય,
પરંતુ શુરહેવના સપક મા આ જાળકીના સસ્કાર ધર્મમય થઈ
રહ્યા હતા તેમના સરલ હૃદય પર શુર મહારાજનો ફોટો
ચીતરાઈ રહ્યો હતો. આગળ ચાલીને તે પ્રભાવતી મહાસતીજી
બનવાના હતા તેની શુ અત્યારે કલ્પના આવે! આ લેખકની
ઉમર આઠ વરસની હતી તે વખતની બાળી હંજુસુખી મન
પર અકિત છે ગમે તેમ હોય, કોઈ જોવો શક્યોત્તમ હતો કે
જગજીવનભાઈના પૂરા પરિવાર પર શુરહેવની બનન્ય કૃપા
વરસી ગઈ અમૃતભાઈના યોગ પુત્રી જયાબાઈ છ વરસના
હતા જે આગળ જતા જયાબાઈ મહાસતીજી બન્યા

૬૨ દિવસનો આળ પૂરા કરી પૂજ્યવર શ્રી વૈરાગી સુભે
વિકાર કરવા તેમણે થયા હસખાણીયાથી જોક માઈલ મીઠાપુર
થઈ વેકરીયા જવાનું હતું મીઠાપુર સુધી સેકડો નરનારી
વળાવવા આબા ત્યાં સમજમજુ થયું શનુજય નદીનો આ
પ્રદેશ ગીરની બાંકીએ અને ઘટાળેથી છવાયેલો છે શનુજય
નદીના આછા નીરમા શુરવરના પ્રતિજિતો ઝીલાઈ રહ્યા.
નદીના તટવતી પ્રદેશમાં પહાડી કેડીયો પર બાલતા આગળ

વધી રહ્યા હતા શ્રી જગલ્લવનભાઈ ગીરજ ગલનો પરિચય આપતા આગળ ચાલી રહ્યા હતા સિંહ દીપડાની વાતો થઈ રહી હતી

દલખાણીયાના પ્રદેશમાં પધરામણી થાય અને સિંહ દીપડાની મુલાકાત ન થાય તો યાત્રા અધૂરી રહેને! ગીર જગલ્લવન રમરણુ શુ રહે! શ્રી જગલ્લવનભાઈ મુનિવરેને પય દર્શન કરાવી રહ્યા હતા મીઠી ઠંડી પોતાની પાખો ફફડાવી ઉડવાની તૈયારીમાં હતી સૂર્યના તાજ કિરણો પૃથ્વી પટપર ઊતરી આવ્યા હતા કિરણુરનાન કરતા વનપ્રાણીઓ અને જીવજંતુઓ પ્રાકૃતિક ઉજ્જ્વલતા મેળવી રહ્યા હતા

ગુરુદેવ બોલ્યા સાસણુ સુધી અમે ગીરજ ગલમાં ફરી આવ્યા પણ સિંહ કે કોઈ જાનવરનો ભોટો ન થયો આવે પાછો ગીરપ્રદેશ આવ્યો છે 'હિમ, શ્રાવકલ' અહીં જાનવર મળે ખરા?' ગુરુમહારાજને પ્રશ્ન કરવો જ હતો, ત્યાં તડકામાં ટાઢ ઉડાડવા માટે આવેલા એક દીપડા ઉપર શ્રી જગલ્લવન-ભાઈની નજર પડી ૫૦ થી ૬૦ ગજ દૂર હતો. "ગુરુદેવ" જગલ્લવનભાઈએ કહ્યું "ભુઓ, ત્યાં દીપડો બેઠો છે" સામે પધર ૫૦ બેઠેલા દીપાભાઈને ખતાવતા કહ્યું "ભાઈ સાબ! ટાઢ ઉડાડવા આવ્યો છે" ગુરુરાજ ચોકચા જગલ્લવન વિક્રમજી જાનવરને જોવાની ઘણા દિવસની ઇચ્છા હતી સૌ થક્યા

ખામો ભોટો પૃષ્ઠ દીપડો હતો દીપડો એ વાઘની ટાઈ-પનુ ગીરનુ શિકારી પ્રાણી છે માણસોની ગધ અને સચળ તાથી બહુ જ ચોંટે છે બે ચાર જણા માથે હોય ત્યારે આક્રમણ કરવાના હિમત કરતો નથી માણસોના અવાજથી તેના કાન ચોકચા નિંડરલાવે ઊઠીને આસ્તે આસ્તે ચઢાને! પાછળની ઝાડી ભરેલી ખેહમાં તે ઊતરી ગયો

ગુરુદેવને જૂળ જ બાકીય થયું આ રીતે નત્યક્ષ બેવાને
 અવસર આ એ ન હતો બચના લાગણીઓ ઉત્પન્ન થાય તે
 પહેલા નાનવૃત્તિ બાધત બની પ્રાણી માત્રમા આત્મતત્ત્વના
 દશન કરાવી ઝઘ્ ધૂન્યવરે વેકરીયા બાવી પહેાગ્યા ત્યાં એક
 ધાવકનુ ઘર છે તેમણે ગુરુવરેનો કોઠો સત્કાર કર્યો હત
 ખણીયાના મીઠા સરકાર બાપી ગુરુવરે વીસાવદર તરફ
 વિવરણ કરી ગયા હતાખાણીયાના હૃદયમા ગુરુદેવની સાકાર
 મૂર્તિ સદા માટે બની રહી

રતિલાલભાઈની દીક્ષા

૨૨

(દેરાવળ ને રાણપુર ચાતુર્માસ ૧૯૮૯)

બેઠરીઆથી વિહાર કરી જેતલવડ સ્ટેશન થઇ પૂજ્ય વરે: વીસાવદર પધાર્યા દલખાણીયાના શ્રાવકોએ જેતલવડ માગલિક સાલળી વિદાય લીધી એ વખતે વીસાવદરમા શ્રી લક્ષ્મીચંદ્ર મ બિરાજતા હતા તેઓ શ્રી પ્રાણુશુરના વૈરાગ્ય અને જ્ઞાન સાલળીને જૂળ જ પ્રભાવિત થયા હતા અને શ્રી પ્રાણુલાલે મ ને મળવા ઇચ્છુક હતા વ્યાખ્યાનની ધારા અને વ્યવહારકુશળતા શુરમહારાજની વિશેષતા હતી સદ્વ્યવહાર તેમના રોમરોમમા ભર્યા હતા

વીસાવદરથી જુનાગઢ આગમન થયું શ્રી રતીલાલભાઈને દીક્ષા દેવાના ચક્ર ગતિમાન થયા હતા જુનાગઢમા વકીલ શ્રી જેઠાલાલભાઈની પ્રભુતા હતી રાજ્યથી લઈ સમગ્ર જનતા પર તેઓએ ઊંડી છાપ પાડી હતી શુરમહારાજના પરિચયમા આવ્યા પછી તેમને ધર્મનો ઊંડો રંગ લાગ્યો હતો પૂ શ્રી પ્રાણુલાલે મ ના તેઓ ખાસ શિષ્ય હતા વકીલનો સંસારિક વ્યવહાર પણ મલો જોયો હતો આદર્શ વ્યક્તિ હતા વકીલ તરીકેનો ધીકતો ધ ધે તેમની જ્યાતિમા વધારો કરતો હતો માતપિતાને પગે લાગી કામ હાથ ધરતા

રતીલાલભાઈના માતપિતાએ વૈરાગ્યની પ્રગળતા જોઈ દીક્ષાની આજ્ઞા આપી સર્વત્ર ખુશાલી છવાઈ ગઈ જુનાગઢ ધર્મની પ્રાચીન નગરી અને તેમા દીક્ષા આપવાનો પ્રસંગ, પ્રાણુલાલે મ જેવા સમર્થ શુર અને વકીલ જેવા દીયતા

આવઠ ઓ. વહીવટનો સમસ્ત પરિવાર ધમના ઉઠા રહે રંગાએલ હતો તેમના ઘર ઓમતી જાળાએનને દીકાનો પ્રસંગ નહીં થતા હવેનો પાર રહ્યો નહિ.

સ ૧૬૮૬ ના હાજણુ વહિ પ છુડવારના દીકા આપવાનો દિવસ નહીં થયો ઓ પ્રાણુગુરુને આવા તરુણ શિષ્ય મળવાથી ભારે તરફ ભજત હોડોના હૃદયમા આનંદની હાગણી ઉભરાળી કુમકુત પત્રિકાઓ રાઠવવામા આવી. ભારે જાણુથી હજારો હોડોના આતમન થયા જુનાગઢના આણે મગળ તોરણુ બધાણુ દીકા અને ગીરનારની બાત્રા એક પથ દો ઠાજ જુનાગઢમાં દીકા આપવાનો મુખ્ય લક્ષ્ય એ પણ હતો કે જુનાગઢ સધને જળ મળે જુનાગઢ શ્રીસથનો જે રીતે ઉદયમાન થઈ રહ્યો હતો તેમા આવો દંદીપ્યમાન પ્રસંગ આવવાથી જુનાગઢનું સ્થાન મહત્વપૂર્ણ બની રહે.

સમાજને બેઠાલાલભાઈનું પૂરું નેતૃત્વ અને માત્રદશન મળ્યું નવાબશ્રીનો પણ પૂરો સહયોગ મળ્યો. દીકાના મહત્વ કુલેક્ષ વજેરે ઉત્સવો સારી રીતે યોજાયા છેવટે અભિનિષ્ક્રમણ (વરદોડા) નો દિવસ આવી ગયો દીકાની પૂરી તૈયારી થઈ ગઈ તપસ્વી જમજીવન મ. સસારિક જવસ્થામા આ દીકા પ્રસંગે હલખણીમાથી આજ્ઞા હતા તેમણે પોતાના આજે જોયેલ પ્રસંગનું ચિત્ર આપ્યું છે જે દિવસ પહેલેથી માનવમેદની જમા થઈ ગઈ હતી. જમને તો આત્મપ્રમાંથી જુનાગઢ આવતા જરજણીયો મુબઈ આજ્ઞા જેવું હાજતુ હતું દીકાનો વરદોડો માઈલ માઈલનો હાજિા હતો. ગીરનાની તળેટીમા દીકા હોવા માટે શ્રી રતીભાઈને મોટી પ્રામથુમ સાથે લાવવામા આજ્ઞા ગુરુદેવ ઓ. પ્રાણુલાલ મહારાજે સ્વમુખે વિધિય ક્રિયા કરાવીને દીકાના પાડ જાળાઆ હજારો હઠથી જોણતા ધમના જવનાથ વચ્ચે તેઓ મુનિરૂપે ચોખી રહ્યા. ઓ. પ્રાણુ-લાલ મ. ના મોટા શિષ્ય તરીકે ખ્યાલ થયા.

આ દીક્ષા પ્રસંગે જુનાગઢ શ્રીસદા શ્રીમદેવે સમાજના સારામા સારી સેવા બજાવી હતી શ્રી વિક્રમભાઈ પારેખ તરફથી પણ એક સંઘનમણ કરવામા આવ્યું હતું ગિરનાર પર જનારા ભાઈબહેનો માટે સુદર વ્યવસ્થા કરવામા આવી હતી ગુરુ-દેવની કૃપાથી જુનાગઢ શ્રીસદાનો જય જયકાર વર્તાઈ ગયો.

આ વરસ અખિલ ભારતીય ધોરણે સ્થાનકવાસી જૈન સમાજ અને તેના બધા સપ્રદાયોના એકીકરણનું આદેશન ચાલુ થયું હતું હવા ખેચાર વરસથી ચાલતી હતી, પરંતુ એકીકરણના પ્રયાસને આ વરસે મહત્વ પૂર્ણરૂપે અપાયું હતું અજમેર કોનફરન્સનું નગારું બજતું હતું મોરબીના શ્રી-દુર્લભભાઈ ઝવેરી આ કોનફરન્સના મુખ્ય પ્રેરક બન્યા હતા પબ્બ, રાજસ્થાન, દક્ષિણ, ગુજરાત, કચ્છ, કાઠીઆવાડ તમામ ભારતથી મહાન સત સાધ્વીજીઓને અજમેર પધારવા માટે વિનંતિ થઈ હતી અને તે પ્રમાણે મહાન આચાર્યો ત્યાં પધારી રહ્યા હતા સૌરાષ્ટ્રથી પૂ નાનચદણ મ (લીબડી) પૂ, માણેકચદણ મ (ખાટાદ), પૂ મહાપુરુષ પુરુષોત્તમજી મ (ગોહલ) આદિ સતોએ અજમેર માટે વિહાર કર્યો હતો. પૂ પ્રાણુલાલજી મહારાજે શ્રી પુરુષોત્તમજી મ ને પ્રતિનિધિત્વ સોંપ્યું હતું અજમેરમા ૫૦૦ જેટલા સત સાધ્વીજી અને પચાસ હજાર રૂપા જૈનો એકત્ર થવાના હતા શ્રી નાનચદણ મ તથા શ્રી માણેકચદણ મ અજમેર પહોંચી શક્યા હતા, બ્યારે શ્રી પુરુષોત્તમજી મ ઠાણુર નહિ પહોંચવાથી પાલનપુર ચોમાસા માટે રોકાયા શ્રી ગોવિંદજી મ શ્રી પ્રાણુલાલજી મ આદિ ઠાણુ ૪ નું ચાતુર્માસ વેરાવળ નીમાયું.

નવ દીક્ષિતને લઈને જુનાગઢથી પ્રસ્થાન થયું શ્રી રતીલાલજી મ સ્ફુરતીવાળા હોવાથી ગુરુમહારાજના દરેક કાર્યમા ઉપયોગી થઈ પડ્યા સાથે વૈરાગ્ય ભાવ ઉત્કૃષ્ટ હોવાથી મૌન ભાવ અને તપશ્ચર્યામા પણ તેઓ સલગ્ન થયા દી બાવાડીમા

શ્રીસદા તરફથી વળામણનો પ્રસંગ ઉજવાયો. શાહપુર થઈ મેદર ને સ્પર્શ કર્યો. મેદરડા બધી રીતે બાંધીતુ ક્ષેત્ર છે. અબળ અવાણીયા માળીયા થઈ વેરાવળ પધરામણી થઈ આ વરસનું વાતુર્માંસ વેરાવળ નહીં ધસુ હતું. વેરાવળ ખરેખર ધમપુરી જેવું શહેર છે ત્યાંથી બેટલી દીક્ષા થઈ છે અને ત્યાં બેટલા મહાપુરુષોના વાતુર્માંસ થયા છે અને સદા સમાજને બેટલો સહયોગ મળ્યો છે કે ગોઠદ અચળા ઇતિહાસમાં વેરાવળનું ચોતદાન ધસુ જ છે વેરાવળનું સ્થાન મહત્ત્વ પૂર્ણ બની રહે છે.

ગુરુદેવ શ્રી પ્રાણલાલ મ. શ્રી ગોવિંદ મ. શ્રી પ્રેમજી મ. અને શ્રી. રતીલાલ મ. નું ચોમાસુ મેળવીને શ્રીસદાને ખૂબ જ આનંદ ઉપજ્યો. વેરાવળમાં બરાબર મહાન સતીના વાતુર્માંસ થતાં જ રહ્યા છે સવત ૧૬૧૬ શ્રી ૧૬૮૦ સુધીમાં ૬ ચોમાસા પૂ. શ્રી દેવલ સ્વામીના સવત ૧૬૫ શ્રી ૧૬૭૭ સુધીમાં ૬ ચોમાસા શ્રી જયજી મ. તથા પૂ. ત. માણેજી મ. ના ૫ ચોમાસા થયા. પૂ. બદલ મ. અને તેમની શિષ્ય પરપરાએ વેરાવળને હાલ આખો ઉપરાત સાંખીલ મહાશયના બરાબર ચોમાસા થતાં રહ્યાં. વેરાવળ ધમના રંગે રંગાતુ રહ્યું.

આ વાતુર્માંસથી વેરાવળને વિશેષ હાલ થયો. આશ્વાસ મોટી પ્રામદ્યથી બાંધીત થયા. વેરાવળનું લાભ વાતુર્માંસ સમાપ્ત થયું. હરિયા કિનારે મોટી પ્રામદ્ય સાથે વિદ્યા સમારભ થયો. વિદ્યામાં સમસ્ત આવક-આવિકાન્નેત્તે જાતું બાંધુ સારા સારા મત પચ્ચબાણ પ્રાણુ કરી આત્માની શોભા વધારી. વેરાવળથી ગુરુવરે. ચોતલાક અર્ધને માંજરોળ પધાર્યાં માંજરોળ પધાર્યાં હસ વરસ થઈ જવા હતા ત્યાંના સસ્મરણ તાબ થયા. ગુરુદેવના ઉપદેશથી માંજરોળ શ્રીસદા વધારે મહાસવાન બન્યો.

માગરોળથી ગુરુદેવને ઘણી લાખી દોડ કરવાની હતી. શરીરસ્થિતિ અનુકૂળ હતી ગોડલ ગચ્છનું ક્ષેત્ર ઘણું વિસ્તાર-વાળું હતું ચારે તરફ નાના મોટા સર્વે ઠેર ઠેર ફેલાયેલા હતા ઉપરાત પ્રત્યેક ગામડામાં ત્યાની જનતાને જીન સતોના ઉપદેશોને. અપૂર્વ લાભ મળતો સૌરાષ્ટ્રની જનતાને આવા અહિં સક મહાત્માઓના ઉપદેશની પૂરી આવશ્યકતા પણ હતી એ વખતે કાઠિયાવાડની સ્થિતિ પરિવર્તન પામી રહી હતી પુરાણી પરપરામાં દૂષણો આવવા લાગ્યા હતા સાહેબ લોકના સગથી સરકાગમાં સારે સ્થાને રહેલો પ્રાણી અધિકારી વર્ગ પણ આચારવિચારથી દૂર હોવા પ્રયત્ન કરતો હતો કાઠી કરબારે વિલાસી બની જનહિતના કાર્ય ભૂલવા લાગ્યા હતા સાધારણ જનતામાં શિક્ષાનું પ્રમાણ વધવાથી ધર્મ પ્રત્યે તેઓ સાશક બની રહ્યા હતા ગરીબ અને શોષિત જનતા ચા અને ખીડીના વ્યસનોમાં ઝડપાઈ રહી હતી.

ગુરુદેવની વિહારયાત્રામાં આ બધા દૂષણો સામે આંદોલન આણતું હતું ગુરુદેવ નવા ક્રાંતિના ખીજ લઈને ઉપદેશ આપતા તેમની આજ્ઞા જનહિત પ્રત્યે વધારે સ્થિર રહેતી બધા બધા ગામડાઓમાં સ્પર્શ કરતા ત્યાં લોકોને હયાધર્મને મુખ્ય ઉપદેશ તો અપાતો જ ઉપરાત ખીડી જેવા વ્યસનોને આશુ-વન ત્યાગ કરાવતા જીનોમાં પણ ખીડીની ખીમારી એટલી જ ઝડપી વેગે ફેલાઈ રહી હતી આજે એવા સે કડો મનુષ્યો મળશે જે કહેશે કે મેં પ્રાણુલાલણ મ પાસે ખીડીના સોગદ લીધા છે.

રજપૂત વર્ગ અને કાઠી વર્ગ જે શિકાર તરફ ઢળવા દોશિશ કરતો હતો તેમને જીવહિંસાના સોગદ આપવામાં આવતા હતા કેમજા હૃદયના મુસલમાનો પણ ગુરુદેવની વાણીથી પ્રભાવિત થઈને હિંસાનો ત્યાગ કરતા હયા તરફ

વળતા સુરહેવની પાણીમા જોવું જોજસ અને કથારત્ત બરેલો.
રહેતો કે સાબળનાર જોઈ વળત પાણી પાણી થયા વગર ન
રહે સુરહેવ મવધમ નમસાવ જેવી નીતિ જાળવીને ઉપદેશ
આપતા ધામધનુ ધમના અજિને ઠેસ લાગે તવું પ્રવચન ન
થતુ અધી લી જાઈ નહંપ સાગ લઈ શકના.

મારોજથી જોઈધારા ધણા ગામ નો અપથ ક્યો
કામનાયની જમ્યા, ગડોદર માળીયા અવાણીયા અજાબ,
આજલા સપરથા મદરજા વિશ્વાતિ લઈને ચીરો : બમ્બુ,
ચોરવાડી સપર્યા જાલમા આરામ લઈને વાવડી પધાર્યા
વાવડી તે નવહીક્ષિત શ્રી રતાલાલજી મ તુ જ મસ્થાન કાઢી
દરબારોની ખાસ જમાવત વાવડીમાં અને આણુબાણુમા
સુરવરોના દશ ન માં જીક જમી મુનિશાના માતપિતાજી
પુત્રને સાધુરૂપે દશ ન કરી પોતાના અત કશ્વ પાવન ક્યા
વાવડીમા ધણી જાતના મનપ્રમ્યખાણે. અપાયા વાવડી છે તો
જોળા જેવડુ પણુ ભારે હિમતભનુ રસકસવાળુ ગામ છે
ધન્ય વાવડી. તે પણુ જોઈ રતન ગુરુજરજે લેનું કમું વાવ
દીના સકિત રૂપી મીઠાજળતુ પાન કરી મહાત્માજી પુન
જોઈ વળત ખીલખા લઈને મઠલપુર છે વડી ધઈ રાણપુર
પધાર્યા

હજુ તો મીઠી મીઠી કાઠીની શરૂઆત હતી બે મહિ-
નામાં જ વેશવળ જેવા દૂર ક્ષેત્રમાંમાં મંત્રરેણને સપર્યા
કરી સુરહેવ રાણપુર પધારી ગયા હતા. આરામની આવસ્થકતા
હતી. પૂ જોવિદજી મ. તુ શરીર લચકવા માદમુ હતું આ
વિકાર પછી તેમને પણુ નળજાઈ જણાવી હતી. છતાં જોવી
કશ્વના યતી ન હતી કે પૂ જોવિદજી મ આટલા જલદી
પરમ શાંતિમાં પોલી જશે.

રાણપુરમા ચેષ્ઠાળ સ્થિરતા દરમ્યાન જોઈ શિવસ અચાનક

જોરથી પૂ શ્રી ગોવિંદજી મ ને છીક આવી કમજોર શરીર
છીડનો ઝટકો મહી શક્યુ નહિ છીકના આચકાવી મગજની
નમ તૂટી ગઈ હવે કોઈ ઉપચારની શક્યતા ન હતી બાન
હતુ ત્યા સુધીમા તેઓએ દેહને ‘વોમરેહ, વોસરેહ’ કરી દીધો
હતો થોડીવારમા તેઓ કાળધર્મ પામ્યા ગુરુદેવ શ્રી પ્રાણુ-
લાલજી મ ખડે પગે મેવામા હાજર હતા હજારો માણસો
લેગા થઈ ગયા ૧૯૬૦ના પોષ વદિ અમામના તેમનો દેહ
વિલય થયો

શ્રી ગોવિંદજી મ ખરેખર સત હૃદય મહાત્મા હતા
અનન્ય ભાવે એક નિષ્ઠાથી ગુરુદેવ શ્રી જયચંદજી મ ની સેવા
ખજવી હતી ગુરુદેવ તેને ‘ગોષા’ કહીને બોલાવતા એ વખતે
તેમનુ હૃદય ગદગદ થઈ જતુ સતોષ અને સમાધિ એમના
છવનમા બે ચલુ હતા શ્રી પ્રાણુલાલજી મ લણીવાર કહેતા

સમાધિ રાખવી તે ગોવિંદજી મુનિથી શિખવાતુ ■
સાસાગ્રિ દષ્ટિએ તેઓ પીપળવા ગામના ગોરધનભાઈ મડીયાના
સુપુત્ર હતા પાનાભાઈ માતાની કુસી દીપાવી હતી ધારી મુકામે
દીક્ષા લીધી હતી ૪૪ વરસ દીક્ષા પાળી ૭૦ વરસતુ આયુધ્ય
લોગવી પોષ વદ અમાસ દેવગત થયા

રાણપુરથી પુત્ર મેદરડા બીલખા સુધીનો વિહાર થયો.
દરમ્યાન ચાતુર્માસ નિમાઈ ગયા પૂ લીમજી મ ત્યા પૂ
મ ગળજી મ તુ ચોમાસુ ધારી નિમાયુ તેઓ વિહાર કરતા
વડીયા પધાર્યા શ્રી મગળજી મ અચાનક વડીયામા કાળધર્મ
પામ્યા શ્રી લીમજી મ એકલા પડી જવાથી ધારી જવાનુ
મુલતવી રાખી રાણપુર પધાર્યા ગુરુદેવનુ ચાતુર્માસ પલુ રાણપુર
હતુ તેઓશ્રી પલુ આવણુ સુદ ૮ના કાળધર્મ પામ્યા ગુરુ-
દેવે તે ભદ્ર પગિણામી આત્માની સુદર સેવા ખજવી શ્રી
લીમજી મ વીસા ઝોસવાળ સાતીના વેરાવળમા જન્મ્યા હતા

જને ત્યા જ દીક્ષા લાંબી હતી ૩૦ વરસ આશિર પાળ્યું
 સુરદેવને એક વરસમા આમ ત્રણ ગુરુ બન્યુઓનો વિશેષ
 ૫ થો કાળયોગ કાગ પણ જાણતો નથી.

રાણપુરનો ધમરજ બાગજના પૃથ પર બિત્રાયો છે આ
 ૧૬૬૦ ના વરસનું આતુર્માંસ રાણપુરમાં હતું રાણપુરનું આતુર્-
 માંસ બહુ ભાવથી પસાર થયું હવે પૂર્ ગોવિંદજી મ. ની
 તળીયત લયઠવા લાગી હતી વરસ દેખાતા હતા શ્રી. પ્રાણ-
 લાલજી મ. પુ સુરદેવની જેમ જ તેમની સુશ્રુષા કરતા
 હતા શ્રી ગોવિંદજી મ. મત્યે જૂન જ જીટો ભાવ હતા નવ
 દીક્ષિત પણ હવે જૂન કેળવાઈ ગયા હતા રાણપુર મીસર
 પૂજ્યશ્રીએ આપેલા લાભ બહુ જૂન જ આભાર માનતો હતો
 સુરદેવના પદયા ગોલ ઝીલાતા હતા રાણપુર નાનું ગામ
 છતાં બરાબર ત્યાં મોટા મોટા સતોના ચોમાસાનો લાભ
 મળ્યો છે તેજ રાણપુરની ભકિતનું પ્રમાણ છે રાણપુરનું
 આતુર્માંસ ઉલ્લખન ભાવે પસાર થયું લાંબા વિદ્યાર તો મર્ધ
 શકે તેમ ન હતું ચોમાસુ પૂરું થમા પછી નલકમા જ ચોટા
 વિદ્યાર કરવાનો સકલ ક્યો

સોનગઢ સંપ્રદાયના ઉદય પરત્વે

૩૩

(લુનાગઢ, બીલખા, બગસરા ચાતુર્માસ)

શ. ૧૯૯૧, ૧૯૯૨, ૧૯૯૩

પૂજ્યશ્રીનું રાણપુર ચાતુર્માસ પરિપૂર્ણ થયું રાણપુરથી વાવડી તરફ પધાર્યા રાણપુરના યુવકો શુરુદેવની સેવામાં તત્પર હતા શ્રી ગોવિંદજી મ કાળધર્મ પામ્યા હતા ઠાણુ ૩ વિહાર મા હતા યુવકો શુરુમહારાજને ઘેરી લેતા વચમાં વચમાં પુનઃ ચાર સાધુ બની જવા વિનોદ થતો યુવકોને શુરુદેવ દીક્ષા માટે મળકમ આમ ત્રણ આપતા પરંતુ કંઈક હૃદયના માનવીઓને એમ ક્યાં વરાગ્ય લાગવાનો હતો? આ વખતે ગોઠલ સ પ્રહારમાં સાધુઓની સારી એવી તુટિ પડી હતી દીક્ષાનું નામ આવતા કહેલું બેસી જતું હતું

રાણપુરની મીઠી સ્મૃતિઓ સ્થિત કરી વાવડી પધાર્યા હતા વાવડી આકર્ષણનું કેન્દ્ર બની ગયું હતું વાવડીના દોઢો સતો પ્રત્યે જે સદ્ભાવ ધરાવતા હતા તે નમૂનેદાર હતા ત્યાં સારો ધર્મપ્રદેશ થયો વાવડીથી પાછા ફરી રાણપુર થઈ જેતપુર તરફ પધાર્યા રસ્તાનું ખારચીયા ચાતાકરી હતું શાણુ ગાલોલની નદીમાં મોટા મોટા હારણધ ગોઠવેલા પથ્થરો ફેરે પગે નદી ઝાળગવામાં એટલા સહાયક થતા કે મુનિઓના મૂળ આશીર્વાદ ક્રમાઈ લેતા

જેતપુર એટલે સાધુ સતોનું જ કથન બોદર નદીના જાયા સેખડા પર આવેલી દરબારગઢની દીવાલો આસમાનમાં

માયા ઊઝા કરીને દૂર દૂર સુખી નજર નાખી મુનિઓ માટે
 હીવાદાહી બનો જતી સૌરાષ્ટ્રની મોટામા મોટી નદી ભાદર
 પ્રાચીનકાળની ભદ્રાવતીની યાદ આપતી મુનિઓના આગમનથી
 કેમ જાણુ હશ ન કરવાની મજાવાળા હોય તેમ મહાગતિની બની
 ઈશ્વરી થા. પ્રાણહાલજી મહારાત્રને મન જેતપુરજીતપુર
 હતુ અર્થાત્ મુનિઓના મન તેણુ જીતી લીધા હતા

જેતપુરથી ગોદલ યર્ષ રાજકોટ જવા માગેનો ગુરુદેવનો
 નિધાર થયા. ગુરુદેવની પ્રીતતા અને જ્ઞાન સમૃદ્ધિ પ્રાચીન
 જૈનાઆચારી યાદ દેવકાવતા હતા તેઓ આજ્ઞા અનુભવ પછી
 હિનગિરિ જેવા દેખાતા હતા. શરીર સ્વચ્છ ને નિરામય હતું
 ઉપદેશની ધારા વણુથળી હવાના મોજા જેવી સુમતિદાયક સરસ
 અને શાંતિકર હતી મુખપર વૈરાગ્ય અને ત્યાગની કાંતિ જમ
 હતી આજ્ઞામા દુઃખમનને પણ મહાત્ કસ્વાની વેધક દષ્ટિ ઝરતી
 હતી ગુરુપ્રાણ શ્રોસકના પ્રાણસમ હતા શાસનના પ્રાણ હતા.
 શિષ્ય સમુદાયમાં પ્રાણે પ્રાણે પથરાઈ ગયા હતા

રાજકોટને અત્યારે ગુરુદેવ જેવા પ્રખર વ્યક્તિત્વની જરૂર
 હતી. બીજી બાજુ સ્થા. જૈન સમાજમાં રીક્ષા લઈ લાલનપાલન
 સાથે ચોખ્ખતા પામેલા કાનજી સ્વામી કેઈ કર્મોદયથી સ્થા.
 જૈન જેવા નિરાડજર સમુદાયમાંથી મન પરિણામ વિચલિત થઈ
 બીજી તરફ ડોરવાઈ રહ્યા હતા. સ્થા. જૈન સંધોને જો બાબ
 તત્તુ ઊંડુ દુઃખ હતું કે તેમનો જોડ મુપુત્ર સ્થા. જૈન વૃક્ષની
 શાખાઓથી જ દેહીધ્વમાન બની તે વૃક્ષના ઊંડનમાં દત્તચિત્ત
 બની સમાજને મમઘાત કરી રહ્યો હતો. ઉદાર માળાપ જેવી
 દષ્ટિ રાખી શ્રીસૂચ સાંતિ બળવવા પ્રયત્નશીલ હતો. આ નવા
 પથની જાગૃત ભૂમિ રાજકોટ જ હતું

આ અઢિચ પથ વિસ્તૃત થઈ તેમના રૂબ વધારે ન જપાટે
 તે માટે રાજકોટ શ્રોસક અને સૌરાષ્ટ્રના બધા સતો સમાન

અને સચેત હતા જોકે આવા તત્ત્વોને રોકવા માટે પ્રયત્નશીલ થવું તેજ તેના પ્રચારનું કારણ જાને છે પરંતુ એવું મનોવિજ્ઞાન લોકોની લક્ષ્ય નથી હોતું મને લાગે છે કે કાનજી સ્વામીના વિરોધીઓથી જ તેમનો વધારે પ્રચાર થયો હશે ગુરુદેવ શ્રી પ્રાણુલાલજી મહારાજ આ મયાર્થ સિદ્ધાંતથી અવગત હતા રાજકોટનો પ્રચંડ વિરોધ શમાવી દેવાની જરૂર હતી જેટલો વિરોધ હવે તેટલું પ્રતિપક્ષીનું પદ્ધતિ ભારે જાને છે

ગુરુદેવ ગોઠલ થઈ રાજકોટ પધાર્યા ગુરુદેવે પોતાની મીઠી શૈલીથી વાતાવરણ સ્વચ્છ બનાવ્યું તેઓએ લોકોને સમજાવ્યું, 'વિરોધ શા માટે? વિરોધ ન કરતા નિરોધ કરો તમારા મનનો નિરોધ તે જ સાચું તપ છે મનના નિરોધથી મોટો વિરોધ થશે' ગુરુદેવે એવી સુદર શૈલી ધારણ કરી હતી કે જેમ ડાળપાદડા પર પ્રહાર ન કરતા મૂળમાં જ ઘા થાય શ્રી પ્રાણુલાલજી મ ના આ નવા સિદ્ધાંતથી રાજકોટનો સઘ આકર્ષાયા તેમને ગુરુદેવના ગુપ્ત સામર્થ્યના દર્શન થયા રાજકોટમાં એક ચાતુર્માસ ધાય તો સાડુ એવી લાવના જાત્રા થઈ પોતાના પ્રવચનમાં કાનજી સ્વામીનું નામ લેવાનું પાણી ટાળતા વસ્તુત લોકો કયા જૂલે છે, સત્ય સિદ્ધાંતથી કેમ ચલિત થાય છે તે મૂળ વાત પકડાવી દેવાની પરિણામ એ આવ્યું કે ઘણા લોકો સિદ્ધાંતાભાસના શિકાર થતા અટકી ગયા.

રાજકોટથી વળતી યાત્રામાં ગોઠલ પધાર્યા વૈશાખી પૂર્ણિમા ઉપર ચોમાસા નિયુક્તિના સમય સુધી ત્યાં લાલ આપ્યો જુનાગઢ ચોમાસુ નિમાયુ ગોઠલથી વિહાર કરી જેત પુરનો વળતો લાલ આપી સ ૧૯૯૧ના ચોમાસા માટે જુનાગઢ પધાર્યા શ્રી જેઠાલાલભાઈ મુખ્ય કાર્યકર્તા હતા તેની સાથે દુરજી મસ્તર, કપુરભાઈ પટેલ, દેવચંદલાઈ વગેરે શ્રાવકોનું એક ધર્મધ્યાન કરનાર મિત્રમંડળ તૈયાર થયું હતું જુના-

ગઢમાં સ્થાનક ઉપરાત જોકે બીજી પૌત્રપથાળા બાંધવામાં આવી હતી જુનાગઢ શ્રીસથમા ઉત્સાહની લહેરો ઊઠી ચાતુર્માસ ખૂબ જ દીપ્તુ ઝીરનારની છાયામાં યુન ધર્મયોગ થવા લાગ્યો આવ ઠેના હૃદય ધમર જે રગામાં

શ્રી જેઠાલાલભાઈના પરિવારે આગતુક અતિથિઓની સેવા પદ્ધતિ બલબી સૌના નયન ઠરી જતા સેવાની સાથે ધમ ઉપાસના પદ્ધતિઓ જ હતી. શ્રી જેઠાલાલભાઈના જઈને નાથાનેત્ર જે ગંગાસ્વરૂપ હતા તે શાવિકા સનાતનમાં ધમસ્તભ બનીને સેવા આપવા લાગ્યા. ગુરુદેવ પ્રત્યેની નિઃશ અને પોતાના સહયુગ્ધાથી તે રૂઠો છુવ ખૂબ જ ધમકરણી કરી શક્યો.

જુનાગઢના ચાતુર્માસમાં ભારે શાસન પ્રભાવના ઘર્ષ કાતિક પૃષ્ઠિમાં પછી આજ્ઞાતુસાર મુનિવરોએ પ્રસ્થાન આરંભુ આ વરસે વિદ્યાર ઘણો મર્યાદિત જ થઈ શક્યો. મેદરકા અને બીજાઓ જેવા બે ગઢ છે કે જ્યાં ગુરુદેવ પ્રત્યે ભરપુર મદદ છે અને લાભ લેવાની અનન્ય ભાવના છે તુરંત વિદ્યાર ઘરો. મુશ્કેલ અને જુનાગઢથી મેદરકા પધારતા ત્યાં આનંદ ઉત્સવ થયો. જોકે વખત બીજાને કપથ કરી યુન ગુરુદેવ મેદરકા આજ્ઞા હરમ્યાન સ ૧૯૬૨નું ચોમાસુ બીજાના નિમિત્ત થયું મેદરકાથી વિદ્યાર કરી વીસાવદર પધારતા બીશિકા નીમકા રતાજ, મોણપુરી, સરસઈ આદિ ગામોની ક્ષેત્ર કપથના ઘર્ષ આ બધા ગામોમાં જોનોની પ્રધાનતા હતી. સર્વત્ર ગુરુદેવોના પ્રવચન થતા અને સામાન્ય જનતાને ઘણો જ લાભ મળતો. સરસઈ જન પ્રાચીન કાળનું સરસ્વતી ગણાવ છે ત્યાં બજારની જગ્યા લેવા લાગ્યું છે.

વીસાવદર નવું ઉદયમાન ક્ષેત્ર હતું આ ક્ષેત્રના નિર્માણમાં ગુરુદેવની જીદી પ્રેરણા મળી છે. વીસાવદર રોપકાળ પૂર્ણ કરી બીજાના આગમન થયું બીજાને આગલા ચોમાસાને

જે આનંદ મળ્યો હતો તે તાલે જ હતો આ ચોમાસામાં
ખીલખા સથે ખમણી તૈયારી કરવાની હતી જેમ ગુરુદેવની
જેમ પ્રભુતા વધતી જતી હતી અને જ્ઞાનશક્તિમાં વિકાસ થતો
હતો તેમ તેમ ચોમાસા વધારે જાહોજલાલી ભર્યા થતા હતા
અતિથિઓનો પ્રવાહ વાતાવરણને ઉમગમય બનાવી દેતો.

ખીલખામાં જેથદ નાગજી, રામજીભાઈ જગજીવનભાઈ,
આણુદજીભાઈ, ટીખડીયા પરિવાર, વૈદ્ય પરિવાર વગેરે વગેરે
સારા કાર્યકર્તા હતા સૌરઠ તરફના આ સમાન સંધોમાં એક
પ્રકારની ચોમાસુ હીપાવવાની સ્પર્ધા બની રહેતી તેથી એકથી
એક ચોમાસા અડિયાતા થતા ગુરુમહારાજની વ્યવહાર દક્ષતાની
ઊંડી છાપ પડતી ધર્મકરણી અને તપશ્ચર્યામાં ભાઈઓ બહેનો
એવા ભેડાઈ જતા કે તેમના અતરંગના વિષય કષાય શાત
બની જતા અને પરમ આનંદ સાગરમાં ગુલતા ચાતુર્માસ
ધણા ઉત્સાહ સાથે સમાપ્ત થયું મુનિવરો ખીલખાને વિરહ
સરિતામાં તણાતું મૂકી ચાલી નીકળ્યા.

આ વખતે મારવાડના શ્રી હુંકેમીચદ મના સપ્રદાયના
આચાર્ય મહા ખ્યાતિમાન શ્રી જવાહરલાલજી મ પોતાના શિષ્ય
સમુદાય સાથે મોટી શાસન પ્રભાવના કરતા હતા શ્રી
રાજકોટ સંઘની વિનંતિ અને પ્રયાસથી નવા ક્ષેત્રોને લાભ
આપવા રાજકોટ પધાર્યા રાજકોટ તો ખરેખર આ મહાન
પુરુષાર્થનું ક્ષેત્ર હતું શ્રી જવાહરલાલજી મ જેવા મહાન
ધર્માચાર્યને સૌરાષ્ટ્રમાં પગલા કરાવી શ્રી રાજકોટ સથે મોટો
ઉપકાર કર્યો હતો.

રાજકોટથી આ મહાસંત જેતપુર પધાર્યા મહાપુરુષ શ્રી
પુરુષોત્તમજી મ અને સૌરાષ્ટ્ર દેસરી શ્રી પ્રાણુલાલજી મ સાથે
મળીને આ મારવાડી વૃષભ સમાન સતત સ્વાગત કરવા
તેઓશ્રી પણ જેતપુર પધાર્યા જેતપુરમાં ત્રિવેણી સંગમ થયો.

પૂ ત માણેકચ ૨૭ મની ગૌશવગાથા સામળીને જૈનાચાર
 શ્રી જવાહરલાલ ૭ મ જૂળ ૭ પ્રભાવિત થયા શ્રી પુરપોતમલ
 મ સાથેના તત્ત્વખર્ચામા શ્રી જવાહરલાલ ૭ મ ના સતોને
 વિશેષ આનંદ ઉપલ્ભો સૌરાષ્ટ્ર કેસરીની વાણી તો સિદ્ધ
 મજ ના લેખી હતી જ સૌરાષ્ટ્રના સમય સતોને નિહાળી શ્રી
 જવાહરલાલ મહારાજે ધન્યવાદ અપણુ કર્યો સૌરાષ્ટ્રના જને
 મહાપુરુષાણે આ મહાન આચાર પાસેથી જે કંઈ અનુભવ
 લેવાનો હતો તેનો લાભ લીધો ૧૮૫૨નો પ્રન ૧ સ્મૃતિપત્રમા
 આલેખાઈ ગયો આ આચાર્યજી જેતપુરમાં વિચરણ કરી ગયા

૧૮૫૨ સમાગમ પ્રસંગે દલખાણીયાના સુધાવક શ્રી.
 જાણવનભાઈ ગુરુવરના ઇશ્વર માટે જેતપુર આબ્યા હતા
 એ વખતે તેમને અઠમ અઠમનો તપ ચાલતો હતો અતરંગના
 મન પરિણામ વૃદ્ધિગત હતા ગુરુદેવ શ્રી પ્રાણલાલ ૭ મ
 ના મરણોમાં અઠમના પાસે દલખાણીયા પધારવા માટે જાવ
 ભરી વિનંતિ કરી ગુરુમહારાજનું હૃદય તો ભક્ત આત્મજી મીણ
 હતું આવી ઘેર તપશ્ચર્યાની વિનંતિ પ્રત્યે ગુરુમહારાજને
 સહજ લાગણી થઈ ગુરુદેવે બગસરા જવાની ભાવના બતાવી
 પછી અવસરે દલખાણીયા આવવા જણાવ્યું

જેતપુરથી ગુરુવરે ખારણીયા થઈ વાવડી પધાર્યા વાવડી
 તો ખરેખર વાવડી જ હતી વાવડીના સ્વામત ઝીલીને માવ-
 લજના ઉપર થઈને બગસરા પધાર્યા બગસરા આવતા પુનઃ
 ગીરના જાણેના સ્મરણ તાબા થઈ આબ્યા દલખાણીયા અઠ-
 મના પાસે ઉપર તો જવું જ હતું શ્રી જાણવન ભાઈના
 ઉત્સાહ સમાતો ન હતો ગુરુવરે હવે જૂળ ૭ પરિણામમાં
 આવી ગયા હતા બગસરા પુનઃ વિનંતિ થતા દલખાણીયા
 માટે પ્રસ્થાન કર્યું દલખાણીયાના નાના સહો ભાવપૂર્વક

પધરામણી કરાવી દલખાણીયા જેવા નાના જામમા આવડી.
મોટી તપશ્ચર્યા !

શુરુદેવના બ્યાખ્યાનો રોજ થતા હતા શ્રી જગજીવનભાઈ ઉપર પ્રવચનની ઊંડી અસર પડી છઠ્ઠ આઠમના વરસીતપ કર્યા પછી સ સારથી તેમનું મન ઊઠી ગયું હતું એકાંત મળતા શ્રી રતીલાલજી મને વાત કરી કે મારે હીલા લેવાના ભાવ છે જવાહરલાલજી મ ના દર્શન પછી અતરંગમા હીલાના બીજ વધાયા હતા ભાણુજી નામના કણુખીના પુત્ર નાનપણથી જગજીવનભાઈ સાથે રહેલા તેમને વૈરાગ્ય થતા કુલાવાડ મુકામે ઠાકરસીભાઈ ધીયાની પ્રેરણાથી શ્રી ગિરધરલાલજી મ પાસે હીલા લીધી હતી જગજીવનભાઈએ ત્યા આજ્ઞા આપી હતી ત્યારથી હીલાના પરિણામ વધારે દઢ થયા હતા

૫ શુરુદેવે તે બાળત શાત ચિત્તેથી વિચારવાનું કહ્યું દલખાણીયાનો પારણાનો પ્રસંગ બંધ રીતે ઉજવાયો જામન-ગરથી શુરુદેવના દર્શન કરવા માટે શ્રી ગોરધનભાઈ વકીલ દલખાણીયા આવ્યા હતા તેમના આવવાથી પ્રસંગની શોભા વધી હતી દલખાણીયાથી ધારીને લાભ આપી સાવરકુંડલા પધાર્યા આ ૧૯૬૩ ની સાલનું ચોમાસુ બગસરા નીમાયું હતું

સાવરકુંડલાથી વળતા ધારીને લાભ આપી પૂજ્યશ્રી બગસરા પધાર્યા આ ચાતુર્માસ વળતે શ્રી જગજીવનભાઈની વૈરાગ્ય દગા પ્રગટ થઈ રહી હતી તેઓ દલખાણીયાથી કુંડુ બ સાથે બગસરા આવ્યા ત્યા ઘર ભાડે લઈ ધર્મનો અભ્યાસ કરવા રોકાયા ત્યારે પણ તેમની છઠ્ઠ છઠની તપશ્ચર્યા ચાલુ જ હતી શ્રી રતીલાલજી મહારાજ સાથે મેળ વધારે હતો તેઓ વૈરાગ્યની ભાવનામા રંગ પૂરતા હતા શ્રી રતીલાલજી

મ દીક્ષા લીધા પછી લગભગ મૌન જ રહેતા, નાના પ્રકારની તપશ્ચર્યા ચાલુ જ હતી અને તપસ્વીને જ્ઞાનદ આપતો હતો.

ગુરુદેવના બ્યાબ્યાનવાણીથી જગસરામા ધમરસ રેભાઈ રહ્યો હતો મોટી તપશ્ચર્યાઓ નિપજી શી જગજીવનભાઈ સાથે તેમના પુત્રી પ્રભાવતીબા પણ જગસરામા ધામિક અવભાસ કરતા હતા પિતા પુત્રીના ઉત્કૃષ્ટ પરિણામ જાણીને આજાએ સુધમા જ્ઞાનદ ઉત્સાહ વધ્યો હતો. જગસરામા જ દીક્ષા આપવા માટે ગુરુદેવોને વિનંતિ થતી હતી આતુર્ભાસ કાળ નિર્જિહ્ને સમાપ્ત થયેલ. લગભગ દીક્ષાની તૈયારી થઈ ચૂકી હતી.

બગસરામાં પિતા પુત્રીની ભવ્ય દીક્ષા

૩૪

(સાવરકુંડલા ચાતુર્માસ સ. ૧૯૯૪)

બગસરા ચાતુર્માસ ફરી રીતે ઉજવાયું ચાતુર્માસ કરતા એ વધારે ઉત્સવનું નિમિત્ત સામે આવી રહ્યું હતું શ્રી જગ-
જીવન તથા તેમના પુત્રી બાળ બ્રહ્મચારિણી શ્રી પ્રભાબાઈબેને
અસાર સસારથી વૈરાગ્ય ઉપજતા શ્રી ભાગવતી જૈન દીક્ષા
લેવાના ભાવ થયા હતા બગસરા શ્રીસંઘે દીક્ષા આપવા માટે
ખીડું ઝડપ્યું હતું લોકો કહેતા કે દલખાણીયાના શેઠ દીક્ષા લેવા
છે ગુરુદેવ તથા મૌનધારી મુનિના સાનિધ્યમાં મહાપ્રસંગ
અણુમોલ અવસર બની ગયો હતો.

ઉજમબાઈ મહાસતીજી બગસરા પધારી રહ્યા હતા દેવ
પુવરબાઈ સ્વામીના કાળ ધર્મ પામ્યા પછી ઉજમબાઈ મ પાસે
હજુ કોઈ દીક્ષા થઈ ન હતી ગુરુદેવની ઇચ્છા હતી કે ઉજમ-
બાઈને શિષ્યા આપવી ઉજમબાઈ આર્યાજી સૌરાષ્ટ્રના પ્રભાવ-
શાલી સતીજી હતા અધ્યાત્મજ્ઞાન અને શાસ્ત્રનું જાણપણું
ઉચ્ચ કોટિનું હતું તેમના સમુદાયના બધા સાધ્વીજીએ સમ-
ભાવે સભાળી સયમ માર્ગનું પહોં કરતા હતા, ગુરુદેવ પ્રત્યે
તેમની ગાઢ શ્રદ્ધા હતી શ્રી પ્રાણગુરુ વિચાર વિમર્શ કરી શકે
તેવું તેમનું બિડું વ્યવહાર જ્ઞાન હતું.

પ્રસાનેનને ઉજમબાઈ મહાસતીજીના ચરણોમાં શિષ્યા
તરીકે દીક્ષા આપવાની હતી પ્રસાનેનની ઉંમર ૫૬ વરસની
હતી પિતાજી જ્યારથી તપશ્ચર્યા કરવા લાગ્યા ત્યારથી તેમનો

આત્મવૈરાગ્ય વધવા લાગ્યો હતો. દીક્ષા દેવાની જિડી પ્રેરણા તમને મળી રહી હતી. માતૃશ્રી અમૃતબાઈ તપસ્વી અને વૈરાગ્યવત હોવાથી તમના માત્ર મા ખાસ બાધા ન હતી બલકે સરા આતુમાં સંસ્કરણ તમના વિચારો કઠીન બની ગયા. ગુરુદેવના નિરંતર ઉપદેશ અવગણી મનનું સંકલ્પ બળ સ્થિર બની ગયું હતું. દરેક પ્રકારની પરીક્ષા કરવાથી માલુમ પડતું હતું કે હવે પ્રભાવેન નિશ્ચય બતાવવા ગયા છે.

દિવાળીની આસપાસ એ વસ્તુ પ્રખર ધર્મ કે ગુરુદેવ શ્રી. પ્રાણલાલ મ. ના ચરણોમાં પિતાપુત્રી એક સાથે ભગવતી દીક્ષા લેશે. શ્રી. પ્રભાવેનનું વેવીશાળ મુલતાનપુરના ભટુભાઈ ઉદ્દે ભગવાનના શેડના સુગુર આ શાંતિલાલ સાથે કરવામાં આવ્યું હતું. શાંતિલાલ તેજસ્વી યુવક હતા. બી. એ. એલ. એલ. બી. ની પરીક્ષામાં બેસવાના હતા. શાંતિભાઈના આતુશ્રી જડાવેન ગુરુદેવના અનન્ય ભક્ત અને ધાર્મિક વૃત્તિના સમસ્ત સન્નારી હતા. સગાઈ થયા પછી આ જગલવનભાઈના પરિવાર માટે તેઓના લુંદગમ થયું જ સમાન હતું. દીક્ષાની વાત નિશ્ચિત થતા જ તેઓને બગસરા બોલાવવામાં આવ્યા. શ્રી. ભટુભાઈ સાથે હતા. તેઓએ પ્રભાવેનની પરીક્ષા કરી દેહ વૈરાગ્ય ભાવના ભેદને સંકલ્પ દીક્ષામાંટે આજ્ઞા આપી.

શ્રી. ત. જગલવનના મ. પોતાના અનુભવના તરફ દોની નીચે પ્રમાણે નોંધ આપે છે. આમના વરસીતપના પારણે દહાબાણીયામાં ગુરુદેવની પધરામણી થયા પછી તેમના ચરણોમાં મને વિશેષ અદ્વા ધર્મ દીક્ષાના ભાવ હતા. તરત ગુરુદેવને બેસા પછી શ્રી. રતીલાલ મ. ના સહયોગથી મેં ગુરુદેવ પાસે જ દીક્ષા દેવાની ધારણા કરી. અવસ્થા પ્રમાણે મારે તે સુવા દેવાની હતી. બગસરા હું અજ્ઞાસ માટે રોકાયા ત્યારે પ્રભાવેનની ઉમર યોગ્ય વયસની હતી. મારા દીક્ષાના ભાવ અણી સાથે દીક્ષા

લેવા તૈયાર થયા. વળી મારી જન્મોત્તરીમા બે વરસની ઉંમર ખાંડી ખતાવી હતી એટલે છેલ્લે જિંદગી સાર્થક કરી લેવાની ભાવના થઈ હતી. ગુરુદેવ પ્રત્યેનો અનન્ય વિશ્વાસ હતો. એટલે મોટી ઉંમરે દીક્ષા લેતા પણ માત્ર મન મક્કમ બની શક્યું.”

ઉપરના ભાવોથી સમબળ છે કે ગુરુદેવ પ્રત્યેનું કેવું આકર્ષણ અને ગુરુદેવની કેવી તીવ્ર ઉપદેશ ધારા હશે કે મનુષ્યને વૈરાગ્યવત બનાવી ધર્મમાર્ગે ચલાવતા બગસરા શ્રીસંઘના ઉત્સાહના પ્રવાહો વહેતા થયા હતા બગસરાના મુખ્ય શેઠ અને સમાજમા મુખ્ય કાર્યકર્તા શ્રી ભીમજી ડાહ્યાભાઈ શ્રી, જગજીવનભાઈના સગા બનેલી ધાય ઉપરાત બગસરાની પ્રત્યેક વ્યક્તિ દલખાણીયાના શ્રાવક તરીકે જાણીતા હતા. આવા રિદ્ધિસિદ્ધિવત વ્યક્તિ ગુરુવરોના ચરણમા દીક્ષા લેવાના હોવાથી શ્રીસંઘ પોતાનું અહોભાગ્ય માનતો હતો.

દીક્ષાનું સુહૃત સ ૧૯૬૪ના માગસર સુદ છઠે ને ગુરુવારનું આબુ આ માગસિક પ્રસંગ પર મહાપુરુષ શ્રી પુરુષોત્તમજી મ પધારવાથી શ્રી પ્રાણુલલાલ મના અતઃકરણમા ખૂબ જ આનંદ થયો. તેઓએ પ્રભાભેનના માતૃશ્રીને દર્શન આપી ધન્યવાદ આપ્યા. પ્રભાભેનના માતૃશ્રી અમૃતભાઈ પણ ચાર માસથી બગસરા જ હતા ગુરુદેવ પ્રત્યે તેમની અગાધ શ્રદ્ધા હતી. ઘરમાથી આ વિરકત આત્માઓને દીક્ષા લેતા જોઈને તેમનો અતરાત્મા દિવ્ય ભાવનાઓને સ્પર્શી રહ્યો હતો. દલખાણીયાથી શ્રી જગજીવનભાઈના પરિવાર ઉપરાત સેકંડો નરનારીઓ ત્યાં આવી પહોંચ્યા હતા. શ્રી જગજીવનભાઈ ઘણા વર્ષ સુધી દલખાણીયાના સરપચ રહ્યા હતા જેટલી બને તેટલી જન સેવા બજાવી હજારોના આશીર્વાદ મેળવ્યા હતા.

ગુરુદેવ અને સતી શિરોમણી શ્રી ઉજ્જવળાઈ સ્વામીએ દીક્ષા આપવા માટે વિચારોની આપલે કરી સામે આવેલા બધા

પ્રમોનુ સમાધાન ઠહુ" જગસરા મીસલ તરફથી હીક્ષા પત્રિકા
ગામેગામ મોકલવામા આવી. જગસરા શહેરના રસ્તાઓ
ભરપૂર જની ગયા મીસલે જલુ જ સુદર બવસ્થા કરી હતી.
તેઓ હીક્ષા ઉત્સવ ઉજવવા માટે સારી રીતે ઘઠાઈ બઝેલા
હતા બપોરે હીક્ષાનો વરસોઠો નિકળ્યો ત્યારે હેમેદેસું દળાઈ
રહું હતું આવિકાના જૂથોમા ઉછરજની હેલી હતી.

મીસલ સમક્ષ પૂ મી. પુરુષોત્તમજી મહારાજે હીક્ષા
પ્રકરણનુ સુક્ષ્મ રીતે શાસ્ત્રોક્ત વિવેચન કરી હીક્ષા પાઠ બણાબે
જને પૂ. મી. પ્રાણલાલજી મહારાજે યથાવિધ પાઠ બણી પમ
સુદિ લેખ કર્યો ને શિષ્ય તરીકે સ્થાપ્તા. મી. ઉજ્જવળાઈ
સ્વામીએ મી. પ્રભાભેનને લેખ કરી તેમને શિષ્યા તરીકે
સ્વીકાર્યા બેરાણી ઉજ્જવળાઈ સ્વામીના પ્રથમ શિષ્યા હોવાથી
આવિકાઓના હુદયમાં અનહદ લાવ ઉભરાતા હતા આવી
સુશિષ્યા આપવા બહલ સૌ ગુરુદેવને ઉપકાર માનતા હતા.
ગુરુદેવની પ્રભાવમયી વાણીથી જનતાએ પશુ અપૂર્વ ત્યાગ
લાવના દેખાઈ.

હીક્ષા યથા પછી મી. પ્રભાભાઈ સ્વામીને કેટલાક દિવસ
શરદી રહેવાથી આકરે તાવ લાગુ પડ્યો. એટલે ગુરુદેવ આદિ
ઠાણા ૪ જગસરામાં જ બિરાજમાન રહ્યા. દેવ ગુરુ પ્રતાપે
બીમારી હતી મઈ ને વાતાવરણ શાત થઈ જશુ પછી ગુરુદેવ
તથા જગજીવનજી મ ઠાણા ૨ જગસરાથી વિદ્યાર કરી બીજા
થઈ જુનાગઢ માટે પ્રસ્થાન ઠહુ" મી. પ્રેમચંદજી મ.ની વૃદ્ધા
વસ્થાને કારણે ઠાણા ૧ ત્યાં થોડુ રોકાઈ ઠાળી મારફત જુના
ગઢ પધાર્યા

જુનાગઢ મીસલને સીતારે અમદી રહ્યો હતો. ત્યાં આવક
મઠજી સરસ રીતે તૈયાર થયું હતું મી. જેઠાલાલભાઈ ૮ પૂડુ
માગ ઇશ ન મળતું હતું જુનાગઢને લાલ આપી પુન બીજા

આ વીસાવદર અને ધારીનો સ્પર્શ કર્યો. ધારીમા શ્રી ઉજમ-
આઈ પણ પધારી ગયા હતા ત્યા આગળ પૂ જગણવનનું મ
તથા શ્રી પ્રભાવતીઆઈ સ્વામીને વડી દીક્ષા આપવામા આવી.
આ વખતે કલકત્તાથી કામાણી હીરાચ દ ત્રિભોવનદાસ ત્યા આવ્યા
હતા તેઓ તરફથી સ ધજમણ કરવામા આવ્યું ચોમાસુ
આવરકુંડલા નિમાસુ હતું ધારીથી ધારગણીને લાલ આપી
કુંડલા પધાર્યા સાવરકુંડલા સ ધની નહોજલાલી એવી ને એવી
જ હતી એકલોહીયા પરિવાર જેવો કુંડલા સ ધ સગઠિત
છે ગુરુદેવના સમયથી એક સરખી લાવનામા કુંડલા સ ધનુ
ધડતર વધુ છે ઉત્તરોત્તર એની ભક્તિમા વધારો થતો રહ્યો છે
એથી એક અડિયાતા ચોમાસા ઉજવાયા છે નાવલીના નીરને
નિર્મળ યશ સૌગન્દની સત્યસ્થામલામ્ પર છવાયો છે ત શ્રી
જગણવનનું મહારાજે આતુર્માસ દરમ્યાન ગુરુકૃપાથી અંકાઈ
તપની આગધના કરી આ આતુર્માસમા કુખાવાળા રતીલાલ
ગાંઠાણી વૈરાગી તરીકે ગુરુમહારાજ પાસે અભ્યાસ કરતા હતા
સાવરકુંડલા આતુર્માસ જૂળ જ ધામધૂમપૂર્વક ઉજવાયુ

દરમ્યાન વૃદ્ધ સ ત શ્રી પ્રેમચંદન મ ઉપાસ્યની સીડી
પરથી પડી ગયા શરીર હાથ ન રહ્યું ઘણી ચોટ લાગી વળી
તેમને પથરીનું દર્દ હતું. અવારનવાર તકલીફ થઈ આવતી
તેમની તળીયત જૂળ લથડી આતુર્માસ સમાપ્ત થયા પછી ત્યાજ
રોકાયા એકાએક પેશાબને રસ્તે લોહી પડવા લાગ્યું શ્રી પ્રેમ-
ચંદન મ કાચા હૃદયના લોખા સ ત હતા અસહ્ય વેદના થના
લાગી પર તુ આ વખતે મહાવીર કૃપાથી તેઓ એકદમ શાત
ળની મમલાવે વેદના સહી ગયા ‘મહાવીર ! મહાવીર !’ બોલતા
રહ્યા હતા કારતક વદ જ ના સાજના શ્રી જગણવનનું મ પ્રતિક
મણુ લણાવી રહ્યા હતા ગુરુદેવ હાજર હતા એકાએક આચકે!
આવ્યો અને વીરબ્રહ્મનું નામોચ્ચાર કરતા તેમનું પ્રાણુ પ ખેડ
ઊડી ગયું ભદ્રતાનું પરિણામ સમાધિ મરણુ તેમને મળ્યું અતિમ

સમયે તેઓશ્રીએ જે શાંતિ પાળી તેમા અનંત અનંત કર્મોની
નિર્ધાર કરી ગયા.

ગુરુદેવને કેમકા જાણા જ પડીલ ગુરુબન્ધુઓનો સદાને
માટે વિયોગ પડી ગયો. ગુરુદેવે હરેક પડીલ સતીને વિનય
અને વૈભાવ્ય કરી ખૂબ જ શાંતા ઉપજાવી ગુરુદેવ બ્રાહ્મણ
વાળીમા જેવા પ્રખર હતા તેવા જ સેવામા નિષ્ઠાત હતા મોટા
પુરુષને થોભે તેવી નમ્રતા તેમનામા હતી. ગુરુદેવે બીજે કિવરે
કિવરે જાત આત્માના શાંતિ અર્થે કાઠિસગ્ગ કરાવ્યો. તેમની જીવન
ગ્રામ પર પ્રકાશ નાખ્યો. ગુરુદેવ શ્રી જયચંદ્ર મ નુ પુન
સ્મરણ કરી તેઓશ્રીના ગરબોમા મદ્દાજલિ અપણુ કરી.

સાવરકુઠલાની પ્રસ્થાન કરવાનો સમય થયો. પોતાના
શિષ્ય વૃન્દશ્રી મોટા રતીલાલ મ. તથા શ્રી જગજીવન મ
ને લઈ ગુરુદેવે કુઠલા સમીપ વિદાય લીધી. વૈરાગી રતીલાલ
જાઈ બાણી સાથે જ હતા. આ વખતે ગુરુદેવે દૂર દૂર ઔશ-
ખના સમુદ્ર કિનારા સુધી નજર ફેલાવી હતી.

દીવ બેઠનો વિહાર

૩૫

(સવત ૧૯૬૫)

સાવરકુડલા ચાતુર્માસ સાનહ સમાપ્ત થયું ગુરુવરોએ ખાલા પઠાપંથુ કરતા ત્યાના ઉત્સાહી સઘમા આનંદનું મોજુ ફરી વળ્યું ખાલામા જગજીવન ઝવેરચંદ, જગજીવનભાઈ કાપડવાળા, ઝવેરચંદ બદવજી કામદાર વગેરે લાઈએતા સહ-યોગથી જૈનશાળા શરૂ કરવામા આવી ખાલા પછી ડેકાણને સ્પર્શ કરી સાણુનો ડુંગર જોવા પધાર્યા આ વખતે પૂજ્યશ્રી વ્યાખ્યાન દરમાવતા મોટા રતીલાલજી મ મૌન ધારી હતા અને શ્રી જગજીવનજી મ લીલા લીલા પછી નિરતર છઠ છઠ કરી રહ્યા હતા ત્રણે મુનિવરો-ગુરુજી અને બંને શિષ્યો વિશિષ્ટ પ્રકારની સાધનામા સલગ્ન હતા ખૂબ જ પ્રભાવ પડતો હતો. ધન્ય છે સદા ત્યાગી જનોને ! સાણુનો ડુંગર જોવા જતા પરિશ્રમ પડે તેવું હતું સામે લગ્નાસા પણ એવી જ હતી

સાણુનો ડુંગર એ બૌદ્ધકાલીન પર્વત ગુફાઓને અવશેષ છે સૌરાષ્ટ્રમા ઉપરકોટ અને સાણુમા બૌદ્ધ વિહારોના નિર્માણ થયા હતા પર્વતની પ્રાકૃતિક રચનાનો ઉપયોગ કરી, બૌદ્ધ સાધુઓએ અદ્ભુત પરિશ્રમ કર્યો છે ઉપરકોટમા આ ગુફાઓને હાલ ખાખરા ઠોડિયાના લોચરા કહેવામા આવે છે સાણુનો ડુંગર પણ ચોરપલ્લી તરીકે જાણખાય છે આ લોચરાઓ ખરેખર ચોર લોકો રહી શકે તેવા છે. મધ્યકાળમા ભારતીય પીઠારા લોકોએ આ સ્થળોનો ઉપયોગ કર્યો હોય તો નવાઈ નહિ ખરેખર સાણુનો ડુંગરની કોતરણી જોવા લાયક છે ઉપરમા પાણી

સરવાના ટાકા છે નીચેમા જોર જો છે ઉપરથી અદર છતરી
શકાય તેવી વ્યવસ્થા છે જોકેમાથી બીજા સોયશામ સંદર્ભ
પ્રવેશ કરી શકાય જોની શુભબુલામણી બની રહે છે સ્ત્રી ત
પરના ચિત્રો અને શિશ્ય ભારતીય કળા અને તત્કાલીન સંસ્કૃ-
તિનો ગ્યાલ આપે છે

ટેકાણના ભાઈજો દેખાડવા માટે સાથે બાબા હતા
શુરુવરોએ જોકે જોકે બીજા ફરી ફરીને બેઈ પૂ. શુરુદેવે તે
બાબત નોંધ કરી. આ હુ મરતી જોકાતતા અને શાંતિમય વાતા
વરણની મુનિમકળ પર મહીર ખસર પળી. લડીભર લાગુ
કે આવા સ્થાનમાં રહી તપશ્ચર્યાઓ કરવી બેઈજો ઝીરના કિનારે
આ હુ મર પોતાનું આગવું સ્થાન ધરાવે છે બેનારની આખ
કરે છે વૈરાગી રતીલાલભાઈ અનન્ય ભાવે સેવા જલ્લવી રહ્યા
હતા. શુરુદેવ પોતાના શિષ્ય વૃન્દની જીઠાઈથી ધ્યાન રાખતા

સાણાનું નિરીક્ષણ કરીને પૂન્યવર જિના દેલવાડા તરફ
છતરી ગયા. આ નવો જ પ્રદેશ હતો. આ પ્રદેશમાં ખડતલ
ખાસણ બધી અવિશેષ પ્રમાણમાં નિવાસ કરે છે જિના દેલવાડા
એ ત્યાં સ્થાનો છે દેલવાડામાં પ્રાચીન જૈન મંદિરો પણ છે

શુરુદેવે આ સ્થાનની સારી જોવી માહિતી મેળવીને
નોંધપોથી સમૃદ્ધ બનાવી. જિનાના નગરશેઠ ઘાટવજાણા શ્રી.
માણેકજી દલાઈના સ્નેહી હતા. ઉપશાત ત્યાં સાત આઠ ધર
જોનોના છે સૌજો સારી સેવા જલ્લવી. દેલવાડામાં જૈન વસ્તી
લગભગ નહિવત છે આ આજો પ્રદેશ રણિયામણો અને સુરો-
ભિત છે વનગ્રીથી ચોળી જીઠે છે આ વિહારથી સોના મન
પુલકિત બન્યા હતા. અબ્બર સ્પર્શીને સુસપ્રયાગ આમમન
શુ અબ્બરમાં વાવની ગ્રીવથી આપે તેવા વનસ્પતિ છે
મનુષ્યો દ્વિસદ્દ દવાઓનો ઉપયોગ કરે છે ત્યારે કુદરતે કરાડા

નિર્દોષ દવાઓનું નિર્માણ કર્યું છે ગુપ્તપ્રયાગ તીર્થભૂમિ છે ત્યાં વાસુદેવ શ્રી કૃષ્ણજીનો દેહવિલય થયો હતો. આ આખું ક્ષેત્ર ધર્મની દૃષ્ટિએ પાવન ગણાય છે શ્રી કૃષ્ણ જેવા ત્રિખંડના અધિપતિ વાસુદેવનું આ નિર્જન સ્થાનમાં જે રીતે દેહ વિસર્જન થયું તે જોતા થોડીવાર મનમાં કંપનની લહેરો ઊઠે છે અને પરાયનો પાદુભાવ થાય છે ગુરુદેવના મુખમાંથી શબ્દો સરી પડ્યા

કયા મથુરા ને કયા ગોકુલ, કયા દ્વારકાને કયા પ્રભાસ,
શ્રીકૃષ્ણ જેવા પરમ પુરુષ કયા, કયા ગુપ્તપ્રયાગ દેહ વિનાશ !

મનમાં શ્રી કૃષ્ણનો ઇતિહાસ તાલે કરતા અને તેમની મહાનતાને શ્રદ્ધાજલ્દિ અર્પણ કરતા મુનિવરો ઘોઘલા પધાર્યા ગુપ્ત પ્રયાગમાં ખુસલમાનોએ ઉઠાર હિન્દુ સંસ્કૃતિનો દ્વંડુ પથોગ કર્યો છે ત્યાં સત્તાના બળે મસ્જિદ બનાવી છે તેનો વિરોધ કરનાર સારા સારા હિન્દુ અગ્રેસરોની એકીસાથે વેરાવળમાં કરપીણ હત્યા કરી તેઓએ પોતાની ધાક બેસાડી હતી આ વસ્તુઓ મનને કમકમા ઉપજાવે તેવી છે ખરેખર પાછલી શતાબ્દિઓમાં અહિંસાની કેવી, બ્યાખ્યા થઈ તે કહી શકાતું નથી ! અહિંસક મુનિવરોને આ વસ્તુ નિકાળતા, લાચાર હિંદુત્વ માટે ઠરુણા બેપણ

ઘોઘલા સમુદ્ર કિનારે આવેલું છે ઘોઘલામાં મત્સ્ય ઉદ્યોગ વિશેષ પ્રમાણમાં ચાલે છે, અહિંસક પ્રજાને એ બધું જોતા મન પર ખરાબ અસર પડે છે ઘોઘલામાં સ્થા જૈનના દશથી ખાર ઘર છે ત્યાંના જૈનોએ સુંદર ઉપાશ્રય હાલ બનાવ્યો છે તેઓ બધા બાવિક છે એક જૈન બાઈએ મહાદેવનું વિશાળ મંદિર બાંધાવી આપ્યું છે ઘોઘલામાં રસ્તે ચાલતા માછલી પણ નીચે આવી જવાનો ઠર રહે છે શું બાઈ ! વિધિની ગતિ ન્યારી છે

ધોલધાથી ખાડી પાર કરી દીવબેટ જઈ શકાય છે સ્વશબ્દ
ખાબ્યા પહેલા ત્યા પોટુ ગીઝની સત્તા હતી. દીવ કમલુને
ગોવા ફિરગી બેઠા શાવા' એ / દીવ અગ્રજ સરદાર
કલાઈવે ભારતમા પોતાનો યગ ડરો જમાવી પોટુ'ગીઝ સત્તાને
મદ્દત કરી ત્યારે ફેજા ત્રણ કેન્દ્ર તેમના કાયમા રહી ગયા
હતા તેમણુ દીવ સૌરાષ્ટ્રના ફિનારે આવેલું છે ત્યા સ્થા
તેન સમ જૂન જ સમૃદ્ધ હતો એક વખત તો દીવ સમની
બહોલવાહી હતી. ૨૫ બેટલા જૈન ધરો હતા તેવી કિંવદન્તી
છે જૈન જ પુણ્યોના વિશાળ મહાનો જોવા આ કલ્પના સાચી
કરે છે વિદેશનો ધર્મો અને દીવમા નિવાસ, તેજો લીલા લહેર
કરતા હતા.

અત્યારે પણ દીવમાં ૪૦ થી ૫૦ સ્થા. જૈન ધરો છે
ઝુરુદેવો તીર્થાથી ખાડી પાર કરી દીવમા પધાર્યા તેજોએ હાંકક
સ્વામત ઠહું દીવના પાણીની અસર જોવી છે કે વશવૃદ્ધિ
બદ / જોઈ શકે આવા વિશાળ નગરમાં માણસોની વસ્તી
જૂજ જોવા મળે. ઝુરુદેવ દીવની પુરાતન સભ્યતાનો વિચાર
કરતા જૈન ઉપાગમ પધાર્યા દીવમાં પમાસ્વાની એક અભિલાવા
જો હતી કે દીવ ગોંઠલા સંમદામના સ્થાપક પૂ. શ્રી ડુગરશી
મહારાજનુ દીક્ષા સ્થાન હતું તે વિષે વધારે માહિતી મેળવવાની
સ્પૃહા હતી. ડુગરશી મહારાજને થયા લગભગ ૨૦૦ વરસ
સવા ખાબ્યા હતા. તે વખતના દીવમાં અને અત્યારના દીવમાં
મણે ફેરફાર હતો.

આ આલોચન જૈન દેરાસર હતું ત્યાં અત્યારે ખંડિયેર
પડ્યા હતા. બહેરી ખબાર ઉજ્જવલ પક્ષીઓના ખાલી પડેલા
માળા જોવી લાગતી હતી. નાનુ જોણુ દેરાસર અને બે આર
દેરાસરી ઘર શેષ રહી ગયા છે અહીં જૈન સંસ્કૃતિનો કેટલો

વિકાસ હશે તે નીચેની ઘટનાથી ખ્યાલ -આવી શકશે. જ્યારે પૂજ્યશ્રી દેરાસર જોવા પધાર્યા ત્યારે એક જૈન ભાઈએ પ્રાચીન કાળની ૪ થી ૫ મૂર્તિઓ ખતાવી, તે પ્રસંગમા તેણે જણાવ્યું “ગુરુદેવ! અહીં એક ઘાચી જમીન ખોદતો હતો ત્યારે પાયામાથી લગભગ આવી નયનાબિરામ ૨૫૦ જેટલી મૂર્તિઓ નીકળી હતી જ્યારે જૈનોને ખબર પડી ત્યારે લેવા જતા ઘાચીકહે ભારોભાર ઘી આપો તો આપુ જૈન ભાઈએ તેની ક્વા કરતા એક ડોકટર સાહેબને આ પાત કરી તેણે ઘાચીને મમજાવ્યું કે જો આ અપૂર્વ મૂર્તિઓને અહીં રાખીશ તો તારુ અકલ્યાણ થશે બસ, પછી કહેવું જ શુ! સામે ચાલીને તે મૂર્તિઓ જૈન ભાઈઓને સુપ્રત કરી દીધી આજે તે ખધી મૂર્તિઓ અલગ અલગ દેરાસરોમા મોકલી આપવામા આવી છે”

પૂ કુંગરસી મ જે ઉપાશ્રયમા ખિરાજતા તે સ્થાનની શોધ કરી તે જગ્યા હાલ એક ગ્રાહણનાકળબમા છે હાલમા નવો ઉપાશ્રય બન્યો છે તે તેનાથી દૂર છે ગુરુદેવે એક નોંધ તૈયાર કરી દીવ વિષે એમ જણાવ્યા મળે છે કે એક વખત ચાચિયા લોકોએ દીવને લૂટ્યું હતું ચાર દિવસ મુધી લૂંટ ચલાવી લાખોનો માલ જહાજમા ભરીને લઈ ગયા હતા સાથે એવી દતકયા મળે છે કે ઘણી સુવર્તી જૈન બાળાઓને અપ-હરણ કરી એક જહાજ પર રાખવામા આવી હતી રાતના સમયે તે બાલિકાઓએ જૂઠા તપસીનું સ્મરણ કરી સંમુદ્રમા ઝપલાવ્યું ખીજે દિવસે તેઓ દીવના કિનારે નીકળી હતી ધન્ય છે ત્યાગી મહાત્માના નામને તે બાળાઓની શીલ રક્ષા થઈ હતી. જૂઠા તપસી કઠિયાવાડના જન સંત હતા ખેતી કરતા કીડિયો પર દયા આવવાથી જૈન દીક્ષા લીધી મહાન તપસ્યાને લીધે ઘણી લગ્નિ ઉત્પન્ન થઈ હતી

હીવ વિશે બીજી પણ જાણના યોગ્ય માહિતી એકત્ર કરી.
હીવ પર જ હરના કારણે બહારના વિચારોનો પ્રભાવ એવા
મળે છે હીવા બેટ પર ત્રણ સ્થાનો છે બેટની હાથાઈ વધારે
છે પહેળાઈ જોઈ છે હીવ, બુચરવાડા અને તઠ એમ ત્રણ
જગ્યાએ વસ્તી છે શ્રીફળ અને નાગરવેલના પાનના જળીયા
વધારે છે જેટી જોઈ છે હીવની વસ્તી જ્ઞાનહી અને ઉત્સવ
પ્રિય છે સ્વભાવભદ્રતા અને વિદ્યાસુખિયતા દષ્ટિગોચર થાય
છે ધમ પ્રેમ ધણો જ જોડે છે

ગુરુમહાશય એક મહિનો હીવમાં રોકાયા સરી પેઠે
લોકોને ધમ ઉપદેશ આપ્યો. હીવમાં રથનાથ પણ સારા
પ્રમાણમાં આવ્યા જકાત વિનાનું ક્ષેત્ર કોવાથી ત્યાં વસ્તુઓ
ખૂબ જ સસ્તી મળતી હતી રેશમ અને બઢિયાળો ખૂબ જ
સોઢા મળતા હતા ગેખીવાળા ભાઈઓ પણ લાગ્ય સાદા
અને જળે બઢિયાળો બાપીને પાછા ફરતા હીવમાં ચેવકાળ
વણી જ પ્રસન્નતા સાથે પૂરા કરી પુનઃ ડોળાસા પહેલી
ગયા ડોળાસાથી ઘાટવઠ જવાના ભાવ હતા ઘાટવઠનો આવક
સમ ડોળાસા પહેલી ગયો ઘાટવઠના પ્રાસદ માલિકાલ
જામામ ઘણા જ મુશીબ સત્તારી હતા તે ઉપરાંત મનીસ્તાસ
ભાણલ માલિકેશ્વર ભાઈ વગેરે સાથે હતા

ડોળાસામા લવદમા પ્રેમી લીજડી સમજાવના શ્રી જ્ઠ
મહાલ સ્વામી પધાર્યા હતા તેમની સાથે બે દિવસ સમાગમ
થયો. તેઓ લવદમાના હિમાચલી, એકલ વિકારી, ખડતલ
આધુ હતા હાત્રિય લોકો કોવાથી તેમની વાણી અને વ્યક્તિ
ત્વમાં પ્રભાવ હતો. નિકર સિદ્ધ સમાન હતા. એકલા છતાં
કરક ક્રિયાવાન. એક સમય જ આકાર પાણી ફરતા બાજરાનો

રોટલો અને દાળ સાદો આહાર પકવાન જેવો માનતા આખા સૌરાષ્ટ્રમાં હિંસક લોકોમાં તેમની ધાક હતી. બળદ ઘોડા આદિ મુક પ્રાણીઓ પર ત્રાસ ગુજરનારને તેઓ ઠેકાણે લાવી દેતા. આતું ખડતલ વ્યક્તિત્વ નિહાળીને ગુરુદેવના મુનિ મડળને આનંદ થયો તેઓ પણ શ્રી પ્રાણુલાલજી મ ની નમ્રતા અને ભદ્રતાથી પ્રસન્ન થયા.

ગુરુદેવ જમનવાડા થઈ ઘાટવડ પધાર્યા ઘાટવડ સઘનો ઉત્સાહ અપાર હતો. ગુરુદેવ જેવા સમર્થ મહામુનિ પધારતા સૌના હૃદય ઉછળી રહ્યા હતા. ઘાટવડ સઘની પૂજ્યશ્રી પ્રત્યે વિશેષ ભક્તિ હતી શ્રી જગજીવનજી મહારાજે દીવથી ગુરુ-વરની આજ્ઞા લઈ છઠ્ઠ માથી અઠમ અઠમને તપ કરવા શરૂ કર્યા હતા. આવી ધોર તપશ્ચર્યામાં આટલો વિહાર ! સૌને તપસ્વીજી પ્રત્યે બહુમાન ઉપજતું હતું. મૌનધારી મોટા સ્તીલાલજી મ શ્રી ગુરુદેવને તથા શ્રી જગજીવનજી મુનિને જૂથ જ સાતા ઉપજાવતા ઘાટવડ એ નાચેરની વસ્તી છે શ્રી જયચંદજી મ સાથે ગુરુદેવ શ્રી પ્રાણુલાલજી મ એકવાર પધાર્યા હતા ત્યાની જનતાના હૃદયમાં ગુરુવરના મીઠા વચને હંજુ મુધી ગુજતા હતા.

એ સમયે ઘાટવડમાં શ્રી મોતીભાઈ સ્વામી પણ પધાર્યા તેઓ ઘણાજ મુખાત્ર અને વ્યવહારદક્ષ હતા. આટલીયા જેકુર ખેત વૈરાગ્ય લાવે ધર્મને અવ્યાસ કરતા હતા તેમનો દીક્ષા લેવાનો સમય પાક્યો હતો. ઘાટવડ શ્રીસર્વે પેતાના આગણુ દીક્ષા દેવા વિનંતિ કરી હતી. ગુરુદેવના ત્યા પધારવાથી શ્રી મોતીભાઈ સ્વામીને જૂથ જ ઉમંગ થયો. તાજાંતોજ દીક્ષાની તૈયારી થઈ આજ વરસે અહીં નવો ઉપાશ્રય બધાયો હતો..

સોનામા સુગંધ થઈ નવેા ઉપાશય ગુરુદેવની પધરામણી
 અને બેદુરબેનની હીક્ષા ! બાણે ત્રિવેણી સયોગ ! સ ૧૬૬૫
 ના રાગણ મુદિ પાવ્યમનુ ગુહ્યત આબુ ગુરુદેવના આનિધ્યમા
 ઘણી જ ખામખુશથી હીક્ષા આપવામા આવી અને મેલીબાઈ
 સવામીના શિષ્યા તરીકે બાહેર કરવામા આવ્યા ધાંટવડ તે
 ધન્વલાગ્રી બની ગયુ શી અબામાની ભક્તિ અને અવહાર
 હક્ષતા સ માન ઉપજાવે તેવા હતા. યોગ દિવસ રાકાઈ ગુરુ-
 દેવે પ્રસ્થાનની તૈયારી કરી. ગીરની ધોર બાવીમાથી પસાર
 થવાનુ હતુ સિંહની ગજનાઓ સજળાઈ રહી હતી. બાણે
 અધુ સિંહ વનસિંહની ગુલાકાત લેવા બાલી નિકળ્યા !

વનદેવીનું આતિથ્ય

૩૬

(ધારી ચાતુર્માસ સ ૧૯૬૫)

કનકાર્ધ એ મધ્યગીરનું ખાસ કેદ્ર છે સૌરાષ્ટ્રના ગીર પ્રદેશમાં કનકાર્ધ એ વખતે ઘોર અટવીમાં આવેલું મહત્વપૂર્ણ સ્થાન હતું ઘાટવડથી પૂજ્યશ્રીને કનકાર્ધ થઈ વીસાવહર આવ— વાની ભાવના હતી ઘાટવડથી વિહારમાં શ્રી દામોદરભાઈ તથા શ્રી ભાણુભાઈ વગેરે શ્રાવકો સાથે હતા વૈરાગી રતીલાલભ સાથે રહીને ધર્મ અભ્યાસ કરતા હતા ઘાટવડ શ્રીસ છે બધી વ્યવસ્થા સામે રાખી હતી ગીરના ચરણિતર રસ્તાએ અને પહાડોના ઘેરાએ વચ્ચે ચાલવાનું હતું સઘ ચાલી નીકળ્યો મોટા પહાડો પોતાની પીઠતા અને રીંદ્રતાનો ખ્યાલ આપતા હતા મુનિવર પણ સામે દયા અને સમાધિનો સંદેશો આપતા હતા

જમવાળી, ડાભાળાનેસ, છોડવળી ચોકી થઈ કનકાર્ધ પધાર્યા આ જગલોમાં ઠેર ઠેર લેસવાળા નેસ જોવામાં આવે છે ગીરમાં રહીને તેઓ દૂધનો ઉદ્યોગ ચલાવે છે જગ્યાએ જગ્યાએ દૂધ, માખણ, દહી, છાસ આદિ ગોરસની દેલમછેલ જોવામાં આવતી આહિરાણીઓના પ્રજાળ વેગથી ખે ચાતા નેત્રાઓ દારા ફરતા રવૈયા અને મથાતા દહીની ધમધમાટી ગીરના ગાળાઓ ગજવતી નિરતર સિંહ જેવી ગર્જનાઓ કરતી રહે છે ઠેર ઠેર આહીર કોમ પશુધનને પાળી આશુવિકા ચલાવે છે આહીર સ્વભાવે હીલદાર અને જોમભર્યું વ્યક્તિત્વ

ધરાવે છે જ્યારે ઝીરની બાહીરાણીઓ શરીરના માસલ અને સુષ્કિષ્ણ બાધા ધીરવણ અને ટૂપની ખુમારી માટે પ્રસિદ્ધ છે. જિજ્ઞાસાના દ્વારા શરીર અને મુખ પરના પ્રતિબાહારીય તારીનો શીલ શગાર પ્રગટાવતા હતા. આતિથ્ય બે તો ઝીરના જ મહાવાસીઓનું ખાસ સંસ્કાર ધન છે.

ગુરુદેવો અને જીજ્ઞાસુઓના આ જાઈઓ બહેનોને બેઈને તે હોઈને પ્રેમના જીભરા આવતા હતા પૂજ્યશ્રી સૌને લાભ આપતા અને વનવાસીઓની જાવતાને સતોષી હવાધમની પ્રેરણા આપતા હતા. કનકાર્ધ પધારતા પધારતા તો વૃક્ષોના મહાસાગરમાં તરવા માડયા હતા. બધે પુશતના વિચલ વૃક્ષો અને અભિનવ વિકાસ પામેલા રોપાઓ જૂની અને નવી બન્ને સંસ્કૃતિઓને પ્રશસ્ત કરતા હતા. વૃક્ષો પર જડેલી લતાઓના કુંડ જ્ઞાન પર આદૃશ ઘણેલી ભક્તિની યાદી દેવકાવતા હતા. આરોગ્ય વહેતા ઝરણાઓ અનિબોના વિકારની નકલ કરી વહેતા રહેવાનું જ સૂચન કરતા હતા. ઝીરના આ વનપ્રદેશમાં કપિરાજ્ય, પાપટના ટેન્કાઓ, મજુર સમૂહો, પથિકોનું બધું મનોરંજન કરતા રહે છે.

જગદમાં પ્રવેશ કરતા યોદ્ધા દિવસ શહેરનું ભઠ્ઠીલુ જાતાવરણ મજામાંથી નીકળી આવે છે. આવામ સાથે આનંદ મળે. પોતે પ્રકૃતિનાં બાળકો છે બે સ્મૃતિ તાલુ ધાવે છે. ગુરુદેવો રસ્તામાં આરામ વખતે વનરાજ અને વન વિરે લઈ કરતા હતા. બધે જાડી વચ્ચેથી હમણા જ જલ ના કરતો સિંહ નીકળશે એવા ભણકારા યતા. જગદના આ નેત્રકોઓનું આતિથ્ય સ્વીકારતા અનેશ આનંદ આવતો હતો. શહેરના પાણી-વાળા દૂધની તુલનામાં જગદના આ ખીર ટેવા છાટા દૂધ દૂધના શુદ્ધ દૂધનો ખમાલ આપતા હતા. કનકાર્ધમાં પા. ધરતા બધે જગતથી પર ઘઈ જનદેવીના અતિથિ બની મથા હતા. આરોગ્યનું વનમાં લગીલગીને સ્વાગત કરી રહી હતી.

શુરુદેવને જ ગલના છૂટા સિંહને ખુલ્લી આખે નિહાળવાની અભિલાષા હતી કનકાર્ધના બાવાજી ઘણા જ સુપાત્ર અને ત્યાગી સતોના મહત્વને સમજનારા હતા તેમની સાથે સિંહ જોવાની ચર્ચા થઈ બાવાજીએ કહ્યું કે સાથે સ્ત્રી ગવડો નહીં છે ગરમીથી ત્રાસ પામી રાત્રે લગભગ દરરોજ સિંહ વગેરે જ ગલી જાન-વરે પાણી પીવા આવે છે મદિરના ઉપરના લાગભાથી જોઈ શકાય છે સૌને સિંહ જોવાની અભિલાષાથી હતી મદિરની ઓમરીમા આખી રાત જાગતા રહ્યા જગતમા જેની વાટ નોવાય તેનું મિલન દુર્લભ હોય છે સિંહ શેનો આવે ! આવ્યા જ નહિ

કનકાર્ધથી ઘાટવડવાળા લાઈઓ પાછા ફર્યા જ ગલની મોજ અદ્ભુત હતી શ્રી. જગજીવનજી મુનિ આ આખા પ્રદેશના ઘણા જ પરિચિત નાનપણુમા આ જ ગલ ખૂબ જ ખેડેલું એટલે જ ગલ સખથી માહિતી શુરુદેવને આપતા રહેતા બાજરિયાના નેસ પહોચ્યા ત્યાં વીસાવદરથી શ્રી ગોપાલભાઈ, ચામળજીભાઈ, હરજીવનભાઈ આદિ ભાવિક શ્રાવક સમુદાય દેવા માટે પહોચી ગયા તેઓએ ત્યાં દૂધપાકનું જમણું કંચું ખીજે દિવસે દુધાળા આવ્યા દૂધાળાનેસ ગીર સીમાટે જાણીતો છે શ્રી જગજીવન મને અઠમનું પારણું હતું એટલે આગલે દિવસે જ વીસાવદર પહોચી ગયા

વીસાવદર પધારતા શ્રીસઘમા આનંદ આનંદ છવાઈ ગયો શ્રીસઘનું નવું સંગઠન ઉપસી રહ્યું હતું શુરુદેવે વીસાવદર સઘને મજબૂત કરવા યથાસાધ્ય પ્રયત્ન કર્યા હતા સત્તાધારની જગ્યા અને ગોશાળાથી વીસાવદર પ્રસિદ્ધ બન્યું છે વૈગંજી રતીભાઈના માતૃશ્રી અહીં રહેતા હતા તેમને વરસીતપ ચાલતો હતો મુખ કુખાના વતની પછી અબાળા રહેતા હતા રતીભાઈના લાઈઓ પીનાગ (મલાયા) કામ કરતા હોવાથી હાલમા વીસાવદર આવ્યા હતા શુરુદેવની હાંકરીમાં વંરસીતપના

પારણા ઉજવ્યા વૈરાગી રતીલાઇને દીક્ષા આપવા બાબત અર્થ
 બાલતી હતી. ધર આગળે દીક્ષા આપવાનો ઉમ્મગ હતો એ
 ભાઈએ દેશમાં આવે ત્યાં સુધી રાહ એવાની વાત ધર્મ વરસી
 તપનેા મગજ પ્રસન્ન ઉજવી ગુરુવરે સરસઈ આપરડા ધર્મ
 બીલખા પધાર્યા બીલખા આવતા બળે ગીરની ગુફાઓમાંથી
 બહાર આવ્યા હોય તેવી પ્રતાતિ ધર્મ બીલખા આવતા જેત
 પુર જુનાગઢની વિનતા આવી ગુરુદેવ જુનાગઢ પધાર્યા

જુનાગઢ પધારતા ખબર મળ્યા કે વૈરાગી રતીલાઇને
 દીક્ષા માટેની આજ્ઞા મળી ગઈ છે જુનાગઢ દીક્ષા આપવા
 માટે શ્રી. જેઠાલાલભાઈએ પ્રસ્તાવ મૂક્યો. બ્યારે વીસાવડર
 સંબંધે વીસાવડરમાંજ દીક્ષા આપવાનો હાર્દિક આગ્રહ હતો.
 જુનાગઢમાં દીક્ષા આપવાનું વલણ એતા વીસાવડર સંબંધે
 ઠેસ લાગી રહી હતી વૈરાગીના માતૃશ્રીની તબિયત ખરાબ
 હોવાના સમાચારથી શ્રી. જેઠાલાલભાઈ વૈરાગીને લઈ વીસાવડર
 આવ્યા ત્યાંના સર્વે ગુરુદેવનાં અરજોમાં પોતાની વિનતી રજૂ
 કરવાની શ્રી. જેઠાલાલભાઈને ખપીલ કરી. શ્રી. જેઠાલાલભાઈ
 સમજી અને નિરાશહીં હતા. વીસાવડરની ભાવનાની કદર કરી
 તે બાબત પ્રયાસ કરવા જણા મુ. ઉપરાંત વીસાવડરને પોતાનો
 પૂરો સહયોગ આપવાનું વચન આપ્યું

ગુરુદેવના અરજોમાં શ્રી. જેઠાલાલભાઈએ ધર્યા વાતની
 રજૂઆત કરી પોતાનો મત પ્રદર્શિત કર્યો વીસાવડર દીક્ષા
 આપવાને નિષ્ણુ થઈ શ્રીસંધ પપ ગુરુદેવે કૃપા વરસાવી દીક્ષા
 માટેના અહીં અતિમાન થયા વીસાવડર સંબંધે લાગુ કે બહુ
 આગ્રહથી દીક્ષા રખાવી છે તા સારામાં સારી વ્યવસ્થા કરવી
 બ્યારે બાળુ હજા ફેલાઈ ગઈ વીસાવડર પ્રસ્થાન થતા પહેલા
 શ્રી. જેતપરથી વરસીવડના પારણાની વિનતિ ધર્મ જેતપુર
 જઈ જઈ પડે તેમ હતું

જેતપુરમાં જાણ્યિદલાઈ દેસાઈના પરિવારમાં વરસીતપ હતો તેઓ અનન્ય ભક્તિવાન શ્રાવક હતા ગુરુદેવ તથા જગ-
જીવન મુનિ પારણા કરાવવા માટે જેતપુર પધાર્યા ત્યાં વિધિ-
પૂર્વક આલોચણા ઉતરાવી પારણા-ઉત્સવ પૂરો થતા તેજ દિવસે
સાજના જેતપુરથી પુન વિહાર કરવો પડ્યો તે દિવસે
જગજીવનજી મ ને અઠમ તથા પારણા હતું જરા કષ્ટ
પડે તેમ હતું વળતા જુનાગઢ મૂઝી દીધું ખારચીયા, રાણ-
પુર, ખીલખા, ચાવડ થઈ વીસાવદર પધારી ગયા વીસાવદર
ધન્ય ધન્ય થઈ રહ્યું હતું ગોપાળજીભાઈ વગેરે શ્રાવક સમુદાયમાં
ધર્મપ્રેમનો ઉછાળો આવ્યો હતો વીસાવદર કેન્દ્ર હોવાથી
આઠથી દસ હજાર બહારના માણસો આવવાની સભાવના હતી.
વૈશાખ શુક્રિ ૧૧ ની દીક્ષાતિથિ નક્કી થઈ હતી શ્રી-
ઠાકરસીભાઈ ધીયા તથા શ્રી જેઠાલાલભાઈ વડીલનો પૂરો
સહયોગ હોવાથી જુનાગઢથી વિશાળ સમીયાણાનો પ્રબંધ થયો
હતો દીક્ષાની તૈયારી પુરજેસમાં થવા લાગી

વૈરાગી રતીભાઈ સરલ બુદ્ધિના સેવાભાવી યુવક હતા
તેઓ છ ભાઈનું જૂથ હતું તેઓને પણ પીનાગમાં રહેવાનું
બંધુ હતું તેમનામાં સેવાભાવ ખૂબ જ ભર્યો હતો શરીરનો
ખાધો મજબૂત, ગાંધાની હલકે ઘણી સરસ હતી તેમના માતૃશ્રી
સાકળીખાઈ પોતાના પુત્રને દીક્ષા લેતા જોઈને પોતાની જાતને
ધન્યભાગી માની રહ્યા હતા વીસાવદર સંધને રતીભાઈ માટે
ઘણું જ ગૌરવ હતું તેમના કુટુંબ પરિવારને અને વડીલ
બંધુ ન્યાયલય દલાઈને હૃદયમાં ઉત્કૃષ્ટ ભાવ હતા

વીસાવદરની દીક્ષા વળતે સૌરાષ્ટ્રની જનતા ગુરુદેવના
પ્રભાવને જોઈ શકી શ્રી. ગ્રાજીલાલજી મ નું નામ મુખે મુખે
ગવાઈ રહ્યું હતું દીક્ષાની તિથિ નજીક આવતા આમ ત્રણ પત્રિ-
કાઓ લખવામાં આવી સૌરાષ્ટ્રના અને ખાસ કરીને ગોહલ
૧૫

ત્રમ્હના તમામ ક્ષેત્રોના સ્થા જૈન સંઘોની વીસાવદર તરફ
મીટ મળાણી. આર દિવસ ખાકી રહેતા અતિથિ ગણુ ઉભરાવા
લાગ્યા. વીસાવદર નાનુ ગામ હોઈ વસ્તી કરતા અધિક મહેમાનો
આવતા મોળા મેળા જેવું દેશ જની ગણુ

ખરેખર વીસાવદર સઘ ધન્યવાદને પાત્ર હતો. તેમણે
જે રીતે દીક્ષાની તથારી કરી, અતિથિ વર્ગનું સ્વાગત કર્યું
જને દીક્ષાધિનો મદ્દિમા વધાર્યો તે જાણત જો મત ન હતા
સવત્ર વીસાવદર શ્રીસંઘની જને શુરુદેવના પ્રભાવની તારીફ
ઘઈ રહી દીક્ષાના મગજમથ પાઠો ભણાતા હજારો કઠોથી
શુરુદેવની જમના નાક શુભ ઊઠ્યા. નવા ગુનિને લોકોએ
વધાવી લીધા રતીભાઈ શ્રી. રતીગુનિ તરીકે શુરુચરણોર્મા
સમર્પિત થયા.

વીસાવદરનો અનુપમ દીક્ષા ઉત્સવ પૂરો કરી, જ્યેઠ નવા
શિ થને સાથે લઈ માડાવઠ પધાર્યા ત્યા નવ દિક્ષિતનું મેસાળ
પક્ષ હતું કાળસારીને લાજ આપી શ્રી રતીગુનિનું મૂળ વતન
જાળાને સ્પર્શી દલખાણીયા સંઘની વિનંતિનો સ્વીકાર કરી
દલખાણીયાને લાજ આપ્યો. લાલપુર ગીકાપુર ઘઈને શુરુવરો
દલખાણીયા પધાર્યા શ્રી જગજીવન ગુનિનું જ મસ્થાન
દલખાણીયા રજભાગુ ગામકુ જો સાધુરૂપે ગામના નગરશેઠ
આવતા હોવાથી આખા ગામના લોકોનો અદ્ભુત ઉત્સાહ હતો.
શ્રી જગજીવનજી મ. ના સંસારિક મોટા પુત્ર અમૃતલાલ
ઉંદો બસુભાઈએ પૂમાકાળે આખા ગામને જમાકર્યું આરો
જોવો ધમ લાજ લીધા.

વિદ્યાર કરી કુલકા ઘઈ શુરુદેવ ખારી પધાર્યા. ખારીમા
આતુર્માસ યવાથી સવત્ર હપની લાગણી ઉભરાતી હતી આ
નરસે શુરુદેવ શ્રી પ્રાણલાલજી મહારાજ મોળા રતીલાલજી મ.
શ્રી જગજીવનજી મ. તથા નાના રતીલાલજી મ. ઉપરાંત પુરી

ખાઈ દવાથી આદિ ઠાણા ૪ નું આતુર્ભાસ પણ સાથે જ હેતુ
ધારી સઘના શ્રાવક શ્રાવિકાઓ શુરુદેવોના દર્શન કરવા દલ
ખાણીઆ આવ્યા હતા.

પૂજ્યશ્રી પધારતા સૌના હૃદય તૃપ્ત થયા ઘણા વરસ
થયા ધારીનો સંઘ આતુર્ભાસ માટે ઝંખતો હતો શુરુદેવની
સિંહ ગર્જના થવા લાગી શ્રાવકોના હૃદય ઉછળવા લાગ્યા
મૌનધારી શ્રી રતીલાલજી મ જ્ઞાન ઉપાસનામા યત્નશીલ
રહેતા ત શ્રી જગજીવનજી મ નો અઠમ અઠમનો તપ ચાલુ
હતો એવાભાવિ રતીમુનિ શુરુદેવ તથા ખન્ને શુરુખન્ધુની
એવાનો લાલ લેતા હતા વિશેષ કરીને શ્રી જગજીવનજી મ ને
તપશ્ચર્યામા સાતા ઉપજાવતા

શુરુદેવને આ ચોમાસામા કસોટીરૂપ પ્રસંગો ઉપસ્થિત
થયા પથુપણુ આવતા મુધીમા ધર્મનો રંગ જામી રહ્યો હતો
ઉમંગ અને ઉત્સાહ વધી રહ્યા હતા રંગમા લગ પડ્યો
પથુપણુ પહેલા વ્યાખ્યાન વાચતા જ શુરુદેવને અચાનક ખીમા
રીનો ઝટકો લાગ્યો સમસ્ત નાડીતર પર અસર થઈ
શરીરમા અચેત લાપ આવી ગયો, ગભરામણ થઈ બેહોશ
થતા એકાત કેમમા લઈ જવાયા

સર્વત્ર ટોડાટોડ થઈ રહી શ્રાવક સમુદાય ચિતિત થઈ
ગયો ડોક્ટરો આવ્યા યથોચિત ઉપચાર થયા પરંતુ આ
ખીમારી ખૂબ અવકાશ લઈને આવી હતી અસાતાનો ઉત્કટ
ઉદય હતો રોગનું ઉપાદાન જોરમા હતું ત્યા દવાનું નિમિત્ત
શુ ટ્રે! પ્રવચનના રણકાર બધ થઈ ગયા શિષ્ય સમુદાય
ચિતામા આવી ગયો શિષ્ય વૃન્દ વિનય લાવે માવજતમા
તત્પર બની ગયો ઉદયકર્મ પ્રવાહને કેમ ખાળી શકાય ?
શુરુમહારાજનું શરીર બાણે તે શરીર મટી ગયું રાજવાડીનું
શુલજાર શુલાળ બાણે સુકાઈને સુકા પાઠડામા પલટાવા લાગ્યું

આ બીમારીનું નિવારણ કરવા માટે સર્વ કોઈ ધ્યાન
 રાખવા મારમા બીજા બાબત ત ક્ષી જગજીવનજી મનો જીવે
 જ્યાં હોતો કે આ આતુમાં પછી તુરતમા જ પોતાનો કે
 વિલય થશે આવો નિજુ જ તેજોએ જ માધુર પરથી હજીએલી
 જ મોતરીના આધારે થશે હોતો કારણ કે અત્યાર સુધી જ મો-
 તરીમા હજીએલા બધા કાલ જરાજર સાચા નીકળી રહ્યા
 હતા આથી તેમણે ચોર તપ શરૂ કર્યું જામના પારણે,
 આજબીજી કરવા શરૂ કર્યું જો દિવસોની તેમની આરાધના
 ચરમ સીમા પર પહોંચી હતી વળી તેમની ઇચ્છા હતી કે
 આવી તપશ્ચર્યા સાથે કેઈ વનખાના જોડાત નિજ ન ભાગમાં
 અત સમયે સચારે પવ્વજીને સમાધિ—મરણ થવા દેવું આ
 બન્ને ઘટના જ્યારે આતુમાં સમય વીતી ગયો.

કપરી કસોટી

૩૭

(જિતપુર ગાંડલ આ. સ. ૧૯૯૬, ૧૯૯૭)

પૂજ્ય ગુરુદેવની બીમારી તથા શ્રી જગજીવન મ ની તપશ્ચર્યાને કારણે વિહાર અશક્ય હોવાથી ધારીમા જ રોકાવું થકયુ સર્વત્ર સમાચાર મળી જવાથી હરેક ગામના સઘ ધારી આવી રહ્યા હતા શ્રી જગજીવનજી મ ને તપશ્ચર્યા ઓછી કરવા માટે ગુરુદેવ આગળ લોકો પ્રસ્તાવ મૂકતા હતા ગુરુદેવ સર્વના મનોભાવ સમજતા હતા શ્રી ગુરુમહારાજે વિચાર્યું કે અત્યારે જે ભાવનાના વેગમા શ્રી જગજીવનજી મ તપાડું થયા છે, તેમા કંઈપણ પરિવર્તન કરવાની આજ્ઞા કરવાથી તેમના મન ઉપર માઠી અસર થશે એટલે લોકોને તેમણે સમજાવ્યા “જ્યા સુધી મહા સુદિ પાચમની તિથિ પસાર ન થાય ત્યા સુધી તેમને એકધારી તપશ્ચર્યા કરવા દેવી હિતાવહ છે”

તેઓશ્રીની તબિયત પણુ ઘણા જ નાજુક તબક્કામાથી પસાર થઈ રહી હતી ગુરુદેવ ઘણા સમયસૂચક હતા આવી નાજુક તબિયતમા પણુ માનસિક સતુલન પણુ ઠીક હતું આતુર્મસ પૂરું થતા થોડા દિવસમા શ્રી ઉજમખાઈ મહાસતીજી ધારી મુકામે પધાર્યા ધારી અત્યારે ધર્મકેન્દ્ર બન્યું હતું ઉજમખાઈ સ્વામી પધારવાથી ગુરુદેવને એક પ્રકારે સાતા વળી ઉજમખાઈ સ્વામી ઘણા જ સમયસૂ અને વિચારીને વચન પ્રયોગ કરનાર હતા તેઓશ્રી જગજીવનની મ ની અવારનવાર સલાખ લેતા ગુરુદેવની બીમારીમા કલ્પતા ઉપચાર માટે ખૂબ જ માવધાની રખાવતા

એક દિવસ જગજીવનજી મહારાજે ગુરુદેવ આગળ એકાત

નિર્જન સ્થાનમાં જઈ આકરી તપ ઉપાસના કરવાની આજ્ઞા માગી શુરહેવ આ પ્રસ્તાવમાં સહનત થઈ શકયા નહિ. શ્રી જગજીવન મ ની પલ્લુ એવી ધારણા હતી કે શુરુઆતનારૂપ આરણીવાદ મને તોજ મન પરિણામ સ્થિર રહી સફળ થઈ શકાય. તેમણે બપુયુ કે શુરુઆતના નથી એટલે એ વાત ત્યા પહોં મુકાઈ ધારે ધીરે મહા મુદ્ધિ પામ્યમને દિવસ નજીક આવી. એ તપસ્યયાનુ ન્વરૂપ ઉચ્ચતમ જન્મુ હતું અઠમના ધારણે આશીર્વાદમાં પલ્લુ ભાત અને પાણી પ્રમાણસર લઈ પુનઃ અઠમ કરવામાં આવતો.

જીવન હીપક વણા ઝોલા ખાઈને પલ્લુ તે રાત્રિ અલ્પ-ભુક્ષ્યેષો રહ્યો નિસશ્ચયભાવે રાત્રિ પૂલ્લ થઈ ગઈ શુરહેવે આ દિવસેમાં તપસ્વી શિષ્ય માટે સૂક્ષ્મ ધ્યાન આપી બરાબર વસ્તુચિંતિને સંભાળવા પ્રયત્ન કર્યો પોતાની નબિયત પર આસર ન થાય એટલા માટે સાધૈસાધ સાવધાન રહેવાની જરૂર હતી. શ્રી મોહા રવીલાલજી અને રવીમુનિ જન્મે ક્ષેત્રે થયે હતા બહારના આવક સંબુદ્ધિને સંભાળી લેવા, મોડુ ઘણું મનજન આજી રાખવા ઉપરાંત સાધુચર્યાના બધા કાર્યો એજ સંભાળવા હતાં.

શ્રી જગજીવનજી મુનિની વિધિ બાલી જતા એક અધ્યાય પૂરો થયો. પુનઃ વિહાર માટે વિહાર થવા લાગ્યો. ધારી સંધને ઘણો લાજ મળ્યો વૃદ્ધો હતા શુરહેવની તબિયત કઈક મુશ્કેલ થઈ હતી. વિશેષ સારા ડોક્ટરો દ્વારા બરાબર ચિકિત્સા થઈ શકે એવા કેન્દ્રમાં જવાની આવશ્યકતા હતી.

શ્રી. ગીરધરલાલજી મ પાસે જગજીવનજી મહારાજે સસાર જીવનચાર્યા બાલી તરીકે જે ભાણુજીભાઈને શિક્ષા આપવી હતી તેણે જગજીવનજી મ પાસે આવવા આતુર હતા વળી આવી ઉત્કટ તપસ્યચર્યાના સમાચાર તેમને મળતા હતા શુરુ-

દેવ પ્રાણુલાલણ મ ની બહોજલાલી તેમના સાક્ષજવામા આવી હતી દરમ્યાન તેમના ગુરુ ગિરધરલાલણ મ પડધરી મુકામે કાળધર્મ પામ્યા ને તેઓ એકલા પડયા પડધરીના ચાતુર્માસ ખાદ ત્યાથી વિહાર કરી સીધા ગુરુદેવના ચરણે પધાર્યા અહીં જ રહેવાને વિચાર દર્શાવ્યો

ગુરુદેવે શ્રી ભાણુણ મુનિને શ્રી જગણવન મ સાથે મૂક્યા ધારીથી વિહાર કરવાનું નક્કી કર્યું શ્રી જગણવનણ મ ને ડોળીથી પણ વિહાર થવો અશક્ય હતો તેઓએ આસ્તે આસ્તે બગસરા જવા સકલ્પ કર્યો જગણવનણ મુનિ ડોળીથી આગલે દિવસે બગસરા પહોંચ્યા ગુરુદેવ ખીજે દિવસે બગસરા પધાર્યા ભાણુણ મુનિને સેવામા રાખી શ્રી જગણવનણ મહારાજે બગસરા રોકાવું તેમ નક્કી થયું ગુરુમહારાજે ત્યા સાધુણવનને અતુકૂળ બધી પ્રેરણા આપી, વ્યવસ્થા ગોઠવી બગસરાને થોડા દિવસ લાલ આપી વિહાર કર્યો જગણવનણ મુનિના છઠ છઠના પારણા ચાલુ જ હતા

ગુરુદેવ મુણ્યાસર, માવણ જવા, હંઠમતીયા થઈ ખીલખા પધાર્યા કેટલાક દિવસ ત્યા ગાળી જુનાગઢ સ્પર્શ કર્યો તખિયત હંજુ નરમ ગરમ ચાલતી જ હતી ખીમારીની જડ મજબૂત હતી જુનાગઢમા કઈક ઠીક રહ્યું પરંતુ દેશીવૈદ્ય શ્રી હરિભાઈની ચિકિત્સા દ્વારા દેશી દવા લેવી હોય તો જેતપુર જવું જરૂરી હતું આ બાજુ બગસરા જે ત્રણ માસ રહેવાથી જગણવનણ મ ને સાતા વળી હતી અને વિહારની શક્તિ આવી હતી ગુરુદેવ તરફથી સંદેશો મળ્યો કે “ શ્રી જગણવનણ મ ધીરે ધીરે વિહાર કરી વડાલ લેજા થાય તો ‘સારુ’ ” ગુરુદેવ જુનાગઢથી વડાલ પધાર્યા જગણવનણ મુનિ બગસરાથી ભાણુણ મુનિ સાથે વડાલ પધાર્યા

ભાણુણ મુનિને ગોઠલ સપ્રદાયના શ્રી કાનણ મ પાસે

સેવામાં જરૂર હોવાથી મોઠાલા નિર્ણય થયો. તદનુસાર તે વિદ્યાર કરી ગયા આરે ઠાણા બે ભાગમાં વિદ્યાર કરીને જેવ હસર જ કથન પુન ભોગ્ય ધર્મ જેતપુર પધાર્યા વજાહમાં શ્રી. જમજીવન મ. ના સચ્ચારિક પુત્ર જય તિલાલે શુરુમહા રાજ્યના હયાન કર્યા તે વખતે દીક્ષા લેવાની ભાવના ઉદયમાન ધર્મ હતી જેતલસર જ કથનમાં તે બાળત વિચારણા ધર્મ શુરુમહારાજે ખામિંક અભ્યાસ કરવા પ્રેરણા આપી.

હવા કરાવવા માટે અને જેતપુર શ્રીસંધની વિનતિ હોવાથી આ વખ જેતપુરમાં બાતુર્માસ નક્કી થયુ આ વરસે બા. જા. મણીભાઈ સ્વામી તથા હેમકુ વરણાઈ સ્વામી ઠાણા રતુ મોમાસુ પછુ જેતપુરમાં જ થયુ મણીભાઈ સ્વામી પ્રખર જક્તા અને વિદ્વાની સાધ્વી હતા જેતપુર બાતુર્માસ શુરુદેવની તબિયત સિવાય બધી રીતે સાનન્દ સમાપ્ત થયુ મોલી વેદ શ્રી. હરિભાઈ તથા તેમના પુત્ર વેદ ઠાણાલાલ નૈનધમ પાળતા હતા પિતા પુત્ર બન્નેએ શુરુદેવની અનંદ સેવા બદલી. ટેકડગી બધા ઉપચાર બંધ કર્યા હરિભાઈના ઉપચાર જ લાભ મુપ થતા ગયા.

દિવાળી ઉપર પુન શુરુમહારાજના ઘરજોતમાં વરાગી રૂપે આ લેખકને આવવુ થયુ હતું વિદ્યારમાં રહેવાનો પ્રથમ પ્રસંગ હતો શુરુદેવની જાસીમ કૃપા હતી. જેતપુરથી રાણપુર તરફ યાત્રા ધર્મ શુરુદેવના સ્વાસ્થ્યને કારણે વિદ્યાર થયો. દુઠાવી દેવો પડયો હતો પ્રવચનનો ધોષ શાંત પડી ગયો. શુરુદેવ થણા જ ઉપચાર દેખાતા હતા તેમની કાંતિ અને જાણ તેજ જોણા થયા ન હતા. ખીરી ધારણાથી સમય બતીત થતા દેતા ગણપુરથી જુનાગઢ આગમન થયુ.

આ વખતે જુનાગઢમાં સત સાધ્વીઓનો મિમેલ ધર્મ રણો હતો. જુનાગઢથી શ્રીસંધે થણી ખામપ્રમથી શુરુવરેતુ સ્નાત્ત થયું દરીયાપુરી સમ્રાટના મહાસતી ઠાણા પ તથા

ગોડલ સપ્રદાયના ઠાણા ૪ બા ૫ મણીબાઈ સ્વામી ઉપા
 અયમા બિરાજતા હતા શુરુદેવ ઉપરકોટ પૌષધશાળામા બિરા-
 જ્યા થોડા દિવસના અતરે પબ્બા કેસરી જૈનાચાર્ય શ્રી
 કાશીરામજી મ પોતાના દશ શિષ્યો સાથે જુનાગઢ પધાર્યા
 રાજકોટ શ્રીમધની વિનતિથી સૌરાષ્ટ્ર પ્રાતમા તેઓશ્રીતુ
 આગમન થયુ હતું

આચાર્યશ્રી સાથે જે સત મહાત્માઓ હતા તે ધણા
 વિનયશીલ, ચારિત્રવાન આત્માઓ જૈનશાસનના શણુગાર રૂપ
 હતા શ્રી લાગમલજી મ, શ્રી હરખચંદજી, શ્રી શુકલચંદજી મ,
 શ્રી ત્રિલોકચંદજી મ, શ્રી સુદર્શનજી મ, શ્રી જવાહરલાલજી
 મ, શ્રી હરિચંદજી મ, શ્રી કપુરચંદજી મ તથા સિદ્ધારથ
 મુનિ આદિ દશ ગણતુ જાણે તારામડળ હતું તેઓ સ્વય
 અદ્રરૂપે શોભી રહ્યા હતા

શુરુદેવ શ્રી પ્રાણલાલજી મહારાજે ધણા જ સદ્ભાવ
 પૂર્વક આચાર્ય પ્રવરતુ સામે પધારીને સ્વાગત કર્યું આ
 સૌરાષ્ટ્ર કેશરીને મળીને શ્રી પબ્બા કેસરીના હૃદયમા આનંદની
 ભિમ્મિઓ છવાઈ ગઈ તેઓ શ્રી જુનાગઢ મહાજનવાડીમા
 કિતર્યા હતા મહાજનવાડીના પ્રાગણુમા મોટો પડાલ ભિલો
 કરવામા આવ્યો હતો ત્યાજ પ્રતિદિન પ્રવચન થતા શ્રી
 શુકલચંદજી મ વ્યાખ્યાન દેરમાવતા હતા સમચરિત્ર વિષે
 અભ્યાસપૂર્ણ વ્યાખ્યાનો જનતાને સાલજવા મળતા હતા સૌ
 સાધુ સાધ્વીજીઓ પ્રવચનમા હાજર રહેતા બપોરના તત્વચર્યા
 થતી શુરુદેવ આ મોઘા અતિથિઓનુ સન્માન વધે તે રીતે
 વ્યવહાર ધર્મ જાળવી જ્ઞાનચર્યા દ્વારા શ્રોતાજનોને લાભ
 અપાવતા હતા

એક દિવસ શુરુદેવે પણ પ્રવચન આપ્યુ તેમની તબિ-
 મત ખોલવા જેટલી અનુકૂળ ન હતી પરતુ આચાર્યશ્રીની
 ઇચ્છાને માન આપવા વ્યાખ્યાન આપ્યુ શ્રી કાશીરામજી

મહારાજે શુરદેવની પીઠપર આશીર્વાદ ભર્યો હાથ મૂક્યો અને રંગભર્યા પંજાબમાં આવવા માટે આમત્રણ આપ્યું. શ્રી. પ્રાણલાલે મની આખમા હાથના આસુ ખાંચ્યા જનતાએ નેયુ કે બન્ને કંચરી વનરાજોની જેમ શોભી રહ્યા હતા. એ સમયનું ઉત્તમ ચિત્ર હૃદયમાં સડાને માટે છાંયિત રહે તેવું હતું. જૈનશાસનના ઠણધારોનું મિલન પરમ પાવન અને મજબૂત હતું. શ્રી. કાશીરામજી મહારાજે જુના હાથી વિકાર ક્યો. ત્યારે શુરવર બાદિ ચારે ઠાણાં એક માઈલ વળાવી, યથાવિધિ વહન કરી પાછા ફર્યા. પંજાબના ઉત્તમ સતી પોતાની સુવાસ છોડી આપી હતા અને સૌરાષ્ટ્રના મુનિઓનું પ્રેમાતિથ્ય સાથે હાથ મળાવ્યા હતા.

જુનાગઢથી જેતપુર પુનઃ પધરામણી થઈ આતુર્ભાંસ એ હાથે હતું. શ્રી. ભાણુજીમુનિ પઠધરીમાં બીમાર છે તથા સમાચાર મળતાં શ્રી. જગજીવનજી મ. તથા શ્રી. નાના રતીલાલજી મહારાજે એ હાથે પઠધરી જવાની નિશ્ચય કર્યો. ત્યાં ભાણુજી મુનિ કાળધમ પામ્યાના સમાચાર આવતા પઠધરીનો પ્રેતમ મુલતવી રહ્યો. શુરદેવ જેતપુરથી એકલ પધારી અમલ જાવરસે શ્રી. ઉજ્જવળાઈ શ્રી. સતીકળાઈ, શ્રી. કુલકુવરભાઈ શ્રી. મજ્જુવરભાઈ જાળાભાઈને જા. જા. મણીભાઈ બાદિ ઠાણાં ૬ મુ. આતુર્ભાંસ પછી એ હાથે હતું. સવત્ર અનંદ રેહાઈ રહ્યો. શ્રી. રતીલાલ જોડા સદની સેવામાં અને શ્રી. પોપટલાલ પોડા જૈનશાળાની સેવામાં તત્પર હતા. શ્રી. ભવાનભાઈ કાળા, મુલતાનપુરવાળા ન. જોડાઈ જસાણી શુરદેવનાં એક નિષ્ઠાથી સેવા બજાવી રહ્યા હતા. મુવક સમાજે અવસ્થા અને બાઈઓ અને બહેનોએ તપશ્ચર્યામાં ખૂબ જ ઉત્સાહ બતાવ્યો. એકલ આતુર્ભાંસ થન્ય બની ગયું.

નૈતિક જીવનના પ્રહરી

૩૮

(સવત ૧૯૯૮*)

શ્રી ગોડલ સઘને પૂરે લાલ મળ્યો ચાતુર્માસ પછી
શુરુદેવને સ્થિરતા કરવી પડી તબિયતના કારણે વિહાર અશક્ય
મળ્યો બીમારીનો તત્તુ ખૂબ જ લાગ્યો ચાલ્યો હતો ઉપચારોથી
કાબૂમાં રાખવા કોશિષ કરવામાં આવતી પણ બ્યર્થ જતી

વિશ્વતુ ત્ર બદલાયુ હતું લડાઈ પુરનોશમાં ચાલતી
હતી આખા વિશ્વ પર તેના છાટા પડતા હતા મોઘવારી લોકોના
જીવન પર પ્રહાર કરી રહી હતી અત્યારે મોઘવારી કોઠે પડી
ગઈ છે, પરંતુ ત્યારે મોઘવારીની શરૂઆત હતી સૌરાષ્ટ્ર
જેવા પ્રદેશમાં લગભગ બે રૂપિયે મણુ ખાજરો હતો, તે વધીને
પાંચ રૂપિયા થઈ ગયા હતા આખો સમાજ વ્યથાઓમાં બી સાવા
લાગ્યો હતો કાળા બજારવાળા આ તકનો લાભ લેવાનું જરાપણ
ન ચૂકતા

આવે સમયે સાધુસતોનું પણ કર્તવ્ય સમાજ સામે
આવી રહ્યું હતું લોકોનું નૈતિક પતન ન થાય અને મધ્યમ
વર્ગને રાહત મળે આ બે વસ્તુ સૌનું ધ્યાન ખેંચતી જૈન
સમાજ આ દુષ્કાળથી વચિત રહી શકે તેમ ન હતું 'ઠારણુ
જૈનમમાં જ્યાપારી અને મધ્યમ વર્ગમાં વહેંચાયેલો છે
જૈનસમાજમાં શ્રમિક વર્ગ છે જ નહિ. અતઃ આ બંને
બિમારી તેને પૂરી રીતે લાગુ પડે તેમ હતી

* સંવત ૧૯૯૮થી પ્રગટેલી પોતાની વારીખવાર દેલી પડી સુધીની લખાએલી
મોઘવારી મળે છે લગભગ ૨૨ લેટલી નાની જુકો ઝીણા અક્ષરોથી લખેલી છે.

ગુરુદેવે મધ્યમ વર્ગને રાહત મળે એ માટે એક પ્રકારે બીડું બાંધ્યું હતું. ઠરઠર તેઓશ્રીએ એજ ઉપદેશ આપવો શરૂ કર્યો હતો. લોકો પછીથી જરાબર સવન કરી મોઢ વારીમાં સમાજ ખીસાતો જ રહ્યો પાછલા પ્રકરણોમાં ઠરઠર ગુરુદેવ દ્વારા કરાવવામાં આવેલા રાહત કામની વિગત એવા મળ્યો ઉપરાંત નૈતિક ઉત્થાન માટે ગુરુવર જે ઉપદેશ આપતા એ પણ બારે અસરકારક જ થયા હતા.

આત્માને ગુરુદેવના મનમાં એજ વિચારો વેળાતા રહેતા કે ત્યાં સુધી અગ્રણ્યગણમાં હાલકાર મન્યો હોય ત્યાં ધનની મધ્યમ ફરજ શું છે? જ્યાં નીતિ અને અવકાશની અવસ્થા નથી ત્યાં તેજ લોકોના ખસા ઉપર ક્રોધ રહેતો સિદ્ધ આત્મા અને શ્રીકૃષ્ણની વાતો કરવી તે પીડિત જનતાને અન્યાય કરવા જરાબર છે 'પહિલે પાંડુના મગ વિઠાયા આ મરાઠી કહેવતમાં મુખ્ય છે એમ ગુરુદેવને લાગતું.

પીડિત જનતાને લાગ મારીને નમું અસ્વાત્મવાદી ઘણું તં પણ બીજા પ્રકારે સ્વાધની ઘેલણ જ છે અસ્વાત્મ અને અવકાશ જન્મે પણ સરલ શુદ્ધ અને સમન્વિત રહેવા એક જ એવી ગુરુદેવની સદા માટે પાસણ હતી એણે ૭૬૬ આનંદી ગુરુદેવને સાંભળ્યા હોય તેમને આ વસ્તુ લક્ષમાં આવ્યા વિના નહિ રહી હોય. તેમનું વલણ શુદ્ધ અવકાશપ્રધાન આત્મ સ્પર્શી હતું. એવડ આત્માને અવગણીને કલ્પનાગત આત્માને પ્રધાનતા આપતા નહિ. સદ્સ્ત્રવાદી દશ નથી ફર રહી પચાસ થાલી નુસાતું અધિક પસદ કરતા અભયતા અને અજોબરતાની અને રી સમાધાની લોકોને ફર રાખતા ગુરુદેવને ઉચિત આગ્રહાસિક.

તે હુ ત્યાં સુધી ગુરુદેવ પૂણ વાસ્તવવાદી હતા ચિદ્ધ સમાધાની સિદ્ધા ઉપર જ નિર્માણ થયું.

છે ગોડલ ચાતુર્માસમા ગુરુદેવને ચિતન કરવાનો ખૂબ જ અવકાશ મળ્યો. એક કહેવત છે કે 'મનુષ્યનું શરીર ધીમું પડે છે ત્યારે મન ગતિશીલ બને છે અર્થાત્ શરીર શાત બેસે છે ત્યારે મનને પાખો આવે છે, અત્યારે ગુરુદેવના ચિતનને પાખો આવી હતી.

સૌરાષ્ટ્રના જૈન સમાજમા અધ્યાત્મની એક લહેર જન્મ પામી રહી હતી જ્યારે લડાઈ દ્વારા નિર્મિત પરિસ્થિતિ યથાર્થના દરવાજા ખખડાવી રહી હતી ખરેખર જ્યારે કર્તાવ્યની અને દેરજની ઘડી આવે છે ત્યારે મનુષ્યનું મન તેમાથી છૂટવા માટે વિપરીત દિશાનો આશ્રય સ્વીકારે છે એટલે ખરે વખતે એક આવશ્યક અને એક વિપરીત એમ બન્ને માનસને ઉદય થાય છે ગુરુદેવ શ્રી પ્રાણુલાલજી મ યથાર્થવાદી અને નૈતિક જીવનના પ્રહરી હતી તેમણે સ્વ-ચિતનના આધારે મુખ્ય રાજમાર્ગ પર ચાલવાનું જ પસંદ કર્યું હતું તે હતો કર્તાવ્ય પ્રધાન નીતિમય ધર્મનો માર્ગ.

ચાતુર્માસ ઉપરાત ગોડલમા ચાર માસ અધિક રોકાવાનું બન્યું રાજકોટ શ્રીસઘના લાઈઓ અવારનવાર ગુરુદેવના દર્શન કરી પ્રવચનનો લાભ લેવા ગોડલ આવતા અને રાજકોટ ચાતુર્માસ માટે વિનંતિ મૂકતા ગોડલના છેલ્લા ચાર માસમા ગુરુદેવની તબિયત ખાર આતા સુધારા પર આવી.

ગોડલના શ્રાવક સમુદાયે ગુરુદેવની ખૂબ જ સરસ સેવા બતાવી હતી વિહારનો દિવસ નિશ્ચિત થતા સીને વસમા વિરહનું દુઃખ સામે આંખુ ફાગણુ વાદ ૧૪ ના ગોડલથી પ્રસ્થાન કરવાનું હતું ગોડલના શ્રાવક સમુદાયને આટલા લાખા ગાળા પછી ગુરુમહારાજ જતા હોવાથી સો ગળગળા થઈ રહ્યા હતા શ્રી મણિભાઈ ધીરાજીથી ગુરુદેવના દર્શનાર્થે આંખ્યા, તેઓશ્રીએ ચોથા વ્રતના પચ્ચખાણુ લીધા સુલતાનપુરવાળા શ્રી માણેકજી દલાઈએ વિહારના ઉપલક્ષ્યમા નવકારસી જમણુ

આપ્તુ શ્રી. ગુરુદેવ સમક્ષની ગતિ જોતા આવા જમણવાશેને
જરાપણ મહત્ત્વ આપતા નહિ. પરંતુ પુરાણા શિવાજની અસર
છેડી હોય છે

જો હમી રાજકોટ જવાનું હવે પહેલે દિવસે સુરેશ્વર
મહાદેવની જન્મામા જિતયા વિહારમા સાથે જો હતા ત્રણ
ભાઈઓ. જમણાશાઈ બીમનભાઈ જસાણી મનસુખભાઈ
હતા રાજકોટ મુખી સાથે આજ્ઞા રીજકા સ્પર્શ કરી રાજ-
પરા આવ્યા શ્રી. જગજીવનજી મ. ને જઈનું પારણ હોવાથી
તેઓ રાજપરા રોકાઈ ગયા. જ્યારે ગુરુદેવ પીપરાણા પધાર્યા
રાજકોટથી શ્રી કાનજી પાનાયદ સીમાણી શ્રી મુનીલાલ
ના જો વેરા, શ્રી. જાનુભાઈ કેઠારી અને મણિભાઈ વનમાળી
મહુલીવાળા પીપરાણે સામા આવ્યા હતા. ગુરુદેવના દર્શનથી
તેઓ કૃત્યકૃત્ય થઈ ગયા શ્રી મુનીલાલ ના જોનો અદ્યય
ઉત્થાક હતો. તેઓ રાજકોટમાં જ ઘોમામુ કરવા માટે ભાર
દઈ રહ્યા હતા. શ્રી. કાનજીભાઈ સીમાણીની લાગણી ખૂબ જ
હતી. સૌના વતી મણિભાઈ બાલી રહ્યા હતા. બીજે દિવસે
રાજકોટ જૈનશાળાના ૧૭ મોર્ગ બાળકો અને જૈન ગુરુકુળના
બે વિદ્યાર્થી જમતિલાલ તથા પ્રાણલાલ દર્શન કરવા માટે
આવ્યા હતા. સૌનું સન્માન થયું હતું. એકલ નિવાસી શ્રી.
ન્યાલચંદ સધાણીએ રસ્તાની સેવાનો બધો ભાર પોતા ઉપર
થીયો હતો.

કેઠારીયા જામમન ચતા રાજકોટથી મળ્યા ભાઈઓ. બહેનો
ત્યાં દર્શન કરવા આવવા લાયા. ત્યાં રાજકોટ સહ વરુદ્ધી
અવગ્નિ હતી. કેઠારીયાથી વિહાર કરી રાજકોટ પધરામણી
થઈ રાજકોટમાં ખૂબ જ મોટી ધામધૂમથી પ્રવેશ થયો. શેષ-
કાળ માટે ગુરુદેવ પધાર્યા હતા. ગુરુકુળનું સમસ્ત વિદ્યાર્થી
મહત્ત્વ, જૈનશાળાના બાળકો તથા અધ્યાપક વગેરે અલગ

ઉપાશ્રયે બિરાજમાન સાધ્વીજી વૃન્દ તથા વિપુલ પ્રમાણુમા
 શ્રાવક શ્રાવિકાઓ ગુરુદેવના સ્વાગત સમારોહમા ભેડાયા હતા
 ગાજકોટ ગુરુદેવના આગમનથી પુલકિત બની ગયું હતું
 ગાજકોટ મુખ્યપથે ગોડલ સ પ્રદાયતું ક્ષેત્ર એટલે ક્ષેત્રીય લાવના
 પણ ભેઈ શકાતી નથી

ગુરુદેવની રાજકોટ પધરામણી થવાની છે, તેની જાણ
 થતા શ્રી જામનગર સઘના પ્રતિનિધિ ભાઈઓ જામનગરની
 વિનંતિ લઈ દર્શને આવ્યા હતા તેઓ વકીલ ગોરધનદાસ
 તથા રાયચંદલાઈ વગેરે ભાઈઓ હતા પરંતુ ગુરુદેવ આ
 વખતે શેષકાળ પૂરતા રાજકોટ પધાર્યા હતા જામનગર જવાનો
 મનમા કોઈ સંકલ્પ ન હતો રાજકોટને પૂરો એક માસ લાભ
 મળ્યો

એક મહિનો નિયમિત પ્રવચન ચાલ્યું હવે ગુરુદેવની
 તબિયત કંઈક ઠીક હતી પ્રવચન શરૂ થયું હતું છતાં જાળ
 વીને ઠામ કરવા જેવું રહેતું એક માસ લગભગ ચિત-સંભૂ
 તિનો અધિકાર ચાલ્યો ઘણા સતો શાસ્ત્ર વિવેચન સભાગાવી
 ગયા હતા પરંતુ ગુરુદેવના મધુર રણકાઠ અને ગાલીર વિવે-
 ચનથી રાજકોટની જનતા મત્રમુગ્ધ બની ડોલવા લાગી હતી
 આ વરસે રાજકોટમા એક સાથે ૨૨ વરસીતપ હતા તેના
 ઉજવણીની મોટી ધામધૂમ હતી ગુરુદેવની દષ્ટિ લોકો દ્વારા
 અર્થ ન કરતા રાહત કાર્ય કે જ્ઞાનકાર્ય તરફ વળે તે રહેતી
 તેમના ઉપદેશમા સેવા ધર્મનો રણકો ચલાળાતો ઉજવણી વખતે
 મારા પ્રમાણુમા દાન અને ત્યાગના ક્ષેત્રમા પ્રગતિ થઈ લોક
 ઘોડવા વિષે ગુરુદેવ જૂળ જ ઉપદેશ આપતા મહાવીર જય-
 તિના પ્રસંગે ભાઈઓએ ગુસ્તકાલચ માટે ૨૨૦૦ રૂપિયાનો
 ફાળો કર્યો

રાજકોટમાં જો વખત જેન સિદ્ધાંત શાળા ખાલતી હતી તેમાં ૧૫ મીર૦ ધમ પ્રેમી જણ લાભ લેતા હતા. રાજકોટ ગુરુકુળના અધ્યક્ષ શ્રીપૂજ્ય ચાંદલ દેવ જીપોરના તત્ત્વ ચર્ચા માટે આવતા. ગુરુદેવ સમેત ચારેઠાણા તેમના પાસેથી ગુણ સ્થાનકની ચર્ચા સામાજિકતા હતા તેઓ શાત અને અશીર જણાતા હતા. પૂજ્યવરે તેમની ચર્ચાથી જુગ જ પ્રસન્ન થયા હતા. ગુરુદેવના રાજકોટ આગમન દરમિયાન તેરાપથી ત્રણ સાધુવૃંદ મેઘશાંતિના વકામ્મ આવ્યા હતા. સહયોગ ન મળતા તેઓ વિહાર કરી ગયા. જોકે ગુરુદેવ જાણ કોઈપણ પ્રકારના ખટનમાં પ્રત્યક્ષ ભાગ ન લેતા ચવકાર દક્ષ હોવાથી જન્મે પક્ષવૃત્તિથી નિરાળા રહી શકતા હતા.

રાજકોટ શ્રીસમની અકિતમત અને અવિધિસરની આતુ મોંસ વિનંતિ ચેષકાળ દરમિયાન આજ રહેતી જ હતી. રાજકોટથી વિહાર થયો ત્યારે સેક્ટરી શ્રી પ્રાણુલવનભાઈએ મામ લિફ સંજગાળ્યા પછી વિધિસરની જોરદાર શબ્દોમાં શિમાસાની વિનંતિ કરી ગુરુદેવે સાધુ ઉચિત ઉત્તર આપી શ્રીસમને સતોષ આપ્યો. જવાબમાં નિશાળા ન હતી. રાજકોટ શ્રીસમના સસ્મે હર્ષાન્વિત થઈ ગયા પુન ગુરુદેવ ગોડળ પધાર્યા ત્યાં પછી વરસીતપના પારણા હતા ગોડળના ભાઈઓ દૂર સુખી હોવા માટે આવ્યા હતા મહાસુખભાઈ જેવા નવયુવક જૂગ જ રંગાયા હતા ગોડળની જનતાને પુન તુરત દશ ન થતા રામ રામ જ્ઞાનદ ઉદ્ભવ્યો.

રાજકોટ માટે વિનંતિ ને આગમન

૩૯

ગોડલમા વરસીતપના પારણા પછી વૈશાખી પૂર્ણિમા ગુરુદેવ શ્રી કુંગરસિંહજી મની તિથિ અને ચાતુર્માસ નિયુક્તિનો ઉત્સવ હતો. ગોડલમા પ્રાય વૈશાખ પૂર્ણિમા સારી રીતે ઉજવવામા આવતી. ગુરુદેવની હાજરી હોવાથી જનતામા તપશ્ચર્યા કરવાનો ઉમંગ ખૂબ જ વધ્યો. ગુરુદેવ બોજપરામા બિરાજમાન હતા. ચાતુર્માસની સૂચિ તૈયાર થઈ રહી હતી. રાજકોટ શ્રીસંઘને ગુરુદેવના ચાતુર્માસ માટે તાલાવેલી હતી.

વૈશાખ સુદિ ૧૪ના રાજકોટથી છ ભાઈઓ ગુરુદેવના ઘરણામા વિનંતિ કરવા માટે આવી પહોંચ્યા. સૌરાષ્ટ્રના સ્થાનકેન સમાજમા અત્યારે રાજકોટ સંઘ ચુડામણિ સંઘ છે. રાજકોટ શ્રીસંઘનું વર્ચસ્વ અંગ્રેજ રાજ્ય થયા પછી રાજકોટ વધવાની સાથે બરાબર વધતું જ ગયું. ઉપરાંત રાજકોટના પ્રયાસ અને ઉત્સાહ પ્રશસનીય રહ્યા છે. આજે રાજકોટથી ભાઈઓ ખાસ વિનંતી માટે આવ્યા હતા. શ્રીયુત રામભાઈ વીરાણી, શ્રી જ્યેષ્ઠભાઈ કોઠારી, કપુરચંદ રણછોડ તથા શુભાનંદ પાનાચંદ, કીરચંદ કચરાભાઈ અને સંઘના મંત્રી શ્રી પ્રાણીવનભાઈ નારણી ડેપ્યુટેશનમા ભેઠાયા હતા. ગોડલ શ્રીસંઘે તેઓશ્રીનું હાર્દિક સ્વાગત કર્યું.

આગલે દિવસે પ્રાસ્તાવિક ચર્ચાઓ થઈ બીજે દિવસે વૈશાખ પૂર્ણિમા હતી. સવારથીજ સ્થાનકમા હજારો લોકોનું આગમન થઈ રહ્યું હતું. ગુરુદેવ પાટ પર બિરાજ્યા રાજકોટના

ભાઈજી ઝળઝળાને ભેઠા ગો લ શ્રીસધના શેઠિયાઓ તેમની સાથે બેઠાયા. સભાનું રૂપ ભક્તિનું ચિત્ર ઉપસ્થિત કરતું હતું વાતાવરણ સૌમ્ય અને દિવ્ય હતું બાણે ડુંગરસિંહણ મહા રાજાનો પ્રકાશ પથરાઈ રહ્યો હતો ગુરુદેવે પૂજ્યવરની ભવન ગાથાનું વિવેચન કરી સુદર રીતે પ્રકાશિત કરી સૌના હૃદય મૂગદૂ થયા પૂર્વ પુરુષોનો મહિમા સમજાવ્યો

ત્યારબાદ શ્રી રામભાઈ વીરાણી બિંબ થયા સભા સમક્ષ તેઓએ ગુરુદેવને રાજકોટ બાતુર્માસ કરવા માટે અતઃકરણના ભાવે ઠાણવીને હાઈક વિનંતિ કરી વિનંતિમાં રાજકોટ શ્રી સદ અને વીરાણી પરિવારની ભક્તિનું પ્રતિબિંબ પડી રહ્યું હતું શ્રીકૃત રામભાઈની ચોખ્ખતા અને વચનોમા એવી નિમળતા પ્રગટતી હતી કે તેઓએ ગુરુવરના હૃદયને આક્રમ્ય સૌને પ્રતિભાસ થયો કે રાજકોટ બાતુર્માસ કરવું પરમ આવશ્યક છે

શ્રી જેઠાભાઈએ પણ વિનંતિના અનુસંધાનમાં ભાવના વ્યક્ત કરી વિનંતિને પુષ્ટ કરી ગુરુદેવે જણાવ્યું કે પુરુષોત્તમભૂ મ જેતપુર બિરાજે છે તેમની તબિયત દીકન હોવાથી તેઓશ્રી સાથે વિચાર વિમર્શ કરી નિષ્ક્રમ લેશું બાકી અમારી ભાવના રાજકોટ પ્રત્યે છે ભાવના છે' એ શબ્દોમાં લગભગ ભર્યો ઉત્તર મળી રહેતો હતો રાજકોટના ભાઈજી ખૂબ જ ખુશ થયા. વેશ્યાળ પૂર્ણિમા સરસ રીતે ઉજવાઈ ગઈ

ગુરુદેવ ગોઠણથી જેતપુર પધાર્યા ત્યાં મહાપુરુષ શ્રી પુકુષો તમભૂ મ સાથે મુલાકાત થઈ મયાવિધિ વદન જવહાર કરી પરસ્પર મુખ સમાધિ પૂછી આહાર પાણી સાથે લીધા. આર વરસ પછી મળવાનું થતા ઉત્કટ ભાવના ઉભરાતી હતી મિરાણી બા. જા. શ્રી. મળીબાઈસ્વામી પણ પધાર્યા તેઓની નેજાગિવતા, વાક્યપટા, અને વિક્રતા પ્રસિદ્ધ છે તેઓએ ગુરુવરના દશન

કરી ધન્યતા અનુભવી અથા મુનિરાજે પાઠશાળામાં સાથેજ
ભિરાજ્યા

પાઠશાળાના ભૂતકાલીન સરસ્વતી ચિત્તમાથી પસાર થઈ
જતા હતા પશ્ચિમેદને અગ્નિ સર્વથા ઠંડો પડી ગયો હતો

જનતામાં કેવો આનંદ છવાયો હતો તેનો મુનિરાજેને
પણ સ્પષ્ટ ખ્યાલ આવી રહ્યો હતો રાજકોટથી સાતભાઈએ
જેતપુર ગુરુદેવને ચાતુર્માસની પ્રાર્થના કરવા અને આપેલા
વચનની સ્મૃતિ આપવા પુનઃ આવ્યા ફરીથી જેતપુરમાં
રાજકોટમાં ઘનુ આગમન થતા ઉત્સાહની લહેર આવી શ્રી
કૃષ્ણનજી નંદલાલે જિભા ચડીને વિનંતિ કરી તેમની મર્મભરી
વાણીથી હાસ્યતરંગ પણ ફેલાયા આ વખતે અદગ્ગલ ઘેલાભાઈ,
મણીભાઈ મટુલીવાળા વગેરે સાથે હતા

આલીસ અને વીસ લોગરસના કાઉસગ્ગ સખ ધે વાત-
નીકળતા શ્રી મણીભાઈએ સ્પષ્ટ કથુ કે ગોડલ ગરછમાં હેનુ
આલીસ લોગરસનો કાઉસગ્ગ થાય છે, પણ અમે કોન્દરસના
નિયમમાં બધાઈ ચૂક્યા છીએ એટલે અમારે ત્યાં વીસ લોગ-
રસનો કાઉસગ્ગ ચાલે છે શ્રી પરુસોતમજી મહાગજે વાતને
પામે પલટાવી સમાધાનકારી વલણ પ્રદર્શિત કથુ અને રાજકોટ
શ્રીમં ઘની વિનંતિ માન્ય રખાયે તેવું શ્રી પ્રાણલાલજી મ
તરફથી આશ્વાસન આપ્યું શ્રી રાજકોટ સઘના ભાઈએએ
મહાવીર રવાનીની જ્ય બોલાવી ચાતુર્માસ થયે એવી ખાતરી
માથે મક્કળ થઈને માગલિક સાલણી રાજકોટ રવાના થયા

લખાન કાળાભાઈના ધર્મપત્નીશ્રી ઉજમભાઈ શ્રાવિકાજીને
છઠ વરમીતપત્ન પારણ હતું જુરાભાઈ કાળાના ધર્મપત્ની
શ્રી મણિબેન અને જલ્દવજી ફકકડના ઘરેથી એકાતર વરસી-
તપના પાંગણા હતા વિધિવેત આલોચના કરાવી પારણા અને

ઉપનાસ પર ગુરુદેવે સુન્દર પ્રકાશ નાખ્યો. મહાપુરુષ શ્રી-
પુરુષોત્તમજી મ. પણ આલેખવાનું આત્મ સૂક્ષ્મ વિવેચન
આભળી પ્રાણમુનિ પર જૂળ જ ખુશ થયા.

સાવર-કુઠલાથી દોશી રૂમનાભાઈ, જમનાદાસ ભાઈ
અત્રભૂજભાઈ તથા કાળુ દોશી વગેરે હસ ભાઈઓ શ્રીસંઘરે
ગુરુદેવના હથ ન કરવા અને આતુર્ભાસની વિનંતિ કરવા જેતપુર
આવ્યા. સાવર કુઠલા સંઘનો કાઠ નિરાળો હતો. આ તરફના
મહાજનોને જોઈલવાઈના ભાવભર્યા સંઘની હલકોને જોટલો
અનુભવ ન હતો. જેતપુરના આવકો સાવરકુઠલાની ભક્તિ
અને વિનંતિ કરવાની રીતથી જૂળ જ આશ્ચર્ય પામ્યા. શ્રીસંઘની
આથે ત્યાના બારોટ જૈનશાસનની પ્રભાવના કરવા આથે રહેલા
જોઈલવાઈ પામ્યા આથે ગુરુદેવને અરજી નથી રહેલો. આવક
સમુદાય સૌને જ્ઞાનદ ઉપજાવી રહ્યો. નાવલોના નીર જેવા મેઘ
પર તેજ તરવરતા હતા. તેઓ એક દિવસ મેઘા પઠ્યા હતા
રાજકોટનું શેખાસુ નિમાઈ ગયું હતું.

શ્રી. રાણપુર સંઘ પણ હાજર જ હતો. સ્વાસ્થ્ય ઠીક ન
રહે તો રાણપુર જવું જોવી ગુરુમહારાજની ધારણા હતી.
જુનાગઢથી શ્રી. જોડાલાલ વઢીલ, કપુરભાઈ પટેલ, નાગજી
કામદાર, દેવચંદભાઈ તથા કુરુજી માસ્તર ઉભય ગુરુવરોના
હથ ન માટે આવ્યા હતા. જુનાગઢ આવક સમુદાયના પ્રયાસથી
જુનાગઢ સંઘ જૂળ જ સમય અને માતબર સંઘની અજુનાર્માં
આવી ગયો હતો.

પૂ. પુરુષોત્તમજી મ જેતપુરથી વિકાર કરી ગયા ગુરુદેવ
શ્રી પ્રાણદાસજી મ. પૂ. શ્રી. જયચંદજી મ.ની તિથિ મુખી ત્યાજ
રેહ્યા તિથિના ઉપલક્ષ્યમાં શકત અને પરોપકાર નિમિત્તે
૬૦૦ રૂપિયાનો ફાળો થયો જે રકમ દુરવર્ગ જ વાપરી નાજવામાં

આવી. હનમા અપાએલી રકમ સંગ્રહિત થાય તો દોષ આવે છે જેતપુરથી તુરતમા જ પ્રસ્થાન થયું પીઠડીયા સુધી જેતપુરના યુવકો રસ્તા બળવી રહ્યા હતા જ્યાં ગુરુદેવ પધારતા ત્યાં લક્ષ્મણનેનો મેળો લાગી જતો વીરપુર પધારતા નાથાલાલ સાઈ ઠામદાર ત્યાં શાંતિલાલ વનમાળી આવ્યા શ્રી શાંતિલાલે સ્થા નૈન સમાજની સાહિત્યિક સેવા ખૂબ જ બળવી છે તેઓ ગુરુદેવ પ્રત્યે અનન્ય લાગણી ધરાવતા

રાજકોટ જતા ગોડલનો સ્પર્શ કરવાનો હતો ગોડલવાળા સાઈએએ શ્રી જયશ્રદ્ધા મ ની તિથિનો ઉત્સવ એ જેઠ હોવાથી ખીજા જેઠમા રાખ્યો હતો ગુરુદેવ ગોડલ બોર્ડિંગમા રોકાયા ત્યાં તિથિ ઉત્સવ થયો માનવરાહત માટે રૂપિયા ૧૮૦૦નો દાખો થયો

રાજકોટથી શ્રી પુનમશ્રદ્ધા દર ૧૫ વિદ્યાર્થીઓ લઈને ગુરુદેવના દર્શનાર્થે આવ્યા જલહી રાજકોટ પધારવા વિનંતી કરી રાજકોટ માટે પ્રસ્થાન થયું કેલીથડમા એક દિવસ રોકાયા ત્યાં શ્રી મોરારજી હુગરસિંહ આદિ શ્રાવકના પાથ છ ઘર છે મેગણીના શ્રી વનેચદલાઈ રસ્તામા વિનંતિ કરવા આવ્યા હડમતાલાના શ્રાવકને લાલ આપી મેગણી પધાર્યા દરબારશ્રીની વિનંતીથી બહોર પ્રવચન થયું શ્રી વનેચદલાઈએ સઘજમણુ ઠયું તથા ગરીબો અને બાળકોને મદદ કરી ઉત્તેજન આપ્યું વિહારમા શ્રી વણારસીભાઈ અને મનસુખભાઈ સારી સેવા બજાવી રહ્યા હતા

ખલાખીયામા શ્રી વીરચદલાઈના પુત્રોએ અને ત્યાના ગરાસીયા ભાઈઓએ ગુરુવરોનો લાલ લીધો વરસાદની ઋતુ ભરાઈ ગઈ હતી વિહારમા તકાતકી ચઈ રહી હતી એક દિવસ થાળ ગામના ચોરામા રોકાઈને રાજકોટ પધાર્યા નર-સી હલાઈ મેનેટોરિયમમા સ્થા નૈન ગુરુકૃણ ચાલતુ હતું ત્યાં

પધરામણી થઈ જો વળતે ગુરુકુળમાં લગભગ ૧૦૦ જેટલા વિદ્યાર્થી હતા શ્રી પુનમચંદ્રે હક કુલપતિ હતા તેઓ બધી રીતે ચોચ ધમ પ્રેમી બ્યક્તિ હતા તેઓએ ગુરુકુળ તરફથી ગુરુદેવોનું હાર્દિક સ્વાગત કર્યું ગુરુકુળ જોઈ આશ્ચર્ય સંભાવેલી સમાજના કમનસીબે અત્યારે તે સંબંધનો વિષય થઈ ગયો છે ગુરુપતિ તરીકે કુશાવાવના લક્ષ્મણભાઈ પટેલ હતા ગુરુકુળના વિદ્યાર્થીઓને સારો જીવો ધમ હાથ મળ્યો

સ ૧૯૬૮ના ચોમાસા માટે અષાઢ સુદિ ૭ ના રોજ રાજકોટ ઉપાશ્રયમાં ગુરુદેવની પધરામણી થઈ રાજકોટ શ્રીસંઘ સ્વાગતની સભ્ય તૈયારી કરી હતી જૈનશાળાના બાલકમનના ગુરુકુળના વિદ્યાર્થીઓની બ્યવસ્થિત હાર ધમ ભવજ સાથે મોખરે આલેખી હતી વિશાળ જનસમૂહ પાછળમાં હતો રાજકોટની પ્રમુખ બ્યક્તિઓ ગુરુદેવના સ્વાગતમાં હાજર હતી વિશાળ લાખુ સરમસ રાજકોટ સભની વિશાળતાને અનુરૂપ હતું જનનાદો અને ધમ મજાનાઓથી રાજકોટનું આકાશ બાલુ ઘેર્યું ગુરુવરને રાજકોટ જેવા કેદ્રના જૈનશાસનનો મહિમા જોઈને જૂન જ જ્ઞાનક થયો ઉપાશ્રય સુધીના સારો સમય લાગી ગયો ઉપાશ્રયમાં પહોંચતા મહાવીર પ્રભુની અને ગુરુદેવોની પ્રથમ જયથોવાણ થઈ

સૌરાષ્ટ્રમાં ચુકામણિસંધ

૪૦

(રાજકોટ ચાતુર્માસ સં. ૧૯૯૮)

શુરુદેવની બબ્બે ભાવે રાજકોટ ઉપાશ્રયમાં પંધરામણિ થઈ દેહારિયાના નાકેનો ઉપાશ્રય બારે બીડથી ગાણી બિઠયો. શુરુવર પાટપર બિરાજતા સભા શાત ભાવે ગોઠવાઈ ગઈ. થોડીવારમાં વાતાવરણ મંગળમય બની ગયું મુનિવરોએ ઇર્થાપયિકના કાઉસંગ કર્યા ત્યારબાદ સર્વ પ્રથમ રાજકોટના ધર્મ અને વ્યવહાર જ્ઞાનના નિષ્ણાત શ્રી પ્રાણીજીવન બાઈએ શુરુદેવોનું પદ પુખ્તોથી સ્વાગત કર્યું તેમના પદોમાં હૃદય-ગત ભાવોની અનિબંધિત હતી

આવો અમારે આગણે, આદર્શ અમ જીવન તણા
ઉરભાવથી સત્કારીએ, ત્યાગી મુનિવર વિન્ધના
તપસી મહા ત્યાગી મહા, જ્ઞાની પ્રતિભાવત એ
જન માર્ગના સાચા ઉપાસક, પ્રાણ મહિમા વત છે
પ્રાણ તો જનતા તણાને, ધર્મ પ્રેરક આપ છે
સ સારના જીવો તણા, સાચા મુધારક આપ છે
મુક્ત છે સ સારથી, સર્વ ત્યાગી સત છે
પ્રાણ છે મુક્તિ તણા, મુનિવર મહા આનંદ છે
છે બબ્બે વાણી આપની, જનહૃદયને પડકારતી
બચત કરે છે પ્રાણને, ને ત્યાગીને લલકારતી
સન્માન અમમ્મ તર તણા, સત્કાર ને સ્વીકારને
અમ પ્રાણના જો પ્રાણ, સાચા પ્રાણને પ્રજટાવને
એકતા સમતા રૂપીને, સાધુતા નયને ભરી

પ્રજાજારી જાળ તણી એ તેજની સુરખી વસી
 ઉદાત છે અણુમૂલ છે ને વિશ્વપ્રેમી આપ છે
 સમતાના પ્રતીક સમ શોખી રહેલા લાલ છે,
 સબ્ય પ્રતિભા આપની ભેઈ હૃદય નાચી જતું
 શાત મૂર્તિ આપના, નિરખી જીવન શાલ મરું
 વહન અમારા ઉરના હૃદયથી ઝીલજો આ પ્રાણના
 એ પ્રાણ ! આબ્યા છે સહે, આવી વસો અમ પ્રાણમાં.

ત્યારબાદ મંગલિક સાક્ષી ગુરુદેવના દર્શન કરી જન-

નૃદ વીખરાયો.

તે ત્રણ દિવસ આરામ લઈ અપાક શુદ્ધિ ૧૧મી પ્રવ-
 જનને. આરભ થયો રાજકોટની વિવિધ જનતાનું ગુરુદેવ
 પ્રત્યેનું આકર્ષણ અને સૌરાષ્ટ્રમાં ગુજરાત ગુરુદેવનું નામ
 આવા ગુરુદેવના પ્રવચનમાં જનસમાજની સીક થવી સહેજ
 હતી. સવ પ્રથમ જાનુક પાનો મંગળમય પ્રસંગ શરૂ થયો.
 પહેલા પ્રવચનથી ગુરુદેવની ભાવનાનું પ્રતિબિંબ જળકેતુ હેતુ
 મહાન ઇસવ નાના દ્યુતિ અને ન્યાયોથી જન જીવનને સ્પર્શ
 કરતો ગુરુદેવની પક્ષ એવી જ શૈલી હતી કેવલાક જુદિમાનો.
 ઝીણું કંઠીને ચૂક અને અમમ્મ વાતોના આકર્ષણમાં જન-
 તાને અન્માથ કરી પાતાની જુદિમતાનું પ્રદર્શન કરનારા
 હોય છે જ્યારે જનહિતેચ્છુ સત મહાત્માઓ જનતાના
 જીવનમાં અને તંના સરળ મનમાં પ્રવેશ કરી તંમની સમસ્યા
 એને સ્વચ્છ કરી નીતિનું દર્શન કરાવે છે ધન્ય છે ગુરુદેવ !
 આપ પણ માયાભેદથી પર રહી જનકસ્થાણને મહત્ત્વ આપતા.

કેટલી સરસ અને સુહરુ કથાનો આરભ થયો ! મિલરમ
 રાજનું ઉદાહરણ પીરસાણ મહારાજા મેઘરમની જાનુક પાતું
 વણન કરતાં ગુરુદેવ એવો રસમયાદ વહાવતા કે લોકો કુટુમ્બ
 સિન્ધુમાં સ્નાન કરતા. ગુરુદેવ કેવળ તાકિંક વક્તા ન હતા,
 પરંતુ તેમનામાં રસાભિન્ન જન જૂળ જ હતી. કરુણ-રસમાં

લોકોના હીલ પીગળીને રસમય બની જતા મેઘરથ રાજાનું
કથાનક કરુણા ભરારનું અણુમોલ રત્ન છે તેમના પારખુ ગુરુ-
દેવ જેવા ઝવેરી જ્યારે મળે ત્યારે પૂછવું શું ! વ્યાખ્યાનના
અંતે કીનાશહેર (મારવાડ)મા પૂ. શ્રી જવાહરલાલજી
મહારાજને લકવાની તકલીફ થયાના સમાચાર આપવામા આવ્યા
ગુરુદેવને આ સંદેશથી આઘાત થયો જેતપુરમા ગુરુદેવને
પૂજ્યશ્રીના મીલનનો લાભ મળ્યો હતો, રાજકોટની જનતાને
પણ બહુ હું ખ થયું

અષાઢ સુદિ ૧૪ સુધી અહીં સ્થાનકમા જ વ્યાખ્યાન
થવાના હતા ચાર દિવસ બરાબર વ્યાખ્યાન થતા રહ્યા સ્થાન-
કમા શ્રોતાગણ સમાઈ શકતો નહતો ચારે તરફ વધારે પડતી
ભીડ થવાથી સાલગણ દુર્ગમ બન્યું એટલે અષાઢ પૂર્ણિમાથી
મહાજનના વડાની વિશાળ જગ્યામા પ્રવચનો ગોઠવવાનું નક્કી
થયું

ચાર દિવસના પ્રવચનથી શ્રોતા એટલા પ્રભાવિત થઈ
ગયા કે રાજકોટમા ગુરુદેવના પ્રવચનોની સર્વત્ર ચર્ચા થવા
માડી સાલગનારાઓએ તારીફ કરીને સ્વતઃ પ્રવચન માટેનો
પ્રચાર કર્યો સાધારણ જનતા બાળક, તરુણ અને બહેનોને
પણ ખૂબ જ રસ પડતો હોવાથી જનસમૂહ ઉમટવા લાગ્યો

આજે અષાઢ પૂર્ણિમા હતી ચાતુર્માસને પ્રારંભ હતો
ગુરુદેવો સ્થાનકમાથી વિહાર કરી મહાજનના વડે પધાર્યા
દવાખાનાના ઉપરના ભાગમા ગુરુદેવોએ ચાતુર્માસ ગાળવા માટે
જગ્યા કદપી સાથે જ વડાનું મકાન લાગેલું છે, એટલે સગ-
વડતા રહે અવારથી જ માણસોના જઠથા વાડીમા આવવ
લાગ્યા હતા પ્રવચનના સમય પહેલા જ મહાજનવાડી ભરાઈ
ગઈ

બાતુમાસને મ ગળમય પ્રાર્થના થયો ' સંયોગવિયોગના
પ્રવાહો. એ વિષય પર જોઈના ગુરુદેવે સૌના હૃદય વૈરાગ્ય-રસ
-રહિત કરી દીધા. દ્વારકા નગરીનું જોકે સમગ્રનું ઉત્થાન
જાને રજરાગ ધર્મનો પ્રભાવ, જનતાનું સુખમય જીવન, શ્રી
કૃષ્ણ વામુદેવના રાજ્યનીતિ જાને ધર્મશક્તિની ઝલક દેખાઈ
ગુરુદેવ પુત્ર વિયોગાત્મક વિદ્યમનુ વણું ન કહું' ફીપાસન દેવે
પ્રગટાવેલો જ્ઞાનાબ્જો જાને દ્વારકાનું પ્રલયકર સ્વરૂપ જાને
અતમા મહાવિદ્ય સ્થાનનીને શ્રોતાઓના હૃદયમા બ્યથ મમતા
ઉપર બલે પ્રકાર થઈ રહ્યા પુન્યોદયના પ્રભાવે પ્રાપ્ત થયેલ
સંયોગો પૂરવ ફીલુ થતા દેવા કલ્પમાથી જાને તે સિદ્ધાંત
સમજાવવામા આબો કારણભાષણ કાર્યભાષ ના દશનિક સિદ્ધાંત
પર પ્રકાશ પાડ્યો.

રાજકોટની જનતાને ગુરુદેવના મનમહિમા પ્રવેશવાનો
સુખવસર જેમ જેમ મળતાં ગયો તેમ તેમ પૂજ્યશ્રીની
મહાનતાના દશન તે કરવી ગઈ

રાજકોટમા જો સમયે તેશપથી સાધુઓનું આગમન થઈ
થયું હતું પણ પ્રચારની તેઓ ઉત્કેષ કામના પરાવતા હતા
ચૌરાશ્રમાં તેમના અતનો પ્રતિકાર થઈ રહ્યો હતો. આ મન
વિરોધમા તે સાધુઓને પણ પણ સહન કરવું પડે તે સહજ
જો ગોઠુનદાસ ગાંધી વિશેષ પ્રયોજનને લઈ તે સાધુઓ પ્રત્યે
કમહદી જતાવતા. તેમણે ગુરુદેવની અપાઠ વહિ ૧ ના દિવસે
મુલાકાત લીધી.

ગુરુદેવ ઘણા જ અવધારકુશળ હતા. વાત કરનારના
જવરજનો અજ્ઞાસ કરી લેતા. તેમના આ અવધાર બાતુક થી
તેઓ ઘણી માયાફુટથી પોતાને જાણી લઈ તે સમય એવ
કાપમાં ખચ કરતા. વાતવિવાદથી તો ઘણા જ પર રહેતા.
મનબુદ્ધિના વાચાળ માણસોને તેમનાથી જગ્યા આપી પાર થવાની

ગુરુદેવમા અદ્ભુત કળા હતી જાધી સાથેના વાર્તાલાપની તેઓ-
શ્રીની મોઘ વાચવી ઘણી જ રસિક થઈ પડશે

“પૂ તપસ્વીજીના ૧૯૭૩ના ચોમાસાની ચાદી આપી
ચોતે તેમનાથી પગિચિત હતા તે કહ્યું ” મહારાજશ્રીએ કેઈ વાત
ન ઉચ્ચારતા વીએક મિનિટ મૌનમા પસાર કરી ત્યારબાદ તે
જિઠયા અને અને પૂછ્યું “આપને ક્યારે ટાઈમ હોય ? મારે
હાલમા આવેલા સાધુજીઓની બાબત જાણવું છે ” મહારાજશ્રીએ
(સથેન જોઈને) કહ્યું “તમે મોટા મમર્થ આચાર્ય આદિ હોય
તેવા મહાપુરુષ પાસે જઈને ચર્ચા કરો ” તે બાઈ પ્રત્યુત્તર
આપતા બોલ્યા “આપ અહીં છો તો આપથી જ ” ગુરુદેવે
વચ્ચમા જ કહ્યું “મારી ઇચ્છા તમારી સાથે તે બાબતની વાત-
ચીત કરવાની નથી ” તે બાઈને નિરાશ ભાવે પાછું ફરવું
પડ્યું નમ્રતા સાથે દેવી સરલ સ્પષ્ટવાદિતા ગુરુદેવને આવી
જાતનો વિવાદાત્મક ભાષણનો વ્યામોહ ન હતો

અપાઠ વદિ બીજાં જ એક સ્વતંત્ર વ્યાખ્યાન અપાર્શ્વ,
અનુક્રમણિકા એ ધર્મનું પ્રધાન વ્યાવહારિક અંગ છે કયા બાદ
કરતા ધર્મ એ દેવળ આહાર કે પળની રહે ગુરુદેવ વ્યવહાર
ધર્મનું ઉદાહરણ સ્થાપન કરી તે પર પ્રવચન કરતા

અપાઠ વદિ ત્રીજી ઉત્તરાર્ધચરણના ૧૬મા અધ્યયન પર
પ્રવચન શરૂ થયા શ્રી જવાહરલાલજી મહારાજે તેમના આતુર્ભાસમા
અનાથી મુનિનું ૨૦મું અધ્યયન વાંચ્યું હતું કેમ જાણે ગુરુ-
દેવ તેજ ૨૦મા અધ્યયનની પૂર્વભૂમિકા સમજાવવા માગતા
હોય તે રીતે મૃગાપુત્રનું આખ્યાન શરૂ કર્યું મૃગાપુત્રની
વૈગમ્યમય ભૂમિકા અને અનાથીમુનિના વૈરાગ્ય ભૂમિકા પરસ્પર
અનુમંદાન ધરાવે છે મૃગાપુત્રે ગત જન્મોની અનાયતા પર
પ્રકાશ નાખ્યો છે ક્યારે અનાથી મુનિએ વર્તમાન જન્મની અના-
યતા ખતાવી છે મૃગાપુત્ર એમ કહેવા માગે છે “ હું જૂતકાળના

આત્મસિનો મગજમથ પ્રારભ થયો 'સયોગવિયોગના પ્રવાહો. એ વિષય પર જોઈના ગુરુદેવે સૌના હૃદય વૈરાગ્ય-રસ-રુચિ કરી દીધા દ્વારકા નગરીનું એક સમયનું ઉત્થાન અને રમરામ, ધર્મનો પ્રભાવ, જનતાનું સુખમય જીવન, શ્રી. કૃષ્ણ વામુદેવની રાજ્યનીતિ અને ધર્મભક્તિની ઝલક દેખાડી ગુરુદેવ નૂતન વિયોગાત્મક વિલયનું વણન કમ્બુ દીધામન જેવે પ્રજાવેણા જ્વાળાઓ અને દ્વારકાનું પ્રલયકર સ્વરૂપ અને અતમા મહાવિલય સાબળીને ઓનાઓના હૃદયમા બંધાઈ મમતા ઉપર બંધે પ્રકાર થઈ રહ્યા. પુન્યોદયના પ્રભાવે પ્રાપ્ત થયેલ સયોગે, પૂર્ય સ્ત્રીવૃ થર્તા કેવા સ્વચ્છગામી અને તે સિદ્ધાંત સમજાવવામા આવ્યો જાતજાણાત જાગૃતાઈ ના દાર્શનિક સિદ્ધાંત પર પ્રકાશ પાડ્યો.

રાજકોટની જનતાને ગુરુદેવના મનમંદિરમા પ્રવેશવાનો મુખવસર જેમ જેમ મળતો ગયો તેમ તેમ પૂજ્યશ્રીની મહાનતાના દર્શન તે કરતી ગઈ.

રાજકોટમા એ સમયે તેરાપથી સાધુઓનું આગમન શરૂ થયું હતું. પદ્ય પ્રચારની તેઓ ઉત્કટ કામના ધરાવતા હતા. સૌરભદ્રમા તેમના મતને પ્રતિકાર થઈ રહ્યો હતો. આ મત વિરોધમા તે સાધુઓને પશુ ધવ્વુ સહન કરવું પડે તે સહજ છે ત્રોણકાસ ગામી વિશેષ પ્રયોજનને લઈ તે સાધુઓ મત્તે હમદી બતાવતા. તેમણે ગુરુદેવની જાણ વહિ ૧ ના દિવસે સુલાકાત લીધી.

ગુરુદેવ જણા જ બેવહારકુશળ હતા વાત કરનારના અત્તર અને અજ્યાસ કરી લેતા તેમના આ બેવહાર આતુષથી તેઓ બહી માણાકુથી પોતાને બચાવી લઈ તે સમય યોગ્ય કાચમાં અચ્છ કરતા. વાહવિવાહથી તો જણા જ પર રહેતા. મનજુદિના વાચાળ માણસોને તેમનાથી જગ્યા આપી પરે થવાની

ગુરુદેવમા અદ્ભુત કળા હતી ગાંધી સાથેના વાર્તાલાપની તેઓ-
શ્રીની નોંધ વાચવી ઘણી જ રસિક થઈ પડશે

“પૂ તપસ્વીભૂતા ૧૯૭૩ના ચોમાસાની ચાદી આપી
પોતે તેમનાથી પરિચિત હતા તે કહ્યું ” મહારાજશ્રીએ કોઈ વાત
ન ઉચ્ચારતા વીસેક મિનિટ મૌનમા પસાર કરી ત્યારબાદ તે
ભિંઈયા અને અને પૂછ્યું “આપને ક્યારે ટાઈમ હોય ? મારે
હાલમા આવેલા સાધુશ્રીઓની બાબત જાણવું છે ” મહારાજશ્રીએ
(સંયોગ જોઈને) કહ્યું “તમે મોટા સમર્થ આચાર્ય આદિ હોય
તેવા મહાપુરુષ પાસે જઈને ચર્ચા કરો.” તે બાઈ અત્યુત્તર
આપતા બોલ્યા “આપ અહીં છો તો આપથી જ ” ગુરુદેવે
વચ્ચમા જ કહ્યું “મારી ઇચ્છા તમારી સાથે તે બાબતની વાત-
ચીત્ કરવાની નથી” તે બાઈને નિરાશ બાવે પાછું ફરવું
પડ્યું નમ્રતા સાથે ડેવી સરહ સ્પષ્ટવાદિતા ગુરુદેવને આવી
ભાતનો વિવાદાત્મક બાબતનો બ્યામોહ ન હતો

અપાઠ વહિ બીજાનું એક સ્વતંત્ર વ્યાખ્યાન અપાયું.
અનુક્રંપા એ ધર્મનું પ્રધાન વ્યાવહારિક અંગ છે કયા બાદ
કરતા ધર્મ એ કેવળ આઠખર રૂપ બની રહે ગુરુદેવ વ્યવહાર
ધર્મનું ઉઠાણથી સ્થાપન કરી તે પર પ્રવચન, કરતા

અપાઠ વહિ ત્રીજીથી ઉત્તરાધ્યયનના ૧૬મા અધ્યયન પર
પ્રવચન શરૂ થયા શ્રી જવાહરલાલજી મહારાજે તેમના ચાતુર્માસમા
અનાથી મુનિનું ૨૦મું અધ્યયન વાચ્યું હતું કેમ જાણે ગુરુ-
દેવ તેજ ૨૦મા અધ્યયનની પૂર્વભૂમિકા સમજાવવા માગતા
હોય તે રીતે મૃગાપુત્રનું આખ્યાન શરૂ કર્યું મૃગાપુત્રની
વૈરાગ્યમય ભૂમિકા અને અનાથીમુનિના પરાગ્ય ભૂમિકા પરસ્પર
અનુસંધાન ધગવે છે મૃગાપુત્રે ગત જન્મોની અનાથતા પર
પ્રકાશ નાખ્યો છે બ્યારે અનાથી મુનિએ વર્તમાન જન્મની અના-
થતા બતાવી છે મૃગાપુત્ર એમ કહેવા માગે છે “હું ભૂતકાળના

દુ ખ નથી જુઓ. કે મા! ફરીથી તેજ દુ ખ ન આવે તે માટે
આ સુખેને તિલાંજલી આપી વૈરાગ્ય માર્ગે વળવા માગુ છું ”
અનાથી મુનિ કહે છે કે પ્રાપ્ત થયેલી સંપદા પલ્લુ મારુ દુ ખ
મીઠાવી શકાં નહિ. આમ જન્મ મહામુનિ જીવકાળ અને વતી
માનકાળ ગત જ મ અને વતમાન જ મ, ઉભય સંસારિક
પરાધીનતા બતાવે છે

જ્યા સુધી મૃગાપુત્રની જુમિકા સ્પષ્ટ ન થાય, ત્યા
સુધી અનાથી મુનિની જુમિકા સ્પષ્ટ થતી નથી. શુરુદેવે કેમ
જાણે પૂ. શ્રી. જવાહરલાલજી મહારાજની બધુરી ઠકીની પૂર્તિ
કરવાને ઇરાદો રાખ્યો હોય તેમ મૃગાપુત્રના જીવ્યમનનુ વિવ
રણ આપણુ ઉચિત માન્યુ આખા વાતુર્માસ સુધી બરાબર
મૃગાપુત્રનો જ અધિકાર ચાલતો રહ્યો

રાજકોટ વાતુર્માસ શુરુદેવના સમગ્ર વાતુર્માસમા વિશેષ
મહત્ત્વ ધરાવે છે શુરુદેવની આરે માસની દૈનિક હસ્તનોંધ
જોવા મળે છે તેમા વાતુર્માસ હરમ્યાન શુ શુ મસ્તાવ લેલા
થયા, શુરુદેવના મન પર થી અસર પડી તે બતાવવા મળે છે
એક હરે રાજકોટ વાતુર્માસ જૂન જ આતંદપૂર્વક સમા
ધિથી પસાર થાય છે હવે પછી રાજકોટ વાતુર્માસની ઝાંખી
વર્ણવતું એક ખાસ પ્રકરણ મૂકવામાં આવશે તેમાં શુરુદેવની
સૂક્ષ્મ નોખનુ વચ્ચાશક્ય પ્રતિબિંબ એઈ થકારો. કેવી છે એ
નોખ!

ચાતુર્માસની ઝાંખી

૪૧

(રાજકોટ ચાતુર્માસ ચાલુ)

રસિક પ્રવચનકાર મળ્યા હોવાથી મહાજન વાડીમાં જનતા-
ખરાખર ઉભરાતી હતી મધ્યમ વર્ગના કલ્યાણની ચર્ચા શુરુ
મહારાજના અતરમા વસી હતી ફક્ત બુદ્ધિશીલોને સતો
પવા અથવા શબ્દપ્રધાન વિવેચનોમાં સરકી પડવું તે શુરુદેવની
તાસીર ન હતી સમાજ સક્રિય અને અને વાસ્તવિક અર્થપૂર્ણ
કલમ ઉપાડે તેમ તેઓશ્રી ચાહતા હતા

હઠાઈ અતિમ તબક્કામાં હતી કારસી મોઘવારી કાકિયા-
વાડને પીસી રહી હતી અનાવૃષ્ટિથી ઉત્પાદન પણ ઓછું હતું-
મધ્યમ વર્ગ રાહત વગર ગુગળાતો હતો શુરુદેવ આ કાર્ય
માટે ચતુર્કિંચિત પણ કરી છૂટતા ફરેક સમાજ પોતાના વર્ગ
માટે કાર્ય કરી રહ્યા હતા સ્થા નૈન સમાજ માટે પણ કંઈક
થવું જરૂરી હતું

શુરુદેવે સાધર્મી વાતસહ્ય સમજાવતા પરસ્પરનું કર્તવ્ય
શુ છે તે બાબત ઉપદેશ દેવો શરૂ કર્યો સામાજિક દૃષ્ટિબિન્દુ
ધરાવતા ભાઈઓને આ વાત રુચિકર હતી કેટલાક કટુરૂપથી
ભાઈઓ ફેડફાળાની વાતને ધર્મક્ષેત્રથી બહારની વાત સમજતા
હતા શુરુદેવ સમાજ પ્રધાન વિચારોને વધારે મહત્ત્વ આપતા
વિચાર વિનિમયના અતે સાધર્મી રાહતફેડ શરૂ થયું પ્રારભ
નાનો હતો પરંતુ શુરુકૃપાથી સિચન પામેલું કાર્ય વિશાળ
વૃદ્ધતુ રૂપ ધરી રહ્યું બે ત્રણ દિવસમાં ૬ થી ૭ હજારનો ફાળો
થયો જેમાંથી ઝોછા ભાવે બાલસામગ્રી આપવાની હતી આ

કાચ ધૂળ જ સરસ રીતે યાદગુ અને બરાબર ચાલતુ જ રહ્યું

દશ નાઈજોનો પ્રવાહ પણ ચાલુ હતો તેઓ પણ દાન કાચ માં યથાશક્તિ કાળો આપતા હતા. વેરાવળથી બેઠા સુઠરણનો પરિવાર તારાબેન રેવાબેન, સતીકમા તથા પુત્ર ને પુત્રવધૂ અને કરમચંદલાઈ માવાણી વગેરે વારાફરતી આવ્યા હતા. જામનગરથી ૧૦ જાણેઓ આવ્યા તેમાં નવલબેન મુખ્ય હતા. બીજામાં શ્રી. રામજીભાઈ સઘ લઈને આવ્યા હતા. રાણપુરથી જીવાભાઈ પોપટભાઈએ લાજ લીધેલ. પણ વધુ પહેલાં જા. ભા. જી. આવ્યા હતા. એક દિવસ મુનિભાઈથી પગલાં થયેલા શ્રી. બેઠા. લાલભાઈ પોતાની નવવધૂ સાથે શુરુમહારાજ પાસે પહોંચ્યા. મુનિવરેને મનુષ્યની નજળી જાણુના અધ્યયનનો અવસર મળ્યો ન બેલવા છતાં તેમના મુખપર એક શુરુત પક્ષાત્તાપ રમી રહ્યો હતો.

વત માન કાળે ખાસ આવશ્યકતા કઈ છે તે જાણત જવાર નવાર માવકોમા ચર્ચા ચાલતી રહેતી જાઈઓ. અવારનવાર શુરુદેવ પાસે પોતાના સૂચન રજૂ કરવાની તક લેતા હતા. કેઈ કહેતા કે ઔરજી જાણત આપનો ઉપદેશ અપાય તો સાડુ કેટલાક તો વળી સમાજસુધારા પર જોર દેતા ક્રિયાવાદી લોકો. ધમ કરણી અને કટરતાની દિમાયત કરતા. ધનવાનોને કટાક્ષ થાય તેમ કેટલાક ઇચ્છતા હતા શુરુ મહારાજ નીની વાત સાંભળી લેતા. જાણીનો હોટ ન ખાવા જાણત ઉપદેશ આપવાની ક્યારેક સૂચના મળતી. શ્રી વવેશ્વરજીભાઈ, સઘરાજી અને શ્રી કપુરચંદલાઈ રણછીઠ તરફથી સૂચના મળી કે માણસો યોગ્યુ દૂધ વાપરે તેવી પ્રેરણા મળે તો સારું. શ્રી. રામજીભાઈ વીરાણી તથા કેમુભાઈએ શુરુદેવ પાસે પ્રસ્તાવ મૂક્યો કે સાસુ વહુના ઝગ. ટળે તેવા ઉપદેશની ખાસ જરૂર છે.

ગુરુદેવે પોતાના અનુભવમા ટાકયુ છે કે જ્યારે કોઈ ગૌરક્ષા આદિ પ્રસ્તાવ મૂકતા ત્યારે જવાબ અપાતો કે “તમે મળીને આવો પછી શાસ્ત્રીય પ્રમાણ દ્વારા તે વાંતને ટેકો આપો” પરંતુ પછી કોઈ ન આવતું ગુરુદેવે પોતાની હાયરીમા આ શબ્દ ખાસ નોધ્યા છે સમાજની તાસીરનું આ પ્રતિબિંબ છે પ્રશ્ન ખાતર પ્રશ્ન પૂછનાર કે પ્રસ્તાવ મૂકનારા આપણા સમાજમા ભારોભાર છે પરંતુ પોતાની જવાબદારીનું ભાન સમજતા હોય તેવા ઓછા છે

ગુરુદેવના પ્રવચનોની નોંધ થતી હતી એક શ્રીસઘ તરફથી નોંધ થતી, બીજી કોઈ બહારના વ્યક્તિ પણ નોંધ કરતી અન્ય ભાણુસ નોંધ કરે તે બાબત ગુરુદેવનો વિરોધ હતો નોંધ ભલે કરે પરંતુ તેની નકલ મળવી જોઈએ આવી બાતની નોંધ લેનાર પાછળ બીજા સપ્રદાયના જૈન સાધુની પ્રપચવૃત્તિ હોય છે પૂજ્યશ્રી વ્યવહારિક ક્ષેત્રે સાવધાન રહેતા કોઈનો પ્રપચ ભેદ પારખી લેવો એ તેઓશ્રીનું કૌશલ્ય હતું

આ ચાતુર્માસ દરમિયાન એ ચર્ચા પણ ચાલી કે ગોડલ ગચ્છનું વિસર્જન કરી કાઠિયાવાડ મઘ-સમિતિમા લગી જવું કે કેમ? ગુરુ મહારાજે કરેલી નોંધ અનુસાર વધારે મત ‘ન ભજવા’ તરફના હતા રાજકોટના અગ્રગણ્ય શ્રાવકોમા બે ચાર છોડીને બહુધા મત અલગ રહેવા માટે જ હતો પેલી વિચારણાનો વધારે વેગ ન મળ્યો ગોડલ ગચ્છના શ્રાવકોને મન પોતાની પરપરાનું ગૌરવ ખૂબ જ છે વર્ષોથી પૂજ્ય પુરુષોએ સિંચન કરેલ ગચ્છનો વિલય કરવો તે ઉચિત ન લાગ્યું

મૃગાપુત્રનો અધિકાર પૂરજ્ઞેશમા ચાલી રહ્યો હતો વચમા વચમા અનેક ન્યાય અને ઉદાહરણ આપવામા આવતા હતા પર્યુષણ સુધીમા ખાસ કરીને જમાલેકુમાર, મેઘકુમાર, સચિતિ રાજના આખ્યાનનો ઉલ્લેખ થયો હતો ઉપરાતમા સુગ્રીવ નગરનું વર્ણન ત્યાં સતોના આગમન અને રામાયણ-

કાળની જનતાની ભક્તિનું વિશદ વિવરણ આપવામાં આવ્યું.
મુગ્ધપુત્રનો જ મથી વૈભવ, વશાઓ, અને જાતિ સ્મરણ કંઈ
ભવ સુખીનો જાધિકાર બાંધ્યો. પશુપણ નજીક આવતા મુનિ
જોના કૈશ લોચ થયા જી દિવસ શ્રી નાના રતીમુનિએ બંધક
ઋષિનું આજ્ઞાન સંભળાવ્યું. જ્યોત્સ્ના રાસ તપસ્વી મુનિ
શ્રી જગજીવનજી મહારાજ સંભળાવતા હતા તેઓ છઠ છઠ
તપ કરતા રાસ વાંચવાની તેમની જોડી આદત ન હતી, પણ
મુદ્દશન ચારિત્રના આજ્ઞાન વખતે અપાતા અનુભવ જ્ઞાન અને
દેશી સાજખા લોકોના કલેજમાં ભિતરી જતા ઉપરાત 'મૌનમયિ
ઉપવેશ' કથનાનુસાર શ્રી મોટા રતીલાલજી મહારાજ મૌન
ભાવે શાસન પ્રભાવના કરતા હતા.

પશુપણ સુખીમાં સારા સારા મતો લોકો ધારણ કરી રહ્યા
હતા. જોડે જોડે મર્મ પ્રત્યેનો ઉત્સાહ વૃદ્ધિગત હતો. ડાંગરવાળા
શ્રી પોપ/ભાઈ કૈશવજીએ ઘોઘા વત ધાર્યા તે દિવસે શુરુદેવે
પ્રજ્ઞાવચની મહિમાનું જાણીકિં આજ્ઞાન કર્યું. પશુપણ પર્વ
નજીક આવતા ધર્મનો ઘટ જોશી વાગવા માડ્યો હતો. રાજ
કોટ જેવો વિશાળ સર શ્રી માણસાલજી મહારાજ જેવા
સમય સાધુ-પુરુષ અને મહા પવિત્ર પશુપણ પર્વનું આગમન
ત્રિવેણી સંગમ થયો. આજે આવણ વહિ ૧૨ હતી. આવતી
કાલથી શ્રી પશુપણ પ્રારંભ થવાના હતા. શુરુદેવે આઠ દિવસ
પૂરતું આજ્ઞા આજ્ઞાન બંધ કર્યું. શ્રી પાંચનાથ ભગવાનના
ભવ સંભળાવવાનો નિષ્ક્રમ કર્યો. પ્રજ્ઞાવચની નવ વાડનો
મહિમા સંભળતા સમયની બહુ મૂલ્યતા સમજાતી હતી ચાર
હજાર માણસોથી વડો ખીકાર ભરાઈ જતો. ભગવાન પાંચના
થના આગલા ભવની કથા અને વતમાન સમયની પરિસ્થિતિનું
તુલનાત્મક વિવેચન આઠ દિવસ સુખી થતું રહ્યું. ક્ષમા જો
પશુપણનો આઠ દિ શુરુદેવે ક્ષમાનું આજ્ઞાન વિવેચન કરી
મહાવીર સ્વામીની જ મહત્ત્વા ઉપર પ્રકાશ દે કયો. પશુપણના

આઠે દિવસ મુખ્યત્વે કષાય નાશનો ઉપાય અને સ્વ સ્વરૂપની પ્રાપ્તિ વિષે પ્રવચન થયાં પાચમના દિવસે બે કલાક સુધી આલોચણા પ્રસંગ ચાલ્યો.

સાજના પ્રતિદિન હબ્બરોની સખ્યામા પ્રતિક્રમણ થતા પાચમનું મહા પ્રતિક્રમણ ગુરુદેવની સાનિધ્યમા પરમ સમાધિ ભાવે નીપજ્યુ ઉત્તમ પ્રકારની ધર્મકરણી થઈ શ્રી હુગર સિહણ પુસ્તકાલયની સ્થાપનાને ગુરુદેવે મહત્ત્વ આપ્યું સઘના અન્નેસર ભાઈઓ શ્રી રામભાઈ વીરાણી, ચુનીલાલ નાગભ વોરા, શ્રી મણિભાઈ, પ્રાણુભવનભાઈ, મણિભાઈ વનમાળી વગેરે ભાઈઓ વગેરે ચર્ચા થઈ શ્રી મણિભાઈ વનમાળીનું માનવું હતું કે સાપ્રદાયિક નામ શા માટે આપવું રાજકોટ તો કોઈ એક સઘાડાનું ક્ષેત્ર નથી ગુરુદેવ રાજકોટને ગોડળ સઘાડાનું ક્ષેત્ર માનતા હતા બધી વિચારણાઓને અતે નિર્ણય થયો કે રાજકોટ ગોડલ સઘાડાનું ક્ષેત્ર છે 'શ્રી હુગરસિહણ પુસ્તકાલય' સ્થાપવાની જાહેરાત કરવામા આવી તે માટે જ્ઞાણની શરૂઆત પછુ સારી થઈ

સવત્સરી મહાપર્વ ખૂબ જ ઠાંઠ અને શાસન પ્રભાવના સાથે ઉજવાયુ સ્વદયા અને પરદયાનું સૂક્ષ્મ વિવેચન સાલળી શ્રોતાજનો ચિતનના સાગરમા નિમગ્ન બની જતા સવત્સરી પછી શ્રી મોટા રતીલાલભ મહારાજે નવાઈનું અને ત શ્રી જગભવનભ મહારાજે અઠાઈનું પારણુ ઠર્યું તે પ્રસંગે પોગળદરના બહેનો તરફથી શુભ ખાતામા રૂા ૨૫૧નો ખુમ ચાની લાણી કરવા માટે ચત્ર આગ્યો

ડો. કેશવલાલભાઈએ સારા સારા નિયમો ધારણ કર્યા તેમના તરફથી ધર્મકાર્યોમા સારી રકમ આવી શ્રી હીરાલાલભાઈ અમૃતલાલ શ્રી શીરાજભાઈ, મેઘપરવાળા કાનભ પરમોતમ,

મોદી જમનાદ સ માણેકચંદ્રભાઈ વગેરે ભાઈઓએ યોધામતના પગખાણ લીધા આ પ્રસંગે તે ભાઈઓ તરફથી સારી જોવી રકમ સંકલ્પેમાં વપરાઈ હતી આતુર્ભાસ પછી સારી રકમ જાનપુરમાં આવી શ્રી સધરાજકા ભાઈઓએ રૂા ૧૦૦૧ માત્રથી તથા વડીલભાઈના સ્મરણાય આપ્યા. વેરાવળથી લીલાધર હીરાચંદ તરફથી રૂા ૫ ૧, શ્રી મૂળચંદ્રભાઈ તરફથી રૂા ૧૦૫ શ્રી જુગરસિંહજી મની તિથિ નિમિત્તે મુકામ.

દે કાળા ભરાબર વાલતા જ રહ્યા ભાદરવા મુદિ સાત મના બ્રાહ્મણ બધે હોવાથી આજે શાંતિનાથ ભગવાનનો અખંડ ભૂષ અને છવદયા પગપવાનો કાચકમ રખાયો હતો તેમાં સેકઠો નરનારીઓએ ભાગ લીધો ભાદરવા મુદિ ૮ ભૂષની પૂર્ણાદુર્તિ થઈ અને પ્રવચનનો પુનઃ પ્રારંભ થયો શ્રી પાંચ નામ ભગવાનના ભવોત્તુ વિવેચન થાહુ જ હતું મરૂભૂતિના ત્રીલ ભવત્તુ વિવેચન થયું પચુપચુ પવનાં વિશેષ બ્રાહ્મ નોની ભલમ નોંધ લેવાણી હતી. ૧૧મી થી મુગાપુત્રનો અધિ કાર ભરાબર થાહુ થઈ ગયો અતિસ્મરણ જ્ઞાન થતાં શ્રી મુગાપુત્રે પોતાના આત્માને મોહથી કેવી રીતે પાછે હઠાવ્યો છે પ્રસંગ નિર્મોહ ભાવની હલકા છાંટણા કરી ગયો.

•

ગચ્છ નાયકનું સ્મારક

૪૨

(રાજકોટ ચોમાસુ ચાલુ)

પર્યુવલ પછીના દિવસોમા મૃગાપુત્રના અધિકાર પર નિરત પ્રવચનો થતા રહ્યા કાર્તિક પૂર્ણિમા સુધી મહાજનના વડામા જ વ્યાખ્યાન થયા ગુરુદેવની પ્રવચન શૈલી રોચક અને તાર્કિક હોવાથી જનેતામા ખૂબ જ રસ જળવાઈ રહ્યો શ્રાવકો નાના પ્રકાગ્ના વ્રત નિયમો ધારી તપઆદિ સ્વર કરણીમા વધારો કરતા ગયા શ્રી મણિભાઈ વનમાળીએ પૂ શ્રીચરણોમા કેટલાક નિયમો ધાર્યા એક વરસ માટે છ પ્રકારની અલગ અલગ પ્રતિજ્ઞાઓ લીધી શ્રી ભુદરભાઈ વનરાવને એક વરસ માટે કેટલાક નિયમો ધારણ કર્યા દલખાણીયાવાળા શ્રી હીરા-અદલાઈ તપસ્વી ગુહાજાના ઉપાશ્રયના ફાળા માટે આવેલા તેઓએ પણ પૂ ગુરુદેવ પાસે કેટલાક પચ્ચખાણુ કર્યા ફાળો પણ ઠીક થએલ હતો.

દિવાળી સુધી દર્શનાર્થી ભાઈઓની સારી ધમાલ રહી ગામ ગામના શ્રીસેલો દર્શન કરવા અને વિનંતિ કરવા આવતા જ રહ્યા જેતપુરથી ૧૧ ભાઈઓ આવ્યા હતા વિનંતિ કરી અલગ અલગ ખાતામા રૂ ૩૦૩ વાપર્યા ગોધાવીના ડાહ્યાભાઈ ૧૫ માણસો સાથે આવ્યા મોરબીના દલીચંદ મધવી આવ્યા તેઓએ પૂ ગુરુદેવને નવા ક્ષેત્રને લાલ આપવાની વિનંતી કરી જામનગરના ગોરધનભાઈ વકીલ તથા મીઠાના અગરવાળા શ્રી નટવરલાલભાઈ આવ્યા સાથે શ્રી ગોરધનભાઈના

ધમ પત્ની તથા તેમના ડુત્રને પુત્રવધુ પરિવાર સહ આત્મા તે
દરમ્યાન કુઠાવાવવાળા કાઠીઓનું પણ આગમન થયું હતું

વેરાવળશી લીલાધર હીરાચંદ્ર મુગચંદ્ર ગુલાબચંદ્ર ૧૨
માસુસો સાથે દશને આત્મા તેઓએ પ્રવચનનો લાભ લીધો
કમલ પૂજ્ય દેવજી સ્વામીની તિથિમા રૂા ૫૦૧ પૂ ૩૪૨
સિદ્ધજી મ ની તિથિમા રૂા ૧૨૨ આત્મા ભોળા અને
રાણપુરનેઃ આવક સહ પણ પહેાચેઃ જામનગરથી ઠેઠ પ્રાણ
જીવનભાઈ માણેકચંદ્ર દોશીએ ગુરુદેવના દશનનો લાભ લીધો
તેઓ સૌરાષ્ટ્રના સુપ્રસિદ્ધ ડોક્ટર છે સોલેરિયમ વિદ્યામા
વિશ્વવિખ્યાત ડોક્ટર તરીકે તેમની ગણના છે તેઓ ગુરુદેવ પ્રત્યે
અત્યંત શ્રદ્ધા ધરાવતા હતા. જુનાગઢથી જેઠાભાઈ રૂપાણી વડીલ
નો પરિવાર જાળાને, કમુ જાળેન સૌ દશ નાથ આત્મા એજ
વખતે વેરાવળશી ન્યાયચંદ્ર રામજી તેમના માતૃશ્રી સાથે
લાભ લેવા આત્મા આ નીતે દિવાળી સુધી ભજતજનેનો દશ
નાથી પ્રવાહ આજી રહ્યો

ભાદરવેઃ માસ કિતરતા સુધી જ્યાં ઠાણાઓની તબિયત
ઠીક ઠીક જળવાઈ રહી પછી કેમ જાણે તાવને વિશેષ આમ
ત્રણ મોકલવામાં આવ્યું હોય અને આત્મા પછી ધર ન છોડ
નાર મહેમાનની જેમ લપીઓ થઈને બેઠે હોય તેમ મોળા
મહારાજશી લઈને આગે ઠાણાઓને વારાફરતી લાભ દેવા
માઠયે પછી તો કટાણને કહ્યું કે કાઠી કહેજો; પરંતુ તાવ
તો કહે કે ખામ આમ ત્રણથી રાજકોટ જેવા સુધમાં આવ્યો
હુ અને આડુ લાલનપાલન થાય છે તો પછી જાઉં શી
રીતે ?

ગુરુમહારાજની તબિયત વધારે નરમ થઈ ગઈ શી
જનજીવનજી મહારાજને નસકોરી ફૂટવા માંડી છઠ્ઠા છઠ્ઠા ના
તપની જરની જણાવા લાગી છતાં અગુરુ સમય સુધી જીવવા

બાલી રહ્યા હતા મધુરકથા આતાજનોને રસતરંગાળ કરી
 દેવા એ ગુરુદેવની અનુપમ વચનકળા હતી

આના સુદ ૬ શ્રી દુલ્લભલભાઈ જેતાણી ગુરુદેવના કથન
 કરવા આવ્યા મોઝકના સિદ્ધ કહેવાતા ગુરુદેવ શ્રી પ્રાણુલાલ
 મ નુ ખમીર એઈને તેમના છાતી ઉછળવા માંડી આ
 દુલ્લભલભાઈને મૌરા દ્રના ખમીર માટે કિડુ ગૌરવ છે ગુરુદેવની
 હલક તેમના હૃદયને પ્રભાવિત કરી રહી ચારે બાજુથી સમ
 સમુદ્દશન અને વિનતિ માટે આવતા જ હતા બીલખાથી
 જેથલભાઈ ના ૧૯ જણ આવ્યા જમનગરથી મોતીચંદભાઈ
 દહીઆ ૩૫ માણસ સાથે વિનતિ કરવા આવ્યા તેઓ ગુરુદેવના
 અનન્ય ભક્ત હતા જગસરાથી ૧૧ ભાઈઓ ગુરુદેવના ચરણમાં
 ઉપસ્થિત થયા રાજકોટ શ્રીસચ્ચ આગતુક સ્થાપીને દશનાથી-
 ઓની સેવા બબ્બવી હાલ હોવામાં આગેકદમ હતો

ગુરુદેવના રાજકોટ ચાતુર્માસ દરમિયાન પૂજ્યશ્રી ૧૦૮
 શ્રી સપ્રદાય સસ્થાપક મહાપુરુષ શ્રી ડુગરસિદ્ધલ મ ના
 જીવનચરિત્રને પ્રકાશિત કરવાના આસરને પ્રેરણા મળી
 પ્રકાશન મુદ્રક યશુ દિવાળીના દિવસેમાં શ્રી મહાવીર નિર્વાણ
 ઉત્સવ ઉજવતા ગુરુદેવે બીધિક દિવાળી મનાવવા આદેશ
 આપ્યો જ્ઞાનદીપક સમાજમાં પ્રગટાય તે સાચા અર્થમાં
 દિવાળી છે તે વાત પર ભાર મૂક્યો પૂજ્ય શ્રી ડુગરસિદ્ધલ
 મ ના જીવનચરિત્રના દેખક શ્રી શાવિલાલ વનમાળી ગુરુદેવ
 પ્રત્યે બહુ જ શ્રદ્ધા ખરાવે છે તેઓ જન સાહિત્યને ધમના
 અભ્યાસી છે ગુરુદેવના દશન અથે આવે ત્યારે જોન આગમ
 બાબત ગુરુદેવ સાથે વિશદ ચર્ચા કરતા

શ્રી રામલભાઈ વીરાણીના હાથે રાજકોટમાં શ્રી
 ડુગરસિદ્ધલ જૈન પુસ્તકાલયનું ઉદ્ઘાટન થયું ત ચાતુર્માસની
 બીજી સિદ્ધિ હતી વીરાણી બધુઓ ગુરુદેવનો પગે બોલ

ઝીલતા અને ઉપદેશ શિરોધાર્ય કરી શાસન પ્રભાવનામા ખૂબ વૃદ્ધિ કરતા હતા. મેઘપુરવાળા શ્રી કાનજી પુરુષોત્તમે ચોથા વ્રતના પચ્ચાણુ લીધા. શુરુદેવે આ પ્રસંગે બ્રહ્મચર્યનો ભાવ અર્થ સહિત સમજાવી આ સનાતન વિષય પર માર્મિક પ્રકાશ નાખ્યો. આ બધા ધાર્મિક સામાયિક કાર્યો સાથે નાના મોટા ફાળા થતા જ રહેતા હતા. અરોડા સ્થાનક માટે રૂ. ૩૦૦નો ફાળો થયો.

રાજકોટ ચાતુર્માસ અનેક આરોહ-અવરોહ લેતુ ઘણા જ સમાધિ ભાવે સમાસ થયું ખાલાવાળા શ્રી ઝવેરચંદ બાદ-વજી ભાઈએ છેલ્લે દિવસે ભાવવાહી ભાવણ આપ્યું અને શુરુદેવના ચાતુર્માસને યોગ્ય શબ્દોથી ખીરદાન્યુ ચોમાસુ પૂરું થતા તપસ્વી શ્રી જગજીવનજી મ ની તબિયત નરમ થઈ ગઈ હતી. છેલ્લે તેમની તબિયત ન સુધરે ત્યાં સુધી રાજકોટમા વધારે રોકાણ પડશે એવી જાહેરાત થઈ.

કારતક વદ ૨ થી પુન જૂના ઉપાશ્રયમા પ્રવચન શરૂ થયા. મુખર્જી શ્રીસંઘના સિક્રેટરી ગિરધરભાઈ દક્ષતરી મુખર્જી ચાતુર્માસ કરાવાની વિનંતિ લઈ આવ્યા. શાસન, સમાજ, અને મધ્યમ વર્ગના ઉત્કર્ષ માટે તેમની સાથે ઘણી જાતની ચર્ચાઓ થઈ હાલ તુરંત સૌની તબિયતની પ્રતિકૂળતા હોઈ મુખર્જીને વિચાર મોકુફ રાખ્યો છે તેમ શુરુદેવે ઉત્તર આપ્યો.

કેટલાક દિવસ ત્યાં દવાખાનાના મકાનમા જ રોકાવાનું થયું બાદ મહારાજશ્રી ઉપાશ્રયના મકાનમા પધાર્યા ચાતુર્માસ પછી પખવાડિયુ અર્થાત્ કારતક વદિ અમાવાસ્યા સુધી શ્રી. મૃગાપુત્રનો અધિકાર ચાલુ રહ્યો. અતે શ્રી મૃગાપુત્ર મહામુનિ પરમ કૃપાળુ, ચરમ શરીર, કેવળ જ્ઞાની થઈ મોક્ષપદ પામી ગયા તેના પર પરમ વૈરાગ્ય પ્રેરક વિવેચન કરી મૃગાપુત્રનો અધિકાર સમાપ્ત કર્યો.

માતૃભાસ પછી હમણા ચાલ્યાસ વધારે રાજકોટમાં સ્થિરતા મળી પૂજ્ય ત. શ્રી. માણેકજી હજી મ. તથા શ્રી. દેવજી આમીની તિથિએ રાજકોટમાં જ ઉજવવામાં આવ્યા શ્રી તપ આવી જી મ. ની તિથિના દિવસે સ્થાનકવાસી જૈન' પત્રના સપા ૬૬ અવલોકાસ છગનલાલ સંઘવી તથા આગમ માતા શ્રી રતિલાલ ઠાશી શેલાનાની કાજરી હતી.

નિધિ પછી તુરતમા વિહારનો કાયદમ નિમિત્ત થયો જે પ્રથમ ગામમાં મહારાજ શ્રી પધારે ત્યાં જરીબોને અત્ત, વસ્ત્રનુ ફાન કરવું તેમ નક્કી થયું અને તે માટેનો ફાળો રૂ. ૬૦૦નો થયો. અત્યંત જશુનિહીમાં શુરુદેવતું બહેર પ્રવચન પણ રાખવામાં આવ્યું ત્યારબાદ પીઠકીયા હરબારના ઉત્તારે પધાર્યા.

વિદ્યાયના વિમળ વળામણા

૪૩

માગસર વદિ ૧૦ ના પીઠડીયા ઉતારેથી વિહાર કરી જ્યુબીલી પામે હાઈસ્કૂલમા પધાર્યા ત્યા પૂ ગુરુદેવે પ્રવચન આપ્યું પ્રવચન પછી શ્રી મણિભાઈ, પ્રાણજીવનભાઈ, મોહનભાઈ વૈદ અને પડિતજી સૌએ વિદ્યાયના બે શબ્દો બોલી શ્રદ્ધાજલિ અર્પણ કરી રાહત કાર્યમા ફાળો આગળ વધ્યો. ૨૭૫૦ રૂપિયા નોંધાયા વિહાર શરૂ થયો પણ રાજકોટના અજળ વધારે હતા માધાપુર પહોંચતા ગુરુદેવને ખૂબ જ તાવ ચડી આવ્યો. શરીર તપીને ત્રાણાના ઘડા જેવું થઈ ગયું આખી રાત તાવે મહેમાન-ગતી લીધી, સવારમા વિહાર ન થઈ શક્યો.

રાજકોટ ખબર મળતા શ્રી વીરાણી ચંદુભાઈ ડોક્ટરને તેડીને આવ્યા સંપૂર્ણ તપાસને અંતે શ્રી ચંદુભાઈએ એવો અભિપ્રાય આપ્યો કે ફેફસામા શરદી ભરાઈ ગઈ છે એટલે ન્યુમોનિયા થવાની શક્યતા છે માટે ડોળી દ્વારા પૂજ્યશ્રીને પુનઃ રાજકોટ લઈ જવા જરૂરનું છે શ્રીસંઘ તરફથી તુરત ડોળીને પ્રબંધ થયો શ્રી પ્રાણજીવનભાઈ ડોળીની વ્યવસ્થા કરી સાથે આવ્યા અને માગસર વદિ ૧૨ના માધાપર પુનઃ મહાવાડીમા ગુરુદેવની પધરામણી થઈ ત્યા શાહ ત્રબકલાલ દેવચંદ સાઈના નવા મકાનમા ઉતરવાનું થયું મકાન બધી રીતે અનુકૂળ હતું.

ડો ચંદુભાઈ, ડો લલ્લુભાઈ તથા તેમના પુત્ર પ્રસિદ્ધ

ઠા રત્નીકભાઈએ મળીને નિહાન કચુ ઉચિત ઔષધ ઉપચાર
 થઈ થયા ગો લાથી માણેક રત્નભાઈ જસાણી જેતપુરથી શ્રી
 કપુરભાઈ ગાંધી રેવાશ કરભાઈ તથા નાનાભાઈ કામદાર વગેરે
 હજારો બાર આવઠો સુખશાતા પૂછવા આન્યા પૂજ્યશ્રીને
 બીમારીને લાંબી પાછા ફરવું પણ તે સમાચાર સવત્ર ફેલાઈ
 ગયા આગલી નાદુરસ્ત તબિયત છતાં પૂજ્યશ્રીની કમરી
 બરાબર લખાતી રહેતી 'આજે ફલખાણીઆથી જમ તિલાલનો
 પત્ર હતો જે જગજીવન મુનિને વાચવા આપ્યો.' આવી ઝીણી
 નોંધ ગુરુદેવે તે દિવસની ગાયરીમાં લખી છે કેટલી સૂક્ષ્મતાથી
 પૂજ્યશ્રી નોંધ સંગ્રહ કરતા !

શ્રી પુનમચંદ્ર મંત્ર તરફથી પત્ર આવ્યો કે રાજકોટમાં
 રત્નચંદ્ર જ્ઞાનમંદિર ખોલવા બાબત આપનો શ્રી અભિપ્રાય
 છો? ગુરુદેવે જ્ઞાન-મંદિરની કલ્પનાનો સફળ સ્વીકાર કરતા યોગ્ય
 મત આપ્યો કે લીબલી અચ્છળા મુખ્ય ક્ષેત્રમાં આ સંસ્થા
 હોય તો વ્યવસ્થા સુદર જળવાશે ગુરુદેવ વ્યવહારિક કામમાં
 વ્યવહાર ઉચિત અભિપ્રાય જ આપતા ભાવવેગમાં ન તણાતા
 દીપ દંડિથી વિચાર કરી પગલું ભરવાનું ઠરેલું.

આજરોજ પોપ વરદિ ૮ ના રાજકોટમાં જેતુભાઈ આર્ચા
 હતા શિષ્ય શ્રી છબલભાઈ મ કાળધમ પામ્યા ગુરુદેવના
 આનંદમાં દિવસ ત આત્માને શાંતિ અપવામાં આવી ભાઈઓ
 બહેનોએ કાચોતસર કર્યા વરતણથી પ્રભાતેન દિક્ષાર્થી બહેન
 સાથે આન્યા વેરાવળ દીક્ષા સમયે પધારવા બિનતિ કરી શ્રી
 સુનીલાલ નાગજી શ્રી રામજીભાઈ વીરાણી, શ્રી. કાનજી પાનાજી
 અને જામનાના શ્રી માનસજીભાઈ વિગેરે પૂ. માણેકચંદ્ર
 મહાપાત્ર (બોળાક)ને સાથે પૂછવા જુનાગઢ ગયા તેઓશ્રીનું
 આપરેશન થયું હતું જેમ ગુરુદેવના નોંધ છે ચતિવધ શ્રી

હેમચંદ્રનું રાજકોટ આગમન થતા મહાવાહીમા પૃ ગુરુદેવને શાતા પૂછવા આંખ્યા પૂર્વ ગુરુવરોનું સ્મરણ એ સુખ્ય વાર્તા વિષય હતો

આજ દિવસે દગ્ધ્યાન સુપ્રસિદ્ધ આગમ પઠિતા શ્રી-લીલાવતીબાઈ સ્વામીનું રાજકોટમા પદાર્પણ થતા ધર્મ જાગૃતિમા વૃદ્ધિ થઈ તેઓ પોતાની શિષ્યાઓ સાથે ગુરુદેવના દર્શન કરવા માટે પધાર્યા વદન કરી સુખશાતા પૂછી તેઓએ સતોષ અનુભવ્યો તે સમયે દલપતભાઈ કોઠારી જેતપુરથી આંખ્યા હતા તેમણે મહાસતીજીને બરમાની યાદી કરાવી ત્યાર બાદ સમય સાર વાચન સખ ધે મીઠી ધર્મ ચર્ચા થઈ

રાજકોટના એક ભાવ દીક્ષિત શ્રી પ્રભાબેન દર્શન કરવા આંખ્યા તેમણે ઉજ્જવલ કુમારી મહાસતીજી પાસે દીક્ષા લેવાના ભાવ જણાવ્યા ગુરુદેવે જણાવ્યું 'ગમે ત્યાં દીક્ષા લેયો, મનની પરિપક્વતા પછી પગલુ બરતુ' એવું ઉચિત સૂચન કર્યું ચત્રભૂજભાઈ જેલમાથી છૂટયા પછી ભાનુભાઈ કોઠારી સાથે દર્શન કરવા આંખ્યા સામાજિક ચર્ચા થઈ

ભાવનગરમા પૂઠુંગરસિંહજી મ તું જીવનચરિત્ર છાપવાનું કામ શરૂ થઈ જતા ગુરુદેવને આનંદ થયો ગુરુદેવને આરામ મળતા સ્વાસ્થ્ય સુધારા પર ધ્યાન દેવાયુ તરવ પ્રેમી જીવે અવારનવાર ધર્મ ચર્ચા માટે આવતા રહેતા શ્રી. જગજીવનજી મ ફરીથી છઠ છઠનો તપ કરવા ભાગ્યા શ્રી મોટા રતીલાલજી મ ખડેપગે ગુરુદેવની એવા બખવતા હતા શ્રી નાના રતીલાલ મ સમય સમય પર પ્રવચન આપતા હતા ધર્મ પ્રચારનું કામ મહંજ ભાવે નિસ્તરી રહ્યું હતું

ગુરુદેવ પાસે ઘણા શાસ્ત્રીય પ્રશ્નોની નોંધ રહેતી તેઓની નિજાસાવૃત્તિ અતુટ હતી કેઈ શાસ્ત્રીય પ્રશ્ન આવે ત્યારે તુરંત જ નોંધ કરી લેવાની ગુરુદેવની ચીવટ હતી મારવાહી

સત જગુલાલ મ. નુ શિમામુ ખલાત કોત્રમાં હતુ ગુરુ
દેવ દેવ ઉત્તરશ્યન સૂત્રમાંથી ૨૬ પ્રશ્નો તેજોશીને પૂછાવ્યા.

તમિયત મુમરતા જ ગુરુદેવને પ્રસ્થાન કરવાની ઇચ્છા
હતી. રાજકોટમાં બધો સમય ચર્ચા ગયો હતો. અન્ય કોત્રો
ગુરુદેવના હયાત માટે તલસી રહ્યા હતા. વિહારની વાત થતા
શ્રીસંઘના બાઈજો વધારે આરામ લેવાનું કહી ગાંઠી રહ્યા
હતા. કલ્પવૃક્ષની છાયા છોડવા કેણુ નહોતે? બીજી બાજુ
શ્રીસંઘના અગ્રેસર બાઈજો બીજી શોમામુ રાજકોટ કરાવવા
માટે ગતિરીલ બન્યા હતા.

મહા સુદિ ૪ ના રાજકોટ શ્રીસંઘના બાઈજો વિધિસર
વિનતિ કરવા કોત્ર થયા. શ્રી રામજીભાઈ વીરાણી, સુનીલાલ
નામજી વિગેરે ૧૩ થી ૧૪ અગ્રેસરબાઈજો ગુરુદેવના ચરણમાં
ઉપસ્થિત થયા પૂ. શ્રી. કાનજી મ. પૂજ્ય શ્રી. પુરુષોત્તમજી
મ. તથા પૂ. ગુરુદેવને સાથે મળીને રાજકોટમાં શોમામુ કરવા
આશ્રમ કર્યો શ્રીસંઘનો આ રીતે સામૂહિક આતુર્માંસ કરાવવામાં
એક હેતુ પણ હતો. શ્રીસંઘે પ્રાથના કરી કે ‘ આપશ્રીની
શરીર ગિમિતિ બરાબર રહેતી નથી બહી કલ્પતા ઉપચાર
સારી રીતે થઈ શકશે અને આપ જેવા સમજ સતો રહેવાથી
નાજકોટ સમ વધારે સ્થગિત થશે. ’ સાથે સાથે શ્રીસંઘે
એક નવો પ્રસ્તાવ મૂક્યો કે ગોઠણ ગમ્મળના આતુર્માંસ વૈશાખ
પુનમના નીમામ છે તે બદલીને માલ કામણ કે ચૈત્ર સુધીમાં
બાહેર થવા બોઈજો તથી દૂરના સતોને વિનતિ કરવાનો
અવકાશ રહે.

ગુરુદેવે ખ્યાનથી શ્રીસંઘની વિનતિ સામળી. હાલ તુરત
તો કઈ ઉત્તર આપવાની શક્યતા ન બતાવી તિથિ પરિવર્તન
માટે આ પ્રસ્તાવ પૂ. પુરુષોત્તમજી સ્વામી. તથા પૂ. શ્રી.

કાનલ સ્વામી પાસે મૂકવા માટે ગુરુદેવે સૂચન કર્યું શ્રીસદા પ્રત્યે ગુરુદેવની કુણી લાગણી જોઈને સૌ હર્ષિત થયા. માગલિક સાલળી રવાના થયા બીજા બાબુ મહા સુદિ ૭ ને ગુરુવારના રાજકોટથી વિહાર કરવાનો નિર્ણય કર્યો

રાજકોટમા લાખા સમયની સ્થિરતા પછી પ્રસ્થાન હોવાથી જનતામા રહેલી ભક્તિ વિરહરૂપે પ્રગટ થયા અને પ્રેસને એક ઉછળતો આગર નજર સામે તરવરી રહ્યો

સવારથી ભક્તજનોના ટોળા ઉભરાઈ રહ્યા હતા ગુરુદેવના વિહાર સમાચાર સકળ શ્રીસદામા ઘેર ઘેર મળી ગયા હતા સમય થતા મહાવાડીથી શ્રેષ્ઠ આદરેમા સજ્જ થએલી મુનિ મંડળી માનસરોવરના હસોની હાર જેવી ચાલી નીકળી ગુરુદેવનું પ્રભાવશાળી સુખારવિન્દ આવકજનોના હૃદય આકાશમા ચદ્ર જેવો શીતળ પ્રકાશ પાથરી રહ્યું હતું ચદ્રની સાથે તારાઓના નૃથ જેવા શિષ્ય નિશાકરની શોભામા જાણે વૃદ્ધિ કરી રહ્યા હતા ભગવાન મહાવીરના જયનાદો વચ્ચે ગુરુદેવે સ્વચ્છ સરિતાના જળના જેમ બાણે વહી રહ્યા

દરબારગઢ રોડ પર થઈ માડવી ચોકે ઉપાશ્રયને સ્પર્શ કરી હાઈસ્ક્રીલ મેદાનમા ગુરુદેવ શિષ્ય મંડળ સાથે પધાર્યા જુલુસ થોડીવારમા સભાડપે ફેરવાઈ ગયું હજારો નરનારી ઉપસ્થિત હતા શહેરમાથી મહાસતીજી વૃન્દ પશુ ગુરુદેવોને વિદાય આપવા માટે પધાર્યા હતા ડો લલ્લુભાઈના મોટાભાઈ શ્રી છગનભાઈ અમદાવાદથી રાજકોટ આવેલા હતા તેઓએ ગુરુદેવને થોડું પ્રવચન આપવા પ્રાર્થના કરી તેમને પ્રવચન સાલળવાની તીવ્ર ઇચ્છા હતી એક ભવ્ય જીવની ભાવનાથી સમસ્ત સમુદાયને અનુપમ લાભ મળ્યો ગુરુદેવે ૧૫ મિનિટ અમૃતવચનો સાલળાવવાની કૃપા કરી સૌના અત કરણના

આ મીઠી ખસરીનો વિયોગ ખડકી રહ્યો માગલિક સંભળાવામું
સૌએ યથાશક્તિ મત્, નિયમ પ્રતિજ્ઞા, પથખાણ કર્યા

શ્રી અકુમાર વખતવડે આગળથી હાજર રહી હરખારી
કિનારામાં ઝુરુદેવને બિરાજવાની વ્યવસ્થા કરી હતી. તદ્દનુસાર
પૂજ્યશ્રીએ ત્યાં નિવાસ કર્યો સાજ સુધી રાજકોટ સંપ્રમાંથી
હથ નાર્યોએનો એકધારે પ્રવાહ બાહુ રહ્યો સૌ આવી આવીને
ઝુરુદેવના ચરણે ઝુક બાવે પોતાના વદન અપહ્નુ કરી જતા
જતા પૂજ્યશ્રી સૌના ઉપર આશીર્વાદ વરસાવી રહ્યા હતા.
માગલિકના શબ્દો ઝુજતા જ રહ્યા સંખ્યાના પ્રતિક્રમણ પછી
સતેએ વિદામ છીધા.

હાવારની ભક્તિ

૪૪

રાજકોટથી વિચરણુ શરૂ થતા સતોના હૃદયમાં વિહારનો
જિભ ગ ઉભરાતો હતો આઠ માસની પગ બધણુ પછી વિહાર
સુક્રિતા દ્વારા જૂઠ્ઠા હતા નાના ગામોમાં શ્રીસંઘ તૃપિત
નેત્રથી શુરુદેવોના આગમનને ઝખી રહ્યા હતા રાજકોટ
નિવાસ હરગ્યાન સરપદડે શ્રીસંઘના લાઈએ બહેનો બરાબર
શુરુદેવના અરણ્યે દર્શન માટે દોડી આવતા

સરપદડે ધર્મપ્રેમી અને ધર્મજાણુ આવકોથી સભર હતું
સરપદડે શ્રીસંઘ નાનો છતા પોતાની ભક્તિ અને જ્ઞાન
ઉપાસનાથી ખૂબ જ પ્રસિદ્ધિ પામ્યો હતો સતોને સરપદડે
જવામાં અનેરો ઉત્સાહ થતો સરપદડે એ પૂ.શ્રી જશાણુ
મહારાજની આરાધના બુધિ બન્ધુ હતું શુરુદેવને સરપદડે
પધારવા માટે નિરતર વિનંતિ થઈ હતી

વેળાગામ ઢોકરિયા થઈને સરપદડે જવા માટે શુરુદેવે
રાજકોટથી પગ ઉપાડ્યો જ્યાં જ્યાં ગામડામાં પૂજ્યશ્રી દોકાયા
ત્યા વીચણી લાઈએ તરફથી ગરીબોને વજ્ર દાન કરવામાં આવ્યું
હતું પૂજ્યશ્રીના દર્શન કરી કેપડું લઈ ગરીબજન પ્રકુલિત
બની જતા હતા અહીં જામનગરથી હો પ્રાણુવનલાઈના
પિતાશ્રી પરિવાર સાથે દર્શન કરવા આવ્યા એ જ વખતે
વેરાવળથી લાઈએ બહેનો આવેલા તેમને લઈને રાજકોટમાં
લાઈએ દર્શન કરવા માટે આવ્યા સરપદડેના આવકો તે

હાજર હતા. / સર્વત્ર આનંદ થઈ રહ્યો ઢોઢરિયા આવતા સરપદ્મથી શ્રી સૌભાગ્યચંદ્રસાઈ વગેરે છ આવકેા હરખાતે અહેરે ગુરુદેવના ચરણોમા હાજર થઈ વાઢી રહ્યા.

મહા મુહિ દશમના સરપદ્મમાં પ્રવેશ થયો તતુ ધણી અનુકૂળ હતી ધમ બાણ આવકેાને રોમરોમ આનંદ વ્યાપી રહ્યો સતોની અમૃતમયી વાણી સામળીને સરપદ્મ બાણે પોતાની ખ્યાસ પુત્રવવા લાગ્યુ ગામની સમગ્ર જનતા ગુરુદેવના પ્રવ અનમા ઉમવા લાગી પ્રતિદિન સવારમા બ્યાખ્યાન બાણુ રહેતુ રાત્રે જ્ઞાન વ્યખાનો કાષ કંમ રહેતો.

પઠધરી કાળાવઠ કંઠોરકા પોરાણ અને મુક્તવાનપુરના આવકેા ગુરુદેવના દશ ન માટે સરપદ્મકે સ્થિરતા હરમ્યાન દશ ન કરવા માટે પદાર્થો હતા સરપદ્મના ભાઈઓએ અતિથિઓની કાર્તિક સેવા બબલી ઉત્તમ લાભ લીધો.

પૂજ્યશ્રીએ સરપદ્મની વિશેષ ભાવના લક્ષમા લઈ બાઢ દિવસ મુખી સ્થિરતા કરી તા ૧૪૨૪૩ના રોજ સરપદ્મમાં પદ્મસામણી અઈ પ્રવચનનો રત્ર ખૂબ જ ભાગ્યેા તારિવક અને ધાર્મિક ભાવોની મુગધથી ભરેલી મધુર વાણી સહજજનોને ખૂબ જ આકર્ષા રહી કેમશઃ નિગ્નેાહ્ય વિષયપર વિવેચન થયા (૧) કલ્પેન્દ્રિયનો સદુપયોગ (૫) ત્માગ વૈરાય અને આત્મ વિકાસની શ્રેણી

- (૨) અમરત્વથી અમર થવાય (૬) જ્ઞાની પુરુષોના હૃદય કેવા ?
 (૩) યાવકની દિનચર્યા (૭) જ્ઞાનથી મનોવિજય
 (૪) બુદ્ધિદેહ તત્ત્વવિચાર

અમલ બગલથી હરરોજ વિનંતિનો પ્રવાહ બાણુ રહેતો પઠધરીના પોપ/ભાઈ કાર્તિક વિનંતિ કરી ગયા કેશવલાલ તલકબંદસાઈ તથા પોરાણના કામદાર, મધુરદાસ પોપ/ દશ ન કરવા માટે બાબ્યા બોઢલથી શ્રી વીમનભાઈ મુક્તવાન પુરવાળા

ચીલખાના પ્રાણુજીવનભાઈ તથા છોટાલાલભાઈ મેદરડાના બુદરજીભાઈ અને લાઠીયા મોટર દ્વારા દર્શનાર્થે આબ્યા રાજ-
ગેટથી કીરચદ કચરાભાઈ પધાર્યા

સરપદડમા પ્રવચનના પ્રભાવે ઘણા ભાઈઓ તથા બહેનોએ સભેડે ચોથુવ્રત આરંભ્યુ શ્રી અદરજી ઘેલાભાઈ અને તેમના ધર્મપત્ની શ્રી ગંગાબાઈએ બ્રહ્મચર્યવ્રતનો પ્રારભ કર્યો સરપદડમા રૂા ૨૫૧, ગરીબજનોની સેવા માટે અર્પણ કર્યા. શ્રી ધનજીભાઈ ઘેલાએ ચોથુવ્રત સ્વીકારી ઉત્તમ લાભ લીધો એજ રીતે ભીમજી તારાચદ, સરપદડવાસીએ ચોથુવ્રત આદરી અનુપમ લાભ લીધો ઉપરાત બીજા ઘણા વ્રત પચખાણુ થયા

સરપદડતું હૃદય જીતી અને ત્યાની જનતાને લકિતરસમાં ભીજવી ગુરુદેવે પ્રયાણ કર્યું મહા વહિ ત્રીજ ને સોમવારના બપોર પછી ગુરુદેવો કેરાળા તરફ વિચરણ કરી ગયા સરપ-
દડના આઠ શ્રાવકો વિહારમા સાથે ચાલ્યા રાત્રિના જામનગરથી હિમચદ ગોરધનભાઈ તથા તેમના પરિવાર લાલજીભાઈ વગેરે ભાઈઓ મોટર લઈ દર્શન કરવા આવી પહોંચ્યા ગામડામા ગુરુદેવોને મળતા ધન્યતા અનુભવી

ક્રમશઃ કેરાળા, ઈંટાવા, ખીરસરા, આદિ ગામોનો સ્પર્શ કરી ચીલડા જવા માટે ભેઠો બાધી, ત્યા જામનગરથી લાવ લીક્ષિતા શ્રી છબલબાઈ સરપદડ થઈને ખીરસડા સવારમા આવી ગયા પૂજ્ય મહારાજશ્રીને રોક્યા પોતાની તુરતમા દીક્ષા લેવાની ભાવના જણાવી દીક્ષા પ્રસંગે અવશ્ય આપે પધારવાનું જ છે તેવી હાદિંક વિનંતિ કરી શુ વૈરાગી જીવેની હૃદયની ભાવના ખાલી બય ? ગુરુદેવોનો ચીલડાનો વિહાર અટકી ગયો ચીલડા ન જતા જામનગર જવા માટે વડા જવાનું નક્કી થયું

ખીરસરામા પાલનપુર નિવાસી શ્રી અમૃતલાલભાઈ ન્યાયાધીશ હતા અને શ્રી પોપટભાઈ (સાયલાના) કારભારી હતા. બંને ભાઈઓ દેશવાસી છતાં ગુરુદેવો પ્રત્યે અનુપમ ભક્તિ દર્શાવી ત્યાંના હજાર તથા તેમના પરિવારે પ્રવચન વિગેરેના વિશેષ લાભ લીધો.

ખીરસરાથી વડા આજમન થયું અહીં આવતા શ્રી જગજીવનજી મુનિને છાતીમા શૂળ નિકળતા તકલીફ થઈ ગઈ. જામનગર જવાનું જરૂરી હોવાથી મેળા રતીલાલજી મહારાજ તથા જગજીવનજી મુનિ ઠા. ર. ત્યાં રોકાણુ. મહારાજશ્રી નગર પીપળીયા પધાર્યા ત્યાં બે ત્રણ દિવસ રોકાયા. જામનગરથી ફરીમા મેલીજીદ ભાઈલાલભાઈ વિગેરે પુનઃ દીક્ષા પ્રસન્ન પધારવાની વિનંતી કરવા આજ્ઞા વડામાં મુનિશ્રી જગજીવનજી મહારાજની તબિયત વધારે ખરાબ થઈ ગઈ શ્રી મેહનભાઈ નગરપીપળીયાથી વડા અમા ઠાળી દ્વારા વિદ્યાર કરાવી બંને મુનિવરોને નગરપીપળીયા લઈ આજ્ઞા પુનઃ ત્યાં સૌ મુનિ જોની મુલાકાત થઈ.

કેટલાક દિવસ મુખી તબિયતની પ્રતીક્ષા કરવામા આવી. છેવટે નિજુ થઈ કરવામા આવ્યો કે શ્રી રતીલાલજી મ. તથા શ્રી જગજીવનજી મ. બંને ઠાણા આ જાણુ વિચરણુ કરશે અને ગુરુદેવ અન્ન મુનિવરો સાથે જામનગર પધારશે. નગર-પીપળીયા ગુરુદેવના નિવાસ હરઆન જોઈ ધર્મકેંદ્ર બની ગયું. જામનગર રાજકોટ, કાળાવડ આદિ ગામોથી બરાબર શીસ થતા ભાઈઓ બહેનો આવતા જ રહ્યા. મેહનભાઈએ પોતાના આંગણે ગુરુદેવ બિરાજતા હોવાથી જનન્ય સેવા બજાવી. વેરા પોપટભાઈદેવસી અને તેમના ધર્મ પત્ની રામકુવર બહેન તથા શ્રી મેહનભાઈ અને તેમના ધર્મ પત્ની રામકુવર બહેન આ બંને દ્વારા પતિ મુતલોએ

ઝોથા વ્રતના પચ્ચખાણુ કરી અનુપમ લાલ લીધો તેઓ તરફથી
સઘજમણુ થયુ રૂપિયા ૨૫ પારેવાની ચણુમા વાપર્યા

કાળાવડથી ગુલાબચદ કડવાના દીકરા બચુભાઈ સાથે
ઝવેરચદ કડવાના પુત્ર ખડુભાઈ, છગનભાઈ દોશી વગેરે દર્શન
માટે આવ્યા તેઓની સાથે ચરોતરના વધાસીયા ગામના રહે
વાળી શ્રી હનુમાનદાસ જેઓ આર્યસમાજ હતા, તેઓ આવ્યા
તેમણે સારી એવી ધર્મચર્ચા કરી, ઉપદેશ સાલળવાની ભાવના
પ્રગટ કરી ગુરુદેવે નાનુ એવુ પ્રવચન આપ્યુ આથી તેઓ
ઘણા જ સતુષ્ટ થયા તેઓ સૌના તરફથી સઘજમણુ થયુ
અને સાદર વહેચવામા આવી

જામનગરથી સઘરાજ વઝીલના પુત્રી શ્રી મણિખહેન બે
ચાર ખહેનો સાથે દર્શન કરવા આવ્યા આખા ગામના બાળ-
કોને તેઓએ માકર વહેચી કોળીવડથી ત્યાના વહીવટદાર
શ્રી અમીચદભાઈ સઘાણી દર્શને આવતા તેઓએ વાટકા તથા
માકરની લહાણી કરી લાલ લીધો નગરપીપળીયામા ધરાબર
પ્રવચન આહુ જ રહ્યુ નિરતર બહારથી આવતા લાઈઓ ખહે
નોને પ્રવચનનો લાલ મળી જતો

રાજકોટથી માણસ પત્ર લઈને આવ્યો શ્રી રળીયાતખાઈ
આર્યાજ દેવલોક પધાર્યાના સમાચાર મળ્યા દિવગત આત્માની
શાંતિ માટે ગુરુદેવે સ્વયં વિધિ કરાવી તથા તેમના શિષ્યા
પરિવાર માટે આશ્વાસન પાઠવ્યુ આજના પ્રવચનમા દ્રવ્ય
ચડાળ અને ભાવ ચડાળનુ વિવેચન કરવામા આવ્યુ જાતિ
ચડાળ અને કર્મ ચડાળના પ્રસિદ્ધ લેદની તુલના કરી લોકોને
અસલી ચડાળપણના દર્શન કરાવ્યા

ગુરુદેવ ન પધારે ત્યા સુધી જામનગર દીક્ષાનુ મૂહુર્ત
લખાઈ જતુ હતુ નગર પીપળીયાથી વિહાર કરી ચારે ઠાણુ

ખીરસરામાં પાલનપુર નિવાસી શ્રી અમૃતલાલભાઈ ન્યાયાધીશ હતા અને શ્રી પોપટભાઈ (સાયલાના) કારભારી હતા. જને ભાઈઓ રેશવાસી હતા. ગુરુદેવો પ્રત્યે અનુપમ ભક્તિ દર્શાવી ત્યાંના દરબાર તથા તેમના પરિવારે પ્રવચન વિગેરેનો વિશેષ લાભ લીધો.

ખીરસરાથી વઠા આમનસુખ બહી આવતા શ્રી જગજીવનજી મુનિને છાતીમાં શૂળ નિકળતા તકલીફ થઈ ગઈ. આમનગર જવાનું જરૂરી હોવાથી મોગા રતીલાલજી મહારાજ તથા જગજીવનજી મુનિ ઠા. ૨ ત્યાં રોકાણુ. મહારાજશ્રી નગર પીપળીયા પધાર્યા ત્યાં બે ત્રણ દિવસ રોકાયા. આમનગરથી દહીયા મોતીચૂર ભાઈલાલભાઈ વિગેરે પુનઃ દીક્ષા પ્રસંગે પધારવાની વિનંતી કરવા આબ્યા. વઠામાં મુનિશ્રી જગજીવનજી મહારાજની તબિયત વધારે ખરાબ થઈ ગઈ. શ્રી મોહનભાઈ નગરપીપળીયાથી વઠા ગયા. ઢોળી દ્વારા વિદ્યાર કરાવી અને મુનિવરને નગરપીપળીયા લઈ આબ્યા. પુનઃ ત્યાં સૌ મુનિઓની મુલાકાત થઈ.

કેન્દ્રાક દિવસ સુધી તબિયતની પ્રતીક્ષા કરવામાં આવી છેવટે નિવૃત્ત કરવામાં આબ્યો કે શ્રી રતીલાલજી મ. તથા શ્રી જગજીવનજી મ. અને ઠાણુ આ બાબતુ વિચારણુ કરશે અને ગુરુદેવ અન્ય મુનિવરો સાથે આમનગર પધારશે. નગર-પીપળીયા ગુરુદેવના નિવાસ દરમ્યાન એક ધર્મકેન્દ્ર બની ગયું. આમનગર રાજકોટ કાળાવડે આદિ ગ્રામોથી બરાબર સાંચ થતા ભાઈઓ બહેનો આવતા જ રહ્યા. મોહનભાઈએ પોતાના આ. લે. ગુરુદેવ બિરાજતા હોવાથી અનન્ય સેવા જાળવી. વૌરા પોપટભાઈદેવસી અને તેમના ધર્મપત્ની રામકુવર બહેન તથા શ્રી મોહનભાઈ અને તેમના ધર્મપત્ની રામકુવર બહેન આ અને દ. વતિ મુજલોએ

ઝોથા યતના પચખાણુ કરી અનુપમ લાલ લીધો તેઓ તરફથી
સઘજમણુ થયુ રૂપિયા ૨૫ પારેવાની ચણુમા વાપર્યા

કાળાવડથી ગુલાબચદ કડવાના હીકરા મચુભાઈ સાથે
ઝવેરચદ કડવાના પુત્ર ખડુભાઈ, છગનભાઈ દોશી વગેરે દર્શન
માટે આંખ્યા તેઓની સાથે ચરોતરના વધાસીયા ગામના રહે
વાસી શ્રી હનુમાનદાસ જેઓ આર્યસમાજ હતા, તેઓ આંખ્યા
તેમણે સારી એવી ધર્મચર્ચા કરી, ઉપદેશ સાબળવાની લાવના
પ્રગટ કરી ગુરુદેવે નાનુ એવુ પ્રવચન આપ્યુ આથી તેઓ
ધણા જ સતુષ્ટ થયા તેઓ સૌના તરફથી સઘજમણુ થયુ
અને સાકર વહે ચવામા આવી

જામનગરથી સઘરાજ વકીલના પુત્રી શ્રી મણિબહેન જે
ચાર બહેનો સાથે દર્શન કરવા આંખ્યા આખા ગામના બાળ-
કોને તેઓએ સાકર વહે ચી કોળીવડથી ત્યાના વહીવટદાર
શ્રી અમીચદભાઈ સઘાણી દર્શને આવતા તેઓએ વાટકા તથા
સાકરની લહાણી કરી લાલ લીધો નગરપીપળીયામા ખરાખર
પ્રવચન ચાલુ જ રહ્યુ નિરતર બહારથી આવતા લાઈઓ બહે
નોને પ્રવચનનો લાલ મળી જતો

રાજકોટથી માણસ પત્ર લઈને આંખ્યો શ્રી રળીયાતબાઈ
આર્યાજ દેવલોક પધાર્યાના સમાચાર મળ્યા દિવગત આત્માની
શાંતિ માટે ગુરુદેવે સ્વયં વિધિ કરાવી તથા તેમના શિષ્યા
પરિવાર માટે આશ્વાસન પાઠવ્યુ આજના પ્રવચનમા દ્રવ્ય
ચડાળ અને લાવ ચડાળતુ વિવેચન કરવામા આવ્યુ જાતિ
ચડાળ અને કર્મ ચડાળના પ્રસિદ્ધ ભેદની તુલના કરી લોકોને
અસહી ચડાળપણના દર્શન કરાવ્યા

ગુરુદેવ ન પધારે ત્યા સુધી જામનગર હીક્ષાતુ મૂઢુત
લખાતું જતું હતું નગર પીપળીયાથી વિહાર કરી ચારે ઠાણા

મેઘપુર પધાયા મેઘપુર પધારતા સારો જીવો સઘ સમુદાય
 જોઈત્ર થઈ ગયો રાજકોઠી કાનજી પાનાચક બાનુભાઈ કેઠારી,
 કપુરચક રણછોડ, ઝવેરચકભાઈ જીવરાજકા મુનીભાઈ નાગજી
 દામાણીજી ખીરભાઈ કેઠારી, સેકેટરી પ્રાણજીવનભાઈ મોહનલાલ
 કપુરચક વગેરે ભાઈજો આવ્યા જામનગરથી ભાઈલાલભાઈ
 દીપા જેસુગભાઈ કચરભાઈ રામચંદ્રભાઈ મોદી બાનુભાઈ
 ઝીલ્લા અને લાલજીભાઈ આવ્યા હીક્ષા પર પધારવા ખૂબ જ
 આગ્રહ કર્યો

ગુરુદેવે સમય જોઈને નગર પીપળીઆતા છૂટું ઉપાશ્રયની
 વચ્ચા કરી વાતચીત થતા ત્યાં જ રૂપિયા ૮૧૬ના ફાળો થઈ
 ગયો. નગરપીપળીઆના શ્રી મોહનભાઈજો આજે સુધજમણ
 આપ્યું હતું સૌ જમીને તૃપ્ત થયા મોહનભાઈને પછુ ધણે
 સતોષ થયો ગુરુદેવની જમકાર જોલાવતા સૌ રવાના થયા

શ્રી. છબલભાઈની દીક્ષા મહોત્સવ

૪૫

મુનિશ્રી જગજીવનજી મહારાજની તબિયત ઠીક ન હોવાથી ગુરુદેવતુ મન માનતુ ન હતુ કે જે ઠાણા અલગ પડી જામનગર દીક્ષા પગ પધારે જગજીવનજી મ તુ દહેવાતુ હતુ કે “આપ પધારો અમે જે ઠાણા આ બાળુ રોકાશુ હપ્કત નહિ આવે પુન જામનગર શ્રીમઘનો પગ આવ્યો કે છબલભાઈ (દહીયા પગિવાર)ની દીક્ષા સવત ૧૯૯૬ રાજણુ વદિ સાતમને ગવિવારના ગખવામા આવી છે અહીના શ્રીમઘની ગુરુદેવના ગરણુમા હાર્દિંડ વિનતિ છે કે આપ અહી દીક્ષા પ્રમગે લાભ આપી અમાગ નગરને પાવન કરો”

ગુરુદેવે જવાબમા લખાવ્યુ કે ‘જગજીવનજી મુનિની તબિયતની અનુગ્રતા પ્રમાણે નિર્ણય થશે’ બીજે દિવસે સૌ મુનિઓએ મળીને નિર્ણય કર્યો કે જે ઠાણા આ બાળુ રોકાશે અને ગુરુદેવ તથા શ્રી નાના રતીલાલજી મ જામનગર લાભ આપવા પધારશે દરમ્યાન બાવીસીના ગરવાળાવી ભાઈઓ વલ-ભજીભાઈને ત્યા વરસીતપના પારણા પર પધારવાની વિનતિ માટે આવ્યા ગણપુરથી શ્રીમઘનો પગ આવ્યો કે અપામેનની દીક્ષા માટેની આજ્ઞા તેમના કુટુંબીજનો તરફથી મળી ગઈ છે પૂજ્યશ્રીએ આ બધી બાબત લક્ષમા ગખી જામનગર પ્રસ્થાન કર્યું

કાળાવડના છ ભાઈઓ કાળાવડ લાભ આપીને જામનગર પધારવાની વિનતિ કરવા આવ્યા બેઠાલાલ પ્રેમચંદ, ધરમશ્રી સુદંડ, ઠગનલાલ જાદવજી, વડીલ જાદવજી નાવાલાલ, વડીલ

છગનલાલ તથા સુનીભાઈ આ છએ ભાઈઓએ આગ્રહભરી વિનંતિ કરી મેઘપરથી મોતી મહેતાના વડાળા જવાનું હતું સવારમાં બે ઘણા છુટા પંચા વિહાર શરૂ થયો છુટા પડતા આરે ઠાણને સંવેદન થયું કર્તવ્યની પ્રધાનતા સમજી લીએ સમભાવ ઢાળ્યો વડાળામાં ટેનના આઠ ઘર છે પાળા પધારતા પૂજ જ ધમ જ્ઞાનક ઉપજ્યો સૌ ભાઈઓએ સદ્ગુણથી કમુ નગરપાલગીથી શ્રી. મોહનભાઈ તથા ઠાળાવડથી છગનભાઈ ફોશી આવેલા શીશાગ્રના પાચ ભાઈઓ ફોશન માટે આવ્યા હતા સવારે સાકરની લાણી થઈ

વડાળાથી વિહાર કરી સીધા ઠાળાવડ પધાર્યા ઠાળા— વડા જ્ઞાનક ઉત્સવ વર્તાઈ રહ્યો. એક માઈલ સુધી સેકડો આવક આવ્યાં. સામે લેવા માટે આવ્યા ઠાળાવડમાં એ સમયે જાવભાઈ સ્વામી સતીકભાઈ મોટાપુરીભાઈ નાના સતીકભાઈ આદિ પાચ ઠાણા બિરાજતા હતા તેઓએ ગુરુ-દેવનું હાર્દિક સ્વાગત કમુ ઉચિત ભવહારથી સાતા ઉપ-ભવી પૂજ્યશ્રી લોકાગ્રહીય ઉપાસ્યમાં જિતવાં હતા.

બ્રમનગર માટે શીલતા હોવાથી બે દિવસનો જ કાચ કમ હતો શ્રી બચુભાઈ વઘીલે વસ્ત્રથીપુરના શામ લખાણ સુબધી કેટલીક ઐતિહાસિક માહિતી આપી સારી જોવી ચર્ચા કરી બીજે દિવસે સવારના પ્રવચનમાં અપાર શીલ હતી. જ્ઞાનીની અસેવ વાણી અને ઓતાળોની પાત્રતા” ઉપર ગુરુદેવ પ્રવચન આપ્યું ઓતાળો મત્રસુખ બન્ધા બપોર સુધી ઉપાસ્યમાં જ્ઞાનવચનના ફરબાર બાહતો જ રહ્યો પગેલ ઠો. આ. મોરારજી ભટ્ટજીએ બંતે શબ્દનાભ્યુત્પત્તિ વિષયમાં ચર્ચા કરી બપોર પછી વિશેષ તાત્ત્વિક ચર્ચા રાખવામાં આવી ગુણસ્થાનના કમિક વિહાસમાં આવતી ક્ષપક ઉપાસ્ય એધિના વિલાજન

ક્યારે, કેવો અને શા માટે તે મુખ્ય વિષય હતો ઉપશમ શ્રેણિમાં ચહેલા જીવના પતનમાં ૧૧ ગુણસ્થાને ઉદય, ઉદીરણા શુ ભાવ લખવે છે તે બાબત પૂજ્યશ્રીએ જોડાણથી વિવેચન કર્યું

સાજના અહીંના રાજકવિ શ્રી માવદાન લીમણ તથા તેમના બાઈ વકીલ ચતુરજી લીમણ દર્શનાર્થે આવ્યા હતા એક કલાક ગુરુદેવના સાનિધ્યમાં ગાળ્યો પ્રથમ નાના રતીમુનિએ એક ભજન સભળાવ્યું ત્યારબાદ કવિએ સ્વરચિત તથા પ્રદાન દહના ગાયન-ભજન સભળાવ્યા ઉપસ્થિત જનતાને આનંદ થયો તેઓ આ સત્સંગથી ખૂબ જ હર્ષ પામ્યા

જામનગરથી બાતુભાઈ ઝીણાભાઈ, ભાવદીક્ષિત છબલબેન તથા નવલબેન સૌ દર્શનાર્થે આવ્યા ઉપરાંત કેશવજી આણુદણ શ્રી પુનાતર વકીલ પોતાના પરિવાર સાથે ગુરુદેવની સેવામાં આવ્યા સૌ દર્શન આદિ લાભ લઈ તૃપ્ત થયા

પાત કાળાવઠવી વિહાર શરૂ થયો આશરે ચારસો માણસો વળામણામાં હતા વાવડીમાં શ્રીસદ્ધ તરફથી વળામણાનું જમણું થયું શ્રી છગનભાઈ દોશી તથા છગનભાઈ વકીલ વિહારમાં આગળ આવ્યા

ક્રમશઃ ખડેરા, જગા, અલીઆબાડા અને હાપા થઈ ગુરુદેવ જામનગર પધાર્યા માર્ગમાં બાતુભાઈ, જેસીગભાઈ, હીયા, વલમજીભાઈ સૌ અવારનવાર દર્શનાર્થે આવ્યા હતા. અલીઆબાડામાં શ્રીસદ્ધ જમણું થયું જામનગરથી ૪૦૦ બાઈએ ભહેનો આવ્યા હતા શ્રી છગનભાઈ અહીંથી પાછા કાળાવઠ ગયા હાપા પધારતા તે જામનગરથી સારોએવો આવક સમુદાય દર્શનાર્થે આવી ગયો હાપામાં ૬૦૦ માણસોની હાજરી હશે

રાજકોટથી યુનિલાલ સોમચંદ ગુરુદેવ પાસે આત્મા તેઓએ
શ્રી લીલાવતીબાઈ સ્વામી સાથે તેમના બાપી જે મુવરખાઈ
દીક્ષા લેવા માટે છે તેથી થયેલા ઉદ્ઘાપેઠની વાત જણાવી.
ગુરુદેવે સૌને સમજાવ રાખવા માટે સલાહ આપી અને કેવળી
ગમ્ય જાવોની મહત્તા સમજાવી

હાપાથી જામનગર પ્રવેશ થતા સકળ સથમા અપૂર્વ
જ્ઞાનદ છવાઈ ગયો. સમગ્ર સમાજ ગુરુદેવને લેવા માટે આગ્યો
હતો. જે વખતે ઉજ્જવળાઈ મહાસતીજી ઠાણા પ જામનગરમા જ
બિરાજતા હતા. જે માઈલ સામા આવી સાંધીજી સમુદાયે ગુરુ
દેવનું સ્વાગત કર્યું. લોકાગમ્યીય જૈનશાળામા માનસિક
સમજાવાણુ

ગુરુદેવની પધરામણી અને દહીઆ પરિવાર લેવા સમુદ્ધ
પરિવારમાથી શ્રી છળલબાઈનેની દીક્ષા સેનામાં મુગધ લેવો
પ્રસન્ન હતો. સમસ્ત સમાજમાં જ્ઞાનદ અને ભક્તિની ઘોળ
છિંટવી હતી. શાસન પ્રભાવનાની અપૂર્વ તક હતી. લોકાગમ્યના
જૂના ઉપાગ્રહે ગુરુદેવના પ્રવચન શરૂ થયા. પૂજ્યશ્રીની મધુર
ભક્તરી પર સમાજ કુલવા લાગ્યો. મુખ્ય વિષય હતો 'મનુષ્યત્વ'
દીક્ષાનો દિવસ ખલુ નજીક જ હતો.

દીક્ષા પ્રસન્ને લાલ લેવા માટે સર્થે જોકે શુભદાળે શરૂ
કર્યો. દાળાની વહેચણી નીચે પ્રમાણે કરવામાં આવી હતી.
આઠ જ્ઞાના જૈન આવિકા શાળા જે જ્ઞાના જૈનશાળા જેજ્ઞાના
જીવદમા જે જ્ઞાના સ્થાનક, જે જ્ઞાના રાજકોટ સ્થા જૈન ગુરુકુળ
માટે રખાયલ દીક્ષા દિવસ સુધી દાળો બાણુ જ રહ્યો. સારી
જેવી રકમ ભરાતી ગઈ

આજે દાળણુ વદિ ૭ ને રવિવાર શ્રી છળલબાઈનેની દીક્ષા
દિવસ હતો, સવારે ૬ વાગે ખામધૂમથી વરસાદો નિઠ્ઠ્યો.

તળોળી શ્રી કુલચંદ બાઈના ઇદ્રમહેલમાં, દીક્ષા આપવાની હતી
લગવાન મહાવીર સ્વામીના જયનાદ સાથે વિશાળ જનસમૂહ
દીક્ષા મહપમા આવી પહોંચ્યો. પૂજ્યશ્રીએ સ્વયં દીક્ષાનો પાઠ
બજાવ્યો. સમગ્ર વિધિ કરાવી દોઢ કલાક સુધી વિવેચન થયા
પછી અતિમ વિધિ સમાપ્ત થયો. છબલભેન છબલબાઈ
આર્યાલ બની ગયા શ્રીસંઘે ગુરુદેવનો હાર્દિક ઉપકાર માન્યો.

જામનગર ગુરુદેવના પધારવાથી શાસનનો જયકાર વર્તાયો.
દીક્ષા પ્રસંગ પછી લગભગ જામનગરમાં ૧૧ દિવસની ગુરુદેવે
સ્થિરતા કરી નિમ્નોક્ત વિષયપર પ્રવચન થતા રહ્યા.

“ભૂખ શુ ન કરે ?,” “સરલતા કેળવ્યા પછી સેવા”

“હૃદયનો ઉત્કટ ભાવ,” “વિનય,” “કેશી પર દેશી સવાદ”

“વીતરાગ” “અહંકાર” “જડ ચેતનનું વિજ્ઞાન” “સપતિમદ”

આ વિષયોને ગુરુદેવ ગમ્મત સાથે ગલીરાઈથી સ્પર્શકરી
વિષયના અતરંગનો ઘટસ્ફોટ કરતા ગુરુદેવના પ્રવચનો ખીલ્લિકની
અપેક્ષાએ અધિક હૃદય પ્રભાવકે હતા કાવ્યમય વાણીથી માનવ-
મેદની ખૂબ જ આનંદ પામી.

જામનગર સ્થિરતા ઠરમ્યાન રાજકોટ ગુરુકુળથી સંસ્કૃત
સેન્ટરમાં પરીક્ષા દેવા માટે કેટલાક વિદ્યાર્થી આવેલા સાથે
અધ્યાપક શ્રી કનૈયાલાલજી હતા સૌએ ગુરુદેવના દર્શનનો
લાભ લીધો. કનૈયાલાલજીનું પ્રવચન રાખવામાં આવ્યું હતું.

જામનગર શ્રીસંઘ તરફથી આજે વ્યાખ્યાનમાં ચોમાસાની
જેરદાર વિનંતિ કળ્યાણમાં આવી ગુરુદેવે દ્રવ્ય ક્ષેત્ર, કાળ,
ભાવ અનુસાર લાભ મળશે તેવો અર્થગલીર ઉત્તર આપ્યો.
ગુરુકુળના વિદ્યાર્થી પ્રતિદિન દર્શનનો લાભ લઈ માગજિક
સામળતા હતા આ વિદ્યાર્થીમાં વૈગળી જયતિલાલ સાથે હતા
જેમની દીક્ષા સળધી હપ્તકત આગલા પાનાએ. પર આવશે
ગુરુદેવે તેમની રોજનીશીમાં આ વસ્તુનો વિશેષ ઉલ્લેખ કર્યો છે.

જામનગર સ્ટેટના પ્રમુખ ડૉક્ટર શ્રી. પ્રાણીવન માણેકજી મહેતા સોલેરિયમ સિસ્ટમના બાણકાર હતા. તેઓએ ગુરુદેવના ઇશનનો વિશેષ લાભ લીધો સમુર્ધિમ જીવો અને સમાધિ મરણ બે વિષય પર સૂક્ષ્મવર્ત્યા કરી કેટલોક પોતાનો અનુભવ બતાવ્યો તેઓ શાસ્ત્રના પલ્લુ જોડા અભ્યાસી હતા રાત્રિના સુમયે સ્થાનકમાં પૂજ્યશ્રીના ચરણોમાં પોતાનું નિવેદન કરવા વરાળી જન્મતિલાલે વિશેષ સમય મેળવ્યો. “હવે મારે તુરતમાં દીક્ષા લેવી છે એવા ભાવ બતાવ્યા ગુરુદેવે થોડા આશ્વાસન આપ્યું

ભગસરાથી નરસેરામ દેવચંદના ધર્મપત્નિ જોકુવરબેન તથા તેમના પુત્રા જયભેન ગોડગવાળા વારાણસીભાઈ સાથે ઇશન કરવા માટે આવ્યા સાધારણ ખાતામાં રૂ.૫૧) પ્રદાન કરી લાભ લીધો. પાખીના પારણે પ્રવચન બંધ કર્યું. ૫. પ્રાણીવનભાઈએ સાથે બાહીને પ્રતાપવિલાસ, બીદીયાખાનુ સોલેરિયમ, ઈશવીન હોસ્પીટલ, અને વિશાળ આશુવેદિક વિદ્યાલયનું ગુરુદેવને નિરીક્ષણ કરાવ્યું. આ વૈજ્ઞાનિક નિરીક્ષણથી કેટલીએ યાત્રીય વાતોને અનુભાવન મળ્યું.

રાજકોટથી આવેલા ડૉ. કેશુભાઈને માનપત્ર આપવાનું નહીં થયું તેઓનો પત્ર આવ્યો કે માનપત્ર લેવા મારી ઈચ્છા નથી. પુન તેઓ બપોરના ઇશન કરવા આવ્યા ત્યારે જામનગર સંઘે રૂ. ૧૫૧ ખર્ચનાં તંમને આપ્યા.

સવારના વૈરાળી જન્મતિલાલ સાથે ગુરુદેવે મહાસતી ઉન્નમભાઈ સ્વામી તથા પ્રભાભાઈ સ્વામી સમક્ષ દીક્ષા સંબંધે વર્ત્યા કરી. પ્રથમ જોકે વધ જાળવવા માટે પ્રસ્તાવ રાખ્યો. બીજી વાત વૈરાળજીમાં બે જ પાખાઈની દીક્ષાઓ જવાની છે તેમની સાથે દીક્ષાનો કામકામ ગોઠવવો તે બતાવ્યું.

ગુરુદેવે તેમને સૂચન કર્યું “તારે શ્રી જગજીવનજી મુનિના શિષ્ય થવું હોય તો હું રાજી છું પરંતુ તેમની ગેર હાજરી પછી મારી છાયા નીચે રહેવાનું છે” વગેરે પરંતુ લાવિલાવ કોણ જાણે છે કે ગુરુદેવ આટલા જલદી સ્વર્ગ પથે વિચરણ કરી જશે ?

છેવટે એ નિર્ણય થયો કે જયતિલાલે કાળાવાડ શ્રી જગજીવનજી મ ના દર્શન માટે જવું અને ત્યાં ચર્ચાને અંતે જે વિચાર હોય તે પૂજ્યશ્રીને જણાવવા જયતિલાલે કાળાવાડ જઈ શ્રી જગજીવનજી મ સાથે વિચારણા કરી પત્ર પાઠવ્યો. ગુરુદેવે પત્રની નકલ માટે રાજનીશીમા જગ્યા રાખી છે પ્રવૃત્તિવશાત તેઓ પત્રની નકલ ઉતારી શક્યા નથી.

‘પત્રમા જણાવવામા આવ્યું કે’ જયતિલાલ ગુરુદેવના જ શિષ્ય થશે શ્રી જગજીવનજી મ શિષ્ય કરવા માગતા નથી દીક્ષા વહેલામા વહેલી તકે લેવાની લાવના છે વેરાવળમા સાથે દીક્ષાઓ યોજાય તે ઇચ્છવા યોગ્ય છે.

જામનગર નિવાસ દરમિયાન ધર્મની ઘણી જ જાહેજલાલી થઈ હો. મહેતા દ પતીની ભક્તિથી ઘણું નવું જાણવા જોવાનું મળ્યું શ્રીસઘને ઘણું જ સતોષ થયો ચૈત્ર સુદિ ૭ રવિવારના ગુરુદેવે નગરથી કાળાવાડ માટે વિદ્યાર કર્યો.

હાપમા ૨૫૦ જેટલા ભાઈઓ ખહેનો આવ્યા સઘજમણ થયું ગુરુદેવોના જયજયકાર સાથે સૌ માગજિક સાક્ષણી વિદાય થયા ઘણા પરિશ્રમ પછી ગુરુવરોએ પ્રતિક્રમણ પછી આરામ લીધો વેરાવળ જેટલા દૂરક્ષેત્રમા નવી દીક્ષાઓ આપવાના સૂક્ષ્મ તરંગો પૂજ્યશ્રીને સ્પર્શી રહ્યા હતા.

જ્ઞાનનગર સ્ટેટના પ્રમુખ ડોક્ટર શ્રી પ્રાણીવન માણેકજી દેવતા સોલેરિયન સિસ્ટમના જાણકાર હતા તેઓએ ગુરુદેવના દશનનો વિશેષ લાભ લીધો. સમુદ્ધિ મેં જીવો અને સમાધિ મરણ બે વિષય પર સુકમ ધ્યાન કરી કેટલોક પોતાનો અનુભવ જતા થો તેઓ શાસ્ત્રના પણ ઊંડા અભ્યાસી હતા રાત્રિના સમયે સ્થાનકમાં પૂજ્યશ્રીના ધરણોમાં પોતાનું નિવેદન કરવા વરાળી જ્યોતિલાલ વિશેષ સમય મેળ થો. હવે મારે તુરતમાં દીક્ષા લેવી છે ' એવા ભાવ જતાંબા ગુરુદેવે થોડા આશ્વાસન આપ્યું.

બગસરાથી નરસેરામ દેવચંદના ધમ પત્ની જેકુ વરબેન તથા તેમના પુત્રી જ્યોતેન ગોહિળવાળા વારાણસીભાઈ સાથે દશન કરવા માટે આવ્યા. સાધારણ ખાતામાં રૂ. ૫૧) પ્રદાન કરી લાભ લીધો. પાળીના પારણે મવચન બધ હતું ડો પ્રાણીવનભાઈએ સાથે ચાલીને પ્રતાપવિહાસ, ચીડીમાખાનું સોલેરિયમ, ઈરવીન હોસ્પિટલ અને વિશાળ આયુર્વેદિક વિદ્યાલયનું ગુરુદેવને નિરીક્ષણ કરાવ્યું. આ વૈજ્ઞાનિક નિરીક્ષણથી કેટલીએ શાસ્ત્રીય માત્રોને અનુમાન મળ્યું.

રાજકોટથી આવેલા ડૉ. કેશુભાઈને માનપત્ર આપવાનું નક્કી થયું તેઓનો પત્ર આવ્યો કે માનપત્ર લેવા મારી ઈચ્છા નથી. પુન તેઓ બપોરના દશન કરવા આવ્યા ત્યારે જ્ઞાનનગર સમયે રૂ. ૧૫૧ ખર્ચનાં તેમને આપ્યા.

સવારના વેરાળી જ્યોતિલાલ સાથે ગુરુદેવે મહાસતી ઉત્તમભાઈ સ્વામી તથા પ્રભાળાઈ સ્વામી સમક્ષ દીક્ષા સંબંધે ચર્ચા કરી. પ્રથમ એક વખ બાળવવા માટે પ્રસ્તાવ રાખ્યો. બીજી વાત વેરાળમાં બે અપાળાઈની દીક્ષાઓ ચવાની છે તેમની સાથે દીક્ષાનો કાયદમ જોડવવો તે જતા રુ.

ગુરુદેવે તેમને સૂચન કર્યું “તારે શ્રી જગજીવનજી મુનિના શિષ્ય થવું હોય તો હું રાજી છું પરંતુ તેમની ગેર હાજરી પછી મારી છાયા નીચે રહેવાનું છે” વગેરે પરંતુ ભાવિભાવ કેણું બાળે છે કે ગુરુદેવ આટલા જલદી સ્વર્ગ પાંચે વિચરણ કરી જશે ?

છેવટે એ નિર્ણય થયો કે જયતિલાલે કાળાવાડ શ્રી જગજીવનજી મ ના દર્શન માટે જવું અને ત્યાં ચર્ચાને અંતે જે વિચાર હોય તે પૂજ્યશ્રીને જણાવવા જયતિલાલે કાળાવાડ જઈ શ્રી જગજીવનજી મ સાથે વિચારણા કરી પત્ર પાઠવ્યો. ગુરુદેવે પત્રની નકલ માટે રાજનીશીમા જગ્યા રાખી છે પ્રવૃત્તિવશાત તેઓ પત્રની નકલ ઉતારી શક્યા નથી.

‘પત્રમા જણાવવામા આવ્યું કે’ જયતિલાલ ગુરુદેવના જ શિષ્ય થશે શ્રી જગજીવનજી મ શિષ્ય કરવા માગતા નથી દીક્ષા વહેલામા વહેલી તકે લેવાની ભાવના છે વેરાવળમા સાથે દીક્ષાઓ ચોખ્ખા થે ઇચ્છવા ચોખ્ખા છે.

જામનગર નિવાસ દરમિયાન ધર્મની ઘણી જ બહોળલાલી થઈ હો મહેતા દ પતીની લક્ષિથી ઘણું નર્તુ બાણવા બેવાનું મળ્યું શ્રીસંધને ઘણું જ સંતોષ થયો ચૈત્ર સુદિ ૭ રવિવારના ગુરુદેવે નગરથી કાળાવાડ માટે વિદ્યાર કર્યા.

હાપામા ૨૫૦ જેટલા લાઈઓ બહેનો આવ્યા સંધ્યમણુ થયું ગુરુદેવોના જયજયકાર સાથે સૌ માગજિક સાભળી વિદાય થયા ઘણા પરિશ્રમ પછી ગુરુવરોએ પ્રતિક્રમણ પછી આરામ લીધો વેરાવળ જેટલા દૂરક્ષેત્રમા નવી દીક્ષાઓ આપવાના સૂક્ષ્મ તરંગો પૂજ્યશ્રીને સ્પર્શી રહ્યા હતા.

જામનગર સ્ટેટના પ્રમુખ ગૃહતંત્રી પ્રાણીવન માણેકજી મહેતા સોલેરિયમ સિસ્ટમના અણકાર હતા તેઓએ ગુરુદેવના દશનનો વિશેષ લાભ લીધો સચુકિત જીવે અને સમાધિ મરણ બે વિષય પર સૂક્ષ્મ ચર્ચા કરી ઠેકઠોઠ પોતાનો અનુભવ બતાવે તેઓ શાસ્ત્રના પણ જિહ્વા અભ્યાસી હતા રાત્રિના સમયે સ્થાનકમાં પૂજ્યશ્રીના ચરણોમાં પોતાનું નિવેદન કરવા વરાળી જયતિલાલે વિશેષ સમય મેળવ્યો. હવે મારે દુરવસ્થા દીક્ષા લેવી છે એવા ભાવ બતાવ્યા ગુરુદેવે યોગ્ય આત્માસન આપ્યું

બ્રહ્મસાધી નરસેરામ દેવચંદના ધર્મ પત્નિ જીતુવરબેન તથા તેમના પુત્રી જ્ઞાનેશ ઝોઠળવાળા વારાણસીભાઈ સાથે દશન કરવા માટે આવ્યા સાધારણ ખાતામાં રૂ. ૫૧) પ્રદાન કરી લાભ લીધો પાછીના પારણે પ્રવચન બધું હતું હો. પ્રાણીવનભાઈએ સાથે ચાલીને પ્રતાપવિલાસ, ત્રીકીયાખાતું સોલેરિયમ, હરવીન હોસ્પીટલ અને વિદ્યાળ આયુર્વેદિક વિદ્યાલવનું ગુરુદેવને નિરીક્ષણ કરાવ્યું આ વૈજ્ઞાનિક નિરીક્ષણથી ઠેકઠોએ શાસ્ત્રીય પાતોને અનુમોદન મળ્યું

રાજકોટથી આવેલા ડૉ. કેશુભાઈને માનપત્ર આપવાનું નક્કી થયું તંજોનો પત્ર આવ્યો કે માનપત્ર લેવા મારી હાજરી નથી. પુત્ર તેઓ બપોરના દશન કરવા આવ્યા ત્યારે જામનગર સુધે રૂ. ૧૫૧ ખર્ચના તેમને આપ્યા

સવારના વૈરાળી જયતિલાલ સાથે ગુરુદેવ મહાત્મી ઉજ્જવળાઈ સ્વામી તથા મહાગાઈ સ્વામી સમક્ષ દીક્ષા સંભરે ચર્ચા કરી પ્રથમ એક વખ બાજવવા માટે પ્રસ્તાવ રાખ્યો. બીજી વાત વૈરાવળમાં બે સપાળાઈની દીક્ષાઓ મવાની છે તેમની સાથે દીક્ષાના કાપકમ જોડાવેલા તે બતાવ્યું

ગુરુદેવે તેમને સૂચન કર્યું “તારે શ્રી જગજીવનજી મુનિના શિષ્ય થવું હોય તો હું રાજી છું પરંતુ તેમની ગેર હાજરી પછી મારી છાયા નીચે રહેવાનું છે” વગેરે પરંતુ ભાવિલાવ કેણું બાણું છે કે ગુરુદેવ આટલા જલદી સ્વર્ગ પથે વિચરણ કરી જશે ?

છેવટે એ નિર્ણય થયો કે જયંતિલાલે કાળાવાડ શ્રી જગજીવનજી મ ના દર્શન માટે જવું અને ત્યાં ચર્ચાને અંતે જે વિચાર હોય તે પૂજ્યશ્રીને જણાવવા જયંતિલાલે કાળાવાડ જઈ શ્રી જગજીવનજી મ સાથે વિચારણા કરી પત્ર પાઠવ્યો. ગુરુદેવે પત્રની નકલ માટે રોજનીશીમા જગ્યા રાખી છે પ્રવૃત્તિવશાત તેઓ પત્રની નકલ ઉતારી શક્યા નથી.

‘પત્રમા જણાવવામા આનંદુ કે’ જયંતિલાલ ગુરુદેવના જ શિષ્ય થશે શ્રી જગજીવનજી મ શિષ્ય કરવા માગતા નથી દીક્ષા વહેલામા વહેલી તકે લેવાની ભાવના છે વેરાવળમા સાથે દીક્ષાઓ યોજાય તે ઇચ્છવા યોગ્ય છે.

જામનગર નિવાસ દરમિયાન ધર્મની ઘણી જ જાહેરાતો થઈ હો. મહેતા દ પતીની ભક્તિથી ઘણું નવું બાણું બોવાનું મળ્યું શ્રીસંઘને ઘણો જ સંતોષ થયો ચૈત્ર સુદિ ૭ રવિવારના ગુરુદેવે નગરથી કાળાવાડ માટે વિદ્યાર કયો.

હાપામા ૨૫૦ જેટલા ભાઈઓ ખડેનો આનંદા સંઘજમણુ થયું ગુરુદેવોના જયજયકાર સાથે સૌ માગજિન સાલગી વિદાય થયા ઘણા પરિશ્રમ પછી ગુરુવરોએ પ્રતિક્રમણ પછી આરામ લીધો વેરાવળ જેટલા દૂરસ્થેત્રમા નવી દીક્ષાઓ આપવાના સૂક્ષ્મ તરંગો પૂજ્યશ્રીને સ્પર્શી રહ્યા હતા.

જામનગરથી વેરાવળ વિહાર

૪૬

નગરમાં કાળાવઠ જતા રસ્તામાં હરેક નાના આમેને સારે
ઝેવા લાભ મળ્યો. મતવા ગામમાં ઉપાસવની દરકાર હતી.
૧૬૫૬ રૂપિયાનો ફાળો થઈ ગયો. આ વિહારયાત્રામાં જામનગરના
શ્રી. શાંતિભાઈ દડીયા લાલજીભાઈ તથા નાથલાલભાઈ સામે
હવા વિજરખી જામમાં સ્વામીનારાયણના મંદિરમાં કિતર્વા
જામનગરથી ચેકિયાઓ હયાન માટે આવ્યા. જેવપુરના મ. નાલાલ
કપુરજી આપી તથા તેમના માતૃશ્રી જામનગર થઈ જઈને આવ્યા.
હયાન કરી ખુશ થયા.

કાળાવઠને રસ્તે મોટરો દ્વારા જામનગર સુધના ભાઈઓ
બહેનોનું પુરસ્કેશમાં જામનગર થતું જ રહ્યું. હરેક જગ્યાએ
ધમધમ થતા જ રહ્યાં. મતવાના મહેતા કાનજી વીરજીએ
થાતુચત્રત અને ચાવત લવન યોગિદ્વારના પચ્ચખાલુ ઠંઠા
મતવાથી માટલી આવતા મોટા રતીલાલજી કાળાવઠમાં સ્વામી
માટે ખાવી પહેાંચ્યા. ગુરુદેવના હયાન કરી પશ્ચિમ શાંતિ જનું
ભવી માટલીથી બે ઢેરાને લાભ આપ્યો. નાના રતીલાલજી શ્રી
જમજીવનજી મ. ની સેવામાં સીધા કાળાવઠ પધારી ગયા.

પૂજ્યશ્રી કાળાવઠ પધારતાં શ્રીસ વને ખૂબ જ લાભ મળ્યો.
મહાવાર જમતિનો અમૂલ્ય પ્રસંગ હતો. ગુરુદેવની હાજરીથી
તે પવિત્ર દિવસ ધામધૂમથી ઉજવાયો. દોરણી ઠેસાલાલ કાળીદાસ,
તેમના ધમ પત્ની જેઠુવરજી તથા ત્રિલોચન જસરાજ તેમના
ધમ પત્ની છળજીભાઈ જો બને હ પતિએ યોગ્યમતના પચ્ચખાલુ
આદર્શ. શ્રી પાનાવ્યદલાઈ હીરાજી તથા તેના ધમ પત્ની

સરપદડથી દર્શનાર્થે આબ્યા તેઓએ ગુરુદેવના પવિત્ર વચનામૃત સાલળી જીવન પર્યંત શીલવ્રત સ્વીકાર્યું ત્રીજે દિવસે નરભોરામ ટોકરસી વકીલ તથા તેના ધર્મપત્ની જબકબાઈએ શીલવ્રત આદરી જીવન પાવન કર્યું

કાળાવાડ શ્રીસ ઘે પછુ ચાતુર્માસની ભક્તિ ભરી વિનંતિ કરી આય બીલની ઓળી જૂળ જ વિશાળ પ્રમાણમાં ચાલી રહી હતી પુનઃમના દિવસે વિધિવત્ ઓળી સમાપ્ત થઈ તપશ્ચર્યાના દિવસોમાં ગુરુવરોની હાજરીથી શ્રીસ ઘ હર્ષવેલો થઈ રહ્યો હતો.

અહીં નાન્યાયાધીશ શ્રી હર્ષદરાય વેણિમાધવ વકીલ મહાજ સાથે દર્શન કરવા આબ્યા ગુરુદેવની પ્રતિભાથી તેઓ પ્રભાવિત થયા શ્રી ઉજમબાઈ મહાસતીજી જામનગરથી કાળાવાડ પધાર્યા કાળાવાડમાં ચતુર્વિધ સઘની હાજરી થઈ ચોથો આરો વર્તાય રહ્યો

દરમિયાન નવી દીક્ષાઓ આપવા બાબતની ચર્ચા વિચારણા ચાલી રહી હતી વેરાવળના ચપાબાઈ, રાણુપુરના ચપાબાઈ તથા વૈરાગી જયતિલાલ એ દીક્ષાના ત્રણ ઉમેદવાર હતા. સૌને આજ્ઞાઓ મળી રહી હતી આજે દલખાણીયાથી વૈ જયતિલાલના મોટાભાઈ અમૃતલાલનો પત્ર ગુરુદેવના ચરણમાં આબ્યો તેમાં અનુકૂળ સમયે અનુકૂળ સ્થળે દીક્ષા આપવાની આજ્ઞા હતી જયતિલાલના માતૃશ્રી ઘણા જ બીમાર છે તે વાત સાથે દર્શાવી હતી

નગરથી સ્પેશિયલ બસ દ્વારા દહીયા કુટુંબ તથા વલમજી બાપાનો સકળ પરિવાર લગભગ ૧૦૦ માણસો દર્શન કરવા આબ્યા કાળાવાડ શ્રીસ ઘને શ્રાવકોની સેવાનો અમૂલ્ય લાભ મળ્યો તેઓએ સ્થાનકમાં રૂા ૧૦૧ અર્પણ કર્યા તે દિવસે

પ્રવચન બાદ શ્રી ગોકળ જીમણ તના ધમ પત્ની શ્રી મનાબાઈ
શ્રી છગન ગોકળ, તના ધમ પત્ની શ્રી વજ્રકુવરબાઈ શ્રી
પાપા જેચદ તના ધમ પત્ની શ્રી લાડુબાઈ એમ ત્રણ
પતિએ શીલમત આદર્શ સવ શાસનનો જયકાર ગવાઈ રહ્યો
કાળાવડમાં સાત દિવસ સ્થિરતા થઈ વૈરાગી જમ તિલાહ તથા
તેમના નાના બેન જમાબેન (ભાવિ મહાસતીજી જયાબાઈ)
જુનાગઢ તેમના માતૃશ્રીને શાતા પૂછવા માટે ગયા. જમાબેન
ઉજમબાઈ મહાસતીજી પામે ભાવિ દીક્ષિતરૂપે બ્રહ્મચર્ય કરતા
હતા.

કાળાવડથી વિદ્યાર શરૂ થયો. ઘણો જ લાભી વિદ્યાર હતો.
સમુદ્રત્ વેશાવળ મુખી જવાનું હતું કેમ બાણે મુરુદેવની
જન્મ ભૂમિ પુન પોતાના વિરક્ત પુત્ર પુરુષસિંહની ગજન
સામળવા બાતુર થઈ હોય ! નાના નાના ઘણા ગામોને લાભ
આપવાનો હતો. પુન બારે ઠાણનો વિદ્યાર સાથે શરૂ થયો.

ભાડુકીયા થઈ પીપર પધાર્યા ત્યાં રાતના ઘણું જ
સુઈર અયોજન થયું બારે બાનુથી આવકો આવી થકયા
ગામના ગરાહીયા બાઈઓએ અનુપમ ભક્તિ દર્શાવી પીપરથી
બરેડી પધાર્યા ફરબારગઢમાં પ્રવચન થયું બરેડીમાં જીન
શાળા ઉદ્ભાવન થયું બરેડીથી કાનાવડાળા પધાર્યા કાળા
વડથી શ્રી છગનબાઈ દોશી વિદ્યારમાં સાથે જ ચાલી રહ્યા હતા.
નીકાવા વાળા, કાળાવડ અને અગલબગલ ગામના આવકો જ્યાં
જ્યાં મુરુદેવ પધારતા ત્યાં પહોંચી જતા હતા. શ્રી છગનબાઈ
દોશી તન મન મનથી મુરુદેવની સેવા બદલી શાસન
પ્રભાવતા કરી રહ્યા હતા વડાળાથી સાતોદવાવડી બ્રાહ્મ
કરારણાથી શ્રી ભોવાસાહબાઈ શ્રી. છગનબાઈ વધીજ આવી
પહોંચ્યા દોશી જેચદ જીવરાજ, તેમના ધમ પત્ની મેધીબાઈ
બ્રાહ્મ. ઉપદેશના પ્રભાવથી શિવામતનાં પચ્ચબાણ આદર્શ
આમ શાસન પ્રભાવના થઈ રહી હતી.

વાવડીથી કંઠારણા પધાર્યા કંઠારણા સારુ એવું મોટું ગામ છે ત્યાં ૧૦૦ વર્ષ જૂનો ઉપાશ્રય જોવામાં આવ્યો. સ્કૂલમાં જાહેર વ્યાખ્યાન થયું જૈનશાળા શરૂ કરવામાં આવી રાતના સારો એવો જલસો જામી ગયો બારોટ હિંમતલાલે પહાડી કંઠથી નીતિમય દોહા સંભળાવ્યા પચીસ વરસની ઉંમરમાં બાગેટે નામ કાઢ્યું હતું.

કંઠારણાથી દુધિઆવદર આગમન થયું આજે શ્રી યુગનભાઈ દોરી પાછા ફર્યા, ગુરુદેવના વિરહથી તેમનું હૈયું ભરાઈ આવ્યું ધોરાણ નજીક આવી જતા ધોરાણથી કાર મારફત શ્રીસંઘના શેઠિયાઓ દર્શનાર્થે આવ્યા ધારીના મોહનભાઈ સાથે હતા શ્રી મોતીભાઈ આર્યાણ વીસાવદર તરફ વિહાર કરી રહ્યા છે તે સમાચાર આપ્યા.

ગુરુદેવ વેગડી થઈને ધોરાણ પધાર્યા ધોરાણ પધારતા જેતપુરથી શ્રી કપુરચંદલાઈ ગામી, નાથાભાઈ કામદાર, જેચંદલાઈ જૌવરીશંકરભાઈ આવી પહોંચ્યા, તેમની સાથે દલખાણીઆ વાળા વજુભાઈ ઉર્ફે અમૃતલાલભાઈ પણ આવ્યા હતા.

તે વખતે સઘાણી સંપ્રદાયના મણિભાઈ સ્વામી તથા ખરવાળા સંપ્રદાયના જતનભાઈ સ્વામી આદિ ઠાણા ૬ બિરાજતા હતા શ્રી મહાસતીણીઓ ગુરુદેવના પ્રવચનમાં પધાર્યા હતા ધારીથી ભાઈચંદલાઈ, તારાચંદલાઈ, ખાવચંદલાઈ, દલખાણીઆથી ખચુભાઈ એ ચારે જણ મોટરમાં દર્શનાર્થે આવ્યા બધા સંઘોની ગુરુદેવને વિનંતિ હતી શ્રી ઉજમભાઈ મહાસતીણી ઠાણા ૬ વિહારમાં પાછળ આવી રહ્યા હતા તે આજે ધોરાણ પહોંચી ગયા તેઓશ્રી પણ વેરાવળ પધારી રહ્યા હતા નવા લાવ દીક્ષિતોમાથી એક શિષ્યા તેમને મળવાના હતા બપોરના બગસરા શેઠ નરભોરામભાઈ તથા તેમના પુત્ર શ્રી ઉત્તમભાઈ, તોરીવાળા મણિભાઈ વગેરે જેતપુર દર્શન કરવા પહોંચ્યા ગુરુ ગોરાણીના એક સાથે દર્શન કરી ધન્યતા અનુભવી

શ્રી નરસેરામભાઈ પ્રસ્તાવ લાભ્યા કે આ વરસ આપનું તથા શ્રી પુરુષોત્તમજી મનુ પાતુર્ભાસ સાથે કરાવવા ભાવ છે તેજોએ આપને પૂછીને નક્કી કરી લેવા જણાવું છે ગુરુદેવે જવાબ આપ્યો કે 'આ સાલ હું તેમ કરી શકું તેમ નથી. અજ્ઞાત વાતન નિમિત્તે મારું મગજ કામ આપી શકે તેમ નથી. દીક્ષા દિવસે વિનારી ગુરુદેવે સરગવાથી સુમનામ્ય ગુરુદેવ વાસ્તવિક ભૂમિ પર જ ઊભા રહેવાનું પસંદ કરતા. ધોરાજી શ્રીસંઘના ભાઈજોએ હાઈકે ભાવે પાતુર્ભાસ માટે વિનંતિ કરી.

વેરાવળથી શ્રી મહંદજી રતનજી તથા મજિબેન તારાબેન વગેરે ખાસ ગુરુદેવના પ્રેરણા લેવા માટે આભ્યા નવી દીક્ષાએ માટે વેરાવળની માનસિક તૈયારી વાલી રહી હતી. શ્રી મહંદજીભાઈ દીક્ષા ઉત્સવના મુખ્ય પાત્ર હતા. ગુરુદેવના દર્શન કરી પ્રેરણા લેવી જરૂરી હતી. રાત્રિના સમયે મુનિશ્રી જગજીવનજી મ. રૂબરૂ દીક્ષા સંબંધમાં વિશેષ વાર્તાલાપ થયો.

રાજકોટથી શ્રી હવેરચંદ્રભાઈ સંઘરાજકા તથા અમરા પુરવાળા શ્રી ન્યાયચંદ મૂળચંદ દર્શન કરવા આભ્યા. ધર્મ અર્થાથ શ્રી હવેરચંદ્રભાઈએ નવ દીક્ષિતો માટે ધાળળીના નમૂના લેવા. જુનાગઢથી શ્રી જેઠાલાલ વઢીલ, અત્રશૂભાઈ તથા મગનભાઈ દર્શનાથે આભ્યા. શ્રી જેઠાભાઈને શ્રી મહંદજીભાઈ સાથે થયેલી દીક્ષા અર્થાથી વાકેફ કરવામાં આભ્યા. શ્રી જેઠાલાલ ભાઈ સોરઠના ધર્મ ઉત્સવો અને આયોજનોમાં મુખ્ય આવી રૂપે રહેતા આભ્યા હતા તેમનું યશસ્વી અને નિરાશ્રુ બ્યક્તિત્વ આયોજનનું પ્રધાનજગ જની રહેતું.

જેતપુરથી શ્રી ભવાન કાળા તથા તેમના ધર્મપત્ની શ્રી ઉજ્જવળાઈ દર્શન કરવા માટે આભ્યા તેજો શ્રી ગુરુદેવના અનન્ય ભક્ત હતા. જાણના એક વિશેષ વિમર્શ સભા ધર્મ શ્રી જેઠાભાઈ મહંદજીભાઈ ભગવાનભાઈ તથા નાયાલાલભાઈ

કામદાર વગેરે ખાસ વ્યક્તિઓએ લાગ લીધેા શ્રી ઉજ્જવળાઈ મહાસતીજીનું અનુલવ પૂર્ણ માર્ગદર્શન મહત્વપૂર્ણ હતું

ધોરાજી સઘના પ્રમુખ લાઈઓએ મળીને પુનઃ ગુરુદેવને ચોમાસા માટે જોરદાર વિનંતિ કરી લાઠેરવાળા શ્રી મગનલાલ દેસાઈએ જવાબદારી માથે લઈને ગુરુદેવને ચોમાસુ કરવા હાર્દિક લાવના ખતાવી. ગીજી બાળુ વેરાવળથી પુનઃ પ્રમુખ શ્રેષ્ઠ ચક્ર શ્રી મહન-લાઈ, મુળચંદલાઈ, મણિલાલલાઈ, શેઠ જમનાદાસ, શેઠ નેમિદાસલાઈ તથા માણેકલાલલાઈ વગેરે લાઈઓ દીક્ષા અંગેની વિધિસર વિનંતિ કરવા આવી પહોંચ્યા રાણુ-પુરથી કેશવલાલ શામળજી, કાનજી વીરજી, દુર્લભજી લક્ષ્મી ચંદ, ગીરધરલાઈ તથા જયતિલાલ મોરારજી સઘ પ્રતિનિધિ રૂપે દર્શન કરવા અને ચોમાસાની વિનંતિ કરવા આવ્યા

ધોરાજીમા ઘણી ધામધૂમ વર્તાણી ચથાચોગ્ય પ્રત્યુત્તરે સાથે ગુરુદેવે ધોરાજીથી પ્રયાણ આરંભ્યું દેસાઈ જગજીવન લાઈ તથા કામદાર મણિલાઈએ ચતુર્થ મતના પરચખાણુ કર્યા.

ધોરાજી પ્લોટમા લીખડી પીપલશાળાએ પદાર્પણ કર્યું ચાલીસ લાઈઓએ મળીને ત્યાં રોકાવા વિનંતિ કરી સમયના અભાવે તેમ બની ન શક્યું મોટી મારડ, ખાટલી થઈ લાઠેર પધાર્યા અહીં ખીલખાથી શ્રાવકો દર્શન અને વિનંતિ કરવા આવી પહોંચ્યા છત્રાસા પીપલાણુને સ્પર્શ કરી અગતરાઈ પધરામણી થઈ અહીં મેદરડાવી દામોદરલાઈ લાઠીયા, કુરજી કલ્યાણજી, સવચંદલાઈ દોશી, ત્રીલોચનલાઈ હાપાણી દર્શન અને વિનંતિ માટે આવ્યા “અવસરે” ઉત્તરથી ગુરુદેવે ઉત્તર વાળ્યો

અહીં પૂં દુર્ગરસિ હજી મ નીંતિયિ મેનાવવામાં આવી. મોગરોળથી શ્રી નેમિદાસ વેલજી, ગુલાબચંદ લીલાધર, ગાંધી ગિરધરલાઈ, પાનાચંદ અંદરજી અને અમીલાલ નરસેરામ પાંચ

જાઈ જો દશ ન કરવા આબ્યા અને ચેવકાળ પધારવા વિન તિ કરી

અગતરાઈ છેઠમુ કંથોદ પધાર્યા મુ કરજાઈ દીવાળીઆઈ
વજેરે પાસ બહેનો માગરોળથી આવી પહોચ્યા સાજના ડોરી
અગતવન લાલજી નાગર ડોકટર તથા વહીવટદાર ત્રણે જણ
શુરહેવના વહન માટે આબ્યા પ્રમંથર્યા થઈ

અગતરાઈથી કૈવલાણી થઈ માળીયા પધાર્યા અગતરાઈના
પોપટજાઈ જોશનજાઈ તથા બાબુજાઈ સાથે હતા માળીયા
આવતા વેરાવળના પ્રમુખ આવકો પુન આબ્યા દીક્ષા સભે
મણી સલાહ લીધી. વેરાવળથી આવિકા મળળ માળીયા આબ્યું
વેરાવળમા શુરહેવના આગમનનો ધન વાગી રહ્યો હતો. ભકત
જનોના હૃદય નાચી રહ્યા હતા.

ભદુરી ગુરુ થઈ ચોરવાર રોડ આબ્યા રાજકોટથી
શ્રીઆ કુટુંબના તથા સીમાચ્ચંદ વસ્તાના પરિવારના ૨૧
માણસો દશ ન કરવા આબ્યા રસ્તામાં શ્રી બેઠાલાલ વહીલ
આબ્યા દીક્ષા સભે મહત્વપૂર્ણ વાત કરી પાછા ફર્યા ચોર
વાડ રોડથી આડુવાવ થઈ શુરહેવે વેરાવળની ભુમિને સ્પર્શ
કર્યો આડુવાવ મુખી વેરાવળનો આવક-આવિકા સમુદાય પ્રવા
હરૂપી દશ ન ભાવનાથી વહી રહ્યો હતો. શુરહેવના જય જય
કારથી આકાશ માલ લીઠમુ વેરાવળમા પધરામણી થતાં અનેરા
આનંદની સૌને અનુભૂતિ થઈ રહી હતી.

પૂ. કુમરસિંહજી મ. શ્રી લઈને પૂ. જયજીજી મ.
મુખી ઉત્તરોત્તર જે ક્ષેત્રની ઉત્તમોત્તમ ખેતી થઈ હતી. અને
આ મહાપુરુષોએ જે ભુમિને હૃષાપાત્ર બનાવી હતી, તે ભક્તિથી
લીલીનાંશર ભુમિમાં પગ ખરતાં શુરવરને જોઈ પછી જોઈ
દરેયોની મધુર સ્મૃતિ ચિત્તને સ્પર્શ કરી ગઈ જ્યાં બાળ
પણ વીત્યું હતું તે જ મનુષ્યમાં પ્રવેશ કરતાં શુરહેવની
આજોમાં આહલાદની જોઈ લકષ્મી લલક સમાઈ ગઈ

મુન્ડે ભવિતા અણુગારે જાએ

૪૭

વેરાવળમા નિયમિત રીતે પ્રવચન શરૂ થયા “ માનવ જીવની તૈયારી ” વિષયપર વિવેચન થતુ હતુ શ્રી ઉજ્જમ-ભાઈ મહામતીજી પણ પધારી ગયા બપોર પછી ભાવ દીક્ષિતના દીક્ષા મૂહૂર્તો જોવાવવામા આવ્યા શ્રી જયતીલાલ વૈરાગી શ્રી ચપાબેન મોટા તથા ચપાબેન નાના આમ, ત્રણ વિરક્ત-આત્માઓ દીક્ષાના ઉમેદવાર હતા જેક સુદિ એકમને શુક્રવારના દીક્ષાતુ મૂહૂર્ત આવ્યુ મુનિ બાલ ભટ્ટે દીક્ષાતુ મૂહૂર્ત જોયુ હતુ આ વખતે રાયચંદ શેક, નેમિદાસ શેક, શેકશ્રી મદનજી ભાઈ, ત્રિકમદાસભાઈ, બખાઈ મદનજીભાઈ, પાનાચંદ શેક તથા શેકશ્રી જમનાદાસભાઈ વગેરે પ્રમુખ શ્રાવકો ઉપસ્થિત હતા શ્રી મોતીબાઈ સ્વામી ઠાણુ ૪ સુખશાતાથી વેરાવળ પધાર્યા ત્રણ વ્યક્તિને દીક્ષાની આજ્ઞા આપવા બાબત શ્રી પૂજ્ય કાનજી મહારાજશ્રીની સેવામા વિધિવત પત્ર લખવામા આવ્યો

પ્રવચનમા પ્રદક્ષિણાનો વિષય નિકળતા શ્રી જેચંદ જેઠા-ભાઈ, રાયચંદ મુંદગજી, માકરભાઈ તથા લાધીભાઈ બને દેવતીઓએ ચતુર્થવ્રતના પચ્ચળાણુ લીધા રૂપિયા ૫૧-૫૧ ધર્મ ખાતામા વાપર્યા જુનાગઢથી શ્રી જેઠાભાઈ વકીલ, રાજ કોટથી રામજીભાઈ વીરાણી, વીસાવદરથી ગોપાળજી ત્રિભોવન, હગ્ગવનભાઈ તથા વલભદાસભાઈ આવી પહોંચ્યા સૌરાષ્ટ્રની ધુરધર વ્યક્તિઓની આ પ્રસંગે હાજરી હોવી આવશ્યક રહેતી તેઓ શ્રીમં ધના વિશેષ આમંત્રણથી પધાર્યા હતા

વેરાવળ શ્રીસંઘમા દીક્ષાની બરચક તૈયારીઓ થાલી

રહી જૈનશાળાના બાળકોએ સારી જોવી તૈયારી કરી મુવકોનું
 મુવસેવક દગા ચામું ગમુ ગુરુદેવના પ્રવચન શેઠ શ્રી. જામના
 હાસભાઈના દેલામા શરૂ થયા હતા પ્રતિદિન બાળગન્ટુકોની
 સખ્યા વધી હી જના શેઠ શ્રી તનજી વીરપાણ તરફથી જોઈ
 સભા કરવામા આવી તેમણે જૈનશાળાના બાળકોને વચ્ચેનું
 ધનામ આપ્યું અને અલગ અલગ કાર્યો માટે રૂપિયા દશ
 હજાર નો ધમાલો કરવામા આવ્યો આ ઉદારતા માટે ધન્યતા
 વરસી રહી

પ્રાંતે ગામના શ્રીસચો શ્રીજી. બાળકોનું વેરાવળબદરે
 જોઈમારું આગમન આ રજૂ હતું વેરાવળ શ્રીસચ સેવા બબ્બ
 વવા ખડે પગે તૈયાર હતો. હમમગ બાળગન્ટુકોની સખ્યા આઠમાં
 દશ હજાર જણાતો હતો. નગર તોરણ, ખવલ પતાકા અને
 દરવાજાથી શોભી રજૂ હતું શાસન પ્રભાવનાનો ઉત્કૃષ્ટ પડથો
 પડી રહ્યો હતો. ગુરુદેવની ગુલદ વાણીથી લોકોને ઉત્સાહ વધી
 રહ્યો હતો. વૈરાગી ન્યતિલાલ હલખાણીયાના હતા તેમની દીક્ષા
 ગુરુદેવના ઘરેણે થવાની હતી શ્રી મોટા બપાળાઈ વેાવળના
 હતા તેમની દીક્ષા ઉજમળાઈ સ્વામી પાસે થવાની હતી. નાના
 બપાળાઈ રાણપુરના હતા તેમની દીક્ષા મોતીબાઈ મહાસતીજી
 પાસે થવાની હતી ત્રણ ત્રણ દીક્ષાનો અનેરો જ્ઞાનદ છવાઈ
 રહ્યો હતો. દેવદાન પાસે હોલતમેન્દ્રમા દીક્ષાસ્થળ નક્કી કરવામા
 આવ્યું હતું

બધા અમનજ કામ કરતાઓએ દીક્ષા વખતે શ્રી. તપસ્વીજી
 માણેકજીદજી સ્થા જૈન વિદ્યાલય સ્થાપિત કરવાનું નક્કી કરતા
 તેના માટે ફાળો કરવો તવો નિજીય કર્યો હતો. દીક્ષાનું સમગ્ર
 ખર્ચ શ્રી. મહનજી રતનજી અર્ચાત રતનજી વીરપાણ તરફથી
 કરવામાં આવ્યું હતું દીક્ષા પ્રસંગની જોશીની રકમો અને
 ફાળો મુજબ કામ ચાલુ રાખવાનો હતો શ્રી. તપસ્વીજી વિદ્યાલયની

પુનઃ સ્થાપના થાય તે માટે ગુરુદેવનો લગ્નીરથ પ્રયાસ હતો. શ્રી જોડાલાલ જાઈ પણ આ બાબતમાં ઊંઠો ગસ ધરાવી રહ્યા હતા.

દીક્ષાનો દિવસ આવી ગયો વહેલી પ્રભાતથી જોડ વાજાઓ અને સુગંધા વાજિત્રોથી નગન આગન ગાજવા માડ્યું હતું. ગુરુવરે તથા મહાસતીજી મહાળ યથાસમય દીક્ષા સ્થાને પધારી ગયા. મૌરાબટની પ્રમુખ વ્યક્તિઓ ઉપસ્થિત હતી દીક્ષાર્થીઓનું અભિનિબંધન થયું. વેરાવળના માર્ગે પર વૈરાગ્યની એક લહર પથરાઈ રહી ગુરુદેવોના નામનો જયજયકાર ગવાઈ રહ્યો. ભગવાન મહાવીરના જયધોષ સાથે દીક્ષા નગરમાં જનસમૂહ આવી પહોંચ્યા.

ગુરુદેવે ઉપદેશ આપી રાખ્યો બીજી બાજુ રાવટીઓમાં દીક્ષાની પૂર્વ તૈયારી થઈ રહી ગુરુદેવે લોકોને પરિશ્રદ્ધ અને અમતા ઓછા કરવા માટે અને ગુરુદેવોની અમરગાથાઓને ન જૂલતા પરમ ભક્તિથી તે નામની વિખ્યાતિ કરવા હૃદય-સેદ્ધ ઉપદેશ આપ્યો એટલે વખતે “શ્રી તપસ્વીજી માણેકચંદ્રજી સ્થાનૈન વિદ્યાલય” સ્થાપવાની વાતને વેગ અપાવે. લોકોની માંમે તે પ્રશ્ન ધરતા ગોડલ-ગરજના શાબ્દા આવકોએ એ વાતને ભક્તિ સાથે ઝીલી લીધી શ્રી ભવાન કાળાએ રૂ. ૫૦૦૧ થી રાજાની શરૂઆત કરી. જોતજોતામાં રૂ. ત્રીસ હજાર લગભગ ભરાઈ ગયા. આગળ આલી આ સસ્થાએ વિરાટરૂપ ધારણ કર્યું. અત્યારે સોએક વિદ્યાર્થી લાલ લઈ રહ્યો છે અને એકઠરે આશરે પ્રોપર્ટી ત્રણ લાખની ગણાય છે.

દીક્ષાર્થીઓ વેળ પરિવર્તન સાથે રાવટીમાંથી બહાર આવતા ચારે તરફ ગાતિ છવાઈ ગઈ ગુરુદેવે તરંગિત લહે-રાતી ધૈર્યમય વાણીથી લોકોને દીક્ષાનો મહિમા સમજાવીને ત્રણે આત્માઓને દીક્ષા વિધિ કરાવે. અને મુનિપદ તથા

આર્યાપદ અપણુ કયુ જય તિમુનિ પૂ ગુરુદેવના શિષ્ય તરીકે,
મોતી અપાનાઈ શ્રી ઉજ્જવળાઈ મ ના શિષ્યા અને નાના
અપાનાઈ શ્રી મોતીનાઈ મ ના શિષ્યા—તરીકે બહેર થયા.
વેરાવળને આગળે મુદર ઈતિહાસ સજાઈ રહ્યા.

એક અઠવાડિયા પછી વેરાવળમા જ વહી દીશ્વાના કાવ-
કમ ઉજવાયે આજે ખાઠવાળા ૮૫મ નેમચક્રની સમા હતી.
આ જન્મ પ્રમગે તમણે ૩૮ ધમ સ્થાઓમા ૩ ૨૫૧
વિદ્યાલયમા અપણુ કર્યા શ્રી નારણુ સવચક્રે ૩ ૨૧૧,
જેતપુર પાઠશાળા, (૧) માણેકચણ સ્થા. જૈન વિદ્યાલયમાં
મહાન કર્યા શ્રી બીમજીભાઈ કુલચક્ર તરફથી નેકારતી જમણુ
કરવામા આવ્યું.

પૂ.શ્રીએ વેરાવળથી વિદ્યાર કર્યો પ્રતિબિન પ્રવચનો થતા
હતા. જનતા રસમય જની હતી પ્રારભમા જયતિમુનિ તથા
નાના રતીલાલજી મોડુ બોલતા મહાસતી વગ પણુ કેમશ ઉપદેશ
આપતા. ત્યારબાદ ગુરુદેવની મધુર બહરી બજતી જનતા
સુધમાવે ડાહી છોકરી. ગામ બહાર બે ત્રણ કિલો રેકાર્ડને
મોડા વખારે લાજ આપવા વિનંતિ થઈ ગુરુદેવે તે મનૂર કરી.

તે બે કિલો હરમ્યાન એક સ્થાયી કામને વેગ મળ્યો.
વેરાવળથી ૨૫ માઈલ મુખીમા નાના નાના જૈન ભરોના સમુ-
દાયે હોવા છતાં ધમ કરણી માટે કયાયે ઉપાસ્ય ન હતા.
'ધમ સ્થાનક' એ સ્થા જૈનોની સંસ્કૃતિનું કેદર છે અને
તેના આધારે સમ સંગઠિત રહે છે આ જાતનો ઉપદેશ
નીકળતા આવકભાઈઓની એક વિશેષ સલા થઈ ધમ માટે
જને વેરાવળ શાંસધની સ્થાપના માટે શોભેજી શાહે કેવો
સોજ આપ્યો તે હકીકત ગુરુદેવે વણુનીએ જ વખતે ૩ ૧ ૧ ૦૦
પદર હજાર આ કામ માટે એકત્ર થયા.

એ વખતે દેરાવાસી આચાર્ય શ્રી રામવિજયજી મ-
ત્યા વેરાવળમાળ બિરાજતા હતા તેમની નેશ્રાયમા તેજ દિવ્ય
દીક્ષા થવાની હતી એ ત્રણ ભાઈઓ શેઠ રાયચંદભાઈને
દીક્ષાતુ આમ ત્રણ આપવા ગુરુ મહારાજની હાજરીમા આંખ્યા
સાથે સાથે ગુરુ મહારાજને કહ્યું આપ પણ પધારશે. અમારે
ત્યા દીક્ષા છે પૂજ્ય ગુરુદેવે આ વાતનો રોજનીશીમા ઉલ્લેખ
કર્યો છે ” આમ ત્રણ જે રીતે અપાયું તે વિવેકવાળી વાત ન
હતી ત્રુટિ ભરી વાત હતી ત્રુટિ આ પ્રમાણે હતી (૧) અમો
સઘ તરફથી આમ ત્રણ આપવા આંખ્યા છીએ (૨) દીક્ષા
લેનાર કલ્યાણજીનો ખાસ આગ્રહ છે (૩) શ્રી રામ વિજયજી
મહારાજે આગ્રહ પાઠવ્યો છે (૪) આપને માટે દીક્ષા સ્થળે
બેસવા યોગ્ય બદોબસ્ત, રહેશે (૫) દીક્ષાનો સમય કયો છે ?
એ બાબતમા તેઓ, કંઈ જ બોલ્યા નહિ ગુરુદેવે જવાબમા
“અવસરે” કહ્યું તેઓ તુરત ચાલ્યા ગયા .

જા. હકીકતથી પરસ્પર પ્રેમ વધારવા માગતા જનોએ
બોધપાઠ લેવાનો છે ગુરુદેવની આ નોંધ મહત્વપૂર્ણ બની
રહે છે કટ્ટરપથી એક બીજાના હૃદય છૂટી શકતા નથી.
પૂજ્યશ્રીએ વેરાવળથી આઠ વાવ માટે પ્રસ્થાન કર્યું.

ધોરાણ ચાતુર્માસ ૧૯૯૬

૪૮

શ્રી મગનલાલ હવેરચંદ દેસાઈ (ભાટરવાળા) તરફથી એક પત્ર શુરુદેવની સેવામાં આવ્યો. આ પત્રમાં તેઓએ એમાંના માટે હાર્દિક વિનંતિ કરી હતી. શુરુદેવે પિતે રાજ નીચીમાં આ વસ્તુની નોંધ કરી છે. 'ધોરાણથી ભાટરવાળા મગનલાલ દેસાઈના પત્ર હતો. તમારું તે લખે છે કે એમાંથી પધારણો તે આમે બે ભાઈઓ મેંમાન માટે બધા ખર્ચા આપશું' આ સરલ શબ્દોમાં મગનભાઈની ભાવના વ્યક્ત રહી છે બે ભાઈમાં મોટા ભાઈ શ્રી. માલેકજી દેસાઈ; જે ઓએ શાસન સેવામાં મોટો ભાગ લેવાનો છે મગનભાઈના આ પત્ર હુકમની ભાવનાના રંગે લખાયો હતો અર્થાત્ હાર્દિક વિનંતિ હતી.

વેશવળથી વિદ્યાર્થી થતાં બાહુવાવમાં પ્રથમ ફોટોગ્રાફ થયો. ત્યાં શ્રી. રતનજી વીરપાળ તરફથી જમણું હતું મહુ સ્ટેશન પધારતાં શ્રી નાથાલાલ મહનજી અને શ્રી. ધરમશી મહનજી હાથેન કરવા આવ્યા. બાહુવાવથી શ્રી. જહાંગી પેપટભાઈ સાથે જ હતો. પુત્રા જુરી અર્ધ માળીયા પધાર્યા. આ વખતે મેં દરકા જવાનું હતું માળીયામાં જનતાએ પ્રવચનનો લાભ લીધો. અહીં પ્રવચન થયું કલકત્તાવાળા શેઠશ્રી. ત્રિલોચન હીરાજી દેસાઈ હતા. તેઓ ધણા જ ગુણગ્રાહક વ્યક્તિ છે હપરાંત વધીલ ભાઈશંકરભાઈ તથા વધીલ હમનલાલ અને વધીલ દામો દરદામ પણ પ્રવચનમાં હતા. શેઠશ્રી ત્રિલોચન હીરાજીદેસાઈએ શુરુદેવના શિષ્ય તપસ્વીજી જમણાવન મ. દાણા ૨ કલકત્તા

પધારતા દરેક કાર્યમાં આગળ રહી અનુપમ સેવા બજાવી રહ્યા હતા.

માળીયાથી અવાણીયા જવાનું હતું માળીયાના ભાઈએ તરફથી ત્યાં જમણું હતું ઉપરાંત અવાણીયા સ્થાનક માટે રૂપિયા ૨૫૧ નો ફાળો થયો અવાણીયાથી અબળ પધરામણી થઈ ત્યાં દેરાવાસી ભાઈએ ઘણું જ ભક્તિવાળા છે સૌ બેન્ડવાળા સાથે આમે આંબ્યા સ્થાનકવાસી પરપરા રૂએ ગુરુદેવે વસ્તુ સ્થિતિ સમજાવી વાળા માટે 'ના' કહી એટલે વાળા પાછા મોકલી દેવામાં આંબ્યા અબળમાં સઘ જમણું થયું માળીયાના બે તરુણ ચુનીલાલ તથા નગીનદામ અબળથી પાછા ફર્યા અબળથી ગુરુદેવ મેદરડા પધાર્યા

મેદરડાએ પ્રશસનીય સ્વાગત કર્યું ડૉ. વેણી માધવ, શ્રી વહીવટદાર પ્રાણશંકરભાઈ સ્વાગત માટે સુશબ્દો બોલ્યા ચોંચનેસે કુસલે મહેસી પદ પર વિવેચન થયું મેદરડામાં ગુરુદેવ પધારતા જ શાણા શ્રાવક શ્રાવિકાઓએ અઠમની પથરગી શરૂ કરી કીધી

દોશી સવચ્છ મૂળજીએ ચોથા મત આદર્યા પ્રવચન પછી વિશેષ વિધિપૂર્વક પૂજ્યશ્રીએ પચ્ચખાણ કરાવ્યા તેઓ તરફથી સઘ જમણું થયું ગામના પ્રતિષ્ઠિત વ્યક્તિ હેડમાસ્તર, પોસ્ટ માસ્તર, ફોજદાર સાહેબ, ડોક્ટર સાહેબ, તથા શ્રી કેશુભાઈ સૌ હાજર હતા સ્વર્ગસ્થ ગુરુદેવ શ્રી જયચંદ્ર મ ની તિથિ ઘણી ધામધૂમ સાથે મનાવવામાં આવી પથરગીના એકત્રીસ અઠમવાળાને શ્રી હીરાણી તરફથી પારણા થયા યુવક મહા ગતરફથી જૈનશાળાના બાળકોને વસ્ત્ર ધનમ આપવામાં આવ્યું

ગુરુદેવનું બાહેર વ્યાખ્યાન ગોઠવવામાં આવ્યું હજારેક માણસોએ ભાગ લીધો ગરીબ માણસોને મીઠા ભાતનું ભોજન મળ્યું

મેં ૬૨ થી દાતરાણા વીજપુર મઈજુના હને સ્પષ્ટ કર્યો
સેરકની અલગેલી જોજતને રસ્તામાં પાર કરી. પૂ. જેઠમલ
સ્વામી અહીં બિરાજતા હતા. મણિભાઈ તથા ખનકુવરભાઈ
આયાં જાણુ ર બિમારીના કારણે જુનાગઢ રોકાયા હતા. સી
સત-સતીએનો મિલાપ થયો. અત્ય પરિશ્રમ વિષયપર
મવચન થયા ૩ ૨૫૧ શ્રી. જોવિંદ્ર નાથલાલ ૩ ૧૫૧
માતુશ્રી હેમકુવરબાઈ, ૩ ૧૦૧ કપુરજેન મકનલ તરફથી પૂ. શ્રી
જયજીભાઈ મ ની તિથિ માટે મૂકાયા બોલખાથી ૨૫ માણસો
સ મરૂપે દશન કરવા આન્યા.

જુનાગઢથી ખામગ્રોજ મઈ વડાલ પધાર્યા બીજે દિવસે
વઠાલને સ્પષ્ટ કર્યો વાલ ભાવિક આવકેનું કેદ છે થોડ શ્રી
કાળકામભાઈ મુખ્યપણે ભાગ લેતા હતા વાલ સારા ધર્મો
ધોત થયો. આજરોજ શ્રીપૂજ્ય જવાહરલાલભાઈ મ બીકાનેરમાં
કાળધર્મ પામ્યાના સમાચાર મળ્યા. દિવગત આત્માને શાંતિ
અપવામાં આવી.

વરસાદના કારણે તોરણીયાનો માગ ઊંડો થોડો પધાર્યા
સીમા પોરાલ જવાનું હતું આ વખતે ચાતુર્માસ પોરાલ
નિમિત્ત થયું હતું વઠાલ અને જુનાગઢનાં આવકો. દશનામે
આન્યા શ્રી જેઠાલાલભાઈ મુખ્ય હતા વઠાલથી ૧૧ તરુણો
આન્યા હતા. મોડીથી વિકાર કરી તોરણીયા જયા અહીં શ્રી
હવજીભાઈ આવકેનું જોડ થર છે થયું જ ભાવિક આવક છે
પોરાલથી શ્રીસવના ભાઈએ આવી પહોંચ્યા. જપોર પછી પર
બી પધાર્યા.

પોરાલ આવક સમુદાયમાં આનંદ ઉત્સવ થાપી રહ્યો.
પોરાલની વિનાત મા જ કરવાથી સુરુદેવ મત્તે અદાથી સોના
દૂદધ ભાવવિશેષ બની રહ્યા હતા. માતાકાળે શ્રી. પોરાલ
સયે સત્ત્વ સ્વાગત કર્યું. ગુરુવરો જનસાસનના જયનાદ સાથે
પોરાલ પધારી રહ્યા શ્રી. મગનલાલ ઝવેરજી તથા મોટાભાઈ

માણેકર દલાઈએ સમગ્ર સઘને પ્રોત્સાહન આપી ચાતુર્માસમાં શ્રીસૂદે અને ગુરુવરોની સેવાના મધુર સ્વપ્ન સેવ્યા.

આ વખતે ધોરાણમા લીળડી સપ્રદાય શ્રી દેવકુવરબાઈ મહાસતી તથા પ્રભાબાઈ મહાસતી આદિ ઠાણા ૪ ધિરાજતા હતા. તેઓએ હૃદયથી પૂજ્યશ્રીનુ સ્વાગત કરી એકતાના આદર્શને વેગ આપ્યો. ધોરાણ ગુરુદેવની પધરામણીથી ધન્ય બની રહ્યું.

ધોરાણમા ગુરુદેવના મર્મસ્પર્શી પ્રવચનોને પ્રારભ થતા શ્રોતાઓ અસખેય બની રહ્યા. બપોરના ઉત્તરાધ્યયન સૂત્રની વાચણી શરૂ થઈ શ્રી પ્રભાબાઈ મહાસતી શાસ્ત્ર-જિજ્ઞાસુ હતા. અવાર-નવાર શાસ્ત્ર અર્થો અને સમાધાન મેળવવા ગુરુદેવના જ્ઞાનને લાભ લેતા દર્શનાર્થી ધોરાણર આવતા હતા. શ્રી માણેકર દલાઈ તથા મગનલાઈ દેસાઈએ અતિથિ સેવાનો સમગ્ર બોલે પોતાના ઘર આગળે જ સેવા બજાવતા. શ્રી નર્મદાજીને તથા લાભકુવરજીને બને દેરાણી જેઠાણી ખડે-પગે રહી આગેતુકેતુ આતિથ્ય બજાવતા હતા. નિઃતર ગુરુદેવોનો મોગલિકે સાંભળી મત નિપજવો પછી ખીણ પ્રવૃત્તિમા નેડાતા આવનારને એક આદર્શ નેવા મળતો હતો.

પૂજ્યશ્રી જે મકાનમા બિતર્કા હતા, ત્યાં જ પ્રારભમા પ્રવચન થતુ, ગોરલ સઘની પાસે એવો સરસ હોલ તે વખતે ન હતો. લીળડી સપ્રદાયના સંખ્યા વિશેષ હોવાથી પ્લોટમા એક સરમ પૌષધશાળા છે ત્યાં આચાર્ય પ્રવચન આપતા હતા પરંતુ વિવેકી શ્રાવકોએ મળીને એક જ પ્રવચન માટે નિર્ણય કર્યો ગુરુદેવને દસ પ્રમુખ શ્રાવકોએ વિનંતિ કરી તદ્દતુસાર પૌષધશાળામા એક જ પ્રવચન શરૂ થયું આ વસ્તુનો સૌની ઉપર ઘણો જ સરમ પ્રભાવ પડ્યો. પરસ્પરના પ્રેમમા સારી એવી વૃદ્ધિ થઈ ધોરાણ પ્લોટમા ગુરુદેવ ધિરાજતા હતા.

।મમાં દેરાવાસી ઉદાર વિચારવાળા શ્રી ન્યાયવિજયભાઈ મ. ઠાણા ઠ બિરાજતા હતા તેમના હાથિક ખામત્રણથી ગુરુદેવ તથા પદામાં પરસ્પર મિલનથી સરસ જ્ઞાન અર્ચા થઈ બહેનોએ ખડમનાં પગરળી તપ-આરાધના કરી તેમના પાશળા શ્રી માણે કવ્ય દલાઈ તપકથી કરવામાં આવ્યા.

વસીલ શ્રી મોહનલાલ ચીનાઈ દર્શને આવ્યા તેઓએ કમવાલ અને પુરુષાચવાલ ઉપર સારી જોવી તત્ત્વથયા કરી આતુર્માંસ હ આન મુનિશ્રી જયંતિલાલભાઈએ બંગ્ગેલ તથા સસ્કૃત અભ્યાસ શરૂ રાખ્યો. યેલાણી માસ્તર સસ્કૃત વાચન કરાવતા બંગ્ગેલ ભણાવવા સવારે જોઈ અધ્યાપક આવતા હતા.

ધોરાલ આતુર્માંસમાં ચિત્ત-સમૃતિ મુનિના આગલા છ જ મની હકીકત અને ઉત્તરોત્તર તેના જીવનમાં આવતું પરિવર્તન તે વિષય ઉપર નિરંતર પૂજ્યશ્રીના પ્રવચન આજુ રક્ષા હતા ગુરુદેવ વિસ્તાર શેલી સાથે સાથે થણા વિષયોને આવરી લેતા પ્રાચીન કથાના આધારે નૂતન સમાજ રચના અને ધર્મ અથ જીવન જીવવાની પ્રેરણા મળી રહેતી હતી. ગુરુદેવનું સમગ્ર કથન રસાત્મક બની રહેતું ઘેરે કડુબુરસ લિસો કરવામાં ગુરુવર સિદ્ધશંકર હતા હાસ્યરસ, હલક અને છાંટણા થયા જ કરતા મૂળના જ મધી ચિત્તસમૃતિ મુખી બને જીવેનો. સ્નેહલત્તુ પ્રવચનનો મુખ્ય હોર હતા.

પચુ વણ પવ દરમ્યાન ગુરુદેવને કાનમાં સખત દુઃખાવો થઈ આવ્યો. તેથી લગાતાર પ્રવચન આપવાનું અશક્ય બન્યું છતાં ઉપહારી વૃત્તિ નું બની પરવાહ કરતી ન હતી. મહારાજ શ્રીએ જોશવાની પૂરી કોશિશ કરી જેટલો આપી શકાય તેટલો લાભ આપ્યો.

મુનિશ્રી જયજીવનભાઈ મ પ્રારભમાં જોશતા નાના રતી લાલભાઈ મુનિ થોડો સમય જોશતા જયંતિમુનિને પણુ દસ વીસ મિનિટ ઉપરેશ આપવાનો અવસર મળતો. ગુરુદેવનું ચિમ્બ

મહાજી બરાબર તૈયાર થઈ રહ્યું હતું એથી પ્રવચનનું કાર્ય ક્યારેય અટકી જતું નહિ શ્રી જગજીવનજી મુનિ દેખાતો સાથે દેશી ગુજરાતીમાં બરાબર ચાળખા દેતા નાના રતિમુનિ સંગીત સાથે આખ્યાન સલાજાવતા જયતિમુનિ આધુનિક શૈલીથી ખીધિક પ્રવચન આપવાનો પ્રયાસ કરતા જે કાંઈ કથન રહી જતું તે વિષયને શ્રી ગુરુદેવ આવરી લેતા

ધોરાજી ચાતુર્માસ ઘણું જ દીપતું થયું અતિથિઓનું પુરજોશમાં આગમન થતું પાઠશાળાના ફાળાને ખૂબ જ વેગ મળ્યો. જેતપુર પાઠશાળા માટે વ્યવસ્થિત વિચારણા થઈ લાડાર ધોરાજીથી જેતપુર લઈ જવાનો નિર્ણય થયો લીબડી સપ્રદાયના મહાસતીજી પ્રભાભાઈ સ્વામી ત્યાં બિરાજતા હોવાથી અવારનવાર શાસ્ત્રીય પ્રશ્નોત્તર થતા રહ્યા શ્રી માણેકજી દલાઈ અને શ્રી મગન-લાઈ પરિવાર સમેત ત્યાં જ રોકાયા શાસનની અનુપમ સેવા બજાવી પડ્યો બોલ ઝીલતા રહ્યા પ્લોટમાં ગોડલ સપ્રદાયની નવી પીપલશાળા બાંધવા માટેનો ફાળો શરૂ થયો તેમાં પશુ હાનરો રૂપિયા એકત્ર થયા તપશ્ચર્યા અને વ્રત પચ્ચખાણમાં ઘણી-વૃદ્ધિ થઈ

જ્ઞાન-ધ્યાનના દિવસો વહી ગયા સમય સમય પર વિશેષ સલાઓ અને જાહેર પ્રવચન થતા રહ્યા ગુરુદેવે પૂજ્ય શ્રી ૧૦૦૮ અજરામરજી મહારાજની તિથિ પર વિશેષ ઉપથી પ્રવચન આપી અસપ્રદાય લાવની ઝલકે દર્શાવી પૂ શ્રી ડુંગરસિંહજી મ તથા પૂ શ્રી અજરામરજી મહારાજના જીવનની તુલના તથા ઘણા પ્રસંગો કહી સલાજાવ્યા શ્રી ગાંધી જયંતી મનાવવામાં આવી ત્યાં ગુરુદેવને આમત્રણ મળતા પધારી પ્રવચન આપ્યું કારતક સુદિ પુનમ સુધી જ્ઞાનની જગા વહેતી રહી વિહાંગનો દિવસ પાસે આવતા ધોરાજીના લાવિક શ્રાવક-શ્રાવિકા સમુદાયની આખી સીબા લાગી

જેતપુર પાઠશાળાની પુન સ્થાપના

૪૯

જેતપુર પાઠશાળાનો ફાળો વૃદ્ધિગત ઘર્ષરહ્યો હતો પરંતુ તંની વ્યવસ્થા માટે હળુ નિષ્ક્રિયાત્મક પગલું ભરવામાં આવ્યું ન હતું આ કાચ પીરાણ બાતુર્માસમાં સંપન્ન થયું પીરાણ મુકામે સુમત્ર ગો લ ઇછના અગ્રેસર આવકોની એક સભા રાખવામાં આવી શ્રી દુલ્લભજીભાઈ કેશવજી જેતાણીને પ્રમુખ સ્થાન અપવામાં આ મુ પાછલા પ્રકરણોમાં આ તપસ્વીજી મ ની પુરુષાર્થથી બાહુ થયેલી પાઠશાળા વિશે વાચકને સારો એવો પરિચય મળ્યો છે અત્યારે એક સંસ્થાનો પુનરુદ્ધાર કરી તેઓશ્રીના સ્મારક રૂપે નૂતન સંસ્થા સ્થાપનાના વિચારો ગતિમાન થયા હતા.

એ વિચારધારાઓ કામ કરી રહી હતી એક શ્રી તપસ્વીજી મ નુ નામ જોડી શ્રી તપસ્વીજી માણેકજીદલ સ્થા જૈન વિદ્યાલય' સ્થાપનું; અપારે રૂઢિવાદી વન સંસ્થા ત્રાસે ત્યાગી વમ નુ નામ જોડવા સામે અણુગતો દર્શાવતો હતો. એકે તેઓ પાસે કોઈ મુલ્યવત્ત તક ન હતો કે “શા માટે સાબુપુરુષ નામ સંસ્થા સાથે ન જોડવું” પરંતુ તેઓ પોતાના વિચાર સંસ્કારથી હાબાર હતા. શ્રી. દુલ્લભજીભાઈ જેતાણી ધણા જ વ્યવહાર કુશળ અને શાસ્ત્રાભિજ્ઞ છે તેઓ અજ વમરની ઉમરતાને અવકાશ ન અપવાની કળા સરસ રીતે અજમાવી શકે છે આમ પ્રમુખસ્થાન યોગ્ય અભિજ્ઞના હાથમાં જ હતું.

પૂર્વજ સુરુદેવ આ ભાવનમાં પોતાનો અભિપ્રાય ધરાવતા હતા. પરંતુ તેમનો આશ્રક ન હતો કે આમ જ થવું જોઈએ.

તે ઝોશ્રી સસ્થામા તપસ્વીજી મ તુ નામ જોડાય તેવું ઇચ્છતા હતા પરંતુ શું કરવું કે ન કરવું તેનું સચાલન કે કોઈ બાબતનો ભાર પોતાને સ્પર્શ કરે તેવું ઇચ્છતા ન હતા સસ્થા ચલાવવાની જવાબદારી શ્રાવકોની છે, એટલે તેઓ જ નિર્ણય કરે તટસ્થ ભાવે માર્ગદર્શન મેળવે તો અભિપ્રાય વ્યક્ત કરવો તેવું મતવ્ય ગુરુદેવનું હતું પરંતુ મહાપુરુષોની અભિલાષા સૂક્ષ્મ રીતે સૌના ચિત્તતત્રને સ્પર્શ કરતી જ હોય છે એટલે ગુરુદેવની અભિલાષા પ્રમાણે જ શ્રાવકોના વિચારોને આકાર મળી રહ્યો હતો ધન્ય છે જાનીઓના સકલ્પ બળને !

મીટિંગમાં એ નક્કી કરવામાં આવ્યું કે “શ્રી તપસ્વીજી માણેકચદ્દજી સ્થા જૈન વિદ્યાલય નામે સસ્થા ખોલવી પોતાની જ શાળા અને છાત્રાવાસ રાખવા ધર્મ-પ્રધાન શિક્ષણ આપવું આથે માથે સાધુ સાધ્વીજીઓને લણવા સિદ્ધાંત શાળાની સ્થાપના કરવી જેતપુર પાઠશાળાના મકાનમાં જ ભાદર કાઠે સસ્થા શરૂ કરવી

આ વ્યાતુર્ભાસ ઇગ્મ્યાન “જેતપુર વિદ્યાલય” માટે જ મુખ્ય કારણો થયો પૂ ગુરુદેવના પ્રલાવધી આ શુભ કાર્યનો પાયો ઘણો મજબૂત થવા લાગ્યો ગોડલ ગચ્છના ગામોગામના શ્રાવકો ગુરુદેવની અમૃત વાણી સાલળી આ સસ્થા માટે પૈસા વરસવા લાગ્યા નીચે પ્રમાણે રકમો નોંધાણી

૧૫૦૬ ઠલ્યાણ હેમચંદના ૨૫૦ ગોપાળજી ગીઠા માળીયા
ધર્મપત્નીના નામે

૫૦૧ ચત્રભૂજ હેમચંદના ૨૫૦ ગાધી મોતીચંદનાઈ ”
ધર્મપત્નીના નામે”

૫૦૧ સ્વ દેશી નાથાલાલ ૨૫૧ મુળચંદ ધારસી ચાવડ
જુનાગઢ

૫૧, નામપત્ની ૨૫૧ જઠાણી રામજી હીરાચક્ર,,
કેમકુવરનાઈ

૫૧ કમ્બાણી કુરજી ૨૫૧ વૈષ્ણવ હીરજી,,
વીસાવહર

૫૦૧ પ્રાણાઈ ખીમજી ૨૫૧ જેઠક દીઠા,
મેઢરકા

૫૦૧ માણેકજી દલાઈ ખીલજી ૨૫૧ ગાંધી ભગવાનજી વઠાણી
૨૫૧ મુઠરજી નચુ મેઢરકા ૨૫૧ દોશી ભુઠરજી
૨૫૧ દોશી રામજી નચુ, ૫૧ વૈષ્ણવ કાળીદાસ અમુલખ રાણપુર
૨૫૧ જેઠમ લવજી, ૫૦૧ પ્રાણુલાલ ભગવાનજી ચલાળી
૨૫૧ હીરાણી કેમજી ૫૧ લક્ષ્મીજી હીરાચક્ર જેઠપુર
નાપુત્રી નકુબેન (કુખીનાઈના સમરજીબે)

૧૦૦૧ તેજાણી કુબેરદાસ તથા ૧૦૧ નરસિંહદાસ
કપાસી મેઢનલાલ, ચોપાળજી દલીયા
સાવરકુઠલા

૫૧ વછરાજી ધરમસી જેઠપુર ૫૧ મેલાણી જોખવજી ભગસરા
૨૫૧ ૫૧ જોક સદ્ગુરુજી
નામપત્ની સમરતબેન

૨૫૧ વલ્લભજી બાઈવજી ૭૫૧ જસાણી અમરસી ગોંઠલ
૨૫૧ લક્ષ્મીજી હીરાચક્રના, ૭૫૧ વલ્લભજી અમેજી
નામપત્ની કઠવીનાઈ સરસકાળા

૧૧ દોશી જેઠક કાનજી ૨૦૧ દેસાઈ જવેરજી કાઠેર
અમરાપર

૫૧ ખેતાણી કેશવજી મોનજી ૫૦૧ જાણુદજી રામજી
વડીયા ખીલજી

૫૧ ગાંધી રામજી કુઠલા ૫૦૧ જસવાનજી ભાવજી જેઠપુર.

૫૦૧ દોશી સુદરણ અમરાપર
૨૫૧ વીઠલણ બેચર

૫૦૧ કેશવણ ઝીણા, ખીલખા
૫૦૧ ગોવિંદણ ગીરધર,
બુનાગઢ

૧૦૦૧ ગાધી ભાઈચિદભાઈ,
જેતપુર

૧૦૦૧ નથુભાઈ રામણ, ચીતળ

૫૦૧ માતુશ્રી જેઠીભાઈ ,,
રા. રેવાશ કર' મગળણ

૩૫૧ ચ દ્રકાત કીરચ દ, રાજકોટ

૫૦૧ ઉમેદચ દ' નરસેરામ

૩૦૧ નાયાલાલ લાધાભાઈ,
બગસરા

૨૫૧ ગોપાળણ, જેઠાભાઈ ,,

૨૫૧ જાનુલાલ ઝીણા,
બામનગર

૨૫૧ જેકુવર જેઠાભાઈ ,,

૨૫૧ વાલણ શીમણ, છત્રાસા

૨૫૧ ઠેઠારી વૃજલાલ

૨૫૧ બેચરભાઈ રણુછોડ, ધારી

૨૫૧ કલોઈ રામણ રાણુપુર

૨૫૧ હુલભાઈ રામચ દ ,,

૨૫૧ અમરસી ગોવિંદણ .
સુલતાનપુર

૨૫૧ માણુકચ દ ,, "

ચાતુર્માસ દરમ્યાન બે દિવસ થયેલી તત્ત્વ ચર્ચાને અહીં
સ્થાન આપવામા આનંદ છે મુખ્ય તથા લીબડી સ પ્રદાયના શ્રી
પ્રભાભાઈ મહાસતીણ તથા શ્રાવક મોહનભાઈ ચિનાઈ પ્રશ્ન કર્તા
ને શુરહેવે ઉત્તર આપ્યા

શ્રી પ્રભાભાઈ મહાસતીણના પ્રશ્નો ને તેના ઉત્તર
પ્ર. છવે બાધેલા કર્મ કેવી રીતે અને ક્યારે ઉદયમા આવે ?
ઉ. જેમ જેમ કર્મની સ્થિતિ પાડતી જાય, તેમ તેમ બીજા કર્મ
જે ઉદયમાન હોય તેની સાથે આ અભિનવ ઉદય યોગ્ય પર-
૨૦

માણુએ જાણતા જાય પરમાણુઓના જથ્થાકેમશ હુટા પડતા
જાય. ઉદય થતાની સાથે બીજે ક્ષણે નિજરે

પ્ર. કાઈ એવે પદર કોઠાકોઠી સાગરની સ્થિતિનું સાતા વેદ
નીમ બાકમુ તે ઉદય આવે ત્યારે શું પદર કોઠાકોઠી સુધી સોગવે?

ઉ. આ લાખો સ્થિતિ સુધીનો ઉદય તે પ્રદેશોદય હોય પણ
વિપાક ઉદય નહિ. વિપાક ઉદયને વિપાક-ઉદય આવલિકા કહે
વાય છે અર્થાત વિપાક તો એક આવલિકા થય ત જ સોગવાય
રત અને જાવ પ્રમાણે પ્રદેશ ઉદયમાંથી વિપાક આવલિકામાં
જ્યારે કમ સમૂહ આવી પડે ત્યારે જ સ્વલ્પ રૂળ બખાડે
પરંતુ આવો વિપાક-આવલિકાનો પ્રવાહ બાલે જોટલે નિરતર
લાંબા સમય સુધી અનુભવ થઈ શકે છે પ્રદેશ ઉદય સૂક્ષ્મ
છે વિપાક-ઉદય સ્વલ્પ છે

પ્ર. અબાધા કાળ જોડે શું ?

ઉ. બાંધેલ સ્થિતિના કર્મો પ્રદેશ ઉદયમાં ન આવે ત્યા સુધી
તે જ કાળ તે અબાધા કાળ.
શ્રી બિનાઈ મેહનલાઈના પ્રશ્નો ને ઉત્તર

પ્ર. માથમાં જુ” પડે તો કેમ કરવું ?

ઉ. અજઠાઈના સમયનો વિચાર કરીએ તો પ્રથમ માથુ સાણુ
કે જોવા કાઈ પદાર્થથી સાથે કરવામાં લીલ ન કરવી અને
સમય સમય પરત્વે સ્વચ્છ રાખે તો જુ’ પડે નહિ.

પ્ર. કદાચ પડી હોય ત્યારે શું કરવું ?

ઉ. પડી હોય તે માટે તે જુ નો બચાવ થાય તેમ કરવું અને
નવી ન પડે તેની સાવચેતી રાખવી.

પ્ર. સાધુએ ખાવણ કેટલાં રાખવા ?

ઉ શાસ્ત્રીય નિયમ પ્રમાણે દરેક સાધુ દીઠ ત્રણ પાત્રા કદપે
પ્ર વધારે ગખાય છે તેનું શુ ?

ઉ દરેક સ પ્રદાયની ગુરુ પર પરા પ્રમાણે વધારે રખાય છે
ખાંડી ઓછી વસ્તુનો ઉપયોગ કરે તો પાત્ર ઓછા ભેઈએ
અને ઉપાધી ઓછી થાય

પ્ર અમારા માધુલની જેમ તમે અમદાવાદી ઘડા સાથે રાખો
કે નહિ તે લોકોનો ઘડો ભાગે ત્યારે અફસોસ થાય છે ?
(શ્રી મોહનભાઈ દેગવાસી હતા)

ઉ કોઈ વખત વિહારમાં રાખવો પડે તો રાખીએ ખાંડી જ્યાં
ઉપાશ્રય હોય ત્યાં મુજતા ઘડા હોય છે અને સાધુઓ ઉપ
યોગ કરે છે કદાચ જરૂર પડે તો ગામમાંથી થએલા આગળ
પાછળ ગખાય છે અમદાવાદી ભેઈએ એવું નહિ ખાંડી
ફૂટે ત્યારે અફસોસ થાય નહિ અમે ઘડાને ગદલે તુખડા
અગર લાકડાની લોટી પર પરા પ્રમાણે રાખીએ

પ્ર રોજ સવારે દાત સાફ કરો કે નહિ ?

ઉ કોઈને દાતની ખિમારીનું કારણ હોય તો રોજ સાફ કરે
પાયોરીયા જેવા દરદ આ જમાનામાં થતા વાર લાગતી નથી
એટલે સાવચેતીથી પણ કોઈ રોજ દાત સાફ કરે છે અને
કોઈ કારણ ન માનતા હોય તો સાફ કરતા નથી

પ્ર સાથી સાફ કરો છો ?

ઉ રાખથી અચેત મીઠાથી કે તેવા કદપતા પદાર્થથી

પ્ર શહેર વિના સાધારણ ગામમાં જ્યાં શ્રાવક નહોત ત્યાં પાણી
માટે શુ થાય ? આગળથી જોઈંર દેવાય કે નહિ ?

ઉ અમે અનાય પ્રવૃત્તિ અને અસહ્ય માસાદિ જોરાક
ખાનાર સિવાયની દરેક કામમાંથી આહાર પાણી લઈએ

માણુઓ ભળતા જાય. પરમાણુઓના જથ્થાક્રમશઃ છૂટા પડતા જાય ઉદય થતાની સાથે જાંબે કણો નિર્જરે

પ્ર. કાઈ છવે પહર કોઠાકોટી સાગરની સ્થિતિનું સાતા વેદ નાંચ બાંધુ તે ઉદય આવે ત્યારે શુ પહર કોઠાકોટી સુખી સોઝવે?

ઉ. આ લાખી સ્થિતિ સુખીનો ઉદય તે પ્રદેશોદય હોય પણ વિવક્ક ઉદય નહિ. વિપાક ઉદયને વિપાક-ઉદય આવલિકા કહેવાય છે અર્થાત વિપાક તો એક આવલિકા પર્વત જ હોજવાય. રત્ન અને જાવ પ્રનાણે પ્રદેશ ઉદયર્થથી વિપાક આવલિકામા જ્યારે ઠમ સમૂહ આવાં પડે ત્યારે જ સ્ફૂલ ફળ વખાટે પરતુ આવો વિપાક-આવલિકાનો પ્રવાહ બાલે એટલે નિરતર લાંબા સમય સુખી અનુભવ થઈ શકે છે પ્રદેશ ઉદય સુક્ષ્મ છે વિપાક-ઉદય સ્ફૂલ છે

પ્ર. અભાધા કાળ એટલે શુ ?

ઉ. બાંધેલ સ્થિતિના કોઈ પ્રદેશ ઉદયર્થ ન આવે ત્યાં સુખી ને જ કાળ તે અભાધા કાળ
શ્રી બિનાઈ મોહનભાઈના પ્રશ્નો ને ઉત્તર

પ્ર. માસમા જુ પડે તો કેમ કરવું ?

ઉ. આવકાલના સમયનો વિચાર કરીએ તો પ્રથમ માણુ સાણુ કે એવા કેઈ પદાર્થથી સમ્પ્ર કરવામાં ફીલ ન કરવી અને સમય સમય પરત્વે સ્વચ્છ રાખે તો જુ પડે નહિ.

પ્ર. કદાચ પડી હોય ત્યારે શુ કરવું ?

ઉ. પડી હોય તે માટે તે જુ નો જત્રાવ થાય તેમ કરવું અને નવી ન પડે તેની સાવચેતી રાખવી.

પ્ર. સાધુએ પાતરા કેટલાં રાખવા ?

‘ઉ શાસ્ત્રીય નિયમ પ્રમાણે દરેક સાધુ દીઠ ત્રણ પાત્રા કલ્પે
પ્ર વધારે ગ્રંથાય છે તેનું શું ?

ઉ દરેક મ પ્રદાયની ગુરુ પરપરા પ્રમાણે વધારે રંખાય છે
ખાકી ઓછી વસ્તુનો ઉપયોગ કરે તો પાત્ર ઓછા જોઈએ
અને ઉપાધી ઓછી થાય

પ્ર અમારા માધુલની જેમ તમે અમદાવાદી ઘડા સાથે રાખો
કે નહિ તે લોકોનો ઘડો ભાગે ત્યારે અફમોસ થાય છે ?
(શ્રી મોહનભાઈ દેરાવાસી હતા)

ઉ કોઈ વખત વિહંગમા રાખવો પડે તો રાખીએ ખાકી બધા
ઉપાશ્રય હોય ત્યાં મુજતા ઘડા હોય છે અને સાધુઓ ઉપ
યોગ કરે છે કદાચ જરૂર પડે તો ગામમાંથી થએલા આગળ
પાછળ રંખાય છે અમદાવાદી જોઈએ એવું નહિ ખાકી
ફૂટે ત્યારે અફમોસ થાય નહિ અમે ઘડાને બદલે તુ બઠા
અગર લાકડાની લોટી પરપરા પ્રમાણે રાખીએ

પ્ર રોજ સવારે દાત સાફ કરો કે નહિ ?

ઉ કોઈને દાતની ખિમારીનું કારણ હોય તો રોજ સાફ કરે
પાયોરીયા જેવા દરદ આ જમાનામાં થતા વાર લાગતી નથી
એટલે માવચેતીથી પણ કોઈ રોજ દાત સાફ કરે છે અને
કોઈ કારણ ન માનતા હોય તો સાફ કરતા નથી

પ્ર શાથી સાફ કરો છો ?

ઉ રાખથી અચેત મીઠાથી કે તેવા કલ્પતા પદાર્થથી

પ્ર શહેર વિના સાધારણ ગામમાં બધા શ્રાવક નહોય ત્યાં પાણી
માટે શું થાય ? આગળથી ચોર્ડર ફેવાય કે નહિ ?

ઉ અમે અનાર્થ પ્રવૃત્તિ અને અસહ્ય માસાદિ ખોરાક
ખાનાર સિવાયની દરેક કોમમાંથી આહાર પાણી લઈએ

છીએ એટલે તપાસ કરતા ન્યાયી કદપત્ર પાછી મળે.
ત્યાથી લઈએ

પ્ર. ન મળે તો ?

ઉ. છાશ ઉપર નબાવી લઈએ પરાશખી કામ લઈએ.

પ્ર. એ તો ઠીક પણ દિશાએ જવા કે પાત્રા સાથે કરવા હોય
ત્યારે શું કરે ?

ઉ. કુશારના ઘેરથી માટીવાળું અથોત પાછી મેળવીએ અથવા
૨૧ જાતના પાવણુમાંથી જે મળે તેનો ઉપયોગ કરીએ.

(તેઓએ સંતોષ પાત્રી પ્રણામ કરી શુરુદેવ પ્રત્યે ઉપ-
કાર માં થો)

ધોરાજીથી વિહાર સં. ૨૦૦૦

૫૦

ધોરાજીથી પ્રસ્થાન સમયે શ્રી પ્રભાશ કર રણછોડ બખાઈએ
વિદાય ગીત ગાયું ગુરુદેવનો મગજ વિહાર શરૂ થયો વિદાય
ઝીતના નીચેના શબ્દો ગુંજતા રહ્યા

મણિતુલ્ય મહારાજ ઠરુ અર્જુ આજ, સાર્યા સર્વેના કાજ
પ્રાણુલાલ મહારાજ વહેલા પધારજો,
આપ્યો અમુલ્ય બોધ કાપ્યો કામને કોધ વહ્યો ધર્મનેા ધોધ
શોધ લેવાને વહેલા પધારજો

આદિ પદોથી સુઠર રીતે ગાઈને ગુરુચરણમા વિનતિ કરી
ફરેણીમા ગુરુવરની પધરામણી થઈ વડાજથી શ્રી કાળી-
દાસ નેમચ દના સુપુત્ર શ્રી શાંતિલાલ સઘવી દર્શન કરવા માટે
આવ્યા તેઓએ ડા ૫૦૧ પિતાશ્રીના નામે જેતપુર વિદ્યાલ
યમા, ડા ૨૫૧ ધોરાજી ઉપાશ્રયમા પ્રદાન કર્યા તેઓ ખૂબ
જ હસામણા હોઈ શુરુ મહારાજને આનંદ કરાવી પાછા ફર્યા
ધોરાજીવાળા ભાઈઓ સાથે હતા

ફરેણીથી જેતલસર જ કશન આગમન થયું ત્યાં લગભગ
એ મહિનો સ્થિરતા રહી ચારે બાજુથી દર્શનાર્થીઓની ઘણી
જ લીટ રહી જેતપુરથી બા બ્ર મણિભાઈ સ્વામી પચાસ
જેટલા ભાઈઓ બહેનો સાથે ગુરુદેવના દર્શન કરવા માટે
પધાર્યા સોરઠના સિંહના દર્શન કરી તેઓ ધન્ય થયા શ્રી
મગનભાઈ પરિવાર સાથે જરાબર જેતલસર જ કશન સુધી
દર્શન ને ગેવાનો લાલ મેળવતા જ રહ્યા ધોરાજી આતુર્ભાસ
પછી તેની લડિતનો રગ ખૂબ જ ગાઢો થયો હતો

ધારાણથી શાસ્ત્ર બહાર જેતપુર લાવવાનો હતો. શ્રી નાથલાલ ઝવેરચંદ બાઈએ લખી જે કુશળતાથી બા કામ પૂરું થયું ગુરુદેવને જેતપુર પધારવા પ્રાથના કરી અને ખબર મેલક્રમ્યા કે સમગ્ર ભકાર તથા પુસ્તકો આવી ગયા છે

જેતલસર જે કથનથી વિહાર કરી પૂ. શ્રી જેતપુર ખોજ પરમ્યા વાગવાળા શેઠશ્રી નેમચંદબાઈ કચરાના મકાનમાં ઉતર્યા ત્યા કેટલાક દિવસ શાંતિપૂર્વક રોકાવાનું થયું નાના રતિ મુનિ તથા જયતિ મુનિને ગુરુદેવ શાસ્ત્ર વાચન કરાવી પાઠ આપતા હતા ઉતરાધ્વનની વાચણી ધારાણ થઈ લખેલ તે જેતલસર જે પૂરી કરવામાં આવી હતી ત્યાર બાદ ગુરુદેવે શ્રીમુ. મધી 'પુષ્પીમુષ્ણુ' સમન્વયવું થઈ કરેલ હતું

ખોજપરમ્યા મા. સુરસા મુદિ ૧૩ આવતા પૂ. શ્રી ૧ ૮ દેવલ સ્વામીની તિથિ તથા માચસર મુદિ ૧૫ ના પૂ. શ્રી ૧૦ ૮ ત. નાથેકચંદ મ ની તિથિએ મનાવવામાં આવી માનવ રાહત માટે પૂ. શ્રીએ ઉપદેશ આપ્યો. હરમ્યાન જેતપુરથી શ્રી સુષ સૌ મળાને આન્યા કામદાર રેવાચકર મત્રજાલે ઉપાસ્યની આવશ્યકતા જણાવી. તે ઉપરથી ગુરુદેવે ધમ સ્થાનકની મહત્તા સમજાવી ત્યા જે નવા ઉપાસ્ય માટે ફાળા થઈ થયા

ફા. ૧૦ ૧ શ્રી ભવાન કાળાબાઈ ફા. ૧ ૦૧ શ્રી કપુર બાઈ ગાંધી ફા. ૧ ૧ શ્રી નેમચંદ કચરાબાઈ ફા. ૧ ૧ શ્રી રેવાચકર નાગલ બા રીતે સાચી જોવા થઈઆત મહિ ચૂકી જે આગળ જતા પરિપૂર્ણ થઈ અને ફા. ૬૦ શ્રી ૮ હલ્દયનું મકાન બાંધવામાં આ ગુ

ફેસાઈ ગુણશકર કાળીદાસ દિગંબર ધમના ઉપાસક અને ધર્મમાં છિડો મત્ર પદાવતા હતા તેઓ ગુરુદેવના હથાન કરવા આન્યા મહારાજશ્રી સાથે 'મૂળમત તથા ઉત્તર મત ક્યા ગુણ સ્થાને હોય ? બાક્યા ભક્ષ કેમ સમજવું ? તે બાબત અર્પી

એક કલાક ધર્મ ચર્ચા કરી જમાલ કાસમના નામે ધોરાજીમા જેની દુકાન ચાલે છે તે ગોડલના મેમ્બરુભાઈનો પરિચય થયો

જેતપુરમા પાઠશાળા વ્યવસ્થિત ચાલુ કરવાના ચક્ર ગતિ પકડી રહ્યા હતા શ્રી નાથાભાઈ દોડધામ કરી રહ્યા હતા પૂ પુરુષોત્તમજી મ તથા કામઠાજી જવેરચ દલાઈની ધાર્મિક અભ્યાસ કેમ માટે સલાહ લઈ જુનાગઢ શ્રી જેઠાલાલભાઈને મળ્યા હવે શુરુદેવ પામે તે અભ્યાસક્રમને અતિમ રૂપ આપવા માટે તેઓ આબ્યા શુરુદેવે બધુ સમજીને ધાર્મિક અભ્યાસક્રમ નિશ્ચિત કરાવ્યો

ઉપાશ્રયની પૂરી વિચારણા માટે પુનઃ જેતપુરના ભાઈઓ શુરુદેવ સમક્ષ એકત્ર થયા તે વખતે વિચારણાની સાથે રૂ. ૪૦૦૦નો વધારે ફાળો ઉમેરાયો શુરુદેવ ખાલી શ્રાવકો ગણ્યા મારી કે વાતોના તડાકા ચલાવી ઊભા થઈ જાય તે પસંદ કરતા નહિ નક્કર કામ કરે તેવુ ઇચ્છતા હતા

જેતપુર પાઠશાળાના ઉદ્ઘાટન, અભ્યાસક્રમ અને વ્યવસ્થા માટે ખાસ કાર્યવાહક સભ્યો અને ફેટલાક આમ ત્રિત સદ્ ગૃહસ્થોની એક સલા મળી પૂજ્યશ્રીને તે સલા વખતે પધારવા વિનંતિ કરી, ત્યારે શુરુદેવ ત્યા પધાર્યા કાર્યવાહી સુચારૂ રૂપે ચાલી અને પાઠશાળાના પ્રારંભ માટે યોગ્ય નિર્ણયો લેવાયા શ્રી લાયચ દ અમરસી ગાંધી તરફથી આગન્ટુકોની સરભરા અને જમવાની વ્યવસ્થા કરવામા આવી તેઓએ અનુપમ સેવા બજાવી.

સાવરકુડલાથી ૧૬ ભાઈઓ દર્શને આબ્યા તેઓએ જૈનશાળાના બાળકોને જમાડયા ઉપરાત સારો લાભ લીધો ખોડપુરા નિવાસ દરમ્યાન દર્શનાર્થીઓનો પ્રવાહ ચાલુ જ હતો ઉપગત પાઠશાળા તથા જેતપુર ઉપાશ્રય બંનેના ફાળા ચાલુ હતા દરરોજ પ્રવચન થતુ 'પ્રકૃતિ અને પ્રાણુ' એ પ્રવચનનો

મુખ્ય વિષય હતો. શ્રી નેમજી દશાઈ કચરા તરફથી સારામા સારી તંવા થઈ રહી હતી.

રાજકોટથી ચામણ વેલણ વીરાણી આવિકા કઠવીબાઈ, ખુત્રે દુલ બણબાઈ તથા રામણબાઈ વગેરે દશન કરવા માટે આવ્યા. શ્રી. દુલ બણ વીરાણી માટે ગુરુદેવના પરિચયનો પ્રારણ હતો. ત્યારબાદ આમળ વાલીને શ્રી દુલ બણબાઈએ શ્રી તપ સ્વીણ વિદ્યાલય વડીયામા પ્રમુખ ભાગ લાધા અને ધર્મના રમે રખાઈ જૈન શાસનની અણુભાવ સેવા બબલી રહ્યા છે તેઓ ગુરુદેવનો અનન્ય ઉપકાર માને છે.

રાજકોટ આતુભાસ માટે સૂક્ષ્મભાવે ગુરુદેવને વિનંતિ શરૂ થઈ ગઈ હતી. શ્રી સુલાબચંદ પાતાચંદ તરફથી અક્ષિતગત રાજકોટ પધારવા ભાવના પ્રદર્શિત કરવામાં આવી. પૂજ્યશ્રી પરમમધી જેતપુર શહેરમા પધાર્યા પાઠશાળામાં સ્થિરતા હતી. લીબડી સમકાયના શ્રી જેઠમલણ મ. પધારવા મુનિત્રણ લેવા માટે સાથે ગયા હતા અને સંજના ન્યાખાન સાથે જ થતા હતા.

રાજકોટથી સુધરાજક, શ્રી. હવેરજી દશાઈ તથા કેશવલાલ બાઈ આવતા ગુરુદેવના દશન કરી તેઓએ શાસ્ત્રજઠારનું નિરીક્ષણ કર્યું. ઉપરાંત વિદ્યાલયની ચોક્કસના તેમને સમજાવવામાં આવતા થયા જ ખુશ થયા.

જેતપુર નિવાસ હરમાન ગુરુદેવે ભગીરથ પ્રવાસ કર્યો સમગ્ર શાસ્ત્રજઠારના પુસ્તકો, તાલપત્ર તથા હસ્ત લિખિત શાસ્ત્રો મળી લગભગ ત્રણ હજાર શાસ્ત્રો ને જ થો હતા. તે બધા જ થોનું અતિ ક્રમસાધ્ય પ્રતિલેખન કરી મુદ્રણ સુચીપત્ર (લીસ્ટ) બનાવ્યું. એક રીતે પૂરા જઠારનો પુનરુદ્ધાર કરવામાં આવ્યો. લગભગ દશથી બાર હજાર મુખી જેસીને આ કામ પૂરું કરવા

ચલ કર્ચે નવા પૂઠા, નવા બધન અને હળખાએ દારા
આગમેને સુરક્ષિત રાખવા માટે સુદરમા સુદર વ્યવસ્થા કરી

કાગણુ વહી આઠમના શ્રી સતબાલજી જેતપુર પધાર્યા
તેઓ છેટુલાઈને સાથે લઈ બહાર જોવા તથા ગુરુદેવની સુલા
કાત માટે પાઠશાળામા પધાર્યા ત્યા બધુ નિરીક્ષણ કર્યું એક
કલાક રોકાયા કેટલાક કિમતી સૂચન તેઓશ્રીએ આપ્યા આ
દરમ્યાન શ્રી જેઠમલજી મ ના પ્રવચન બરાબર પાઠશાળામા
ચતા જ રહ્યા લીબડી સપ્રદાયના પૂ શ્રી નાનચદજી મ ઠાણુ
ર તેરસને બુધવારના જેતપુર પધાર્યા જેતપુરના આગણે આનંદ
વર્તાઈ રહ્યો ગુરુદેવ ઠાણુ ૪ ત્યા દર્શન કરવા ગયા શ્રી
નાનચદજી મ ને યથાયોગ્ય વ્યવહાર સાથે સુખશાતા પૂછી

શ્રી નાનચદજી મહારાજના જાહેર પ્રવચન રાજમહેલના
મેદાનમા શરૂ થયા તેમની લાક્ષણિક શૈલી શ્રોતાઓને આકર્ષી
રહી લીબડી સપ્રદાયના આવકલાઈએ ગુરુદેવને વિનિતિ
કરવા આવ્યા મહારાજશ્રીએ દરમાબુ કે હું તો પ્રવચનમા
આવવાનો જ હતો ગુરુદેવે બરાબર પૂ નાનચદજી મ ના
પ્રવચનમા હાજરી આપી આવા આદર્શ સમિલનથી શ્રીસદમા
ઘણું જ હૃદય દેલાયો “પૂ ગુરુદેવે પોતાની રાજનીશીમા આ
બધા પ્રવચનોની દૃઢ નોંધ લીધેલી છે, જે અવસરે પ્રગટ થશે

જામનગરથી શ્રી મોતીચંદલાઈ દડીયાના પરિવારના કેપ
માણસો જેતપુર ગુરુદેવના દર્શન કરવા માટે સઘ કેપે આવ્યા
જેતપુર સઘ તરફથી તેમજ સ્વાગત કરવામા આબુ પડિત
પુનમચદ દડ પણ આવ્યા તેઓને પાઠશાળાની જવાબદારી
મોપવાની હતી તેઓએ રાજકોટ ગુરુકુળ ચલાવી સારો યશ
ચ પાદન કર્યો હતો શ્રી નેમચદ કચરાના પુત્ર શ્રી જવેરચંદલાઈ
સુખધી આપતા ગુરુદેવના દર્શન કરવા આવ્યા તેમને
સમગ્ર બહાર તથા પાઠશાળાની યોજના દેખાડવામા આવી

શ્રી. પુનમચંદ હકને શેઠી લેવામાં આવ્યા તેઓએ મુનિશ્રી જ્યોતિલાલજીને પ્રાકૃત વ્યાકરણનો પ્રારભ કરાવ્યો. અને નાના રતીલાલજીને શાસ્ત્ર વાચન શરૂ કરાવ્યું શ્રી તપસ્વીજી વિદ્યાલય માટે વિદ્યાર્થી લેવાનું નક્કી થયું. પરંતુ મહાવીર જ્યોતિ ઉપર વિદ્યાલયની સર્વ સાધારણ સજા બોલાવવામાં આવી. પણ ગામના લોકોએ જેતપુરના આગણે પધાર્યા આંસબોનું દૃશ્ય થયું જ સોદામણ હતું આ? વિદ્યાલયનું ઉદ્ઘાટન થા. ચામણ લેલજી વીરાજીના વરદ હસ્તે વ્યાધીનું તાગુ ખોલીને ભગવાન મહાવીરના જયનાદો સાથે કરવામાં આવ્યું.

જે સમયે શ્રી જેઠાભાઈ વહીલ, રતિભાઈ ગોડા બેચર ભાઈ મ. પુનમચંદ હક પ. રાસનલાલજી વગેરેના ભાવણે થયા. મુનિ મહાશય મુનિ શ્રી. જ્યોતિલાલજીએ ભાવણે આવ્યું પૂજ્ય ગુરુદેવે માગદશન કરાવ્યું નાના રતિમુનિએ ભજન ધીરસ્થ જેતપુરના પ્રસિદ્ધ ગાયક કાલિલાલ ઉદે દેડીએ ભાવ વાહી શેલીમાં ખીતોની રમજટ ચલાવી. પ્રસંગ સારામાં સારી રીતે ઉજવાયો. મહાસતી વૃદ્ધમાંથી કુલકુવરભાઈ મહાસતીજીએ ભેસ્તાર સખોમાં સમાજનું કર્તવ્ય "વિષય રજૂ કર્યો તેમની વેધકવાણી સૌને જસર કરી ગૂંઈ ખીને દિવસે કેટલાક વિદ્યાર્થીઓથી પાઠશાળાનો મજાગ પ્રારભ થયો.

આરે બાળુજીથી વિનંતિઓ આવી રહી હતી પાઠશાળા ફરમાં પેસાનો આગમન-પ્રવાહ આણું હતો. મહાવીર જ્યોતિ પછી ગુરુદેવની તબિયત નરમ થઈ ગઈ વૈશાખ સુદિ ૧૩ મુખી જેતપુરમાં સ્થિરતા રહી. ગુરુદેવનું પ્રવચન બધે રહ્યું ત. મુનિ શ્રી જગજીવનજી મહારાજે ભગભગ જોઈ માસ વ્યાખ્યાન કરાવ્યું.

જેતપુરથી બોંઠલ માટે વિદ્યાર થયો પીકડીયા થઈ જોમટા પધાર્યા. રસ્તામાં ત. મુનિશ્રી જગજીવનજી મ. પ્રવચન કર

માવતા હતા જામનગરથી શ્રીસંઘના સદસ્યો ચાતુર્માસ માટેની
 નિશ્ચિત વાત સાબળવા ફર્શનાથે ગોમટા પહોંચ્યા સાત
 લાઈઓ હતા જગજીવન મ ઠાણા ૨ જયતિ મુનિના અધ્યાસ
 નિમિત્તે જેતપુર રહેશે બાકી ઠાણા ૩ ની સલાવના છે તેવો
 ઉત્તર અપાયો ચોરહી થઈ ગોડલ આગમન થયું મહાપુરુષ
 શ્રી પુરુષોત્તમજી મ રેલના પાટા સુધી પધાર્યા હતા તે પછી
 આર્યાજી સતોકબાઈ સ્વામી સામે આવ્યા હતા ગાદીપતિ પૂ-
 શ્રી કાનજી સ્વામી ગોડલ દરવાજા બહાર પધાર્યા તેઓએ
 પરમ હર્ષ વ્યક્ત કર્યો

પૂ પુરુષોત્તમજી મ બપોરના ઉત્તરાધ્યાનના ૧૩ મા
 અધ્યયનની વાચણી આપતા હતા સવારના પ્રવચન સમયે સૌને
 બોલવાનો અવકાશ મળતો હતો વૈશાખ વદિ ૫ ના સાધુ
 સાધવીજીના ચાતુર્માસ બહાર પડ્યા રાજકોટ શ્રીસંઘ તરફથી
 સાત લાઈઓનું ડેપુટેશન આવ્યું રાજકોટને ચાતુર્માસ મળવા
 બાબત પ્રાર્થના કરી પૂ નાનચકજી મ ગોડલ પધાર્યા શ્રી.
 કાનજી સ્વામી તથા ગુરુદેવ ઠા ૪ તેઓશ્રીને સાત પૂછવા
 માટે ગયા

ગોડલના દિવસો આનંદપૂર્વક વ્યતીત થયા ત્રત પચ્ચ-
 બાણ સારા પ્રમાણમાં થયા જે મુગલોએ પ્રદાન કર્યું ત્રત-આધ્યું.
 પાંડ્યાજીના ફડમાં શાહ શાતિલાલ મૂળચ દે ફા ૨૫૧ લખાવ્યા.
 ઠા કલ્યાણજી દેવકરજીના સ્મરણાર્થે તેમના પુત્ર શ્રી નાનાલાલ
 લાઈએ ૧૭૪ પુસ્તક શ્રી ત જૈન વિદ્યાલયને ભેટ આપ્યા.
 પૂ ગુરુદેવે ગોડલમાં ગચ્છ-નાયક શ્રી પૂજ્ય હુગરસિંહજી મ ના
 નામથી પુસ્તકાલય ખોલવા માટે પ્રેરણા આપી ફાજાની ઘણી
 સારી શરૂઆત થઈ વ્યવસ્થિત ધારા-ધોરણ તૈયાર થયા બાર
 જણની સમિતિ બની “શ્રી હુગરસિંહજી જૈન પુસ્તકાલયની
 ગોડલ’ મા સ્થાપના કરવામાં આવી

લીબઠી સપ્રદાયના શ્રી પૂજ્ય ગુલાબજીજી મ. ઠાણા ૭
જેતપુર ચામાશુ જતા ગોડલ પધાર્યા ગુરુદેવ તથા ઠાણ
સ્વામી સી સતો મળીને તેમના દર્શન કર્યા લોજપુરામાં ગયા
સતોનો પરિચય થયો શ્રી રૂપચંદ્ર મ. શા. નાનજી મ. શ્રી
નવલચંદ્ર મ. ઠેવજીજી મ. અને શ્રી મહે દ્રજી મ. જો
મુનિ મ. જાયાં ચલાયો ય અવહાર સાથે પરસ્પર વાર્તાલાપ
થયો.

ગુરુદેવે ગોડલથી પ્રસ્થાન કર્યું તેજ દિવસે શ્રી. હલમુખ
ભાઈ માલવણીયા મહારાજશ્રીના દર્શનને આવ્યા તેઓ ખાસ
જેતપુર ભા. ર. જોવા માટે ગયા હતા. સસ્ત્રા સભાએ તેઓએ
કિંમતી માગ દર્શન આપ્યું.

ગુલાબ મુખી પાસે ઠાણા સાથે હતા. ત્યાંથી જેતપુર જને
જામનગરના રસ્તા જલગ થયા ત. જગજીવન મ. ઠાણા ર. જલગ
પહી જમતિ મુનિના આમંત્રન માટે જેતપુર પધારવાના હતા
આતુર્ભાસ માટે ગુરુદેવને જામનગર જવાનું હતું ગુરુદેવના હૃદય
માં પ્રેમાવેશ ઉભરયો. જલગ થતા સૌની આંખ ભાંભણી છુટા
પડતાં ગુરુદેવે શિષ્યને આપવા જોગ્ય કિંમતી સલાહ સૂચના
આપી. સદ્ગુણ મેળવવા ભલામણ કરી શ્રી. જગજીવન મહારાજે
જરૂર પડતાં વજમા પછુ તુરત જ ગિલાવી લેવાની પ્રાર્થના કરી.
ગુરુદેવની ભાવમૂર્તિ હૃદયમાં સધરી જને ઠાણા ગુરુદેવને વફા
કરી માંત્રલિલ સાબળી જેતપુર રસ્તે વીચરી ૧૫૮ પૂજ્યશ્રી
જનીઠા પધાર્યા.

ગોડલથી વીમનલાલ જસાણી મહામુખભાઈ આદિ બ્રાહ્મ
દર્શન જણ સાથે હતા. જનીઠામાં કઠવા કણ્ણી રાધવ પટેલની
ઠાસીનું ઠારજ હોવાથી બા. ભાઈજોને પૂજ જ આગ્રહ કરી
પટેલે પ્રેમથી જમાડયા બપોર પછી રાજકોટથી રામજીભાઈ

વિરાણી, ચુનીલાલ નાગજી, કેશવલાલ પારેજી પ્રાણજીવનભાઈ વગેરે ભાઈઓએ ગુરુદેવના દર્શનનો લાલ લીધો.

દોળીયડ, હડમતાળા, ચૌરડીનો સ્પર્શ કરી આદલી પધાર્યા અહીં જાહેરાત રજૂ પૂતના ૪૦ ઘર હતા તેઓના ખાનપાનમા પરિવર્તન થતા અભક્ષ્ય લોજન અને દારૂની લતમા કેટલાક સપડાયા હતા ગુરુદેવે દયાનો ઉપદેશ આપતા ૨૦ જેટલા ભાઈઓએ સૂર્યની સાક્ષીએ પ્રતિજ્ઞાઓ લીધી દારૂ માસનો ત્યાગ કર્યો આદલીમા શ્રી ઓધવજી કાનજી દોમડીયા, ધર્મપત્ની અચરતબાઈ, નરભોરામ હીરજી, ધર્મપત્ની મણિબાઈ તથા પાનાચંદ નાનજી ને તેમના ધર્મપત્ની આ ત્રણે દેવતાઓ આતુર્ય-મતનો પ્રારભ કર્યો.

નીકાવા આવતા ઝવેરભાઈ મહાસતી ઠાણા ૩ નો મેળાપ થયો તેઓએ ગુરુદેવને વાઘા, અહીં નીકાવા, મેઘપુર વડાળા પીપર, શીશાગ, આદલી વગેરે ગામોના આવકસમુદાયનું સમૂહ લોજન શ્રી આદલીના દોમડીયા તરફથી કરાવવામા આ-વ્યું ધર્મનો જયજયકાર થયો વડાળા, લાડુકીયા થઈ કાલાવડ પધાર્યા કાલાવડ ભકિતવાળું નગર છે જ્યાં જ ધામધૂમ સાથે ધર્મ પ્રભાવના થતી રહી જેતપુર પાંડશાળા માટે લગ-ભગ રૂ. ૨૦૦૦ નો ફાળો થયો શ્રી જેતુભાઈ મહાસતીજી ઠાણા ૬ નું આતુર્યા કાલાવડમા હતું તેઓ પધારવાથી વિશેષ આનંદ રહ્યો.

જામનગર જતા ઘણા નાના નાના ગામોને લાલ આપી અલીયાબાડા ગુરુદેવ પધાર્યા સ્થા જેન ઉપાશ્રયમા ભિતર્યા ખીજે કિવસે ધુવાવ થઈ તમર પહોચવાનું હતું ધુવાવ જતા નગરના આવક શ્રાવિકા સમુદાય ઉમટવા લાગ્યા ગુરુદેવના જયનાદથી આકાશ ગળી ઊઠ્યું અષાઢ સુદિ છઠના રોજ ઘણા કબજા સાથે જામનગરમા ગુરુદેવની પધરામણી થઈ.

જામનગરમાં જમાલીના અધિકારની વિરાદ વ્યાખ્યા

૫૧

(જામનગર ચાતુર્માસ સ ૧૦૦૦)

જામનગરના ભકિતવત શ્રાવકોએ ગુરુવરોનું ભ ય સ્વાગત કરું' હોડાગમ્મ વીશા થીમાળીની જમ્મામા ઉતર્થો માગણિક બાદ ચાતિલાલ માણેકચંદ હલાલ તરફથી સાગની પ્રભાવના થઈ એક પ્રભાવનામા રૂ. ૧૫૦ ખર્ચ થયે.

આ વખતે મારવાદ તરફના બે મુનિ નગરમા ચાતુર્માસ હતા. કેટલાક વિખ સતોષી આવક કહેવાતી વ્યક્તિઓએ પરસ્પર વાતને જુદે જુદે રૂપે ચીતરી વધારવા પ્રયાસ કરેલો. પરંતુ ગુરુદેવની સમાધિ તથા શાશ્વત્વથી પ્રવચ્ચ જરાપણ વધી શકે નહિ. વિખ સતોષીઓને મુખ્ય બધ ક્યા વિના બીજે કોઈ ઉપાય જ ન રહ્યો.

જામનગર જતા મારજમા જ્ઞાન-વિકાસ પર પ્રવચન શરૂ થયા. ક્યા ક્યા ગુણો જ્ઞાન-વિકાસમા સહકારી છે તે પર કેમશ પ્રકાશ પાડવામા આવતો હતો. જેમ કે સરળતા, નમ્રતા, અનુ કંપ્ય વગેરે વગેરે ગુણો સાથે કેટલો જ્ઞાન-વિકાસ સંભવ છે. શ્રોતાઓ આ જાવતા તુલનાત્મક રસમય પ્રવચનથી અનુભવામા મોડુ ભોઈએ તેરીતે આત્મ નિરીક્ષણ કરી શકતા હતા. મૂળ જાને પંડિત બનેને સમાન ભાવે જ્ઞાનક મળતો હતો.

અષાઢ પુર્ણિમા આવતા વિધિસર ચાતુર્માસ કાળ પ્રારંભ થયો. બહુજ ભાવપૂર્વક મોટી પાળી મનાવવામા આવી. પ્રવચનમાં ૧૫ મી ૨૦૦૦ માણસોની હાજરી હતી. આજે પ્રવ

ચત્તનો મુખ્ય વિષય બુદ્ધિફલ તત્ત્વ વિચારણા એ હતું અર્થાત્ બુદ્ધિનું કેળ શુ ? તત્ત્વ વિચાર આવા તાત્ત્વિક વિષયો પર ગુરુ દેવ બોલવા માડતા ત્યારે તેમની આધ્યાત્મિક શક્તિની ઝલક જોવામા આવતી એ વખતે જાણે તેમનું મુખમડળ જ્યોતિર્મય બની જતું

પાખીના બીજે દિવસે પ્રવચન બધ રહેતા નાગમતી નદીના કિનારે નાગનાથ નાકા બહાર જે સ્મશાન છે તે તરફ ગુરુદેવો પધાર્યા મૃત દેહ બાળવાનું સ્થાન છતાં કેવું રમણિય બનાવ્યું છે તે જોતા ગુરુદેવ હાયરીમા લાગે છે કે “ નહ મહિયારનો પ્રસંગ યાદ આવ્યો ” આમ પશુ જામનગર શેઠા યમાન નગર છે જોટલે ત્યાનું સ્મશાન આવું રમણિય હોય તેમા નવાઈ શુ ?

અષાઢ વહી રઘી શ્રી ભગવતી સૂત્રમા “જમાલી અધિકાર” પર પ્રવચન શરૂ થયા શ્રુત દેવીની સાધના અને ભગવતી શબ્દનો અર્થ—ત્યાથી પ્રવચનનો પ્રારંભ થયો શ્રી મોટા રતિલાલજી મહારાજે પશુ થોડું થોડું બોલવાની વૃત્તિ કેળવી ઘણા હીર્ધમીન પછીથી તેમને બોલવાનું અટપટું લાગતું

ડૉક્ટર પ્રાણુજીવન મહેતા રાજકવિ કેશવલાલ શામજી સાથે દર્શનાર્થે આવ્યા રાજકવિએ સુદર પદો ગાઈ સભા ગાળ્યા ડૉક્ટર સાહેબ અવાર નવાર આવતા જ રહેતા તેમને શાસ્ત્ર સંશોધન અને જૈન સંસ્કૃતિમાથી મળતું લોકજીવન તથા કેટલીક ઐતિહાસિક ઘટનાઓ વિષે રસ હતો ધાન્ય માટે આપણા શાસ્ત્રમા પ્રાચીન શબ્દો શુ હતા, તે જાણત તેઓએ પોતાનું સંશોધન બનાવ્યું

શ્રી હેમચંદ કોઠારી ગુરુદેવના સાન્નિધ્યમા ગાળ્યા તેઓએ પોતાની માન્યતા બતાવી કે “મૂર્તિ, ફોટા વગેરે એકાગ્ર ધ્યાન

માટે તથા ગુણ ચિતન માટે લાભરૂપ છે આ વખતે બીજા શ્રાવકો પણ સાથે હતા. ગુરુદેવે પ્રત્યુત્તર આપતા જણાવ્યું કે નામ તથા સ્થાપના નિષ્કેપની આ રીતે માન્યતા કરવી તે શાસ્ત્ર વિરુદ્ધ છે અને મૂર્તિ કે ફોટા લાભ વિનાના છે ‘એક આકારને પકડી રાખવો તે પણ અહિંસાનું કારણ છે વગેરે સમજાવ્યું તબોલે પુનઃ શાસ્ત્રીય પ્રશ્ન કર્યો કે રાયપસેળી જ ગુરુદિપ પ્રસતિ અને લવાસિખમ આદિ શાસ્ત્રોમા ‘પ્રતિમા કહી છે તે કમ! પૂજ્યશ્રીએ તનો મમ સ્ફોટ કરતાં કહ્યું કે ‘ભાઈ! તે શાસ્ત્ર પ્રતિમાઓ છે તે કાઈ માનવા કે પૂજવા માટે નથી. શાસ્ત્ર ઉલ્લેખથી જન્મમા પડવાની જરૂર નથી દેવને પણ જીવન આધાર પૂરતો જ સબંધ છે સમ્યક્ દષ્ટિ દેવ તેને પર પદાય માની ખમનું કારણ માનતો નથી

‘ક્રીપદીલોએ જાતા સુત્રમા જીવ પ્રતિમા પૂજ છે આ વાત શ્રી હેમચંદ્રભાઈ ઉલ્લેખ કરતા કહ્યું જ વધીર બની ગયા હતા મહારાજશ્રીએ શબ્દનો ઘટસ્ફોટ કરતા જણાવ્યું કે ત્યાં ક્રીપદીલોએ લગવેળાએ પ્રતિમા પૂજન કર્યું છે તે હકીકત ખ્યાન એવું છે આ પ્રસંગે અરહિત પૂજન કરતા લોકિક પૂજનનો અવકાશ છે એટલે અહીં જીવ શબ્દનો અર્થ કદપ (કમદેવ) તેવો થાય છે તે સમયે ક્રીપદીલના આત્માનું સમ્યક્ પરિણમન ન હતું પ્રથમ ગુણ સ્થાને હોવાથી મદ્દા મુક્ત જીવન પૂજન થતું નથી જીવ શબ્દનો અર્થ કદપ થાય છે તે વસ્તુ શ્રી હેમચંદ્રભાઈ રચિત અભિધાન નામ માળામાં પણ છે” આ બધી ચર્ચાના અંતે શ્રોતાઓને પણ જ સ્પષ્ટીકરણ થયું

શ્રી. હેમચંદ્રભાઈને ખર્ચ વર્ચામાં રસ પડતા અચાર નવાર શુરુદેવ પાસે બર્ચા કરવા અને સમાધાન મેળવવા આવતા રહેતા. કેઢારી છળીલદાસ તથા રંગીલદાસ અને શામળીઓ

સઘ, સમાજ અને સાધુના વિષયમાં શુરુદેવ તરફથી સારું
એવું માર્ગદર્શન મેળવ્યું તેઓ સમાજ ક્ષેત્રે જાણીતા શાસન
લક્ષ્ય કાર્યકર્તા રૂપે પ્રસિદ્ધ પામ્યા છે અને આ બાબતોમાં
ઘણો લોગ આપે છે

જામનગરમાં પૂ કુગરસિહણ પુસ્તકાલય સ્થાપવા માટેની
અર્થા શરૂ થઈ પૂ શુરુદેવે ગવ્ધનાયકના સ્મારક રૂપે પુસ્તકાલયને
ઉપદેશ દેતા પ્રવચનની વચ્ચે જ ઊભા થઈ શ્રી માનસ ગમ ગ
જીએ કહ્યું કે “તનથી, મનથી અને ધનથી સર્વ રીતે આપની
આજ્ઞા પ્રમાણે હું સેવા આપવા તૈયાર છું ” આવા માતબાર
વ્યક્તિના ઉત્સાહથી કાર્યમાં સારો વેગ આવ્યો

રાજકોટ નિવાસી અડુભાઈ વખતચઢ, છોટુભાઈ વગેરે
પાંચ દેરાવાસી શ્રાવક ભાઈઓ દર્શન કરવા આવ્યા હતા.
શુરુદેવ ખાસ કોઈ અર્થા ન કરે ત્યાં સુધી સાપ્રદાયિક વાતોનો
ઉલ્લેખ કરી સમાજભેદને અવકાશ ન આપતા સૌને ન્યાય આપતા.
આથી બધા ભાઈઓનું શુરુદેવ પ્રત્યે આકર્ષણ રહેતું

પર્યુષણ પર્વ નજીક આવતા તપશ્ચર્યાની લાગણી ચાલી
રહી હતી બહેનોએ અઠમની પચરગી કરી, પર્વાધિરાજનું
સ્વાગત કર્યું આ દિવસો દરમિયાન પૂ કુગરસિહણ પુસ્તકાલયની
સ્થાપનાનો નિર્ણય થયો તે વખતે સોમચઢ કાનજી તરફથી
તેમના સુપત્રો ઠાશ રૂપિયા ચાર હજારની કિંમતના પુસ્તકો
અને રૂા ૧૦૦૧ નગદ આપવાની જાહેરાત થઈ રૂા ૧૦૦૧
વલમજી ખેતસી રૂા ૧૦૦૧ નરભેરામ બેરચઢ રૂા ૧૦૦૧ શ્રી
મોતીચઢ દહીયા ૫૦૧ શ્રી માણેકચઢ પાનાચઢ રૂા ૫૦૧ શ્રી માન-
સ ગ મ ગજી તરફથી એજ વખતે જાહેર થયા શરૂઆત સારી
થતા ક્ષણે આગળ ચાલતો જ રહ્યો અને ચાતુર્માસ દરમિયાન રૂા.
તેર હજારની આસપાસ પહોંચી ગયો કેમ જાણે બહેનોની તપશ્ચર્યા
ફળીભૂત થતી હોય ! ખાસક જોટલા અઠમ નોધાયા હતા
૨૧

જામાલીકુમારના અધિકારના અનુસધાનમા ઠમને તેના
ફળને આશ્રયે ચાર ભાગાપર મુખ્યપક્ષે પ્રવચન આલેખુ

(૧) પૂવે સચિત છે અને નીતિના નિમિત્ત ઊભા કરે

(૨) પૂવ સચિત છે છતાં દોષથી અનીતિના નિમિત્ત
ઊભા કરે

(૩) પૂવનુ સચિત નથી પરતુ નીતિ માર્ગ પર ચાલે.

(૪) પૂવનુ સચિત નથી પરતુ તુષ્ટાથી અનીતિના
નિમિત્ત ઊભા કરે જરૂર નીતિના માર્ગ પર વ્યક્ત્યો ભ્રમ સચિત
છે તે મળશે. સચિત નથી તે સચિત નહિ મળે. પરતુ તેમા
આત્મહાનિ નથી. જો તુષ્ટાવશ અનીતિના માર્ગે વ્યક્ત્યે તે
સચિત હશે તે મળશે પરતુ અધમ આચારી નાહક પાપ
બાધશે સચિત નહિ હોય તે નહિ મળે. નાહક પાપ બાધશે.
આ ચારે ભાગા મુદ્દેવે સરસ રીતે સમજાવ્યા નીતિમય
જીવન બનાવવાની પૂરી પ્રેરણા મળી રહે તેવો સિદ્ધાંત રૂપરૂપ
કરવામા આવ્યો

પ્રમુખજી પવ વહી જ ઉત્તમ રીતે મનાવવામાં આવ્યા.
મુરદેવની પ્રેરણાથી વહી જ આકાશજીયે યાત્રા, દેવદાસી ધણી જ
ઉત્કૃષ્ટ થયા હરેક ખાતામાં રૂપિયા બાણે વરસીજ મળ્યા. જેત
પુર પાક્યાળાનો ફાળો સામે આજી રહેતો તેમા થોડી રકમો
નીચે મુજબ ભરાઈ હતી રૂા ૧૦૦૧ શી મોટીવડ દહીયા

૧૦ ૧ ચોક શી નરસોરામ ૧ ૦૧ „ પુર્યોતમભાઈના
જમ પત્ની સતોક્બાઈ

૧ ૧ ચોક સદગૃહસ્થ ૫૦૧ „ પોપટલાલ કાળીદાસ
કા ધમ પત્ની

૫ ૧ શી માણેકજી દેસાઈ ૧૫૧ ચાંવીલાલ બારીયા

આ ઉપરાંત બીજી રકમો ભરાતા આ આતુર્માસ હરમ્યાન

ચાહશાળાનેા ક્ષણેા ઉપિયા સાત હજાર અસપાસ પહોચેા હતોા બહાગ્રી શ્રીસચો સક્તસરી પછી દર્શનાર્થે આવવા લાગ્યા બોટાદ શ્રીસઘના આઠ લાઈએ આવ્યા તેઓએ બોટાદ માટે હાદિક વિનવિ કરી ધારાણવાળા શ્રી માણુકચ દલાઈ દેસાઈએ પૂજ્યશ્રીના દર્શનનેા લાભ લીધેા રાજકોટથી કેટલાક લાઈએ બહેનેા આવ્યા

પર્યુપણ પછી પણ ‘જમાલી અધિકાર’ ચાલતો રહ્યો મુખ્યગાળીના લોગ અને પુદ્ગલા નદીના લોગ કેવા હોય, તે પગ વિવેચન કયું, જ્યારે પ્રવચન બધ રહેતુ ત્યારે બહારના નિરીક્ષણનેા અવકાશ રહેતો આયુર્વેદ વિદ્યાલયની વેદસલાનેા શાસ્ત્રાર્થ માલગવા ગુરુદેવ પધાર્યા ચરક સહિતા પરની ચર્ચા મુખ્ય હતી

શ્રી લક્ષ્મીબાઈ મહાસતીજીએ ૧૫ ઉપવાસની રમણીય તપશ્ચર્યા કરી પૂજ્યશ્રીએ પારણે તેમને આલોચણા આદિ સભગાવી માતા ઉપનવી કચ્છરાવના ખાનગી મત્રી શ્રી હીરાચદ ટોકગ્રી સઘવી દર્શનાર્થે આવ્યા પોણા કલાક મુધી ધર્મોપદેશ સાલજ્યેા રાજકોટ સઘના આગેવાન શ્રી દુર્લાલજી લાઈવીરાણી દર્શનાર્થ આવ્યા તેઓએ શાસન અને ધર્મલાવના પગ ચર્ચા કરી ગુરુદેવથી માર્ગદર્શન મેળવ્યુ

જામનગરમા શ્રી ડુગરસિહજી જૈન પુસ્તકાલયતુ વિજયાદશમીના રોજ ઉદ્ઘાટન કરવામા આવ્યુ ત્યારે ઘણુ જ સરસ આયોજન કરવામા આવ્યુ હતુ ગુરુદેવે “જ્ઞાન અને સમ્યક જ્ઞાન”નેા મહિમા અમલજ્યેા આ પ્રસંગ પછી પૂજ્યશ્રીનુ એક બહેર પ્રવચન થયુ વિષય પ્રહસ્યર્થનેા હતો ત્રણ હજાર માણુ મેાએ હાજરી આપી નગરની પ્રતિષ્ઠિત વ્યક્તિએ ઉપરાત દીવાન સાહેબ મહેન્વાનજી પેસ્તનજીએ ખાસ હાજરી આપી હતી એજ પ્રવચનમા ત્રણ દ પતીએ ચતુર્થવ્રત ગ્રહણ કયું

શેઠશ્રી નરસેરામ જવેરમદલાઈને ઉત્કૃષ્ટ ભાવ આવતા
જલમ જલગ સસ્થાઓમાં એજ રિવસે લગભગ છ હજારનું
દાન ઠમ્બુ ને સારો લાભ લીધો. આતુર્ભાસ દરમ્યાન “શ્રી કુન્ડર
સિદ્ધિ પુસ્તકાલય જેતપુર વિદ્યાલય ઉપરાત શ્રી જેસજ
ભાઈ વ્યાખ્યાન હોલ માટે કારતક સુદ પુનમના રોજ દાણો
થયો. જેમા તજ વખતે રૂા પાચ હજારની રકમ એકત્ર થતા
શરૂઆત થઈ ગુરુદેવનું જ્યા પઠાપણુ થતુ ત્યા હોઠ્ઠેનો ધન
મોહ જૂઝ જ છૂટતા પૂજ્યશ્રી ઘણા જ પ્રતાપી હતા. એ/લે બધુ
સહજ બની રહેતુ.

જમાલાકુમારે ભારે કાઠથી દીક્ષા લીધી અને ઉત્કૃષ્ટ વૈરાગ્ય
કેળવ્યો. ત્યા સુધીના પ્રવચન આચાર્યાત્યા આતુર્ભાસ સમાપ્ત થયુ.

ગુરુદેવે આતુર્ભાસના અતિમ પખવાલિયામા ચાર સસ્થાનું
નિરીક્ષણ ઠમ્બુ” (૧) હસરાજ લાધાભાઈ અપમાનમ (૨) શ્રી
આલુદાભાવા અનાથાશ્રમ (૩) જામનગર સ્ટેટ જેલ તથા કેદી
માટેની જવસ્થા (૪) શ્રી. હયરામ લાઈબ્રેરી આ બધી સસ્થાઓ
માટે ગુરુદેવે ઠીક ઠીક નોંધ લીધી છે તથા ઉપયોગી સસ્થા
જોને માટે જનતાએ દાનગુણ કેળવવા બેઈએ, તેવો અભિપ્રાય
દર્શાવ્યો છે. ગુરુદેવના અતિમ પ્રવચનોથી પ્રભાવિત થઈ હજ
ભગ સાત દપતીઓએ શીલવત આદર્શ

આતુર્ભાસ જૂઝ જ લબ્ધભાવે સમાપ્ત થયુ તપશ્ચર્યા,
જ્ઞાનધ્યાન વિશેષ આયોજનો ઉપરાત થોજ સસ્થાઓને મદદ
આદિ મુકાર્યો સપન્ન થયા. ગુરુદેવે જામનગર સમજ જનતા
અને વિશેષ કરી જૈન સમાજ ઉપર એક ભીડી અસર પાથરી.
દીધી વિહાર સમયે હજારો ભક્તકુટુંબ ભાવાવેશ અનુભવી રહ્યા.
બેઠીના નાકાપર ગાલામા માટે આ સમયે ગુરુદેવને હાદિઠ વિનવી
કરી. પરંતુ ગુરુદેવે વિહારનો નિલુચ અક્ષર રાખ્યો અને પ્રસ્થાન
માટે સેટો બાધી.

નગરની વિદાય અને ભાવિક શ્રાવકો

૫૨

(નમનગરથી રાજકોટ તરફ સ ૨૦૦૧)

નમનગર શ્રીસઘને અપૂર્વ લાલ આપી ખીજ ચાતુર્માસ માટેની ભૂખ જગાડી ગુરુવરોએ કલ્પ પૂરો થતા વિહાર આરંભ્યો. સીડલ જત રોડ ઉપર શ્રી ભાણુજી લવજના બગલે રોકાયા. શ્રી નરસેરામભાઈ શેઠના બગલામાં સમીયાણો ઊભો કરવામાં આવ્યો હતો. ત્યાં જ વિદાય દેશના આપવામાં આવી.

અહીં ત્રણ દિવસ સ્થિરતા થઈ પ્રવચન ત્યાં જ થતા રહ્યા. કચરાભાઈ-ધર્મપત્ની મણિખાઈ, ખોડીદાસભાઈ-ધર્મપત્ની રસાખાઈ આ બંને દંપતિએ શીલવ્રત આદરી આદર્શ જીવનનો આરંભ કર્યો. વિહાર પુનઃ શરૂ થતા ગુરુદેવ 'હાપા' પધાર્યા. ૫૦૦ માણસો નગરથી લાલ લેવા માટે આવ્યા. પ્રવચન સાંભળી પુનઃ પાછા ગયા. ૨૫ યુવાનો સેવામાં રોકાયા.

'હાપા'થી અલીયાખાડા પધાર્યા રેલ્વે સ્ટે નિહાર કરવો પડ્યો. યુવક મહાળી સાથે જ હતી અલીયાખાડા પહોંચતા નમનગરથી હજાર જેટલા નરનારી દર્શનાર્થે પહોંચ્યા. બપોરના પ્રવચન થયું. સાંજના રાજકોટથી શ્રી રામજીભાઈ વીરાણી દર્શનાર્થે આવ્યા, રાજકોટ ચાતુર્માસનો વિનંતિના ખીજ રોપી ગયા. ગુરુદેવ અહીં જ રોકાયા. રાજકોટ તથા નગરના શ્રાવકો આવતા ઉપાશ્રયના સુધારા માટે રૂપિયા હજારનો ફાળો વ્યયો.

લાખાણુ થઈ ખીલોસ પધાર્યા. ખીલોસ લગભગ ૫ થી ૬ દિવસ સ્થિરતા થઈ નમનગરથી ભાઈઓ બહેનો દર્શનાર્થે આવતા રહ્યા. ત્રણ દંપતિએ બ્રહ્મચર્ય વ્રત સ્વીકાર્યું. ઠક્કર

જવાનજીભાઈ દેવચંદે પ્રત લીધાની ખુશાલીમાં રૂ. ૨૫૧ જેતપુર પાઠશાળામાં અપરજી કર્યા શ્રી. બા. પ્ર. મણિબાઈ સ્વામીના આર લીયા મુકામે ઠાળખમ પામ્યાના સમાચાર-પૂજ્યશાને ખીલોસ મળ્યા આ સમાચારથી ગુરુદેવના મન ઉપર જો અસર થઈ શી મણીબાઈ મહાસતીજી ગોલ્ડ ગ્રંથના એક સમય સાધ્વીજી હતા

વણવણનો અપર કર્યો ત્યાં જૈન ઘરો હોવાથી સૌએ ઉપદેશનો સારી રીતે લાભ લીધો જામનગરના શ્રી કુલચંદ તરિયાળી ગુરુદેવના હથ નાથે આવ્યા વણવણીથી જલ્દીમાં પધા સ્વાનુ યમુ અહીં જૈનભાઈઓએ ઉપદેશનો સારો એવો લાભ લીધો જામનગરના લાલજીભાઈ તથા કુલદાવાળા પ્રભુદાસભાઈ સેવામાં હતા જલ્દીવાથી વિહાર કરી હઠમતીયા પધામાં જામ નગરવાળા જાનુલાલ ઝીજાભાઈ કેટલાક કાઠલો ત્રાસે હથ નાથે આવ્યા શ્રી ઝળુભાઈ સ્વામી ઠાણુ ૨ એ ગુરુદેવના હથ નાથે લાભ લીધો હ મતીયામાં શ્રી કીરચંદભાઈ જનન્ય ધન પ્રેમી આવક છે તેમણે સાધમી ભાઈજોની અમુલ્ય સેવા બજાવી

ગુરુદેવ હઠમતીવાથી ઇટાળા થઈ પ્રોજ પધાર્યા મણિલાલ કાનજી ગેમટાવાળાના પુત્ર ભુપતલાલ (ચિરીશમુનિ) ગુરુદેવ સાથે વિહારમાં હતા તેમના પિતાશ્રી હઠમતીવાથી તેમને પુન થેર લઈ ગયા પ્રોજનો શ્રીસુદ જાજિવત છે હાલાર પ્રદેશમાં પ્રોજ જાણીશુ ક્ષેત્ર છે સાબુસતોને માટે વણ જ સાવાકાની ક્ષેત્ર ઉપરાત ત્યાં ધમની લાગણી છલકાવી રહે છે ૬ જેટલા સ્થા- જૈન ઘરો છે ઘણા જ જાવપુવક ગુરુદેવની પધરામણી કરાવી બીજે દિવસે બાલજા તરફથી આ જઠાવળાઈ સ્વામી ઠાણુ ૩ પધાર્યા જાવ લીક્ષિત થી. હીરાગેન પણુ રાજકાટથી અહા હથ નાથે આવતા ગુરુદેવના હથ નાથે તેમને લાભ મળ્યો

જામનગરથી વણગળ જેતમી જાનુભાઈ મહેતા તથા

હોથીભાઈ પરિવાર સમેત દર્શનાર્થે ધ્રોળ આળ્યા. રાજકોટથી મણિખેત તથા વ્રજકુવર આળ્યા અલગ અલગ વિષય પર ધ્રોળમા પ્રવચનની રગરેલી વરસી રહી જનતાએ ગુરુવરના પ્રવચનથી પરમાનંદ અનુભવ્યો ત્રણ ગૃહસ્થોએ રૂા ૭૫૧ જેતપુર વિદ્યાલયમા લખાવ્યા અઠમ પચરગી થઈ શ્રી કેશવલાલ તલકચંદ તરફથી પારણા ઠરાવી એક એક રૂપિયો આપવામા આવ્યો પૂ દેવજી સ્વામી તથા તપસ્વીજી માણેકચંદજી સ્વામીની તિથિએ સારી રીતે ઉજવવામા આવી જામનગરથી ઢંડીયા પરિવારના ત્રીસેક જેટલા ભાઈએ તિથિપર આવ્યા

શ્રી ખાલજાના શ્રાવકો ત્યા પધારવા માટે વિનંતિ કરી ગયા આધ્યાત્મિક અને સામાજિક બંને પ્રકારની રસમય વાણીમા ગુરુદેવના પ્રવચનના પડધા ફર ફર સુધી પધરાતા હતા. ધ્રોળ માટે ગુરુદેવ ડાયરીમા લખે છે કે ધ્રોળ ગામના ખાચુ ભાચુ ધર્મની સારી લાગણીવાળા છે ભક્તિવાળા છે ધર્મધ્યાન વિગેરેમા રસવાળા કેમ્બાય છે”

ધ્રોળને સારો એવો લાભ આપી ગુરુદેવ માવાપુર પધાર્યા ૨૨ જણ અહીં સુધી વિહારમા સાથે હતા ભાદરા આવતા શ્રાવકતુ એક ઘર જેવામા આવ્યુ ત્યા વિવેક શૂન્યતાના દર્શન થયા બીજે દિવસે જોડીયા પધરાનાણી થઈ જોડીયા સહ બ્યવસ્થિત થઈ રહ્યો છે ગુરુદેવના ઉપદેશથી જૈનશાળા શરૂ કરવામા આવી જામનગરના મહેમાનો આવતા જૈનશાળાના બાળકોને ઇનામ વહેચાચુ ભાણુવડવાળા ભાઈએ દર્શન કરવા આવતા તેઓએ પણ જૈનશાળામા લાભ લીધો આખરણથી શ્રી મોહનલાલ દામાણી દર્શને આવ્યા આખરણ પધારવા તેઓએ હાર્દિક વિનંતિ કરી કોઠારી દયાળજી જીવરાજ ભાઈએ જેતપુર વિદ્યાલયમા ૨૫૧ રૂપિયા લખાવ્યા બપોરના દરબારગઢમા ગુરુદેવનુ ખાસ પ્રવચન

રાખવામા આબુ માનવધમ ઉપર ગુરુદેવે ઉપદેશ આપ્યો
૪૦૦ જેટલા ભાઈ—બહેનોએ લાલ લીધા.

વિદ્યાર થતા કેશીયાને રૂપશ હરી બાલભા પધાર્યા
જમનગરના આવક આવિકાઓ સુખ્યત્વે શ્રી. ભાનુભાઈ ઝીણાના
પરિવાર નિરંતર ગુરુદેવના દશ નામે આવતા રહેતા દરેક
જગ્યાએ લાલ લેતા શ્રી. છગનભાઈ બદલે પલ્લુ અવારનવાર
દશ નામે આવતા અને અમલ જમલમા ધર્મભાવનાનો જૂબલ
પ્રચાર કરતા હતા. બહો પાંચ વરસથી જૈનશાળા બંધ હતી,
તે ચાલુ કરવામા આવી. શ્રી. ભાનુભાઈ તરફથી બાળકોન સાડુ
એવું ઇંતામ અપાસુ જનશાળાના શિક્ષકનો બાર માસનો પગાર
બાંધી હતો તે તેઓએ ચૂકતે ઠર્યો સૌને સારા એવો ઉત્સાહ
મળ્યો.

બાલભાના ભાઈઓનો પલ્લુ ઉત્સાહ વધતા બરીબસેવા
માટે ફોજો થયે. ઉપરાંત મહેતા બાણુજી પુબજી તરફથી
જેતપુર પાઠશાળાને રૂ. ૨૫૧ દાનમાં મળ્યા. બાલભાને લાલ
આપી ગુરુદેવ હંજમધારા થઈને લેસદહ બાબ્યા શ્રી નાના
રતિમુનિએ લેસદહમાં પ્રવચન આપુ અને સૌને ઘોષ ઠર્યો.

હતીપુર આવતાં ત્યાંના આવકોને અત્યંત હર્ષનો અનુ
ભવ થયો. રાજકોટથી શ્રી દુલ્લભજી ભાઈ વીરાણી, મણિલાલ
જનમાળી, અદરજી ધેલાભાઈ કેઠારી ભાનુભાઈ વગેરે દશ નામે
આબ્યા રાજકોટ દીક્ષા ઉપર પધારવા ગુરુદેવને લીધી વિનંતિ
કરવામા આવી દીક્ષા વીરાણી જ મુળેના ધેરથી સમગ્ર ખર્ચ
ધવાતાં હતી. તબિયતના કારણે ગુરુદેવે આવવાની સાવના છતાં
અશક્યતા બતાવી.

કેટલાક દિવસ નજીકના ગામોમાં વિદ્યાર કરી ગુરુદેવ
પુનઃ શ્રોજ પધાર્યા કેટલાક દિવસ ત્યાં લાલ આપી જઈવા,

લેયાળા, કેવળીયા થઈ પડધરી પધાર્યા આ પ્રદેશના કણુખી
ભાઈઓ સાધુસતોની ઘણી જ સારી સેવા બજાવે છે અહીં
મણિપ્રાઈ આદિ ત્રણ ઠાણાની મુલાકાત થઈ તેઓ ઘણા જ
ખીમાર હતા પડધરી ગામ ધર્મક્ષેત્ર છે જૈનોની સખ્યા લગ-
ભગ ૮૦૦ માણસોની હશે જામનગર, રાજકોટથી ઠેકડાક
ભાઈઓ આવ્યા રાજકોટ ચાતુર્માસ કરાવવા માટે ચક્રો ગતિ
માન બન્યા છે તે સમાચાર ગુરુદેવને આપ્યા પુનઃ જામનગરથી
સંઘના દશ અગ્રેસર ભાઈઓ પડધરી દર્શન કરવા આવ્યા

શ્રી નાથાલાલભાઈ જેતપુરથી આવ્યા પાઠશાળાના ટ્રસ્ટ
હીડને મુસદ્દો લાવ્યા ગુરુદેવને વાંચી સંભળાવ્યો મૂળ પાઠ
શાળાની (પ્રોપર્ટી) મિલકત વેચાય જ નહિ તે બાબતમાં જાહી
ચર્ચા કરી ઉપરાત નાના સાધુ સમાજવાદી વિચારધારા સેવે છે
તેવે રિપોર્ટ આવ્યો

પડધરીમાં ગુરુદેવની સારી એવી સ્થિતિ થઈ ચાર ૬ પત્ની-
ઓએ શીલવ્રત આદર્શ જૈનશાળામાં ઇનામ અને ખીજા દાન
પુન્ય ઘણા જ પ્રમાણમાં થયા ખીમાર મહાસતીજી ઠાળી દ્વારા
રાજકોટ પધાર્યા દર્શનાર્થાં શ્રાવક પ્રવાહ આવતો જ રહ્યો
પડધરીના મુખ્ય શ્રાવકોએ અનુષ્ઠાન સેવા બજાવી જેતપુર
પાઠશાળામાં રૂ. ૫૦૧ શ્રી કાળીદાસ પાશવીર તથા રૂ. ૨૫૧
કેવળચંદ જશવીર તરફથી નોંધાયા ગુરુદેવે પડધરીના વિષ-
યમાં આ પ્રમાણે નોંધ કરી છે “ પડધરીનો શ્રાવક સમાજ
એક દરે ધર્મ પ્રેમી, સતપ્રેમી, સેવાપ્રેમી અને સક્રિયવાળો
છે તેઓએ ધર્મપ્રદેશ સાબળી અનેક જાત નિયમોનો લાભ
લીધો છે ”

પડધરીથી પ્રસ્થાન થયું ખીજડીયા પધાર્યા પટેલ કંઠવા
પ્રેમજીના પરિવારના આઠ ઘર છે અહીં અચાનક અમરેલી
વાળા શેઠ શ્રી નરસેરામ કામાણી તથા ધર્મપત્ની શ્રી હેમ

કુવરબેન પરિવાર સાથે જામનગરથી મોટર દ્વારા હથનાથે
આગ્યા ગુરુદેવની પ્રતિભાથી તેઓ ખૂબ જ ખુશ થયા. ઉપદેશ
મૂલતુ પાત કમુ પ ધરી સ્થાનકમા રૂપિમા ૭૦૧ તથા શકત
૬ મા ૩૧ ૧ ૧ અપણુ કર્યા

સાલપીપ્પા હોમડા થઈ મોતી મહેતાના વહાણને સ્પર્શી
ઠાણાવ આગમન થયુ સાથે ઘણા ગામનો આવક સમુદાય
આણતો હતો. ખેડુત આમોગ્ય દરેક જગ્યાએ દયામર્મીનો ઉપ
દેશ થતો. નાના મોળા શકત કાર્યો થતા હતા. ગુરુદેવની મીઠી
વાણી જનતાના હૃદયમા ગુજતી હતી.

ઠાણાવડા સાચા આવક' એ વિષય પર નિરતર
પ્રવચન થયા જૈન કન્યાશાળા આણુ કરવાનુ નક્કી થયુ જ્યાં
જ્યાં ગુરુદેવ પધાર્યા ત્યાંથી આવક સંચોના માણસો હથ ન કરવા
આવતા જ રહ્યા. સૌ સમાચારિત જૈનશાળા આદિ કાર્યોમા લાભ
લેતા હતા બા જા. જેતુભાઈ મહાસતીજીને મદદગી હોવાથી
અમુખનો ભડુસો નથી તેમ બધી ગુરુદેવ પાસેથી જ કલાક
વિભિવત આલોચણા સાંભળી જ જેટલા સી પુરુષો ઉપસ્થિત
હતા આમાંજીએ છેડો મુખારવા બહુ ગુરુદેવનો ઉપકાર
માન્યો. રાજકવિ માવદાનભાઈ હથ ને આવતા તેઓએ 'મદુવ થ
પ્રકાશ અને સ્વચ્છિત જામનગરનો હતિહાસ એ બે
પુસ્તક ગુરુદેવને અપણુ કર્યા શ્રીસથ સાથે મળીને તેઓએ
ઠાણાવ આતુર્માંસ કરવા હાર્દિક વિનંતિ કરી

ધર્મપ્રચાર અને વિહારની મગજતા

૫૩

ઠાળાવડમાં ખૂબ જ ધર્મપ્રચાર થયો રાહત માટેને. રૂ. ૧૭૦૦ નો ફાળો નોંધાયો. આવા પુણ્યકાર્યને ઉપદેશ આપતાં ગુરુદેવ ઠાળાવડથી વીચરી શીશાગને લાલ આપ્યો નગર પીપળીયા હોમડા થઈ સરપહડ આવ્યા હોમડા ગરાસિયાનું ભક્તિ પ્રધાન ગામ છે પઠધરી રાજકોટના શ્રાવકો આવ્યા મણિભાઈ આચાર્યના રાજકોટમાં ઠાળધર્મ પામ્યાના સમાચાર અત્રે મળ્યા. શાંતિ કાઉન્સિલ અહીં કરાવવામાં આવ્યો.

સરપહડ ચાર દિવસ રોકાયા ધૂળચડેલા બહારના પુસ્તકો તથા શાઓને વ્યવસ્થિત કરી આપવામાં આવ્યા સરપહડથી ટોકળીયા, નીયાગ, માધુપુરને સ્પર્શ કરી રાજકોટ આગમન થયું માધુપુરથી રાજકોટ સંઘના આગેવાનોએ આવતાં ચાતુર્માસની વિનંતિનો આરભ કરી દીધો હતો જેઠાલાલભાઈ વકીલ સાથે હતા તેમની પણ રાજકોટ ચોમાસા માટે પ્રેરણા હતી. ધારીના ચાગ શ્રાવકો મણિભાઈ ઠોસાણી, સૌભાગ્યચંદ દેસાઈ, નાથાભાઈ ટપાણી તથા મારકતિયાના પુત્ર દર્શનાથે આવ્યા શ્રી મણિભાઈએ કેટલીક જૈન ઇતિહાસ સંબંધમાં ચર્ચા કરી.

‘મનુષ્યત્વ’ એ વિષય પર ગુરુદેવે પ્રવચન આપવા શરૂ કર્યા મેઢની વધવા લાગી ચારે બાજુના ‘હા હા કાર’ માં માનવતાને પુનઃ જાગૃત કરવાની જરૂર હતી એક દિવસ શ્રી પ્રભાળાઈ મહાસતીશ્વરે થોડું વ્યાખ્યાન આપ્યું નોંધપોથીમા ગુરુદેવ લખે છે કે “શ્રોતાઓને ઘણું રાજક બન્યું હતું”

રાજકોટ શેષકાળ હરમ્યાન સેવામળ, પાંજરાપોળ ઇત્યાદિ
સહ્યાઓના સહયો શુરુદેવ પાસે આવતા રહેતા શ્રીસબના
પરસ્પરના નાના મોટા સંબંધો ચાલતા તેને પૂજ્યશ્રી સગયક
સ્ન વાળવા સારો પ્રયાસ કરતા શ્રી ગુનીલાલ નાગજી વેરા
શ્રી નમમા ધણે સારો ભાગ લેતા તેઓએ શુરુદેવ પર પોતાની
વસ્તુસ્થિતિ સમજાવતો પત્ર લખીને માહશન મેળવતા
સમાધિ રસ્તે જ સમાધાન આ સૂત્ર પર અટલ રહી શુરુદેવ
પ્રેરણા આપતા તે વખતે શ્રી. જેતપુર પાકથાળા માટે રૂપિયા
૭૬૩ નો ફાળો થયો

શ્રી જેતુભાઈ મહાસતીજી કાળાવડમાં કાળધમ પામ્યાના
રાજકોટ ખબર મળ્યા તેમના આત્માની શાંતિ માટે શુરુદેવે
કાચોત્સવ આદિ ક્રિયાઓ કરાવી તેમના શિષ્યાઓને સંદેશ
આપવા રાજકોટથી કરસનજીભાઈ નારણજીને ખાસ મોકલવામાં
આવ્યા જૈનશાળાના નાનામોટા કાચકંમો અને ઇનામો આપ
વાનું કામ જાણ રહેતું શુરુદેવજી જ્યાં આગમન થતું ત્યાં
જૈનશાળાને ખૂબ જ વેગ મળતો રાજકોટ શ્રીસચે એકત્ર
થઈ ચોમાસા માટે શુરુદેવના સ્વપ્નેમાં વિનંતિ કરી શ્રી.
નામજીભાઈવીરાજીએ એકાત્ર સમય મેળવી ચોમાસા માટે
ખાસ જાર દીધી શેષકાળ પૂરા થતા કેઢારીયા તરફ શુરુદેવને
વિદ્યાર થયો માગલિક વખતે શ્રીસચ વડી ટોલ લઈજીભાઈએ
આત્મસ માટે જાવજરી જાપમાં વિનંતિ કરી કેઢારીયામાં
ગરીબોને ઠપકા તથા ગાયોને ઘાસ આપવામાં આવ્યું

પારડી પહોંચતા પોરબંદર જામનગર રાજકોટના
આવકો હશનાથે આવ્યા હતા શુરુદેવ રીભડા ખીલીઆડ
ધર્મ ગોઠવ પધાર્યા. ગોઠવમાં સારો ધર્મીયોત થયો. શ્રી
કુન્નરસિંહજી પુસ્તકાલયનું નિરીક્ષણ કરવામાં આવ્યું શ્રી.
જગજીવનજી મ. કાજી ૨ જેતપુર હતા જેતપુરમાં શ્રી.

મહાવીર જયતીના ઉપલક્ષ્યે પાઠશાળાની સાધારણ સભા રાખવામાં આવી હતી જેમાં ગોડલગઝના સમસ્ત ક્ષેત્રોના શ્રાવકો આવવાના હતા પૂજ્યશ્રી પોતાના શિષ્યવૃંદની ખબર લેવા આવતુર હતા પાઠશાળાની સભામાં માર્ગદર્શન આપવાનું હતું એટલે ગોડલથી જેતપુર માટે પ્રસ્થાન થયું.

ગોમટા, વીરપુર થઈ પીઠડીયા પધાર્યા પાઠશાળાના વિદ્યાર્થીઓ સાથે મુનિશ્રી જયતિલાલજી ગુરુદેવના ચરણોમાં ઉપરિથિત થયા પૂજ્યશ્રીનું દયામય હૃદય લઘુ શિષ્ય પર વાતસલ્ય વરસાવી રહ્યું પીઠડીયાથી જેતપુર પધારતા શ્રીસંઘના હજારો નરનારી સ્વાગત કરવા માટે સાથે આવ્યા મુનિશ્રી જગજીવનજી મ સાથે આવ્યા લગવાન મહાવીરના જયનાદ સાથે ગુરુદેવને વાઘા જેતપુરમાં આવનદ ઉત્સવ વર્તાઈ રહ્યો

જેતપુરમાં પ્રવચન શરૂ થયા પ્રારભમાં જયતિલાલજી મુનિનાનારતીમુની પછી ખેલતા, ત્યારબાદ ગુરુદેવ પ્રવચન ફરમાવતા હતા ચૈત્ર સુદિ દશમથી જ ભાઈઓનું પ્રતિનિધિ મંડળ આવી પહોંચ્યું લીબડી સપ્રદાયના શ્રી પુનમચંદ્રજી મહારાજ પછી આ પ્રસંગે જેતપુર પધાર્યા

મહાવીર જયતીના પવિત્ર દિવસ અને પાઠશાળાની સભા-આમ જેતપુરના આગણે ધર્મ ઉત્સવ વર્તી રહ્યો પાઠશાળાના આગણમાં વિશાળ મંડપ બિલો કરવામાં આવ્યો હતો અને સંઘનું વ્યાખ્યાન સાથે રાખવામાં આવ્યું હતું જેતપુરના આગણે સાધુ સાધ્વીજી મોટી સંખ્યામાં બિગળતા હતા ગામે ગામના શ્રાવક સિરોમણિ સભામાં શોભી રહ્યા હતા શ્રી પુનમચંદ્રજી મહારાજે પ્રથમ ઉપદેશ આપ્યો ત્યારબાદ શ્રી જયતિલાલજી મુનિજી મહાવીર જયતી બાબત લાવણુ આપ્યું તથા ગતીમુની એ પછી ત્યારબાદ જૈનશાળાનો કાર્યક્રમ ચોભયો અતમા ગુરુદેવનું સાર ગર્ભિત પ્રવચન થયું બીજા

કેટલાક બાઈઓ સમયાનુકૂળ જોડ્યા ગાળે પ્રસન્ન મુઆરૂ રૂપે પૂરો થયો. શકત કાચાં માટે રૂપિયા ૧૬૫૩ નો ફાળો મળ્યો.

ત્યારબાદ પૂજ્યશ્રી જતપુ માં જોકે સપ્તાહ શેકાયા પાઠશાળામાં છુટી હોવાથી પાંચે ઠાણાનો સાથે ૮ વિહાર થયે. જેતલનર જ કશન થઈ ગુરુદેવે ધોરાણને લાભ આપ્યો. લીબલી સ ૧૬૫૮ની પીપ્પશાળામાં લિત વાનુ થયું. જનતાને પ્રવચનને લાભ મળ્યો.

માગરોળથી આવક મળ્યા પૂજ્યશ્રીના દશ નાથે આબુ શ્રી. નેત્રીદાસ વેલણ ગુલાબચંદ્ર લીલાધર, અમીલાલ નરેત્તમદાસ, ઝીરધરલાલ લીલાધર ગાંધી આ મળ્યામાં લેકાયા હતા તેઓએ માગરોળ સંઘની સ્થિતિ અને બગડતી પરિસ્થિતિ બંને ગુરુદેવ પાસે રજૂ કર્યા ત્યાં પૂજ્યશ્રી તેવા સમય મહાપુરુષે માગરોળ ક્ષેત્રની બળર લઈ ઉપકાર કરવો. જોઈએ તેવી હાર્દિક પ્રાર્થના કરી. તથા કોઈ સામીલને આવૃત્તિસ માટે ત્યાં આજ્ઞા હરમાવવા પ્રસ્તાવ મૂક્યો. ગુરુદેવે ન તોપકારી ઉત્તર આપ્યો.

શ્રી. જેઠમલણ સ્વામી જુનાગઢથી વિહાર કરી અજિયાર બજવા સીધા ધોરાણ પધાર્યા ત્યાં પીપ્પશાળામાં જ લિતર્થા તેઓશ્રીના પલ્લ પ્રવચન થયા. મિલનથી જોને મલ્લો હપ થયો.

કેટલાક દિવસ ધોરાણમાં શેકાઈ પૂજ્યશ્રી ઉપલેટા પધાર્યા ત્યાં ખમ પ્રચાર સા. પ્રમાણમાં થયો. અહીંના ચેક નરેત્તમદાસ દલીચંદ્રે ગુરુદેવ સાથે સમજાવની સ્થિતિ તથા સાધુ સમાજ પર કેટલીક બર્મા કરી વિશેષ રૂપે શ્રી સતજાલ છની સ્વતંત્ર પ્રવૃત્તિનો ઉચ્છેદ કરી મિત્રા અકત કરી. ઉપલેટામાં બહાર ગામથી મળ્યા બકતજનો દશ નાથે આવતા

મહા ત્યાના ભાઈની અનુપમ સેવા થતા ધર્મઠરણી સરા પ્રમાણુમા થઈ

શુરુદેવે નોધપોથીમા ઉપલેટા માટે આ શબ્દો ટાક્યા છે, ઉપલેટાના શ્રાવક શ્રાવિકાઓ ધર્મ ભાવનાવાળા, સત પ્રત્યે લાગણીવાળા તેમ સત સાધ્વીજીની ખટપટમા ન પડે તેવા જણાય છે તટસ્થ વૃત્તિવાળા છે,

ઉપલેટાથી સમઢીઆળા થઈ પાટણુવાવ પધાર્યા પાટણુ વાવના નાના એવા જૈન સઘમા પહેલા સ્થાનકવાસીના અધિક ઘર હતા કાળાતરે બધા દેરાવાસી ઘર ળની ગયા પાટણુવાવના બહાગના ભાગરા દર્શનીય પહોડી છે જેમા ટપકેશ્વર મહાદેવનુ સ્થાન ઘણુ જ રમણિય છે બે ત્રણ દિવસ પાટણુવાવને શુરુદેવને લાભ મળ્યો રાતના ખેડૂત ભાઈઓની વિશાળ સભા થતી હતી

પાટણુવાવથી મજેવડી ઉપર થઈ જુનાગઢ આગમન થયુ જગમલ ચોકના સ્થા જન ઉપાશ્રયમા ભિતર્યા પ્રવચનને પ્રારભ થયો શરૂઆતમા જયતિ મુનિ તથા રતીમુની અરધો ઢલાક બોલતા ત્યાગ્બાદ શુરુદેવ પ્રવચન આપતા હતા

વૈશાખ સુદ પુનમ પૂ હુ ગરસિહજી મ ની તિથિ મનાવવામા આવી શ્રી જેઠાલાલભાઈ વડીલે તે દિવસે રૂા ૮૨૫૧ના દાનની બહેગત કરી તેમની ઉદાગતાની પ્રશંસા થઈ રહી ઢેટલાક દ પતીએ ગીલત્રત સ્વીકાર્યું શ્રી નરોત્તમદાસ તથા તેમના બહેન બને ભાઈ બહેનના મોળ સોળ વરસની ઉમરના તરુણ પુત્રો ગીંગનાર પર બ્રહ્મકુઠમા રૂળી જતા મૃત્યુ પામ્યા પૂજ્યશ્રી સ્વન ત્યા પધાર્યા તેમની શાંતિ અર્થે એવા વૈગાળ્યમય વચનો ઢહ્યા કે તેમનુ દ બહલકુ થઈ શકયુ તેઓએ શુરુદેવનો પરમ ઉપકાર માન્યો

ખીલખાવી દશ ભાઈઓ દર્શનાર્થે જુનાગઢ આગ્યા તેઓની વિનતિનો શુરુદેવે સ્વીકાર કર્યો જુનાગઢથી ખડીયા થઈ

બીજા આગમન થયું ત્યાં ત્રણ દેવતાઓ શીલવત આઠવાં પાઠશાળામાં વૈદ્ય અવિષળ વાણી તરફથી નોંધાયા. બહીષી સરસઈ થઈ વીસાવહર પધાર્યા રતાંગના ઠાઠાભાઈએ રૂા ૨૫૧ જેતપુર પાઠશાળા માટે આપ્યા. વીસાવહર પૂ. પુરુષોત્તમજી મના દશન થયા. બહીષી રાણપુર લેવાણુ, બાદિ પ્રમાને લાભ આપતા વહીયા પધરામણી થઈ દરેક જગ્યાએ પ્રવચન તથા વ્રત નિયમોની લાણી થતી રહેતી.

વહીયા દરબારમાં મુરવાળા તથા હઠાળાના દરબાર શ્રી. વાઈમુરવાળાએ સકળ અમલદાર વગ સાથે પ્રવચનોના લાભ લીધા. વાંચામાં જૂન થઈને ઠાઠ રહ્યો થતો શ્રી. હેમચંદ્રજી (મૂળનામ શ્રીખાલાલ) બાળે દશનાથે મળવા આવ્યા તેઓનું બંત્રે બાત્રમન થયું હતું જણાવતીઓએ ચોથું વ્રત સ્વીકાર્યું.

શ્રી. જઠાવળાઈ મહાસતીજીએ ગુરુદેવના દશનનો લાભ લીધો. તેઓએ નિમ્નોક્ત પ્રશ્ન પૂછી ઉત્તર મેળવ્યા.

પ્ર. દષ્ટિવાદનો અભ્યાસ કેવો કરે

ઉ. તિર્થંકર અથવા ગણધરોના હાથથી હીક્ષા પામેલા અને શિક્ષિતના શિષ્યો હોય તે જ ક્ષયોપશમ થતા દષ્ટિવાદ બંધ થકે.

પ્ર. પર્ધન્ના કેટલા અને શુ કહેવાય?

ઉ. તિર્થંકરના જેટલા શિષ્ય તેટલા પર્ધન્ના. પર્ધન્ના જેટલે પ્રકરણ.

પ્ર. હાલ દશ પર્ધન્ના છે તે શુ ?

ઉ. દશ પ્રકરણ હાલ મૂલિ પૂજ્ય આચાર્યોએ જુદા જુદા વિવચ પર પ્રમા છે તે સતોના જીવન વિવ જુ.

પ્ર. ભગવતી કેટલા હોય?

ઉ. દરેક સૂત્રો આધુજીના તથા સાધ્વીજીના જુદા જુદા હોય અને જેટલા ગણધર દેવોની વાચના થાય તેટલા દરેક જગાદિ હોય.

વડીયામા શ્રી મણિભાઈ ખેતાણીના બને ધર્મપત્ની હૈયાત હતા. તેમાથી મોટા રૂક્મણિ બહેને પતિની સમતિથી શુરુદેવ પાસે યાવત-જીવન શીલવ્રત આદરી આત્મકલ્યાણને નિર્ણય કર્યો દરબારગઢમા વિશેષ શ્રદ્ધાપૂર્વક પૂજ્યશ્રીના પગલા કગવ-વામા આવ્યા વડીયામા દાનપુણ્ય ઉપરાત ઘણાં ઉપકારી કાર્યો થયા

વડીયાથી ચાણાદેવળી, સુલતાનપુર, જોખરી, મોવૈયા થઈ શુરુદેવ ગોડલ પધાર્યા ગોડલ પૌપધશાળામા પધરામણી થઈ રાજકોટથી ઘણા આવકે શ્રાવિકાઓ દર્શનાર્થે આવવા લાગ્યા આતુર્માસને સમય ભગઈંગયો હતો ગોડલને થોડો લાભ આપી પૂજ્યશ્રી ઠાણા ૩ રાજકોટ તરફ પધારી ગયા ત જગજીવનજી મ ઠાણા ૨ જેતપુર તરફ જયતિ મુનિના અભ્યાસ નિમિત્તે પધાર્યા પીરની આબલી મુધી સાથે જ વિહાર થયો

વિદાય વખતે શુરુદેવે નીચેના શબ્દો ટાકયા છે” “પ્રાણુ-લાલજી મહારાજ ઠા ૩ તથા જગજીવનજી મહારાજ ઠા ૨ ને હીલમા સહજ લાંગી આવે પણ મહારાજશ્રી પ્રાણુલાલજી સ્વા-મીને જરા વધારે લાગ્યું આખમા અંશુ આવવાની તૈયારી થઈ પણ આત્માને જ્ઞાન દષ્ટિ, સ્વયમી દષ્ટિ અને તે જીવનનો ખ્યાલ આવતા આત્મશાંતિ સમાધિ તરફ વળી જવાયુ ”

વડન ઠરી શ્રી કાનજી સ્વામી દ્વારા માગણિક સાલગ્યુ

વિવિધ વાર્તાલાપ

૫૪

(રાજકોટ આતુર્માસ ૨૦૦૧)

ગુરુદેવ ગોંડલથી ચિખોથી છુટા પડતા બારે હુંએ આગળ વાપા છુટા પડ્યા પછીની નોંધ ગુરુદેવે આ પ્રમાણે કરી છે જપ તિલાલભાઈ યુનિઝી કોલેજ બોલી જવામાં બસ અહીંથી જ મામું જુદો પડે છે બધાએને નમન કરી ગુરુભાઈને (પ્રાણલેખાલભાઈ મ) કહ્યું કે આપનો વિકાર શાંતિરૂપ થાઓ અને શારીરિક શાંતિ રહે અને આત્મ જ્ઞાનદર્શન બિરાજાને જોઈને જ બોલી શક્યા અને મહારાજશ્રીનો મીઠો આશીર્વાદ અને કૃપાદક્ષિ મેળવી પાછું વાળી જોતા જોતા છુટા પડ્યા ગુરુવરની આ નોંધ તેમના અમૃતમય હૃદયની સાક્ષી પૂરે છે

સીમકા થઈ રાજકોટ આતુર્માસ જવાનું હતું રાજકોટ ક્ષેત્ર વેતમા જ હતું ગોંડલના કેટલાક બાઈજો વિકારમા સાથે હતા વરમાદ આવતાં જોઈ જવાએ ગુરુદેવે ધૈર્યવાર વિશ્રામ લીધો તે સ્થાનના અનુસંધાનમાં ગુરુદેવને વિચાર આવતાં સમાજ સભ્યે જોઈ નોંધ લખી છે તે મહત્વ પૂર્ણ બની રહે છે નોંધ આ પ્રમાણે છે ‘જનવતસિકલ પટેલ બોર્ડિંગનું બન્ધ મકાન-તેમાં ગૃહપતિની રજા લઈ બેઠા કેવી બેવસ્થા છે ઇત્યાદિ ગૃહપતિને પૂછવામાં આવ્યું ગૃહપતિએ દરેક જિના સમજાવી ગોંડલ રાજ્યના કલુષી પટેલના તરફથી ખરબો લાખ ઉપરાંતનું મકાન છે વિદ્યાર્થીઓની ખરબી રૂ. ૧૦(દશ) તેમાં ત્રે છે તે કલુષીઓ અમુક વખતે લેણા માગે છે અને કરી લે છે ખોરાક સાથે અને મુદર અપાય છે વિદ્યાર્થીઓ

ઉપર ગૃહપતિની દેખરેખ સાગી હોઈ ગળડવાનુ, સ્ત્રીનેમા ઇત્યા
દિમા જવાનુ, વ્યસનો ન આવી જાય તેનો ખ્યાલ વગેરે
રાખે છે”

આ સ્થાને બોધા બાદ વિચાર થયો કે “ જે કણુખી
કોમ કે જે અભણ ગણાતી તે કેળવણીમા કેટલી આગળ વધી
અને તે તેને માટે ખરચા કેટલા કરી ગઈ છે, કેટલી લાગણી
છે પોતાના જાત લાઈઓનું કેટલું અભિમાન છે વળી પોતાની
જાતના ગૃહપતિ તે ગૃહપતિને પણ કેટલી ખર્ચી લાગણી છે
આની તુલના જ્યારે સ્થાનકવાસી જૈન(વલ્લિક) સાથે પોતાના જાત
લાઈઓ તથા પોતાના સમાજ માટે તથા ધાર્મિક સ્થાનો
પુણ્ય સ્થાનો અને તેમની વ્યવહારિક સ્થાનો સાથે કર-
વામા આવે તો હોશિયાર ગણાતી કોમ છે, છતા કાતારપણુ,
લાગણીપણુ, કાર્યદક્ષપણુ, તેમા જોઈતો રસ વગેરે ધણુ જ
ઓછુ દેખાય છે આતુ પણ કાળુ જોતા એમ લાગે છે કે
કનુસ અને લોભીપણુ, કુસપ, કલેશીવૃત્તિ, કોઈ યશ ન પામી
જાય તેવી દેખી લાવના, લાગણી ન હોવાપણુ, કંઈ નહિ
અને કંઈ હોય તેને કરવા દેવુ નહિ, તેના અવશુષ્ઠો ખતા-
વવા અને પોતાનું અજ્ઞાન ઇત્યાદિ કાળુ છે પરમાત્મા સ્થાન
કવાસી જૈનોને દરેક કાર્યમા સદ્બુદ્ધિ આપે એવી છેવટમા
લાવના લાવવામા અમી *

ગુરુદેવ ગજકોટ પધારતા લબ્ય સ્વાગત થયુ મોટા
ઉપાશ્રયે ઉતર્યા. શાંતિપૂર્વક ચાતુર્માસ કાળનો પ્રારભ થયો.
અપાઠ સુદિ ૧૩ રવિવારના બેડીના નાકે ‘વ્યાખ્યાન લવન’મા
ગુરુદેવનુ પ્રવચન ગોઠવવામા આવ્યુ તેમા કોઠારી જેચ દ
લાઈએ પ્રમુખ લાગ લીધા હતા ગુરુદેવના પધારવાથી તે

* ગુરુદેવની ઘમરીની આટલી લાંબી નોંધ જોટલા માટે આપવામા આવી છે કે
તેમાથી આપણે સમાજ પોતાની સ્થિતિ વિષે સજાજ અને

સ્થાનને પણ ધણ મહત્ત્વ મળ્યું. ગુરુદેવ પુનઃ પધારી ગયા-
રતલામવાળા શ્રી સોમચંદ તુલસી દશનાથે આપ્યા. ‘ધાન
લાના દોઢીવાળાના કુટુંબના સામચંદ તુલસીદાસને મેળાપ
થયો તેઓ આ જૈનના ધણાખરા આચાર્યો, ઉપાધ્યાયો
અને પ્રસિદ્ધ વકતાઓ અને નામાક્રિત સાધુઓના પરિચયવાળા
છે. પૂજ્યશ્રીએ આ નોંધ લઈ શ્રી સોમચંદનાઈને ઉચિત
ત્યાગ આપ્યો છે.

શ્રી ઘાસીલાલજી મ. ના આગમ સાહિત્ય સબધર્માં
નીચે પ્રમાણે તેમની સાથે વાર્તાલાપ થયો. સોમચંદનાઈએ ગુરુ
દેવને કહ્યું કે પ્રકાશનમાં કેઈ સાધુઓનો સહકાર નથી
તમારી પાસે જામનગર ગુલાબચંદનાઈ આપ્યા હતાં. પણ તમે
સહકાર ન આપ્યો. ગુરુદેવે પોતાનું મતબ્બ સ્પષ્ટ કરતાં
કહ્યું કે ગુલાબચંદનાઈને એ જવાબ આપ્યો. તેને ભાવ
જોવો. હવે કે આ વાડ, મેવાડ માલવા પંજાબ ગુજરાત, કચ્છ
હાકિયાવાડના સમઠાળના વિદ્વાન શાસ્ત્રવેતા એક એક સાધુ
મહારાજ અને તેના સાથે પૂજ્ય ઘાસીલાલજી મહારાજ એક
સારા સ્થળમાં પાંચ વરસ લેળા રહી કામ કરે તો અવશ્ય
સગીન કામ થાય, અને જલદી પૂરું થાય.

સોમચંદનાઈ વ્યતનો તત્તુ આગળ વધારતા બોલ્યા
અત્યારે સૂત્રનું એક અધ્યયન મસ્કૂત દીધા સાથે તૈયાર
થઈ ગયું છે. ઉપરાંત અનુવરણવાઈ પણ તેવી જ રીતે તૈયાર
થયું છે. આ બંને શાસ્ત્ર તમને મોકલીએ. આપશ્રી તેને
તપાસા આપો. ગુરુદેવે સ્પષ્ટતાના નિમળ બિંદુઓ છાટવા
કહ્યું “સાલજો બાઈ! પ્રથમ મને લાગે અનુભવ અને અતિશય
જ્ઞાન નથી એટલે નકામું. સોમચંદનાઈએ ગુરુદેવના હાઈને
ન પકડતાં આગ્રહ કર્યો. તમે અભિપ્રાય ન બતાવો. ફક્ત વાચી
લેજો. પૂજ્યશ્રીએ એટલી જ સ્પષ્ટતાથી વળતો જવાબ આપ્યો.

તે પણ બની શકે નહિ કારણ કે અભિપ્રાય વગર પણ તમે તો છાપી જ દીઓ કે અમુકને બતાવ્યું હતું તો તે બોલે ખોટી રીતે મારા પર રહી જાય વળી આ વિષય મહાપુરુષ પૂ પુરુષોત્તમજી મ નો છે અને તેની આજ્ઞા પ્રમાણે જ થાય

ઉપરાત મહારાજશ્રીએ ઉમેર્યું કે “તપાસ કરાવવી હોય તો પૂ પુરુષોત્તમજી મ પાસે જાઓ અને તેમને વચાવો એટલે બૂલ હોય તો નિકળી જાય”

શુરુદેવે અતમા સલાહ આપતા કહ્યું કે “જો પ્રાણજ્ઞ પડિત ટીકા બનાવે છે તો તે પુસ્તકોમા લખવું જોઈએ કે પૂજ્ય ધાસીલાલજી મ ની દેખરેખ નીચે અમુક પડિતે ટીકાની રચના કરી ટીકાકાર તરીકે પડિતનું નામ આવવું જોઈએ આ વાત પણ જનાર લાઈઓને ડુચિ નહિ શુરુદેવનો ડોઈ આગ્રહ ન હતો સહજલાવે સ્વમ તબ્ય ઉપસ્થિત કયું હતું તેઓ ચાલ્યા ગયા.

ચીમાસી પાખી આવતા લબ્ય રીતે રાજકોટ ચાતુર્માસનો પ્રારભ થયો સવાગના અતિમુકત મુનિ (એવતા મુનિ) ના આખ્યાન પર પ્રવચન થતું હતું. શ્રી મોતીબાઈ સ્વામીના શુરુ બહેન શ્રી અચગતબાઈ સ્વામી બપોરના ઢાળ વાચતા હતા.

શુરુદેવોની પ્રભાવશાળી વાણીથી પ્રેરિત થઈ રાજકોટની ઉત્સાહી શ્રાવિકા બહેનોના તપશ્ચર્યાના પૂર પથ્યુંવણ પહેલાથી જ ચડવા લાગ્યા હતા પથગંગી તપની ઉપાસના સાથે ખૂબ જ તપશ્ચર્યા થઈ પથ્યુંવણનું જાણે સ્વાગત કરવું હોય—ચીદ ગુણ સ્થાનની શ્રેણી ચડવી હોય તેમ ચીદ અઠાઈ થઈ, ચારે ગતિને રોકવા ચાર સમાઈ (સાત ઉપવાસ) થઈ, અગિયાર ઇંદ્રિય વરા કરવા એક અગિયારસી (અગિયાર ઉપવાસ) થઈ, ચીરશી

લાખ ચોનાંનાથી છૂટવા ચૌરાસી અઠમ થયા પાપ જ્ઞાનની
ઉપાસના માટે આ પથો થયા

ગુરુદેવના આખ્યાનનો મુખ્ય ઠરાવ—જૈન શાસનના મહા
તપસ્વીઓને શાશ્વત ઉચ્ચવય સરિત્ર ખારી મહાપુરુષોને
મદ્દાજિહ્વિ આપવાની સાથે તપ અને અયનની પ્રભુતા અને
ઠાયક્ષમની પ્રધાનતા તરફ વહી રહ્યો હતો. વેગવતી વચન
સહીલા ગુરુદેવના મુખમાંથી વહીને જનતાના મનરૂપી ક્ષેત્રને
ભીજવી રહી હતી.

ફૂલ ફાળા અને ધન ત્યાગને પશ્ચ મહત્ત્વ મળી રહ્યું
હતું. માનવશક્તિ માટે કઈક કરવાની આવશ્યકતા હતી તેનો
પ્રારભ કરતા તમા ૨૬૦૦ રૂપિયા બરાબા. તે ફાળો આમળ
વધતો. રહ્યો રાજકોટ ગુરુદેવ બધા યતા તને! ડેસ્ટેક
(અહ સંપતિ) જેતપુર વિદ્યાલયને વેચાતો આપવા માટે
બાઈઓ વિચારી રહ્યા. ગુરુદેવે ફરમાન્યું 'જને સસ્થા સ્થા-
ન સસ્થા છે' વેચવા કરતા ભેટ આપો. વેચીને તમારે તે
પૈસાથી બનારસ બજાર ત્રણ વિદ્યાર્થીઓને મહા આપની છે
તો તે માટે સસ્થાના ત્રણ મહારથી થોડો થોડો ત્યાગ કરશે
તો જની જશે. ભેટ આપવામાં જ શોભા છે મહારથીઓ આ
વાતથી વિચાર કરતા બન્ધા.

રાજકોટના ખાસ ખાસ બાઈઓ અવારનવાર ગુરુદેવ
પાસે જાવી માગદશન મેળવતા હતા. વસિલાચી ફરખચક
ખઢેરીયા જોષારના ગુરુદેવના દશને આખ્યા. રાજકોટ દશ
શ્રીમાળી બોડિંગ તથા જૈન બાલામમની કેળવણી સબધમાં
તથા સ્થાનીય સમાજના પ્રમુખ પરત્વે બિહારથી વાતચીત
મઈ ગુરુદેવે ધાર્મિક શિક્ષણને વેગ આપવાની કલામણ કરી.
વસિલ શ્રી મજિલાલ ઉદાલીએ ગુરુદેવના સાંનિધ્યનો વિશેષ

લાલ લીધો શ્રી અદરજી વેલાભાઈએ કોન્ફરન્સની પ્રેરણાના અનુસંધાનમાં એકલ વિહારી સાધુના પ્રશ્નપટ સાચોકત વસ્તુ સ્થિતિ જાણવા પ્રયાસ કર્યો પૂજ્યશ્રીએ શાસ્ત્ર સાથે ડ્રૉય કાળની મહત્તા બતાવી

શ્રી રામજીભાઈ વીરાણીએ ખાસ સમય મેળવી સ્થાનીય સઘ પરત્વે ચર્ચા કરી જે નીચે મુજબ હતી (૧) સઘમાં પરસ્પર વૈમન્યસ્ય વર્તે છે તેની શાંતિ થવી ઘટે (૨) સઘ પર જે ભાઈએ કેસ કર્યો તેની ઉપશાંતિ થવી જોઈએ (૩) સ્વયં શા માટે રાજીનામું આપવા તૈયાર થયા છે તેનો ખુલાસો (૪) રાજકોટ જેવો સમર્થ સઘ જાત્રત નહિ થાય તો શાસન માટે તેના પરિણામો ફરગામી હાનિકારક બની રહેશે

પૂજ્યશ્રીએ શ્રી રામજીભાઈની ચિંતા પ્રત્યે હૃમકદી વ્યક્ત કરી ચોગ્ય ઉપાય માટે સમજાવટના પ્રયાસ થશે તેવું આશ્વાસન આપ્યું શ્રી દેસાઈ વિનોદરાય હરજીવને ગુરુદેવ સાથે વિશેષ તત્વચર્ચા કરીને આનંદ મેળવ્યો શ્રી શુક્લાખચક પાનાચકભાઈએ શ્રાવક આત્માર સખધી ચર્ચા કરી એક સમયાતુકૂળ વ્યવસ્થા માટે વિચારણા કરી

આ રીતે વિચારણા, પ્રવચન ને તપશ્ચર્યાના ઉત્સાહ સાથે ભાઈઓ જ્ઞાનલાભ મેળવવા લાગ્યા આનંદમય વાતાવરણમાં આતુર્માંસ કિવસો વહી રહ્યા શ્રીસંઘમાં શાંતિના લક્ષણ દર્શિત ગોચર થવા લાગ્યા

આગમની વાનીઓ પીરસતાં ગુરુદેવ

૫૫

પ્રતિદિન પ્રવચન એકથી એક જાડિયાતા વિષયોને સ્પર્શ કરી રહ્યા હતા. પ્રારભમાં પ્રાચ્ય મોટા રતીલાલણ મુનિ બોલતા: ત્યારબાદ સભા એકત્ર થતાં ગુરુદેવની અભીર ગિરાનો પ્રવાહ વહેવા માંડતો. પ્રવચનના ફેટલાક ભાગ કેમકે નીચે આપવામાં આવ્યા છે જે પાઠકને ઉપયોગી થઈ પડશે.

(૧) શ્રી સુધર્મા સ્વામી શાન્તી હતા. પરંતુ જ જુસ્વામીની વિનયશીલતા ફેટલી મહાન હતી. 'જેમ વાછડુ (વત્સ) ગાયને (માતાને) પ્રેમ હતી તેમના પ્રેમ ઉભરા પછી પચપાન કરવા લાગે છે તેમ જિજ્ઞાસુ શિષ્ય ગુરુદેવની મહત્તી કૃપા મેળવી તેમની કૃદ્ધ પ્રસન્નતામાંથી જ્ઞાનનું ધાવણુ પ્રાપ્ત કરે છે.

(૨) સ્થાનાય સૂત્રના યોધા સ્થાને જાર પ્રકાશની જાત ક્રિયા ભજવાને પ્રકૃષ્ટ છે તે જાતક્રિયા શું છે? તેનું સ્વરૂપ કેવું છે? તેનો કેમ ક્યો છે? જ્યારે જીવાત્મા બારમા ગુણ સ્થાને ફીણ મોહી બની, તેરમા ગુણસ્થાનમાં કેવળ જ્ઞાનને વરી યથાસ્થિતિ જ્ઞાનુભવના રૂબીયા ત્યાં ભોગવી, જ્ઞાનમયરહેલને સ્વયં છેલ્લી, સદાને માટે જનશરીરી થવાને જે ક્રિયા જાર છે તે જાતક્રિયા છે. જાતક્રિયામાં યોગીનો સંક્ષેપ કરી તેને ખેરી નાખવાના કોષ છે અને સાથે સાથે શેષ વધેલા પુરુષ દલીકેને કેવળી સમુદ્રપાત દ્વારા જ્ઞાતમ પ્રદેશથી ઉતારી નાખવાના છે.

સર્વ પ્રથમ સ્થૂલ મનોયોગને રૂઢી ક્રમશઃ સ્થૂલ વચન યોગ અને સ્થૂલ કાય યોગનું નિરુધન કરે છે ત્યાર પછી સૂક્ષ્મ મનોયોગ, સૂક્ષ્મ વચન યોગ તથા સૂક્ષ્મ કાયયોગને શાત પાડી અ ઈ-ઉ-ઋ લ જેટલી સ્થિતિમા અયોગી ભાવને દર્શ કરવાની ક્રિયા સમાપ્ત કરી સદાને માટે અયોગી બને છે તે અત ક્રિયાનો ક્રમ છે

(૩) અલ્પકર્મી યદને મુડિત યાય મુડિત (દીક્ષિત) થતી વખતે વૈરાગ્ય પામવાના અસખ્ય નિમિત્ત-કારણો હોય છે, તેની બહુ મહત્તા નથી સામાન્ય ચેતન દેહધારીથી માઠી તિર્થંકર મુખીના નિમિત્તો મળે છે અસખ્યની જડ પદાર્થો પશુ નિમિત્ત રૂપે સામે આવી મળે છે જગતમા જેટલા રાગદ્વેષ પામવાના સ્થાન છે, તેટલા વૈરાગ્ય પામવાના સ્થાન છે જે વૈરાગ્યના સ્થાનો બને છે, તેજ રાગદ્વેષ પામવાના સ્થાનો બને છે બળશદ્ર મહામુનિનું દર્શન વૈરાગ્યનું સ્થાન છે, ત્યારે તેને દેખીને તુઝીયા નગરીની એક ગાઈ રાગ પામે છે. તે આનું ઉદાહરણ છે

(૪) તિલક જય તીના ઉપલક્ષ્યે પ્રવચનમા-તે મહાન ભારત સમુત્તને વ્યાખ્યાનમા શુરુદેવે શ્રદ્ધાબલિ આપતા તેમના વિશદ જ્ઞાન અને દંઢ સંકલ્પનો ઉલ્લેખ કર્યો સાથે સાથે જણાવ્યું કે આજ મહાન તિલક છે, જેણે સત્યભાવે ઉચ્ચાર્યું છે કે “જેટલો વેદધર્મ પ્રાચીન છે તેટલો તો જૈન પ્રાચીન છે જ બલકે તેના કરતા વધારે પ્રાચીન જૈન ધર્મ હોવાનું શક્ય છે” શ્રી તિલક કાળ-ગણના શાસ્ત્રના પ્રકાઢ પડિત હતા,

(૫) છવનની અવશ્યક વસ્તુઓમા જરૂરિયાત ન હોય તે છોડવા યોગ્ય છે અરે જે આવશ્યક છે, તે પશુ નીતિને વળગી પ્રાપ્ત કંઠવી યોગ્ય છે ટૂઝી મૂઢીની મર્યાદામા રહી સુદર અને શાંતિભરેલુ છવન ગાળનાર અધિક પુણ્યશાળી છે. આવા પુણ્ય.

શાળીમા પુરુષાધાવક (પુત્રીયા ધાવક)નું ઉદાહરણ આપણને માનવશક નાથે સાચી સમજ આપનારું છે

() વિવેક જો દશમુ નિધાન છે (કિત્તેજો વણમો નિધિ :) ચક્રવર્તીને દ્રવ્ય નિધાન નવ મળે છે જે નવે નિધાન પુરુષતા પ્રભાવે પ્રાપ્ત થાય છે પરંતુ દશમુ નિધાન જે ભાવ-નિધાન છે તે કયોપયમથી પ્રાપ્ત થાય છે બધા નિધાનો મળ્યા છતાં વિવેક નિધાન મળવું તે પરમ ઉપકારી છે

(૭) સુપાત્રની સેવા પરમ કલ્યાણનું નિમિત્ત છે શ્રી. ભરત ચક્રવર્તી આવા મહાન પદને કેમ પામી શક્યા ? ભરતનો છવ જગદેશ બાહુના ભવમા હતો ત્યારે સતોત્ર સ્પાનિધમા પ સતોત્રી અદ્ભુત સેવા બદલી તે સેવાના પ્રભાવે ચક્રીપદના પુરુષ પામી ૩૩ સાગરોપમની ઉત્કૃષ્ટ સ્થિતિ બાધી સર્વાશ-સિદ્ધિ વિમાનમા ઉત્પત્ત થયા ત્યાંથી આવે, શ્રી ઋષભદેવ ના પુત્રપદ્મે ઉત્પત્ત થયા અને જોજ ભવમા મેલપદને વર્મા આમ સેવા પરમ કલ્યાણકારિણી છે

(૮) સંજોગી કેવળી ભગવતનું સુખ શુદ્ધ આત્મસુખ તથા સિદ્ધનો જ્ઞાનદ જગત્તમ અકથનીય અને અનિવરણીય છે

(૯) રાગ છોડી વૈશાખ પ્રગટાવનારને બાહ્ય પદાર્થોની પ્રીતિ ન થાય. સ સાર રાગનો જ છે રાગ છે જોટલે પ્રીતિ છે જ્યાં તેની પ્રીતિ ત્યાં તેની ઉત્પત્તિ. માટે જ મ મૃત્યુ થટાઠવા હોય તે કથાએ પ્રીતિ ન રાજતા તમે તમારામાં જ સમાય જતા શીખો.

(૧૦) વજ્ર ઋષભનારાય સમયનું આદિ ક્રિયા સાધનોથી જે જ્ઞાન, જ્ઞાન, ક્રિયા આદિ થાય તે નળળા સંઘપણથી મુક્ત થઈ શકે. મુક્તિના મહાનો અને ધમના ઉપાશ્રય આદિ સ્થાનો કોઈનાર આશ્રય સ્થાનરૂપ અને કોઈવાર ધમ પરિણતિના સ્થાન રૂપ અને જોડે જાણે જઈ વસ્તુને પ્રધાનતા ન આપી શકાય.

નળળા માણસ માટે સારી વસ્તુ નળળાઈતું સાધન બની જાય
જ્યારે સમર્થ વ્યક્તિ માટે નળળી વસ્તુ પણ ઉત્કર્ષતું સાધન
બની જાય

અ ત ક્રિયાના ચાર વિભાગ શાસ્ત્રીય રીતે તમારી સામે
વર્ણવ્યા ચારે અ ત ક્રિયાના વિવેચનમા ચાર માસ ગયા તેમા
મુખ્યત્વે ગજસુકુમાર, સનતકુમાર ચક્રવર્તી અને મરૂદેવી
માતાના ચગિત્ર વિસ્તારપૂર્વક ઠહેવામા આવ્યા એક એક
ક્રિયાનું વિશદ વર્ણન કરવામા આવ્યું આપણે ક્યારે આવી
અ ત ક્રિયાકરણ કરી શકીએ તે માટે અને અધ્યાત્મ શ્રેણીએ
ચડવા માટે પ્રયાસ કરવાનો આ જન્મ કે પછીના જન્મમા
લહે સિદ્ધિ થવાની હોય પ્રયત્ન તો અત્યારથી જ શરૂ કરી
દેવાનો

*

*

*

આ રીતે ચાર માસ સુધી નિરતર વાણી પ્રવાહ વહેતો
રહ્યો અનેક દાખલા, હલીલ અને ન્યાયથી ભરેલી શુરુદેવની
મધુર વાણી રાજકોટના મુમુક્ષુ જીવોના કર્ણુરન્ધ્રમા ગુજતી જ
રહી અને મોટા મોટા આચાર્ય અને તત્ત્વવેત્તા સયમી મહા-
પુરુષો રાજકોટને આગણે પધારી ગયા પરંતુ શુરુદેવની વાણીની
જે જનમન સ્પર્શી મીઠાશ મળતી તે બીજે મળવી ઘણી જ
હુલ્લસ લાગતી હતી

એજ વાણીના પ્રભાવે તપશ્ચર્યાનો ઉછાળ, ત્યાગ અને
ક્રંદ દાખાની વિશદતા, પરમાર્થ કાર્યોની ગહુલતા રાજકોટ
ચોમાસામા વરસી રહી જોનારને આશ્ચર્ય થયું શ્રી રતનલાલ
ડોશી ઐલાના જેવા શાસ્ત્રજ્ઞ વ્યક્તિ પણ જે દિવસ શુરુદેવના
પ્રવચન સાલળવા લાગ્યશાળી બન્યા તે સમયે અ ત ક્રિયાનો
ચોથો ભાગ ચર્ચાિતો હતો શુરુદેવની મર્મજ્ઞતાથી તેઓ પણ
હર્ષિતા બની ઘણા નૂતન લાવો તારવી શક્યા

પ્રમુખ પવન જૂળ જ રૂઢી રીતે ઉજવાયા બહેનો ભાઈ-
જોભા તપશ્ચર્યાની સ્પર્ધા જ બાણી રઢી માસ ખમણથી લઈ
સોળ, અજાનાર અને અઠાઈ નવાઈના મેલેજ લાગી ગયા. તપ
સ્વીઓની આવી મોટી હારમાળાના ઇશન કરી બેનાર પાવન
બની જતો.

પૂજ્ય શ્રીની દીક્ષા તિથિ, શ્રી દેવકુવરભાઈ સ્વામી આર્યાલ
ની તથા બા બ મહાસત્તાલ શ્રી મણિભાઈ સ્વામીની સ્વર્ગ
ગમન તિથિ આમ ત્રણે તિથિ બાધવામાં આવા તે નિમિત્તના
શ્રી સધના ધમ પ્રેમી બ ખુલ્લો તરફથી રૂપિયા ૫૦૦૦ પાંચ
હજાર જમા કરવામાં આવ્યા.

સમગ્ર આતુર્ભાઈ હરમ્યાન શ્રી વીરાણી બખુલોએ ગુરુ
દેવનો ૫ થો બોલ બીલવા માટે પ્રયાસ કર્યો શ્રી દુલભભાઈ
વીરાણીએ ગુરુદેવને ખાસ ગુરુ સ્થાને માની અનન્ય ભક્તિ ઇશાવી.
શ્રી ચામલ બાપા વીરાણી પોતે બહુ જ ઇચ્છા જીવનના હોઈ
દરેક રહેત કામ માં પુત્રોને જૂળ જ પ્રેરણા આપતા અને સતો
તથા ગુરુદેવોની સેવા કરી લાભ લેવાની શિક્ષણ પીરનતા જ રહેતા.
માતુશ્રી કઠવીબાઈ પણ ઉત્તમ લાભ કરાઈ ગયા છે આ
આદ્ય પરિવારે તન, મન, ધનથી સેવા બજાવી મોઢા આરાની
આવકનો નમૂનો ઉપસ્થિત કર્યો છે પૂજ્યશ્રીની પણ તે પરિવાર
પર અનન્ય કૃપાદષ્ટિ હતી.

શ્રી જેતપુર પાઠશાળાનો શાળે પણ આતુર્ભાઈ હરમ્યાન
ચાલુ જ હતો. નવહજાર છસોચૌદ-૬૬૧૪ રૂપિયા નોંધાયા પૂ
ગરસિકલ પુસ્તકાલયમાં લગભગ રૂા ૧૫ નો વધારો થયો.
વડીલા કૃપામય માટે હા ચાર હજાર ત્રણસોનો શાળે થયો.
આ સિવાય ત્યાંના સ્થાનિક શાળા અને નાના મોટા હાનપુરમ
સત્ક્રમના શાળા થયા ગુરુદેવની વાણીમાં બહુજીવ બહુ હતું
જે કલુસને પણ ઉદાર બનાવી દેતા.

ખહારનો અતિથિવર્ગ નિરતર દર્શનનો લાભ મેળવી
 ગુરુદેવને સુખસાતા પછી પુન્ય ક્ષેત્રમાં લાભ લઈ પોતાને કૃતાર્થ
 કરી રહ્યો હતો. આગામી ચાતુર્માસ માટે વિનંતિ મૂકતો રહેતો.
 મોરબીના શ્રી દુર્લભજીભાઈ ઝવેરીના સુપુત્ર આપણી કોન્ફરન્સના
 એક વખતના પ્રમુખ શ્રી વનેચદભાઈ પૂજ્યશ્રીના દર્શન કરવા
 આવ્યા તેમની સાથે શ્રી ચુનીલાલ નાગજી વેરા હતા તેઓએ
 પ્રવચન બાદ ભાષણ કરતા પૂજ્ય શ્રી માટે અનન્ય લાગણી
 દર્શાવી જયપુર ચાતુર્માસ કરવા માટે હાર્દિક વિનંતિ કરી જે
 શક્યતા હોય અને ગુરુદેવ ભાવ ખતાવે તો જયપુરથી પોતે
 શ્રીસંઘનું પ્રતિનિધિ મંડળ લઈને ગુરુદેવના ચરણોમાં આવે
 તેવો ભાવ વ્યક્ત કર્યો

૧૮૧

ઠલોલથી ૨૫ ભાઈઓ ખહેનો દર્શનાર્થ રાજકોટ આવ્યા
 તેમાં મુખ્યત્વે શેઠ છોટાલાલ અમથાભાઈ તથા બળાભાઈ દેશ-
 વજી આદિ અગ્રેસર ભાઈઓ હતા તેવી જ રીતે ખંભાતના ૨૦
 જેટલા ભાઈઓ ખહેનો આવ્યા તેમાં શ્રી મોહનલાલ જગ-
 જીવન, શ્રી અખાલાલભાઈ અને મગજાખહેન મુખ્ય હતા તેઓ
 ગુરુદેવના પ્રભાવશાળી પ્રવચનથી ઘણા જ પ્રભાવિત થયા

શિન્ન શિન્ન રૂપે ગુરુદેવ બ્રહ્મચર્યનો મહિમા મમજાવતા
 હતા ઘણા ભાગ્યવાન કપતી નાની મોટી ઉમરના બગાબર
 શીલમત ધારણ કરતા હતા સ્થાનાભાવથી બધાના નામ અહીં
 આપી શકાતા નથી પરંતુ તેઓ આત્મ કલ્યાણ માથે શામન
 પ્રભાવના વધાવતા પૂજ્યશ્રીના ચરણે પ્રતિજ્ઞા લેવાથી ધન્ય બની
 રહેતા વિવેચન સુકત વિધિવત આર્તુ ઉત્તમ મત ધારણ કરતા
 તેઓનું મન પ્રકુદ્ધિલત બની જતું

આસો વદિ અમાવાસ્યાના દિવસે શ્રી મહાવીર-નિર્વાણ
 મહોત્સવ નિમિત્તે વિવેચન થયું ગુરુદેવે દ્રવ્ય દિવાળી અને

આવ દિવાળીનો સોદ જતાવી આવ દિવાળીની પ્રધાનતા એમાં
આનો સમય શેષ થવા આવ્યો. ભક્તજનોના હૃદયમાં અપિરાઈ
આપવા લાગી.

રાજકોટ આતુર્ભાસ ધણી બહોજલાણી સાથે સમાપ્ત થવા
આ પુ પૂજ્ય શ્રીજી કાર્તિક પુનમના આતુર્ભાસની છેલ્લી દેશના
આપી શ્રીસંઘના નરનારી કૃતકૃત્યતા અનુભવો રહ્યા. સૌના
હૃદયમાં ઉત્સાહ અને પ્રેમના ઝરણાં વહી રહ્યા.

કાર્તિક વહ જાજના વિકારનો નિર્ણય થતા ભક્તજનોના
હૃદયમાં વિસ્ફોટો વેગ વધવા લાગ્યો. અલ્પ બહોજલાણી સાથે
પૂજ્યશ્રીજી આરે રાજકોટથી સદરમાં વિકાર કરવા માટે
પત્ર ઉપાઠ્યે ત્યારે હજારોની મેદનીએ શ્રી મહાવીર પ્રભુના
નામનો જયજયકાર કર્યો સદર ઉપાઠ્યમાં શુરુદેવને વિદાય
આપતી વેળા રાજકોટ શ્રીસંઘના ત્યાર હજાર આવક આવિકા
સમૂહની આજમાં અક્ષ ધારાએ વહી રહી.

પાયાળનો પચરગી પરિચય

૫૬

(રાજકોટથી વિહાર ૨૦૨૨)

પૂજ્યશ્રી સદરમા પધારતી વખત રાજકોટ શ્રીમધના ભાઈએએ ગુરુદેવને વિદાય આપતા પરમ ઉપકાર અનુભવ્યો. શ્રી મણિભાઈ રાવસાહેબે શ્રી સદ વતી આભાર માન્યો. ને ચાતુર્માસમા થયેલ સફાર્યોનો ઉલ્લેખ કરી ઉપસહાર કર્યો. પડિત ચીધરી શ્રી મદનલાલજીએ બે શબ્દો કહ્યા. સિદ્ધાંત શાળાની બહેનોએ સુદર સ્વર લહરીથી ગુરુદેવ માટે સુરચિત સન્દેહિત ઝૂલોડો ગાયા. વાતાવરણ ગહીર બની ગયું. પૂજ્યશ્રીએ જ્ઞાનાત્મક શબ્દોમા ઉપદેશ સાથે ઉત્તર વાળી સાધુ-ધર્મ અને તેની અર્થાનો મર્મ સમજાવ્યો.

પૂજ્યશ્રીએ સદરમા શેષકાળની સ્થિરતા કરી ત્યાના આવક સમુદાયને પૂરો લાભ આપ્યો. શરતચક્ર છોટાલાલ કેડારીના મકાનમા ગુરુદેવે નિવાસ કર્યો હતો. એ મકાન ચોડા દિવસ માટે જાણે દેવમંદિર બની ગયું. આવા સતોની ચરણજીથી ચોતાને જ પાવન માનવા લાગ્યું. “જ્યા સતો ખીરાજે છે તે સ્થાન ટેલાસ બની જાય છે” આ વાક્યમા ઘણું સદ્ સહસ્ય સમાયું છે.

સદરમા પણ નિયમિત પ્રવચન ચાલુ જ રહ્યું. પ્રવચન જુગીલી હોલમા ચતુ હતું. ભગવતી મરુદેવી માતાના ચરિત્રનું વ્યાખ્યાન થઈ રહ્યું હતું. જૈનશાસનના અણુભોલ રત્નોની ગુણ કથા શ્રોતાએના લાવવિભોર કરી દેતી ગામમાથી સે કંઠો નરનારી પ્રવચનનો લાભ લેવા સદરમા પહોંચી જતા હતા.

આજે રવિવારે વિશેષ પ્રવચન હતું વિદ્યાર્થીઓની હાજરી ખૂબ જ હતી. જેન વધુિક બોર્ડિંગ, દેવજીભાઈ ખાલાશ્રમ તથા ગ્રામના વિદ્યાર્થીઓ ખાસ બ્યાખ્યાન શ્રવણ કરવા આવ્યા હતા પૂજ્યશ્રીએ વિદ્યાર્થીઓનું જીવન એ વિષય પર પ્રવચન આપ્યું બ્યાખ્યાનના અંતે વિદ્યાર્થીઓએ નાના મોટા મત નિયમો લઈ વહન કરી વિદાય લીધી

એક આદ્ય મારવાડી પરિવારના સભ્યો ગુરુદેવના આનિધ્યમાં આવ્યા તે શ્રી મગનમલ વીરજી હ ચોપડા, જવહરવાળા બાલીજર સ્ટેટના વતની હતા તેઓ અને માણસે ગુરુદેવ પાસેથી એક વખતના પ્રાર્થનાની પ્રતિજ્ઞા કરી પોતે તથા તેમના બે પુત્ર શ્રી તારાજીજી તથા હન્યરમલજીએ જિંદગી પર્યંત કેમશા સિનેમા ન જોવાના તથા લસણ ન ખાવાના પરમ્પરાણુ લીધા તેમની સાથે એક પકાણુ નોકર હતો તેનું નામ અસદખાન દેજમહમદ, તે નસીરાબાઈનો હતો તેણે અસ્લાહતી સાક્ષીએ પશુ-પંખી ન ખાવાનો નિયમ કર્યો

સદશમાં સ્થિરતા દરમ્યાન ખાસ ખાસ રક્તિત ગુરુદેવના આનિધ્યમાં આવતા રહ્યા. બેરિસ્ટર શ્રી મણિલાલભાઈ ઉદાણી તથા શ્રી બેઠાભાઈએ ગુરુદેવથી શ્રમશ સમાજના ઉત્થાન સાથે આત્મ-ઉત્થાન કેમ થાય તે વિષય પર વાર્તાલાપ કર્યો વસીલ શ્રી સાકરજીજી બીમજી ગુરુદેવના ઇશને આ જા તેઓશ્રી સાથે વિશેષ વાર્તાલાપ થયો. ગુરુદેવની નોખપોથીમાં આ વાર્તાલાપ માટે ખાસ જગ્યા મૂકી દેવામાં આવી છે પરંતુ તેનો ઉદ્દેશ મળી શક્યો નથી.

જામનગરથી ડૉ. શ્રી પ્રાણજીવનભાઈ પૂજ્યશ્રીના ઇશને આવ્યા તેમની સાથે ડૉ. લક્ષ્મણભાઈ છજનલાલ હતા તેઓએ ઠાંતું કે જેન શાસ્ત્રો મુદ્રણ રીતે બહાર પડે જ્ઞાનનો ફેલાવો થાય, શાસ્ત્રો છપાય, અને જેનોના હાથમાં છાપવા માટે મોટા

પ્રેસ હોય તો પ્રચાર થઈ શકે” ઉપરાત તેમણે આ સમગ્ર કામ હાથ ધરવા ગુરુદેવને વિનંતિ કરી

પૂજ્યશ્રીએ જવાબ આપ્યો કે કેટલોક કાર્ય અમારાથી થઈ શકે તેમજ નથી સામાન્ય જ્ઞાન સ્થાઓ ઊભી થાય છે. તે પ્રત્યે પણ મતભેદ થાય છે એટલે લાભરૂપ વસ્તુમાં પણ રાજદ્વેષના કારણો જન્મે છે સાક્ષાત રસ લેતા મતભેદ અને કષાય વધે તેવું છે ડોક્ટર સાહેબ સમાજની તાસીરના અભ્યાસી હોઈ વિશેષ આગ્રહ ન કર્યો

શ્રી મોહનલાલ દલીયદ દેસાઈ જેઓ પ્રાકૃત ભાષા અને જૈન સાહિત્યના ઊંડા અભ્યાસી હતા તેમને રાજકોટમાં માન-પત્ર આપવાનો કાર્યક્રમ હતો ત્યાં અચાનક તેઓ સ્વર્ગવાસી બન્યા તેમની શોકસભામાં પધારી થોડો વૈરાગ્યમય બોધ આપવા માટે રાજકોટના પ્રસિદ્ધ શેઠ શ્રી ચક્રભાઈ વખતચંદ તથા વકીલ શ્રી ઉજ્જમસીભાઈએ ગુરુદેવને વિનંતિ કરી પૂજ્ય-શ્રીએ આ વિનંતિનો સ્વીકાર કર્યો બીજે દિવસે દશ બજે અગ્રેસર ભાઈઓ સાથે ગુરુદેવ ત્યાં પધાર્યા સંસારની અનિત્યતા વિશે વૈરાગ્યમય ઉપદેશ આપ્યો આવા પ્રખર અક્ષર ઉપાસકની શોકસભામાં દંકત ૧૫૦ વ્યક્તિ ઉપસ્થિત હતા તેવો ગુરુદેવે ઉલ્લેખ કર્યો છે તે બતાવે છે કે ગમે તેવી જ્ઞાનની વાતો કરવા છતાં હંબુ આપણા સમાજની મુખ્ય તાસીર ધન અને ધનિકની ઉપાસના છે

અમરાપુરવાળા ન્યાલયદ મૂળચંદના પુત્રની જાન મુબઈથી આવતા નીચેના ભાઈઓએ દર્શનનો લાભ લીધો શ્રી ન્યાલયદ મુળચંદ, શ્રી ચીમનલાલ પોપટલાલ શાહ, શ્રી નાગજીભાઈ કેશવજી ખેતાણી, શ્રી બાપાલાલ સોમચંદ ગાધી, શ્રી નરસેગમ ભાઈ ઝાટકીયા, શ્રી ચુનીલાલ પારેખ, શ્રી વ્રજલાલ ધરમચંદ મેઘાણી આદિ ભાઈઓ હતા મુબઈમાં વિકાસ પામેલા સીરા

પ્રના આ વતનીઓએ જ્યારે સીરાપ્ટ કેસરીના હથ ન કર્યા ત્યારે સીરાપ્ટના સતો વિષેનું સ્વમાન પુનઃ જોકવાર તેઓના હૃદયના રમી રહ્યું

મુનિશ્રી મોગરતીલાલજીને હાતમાં કાટ ચમુ દાંતવિદ્ય જૈન ડોક્ટર શ્રી હેટાલાલ શીવલ લ જોઓએ હાતવિદ્યામાં (L D S C M F D I) ની ડિગ્રી મેળવી છે તેઓ ત સતની સેવામાં તુરત જ હાજર થયા. ગુરુદેવના પ્રવચનને, પશુ લાલ લીધા. યોગ્ય સેવા બબ્બવી તેઓએ કૃતકૃત્યતા અનુભવી. પૂજ્યશ્રીના સહર નિવાસ હરમ્યાન આચાર્ય પ્રવર શ્રી દેવજી સ્વામી તથા વ. શ્રી. માણેકજીજી સ્વામીની તિથિ જૂન સારી રીતે ઉજવવામાં આવી આ તિથિ પ્રસંગે રાહત કામ તથા જૈનશાળાનાં બાળકોને સમૃદ્ધ ધંધામ વગેરેમાં લગભગ રૂપિયા પાંચ હજાર ખર્ચવામાં આવ્યા. દરેક ક્ષણ સાથે ત્રીજા માટે રાહત કામનું મુખ્ય લક્ષ્ય રહેતું

સહર શ્રી કોઠારીજીના મકાનેથી વિદ્યાર કરી આજી નદી ના સામે પાર સંઘવી સેનેટોરિયમમાં ગુરુવર પધાર્યા હબરો ની સખામાં નરનારીઓ વળાવવા આવ્યા હતા. ગુરુદેવે સમજાવેઈ વતમાન સમયમાં જોશકની વહીવટી અને મધ્યમ વચના મનુષ્યની હા મારી માટે મુખ્ય ઉપદેશ આપ્યો. શ્રીસંઘના ભાઈઓએ જોજ વખતે રાહત કામ માટે જોજ ખાત કાળો શરૂ કર્યા. તેજ વખતે ત્યા નવ હજારની રકમ લખાઈ ગઈ ને કાળો બાહુ પડ્યો

સંઘવી સેનેટોરિયમથી વિદ્યારવાત્રા આગળ વધારતા ગુરુદેવે મોરાળને સ્પષ્ટ કર્યો. ત્યાં રાજકોટ સંઘવતી વળામણનો પ્રોબામ હતો લગભગ સાઠત્રણ હજાર માણસોએ તેમા ભાગ લીધો. પૂજ્યશ્રીએ રાજકોટનું હૃદય છતી લીધું હતું વિદ્યતા

કરતાં પણ જે વસ્તુ ચડિયાતી છે તેનો પ્રભાવ અને ઓજસ
જેઈ શકાતા હતા. સેકડો ભક્તોએ ગુરુવરને પુનઃ રાજકોટ
પધારવા માટે અસંખ્ય પ્રાર્થનાઓ કરી વિરક્ત સતો પોતાના
સકલ પર નિર્મોહ ભાવે વધારે આગળ વધવા લાગ્યા.

ધૈરાળાથી ત્રણ, સમઢીયાળા જઈ સરધાર પહોંચ્યા સર-
ધારના નાના એવા જૈન સમુદાયને પાંચ દિવસનો લાભ આપ્યો.
બહારથી ઘણા દર્શનાર્થી આવ્યા રાજકોટથી શ્રી યુનીલાલ
નાગણ, શ્રી કાનણ પાનાચદ આદિ ૧૫ અગ્રેસર ભાઈઓ સર-
ધાર આવ્યા ત્યાં તેઓએ સઘજમણ કર્યું એ વખતે જેતપુરથી
પણ શ્રી રતીભાઈ ન્યાલચદ વગેરે ૧૫થી ૨૦ જણ આવી
પહોંચ્યા હતા શ્રી સુળણ ઉજમશી તથા ધર્મપત્ની સવિતાબેને
ચતુર્થત્રતનો સ્વીકાર કર્યો શ્રી છળીલદાસ, ખાલુભાઈ, નગીનદાસ
તથા મનણ વાણુદ-આ ભાઈઓએ ધૂમપાનનો ત્યાગ
કર્યો.

સરધારથી ખારચીયા, હલ્લેડા, કનેસરા, કુદલુડી થઈ ભાડલા
પધાર્યા આ બધા ગામોમાં સ્થાનજવાની તથા દેરાવાસી ભાઈ-
ઓના બંને પાંચ પાંચ ઘર છે પરસ્પર જરા જરા લેહ અને
સામ્રાધિક ડલેશનું વાતાવરણ હતું ગુરુદેવે સમાધિ અને સપનો
અનુકૂળ ઉપદેશ આપ્યો વચ્ચે વચ્ચે રાજકોટથી ભાઈઓ અને
ખહેનો સારી સખામાં દર્શનાર્થી આવતા જ રહેતા.

આણુદપુર, કમળાપુર, પરિવાળા થઈ જસદણ આવ્યા
જસદણ એ પાયાળનું કેન્દ્ર છે સૌરાષ્ટ્રનો પાયાળ પ્રદેશ સરસ
અને પ્રસિદ્ધ છે આ ગામો પ્રદેશ તળાવોથી ખૂબ જ શોભી
રહ્યો છે જમદણનું આલનસાગર ખાતે દર્શનીય તળાવ છે જસ-
દણમાં ગુરુદેવ બે દિવસ રોકાયા સારો એવો ધર્મલાલ આપ્યો
શ. ૧૨૦નો રાહત ફાળો થયો.

જસદણથી આટકો પધાર્યા ત્યાં રાહત ઠાઠ માટે રૂ. ૮૦૦નો ફાળો થયો. પુનઃ જસદણ સ્ટેશન પર પધાર્યા. બોટાદથી જામનગરવાળા પેલ્લવેના ચીફ ઓફિસિયર શ્રી છબીલદાસભાઈ તથા તેમના ધર્મ પત્ની મણિબેન સ્પેરબલ સહુન દ્વારા હથ નામે આવ્યા. ગુરુદેવના સાનિધ્યમાં એક રાત રોકાયા. સવારના એક માઈલ મુખી વળાવવા આવ્યા.

કાળાસર હીરોલગઢ, જામરાપુર થઈ વીંછીયાનો સ્પર્શ કર્યો. વીંછીયામાં શ્રીસમ બંધવસ્થિત છે. બાસક જેટલા સ્થાન જૈન ધરો. ધર્મમાં જોડો રસ ધરાવે છે. વીંછીયામાં ગુરુદેવ એક સપ્તાહ રોકાયા. નિરંતર પ્રવચન થતું હતું. વીંછીયામાં સેતુગદી માન્યતાના ઠેકણાક ઘરો બની જતા ઉપાસ્યની સપત્તિ માટે તેઓએ ભા. માગેલ હોવાથી કલેશ ચાલતો હતો. બાંધી સ્થા. સમ થયો. જ. સ. ઠિત અને બંધવસ્થિત છે. ત્યાં જૈનશાળા બાળક અને બાલિકાઓની જાલમ જાલમ ચાલે છે. ઉપરાંત અનિશ્ચિત શાળા છે. જામ ત્રણ સ્થાનો સારી રીતે ચાલી રહી છે. રાહત ઠાઠ માટે રૂ. ૫ નો ફાળો થયો.

આ પાથાળ પ્રદેશનો જનુબવ લઈ બોટાદ શ્રીસમની વિનંતિનો સ્વીકાર કરી ગુરુદેવે બોટાદ પ્રત્યે નજર લખાવી.

ધર્મપ્રચાર અને પુણ્યોપકાર

૫૭

ખોટાદ એ આલાવાડ, ગોહિલવાડ અને પાચાળનેા સીમા પ્રદેશ છે ખોટાદ સૌરાષ્ટ્રમા પોતાનુ વિશિષ્ટ સ્થાન ધરાવે છે ત્રીછીયાથી પીપરડી, સરવા થઈ પાળીયાદ પધાર્યા પાળીયાદમા જૈનશાળા ઘણી જ વ્યવસ્થિત ચાલે છે. અહી સ્થાનકવાસી ૧૦૦ ઘર હોવાથી અને સૌ સંગઠિત હોવાથી શ્રીસદ્ધ શોભારૂપ માલૂમ પડે છે અહી સોનગઢ મતનો જરાપણ ચેપ લાગ્યો નથી પૂજ્યશ્રીએ તાત્વિક પ્રવચન કર્યું. જૈનશાળાના ઇનામ માટે રૂ. ૧૨૫નો ફાળો થયો.

પાળીયાદથી તરધરા થઈ ગુરુવારે પોતાની શિષ્યમંડળી સાથે ખોટાદમા ચરણરૂપશી કર્યો પ્રથમ સ્ટેશન એરિયામા શ્રી છબીલદાસભાઈ કેઠાગીના બગલા પામે દરબારી મદાનમા ઊતર્યા ત્યા ઘણા વિદ્યાર્થીઓ સુમક્ષ માગલિક આદિ ઉપદેશ દેવાયો. અહી એક દિવસ રોકાયા શ્રી છબીલદાસભાઈના બધુ શ્રી રંગીલદાસભાઈ પણ ભાવનગરથી દર્શનાર્થે આવી પહોચ્યા હતા આ બંને બધુની જોડીએ ઉત્કૃષ્ટ ભક્તિ દ્વારા ધર્મના ક્ષેત્રમા પોતાના નામનો ડકો વગાડ્યો છે ત્યા બગલાના મેદાનમા ગુરુદેવનુ બાળે દિવસે પ્રવચન ચોજવામા આગ્યું હતું.

બગલેથી ખોટાદ શહેરમા ગુરુદેવની પધરામણી થઈ ખોટાદના ગ્રાવક સમુદાયમા ઉત્સાહ વ્યાપી રહ્યો ૩૫૦ જેટલા સ્થાવરોના નમર્થ સમુદાય છે અહી જૈન છાત્રાલય (ખોડિંગ) ચાલે છે ત્યાના બાળકોના પુસ્તકો માટે લગભગ રૂ. ૪૦૦ ઉપરાંત ફાળો થયો વેરાવળવાળા શેઠશ્રી મદનજી રતનજી વઢવાણથી

દશન કરવા આ મા તેઓએ રૂપિયા ૧૦ ૦ એક હજાર જેન
બોડિંગમા લખાવ્યા

શ્રી છબીલદાસ કેઠારીએ પૂ ધાસીલાલજી મ દ્વારા સક
લિત શાસ્ત્રનો (અનુવરણવાળું) ગુજરાતી અનુવાદ ભેઈ આપવા
શુરુદેવને પ્રાર્થના કરી મહારાજશ્રીએ દરમા મુ પૂજ્યશ્રી
પુરુષોત્તમજી મ નાં આના વિના મારાથી બની શકે નહિ બોટા
દને એક અઠવાડિયુ લાભ આપી શુરુદેવ વિહાર માટે તૈયાર
થવા વિદ્યામ વખતે મામતિક સમયે માનવ શક્તિ રૂબી પ્રેરણા
મળતા હગમગ રૂ. ૧૨૦ ખારસો નો ધાયા.

તાગલપુર રાજપુરા, ટાટમ થઈને કેરીનદી કાંઠે પડે પાર
કરી પૂજી ગઢા (સ્વામીના) પધાર્યા ગઢકાની જૈન
શાળાને સમસ્ત સૌરાષ્ટ્રમા પહેલો નબર મળ્યો છે તે વણીજ
અવસ્થિત છે અહીં ત્રણ મજલાનુ જૈનશાળાનુ વિશાળ ભવન
છે શુરુવરો જૈનશાળામા લિતર્થા ૧ ૦ થરનો મુસગઢિત
શ્રીસંઘ છે શુરુદેવના પ્રવચન શરૂ થયા પીરે પીરે જનતામા
વણી જ રસ અશ્વત થયેલ ઉપાસકમા લાઈન દોરીમા કપાઈ ગયો
હતો શુરુદેવના પ્રભાવથી ઉપાસક માટે રૂ. ૧ ૨૫૦ હજાર
બસો પધાર્યો હાલો થયો ગઢામા ત્રણ શુરુદેવે એક સપ્તાહ
સ્થિરતા કરી

ગુ હાળા પધારતા ત્યાં બાળપણથી જામ, ધમના અણીતા
તપસ્વી સાવક શ્રી. હીરાજી હાઈને શુરુદેવે ખાસ દશનનો લાભ
આપ્યો. મૂળ હજીબાણીમાના વતની આ હીરાજી હાઈ ત્યાંથી
ગુ હાળા આવી વચ્ચા હતા ગુ હાળાથી હસા થઈ હસા જ કશન
પધાર્યા કુ હાળાથી ૩ જેટલા જાઈએ બહેનો દશન કરવા માટે
આવ્યા, ત્યાં બગડીયા શ્રી જાણવનભાઈએ સેવાનો અનુપમ
લાભ લીધો. હસા જ કશનથી હામનગર પધાર્યા

દામનગર ઘણું જ પુન્ય ક્ષેત્ર છે. ગુરુદેવ ત્યાં આવતા કુડલા, લીલીયા, ચિતળ, લાઠી વગેરે શ્રીસંઘો વિનંતી કરવા આવી પહોંચ્યા દામનગરમાં ગુરુદેવે માનવરાહતનો ઉપદેશ આપતા રૂા ૩૨૦૦નો ફાળો થયો બધ પહેલી જૈનશાળા માટે ખૂબ જ પ્રેરણા આપવામાં આવી ચાલુ થવાની આશા બધાણી

ભુરખીયા થઈ લાઠી આગમન થયું ભુરખીયા હંતુમાન ઘણા જ પ્રસિદ્ધ છે સેકડો માનતાઓ ચાલે છે લાઠીમાં ત્રણ દિવસ સ્થિરતા થઈ ખાસ વિશેષ માનવરાહતનું કાર્ય ન નીપજ્યું શ્રી શામળ વેલળ વીરાણી, રાજકોટ ગુજરી જવાના સમાચાર મળ્યા જિ હા સવેદન સાથે ગુરુદેવે દિવ ગત આત્માને શાંતિ અર્પી તેઓ શ્રી જૈન શાસનમાં ઉજ્જવળ સીતારા હતા.

અકાળા, લુહારીયા થઈ લીલીયા પધાર્યા અકાળા મુકામે અમરેલીના શ્રાવક સમુદાય વિનંતિ માટે આવ્યા ગુરુદેવે અતુ-કુળ ઉત્તર આપ્યો લીલીયામાં નવા ઉપાશ્રયની ખાસ આવશ્ય-કતા હતી ગુરુદેવના સાનિધ્યમાં રૂા ૨૮૦૦ અઠાવીસોનો ફાળો થયો લેસવડી, ખડકાળા થઈ ગુરુદેવે સાવરકુડલામાં ચઢાર્પણ કર્યું સાવરકુડલાના શ્રાવક સમુદાયનું હૃદય પ્રેમ વિકાર બની ગયું અઢી માઈલ સુધી સેકડો નરનારી સામે આવ્યા ગુરુદેવ ઉપાશ્રયમાં પધાર્યા

ઉપાશ્રયમાં પ્રવચન શરૂ થયા 'સ્વદયા'માંથી ઉદભવતી 'પરદયા'નું વિશદ વર્ણન ગુરુદેવે કર્યું જ્યાં સ્વસેવાનો અભાવ હોય ત્યાં પર સેવા આવે જ કયાથી? જ્યાં પર સેવા છે ત્યાં સ્વ શુદ્ધિ છે જ આઠ પ્રકારની દયામાં પહેલી સ્વદયા છે અને સ્વદયા એટલે પોતાના આત્માની જ દયા જ્યારે પર દયા એટલે દુ બી જીવોના દુ બ નિવારણની સાવના અને પ્રયાત્ન. આ વિષય પર ઘણા દિવસ સુધી પ્રવચન ચાલુ જ રહ્યું

સાવરકુડલા શ્રીસદ્ગુણને જૈન સ્થા. મુવક મઠને બાહ્ય બાબત-
નમા આવતા વર્ષના ચાતુર્માસ માટે વિનંતિ કરી. વિનંતિ
પછી તેરફાર હતી. ત્રણ વરસની બાહ્ય વિનંતિ પરકાષ્ટાએ
પહોંચી હતી. ગુરુદેવ સાવરકુડલા સમાજના અંતરભાવને
પાગળી રહ્યા હતા પૂજ્યશ્રીના હૃદયમાં ચાતુર્માસ કરવા માટે
ભાવ ભાગ્યે થયા. સવકાર પ્રમાણે વૈશાખ સુદિ પુનમના નિષ્ક્રમ
થશે તેવો ઉત્તર આપ્યો.

માનવસમાજના કદ વધી રહ્યા છે મધ્યમ વર્ગ
પીસાઈ રહ્યો છે તેને અત્યારે આત્મજ્ઞાન કરવા સીધી મહાની
વધારે જરૂર છે સ્વધર્મી વાત્સલ્ય સમ્યક દૃષ્ટિનું લક્ષણ છે ”
આ અંતરે ગુરુવરે ઉપદેશ આપતા સાવરકુડલામાં માનવ
રાહત દેહમાં રૂ. ૫૧૭૮ બેઠે જ વળતે બેઠે તથા દેશકાળ
બેતા માનવ સેવા ગુરુમહાશયનું મહાન સુત્ર બની ગયું
હતું.

૭ દિવસ કુડલા સ્થિરતા કરી ત્યાંથી પૂજ્યશ્રીએ અમરેલી
તરફ પ્રસ્થાન કર્યું. ભરણડીયા, બોળીયા, કરબળા, બરખા,
દેવરાણ્યા અને માવજી દેશનના નાના શ્રી. સંધિને અને
આમીલુ જનતાને સુદર લાભ આપી સેતુ છ નદી પાર કરી
અમરેલી પહોંચ્યા પાંચ દિવસ અમરેલીને અનુપમ લાભ મળ્યો.
અમરેલીમાં શ્રી પ્રેમચંદ્રાઈ ખારાએ અનુપમ સેવા બજાવી.
સાવરકુડલાના બે લાઈઓ અમરેલી આવેલા તેમને પોતાને
ત્યાં જ જમાડ્યા હતા ઉપરાંત દરેક આગ-નુકનો તેમને જ લાભ
મળતો હતો. ખેતાણી દયા શ્રીમાળી વણિક વિદ્યાર્થી જવનના
કામ કરાવ્યા તરફથી ત્યાં બોર્ડિંગમાં પ્રવચન માટે આમ ત્રણ
મહુ બોર્ડિંગના મેદાનમાં પ્રવચન થયું જૈન બોર્ડિંગ ઉપરાંત
શ્રી વીસા શ્રીમાળી વણિક બોર્ડિંગ પ્રાણી બોર્ડિંગ, પટેલ
બોર્ડિંગ લેહાણા બોર્ડિંગ, કપોળ બોર્ડિંગ પ્રેમચંદ્રાઈ

પ્રદક્ષત્રિય યોડિંગ અને અમરેલી સાર્વજનિક યોડિંગના વિદ્યાર્થીઓ હાજર હતા.

અમરેલી નૂતન સ્કૂલના પ્રિન્સિપાલ શ્રી મુલાણી મગનભાઈ અને ફ્રાન્વર્ડ સ્કૂલના પ્રિન્સિપાલ શ્રી છોટાલાલ વિઠલાણીએ સમગ્ર સ્ટાફ સમેત હાજરી આપી હતી અમરેલી નગરના પ્રતિ ગિંત સદ્ગૃહસ્થો પણ પ્રવચનનો લાભ લેવા એકત્ર થયા હતા ઉપયુક્ત યોડિંગનું ગૃહપતિ મંડળ પણ પ્રવચન સાલળવા આતુર હતું પૂજ્યશ્રીએ “વિદ્યાર્થીઓનું વર્તન” એ વિષય પર વિશદ મીમાસા કરી અને લવિબ્યતા નાગરિક તરીકે આવી પઠનારી જવાબદારીનું ભાન કરાવ્યું વિદ્યાર્થી તરફ વડીલોના કર્તવ્ય પ્રત્યે ધ્યાન એ ચવામા આવ્યું

અમરેલીથી ગુરુદેવે વડીયાને સ્પર્શ કર્યો માર્ગમા ચીતળ બે દિવસનો વિશેષ લાભ આપ્યો ત્યા સ્થા જૈન સંઘ ઘણો જ વ્યવસ્થિત અને સંગઠિત છે ધોરાણથી શ્રી માણેકચંદ હેસાઈ ગુરુદેવના દર્શન કરવા આવ્યા તેઓએ રૂ. ૧૦૧ માનવ રાહત કાર્યમા લખાવ્યા જાહેર પ્રવચન થયું હુણીધાર ૪૦ જેટલા ભાઈઓ બહેનો વળાવવા આવતા વીઠલણ આણુંદણ તરફથી જમાડવામા આવ્યા

હુણીધાર, કુકાવાવ અને તોરીને પણ લાભ મળ્યો કુકાવાવમા માનવ-રાહત માટે રૂ. ૩૫૦નો ફાળો થયો વડીયા પાઠશાળામા અભ્યાસ કરતા સુનિશ્રી જયતિલાલણ મહોરાજ ગુરુદેવના સ્વાગત માટે તોરી સુધી સામે આવી પહોંચ્યા ગુરુદેવને લેટતા હૃદય ગદગદિત થઈ ગયું તોરીની બગલમા રામપુર છે ત્યા પ્રવચનનો વિશેષ લાભ આપવામા આવ્યો પીપળીયા પહોંચતા જગણવન સુનિ પણ પધાર્યા સાજના વડીયા આગમન થયું

વડીયામાં પાણી ઠાણા એકત્ર થઈ જતા અધિક જ્ઞાનદ
વર્તાઈ રહ્યો પ્રવચનનો લાભ લેવા જનતા જીમટી પડી વડીયા
દરબાર શ્રી મુરજવાળા સમસ્ત અધિકારી મઠળ સાથે પ્રવચન
સાંભળવા પધાર્યા ધામિક વૃત્તિના હાવાથી તેઓ સત સમા
જન સુકતા નહિ વડીયામાં રામનવમીનો પ્રસંગ જાહેર રીતે
કેળવાયો સમય જનતાએ જા. લીધો શ્રી ત મા સ્થા જૈન
વિદ્યાલયનો વાર્ષિક ફિન મહાવીર જયતી હોવાથી શુરુદેવના
અનિશ્ચય મહાવીર જયતી મહેતસુવતુ વિશાળ પ્રમાણમાં
આયોજન થયું તે સભાનું પ્રમુખસ્થાન શ્રી વડીયા દરબાર
મુરજવાળા સાહેબને અપાયું હતું બહારમાંથી ૩૦૦ જેટલા
વિશેષ અતિથિઓ વડીયાને આવ્યો પધાર્યા હતા ચેકશ્રી
કેશવજી મૈનજી ખેતાણી તરફથી મહેમાનો માટેની બધી બધ
મથા કરવામાં આવી હતી.

પૂજ્યશ્રીના પ્રવચન પહેલાં થયું વક્તાઓએ તથા સાધુ
તંત્ર સાંભળીએ બોલે બોલે સમય બાજણ આપ્યા હતા.
જૈનશાળાના બાળકોનો તથા વિદ્યાલયના બાળકોનો વિશેષ
પ્રોજ્ઞામ હતો. અતર્થ 'કરુણા વિષયને કપડા તુ શુરુદેવ
ધમ-પ્રવચન થયું જ્ઞાનવ શબ્દના કાય મા રૂ. ૨૨ (બાવીસે)
નો ફાળો થયો. તે જન સહાય અથે દુરત જ વાપરી નાખ
વાનો હતો મુદર સમીયાણા નીચે આ યાંત્રિમય પ્રમ સભા
વડીયાની પક્ષવિત વનરાજી વચ્ચે અપૂર્વ શોભી રહી હતી
આ સિવાય આયળીલની કોળી સરસ રીતે યોજવામાં આવી
હતી.

લીબડી સપ્તમીના બા. પ્ર. શ્રી લીલાવતી મ. ઠાણા ૨
વડીયા પધારતા તેઓ મીઠા જ શુરુદેવના હથ ને આબ્યા બપોરે
સારી એવી તત્વ જર્જા થઈ છ ફોટી સિવાજની ઠોટીના પથ

ખાણુ તથા અકામ સકામ નિર્જરા એ વિષયો પર સારો એવો વાર્તાલાપ થયો તેઓ બીજે દિવસે વિહાર કરી જવાના હતા.

વડીયામા ધર્મનો ડંકો બજાવી શુરુદેવ ગોહલ પધાર્યા થાણા દેવડી, સુલતાનપુર, ખોખરી આદિ ગામોને લાલ આપ્યો ગોહલમા શ્રી પૂજ્ય કાનજી સ્વામીના સાનિધ્યમા શુરુદેવ રોકાયા તેઓશ્રી પ્રાણુલાલજી સ્વામી પ્રત્યે અનહદ પ્રેમ ધરાવતા હતા ગોહલમા રૂઝત પાચ જ દિવસની સ્થિરતા કરી વિદ્યાધિકારી શ્રી અદુભાઈ પટેલે સત્સંગનો વિશેષ લાભ ઉઠાવ્યો શુજરાતી શબ્દકોષ તથા ઈશ્વર કર્તૃત્વ વિષે ભીડી ચર્ચાઓ કરી, અવાગનવાર લાલ લીધો ગોહલથી શુરુદેવે જેતપુર માટે પ્રસ્થાન કર્યું.

ગોડલથી સાવરકુડલા તરફ

૫૮

ગોડલથી જામનાળા, વીરપુર થઈ જેતપુર આમમન થયું
વીરપુરના નાચળ દીવાન શ્રી. પોપટભાઈ સતેના બનન્ય ભક્ત
છે તેમણે યોને ખૂબ જ સાતા ઉપજાવી બપોર તથા રાત્રિના
સમયે ગુરુદેવ પાસે જ્ઞાન લાભ માટે ઉત્તમ ધર્મચર્ચા કરી
પ્રશ્નોત્તર મુખ્ય તથા આ પ્રમાણે હતા

કમ અને પુરુષાર્થમાં પ્રબળ કોણ? બનેલી બ્યાખ્યા શું
અને પરસ્પર કઈ સબધ ખરો છે?

પૂજ્યશ્રીએ દીવાન સાહેબની ભુદ્ધિની ઉદ્ઘાઘને માત્ર હેતા
ઉત્તર આપ્યો કે વસ્તુતઃ કમ અને પુરુષાર્થની પ્રબળતા અને
નિબળતાનો કોઈ પ્રશ્ન જ નથી સમય પર પુરુષાર્થ પણ બહુ
વતાર હોય છે તમે પૂછો કે શેસ અને પાણીમાં પ્રબળ કોણ?
જો નદીમાં પાણી જોાણુ હોય તો શેસ તરી બાય અને પાણીને
વેગ વધારે હોય તો શેસ તણાઈ બાય અને નળણી હોય તો
જોાણુ પાણીમાં પણ જોાણુ બાય અને સળણી હોય તો
મારે વેગનો સામનો કરે

તમારો હથોપશ્ત્રમ વધારે થઈ ચૂક્યો હોય તો કમ નળણ
પડે અને કમને છતી શકાય. પરંતુ તમારો પુરુષાર્થ (વીર્ય)
જોાણુ હોય તો કમ પ્રમાણે તમારી ગતિ થાય. આ પ્રશ્ન
ખૂબ જ નૂનો અને બહીતો છે પરંતુ તેના વિષયમાં ઘણા
માણસોને સ્પષ્ટ ખ્યાલ નથી.

પુરુષાર્થ તે સ્વસ્વરૂપનું પરિણામ છે અને તે પરિણામના

આધારે થતી સદ્ પ્રવૃત્તિ પુરુષાર્થમાં ગણાય છે ઇચ્છાશક્તિની પ્રબળતાથી બહારમાં થતો સામાજિક વ્યવહાર તે પણ પુરુષાર્થ ગણાય છે પરંતુ વસ્તુતઃ તે પુરુષાર્થ નથી. કેમકે ઇચ્છા પ્રમાણે પુરુષાર્થ તો કરવામાં આવે છે પરંતુ ઇચ્છા પોતે જ કર્મજનિત છે કર્મથી ઉપજતો ઉદયભાવ અને તે ઉદયભાવની પ્રેરણાથી થતો વીર્ય પ્રયોગ-આને શાસ્ત્રમાં બાલવીર્ય કહેવામાં આવ્યું છે અતઃ સ્વશુભ્રથી નિપજતો વીર્યનો સદુપયોગ તે જ પુરુષાર્થ કહે છે.

કર્મ તે વર્તમાન વિભાવથી થનારા સંસ્કાર છે અર્થાત્ ભૂતકાળમાં જે જે વિકૃત પ્રવૃત્તિ કરી, તેનાથી જે સંસ્કાર નીપજ્યા તે કર્મ છે પ્રવૃત્તિના જે બીજા ભૂતકાળના સંસ્કારોમાં સમિત થયા હોય તે બીજા શક્તિને કર્મ કહેવામાં આવે છે જેમાં કંઈક કરવામાં આવ્યું હોય તે કર્મ.

બનેનો સબધ શો છે? બને કારણ કાર્ય સબધ ધરાવે છે જેમ વૃક્ષથી બીજા અને બીજામાંથી વૃક્ષ તેમ કર્મથી સ્થૂલ પુરુષાર્થ અને સ્થૂલ પુરુષાર્થથી કર્મ કર્મ ક્ષયથી સપુરુષાર્થ પુરુષાર્થથી કર્મ ક્ષય પુરુષાર્થને તમે વર્તમાન કાળ સમજો તો કર્મને ભૂતકાળ સમજો વ્યવહારિક પુરુષાર્થને કર્મ સાથે વૃક્ષના મૂળ અને ઘડ જેવો સબધ છે કર્મ તે મૂળિયું છે, પુરુષાર્થ તે બહારનું વૃક્ષ છે બહારનું કલેવર છે સત્ પુરુષાર્થને કર્મ સાથે વધારે પડતું લેવા દેવા નથી પરંતુ અમુક જાતના કર્મક્ષય થયા હોય ત્યારે જ સત્ પુરુષાર્થ વિકસે છે.

બને પ્રકારના પુરુષાર્થને ઝોક સાથે ઘટિત કરવાથી ખુદ્દિમાં ગોટાળો થશે સરળી રીતે સમજી શકાશે નહિ

ગોડલથી માવરકુંડલા તરફ

૫૮

ગો લથી જામવાળો, વીરપુર થઈ જેતપુર આગમન થયું
વીરપુરના નાથજી દીવાન શ્રી ચૌપ/ભાઈ સતીતા બનન્ન સકલ
છે તેમણે સૌને જૂલ જ સાતા ઉપબવી બપોર તથા રાત્રિના
સમયે બુરુદેવ પાસે જ્ઞાન લાભ માટે ઉત્તમ ધમચર્ચા કરી
પ્રશ્નોત્તર મુખ્ય તથા બા પ્રમાણે હતા

કમ અને પુરુષાર્થમાં પ્રબળ કોણ? બનેની બ્યાબ્યા શું
અને પરસ્પર કઈ સબધ બરો કે?

પૂજ્યશ્રીએ દીવાન સાહેબની બુદ્ધિની છાયાઈને માપ દેતા
ઉત્તર આપ્યો કે વસ્તુતઃ કમ અને પુરુષાર્થની પ્રબળતા અને
નિબળતાનો કોઈ પ્રમાણ નથી. સમય પર પુરુષાર્થ પણ બલ
વત્તર હોય છે તમે પૂછો કે ભેસ અને પાણીમાં પ્રબળ કોણ?
એ નદીમાં પાણી ઓછું હોય તો ભેસ તરી બધ અને પાણીને
વેગ વધારે હોય તો ભેસ તણાઈ બધ અને નળણી હોય તો
ઓછા પાણીમાં પણ ભોળું ખાઈ બધ અને સળળી હોય તો
ભારે વેગને સામનો કરે

તમારો ક્ષયોપશમ વધારે થઈ ચૂક્યો હોય તો કમ નબળા
પડે અને કમને છતી શકાય પરંતુ તમારો પુરુષાર્થ (વીર)
ઓછો હોય તો કમ પ્રમાણે તમારી મતિ થાય જા પ્રમાણ
પૂલ જ જૂનો અને જાણીતો છે પરંતુ તેના વિષયમાં થણા
માણસોને સ્પષ્ટ ખ્યાલ નથી

પુરુષાર્થ તે સ્વસ્વરૂપનું પરિણામ છે અને તે પરિણામના

આધારે થતી સદ્ પ્રવૃત્તિ પુરુષાર્થમાં ગણાય છે ઇચ્છાશક્તિની પ્રબળતાથી બહારમાં થતો સામાજિક વ્યવહાર તે પણ પુરુષાર્થ ગણાય છે પરંતુ વસ્તુતઃ તે પુરુષાર્થ નથી કેમકે ઇચ્છા પ્રમાણે પુરુષાર્થ તો કરવામાં આવે છે પરંતુ ઇચ્છા પોતે જ કર્મજનિત છે કર્મથી ઉપજતો હિંદયલાવ અને તે હિંદયલાવની પ્રેરણાથી થતો વીર્ય પ્રયોગ—આને શાસ્ત્રમાં બાલવીર્ય કહેવામાં આવ્યું છે અતઃ સ્વશુભથી નિપજતો વીર્યનો સદુપયોગ તે જ પુરુષાર્થ કહે છે.

કર્મ તે વર્તમાન વિલાવથી થનારા સંસ્કાર છે અર્થાત જૂતકાળમાં જે જે વિકૃત પ્રવૃત્તિ કરી, તેનાથી જે સંસ્કાર નીપજ્યા તે કર્મ છે પ્રવૃત્તિના જે બીજ જૂતકાળના સંસ્કારોમાં સમિત થયા હોય તે બીજ શક્તિને કર્મ કહેવામાં આવે છે જેમાં કંઈક કરવામાં આવ્યું હોય તે કર્મ

બનેનો સખધ શો છો? બને કારણ કાર્ય સખધ ધરાવે છે જેમ વૃક્ષથી બીજ અને બીજમાંથી વૃક્ષ તેમ કર્મથી સ્થૂલ પુરુષાર્થ અને સ્થૂલ પુરુષાર્થથી કર્મ કર્મ ક્ષયથી સપુરુષાર્થ પુરુષાર્થથી કર્મ ક્ષય પુરુષાર્થને તમે વર્તમાન કાળ સમજો તો કર્મને જૂતકાળ સમજો વ્યવહારિક પુરુષાર્થને કર્મ સાથે વૃક્ષના મૂળ અને થડ જેવો સખધ છે કર્મ તે મૂળિયું છે, પુરુષાર્થ તે બહારનું વૃક્ષ છે બહારનું કલેવર છે સત્ પુરુષાર્થને કર્મ સાથે વધારે પડતું લેવા દેવા નથી પરંતુ અમુક જાતના કર્મક્ષય થયા હોય ત્યારે જ સત્ પુરુષાર્થ વિકસે છે

બને પ્રકારના પુરુષાર્થને એક સાથે ઘટિત કરવાથી બુદ્ધિમાં ગોટાળો થશે સરળી રીતે સમજી શકાયે નહિ

આ રીતે હમ ને પુરુષાચની બાળતમા જૂળ જ બર્ષા થઈ
અતે દીવાન સાહેબને સમાધાન મળ્યું પુરુષાચની પ્રધાનતા
તેઓએ સ્વીકારી અને હમ તુ રહસ્ય સમજવામા તેમને નવો
રસ પ યો.

વીરપુરમાં જેતપુર આગમન થતા તપસ્વીજી જગજીવન
મ કાણા ર ગુરુદેવના ચરણોમા હાજર થયા સપ્તાહકાર
જેતપુરમાં સ્થિરતા થઈ સાત્ત બઠારતુ પ્રતિષ્ઠાન કરવામા
મહારાજ શ્રી તથા યુનિ મંત્રે જૂળ જ શ્રમ ઉઠા યો.

જેતલસર વડાજી થઈ જુનામઢ પધાર્યા વડાલમા શ્રી
કુમરસિંહ મહારાજની તિથિ મનાવવામાં આવી પૂ. ગુરુદેવ
તથા શ્રી જમ વિદ્યાલજી યુનિ પ્રવચન આપના અને નાના
રતીયુનિ રજીતિ, પાથના ને ગાયનથી ભાવનામય વાતાવરણ
બનાવતા હતા. જુનામઢમા વરસીતપના પારણા ઉજવવાના હોઈ
જ્ઞાનક ઉત્સવ આપી રહ્યો હતો આ સમય દરમ્યાન શ્રી
જોડાલાલભાઈના મુત્રી ગુણવતી બહેનના લગ્ન હોઈ રાજકોટશ્રી
શ્રી રામજીભાઈ વીરાજીના મુત્ર નગીનદાસની જાન હઈ ૧૦
જેટલા સહગૃહસ્થો આવ્યા.

બને કુટુંબ ઉજ્જ્વળ ધાર્મિક હોવાથી સીએ ગુરુદેવની
હાજરીનો દુરો લાભ લેવાયો આળી અને પ્રવચનમા બરાબર
હાજરી આપી હતી પરંપરા પછી નવદ પતી બરી સભામા
માગસિક સાબળી ગુરુદેવના પ્રમશિખ હોવા આ મા ત્યારતુ
સ્વ બદ્ધુત હતું.

પૂજ્યશ્રીએ નિમનોકત આશયનાળા શબ્દોથી નવદ પતીને
સહ શિક્ષા આપી પ્રથમ નજર સદાને માટે સવ ત્યાગીનો છે
તેમા જતિ ન કરી શકે તો બીજો નજર જુહસ્થાશ્રમનો છે
આદ્ય ગુહસ્થાશ્રમમાં ૬ પતીએ જૈનધર્મના નિષમાતુસાર રહેતુ
એકજો જ્ઞાન, દશન, આરિય, અદિસા, સત્ય,દાન, જાણ

ચર્ચા, સતોષ- આદિ ગુણોમા સમજપૂર્વક આગળ વધવું.
શ્રી નગીનદાસ માટે આ સાચો વારસો છે અને ગુણવતી બહેન
માટે સાચો કરીઆવર છે એ પ્રમાણે ગુરુદેવે સદેશે આપ્યો.

આ સમયે શ્રી સઘ ઉપરાત માડવે અને જાનમા આવેલા
મહેમાનો તથા વરસીતપ પર આવેલા સૌના સગા વહાલાઓ
સે કડો સખ્યામા હાજર હોવાથી વાતાવરણ ખૂબ જ સ્ફુરતું અને
સરસ બન્યું હતું વૈશાખ વદિ પાચમના તપસ્વીઓના પારણા
થયા.

ખીલખામા સાત વરસીતપ હતા ગુરુદેવની પ્રતિક્ષા
ખાતર પાણ્ણા લખાવ્યા હતા પધારવા માટે જુનાગઢ વિન તિ
થઈ રહી હતી પૂજ્યશ્રી જુનાગઢથી ખીલખા પધારતા તપસ્વી
બહેનના હૃદય પુલકિત બની ગયા છઠ્ઠ છઠના વરસીતપવાળા
બહેનો પણ હતા પારણા ઉત્સવ ઘણી ધામધૂમથી ઉજવાયે
માનવરાહત અને ખીજ શાસન સેવાના કાર્ય નિમિત્તે રૂ.
૧૫૦૦ (પંદરસો)નો ફાળો થયો પૂજ્યશ્રીએ 'સૂક્ષ્મભાવે તપ
સ્થર્થાની આલોચના કરાવી હતી.

વીસાવદરમા છ વરસીતપ હતા પૂજ્ય શ્રી વીના
વદર પધાર્યા શ્રી દિવાળી બહેનનો છઠનો વરસીતપ હતો
તેમનો ૩૨ વરસનો આગલા ઘરનો પુત્ર અચાનક ગુજરી ગયો
માત-પિતાએ અપૂર્વ ધીરજ ધરી અદ્ભુત આદર્શ દાખવ્યું
વરસીતપના ઉત્તમમા કોઈ જાતનો શોક ન રાખવા માટે સામે-
થી જ શ્રીસઘને વિનંતિ કરી દિવાળી બહેનના પતિ શ્રી
ગોપાલજીભાઈ ઘણા જ શાસનપ્રિય, સત, પ્રેમી, સાર્વજનિક
સેવાની આકાંક્ષાવાળા, નિખાલસ આદર્શ વ્યક્તિ હતા વીના
વદરમા રૂ. ૫૦૦૦ (પાંચ હજાર) અલગ અલગ કાર્યમા
વપરાયા.

વીનાવદરથી સત્તાધારની જગ્યામા પધરામણી થઈ ચલા

જાથી આવેલા શ્રી ગીતા ભગતે આ સ્થાનમાં તપ કર્યું અને સત્ દેહાવ્યુ જેના પરિણામે હવેરો માણસો માનતાઓ લઈને આવે છે લગભગ ત્રણેક લાખની જગ્યાની પ્રોપટી (મિલકત) છે શ્રી લક્ષ્મણ ભગતે જગ્યાનું સંભાલન કરે છે

સત્યાધારથી હલખાણીમાં જવા માટે ગુરુદેવે નિલુ મ કર્યો હલખાણીયા જયંતિલાલજી ઝુનિની જ મંમૂમિ છે તેમના માતૃશ્રી અમૃતભાઈ બિમાર હોવાથી ગુરુદેવે તેમને હાનનો લાભ આપવા માટે દુપા કરી વીસાવદરથી ૨૦ જેટલા ભાઈઓ સાથે હતા જગલના રસ્તે વીજળી ગાળમાં યઈને હલખાણીયા તરફ જવાના ભાવ હતા આજે રસ્તે પહાંક માળાઓ અને જગલથી ઘેરાએલો છે હલખાણીયા ગીરના જગલનું પ્રસિદ્ધ સ્થાન છે જ્યાં જરાજર સિંહ દીપડાઓની જાનનાં સંભાળતી રહે છે

સત્યાધારથી રાજપરા ઘઈ કાસવડી' ના નેસમાં ગુરુવરો ઉત્તરી આબ્યા પવતીય અટપટી ફેંદીઓ પાર કરતા કેઈ જગલના બેગીચરો બલે તોફાની વરણાની જેમ વહી રહ્યા હતા

સવારનો પહેર હોતો લગવાન મહાવીર સ્વામીના નામનો જથ્થાદ ચાલી રહ્યો હતો એક ભાઈએ વલભાજ ખૂમ મારી "ભાનવર અને જરેજર સામેની વાસધાગાથી એક દીપડાજ પેલી જાણુ ઢાળમાં જલદી સરદી રહ્યા હતા આ ચેતાન દીપડો પાછુ વાળીને ભેતો જતો હતો લગભગ બધા દશકેએ સારી રીતે નિહાળ્યો આમ સાક્ષાત જગલના આ વિહારાળ ભાનવરને ભેવાનો અવસર મળતાં સૌ ખુશ થઈ ગયા સમૂહ હતો એલે લખ ન હતો

ચાચઈ પાણીયામા લકતમડળી સાથે ગુરુદેવે વિશ્વામ
લીધેા. અહીં દરબાર જીવાવાળા તથા ભાણુભાઈ બને લાઈ-
ઓની જમીનદારી છે ગીરના સિંહ જેવા આ બને દુબારોની
એ તરફના ગામોમા ખૂબ જ પ્રભુતા જોવામા આવતી હતી.
દરબારોએ મુનિમડળતુ હાર્દિક સ્વાગત કર્યું. જીવાવાળા
દરબાર મુનિ શ્રી જગજીવનજી મ ના સાસારિક અવસ્થામા
ખાસ મિત્ર જેવા હતા અને દલખાણીયાના શેઠ તરીકે
તેમની સાથે ઘણો મીઠો સબંધ રાખતા હતા ગુરુદેવે
દરબારશ્રી તથા સમસ્ત કર્મચારીઓને દયાધર્મને ઉપદેશ
આપ્યો.

અહીંથી દલખાણીયા ચાર માઈલ જ હતું ત્યાંથી શ્રાવક
આવી પહોંચ્યા હતા ગુરુદેવ પાણીયા થઈ દલખાણીયા પધાર્યા
સમસ્ત વર્ગના લોકોએ આમીજી ભાવે ઉચિત સ્વાગત કર્યું
મુનિ શ્રી જયતીલાલજીના સાસારિક વડીલ બધુ અમૃતલાલ
તથા જીવરાજભાઈ મુખ્યપણે ભાગ લઈ રહ્યા હતા ઉપાશ્રયમા
ગુરુવરો જિતર્યા બીમ એકાદશીના દિવસે વિશેષ સલામત
આયોજન થતા માનવ રાહતનો ફાળો થયો શ્રી અમૃતભાઈ
શ્રાવિકાજીને વિશેષ રૂપે આલોચણા વગેરે સલામતી, ગુરુદેવે
સમાધિ માટે ધર્મ ઉપદેશ આપ્યો દલખાણીયામા એક
સપ્તાહ સ્થિરતા કરી

દલખાણીયાથી ધારી પધાર્યા ત્યાં સારી એવી સ્થિતિ
માનવરાહતમા રૂા ૬૦૦ નો ફાળો થયો સરસ તપશ્ચર્યાઓ
થઈ શ્રી જગજીવનજી મ ઠાણુ ર એ અભ્યાસ નિમિત્ત
ધારીથી બપોર પછી વડિયા તરફ વિહાર કર્યો ગુરુદેવની
વમમી વિદાય હૃદયમા બ્યાપી રહી

ગુરુદેવે ધારીથી સાવરકુ ઠલા ચાતુર્માસ માટે પ્રસ્થાન
કર્યું છતડીયા, ધારગણી, હાથસણી વગેરે ગામોને રસ્તામા
લાભ આપ્યો દરેક જગ્યાએ બહેર પ્રવચન થતા જનતાને
અપૂર્વ આનંદ મળતો હતો.

૨૦૦૨નું સાવરકુંડલા ચાતુર્માસ.

૫૯

સાવરકુંડલા પહોંચતા આ વખતે મહારાજશ્રીને શ્રમ જણાતો હતો. આ વરસે ઘણો જ લાંબો વિદ્વાર થયો હતો. ૭ પી વિદ્વાર કરવો પડ્યો હતો. હાથસણીમા સ્વામીનારાયણ મંદિરમા સત્સંગી ભાઈજોના આમત્રણથી ગુરુદેવે જોક વિશેષ પ્રવચન આપ્યું કેમ બધે કેટલાક દિવસ પ્રવચન બંટસી જવાનું હોય તેમ તે દિવસે ગુરુદેવે ઘણું જ લાંબું પ્રવચન આપ્યું પરંતુ પ્રવચનના અંતે શરીરમા ગરમી જણાતી હતી. સાવરકુંડલા પહોંચતાં જ તાવ બધે સ્થગત માટે હા ૪૨ જ હતો. માગસિક સભાના આ પછી ગુરુદેવ ઘણા જ શ્રમિત જણાયા.

ચાતુર્માસના પ્રારંભ પછી લગભગ ૬૪ દિવસ સુધી ગુરુદેવનું પ્રવચન બધે રહ્યું ત્યાર બાદ તાવ છિતરતા, નબળાઈ દૂર થતાં થોડું થોડું બિલવાનો પ્રારંભ કર્યો શ્રી ભગવતીજી સૂત્રમાથી 'નમો બ્રહ્મ ચેવમણ' એ પદ પર પ્રવચનનો પ્રારંભ થયો ગુરુદેવના પ્રવચનનો પ્રારંભ થતાં ભક્તોના હૃદયમા આનંદ બ્યાપી ગયો. આજે હાજરી પૂરા પ્રમાણમા થઈ ગઈ પ્રવચન ખૂબ ભરવ્યક ભરાઈ ગયો. પૂજ્યશ્રીની વાણી પ્રત્યે કેવું બહુઈ આકર્ષણ હતું તેનો આ વસ્તુથી ખ્યાલ આવે છે કેમ બધે ગુરુ મહારાજના સ્વાસ્થ્યની ખુશાલી હોય તેમ તેજ દિવસથી બહેનો ભાઈજોને પચરંગી તપ આદર્શ ઘણા આગમ થયા. શ્રી. કેપુરજીદ શમળને ત્યાં તપશ્રીજોના પાસણા થયા.

પ્રવચનમાં ‘ જ્ઞાન સ્વયં એક લાવ મગજ છે ’ એ વિષય પર ઘણું જ માનિંક અને ઉત્તમ વિવેચન શરૂ થયું હતું. જ્ઞાન એક અણુમોલ વસ્તુ છે પણ તે ભારે ખોરાક છે જ્ઞાતને પચાવવા માટે પાત્ર ખૂબ જ ઊંચું જોઈએ સાથે ખીલ ઘણું ઝુલોને પચાવવાની જરૂર છે અન્યથા જ્ઞાન ટકવું મુશ્કેલ છે જેમ સ્વચ્છ પાત્રમાં જ ઉત્તમ વસ્તુ રહી શકે તેમ જ્ઞાનને ઉપાસક જેટલી વિશુદ્ધિ ધારી શકે તેટલું જ્ઞાન તેમને વધારે ઉપકાર કરી શકે અને અન્યના પણ કલ્યાણનું નિમિત્ત બને.

આવી ઉત્તમ અને વિશદ વ્યાખ્યા સાથે ઘણો જ સરસ વિષય ચાલ્યો હતો. હંજી શ્રોતાઓનો રસ બમ્મી રહ્યો હતો ત્યાં ફરીથી તાવે આક્રમણ કર્યું. ગુરુદેવના શરીરમાં એક પ્રકારની નખખાઈ દેખાઈ રહી હતી મીઠી બસરી બજતી ફરી બધ થઈ ગઈ સૌને ખેદ થઈ રહ્યો હતો. સતોની પવિત્ર જ્ઞાનસાધના હોવા છતાં આ ભૌતિક શરીર પોતાનો ધર્મ છોડતું નથી.

પરંતુ દિવસ આ રીતે નીઝળી ગયા સૌના મન ગુરુદેવની વાણી આશળવા તલસી રહ્યા હતા. પૂજ્ય શ્રીને પણ ઉપદેશ આપવાની વણી જ લાવના રહેતી આરામની વિશેષ જરૂર હતી છતાં થોડું ઠીક થતા ગુરુદેવે ઉપદેશ શરૂ કર્યાં આ વખતે બહેનોમાં પચૌલાની પચરગી થઈ તપશ્ચર્યાથી વાતા વળી નરચ બની રહ્યું.

હસાના પ્રસિદ્ધ દરબાર અનન્ય જન મેવક શ્રી ગોપાળ દામ દેસાઈ પૂજ્યશ્રીના દર્શન માટે આવ્યા તેઓ ઉપર ગાંધીજીનો વિચારધારાની અસર થતા દેશ પ્રેમ પ્રત્યે આકર્ષાયા હતા જેના પરિણામે તેઓને રાજ્યનો ત્યાગ કરવો પડ્યો. તાજ છોડી સેવા માર્ગે ચડવાથી તેમની સાચી નિષ્ઠાના અડધા પડયા ગુરુદેવ સાથે વાર્તાલાપ કરવાનો સમય ઘણો.

જ અરુપ હતા તેઓ તુરત જ જવાના હતા પાશ્વ મિનિટનો સમય લીધા તુરંતે તેમની સેવા-ભાવનાને અતુચોદન આપ્યું અને જીવનના આધ્યાત્મિક જીડાણને વધારે સ્પષ્ટ વાની સુધના સાથે દૃઢ માર્ગદર્શન આપ્યું તેઓ તુરંતે પ્રભુમ કરી જવાના થયા તેમની સાથે દોશી શામળદાસ વીરજી હતા.

મુખર્ષી શ્રીસુધ વરજી આગામી આતુર્માંસ માટે વિનંતિ પત્ર તુરંતેની સેવામાં આવ્યો ' અવસરે ' જોવા સાધુ ઉચિત શબ્દો તુરંતે ઉત્તર લખા થતા જે ચાર દિવસ પ્રવચન ધારા ચાલી હશે ત્યાં પુનઃ મહાગીથી અટકી જવું પડ્યું પશુવલુ પવમા તુરંતેની સાથે ૧૦ મિનિટ પાછળથી તુરંતે ઉપદેશ આપી શકતા શું ચાય ? પશુવલુ ૧૫ મધ્યમભાવે ઉજવાઈને સમાપ્ત થયા. તપશ્ચર્ચા વલુ સારા પ્રમાણમાં મધ્ય સુધી દુલભજી હરિજી તથા કેમાણી તારાચંદ્રભાઈ બનેએ સંલોકે પ્રણયમત આદર્શ

દશનાથી ભાઈઓ અને બહેનો આવવા લાખા, ભાવ નમરથી શ્રી. વલ્લભદાસ દુલભજી દશનાથી આવ્યા તેઓની જો માત-પિતાના નામે રૂ. ૫૨ ઉપામય દેહમાં અર્પણ કર્યા. આ સમયે કઈને કઈ ધાર્મિક અનુષ્ઠાનવાલતાં જ હતા. ભાદરવા વહિ ૧૧ના શ્રી. શાંતિનાથ ભગવાનનો જન્મ ૩ ભાપ કરવામાં આવ્યો. આ ભાપમાં ભાઈઓ ૨૫૦ અને બહેન ૬ મળી કુલ ૨૫૬ માણસોએ ભાગ લીધો. રાજકોટથી ચાંદી જળરના દશ ભાઈઓ દશનાથે આવ્યા. તેઓએ પુણ્ય કાચમાં રૂ. ૭૫૦ નું દાન કર્યું શ્રી શામળભાઈ વેલ્લભભાઈના સ્મરણથી તેમના સુપુત્રો વરજી ૨૫૦ રૂપિયાની સખાવત કરવામાં આવી. જ ૧૧ સ્વરૂપ શ્રી જમના

બાઈ દર્શન માટે આવતા તેઓ તરફથી ૬૦૫ રૂા પુણ્ય કાર્યમા
ગર્વ કરવામા આવ્યા

આખા ચાતુર્માસ દરમ્યાન ગુરુદેવ એક માસ મુશ્કેલીથી
બોલી શક્યા હશે તે રીતે ચાતુર્માસનો આનંદ થોડો
ઓછો થઈ ગયો નાના રતીલાલણ મુનિ જરાજર ગાયન
સાથે વ્યાખ્યાન આપતા હતા મોટા રતીલાલણ મ. પશુ
બોલતા બીજી બધી રીતે ચાતુર્માસ લગ્ય થયું નવા ઉપા
શ્રયતુ ફેડ ઘણું સરમ થયું ગામના લાઈઓ બહેનોએ તે
ફેડમા સારો લાગ લીધો માનવ રાહતનું કાર્ય સારું ચાલ્યું
કાર્તિક પૂર્ણિમા આવી પહોચી શરીરના કારણે તુરત વિહાર
થઈ શક્યો નહિ

સાવરકુડલામા એક માસ વધારે સ્થિરતા થઈ ત્યા
સુધી પૂજ્યશ્રીની તબિયત નરમ ગરમ ચાલતી રહી તપસ્વીજી
મહારાજ શ્રી માણેકચંદ્રજી મહારાજની તિથિ ત્યા જ મનાવ-
વામા આવી ઘણી તપશ્રધ્ધા થઈ જૈન શાળાના બાળકોને
જોજન સાથે ઈનામ આપવામા આવ્યા ધોરાજીના શ્રી લલિતા
બહેન ઉમ્ર વર્ષ અઠારના દીક્ષા લેવાની કાવનાથી પ્રેરિત થયા હતા
તેમને શ્રી મોતીબાઈ મહાસતીજી પાસે ગોડલ સપ્રદાયમા
દીક્ષા લેવી હતી તેમનો પરિવાર લીબડી ગચ્છમા દીક્ષા લેવા
માટે પ્રેરણા આપતો હતો તેઓ ગુરુદેવ પાસે સલાહ લેવા
આવ્યા પૂજ્યશ્રીએ સ્પષ્ટ સલાહ આપી કે “જ્યા તમારો
આત્મા માને અને જે ગોરાણીઓમા તમને વધારે શ્રદ્ધા હોય
ત્યા દીક્ષા લેવી” હાલમા તેઓ લલિતાબાઈ મ તરીકે ઘણી
જ ખ્યાતિ પામ્યા છે વિદ્યાના પૂરા ઉપાસક છે

પૂજ્યશ્રીની તબિયત સુધરતા વિહાર પ્રારંભ થયો ગિર-
ધરવાવમા વળામણ હતું શ્રી કુજેરદાસ તથા દલીચંદભાઈએ
વળામણનો લાભ લીધો બાહડા પધાર્યા ત્યાના ઉપાશ્રયને

સુધારવા માટે રૂપિયા ૫૦૦નો ફાળો થયો પછી, જોડીને, સ્પર્શ કરી જોડાના સમઢીયાગા આગમન થયું આવકના નવ વર બઢી છે અનુપમ સેવા ભક્તિ બજાવી માનવરાહત માટે રૂ. ૧૫ નોધાયા. પાર ૧૫૧ પધારતાં જમરેલીથી ભાઈજો વિનતિ કરવા બાન્યા માનવરાહતના રૂ. ૩૦૦ ત્રણસો નોધાયા પાવડી થઈ શુરહેવ ઘણા પધાર્યા

ચલાળા સાડુ ક્ષેત્ર છે લાખાણી જાડીયા પરિવાર ઘણો જ ખ્યાતિ પામ્યો છે બઢી ઉપાસનાની આવશ્યકતા હોવાથી શુરહેવના પ્રભાવે રૂ. ૩૧૪ નો ફાળો થઈ જમો દેસાઈના હસા આગમન થયું શ્રી જોધવલ પ્રેમજીને ત્યાં અતિથિજોડુ સ્વાગત થયું શ્રી વાધજીભાઈજો જૈન ધમતરવો વિષે શુરહેવથી બહુકારી મેળવી.

અમરેલીની વિનતિને શુરહેવે માન આપ્યું સર ભજ્ય મેલી, તરવ ૧, જાવડકા વજેરેને લાભ મળ્યો અમરેલીમાં શ્રી ઉજમબાઈ મહાસતીજી તથા મોતીબાઈ મહાસતીજી પોત પોતાના શિષ્યાવૃદ્ધ સાથે નિરાજતા હતા બધા આર્થજી જોએ શુરહેવનું સ્વાગત થયું વડન કરી દુષ્તિ અનુ ભવી શુરહેવ હસરાજ લક્ષ્મીજી આગમોદય મહિના નિરાજતા શ્રી પ્રેમજીભાઈ ખાશ પ્રતિદિન તત્વચર્ચા માટે શુરહેવ પાસે આવતા જતા.

દિવાકર બોધમણજી મહારાજની હીલા સ્વચ્છ વધતિ હોવાથી શુરહેવ પર ત્યાં પધારવાનો આમત્રણ પત્ર જાન્યો જુન અશક્ય હતું અમરેલીના આંગણે ઉત્સવ થાપી રહ્યો પારી, સાવરકુડલા બગસરા વેશવળ જેતપુર રાજકોટ, અમનગર ના મેકરો આવક શાવિકા દયનાથે આવવા લાખા ૧૧ દિવસની ક્ષિયતા દરમ્યાન જેટલા મહેમાનો જાખ્યા

તેમનું સ્વાગત પ્રેમચદલાઈ ખારા-શ્રી દલીચ દલાઈ કામદાર
તથા હુપતલાલ કામાણી તરફથી કરવામા આન્યું હતું

જેન શાળાના અધ્યાપક શ્રી દલપતરામ તેજપાળને મારણા-
તિક ખીમારી આવતા ગુરુદેવે તેમને ઘેર પધારી વિધિ વત્
સંચારે કરાવ્યો. બે કલાક પછી તેમણે દેહ ત્યાગ કર્યો ગુરુ-
દેવની હાજરીથી આ લગ્ન આત્માને સમાધિ મરણ પ્રાપ્ત થયું.
અનુપમ લાલ મળ્યો

પ્રતિદિન પ્રવચન થતા શ્રોતાઓની અપાર લીઠ રહેતી.
સાંધ્વીજી મહારાજ ખરાખર લજન બોલતા જનશાળાના બાળકોએ
સારો એવો કાર્યક્રમ આપ્યો. શ્રીસંઘે ગુરુદેવની અણુમોલ
સેવા બજાવી

અમરેલીથી પ્રસ્થાન કરી ગુરુદેવે આકડિયાને સ્પર્શ કર્યો
ત્યા એક બે દિવસ સ્થિરતા થઈ ઉપાશ્રયના રીપેરીંગ માટે
રૂ. ૩૦૦૦ ત્રણ હજારનો ફાળો થયો આકડિયાને. ધર્મપ્રેમ
અનુપમ હતો શ્રાવકો ક્રિયાપાત્ર અને ધર્મ પ્રવૃત્તિ કરનારા હતા.
ગુરુદેવે આકડિયા માટે સારી નોંધ લખી છે અમરાપુર પધારતા
ઘણાજ આનંદ થયો અમરાપુર અમર બની ગયું ત્યા હોશી
કુટુબ તરફથી સંઘજમણ થયું વડીયા તથા અમરેલીના શ્રાવકો
દર્શનાર્થે આવ્યા માનવ રાહત માટે રૂ. ૩૫૧ નો ફાળો થયો.

અમરાપુરથી કુકાવાવ, નાબાપુર, તોરી થઈ વડીયા આજ-
મન થયું મુનિશ્રી જયતિલાલજી તોરી સુધી સામે ગયા
હતા મુનિ શ્રી જગજીવન મ તથા મજકુવરખાઈ, પ્રલાખાઈ,
છબલખાઈ આદિ ઠાણા ૩ ધુણાની જગ્યા સુધી સામે ગયા હતા
વડીયામા ઘોડા દિવસ ગુરુદેવે શાંતિ લીધી

મુનિ શ્રી જયતિલાલજીને બામનગર સેન્ટરથી સંપૂર્ણ
મધ્યમાની પરીક્ષા આપવાની હતી. પૂ. મોટા રતિલાલજી મ

તથા જ્ય તિલાલ સુની ઠાણા ર જો જ્ઞાનનગર તરફ વિદ્યાર
કરવાનું નક્કી થયું પૂ. શ્રી ત. માણેકજીદણ જૈન વિદ્યાલયમાં
યે અમાગ દશ ન આપતા હતા પાઠશાળાનું નિરીક્ષણ થયું અમરા
પુરવાળા શ્રી. હલીચંદ જેજીદભાઈ દશ નાથે આબ્યા તેમનો
જોક મુદર જમીનનો ખોલ વડીયામા હતો જે વિદ્યાલયને
ઉપયોગી હતો. ગુરુદેવની પ્રેરણાથી આ ખોલ તે વખતે તેમણે
સરકારને મુક્ત ભાવે સમર્પણ કર્યો.

રાજકોટથી દુલજાભાઈ વીરાણી તથા શ્રીસમ રાજકો
શ્રી. નાનાલાલભાઈ દશ નાથે આબ્યા હતા આ જમ્યા ભાઈજો
વિદ્યાલયમા જિઠો રસ ખરાવે છે શ્રી જેઠાભાઈ રૂપાણી વિદ્યા
લયના નિરીક્ષણ માટે પધાર્યા થોડા ન્યાયનદ મૂળચંદ તથા
મધ રાજકો હવેરજીદભાઈજો ગુરુદેવના દર્શન કરી વિદ્યાલયની
વિક્ષિ કરી. આ રીતે વડીયામા ખાસ વ્યક્તિઓનું ગુરુદેવની
હાજરીથી આગમન થયું વિદ્યાલયને જીવ્યા પાયા પર મૂકવાની
પ્રેરણા મળી. ગુરુદેવે ગોઠવે અને જામનગરનાં કોત્રો તથા
હાલાર પ્રદેશ પર નજર ફેલાવી

વડીયા દેવળીથી જામનગર તરફ

૬૦

(પુન વડીયા અને પુન જામનગરમાં)

વડીયા વિઘ્નલયને ઉપકાર કરી શુરુદેવે પ્રસ્થાન કર્યું સુલતાનપુર પધારતા બીજે દિવસે વડીયાથી ઘણા ભાઈઓ બહેનો દર્શનાર્થે ત્યાં ગયા જસાણી ભગવાનજી હીરાચક્રને ત્યાં સૌંદર્ય સ્વાગત થયું હતું પૂજ્ય શુરુદેવ સાથે મુનિશ્રી જગજીવન મ તથા નાના રતીલાલજી સેવામાં હતા.

પૂજ્યશ્રી ગોડલ પધાર્યા મોટા ઉપાશ્રયમાં જીતર્યા આ સમયે મહાપુરુષ શ્રી પુરુષોત્તમજી મ ગોડલ બિરાજમાન હતા પ્રવચન પ્રારંભ થતા શ્રી જગજીવન મ એક કલાક બોલ્યા ત્યાર બાદ શુરુવરોએ પ્રવચન આપ્યું બીજે દિવસ શુરુદેવ જોતપર પધારી ગયા તેજ દિવસ રાજકોટથી અગ્રેસર ભાઈઓ વિનંતિ કરવા આવી પહોંચ્યા તેમાં મુખ્ય રામજીભાઈ વીરાણી, શ્રી મુનીલાલ નાગજી, શ્રી કાનજી પાનાચક્ર, ડો લલ્લુભાઈ શ્રી એમ પી ચાહ વગેરે હતા.

રાજકોટ પધારવા માટે જૂળ જ વિનંતિ કરી પૂજ્યશ્રી એ હાલ તુરંત જામનગર ક્ષેત્રમાં વિચરણ કરવાના લાવ ખતાવ્યા ગોડલ ગમ્મના નામથી એક પત્રિકા પ્રકાશિત કરવા બાબત મહારાજશ્રીનો અભિપ્રાય માગવામાં આવ્યો, ત્યારે પૂજ્યશ્રીએ વિનયશીલ જવાબ આપતા કહ્યું ” મ પ્રદાયમાં શ્રીપૂજ્ય તરીકે પુરુષોત્તમજી સ્વામી છે માટે તેમના હુકમથી થઈ શકે ” શુરુદેવના આ મર્યાદાભર્યા ઉત્તરથી ચીને સતોષ થયો.

ગોડલથી લોખીકા થઈ કાળાવડ આગનન થયું મા । મા
નીકાવાનાં જૈનશાળા માટે રૂ. ૭૩૦ નો ફાળો કરવામા આવ્યો
ગો લના જસાણી ચીનનલાલભાઈ તથા મહાસુખભાઈ ગોઠા
સાથે હતા ગામડાઓમા ત જગજીવનજી મ તથા નાના
રતીલાલજી જરાબર ઉપદેશ આપતા જેદૂતભાઈઓની સલામા
દયા ધમની વાતા પીરસતા

કાળાવડમા ત્રણ દિવસની સ્થિરતા થઈ મુનિ શ્રી જગજી
વનજી મ આજ્ઞાન આપતા હતા પાછળથી ગુરુદેવ સમઘાતુ
કુળ પ્રવચન કરતા વીરવાવ, ધુશીયા, મેડી, જગા અસ્થા
બાઠા જાદિ ગામોમા થઈ પૂજ્યશ્રી જો જામનગર પદાર્પણ
કયુ તપસ્વી શ્રી મોટા રતીલાલજી મુનિ હાપા મુખી સામે
દેવા આ યા તેમને જામનુ પારણ હતું

લોકામચ્છના ઉપામથે જોક દિવસ રાકાઈ પૂજ્યશ્રી
લેહાનિવાસની ધમશાળામા આવ્યા જહી લેહાનિવાસમાં શ્રી
મોટા રતીલાલજી મ તથા મુનિ શ્રી જયતિલાલજી મ ઠાણા ર
અસ્થાસ નિમિત્તે જોક માસ જગજીવીજ આવીને રાકાયાહતા
શિષ્ય સમુદાયને મળતા ગુરુદેવને ઘણો આનંદ ઉપજ્યો જો
જો વખતે લીજહી સમદાયના શ્રી જેઠમલજી મ સ્થાનકમા
બિરાજતા હતા શ્રી પ્રાણલાલજી મ સાત જાઠ આવકો સાથે ત્યાં
આવ્યા અને જાવપૂવક સાતા પૂજી તેઓ ખૂબ ખુશ થયા

આ વખતે ગુરુદેવ ખાસ તબિયત નિમિત્તે જામનગર
પદાર્પા હતા યે મહેતા સાહેબે વિશેષ રૂપે ગુરુદેવને તપા
રયા જીજો દિવસે ગોટી ઇસ્પિતાલમાં ટોકરે દારા ખાસ
તપાસ કરવામાં આવી છાતી, પીઠ પેટના જોકસ રે ફાગ
લેવામાં આવ્યા મુજર્મના પ્રસિદ્ધ ડો શ્રી ચાંતિલાલ ચાઠ
જામનગર દરબારમાં આવ્યા હતા શ્રી મહેતા ડોકટર તેમને
તેડી લાવ્યા તેમના દારા તપાસ નિદાન કરાવવામા આવ્યું

ત્યાર બાદ વ્યવસ્થિત રીતે નિર્દોષ દવા લેવી ગુરુદેવે શરૂ કરી

રાજકોટથી ડૉ. લલ્લુભાઈ, એમ પી. સાહેબ, અદરજી ઘેલાભાઈ તથા કીરચદભાઈ મહારાજ પાસે ચોમાસાની વિનંતિ કરવા આવ્યા તેઓએ વિનંતિ કરતા કહ્યું કે “ રાજકોટમાં સયોગો એવા જિલા થયા છે કે ચોમાસુ નથી કંઈપણ છતાં શ્રી પુરુષોત્તમજી સ્વામીની આજ્ઞાથી સંધના કંઈવાળુ માટે ત્યાં આપે અવશ્ય ચોમાસુ કરવું જોઈએ

ગુરુદેવે શાંતિમય ઉત્તર આપતા જણાવ્યું કે અત્યારે મારી શરીર સ્થિતિ અનુકૂળ નથી વળી ચોમાસુ કંઈપણ નથી માટે તમે મહાપુરુષ શ્રી પુરુષોત્તમજી મ ને જ ચોમાસુ કરાવવાનો પૂરો પ્રયાસ કરો. ખરેખર અત્યારે તેમના જેવા શાસ્ત્રજ્ઞ શ્રી મહાપુરુષની જ ત્યાં જરૂર છે માટે જધા પ્રયત્ન પડતા મૂંઝી તેમના જ ચરણ પકડો ” ભાઈઓ વદન કરીને ગયા

જામનગર સ્થાનકમાં બ્યાખ્યાન આપવા માટે મંત્રીજી વિનંતિ કરવા આવ્યા ગુરુદેવ હાજી જ ત્યાં પધાર્યા સ્તુતિ પ્રાર્થના પછી મુનિ શ્રી જયતિલાલજીએ પ્રવચન આપ્યું ત્યાર બાદ ગુરુદેવે ધર્મ ઉપદેશ કરમાવ્યો

મારવાડ સપ્તદાયના શાસ્ત્રજ્ઞ પડિત રત્ન ઘાસીલાલજી મ. હાજી હતું જામનગરમાં આગમન થયું શ્રી ઘાસીલાલજી મ ને લઈને તે વળતે સૌગંદ્ર સઘ સમિતિ તથા મોટા શહેરોના શ્રીસંઘમાં એક વિરોધાત્મક સૂર ફેલાઈ રહ્યો હતો

સાજના શ્રી ઘાસીલાલજી મના બે શિષ્યો શ્રી સમીરમલજી મહારાજ અને કનેયાલાલજી મહારાજ ગુરુમહારાજ પાસે મળવા આવ્યા “શ્રી પૂજ્ય ઘાસીલાલજી મહારાજ દ્વારા પ્રકાશિત આગમ માહિત્ય જાણત આપનો શુ અભિપ્રાય છે? આ પ્રશ્ન પૂછ્યો. ગુરુદેવે નિશ્ચિત ઉત્તર આપતા જણાવ્યું કે ” સિદ્ધાંતના મૂળ

પાઠ તથા ગાથા જણાવર છે બાકીના જાગ માટે શુ આજિપ્રાય
આપી ચક્રાય ? બુદ્ધિ અનુસારનુ એ કામ ગણાય જોઈએ એવી
મનુષ્યોની બુદ્ધિ તે પ્રમાણે ટીકા વિગેરેમા ફેરફાર આવે વળી
તમે અમુક પાઠને કે જાગને પ્રસંગ માનો છો અને ઘણા
સાધુઓ તેમ માને છે એવું કહો છો તો તે તે સાધુઓએ
પોતાના નામ સાથે જાહેર કરવું જોઈએ કે અમુક પાઠી
પ્રસંગ છે તે વાત એ બધા સમય આચાર્યો કબૂલ કરે તો
તે વધારે ચોખ્ખતા થશે બાકી અનેક વર્ષોથી સ્થાનક વાસી
આપણા આચાર્ય-ઉપાધ્યાયો વિગેરે માનતા આવ્યા છે અને
પૂજ્ય બુદ્ધિથી જેને જોતા આવ્યા છે તેમાં અમુકને પ્રસંગ
કહીએ તો ઠાલ સવારે બીજા કહેશે બીજુ પણ પ્રસંગ છે
એમ કરતા બધાં સૂત્રો જોગા હશે. અને તો ધણી મૂળ વસ્તુ જ
કમા રહેશે'

આટલી વાત સાંભળી સાતા પૂછી તેઓ મમા પૂજ્ય
દેવરાજી મ. તથા હરિલાલજી મ. ઠાણા ર જામનગર પધાર્યા
શુરહેવ શિબ્ધ મ.જી સાથે તેઓશ્રીને લેવા માટે સામે જવા
હતા. પધાર્યા પછી પૂજ્યવરે જોઈલ સપ્રદાયના એક મોટા સત
તરીકે તેઓશ્રીનું ચોખ્ખ સ્વાગત કરતા સમયાનુકૂળ પ્રવચન
આપ્યું

જામનગર શ્રીસંઘના ૧૫ જાનિસર ભાઈઓ મળીને શુરુની
સંવાતા સેત્રાસાની હાઠિ કે વિનતિ કરવા આવ્યા. પૂજ્યશ્રીએ
અનુરૂણતાભર્યો ઉત્તર આપ્યો. અને જામનગર શ્રી સંઘને
આશા બધાણી

પશ્ચિ માણા જામનગર ગિરાજમાન હોવાથી ધણેજ આનંદ
વર્તાય રહ્યો હતો. શુરહેવની તળિયવ ઠીક થતા તેઓશ્રી ૧૦
થી ૨૦ મિનિટ શાજ ઉપદેશ આપતા. યુનિશ્રી જયંતિલાલજી
પ્રતિદિન શુરહેવતા યાનિધર્મા યાજમાન આપવા લાગ્યા.

બધા મુનિવરો પોત-પોતાના કર્તવ્યમાં નિષ્ઠાવાન હતા એથી શુરુમહારાજને ઘણો સતોષ થતો હતો.

આણ્ણદાખાવા આશ્રમના મહત્તરી માયાપ્રસાદજી તથા શ્રી શાંતિપ્રસાદજી કુશળતા પૂછવા માટે પધાર્યા શુરુદેવે ઘણી જ ભાવવાહી રૈલીમાં તેમના સાથે વાર્તાલાપ કર્યો શ્રી સઘમાં ધર્મક્રિયા સારી રીતે ચાલી ગઈ હતી વરશીતપના પારણા આનંદથી ઉજવાયા.

વૈરાખ પૂર્ણિમા આવતા પૂ કુગરસિહજી મ ની તિથિ ઉજવવામાં આવી એજ વખતે શુરુદેવનું જામનગર આતુર્માંસ બહાર પડતા શ્રી સઘમાં ઘણો જ હર્ષ ફેલાયો.

વડીયા વિદ્યાલયની સામાન્ય સલા ચવાની હતી શુરુદેવે જામનગરથી વડીયા સુધી વણુભર્યો વિકાર કર્યો રસ્તાના ગામોમાં પ્રતિદિન હિપદેશ થતો ગયો વડીયા પધારતા બગ-મરાથી બાવીસ જેટલા ભકતજન દર્શનાર્થે આવ્યા વેરાવળ આદિ ગામના શ્રી સઘે પધાર્યા.

દેટલાક દિવસ વડીયા રોકાયા પછી વિદ્યાલયને માર્ગ-દર્શન આપ્યું ત્યાંથી જેતપુર, ધોરાજી આદિક્ષેત્રોમાં વિચરણ કરી જામનગર આતુર્માંસ માટે પુન હાલારમાં પ્રસ્થાન કર્યું ધોગજીમાં નવી ભવ્ય ગોડલગચ્છની જૈન પૌષધશાળાનું ઉદ્ઘાટન કરવામાં આવ્યું સર્વ પ્રથમ તે પૌષધશાળામાં શુરુદેવની પદ-રામણી થઈ આ નૂતન પૌષધશાળામાં શુરુદેવના પ્રભાવે તેમના અનન્ય શ્રાવક ભકત શ્રી માણેકચંદલાઈ દેસાઈ (હાલ કલકત્તા નિવાસી) ૧૫૦૦૦ પદ્મ હજાર રૂપિયા જેવી રકમ આપી ઘણો જ મોટો ભોગ આપ્યો હતો ઉદ્ઘાટન સમારોહમાં સમસ્ત ક્ષેત્રોમાંથી શ્રીસઘના પ્રતિનિધિ મહાજ આવ્યા હતા શ્રી માણેકચંદલાઈએ બધા અતિથિઓનો આભાર માની ખુશાલીમાં પુન ૧૦૦૧ રૂપિયા શ્રીસઘને અર્પણ કર્યા શુરુદેવ હાલારના ગામોને સ્પર્શ કરી પુન જામનગર આતુર્માંસ માટે પધાર્યા.

૨૦૦૮નું જામનગરમાં ચાતુર્માસ

૬૧

(પંડિતશાસનની પ્રશ્નોત્તરી)

પૂજ્ય ગુરુદેવ જામનગર પધારતા શ્રી સંઘને જ્ઞાનક ઉદ્ધારણે આ વર્ષે તપસ્વીજી જમણવનજી મ તથા મુનિ શ્રી જયતિલાલજી મ ઠાણા ૨ નુ ચાતુર્માસ ઠાણાવડ હતું જયતિ મુનિને અસ્માસ તથા સ્વાસ્થ્ય નમિત્તે ઠાણાવાડમાં ચાતુર્માસ કરવાની ગુરુદેવે આજ્ઞા આપી હતી

જામનગર ચાતુર્માસનું મુખ્ય લક્ષ્ય પૂજ્યશ્રીને દાકતરી ટ્રીનમેન્ટ પૂરી કરવાની હતી. ઉપરાત જામનગરની વિશેષ વિન તિને માન આપવામા આવ્યું હતું જામનગર જતા ગુરુદેવનું સ્વાસ્થ્ય સુધારા પર હતું જોટલે પ્રવચન નિમિત્ત રૂપે શરૂ થયું

અષાઠ વરિ બીજથી શાતા સૂત્રના પ્રથમ વિભાગનું પાઠમુ અભ્યસન શરૂ કરવામાં આ મુ પ્રારબ્ધમાં શ્રી સુધર્મા સ્વામી અને જ હુનો ગુરુશિષ્ય લાવ પ્રદર્શિત કરવામાં આવ્યો. “ગુરુત્વ અને શિષ્યત્વ એજ વિશ્વનો સર્વ શ્રેષ્ઠ સંબંધ છે વ્યવહારમાં મુખ્ય પછે જાઈ જાઈનો સંબંધ, માતા પિતાનો સંબંધ, પતિ પત્નીનો સંબંધ ઇત્યાદિ સંબંધ ધણા નજીકના માનવામાં આવ્યા છે પરંતુ આ સંબંધોમા આત્માનું તાદાત્મ્ય નથી હોતું ભૌતિક શરીર દ્વારા નિર્માણ થયેલો સંબંધ હોય છે જ્યારે ગુરુશિષ્યનો સંબંધ તે આત્મીય લાવથી નિ પદ્ધતિથી ચેતન્ય સંબંધ છે માતા પુત્રના સંબંધથી ધણુ આ સંબંધનું સ્થાન જી મુ છે ઇત્યાદિ વિષયોનું જી મુ માનિક વિવેચન

શરૂ થયું જનતા ગુરુદેવના મધુર વ્યાખ્યાનોમા લીન બની રમખાન કરવા લાગી

અધ્યાત્મરસ લોગી પડિત લાલન (કપુરચંદ કૃતેહચંદ લાલન) ગુરુદેવ પાસે ખાસ જ્ઞાન અર્થા કરવા માટે આવ્યા તેઓ ધર્મના બિડા અધ્યાત્મી અને જીજ્ઞાસુ વૃત્તિના હતા નીચે પ્રમાણે શક્તિમય વાર્તાલાપ થયો

લાલન - શ્વેતાખર તપગચ્છ સઘમા વદન કરનારને સુનિ ગણુધર્મલાલ શબ્દ કહે છે દિગંજરમા હાથ બી શો કરવાનો રિવાજ છે સ્થાનકવાસીમા શુ પરપરા છે?

પૂજ્યશ્રી- “હા, હા” એવો શબ્દ વપરાય છે

લાલન- હીક ત્યારે તો આ બધા શબ્દો વદનસ્વીકૃતિ અને બહુ-માન કરવા પૂરતા પ્રયોગમા લાવવામા આવે છે

લાલન- ખોટ્યા” સામાયિકના ‘કરોમિ ભ તે’ પુન પાઠમા છ એ આવશ્યકનું મૂળ છે ખરું? અને છે તો ઘટાવવા કૃપા કરશો.

પૂજ્ય શ્રી- ” હા, સામાયિકનો આ પાઠ છએ આવશ્યકનું નાનું રૂપ છે તે આવશ્યકો શાસ્ત્રકારે આ પ્રમાણે સુકયા છે

‘સામાયિક’ શબ્દ થી ૧ હો સામાયિકે આવશ્યક

‘ભ તે’ શબ્દ થી ૨ બે ચઉવિસ શુઓ આવશ્યક

(બીજા) ‘ભ તે’ શબ્દ થી ૩ બે વદના આવશ્યક

‘પડિંમામિ’ શબ્દથી ૪ શો પ્રતિકંભણ આવશ્યક

‘અપ્પાણુ વોગરામિ’ શબ્દ થી ૫ શો કાર્યોત્સર્ગ આવશ્યક

‘પચ્ચખામિ’ શબ્દ થી ૬ ઠો પ્રત્યાખ્યાન આવશ્યક

ગુરુદેવના આ પ્રત્યુત્તરથી તેમને ખૂબજ તુષ્ટિ થઈ ..

લાલન-શુ મારા જેવડી વયના વ્યક્તિને આપ હીક્ષા આપે!
.. કે નહિ?

પૂજ્ય શ્રી-અમારી ઇચ્છા થયાસ વર્ષની ઉમર સુધી દીક્ષા
આપવાની બને ખરી જોયી વધારે નહિ.

લાલન - તો શુ પાક વધનાને માટે નહિ નો જવાબ છે

પૂજ્ય શ્રી-નિવેધ નથી પણ અમારી ઇચ્છા નથી. નિવેધ કરીએ
તો આગમ-વચન (શાસ્ત્ર વાણી) ની વિરોધના કામ.
શાસ્ત્રમાં નિવેધ નથી.

*

*

રાજકોટથી વેરાવળ બંદરથી છુટા છૂટા માણસો દશન
કરવા આવતા હતા આમ જામનગરનો ચાતુર્માસ કાળ સમ
ભાવે વહી રહ્યો હતો.

પૂજ્યશ્રીએ પ્રવચનમાં દારિકા નગરીનું વિવેચન શરૂ
કર્યું હતું શ્રી કૃષ્ણ વાસુદેવનું પશ્ચિમ ભારતમાં આગમન અને
દારિકાની રચના તથા જહોજલાલી કેટલી હદ સુધી સર્વ વિશ્વ
ના ખૂણે ખૂણે દારિકાનું નામ ગાજવા લાગ્યું દારિકાપીથ
શ્રી કૃષ્ણ વાસુદેવની કેવી સ્પષ્ટ અને ન્યાયકારી નીતિ હતી
જનતાની સાથે આ આદેશ કેવી રીતની ભાવના જાગવતા
બિચેરે વિષયોની વિશદ વૃથારેખા આપી હતી. જનતામાં દારિકા
કેવી મહત્તી નગરીનો કેવો કટ્ટણ વિલસ, થાવ કુળનો સંકાર
તથા શ્રી કૃષ્ણે કરેલો દારિકા-ત્યાગ એ બીજી ચિત્ર એ ચવામાં
આવ્યું.

ચિત્રપત્ર પર જણાવતા ચિત્રની જેમ જનતાએ આ બંને
ભાવ ગુરુદેવની રસમધાન વાણીના પ્રભાવે જાણે જાણે સામે
જ નિહાળ્યા આ જાણા આજ્ઞાના વૈરાગ્યની એક ખાસ
લક્ષણ હતી મમતા અથવા માયા મનુષ્યના મનનો ઓટો ઘેરા
છે તે વૈરાગ્યથી મનુષ્ય ત્યારેજ જાણે એક શકે છે આદે
શાસ્ત્રો દ્વારા આવા ઉત્થાન પતનનો કેમ તેના સાંભળવામાં

આવે છે વસ્તુની અને બાજુ જોવાથી સાચો અનુભવ જન્મે છે અને સાચા અનુભવમાથી વૈરાગ્ય

પૂજ્યશ્રી આવા વિશદ વર્ણન પ્રધાન વ્યાખ્યાનો દ્વારા તત્ત્વ અર્થા કરી પુદ્ગલના ઊડા સ્વભાવનું અને આત્માના નિશ્ચલ રૂપનું જ્ઞાન પ્રધાન પ્રવચન પીરસી દેતા તેઓશ્રીએ અતમા પ્રરૂપણા કરી કે” પુદ્ગલનો પ્રેમ ત્યા આત્માનો પ્રેમ નહિ, અને જ્યા આત્મ-પ્રેમ જાગ્યો ત્યા પુદ્ગલ પ્રેમ ન હોય

ડૉ મહેતા સાહેબ આયુર્વેદ કોલેજના ૧૮ જેટલા વૈદ્ય મહાજ સાથે ગુરુદેવના દર્શનાર્થે આવ્યા આમા ઘણા ખરા વૈદ્યરાજ સુખર્ષ, સુરત, પાટણ, નાડયાદ, ભરૂચ આદિ ગામોના હતા, બેત્રણ વૈદ્ય સ્થાનિક હતા તેમાના કેટલાક ડોક્ટર થયા ઉપરાંત વૈદ્ય બની આયુર્વેદ કોલેજમા સશોધન કરતા હતા

ગુરુદેવ સાથે તપશ્ચર્યા અને આરાગ્યનો પરંપરા જો સખધ છે-તે વિષયમા અર્થા કરી જૈનશાસ્ત્રમા તપનું વિશદ વર્ણન છે તેા તે કેવા કેવા પ્રકારનું હોય છે એ જાણવા માટે વૈદ્ય મહાજે જીજ્ઞાસા બતાવી ગુરુદેવે બાર પ્રકારની તપ શ્ચર્યાનું રૂકમા ખ્યાન કરી ઉપવાસનો પ્રકાર બતાવ્યો સાથે સાથે ઉલ્લોહરી તપ અને રસ ત્યાગ તપનું વર્ણન કર્યું અતમા આયબીલ તપની મહાનતા તથા તેની ઉપાસનાના સમયની વિશેષતા દર્શાવી. પર્યુપણના દિવસો ખાસ તપ ઉપાસનાના છે અને આતુર્માસ કાળમા તેનું વિધાન છે-તે સૂચક છે એમ જણાવ્યું

અલગ અલગ સમયના અલગ અલગ તપ-લાવનાઓની શરીરશાસ્ત્રની દૃષ્ટિએ શુ કિમત છે તે વૈદ્ય મહાજે ગુરુદેવ સામે નિરૂપણ કર્યું અને તપશ્ચર્યાનો મહિમા કેટલો વાસ્તવિક છે તેનું વૈદ્યશાસ્ત્રની દૃષ્ટિએ મૂલ્યાકન કર્યું.

શુરુદેવે વૈદ્યોને જાણવું કે આ જાણુ છતાં તપને સક્ષમ
મુખ તથા આધ્યાત્મિક જી અને પૌણ્ય ભાવે આરામનું પણ
સક્ષમ બળવે છે અમારે ત્યાં જોવા પણ તપસ્વિઓના ઉઠાઠ
વું છે કે જેઓએ ઘોર તપ કરી કામા ક્ષીણ કરી નાખી
પરંતુ તે વિશેષ ઉપાસના માટે છે બાકી તપ દ્રવ્ય અને
ભાવે ધારી અને આત્મ જનને માટે લાભકારી છે

વૈદ્યો આ જાને દર્શિ સાબળી હવે પામ્યા અને ભારતીય
સંસ્કૃતિ મૂળ અધ્યાત્મ પ્રધાન છે જેમ તેઓને વિશેષરૂપે
સક્ષમ આપ્યું તેઓ વડન બેવહાર કરીને ગયા

બીજાઓ ૬ જણ સુનાઝઢથી ૫ બંધિત અને રાજ
કોટના ૧૬ જણ અને કેટલાક નાના ગામોના મળીને કુલ
૩૫ માણસોનો સમૂહ ઇશન કરવા માટે આવ્યો ક્રીસ્ટ ૧૯૧૬ થી
તેમનું સ્વાગત થયું

પરંતુ પણ પર્વ મહી ૪ મામપૂમથી ઉજવાયા ૧૫૦ જેટલા
અઠમ થયા ૩૦ જેટલી અઠાઈ, નવાઈ ૬૫ ઉપવાસની મોટી
તપસીઓ હતી જેકે ૨૫ ઉપવાસ હતા ૬ પ્રવચન અને રાત્ર
જાને વખતે તથા સાંજના પ્રતિક્રમણમાં પૂરી હાજરી જોવામાં
આવતી. આ વખતે હાલાર તથા અમનમર પ્રદેશમાં કુ કાળ જેવું
હતું પરંતુ સવત્સરીના પ્રતિક્રમણ પછી મુસલમાન વરસાદ
તૂટી પડ્યો જી ઇલિ પાણી પડ્યું સવારમાં સુકાળ થઈ ગયો
આથી માણસોના મનમાં ઘેરો ઉમંગ વ્યાપી ગયો

માનવ શહેરમાં રૂ ૪૦૦૦ નૈનશાળામાં રૂ ૧૨૦૦,
જીવદયામાં રૂ ૩૫ પુસ્તકાલયમાં રૂ ૬૦૦ તપસ્વીજી
વિદ્યાલય વહીયા માટે રૂ ૪૦ આ સિવાય નાના મોટા ફાન
પુસ્તક માટે ધનની વર્ષા વરસી રહી. શુરુદેવની વાણીના પ્રભાવે
તેમજ મહાસતીજ મંદિરમાં લખિતાનાઈ સ્થાપીને ૧૧ જુલાઈ થી
જેઠવસંક્રાંતિ ને ૮ તથા મી મહીનાઈ ને ૧ જુલાઈની તપસર્વા જી હતી

કેટલું કાળજી પણ પિંગળી જતા ચારે બાજુ પર્યુવાયુની મહા
નતા અને ગુરુદેવના પ્રભાવની ગુણસ્તુતિ થઈ રહી

આ વરસે પાંચ મહીનાનું ચાતુર્માસ હતું બીજા શ્રાવણ
સુદિ ૧૧ ગુરુદેવે વિશ્વશાંતિ દિવસ મનાવ્યો શાંતિનાથ
ભગવાનનો અગડ જાપ થયો ૬૦૦ આયળીલ મતની ઉપાસના
થઈ સર્વત્ર સૌએ શાંતિ અનુભવી

સુખઈથી શ્રી ગિરધરભાઈ દક્ષતરી શ્રી સુખઈસધ વતી
ખામ વિનંતિ પત્ર લઈ વિનંતિ કરવા આવ્યા પ્રવચનમાં અતે
સભામાં તેઓએ ગુરુવરને હાર્દિક વિનંતિ કરતા કહ્યું કે અમારી
ત્રણ ચાર વરસથી આપના પ્રત્યે મીઠું છે આપશ્રી જેવા
સૌરાષ્ટ્ર-કેન્દ્રી સુખઈ પધારે તો જયજયકાર થાય

ગુરુદેવે મધ્યસ્થ ઉત્તર આપી વિનંતિની લાગણીને માન
આપ્યું સુખઈ વિહાર માટે સયોગો પર છોડ્યું

હાર્દિક પુનઃ સુધી ધર્મની 'વાહ-વાહ' બોલાઈ રહી
હતી રાષ્ટ્રભરના ગામોમાંથી અતિથિવૃન્દ દર્શનાર્થે આવતા
જામનગર શ્રીસંઘે જીડી ભકિત બતાવી સૌધર્મી ભાઈઓની
મેવા કરી

ગોઠલ ગચ્છના શ્રી જેતુભાઈ મહાસતીજીના પરિવારના
મહાસતીજી શ્રી જવેરભાઈ આર્યાજી, શ્રી અમૃતભાઈ આર્યાજી
શ્રી જેઠુવરભાઈ આર્યાજી, શ્રી લલિતાભાઈ સ્વામી આદિ
ઠાણા ૭ જામનગરમાં સાચે ચાતુર્માસ હતા તેઓએ અપૂર્વ
મેવા બજાવી સાતા ઉપજાવી ગુરુદેવ પાસેથી જ્ઞાન લાભ
મેળવ્યો ગુરુદેવ પણ તેઓના બ્યવહારથી ખૂબ જ સતુષ્ટ
થયા પૂજ્યશ્રીએ સાધ્વીજી મહાજી માટે નીચે પ્રમાણે શબ્દો
ગાડ્યા છે

“ તેઓ જાણ શાવ વિવેકી, સેવાપ્રેમી, સતોષી અને મર્મહતાળ છે

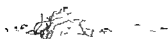
મહાસતીજી મહાજમા લલિતાબાઈ સ્વામીને ૧૧ તથા જેઠુવરબાઈને ૮ તથા ઘેલીબાઈમ ને ઉપવાસની તપશ્ચર્યા હતી.

હરીયાપુરી સપ્રદાયના વચ્ચળબાઈ બાબાજી ઠાણા ૨ આતુર્માસ હતા તેઓ પણ નમ્ર પ્રકૃતિના, વિવેકી શાશ્વ હોવાથી ઘણી જ સનાધિ જળવાઈ રહી

જામનાર શ્રીસંઘના આવક આવિકાઓએ ગુરુવરની અનન્ય લક્ષિત કરી જ્ઞાન, ધ્યાન, તપશ્ચર્યા અને દાનપુરુષભાજી જ લાગણી દર્શાવી છે તેવો ઉદ્દેશ્ય કરીને પણ ગુરુ કેવે શ્રીસંઘના વ્યતરિક સ્થિતિ માટે ઘણું જ આકરો અભિ પ્રાય ઉચાર્યો છે તે નોંધ આ પ્રમાણે છે

સ્થાનકવાસી સપ્રદાયના ઘરોમાં પણ અદરો અદર કુસંપ વતે છે કામકરજી, સેવાપ્રેમી લાગણીવળી વ્યક્તિ જોઈ છે સહનમાં રહી સમાજ અને ધર્મસંસ્થાઓનું કિંત કરવા સહુ કરવા ઉન્નતિ કરવા તરફ દુલક્ષવાળા છે જેને હાઈ સ્થાનક માટે જૈનશાળા કન્યાશાળા આવિકાશાળા માટે તેમની સ્થાવર ને જગમ મિલકત માટે કોઈને કોઈ લાગી પડી નથી તેવા હુદયવાળા છે

પૂજ્યશ્રીએ જામનગરથી આતુર્માસ પૂજ્ય અત્ય પ્રસ્થાન આરંભુ

જામનગરથી-સાવર કુંડલા

૬૨

(ત્રણ વૈરાગી બેનાની દીક્ષા)

જામનગરનું સર્વજ્ઞ ચાતુર્માસ ભક્તિના સુરમા ખૂબ જ પધારે કરી ગયું હતું. વિહારની વસમી ઘડી મૌને અળખા મજી બની હતી. શુરુદેવનું સ્વાસ્થ્ય સારું રહેવાથી પ્રવચન બગબર થયું હતું. એ મીઠી વાણીનો ઘેરો સ્વર લોકોના કાનમાં ગુલ રહ્યો હતો. ખરેખર પૂજ્યશ્રીનું વ્યક્તિત્વ ઘણું જ મોહક હતું. લોકોના હૃદય છતવાની કળા તેમને સહજ સાપડી હતી.

વિહાર વખતે જન-સમુદાય ઉભારાઈ રહ્યો હતો. રાજકવિ શ્રી કેશવલાલ શામળ પણ આ વિદાય મમારોહમાં જોડાયા હતા. તેઓશ્રી સ્વયં દવિતાકાર હોવાથી આ પ્રસંગ નિહાળતા તેમના મુખમાંથી સહજ વિદાય ગીત સરી પડ્યું. આ ભાવ પ્રધાન ગીત લોકોના હૃદયને સ્પર્શી ગયું.

વિહાર કરી શુરુવર હાપા પધાર્યા હાપામાં લગભગ ૭૦૦ માણસોની હાજરી હતી. શુરુદેવનો વસમો વિરહ લોકોને થોડું લગાડી રહ્યો હતો. હાપાથી બીજે દિવસે અલ્યાબાડા જવાનું થયું. ટેમ બાંધે ભકતોને હજી કાલનો સ્વાદ બાકી જ રહી ગયો હતો. ૧૧ બજતા ટ્રેન ઠારા ૮૦૦ માણસો દર્શનાર્થે અલ્યા બાડા પહોંચ્યા. સ્ટેશનમાંથી જ શુરુદેવના નામના જયનાદો આરે બાંનું વિસ્તરી ગયા. બપોરના પ્રવચન થયું.

હાપા તથા અલ્યાબાડામાં જ ને જગ્યાએ પણ રક્ષા માટે

ક્રમશઃ રૂ. ૫ તથા ર૫૦ નો કાળો થયો હતો. પૂજ્યશ્રી વલ્લુચહી પધાર્યા કાળાવડથી મુનિશ્રી જગલવનલ મહારાજ ઠાણા ર નો કયા સંગ થવા-ખાનતનો પત્ર લઈને માણસ આ યો જવાબમાં જાળીયા મળવા માટે શુરહેવે પત્ર પાઠવ્યો.

મુનિશ્રી જગલવનલ મ ઠાણા ર કુતારપુરથી જાળીયા પધાર્યા શુરહેવ વલ્લુચહીથી લે કનદીના વિશાળ પુલ ઉપર ઘઈ જાળીયા પધાર્યા વિહારમાં બધા ઘઈને ૧૭ મહેમાનો હતા જાળીયામાં ૬ ઘર હતા હરેક ઘરે જળે શાવકને જમાડવામાં આવી. શુરહેવના હશ નથી જ ને શિષ્ય જૂળ જ હવિત થયા પૂજ્યશ્રી ની ચરણરજથી કૃતાય થયા.

શુરહેવ ક્રમશઃ પધાર્યા સઘ સમેલન જેમું ઘઈ ગયું જામનગરથી શ્રીસઘના અગ્રસરો સમેત ૧૨૫ માણસો દશનાથે આવી રાજઠાટથી શ્રી રામલભાઈ વીરાણી શ્રી ચુનીલાલ નાગલ ઠો લક્ષ્મીભાઈ વગેરે પાથ જાગ્રિસરભાઈએ. આવી જોડલ સઘના પ્રતિનિધિ રૂપે વકીલ શ્રી રતિલાલ ગોઝા, મુનસફ જેમુંજલાલ બાટવાયા પુરુષોત્તમ ધરમસી આવી પહોંચ્યા. જતપુરના શ્રી ભવાન કાળા, કાળાવડના શ્રી હનનલાલ દોશી તથા જાન્ય ભાઈજો, પઠધરી શ્રીસઘનાભાઈજો જે રીતે સઘ-સમુદાય એકત્ર ઘઈ ગયો. શ્રી. હીરજીભાઈજો પોતાના હિર સૌની તન મન જીને ધનથી સેવા કરી અમૂલ્ય લાલ લીલા જપોરના મુનિ શ્રી. જમ તિલાલજીએ પ્રવચન આપ્યું ત્યાર જાહ સભા રૂપે ફેટલીક સઘ કિતની થયાંજો ઘઈ.

એક દિવસ વધારે રાખાવાનું થયું બીજે દિવસે પણ જામનગર તથા રાજઠાટથી ઘણા ભાઈજો. જહેનો તથા વીરાણી શ્રી હનનભાઈ પોતાના માતૃશ્રી તેમજ શ્રી. ફલ ભાલભાઈના પત્ની મણિબેન વગેરે પરિવાર સાથે દશનાથે આવી હતા.

ઝીલરીયા થઈ સરપદડ આગમન થયું ખીરસરા, ચીલડા, હડમતીયા, કોળીવડ વગેરે હાલારના અતરગ ગામડાને લાલ આપતા ગોડલ પધાર્યા રસ્તામા લોધિકા એક દિવસ વિશેષ રોકાવાનું થયું દરબાર શ્રી મુળવાળા ખાસ વ્યાખ્યાન સાલળવા આવતા સતુષ્ટ થયા, ઉપાશ્રયની ગગલની પોતાની ૧૨૫ વાર જમીન તેમણે ભેટ આપી ગોડલમા કેટલાક દિવસ સ્થિરતા થઈ રતિમુની તથા જયતિલાલ મુનિ દરરોજ વ્યાખ્યાન વાચતા હતા. અસ્વાસ્થ્યને લઈ ગુરુદેવને આરામની જરૂર હતી છતાં પાછળથી દશથી વીસ મિનિટ ઉપસહાર કરી લાલ આપતા

પાળખથી આવતા નિરાશ્રિત લાઈઓ ખડેનોને મદદ માટે ધાખળા આપવાનું નક્કી થતા સારો એવો ફાળો થયો વડીયા વિદ્યાલય માટે તિથિ નોંધ ચાલુ જ હતી શ્રી ચપકલાઈએ રૂ. ૧૦૦૧ ઠાનમા બહેર કર્યા પૂજ્ય દેવલ સ્વામી તથા તપસ્વી માણેકચંદલ મહારાજની તિથિ સારી રીતે ઉજવવામા આવી. ૪૦ જેટલા અઠમ થયા

ગોડલથી વડીયા- આગમન થયું 'દુધીખાઈ' મ તથા અમૃતખાઈ મ ઠાણા ૨ એ ગુરુદેવના દર્શનનો લાલ લીધો. મહિખાઈ મ તથા 'પાર્વતીખાઈ' મ ઠાણા ૨ સુરગપરામા બિરાજતા હતા તેઓ ખીમાર હોવાથી ગુરુદેવે સામે જઈ દર્શનનો લાલ આપ્યો તેઓ ઘણા જ હર્ષ પામ્યા વડીયામા કાર્યવાહક મમિતિની મીટિંગ હતી વેરાવળવાળાએ મહેમાનોના સત્કાર માટે રૂ. ૨૦૧ વિદ્યાલયમા આપ્યા અહીં પ્રવચન જયતિલાલ મુનિ આપતા હતા ગુરુદેવને આરામની પૂરી આવશ્યકતા હતી દોશી શ્રી ઉત્તમચંદ વીઠલજીએ સંતોડે પ્રદાન થઈ મતનો સ્વીકાર કર્યો

વડીય થી સાવરકુડલા તરફ ગુરુદેવે પ્રસ્થાન કર્યું વડીયા
શ્રીસચે તથા હરબારથી સુરગવાળાએ યોગાસુ કરવા માટે
ગુરુદેવને હાર્દિક વિનંતિ કરી અમરાપુર તથા ચિત્તજને લાભ
મળ્યો મોટા રતિલાલજી મુનિ તથા જગજીવનજી મુનિ ઠાણા ૨
શ્રીધા સાવરકુડલા તરફ રવાના થયા હતા. ગુરુદેવ ઠાણા ૩
આસ્તે જઈ રહ્યા હતા.

સાવરકુડલામાં ઉજમબાર્ધ મ ઠાણા ૩ બિરાજમાન હતા.
કુડલા ગુરુદેવનું પદા પલ્લ ધતા સૌ જ્ઞાનહિત થયા શ્રી મોટીબાર્ધ
મહાસતીજી ઠા ૪ નેસઠાંથી વિહાર કરી સાવરકુડલા પધાર્યા
સાવરકુડલાના આગળે મોટો જ્ઞાનદ ઉત્સવ ઉજવાયો,

દીક્ષાએ દેવાયો- તેવી વાતો હવામાં ફેલાઈ રહી હતી સત-
સાવીજીએનો સમાજમ ચર્તા આ વાતને પોષણ મળી રહ્યું
હતું ગુરુદેવને હજુ પશુ આરામજ અનુકૂળ હતો બિલવાથી
તકેલીદે વધતી સાવરકુડલામાં મુનિમંડળ પ્રતિજિન આજ્ઞાન
જાપતા હતા દીક્ષાના ચક્રી જતિમાન થઈ રહ્યા હતા ત્રણ
ત્રણ દીક્ષા યવાની વાત હતી વૈરાગ્યના વાતળ ઘેરઈ રહ્યા
હતા

મુનિશ્રી જ્ય તિલાલજીના સાચારિક નાના જડેન જયાબાર્ધ
શ્રી ઉજમબાર્ધ મ. પાસે જણતા હતા મોટાજડેન શ્રી પ્રભાવતી
મ. શ્રી ઉજમબાર્ધ મ. ના પ્રથમ શિષ્યા હતા. હવે જયાબાર્ધ
સાચી દીક્ષા હઈ ઉજમબાર્ધ મ. છતા શિષ્યા યવાની જાવન
વાળા હતા. મોટીબાર્ધ આર્થાલ પાસે શ્રી પ્રાણકુવર જડેન
જણતા હતા તેઓ પશુ વૈરાગ્ય રંગે રંગિત થઈ મોટીબાર્ધ
મહાસતીજીના ચરણેમાં શિયા યવાના હતા. ત્રીજા ગુલાબ
જડેન શ્રી. ઉજમબાર્ધ મ.ના શિયા યવાના હતા

ત્રણ ત્રણ જાવ દીક્ષિત જડેનોતી દીક્ષાનો લાભ મળતો
દોષાથી શીઝવની રંગે રંગમાં ઉત્સાહ બાપી રહ્યો હતો

પૂજ્ય ગુરુદેવની ધર્મપ્રધાન વાણી અને સત સાધવીજીઓના અમાગમથી આ ઉત્સાહમાં વૃદ્ધિ થઈ રહી હતી ગામે ગામના શ્રાવક સમુદાય કમશ સાવર-કુડલાને આગણે આવી રહ્યા હતા.

તે દરમિયાન એકે મહાન રાષ્ટ્રીય દુર્ઘટના બની ગઈ જેથી સૌને આઘાત લાગ્યો. રાષ્ટ્રપિતા મહાત્મા ગાંધીજીનું દિલ્હીમાં ગોળીથી દેહાવસાન થયું. સમગ્ર સૌરાષ્ટ્ર શ્રી ગાંધીજીનું અનન્ય ભક્ત હોઈ સૌરાષ્ટ્રના ખૂણે ખૂણે શોક વ્યાપી ગયો. સાવર-કુડલામાં ત્રણ દિવસ શોકની ઘેરી છાયાઓ ફરી વળી. પૂજ્ય ગુરુદેવ સહિત બધા સાધુ સાધવીજીઓએ મહાત્માજીના દિવગત આત્મા માટે શાંતિ પ્રાર્થના કરી બીજે દિવસ શોક સભામાં પૂજ્યશ્રીએ માર્મિક શબ્દો દ્વારા મહાત્માજીના કરુણ અવસાનનું બ્યાન કર્યું. ભૌતિક શરીરની અવસ્થા અને પૂર્વના વૈરાગ્ય બધના પરિણામ વિષે આછો બ્યાન આપ્યો.

મારવાડના પૂ. શ્રી પડિતરત્ન હીરાલાલજી મ. તથા પડિતરત્ન લાલચંદ્રજી મ. આદિ ઠાણા ૪ હીસાના આ મગળ પ્રસંગે સાવર-કુડલા પધારતા વાતાવરણ ધણું જ આનંદમય બન્યું.

માઘ સુદિ ૧૩ ને રવિવાર તા. ૨૨-૨-૪૭ ના રોજ આ ત્રણે ભાવ હીલિતાઓને પૂજ્યશ્રી પ્રાણલાલજી મ. ના સ્વ-મુખે હીલાનો પાઠ લાજાવાયો. આ સમયે સાવરકુડલા અનુપમ દશ્યને અનુભવી રહ્યું આટલી વિશાળ જનમેદનીમાં આ મગળ મય વૈરાગ્ય ભાવ-સરપુર પ્રગળ લજવતા સૌના ઈંદ્રિયના મોહતત્ત્વ લીલા પડી ગયા.

લોકોએ સારે ઉત્સાહ બતાવ્યો. ઉછામણિમાં લગભગ ૨૦,૦૦૦ વીસ હજાર રૂપિયા થયા ઉપરાંત સાત સાત

સવ જમણુ થયા ગુરુદેવનો પ્રભાવ જ જોવો હતો જ્યાં બિદા
જતા ત્યાં જાન્ય રીતે પ્રસન્ન થઈ જવાતા હતા

શ્રી માતા રતિલાલજી મુનિજી ગુરુદેવના ધરણીમાં નિવેડન
કમું છે જોનાર સપ્રદાયમાં જેટલા વૃદ્ધ જોકલવિદારી સતો
છે તેમની સેવા કરવાની મારી જાવના છે આ કામ વધુ
કપડુ છે તેમ ઉત્તર જાપી ગુરુદેવે કેટલાક દિવસ પ્રયોગ
કરી જોવા છુત્ત જાપી તેથી તેઓ તે કામ માટે વિદ્યાર કરી
ગયા

મુનિ શ્રી જયતિલાલજી પૂજ્યશ્રીના ધરણીમાં નિવે
ડન કમું છે મારે કાશી-જનપરસ સંસ્કૃતના ખાસ જાણનાર
માટે જવા જાણ છે તો જાપથી જાણા જાપો તો તે તરફ વિદ્યાર
કરુ ગુરુદેવને પોતાના શિષ્યો માટે જનકજી પ્યાર હતો છતાં
તેઓ પૂજ્ય જ દીધ દષ્ટિવાળા હતા વિચાર કરવા જણાવ્યું

દરમિયાન ત્રણેય નવ દીક્ષિતાને પાછી દીક્ષા આપવામાં
આવી આ પ્રસન્ને શ્રી માણેકજી દ જવેરજીદભાઈ જી રૂપિયા
૨૫ શ્રીસદર પર શુભ કામમાં જઈ કરવા મોકલ્યા હતા
દીક્ષા નિમિત્તે શુભ કામમાં વપરાતા જન માટે રકમો લખાઈ
રહી હતી રાજકોટથી સદરાજક રાજવલ જોવિહલના પરિ
વારના સૌ દયાનાથે જાળ્યા દીક્ષા ફરમા રૂપિયા ૫૧
લખાળ્યા

ગુરુદેવને શિષ્ય સમુદાયથી જલગ પઠવાની વાતથી મન
ઉપર જીડી જસર પી રહી હતી દૂર દેશાવરમાં ગયા પછી
પુનઃ ક્યારે મળવાનું થાય તે કહી શકાય તેમ ન હતું
સમગ્ર સાખી મઠળની ત્યાં કાજરી હતી. સૌ જા વસ્તુ સમજી
શકતા હતા. જવારનવાર સાખીજી મઠળ ગુરુદેવ સામે
શાસ્ત્રીય પ્રશ્નો પૂછી ગુરુદેવના મનને પ્રસન્ન રાખતા હતા
ઉપરે ગુરુદેવે આશીર્વાદ આપવા સંકલ્પ કર્યો

મુનિઓનું કાશીપ્રસ્થાન સ-૨૦૦૪

૬૭

પૂજ્યશ્રી વિચાર મગ્ન બોવામાં આવતા હતા પોતાના પ્રિય લઘુ શિષ્ય મુનિ જયતિલાલજીને કાશી જેવા દૂર પ્રદેશમાં અભ્યાસ માટે મોકલવા તે ઘણું જવાબદારી ભર્યું લાગતું હતું ઉપરાંત ગુરુદેવની શિષ્ય મહત્તી આ રીતે વિકસિત થાય તે વ્યાવહારિક દૃષ્ટિએ ભોગ આપવા જેવું હતું શિષ્યના કલ્યાણ માટે અને શાસન પ્રભાવના માટે મહાન ગુરુદેવે ભોગ આપતા જ આવ્યા છે ઘણી વિચારણાને અંતે પૂજ્ય શ્રીએ લાલાલાલનો વિચાર કરી મુનિ શ્રી જયતિલાલજીને જ્ઞાન-વૃત્તિ સંતોષવા આજ્ઞા આપી આ વખતે ગુરુવરનું હૃદય ઘણી મૈત્ર વાચાને પ્રદર્શિત કરી રહ્યું

દાગણું મુદ્દિ પને સોમવારનો વિહાર દિવસ નિશ્ચિત થયો ત શ્રી જગંજીવનજી મ સાથે વિહાર કરવાના ગુરુદેવને આદેશ થયો બંને ઠાણા પોતાની તૈયારી કરવા લાગ્યા ગુરુ દેવે બધી રીતે ધ્યાન આપી રસ્તામાં અસાતા ન થાય તે માટે ઘણી સૂચનાઓ આપી પાંચમાથી ચાર થાણા રહ્યા હતા તેમાંથી બે થાણા વિદાય થતા બેજ થાણા રહેવાથી ગુરુદેવને મનમાં અનર થવી સંભવિત હતું મહાપુરુષો પોતાના કબ્જેને જગાપણુ જણાવા દેતા નથી

શ્રી પ્રભાભાઈ તથા શ્રી જયાભાઈ મહામતીજીએ ગુરુદેવની ઉપરમા પુનઃ જલદી પાછા આવી જવા માટે પ્રાર્થના કરી બધા મહાસતીજીઓએ પ્રશસ્ત પથ માટે કામના કરી ગુરુદેવે

આશીર્વાદ પત્ર લખી આપ્યો સાથે સાથે સૂચના પત્ર આપ્યો. સોમવારના સવારે નાવરુદ્ધા નગરથી પ્રસ્થાન થયું ગુરુ દેવ સ્વયં ઉપાસ્યથી ગામના હરવાજા સુધી આવક સમુદાય સાથે પધયા એક વાડીની વૃક્ષરાશી નીચે ગ્રી મોઠા વાર સ્થિર થયા નાના રતિમુનિએ શાંતિનાથ સ્તવન ગામું મુનિ શ્રી જય તિલાલજીએ કાશી પ્રસ્થાનનો હેતુ અધિક અધ્યયન અર્થે છે તે જાણવું સ્પષ્ટતા કરી ત મુનિ શ્રી જયજીવનજી મહારાજને મીઠા ચખ્ખોમા શાંતિ થને મેળાઈ આપી

ગુરુદેવનું જળી જડગદ ઘર્મત્રયુ હર્તું કંઠ ભરાઈ આવ્યો હતું તેઓ વાતસમ્મના ભાવના આવેશમા અધિક ભોલી થકેશ નહિ માત્રલિકેસ જળાભ્યુ શરીર શાંતિ અને વિહાર શાંતિ માટે આશીર્વાદ વરસાવ્યા. જાણે ગુરુદેવની ખાંખમાંથી અમુનિ ક સરી પ મું બને શિખ કંઠલુ કહેલું રાખી ગુરુદેવના ચરણ સ્પર્શ લઈ આશી નીકળ્યા. ગુરુદેવે જા વિરહભાવન અતિમ સલ સુધી કુદયમા સ જહી રાખ્યો જીવન પથ ત દર પ્રદેશમા વિચરતા શિખ મઠળની જરાબર જબર અતર પૂછી વિકાસના વેગમા વૃદ્ધિ કરાવતા રહ્યા નાના રતિમુની એક હીવસ વિહાર મા સાથે આવ્યા હતા

ત્યારબાદ ગુરુદેવ ૧૨ દિવસ કુટલા બિરાજ્યા. મહાસ વીજ વન્દને સાથે એવો શાન લાજ મળ્યો. સાવરકુટલાથી વિહાર થયો. ૨ ૦ લાઈજો બહેનો ચરણહીયા સુધી વળાવવા માટે આવ્યા. શ્રી રામભાઈ પોદે વળી મુસેવા બજળી નેસહીનો સ્પર્શ થયો નેસહીના ઉપાસ્યમા ઉતરતાં સેકડોની સજ્યામા કાનકડીયાનો સમાગમ થયો. અતિ વિગ ધને લઈ ત્યા રહેવું અશક્ય બની ગયું. ખન્ધ છે જા ઉપાસ્યના ઉપાસકોને

શ્રી કુબેરદાસ તેજાણી શાંતિલાલ તથા જય તિલાલ મુત

રીયા વિનયચદ અને ભાઈલાલભાઈ વગેરે ભાઈઓ વિહારમાં સાથે જ હતા આ ભાઈઓ ગુરુદેવની અનન્ય સેવા બળવી રહ્યા હતા આ નાના ગામમાં પણ શ્રી નાનચદ માટલીયા, ધર્મપત્ની લાલકુવરભાઈએ ચતુર્થવ્રતનો સ્વીકાર કરી ધન્યતા અનુભવી એક સઘનમાણુ થયું અહીં પટેલ વીરજી કરસન દર્શને આવ્યા તેઓ વેદાતપ્રેમી હોવાથી વેદાતની જીદી ચર્ચા કરી આનંદ પામ્યા તેઓએ એકરાર કર્યો કે વેદાત-વાચન પઠી મને ધન, જમીન, પુત્રાદિ પર એટલો મોહ થતો નથી પરંતુ યા કારણે! પ્રદ્વચર્ચ સિદ્ધિ થતી નથી મનમાં વાસનાઓ ભરાઈ જાય છે કાળને છતવાનો સરલ ઉપાય શું?

મહારાજશ્રીએ સંક્ષેપમાં ઉત્તર આપ્યો કે સત્પુરુષોનો નિરતર સત્સંગ, અદ્યપનિદ્રા, અદ્ય આહાર-આ સાધનાથી કામવાસનામાં ઘણો જ ઘટાડો થાય છે ઈન્દ્રિયોના રસને વિષય રસમાં ન હુબાવી દેતા, જ્ઞાન-મય કરવાથી વ્યક્તિ અમુક અંશે નિર્મળ બને છે અને કામપર સહેજમાં વિજય મેળવી શકે છે

નેસડીથી ઠમી આગમન થયું ધર્મ પ્રભાવના સારી થઈ શ્રી ગીરધરભાઈ માટલીયાએ પિતાશ્રીના કમરણાથે રૂા ૨૫૦ ત રથા જૈન વિદ્યાલયમાં નોંધાવ્યા ચલાળા સુધી સૌ વિહારમાં સાથે ગયા જે ત્રણ દિવસ સ્થિરતા થઈ બગસરા સધના સભ્યો ગુરુમહારાજને વિનંતિ કરવા અત્રે આવ્યા

જર થઈ ધારી ગુરુદેવની પધરામણી થઈ પ્રવચન શરૂ થયા “હુટ પ્રકૃતિના કેવા ફળ હોય” આ વિષય પર વ્યાખ્યાન થતું હતું વૌસાવદરથી ભાઈઓ ચોગાસાની વિનંતિ કરવા માટે આવ્યા શ્રી જગનલાલ જાદવજીએ એક ગીત ગાઈ ને સૌનું સ્વાગત કર્યું ધારીના સઘે આયબીલની ઓળી અહિં કરવા માટે વિનંતિ કરી પૂજ્યશ્રીએ બગસરા ઓળી કરવાનો ઉત્તર આપ્યો

ધારીથી આજરડી થઈ હામાપુર આવ્યા બહી બસરા
સથ તથા વીસાવહર બીલખાના મગી ૫૦ થી ૬૦ લાઈઓ
બહેને આવ્યા. ગુરુદેવના હશન વાણીને લાલ લીપે. બસ
સરા પહોચ્યા ગુરુદેવને ઘણો જ સમ જણાતો હતો. રસ્તામાં જ
તાવ આવી જવાથી શરીરમાં નબળાઈ બરાઈ ગઈ હતી બસ
સરામાં આવ બીલની યોળી જૂન જ પ્રમાણમાં સરૂ થઈ

રાજકોટ શ્રીસથ રૂપે વીરાણી ફલજાલભાઈ શામલભાઈ
શ્રી. મુનીલાલ નામલ શીમાણી કાનલ પાનાચક, અને
મત્રી મનમુખલાલભાઈ આરે બ્યક્તિ ગેઠલથી શ્રી. રતિલાલ
ગોડાને સાથે હઈ અત્રે આવી પહોચ્યા અને ગુરુદેવને આતુ
માસની વિનિષિ ઘણા હાઈકે ભાવે કરી જવાબમાં પૂજ્યશ્રી
એ પોતાની શરીર સ્થિતિ અનુકૂળ નથી તેમ જણા મુ

રાજકોટ શ્રીસથના મનમાં જમ ઉપજ્યો હતો કે “મુનિ
શ્રી. જમલવનલ મ. તથા જમ નિ મુનિ પૂ. પ્રાણુલાલ મની
આસા બિના સૌરાષ્ટ્ર છોડીને આગળ જઈ રહ્યા છે આ સજ
ધમાં રાજકોટ સથ મત્રીલોકે સાવરકુ હલા આવકો પર બાનગીમાં
પત્ર લખી પૂજાવેલ પલ્લુ ખડુ! આ બાળતનો ઘરેશો કરી
પૂજ્યશ્રીએ ઉપાલભ આપતાં ખુલસો કર્યો જેની અક્ષરસ
નોંધ ગુરુદેવની હાથરીમાંથી નીચે પ્રમાણે નાંકવામાં આવે છે

જમલવનલ મુનિ અને જમ નિ મુનિ તથા મારા સજ
ધમાં તમેએ કુ હલા બે પત્ર જરૂરી એમ કરી આવકેને લખી
પૂજાઓ

તો તમારે સીધી રીતે મને પૂજાવવું એઈવું હતું તો
હું તમેને જવાબ જરૂર લખાવત તેમજ પૂ. મહારાજશ્રી પુરુ
ષોત્તમલ સ્વામીએ વહીયાવાળા ફલજાલભાઈ મારફત કહેવરાવ્યું
તો પૂજ્યશ્રી પલ્લુ મને સીધા પૂજાવી શકતા હતા. અને જવાબ

જરૂર આપત પણ આમ થવાથી ખેદરૂપ થાય તે દેખીતું છે
અજ્ઞાન વધારે છે એટલે રજતુ ગજ કરી મૂકે ઇત્યાદિ વાત
કહી જે વાત હતી તે કહી બતાવી આ વાત ચુનીભાઈ, દુર્લભ-
ભાઈ અને કાનભાઈ તથા રતીલાલભાઈની રૂબરૂમા કહેવાણી
તે સાલળીને દુર્લભભાઈ બોલ્યા કે અમે તો જુદું જ
સમજતા હતા અને સાલળયુ હતું પણ તમારી રજાપૂર્વક
આ બધું થયું છે તે જાણી હવે અમને સતોષ થયો છે

ઉપરની નોંધથી શુરહેવ સ્વશિષ્ય માટે કેટલું હિત ચિંતન
કર્તા હતા અને ખોટા જ્ઞાનને કેટલી સ્પષ્ટ લાખામા ઉઘેદ
કરતા હતા

બગસરામા જૈનશાળા બંધ પડી હતી તે શુરહેવના ઉપ-
દેશથી પુનઃ શરૂ કરવામા આવી વરસીતપના પારણાવાળા
ચારેબાળુથી વિનંતિ કરવા આવી રહ્યા હતા સાથે ચોમાસાની
વિનંતિ નો પ્રવાહ પણ ચાલુ હતો વડીયાથી પાચ ભાઈઓ
તથા વેરાવળવાળા શેઠ શ્રી નેમીદાસ મદનભાસ ચોમાસાની
વિનંતિ માટે આવ્યા તેઓ પૂજ્ય શ્રી ને વડીયા ચોમાસા માટે
મમતાવવામા ઘણું અશે સફળ થયા

શુરહેવે બગસરા વડીયા તરફ પ્રસ્થાન કર્યું વાઘણીયામા
સારી ધર્મચર્ચા થઈ શ્રી છોટાલાલ જોશીએ પૂજ્યશ્રીને રામાયણ
ઉત્તરકાંડમાથી કેટલીક ચોપાઈઓ તથા ગીતાણના કેટલાક
શ્લોકોના અર્થ પૂપૂછ્યા શુરહેવે વિવેચન સાથે લાવાર્થ
બતાવ્યો તેઓ ખૂબ જ સતોષ પામ્યા પૂ કુંગરસીહભાઈ મની
તિવિ વડીયામા ઉજવવામા આવી વડીયા ચાતુર્માસ જાહેર
થયું વડીયાના શ્રાવક ઉંડો આનંદ અનુભવી રહ્યા

વડીયાથી રાણપુર, લેસાણ, ખીલખા આદિ ગામોમા
પૂજ્યશ્રીએ વિહાર કર્યો શ્રી મોટા રતીલાલભાઈ મહા રાણપુરમા
શુરમહાગજની સેવામા પધારી ગયા વિહાર યાત્રાનો પૂરો

અનુભવ આવ્યો ત્રણે ગામેમા ખૂબ જ ધમ પ્રલાવના થઈ
ત્યાંથી પૂજ્યશ્રી જુનાગઢ પધાર્યા પૂજ્યશ્રી જયશંકર મની
તિથિ ઉજવાતા ૧૫ = રૂપિયા તિથિ નિમિત્તે અપણુ થયા
એજ તિથિના ઉપલક્ષ્યમા એક જાહેર પ્રવચન રાખવામા આવ્યું
શ્રીસંઘની જગ્યામાં મોટો સંગીચાણો લેવો કરવામા આવ્યો
નાનવ ધમ ' સુખ વિષય હતો

આ વખતે જુનાગઢમા આરણ હકુમતનું તત્ર હતું શ્રી
શામળદાસ પ્રધી, હયાશકરભાઈ હવે ત્યા પુરુષાભેન મહેતા
વગેરે ત્રણ પ્રધાનોએ પ્રવચનમા હાજરી આપી મહારાજશ્રીએ
માનવજાતની એકતા માટે વધારે ભેર આપ્યું શ્રી શામળદાસ
ભાઈ પણ અરથો કહાક બોલ્યા તેમણે સ્વરાજ્ય સુરાજ્ય
હોવું એકજો તે પર વિવેચન કર્યું શ્રી પુરુષાભેને પણ સામા
જિક વિષયને સ્પષ્ટ કર્યો ગુરુદેવના હયાન કરી પ્રધાન મંત્રી
ખૂબ જ હાલિ થયું અતમા શ્રી વહીશ જેઠાલાલ ભાઈએ સીને
આશ્વાસ માનતા સારજભિત શબ્દો કહ્યા આ તિથિના ઉપલક્ષ્યે
૪૦ અઠમ થયા હતા સીને પારણા શ્રી જેઠાલાલભાઈને ત્યાં
થયા

શ્રી જેઠાલાલ વહીશને ધમ લાવનાનો ઉત્કૃષ્ટ રસ ઉપ
જતાં તેઓએ તથા ધમ પત્ની શ્રી, અબાબાઈએ સાથે સાથે
અઠાઈ તપની આરાધના કરી આ પ્રસંગ પણ થયો સ ધ રીતે
ઉજવાયો

જુનાગઢથી વિદ્યાર કરી આવતા નાના ગ્રામઠાઓને લાભ
આપેલ પૂજ્યશ્રી શાણુપુર ઉપર ચર્ચિને ચાતુર્માસ માટે વહીશ
લાભ આપવા પધાર્યા વહીશ શ્રીચંદ્રે સારી રીતે ગુરુદેવનું
સ્વાગત કર્યું

૨૦૦૪ વડીયા ચાતુર્માસ તપસ્યાઓનું પૂર

૬૪

વડીયામાં એક પ્રકારનો ઉત્સાહ વર્તી રહ્યો હતો. પૂજ્ય મહારાજશ્રી ઉપરાત શ્રીદુધીનાથ મહાસતીજી ઠાણા રત્ન ચાતુર્માસ હતું મહારાજશ્રીનું સ્વાસ્થ્ય પણ ઘણું અશે અતુલ્ય હતું અપાઠ વઢ રથી પૂજ્યશ્રીએ તુંગીયા નગરીના આવકોનો 'શ્રી ભગવતી સૂત્રનો આલાપક પ્રવચનમાં શરૂ કર્યો ગુરુદેવ વડીયાને કેમ જાણે તુંગીયા' બનાવી દેવા માગતા હોય !

પ્રવચન અનેક વિષયને સ્પર્શ કરી રહ્યું હતું નિવાહ પ્રસન્નિ શબ્દના અર્થથી માઠી જ છુ સ્વામીને કયા ભાવે ભગવતી પીરસાયું તેની વ્યાખ્યા થઈ હતુંમાનજીના પિતા પવન કુમારનું ચરિત્ર કહેવામાં આવ્યું આદિત્યપુર નગરના પ્રહ્લાદ રાજા અને કેતુમતી રાણીને ઘેર પવનકુમારનો જન્મ, રાજવંશવ, કુમારની વૃદ્ધિ તથા શિક્ષાનું નિરૂપણ કરવામાં આવ્યું પ્રવચનમાં પોણા કલાક શાસ્ત્રની વાત પ્રકાશ પછી પાછળથી અજના સતી ચરિત્ર કહેવામાં આવતું હતું

ગુરુદેવે તુંગીયા નગરીનો શ્રેષ્ઠ સમય બતાવતા કહ્યું કે " તુંગીયા નગરીના બહારના ભાગમાં પુષ્પવતી બગીચો હતો તે બગીચો મુગધી ફૂલોથી જેમ શોભતો હતો તેમ આ શાસન તે ભગવાનનો બગીચો છે તેમાં અહિંસાદિ મુગધી ફૂલો ખીલે તોજ તેની શોભા છે " તુંગીયા નગરી ઋદ્ધિ મમૃદ્ધિથી ભરપૂર હતી ત્યાના માણ્યો નિર્ભય અને ભક્તિવત્તા હતા તેમાંએ પ્રભુ વીરના શિષ્યો જૂઠ જ હીપતા અને મુખી હતા આ બધું છતા તેઓ ધર્મના જાણુ હતા ધર્મને આચર-
૨૬

રણુમાં ઉતારી શકતા હતા જેવા ધનિક હતા. તેવા જ ત્યાજ વૃત્તિવાળા હતા.

“તુ ગીયાના આવકો પાસે ઘણા મકાનો સપ્તિ, શયન, આસન, વાસણ અને લોગ-ઉપલોગની વિલક્ષણ સામગ્રી હતી. છતાં તેને તેમાં મમત્વ ન હતું ખરી રીતે ‘મમત્વ જે જ પરિબલ છે’ તેવી જ રીતે વાહનમાં ચોડાગાડી, રથ ઇત્યાદિ ઘણી ચીજો હતી. ધનધાન્ય ભરવાના ઝાટા કેઠારો અને ગુસ્થ મથાને હતા સોના, ચાંદી, હવેરાત અઢળક હતું છતાં તેમાં તેઓનો તીવ્ર અનુરાગ ન હતો, કે ન હતી વસ્તુઓને વધારવાની વૃથા. સતીષ જો તેઓનું મુખ્ય મત હતું.”

“જે કંઈ તેઓ વ્યાપાર કરતા તે ઘણું જ ઉત્તમ રીતે, વત્યતા બરેલો અને પ્રમાણિત હતો નીતિમય વ્યાપારને જ શુભન સૂત્ર માનતા હતા. ઉત્તમ પ્રકારના પદાર્થો ખાતા તેમના મરેામાં ઘણી વિપુલ માત્રામાં લોજન તૈયાર થતું. ઘરના સભ્યો ઉપરાત બીજા કેટલીંજો જાક્ષિત્યોને સમયપર જમવાનું મળતું તેમને ત્યાં ઘણા દાસ, દાસી, નોકર ચકર હતા. ઘરમાં તેઓનું સ્થાન જળવાતું તેઓને ખાવાપીવાના પદાર્થો અને શોભા પ્રકારના વસ્ત્રો ઝરાઝર આપવામાં આવતા હતા. તેઓ જોકે નિષ્કાંચી સ્વામીની સેવા બબ્બતા.

આ આવકોને ત્યાં ગાયો લેસો અને બીજા દુધાળા જાનવરો વિશાળ પ્રમાણમાં હતા તે જાનવરોની પછુ પૂરી સંભાળ રાખવામાં આવતી. અનુકંપા દષ્ટિથી તેમનું પાલન કરવામાં આવતું આ પશુધન તેમની ઝલિનું જોકે જામ હતું આશરમ્મ ને જુદિવર્ધક દૂધ, ઘી, દહીં, છાશ વગેરે ઉત્તમ પદાર્થો પ્રાપ્ત થતા. પરસ્પર જોકબીજની દયા પળાતી. પશુઓ પ્રત્યે કદી કૂર અવહાર કરવામાં ન આવતો. તેઓ

જૂબ જ કટપૂષ્પ અને રૂધિરથી ભરેલા કાતિમય દેહવાળા લાગતા હતા ”

“ અજનાકુમારીનો જન્મ થયો તેનામા કુદરતી મળેલું અનુપમ સૌંદર્ય હતું આ સૌંદર્યને નિરખવા માટે અનેક રાજકુમારો તલપાપડ બની ગયા હતા પવનકુમારને પણ એવો જ વ્યામોહ થયો અજનાકુમારીનું તારૂંચ બિભરાર્ધ રહ્યું હતું પવનકુમારે પોતાની ઇચ્છા પૂરી કરી અજનાકુમારીને નિહાળતા પૂર્વકર્મના યોગે વાત બિલટી પરિણમી અલીક્રિષ્ક રૂપ બેતા પવનકુમારને ઈર્ષા પ્રગટી અને રોષ ઉદ્ભવ્યો પવનકુમારની માથે તેમના લગ્ન થયા પરંતુ ઠાપત્યમા કદુતા જ રહી ”

પવનકુમારે વરુણ સાથે યુદ્ધ કરવા માટે પ્રસ્થાન કર્યું. પખીણિની લાખા માલગી પખી લાખાનું જ્ઞાન હોઈ સાબળતા પવનકુમારને મત્યનું જ્ઞાન થયું પૂર્વકર્મનો મેલ ધોવાઈ ગયો પખીણિએ બતાવ્યું કે “ અજના પરમ સતી છે, સત્યમયી પતિવ્રતા પરમ શ્રેષ્ઠ સુદરી છે તેનો સ્વામી અજ્ઞાન અને બ્રમથી રૂંટ થએલો છે ’ આ સાબળતા પવનકુમારની ભૂલ ક્ષમા થઈ તેને ખરી હકીકત સમજમા આવી એજ વખતે તેણે અજનાને મળવા સ્વકલ્પ કર્યો ”

“ પવનકુમાર રાત્રિના સમયે યુક્ત પહેલે અજના સતીના મહેલે પહોંચ્યા પ્રેમથી હૃદય વિહ્વળ બની રહ્યું હતું અજના સુદરીને પોતાના બાહુપાશમા લેવા માટે તેઓ અધીર બની ગયા હતા તેમના રોમરોમમા પોતાની સત્યમયી ધર્મ પત્ની માટે પ્રેમ વરગી રહ્યો હતો અજનાએ પવનકુમારનું સ્વાગત કર્યું અરુચી અને અષ્ટુજમાના ગઢ દળી પડ્યા કલ્પનાતીત લાવાવેશથી તેઓ અજનાને ભેટ્યા રાત્રિનો કેટલોક ભાગ પવનકુમારે અજના સાથે સુખપૂર્વક વ્યતીત કર્યો તેઓ

જેવા શુભ રીતે આભ્યા તેવા જ શુભરૂપે તેઓ પ્રસ્થાન કરી
ગયા જતી વખતે તેઓ નીચાની આપતા ગયા પવનકુમારના
સ સગથી જ જના સતી ગભવતી બન્યા અશુભ કર્યોના ઉદયે
બનેક સકો વેઠયા સકટોમાથી મુક્ત બન્યા બને આદ્ય
સતીરૂપે મહાકુરુષ હનુમાનની માતા રૂપે પ્રસિદ્ધિ પામ્યા

પશુ વણ પવ સુધી સુરહેવે ઉપયુક્ત આશયના પ્રવચનો
આપી બને ઠંઠા ચરિત્રનું વણુ ન કરી આવક શાવિકાઓના
મનમાં ત્માજ વૈરાગ્યનો તથા નાન બ્યાનની સાવનાઓ ભરી
દીધી વહીયાતા બદ્ધિઠ આવક શાવિકાઓ શાસન પ્રેમથી બને
ધમના રંગથી ખુલવા લાગ્યા ત્માજ-નપની સરિતા વૃદ્ધિપાત્રી
સુરહેવની મધુર બ સ્ત્રી ઉપર ભકત-જનોના હૃદય ચનગનવા
લાગ્યા પાણે બોલ ઝીલવા માટે ઉત્સુક બની રહ્યા

આવણુ સુદ ૩ થી બહેનો બાઈઓએ અઠમ તપની આરા
ધના કરી પડ જ/લા અઠમ ધર્મા તેઓના સામૂહિક પારણા
દેવાલા આવણુ સુદ ૧૫ થી ભાર બહેનોએ અઠમ તપની આરા
ધના કરી પશુવણુ આભ્યા પહેલા જ અઠાઈ તપની સરણાઈ
વાગવા માંડી બીજી નવ બહેનોએ અઠાઈના તપન્યા કરી એક
બાઈએ ૧૧ ઉપવાસનું પારણુ ઠપુ સામૂહિક પારણા સિવાય
છૂટક છૂટક જાવના પ્રમાણે અઠાઈ તપની આરાધના ચર્ધ રહી
હતી. પશુવણુ પહેલા જ રઠ અઠાઈ અમ્માર તથા પહર ઉપ
વાસની વિશિષ્ટ આરાધના ચર્ધ શાસનનો પ્રભાવ લખ્યો

પશુવણુ દરમિયાન શ્રી મહાવીર જાનવાનના પુવ જન્મ
નયસાર મુતારની ઠંઠા કહેવામા આવી સમ્યક દેશનની
પ્રાપ્તિ એજ દેવજ્ઞાનનું બીજ છે એ સુખ્ય વિવચ હતો
સમ્યક પરિણમન વખતે આવા સદ્ નિમિત્ત સલાચે છે પરંતુ
ત્યાં નિમિત્ત કરતા પરિણમનની પ્રમાણતા છે એ તમારું પરિ

જ્યુમન ચોગ્ય આકાર પામતું હોય તો તમારે નિમિત્તની ચિંતા કરવાની જરૂર નથી પરંતુ સારામા સારું નિમિત્ત પામ્યા છતાં અતરંગમા પરિણમન અસમ્યગ્ ભાવે થતું હોય તો નિમિત્તનો ગર્વ કરવા જેવું નથી સાધુ-સત કે શાસ્ત્ર તે બહારના નિમિત્ત છે જ્યારે અતરંગ પરિણમન તેજ ગુણસ્થાન ઓળીતું સાચું ચોપાન (પગથિયું) છે

એક બાળુ આવા સુંદર અધ્યાત્મિક પ્રવચન થઈ રહ્યું હતા જ્યારે બીજી બાળુ આવક આવિકા સમુદાય નિર્જીરાના હેતુભૂત તપશ્ચર્યાની રંગોળી પૂરી રહ્યો હતો. અઠાઈ, નવાઈની ઉપાસનાઓ રોજ થઈ રહી હતી છઠ્ઠ, અઠમ, ચૌલા પચૌલા આદિ તપશ્ચર્યા સખ્યાબધ થઈ રહી હતી સવર, પોવા અને પ્રતિકંભણની ઠઠ જામી હતી પર્યુષણની પૂર્ણાહુતિ થતા સુધીમા વહીયા જેવા નાના સમુદાયમા તપનો પહોડ રચાઈ ગયો. ૨ છઠાઈ, ૬૮ અઠાઈ, ૩ નવાઈ, ૧૧ ઉપવાસના ચોક થઈ ગયા પર્યુષણ પછી પણ આ કમ ચાલુ જ રહ્યો આતો ગૃહસ્થોએ કરેલી તપ આરાધના હતાં જ્યારે દુધીબાઈ મંજુએ ચોવીસ ઉપવાસની મોટી તપશ્ચર્યા કરી, ચોમાસાના કીર્તિમંદિર પર કળશ ચઢાવી દીધો ઘણી જ સમાધિપૂર્વક તપ નીપજી ગયું પર્વ કડી રીતે ઉજવાયા.

પુનઃ તુઝીયા નગરીના આવકની ગુણકથા શુરુદેવે પ્રવચનમા શરૂ કરી ત્યાના આવકો અપરિણીત અર્થાત્ હરાવી શકાય નહિ તેવા હતા આ શબ્દમા ઘણા ગુણ સમાવિષ્ટ થાય છે દાન, પ્રવચન અને સત્કર્મમા પણ તેઓ કોઈથી હારે તેવા ન હતા અર્થાત્ કોઈથી પાછળ રહી જાય તેવા ન હતા સતકર્મ અને સદ્વસ્તુમા મોખરે રહેતા તેવી જ રીતે મોહથી પણ હારે તેવા ન હતા મોહ વિજેતા હતા સામાજિક ક્ષેત્રે તેમનું સગઠન એટલું મજબૂત હતું કે તેમને કોઈ હરાવી શકતું નહિ જેવા

બહાદુર હતા તેવા જ સૂક્ષ્મ તત્ત્વ અને ધર્મ સિદ્ધાંતના જ્ઞાતા હતા. નવતરવેલું જિજ્ઞાસુથી પાન થયું હતું. જીવ અજીવને સારી રીતે સમજ્યા હતા. જ્ઞાન પ્રમાણે તેમનું આચરણ પણ હતું.

વરણે વચ્ચે ગુરુદેવના બહેર પ્રવચન થતા હતા. વર્તમાન સ્થિતિમાં માનવનું કલ્યાણ જો વિષય પર બહેર બ્યાખ્યાન આપ્યું. બહેર જનતા તથા જોહિસર વર્ગે વિશાળ પ્રમાણમાં લોક ઉઠાવ્યો. ચાર દિવસીએ ગુરુદેવના ચરણોમાં વિધિવતરીતે મત સ્વીકારી ઠંઠાણ સારું તુગીયા નગરીના આવકોની મદદ અને કિયાના વધુન સાથે અજનતા સતીનું ચરિત્ર સાક્ષ્યતા બધા ઓવાઓને ઉત્કૃષ્ટ ભાવ આવી રહ્યા હતા. પ્રત્યેક અઠવાજિમાં જ ચાર અઠાઈ નવાઈ સમાધિ ભાવે નિપજ રહી હતી.

રાજકોટથી જોનશાળાના સચાલકો બાળક બાળિકાઓની દુકલિ લઈને વહીયા ગુરુદેવના દશનાથે બાળ્યા. તેઓએ વહીયા સમાજ સમક્ષ સારામાં સારો કામ્યક્રમ રજૂ કર્યો. બાર અનુભાવ (આઈટમ) બજવી બતાવ્યા. જેમાં દબાન દી શેઠનો સવાલ મુખ્ય હતો. ઉપરાંત ગામનો-બજનોની રેલમણેલ મચી-સી જૂનજ તૃપ્ત થયા. રૂ. ૧૪૦૦નું ઇનામ આપવામાં આવ્યું.

વહીયા બાલુમાંસ જાળ્ય રીતે ઉલ્લાસુ ત્યાં જાજ્યાન શાળા માટે ધોમાસા દરમ્યાન શોળો કરવામાં બાળ્યો, જેમાં ૨૫ ૫૦ ને ૧૦૦ હપિયાની શેઠજીય રકમો ભરાઈ ગઈ બીજી રીતે જ્ઞાન પુણ્ય કાર્યમાં પૈસાનો વરસાદ વરસતો રહ્યો. શ્રી કુલ મલભાઈ નીરાણી તથા શ્રી લવેરજીભાઈ ખાંભાવાળાઓ પૂજ્યશ્રીના દશ નનો વિશિષ્ટ લોક લીધો અને વિદ્યાલયના વિકાસ માટે અવસ્થિત વિચારણાઓ કરી.

આખું ચાતુર્માસ વ્યાખ્યાન વાણી, તપ ક્રિયાઓ, ૨૮
 પચ્ચખાણું, દાન પુણ્ય અને અતિથિ મન્દારથી જૂઠા ૪ મુખ
 બન્યું પૂજ્યશ્રી ચાતુર્માસ પછી પણ વડીયામા દોઢ માંસ
 વધારે રોકાયા મુખ્યત્વે રોકાવાનું પ્રયોજન ગુરુદેવના શરીર
 કારણ ઉપગત લગાતાર મોટી તપશ્ચર્યાનો ચાલુ પ્રવાહ અને
 તેના પારણા નિમિત્તે રોકાવાની વિશેષ વિનંતિ, પૂ ત શ્રી.
 માણેકચ દહા મની તિથિ ધામધૂમથી ઉજવાઈ. આ દરમ્યાન એક
 દિવસ માટે મહાપુરુષ શ્રી પુરુષોત્તમજી સ્વામી વડીયા પધાર્યા
 તેમના સ્વાગત અને દર્શનનો સૌને લાલ મળ્યો બહાવ દર્શ-
 નાર્થીના અને બહારના શ્રીસંઘોતુ વડીયા જૂઠા ૪ પધારવાનું
 થયું વડીયા સઘે ઉત્તમ કોટીનું આતિથ્ય દાખવી આગમનુકૂળ
 મન છતી લીધા કેટલાક દિવસ સુરગપરામા પૂજ્યશ્રીએ ક્રિયાઓ
 કરી શ્રી ભવાન કાળાભાઈ પચમીયાએ આ દરમ્યાન દીપા-
 વવામા ઉત્કૃષ્ટ ભાગ લખ્યો હતો પૂજ્યશ્રીએ દરમ્યાન ત્રિદા-
 રની તૈયારી કરી

।

મ. ઉજ્જવળાઈ સ્વામીનો સ્વર્ગવાસ

૬૫

વહીયા વાતુમંત્રિ પૂરું કરી ગુરુવર પીપળીયા સ્પર્શીને
મુજા પધાર્યા ત્યાં આવક સમુદાય બાવિક છે પૂજ્યશ્રીનું સુદર
સ્વાગત કરું તે દિવસે વહીયાથી ખબર મળ્યા કે નગરચોક
શ્રી જમૂતલાલભાઈ ગુજરી ગયા. ગુરુદેવના મન ઉપર ભ્રમી
જસર થઈ વહીયાના જાહેરલાલી ભર્મા વાતુમંત્રિમાં શ્રી
જમૂતલાલભાઈનો ભારે ઉત્સાહ હતો. પૂજ્યશ્રીનું જોમાસુ
કરાવવાની તમન્ના વર્ષોથી તેમના મનમાં હતી હુદરતે તે ભાવના
પૂરી કરી વાતુમંત્રિને પુરે લાલ લીધા ગુરુદેવે વહીયાથી
વિદ્વાર કર્યો અને બીજે જ દિવસે તેઓ પરલોક પ્રયાણ કરી
અપા. મણી જ વિલસણ ઘટના હતી

મ ઉજ્જવળાઈસ્વામીની તબિયત ખીરે ખીરે ખરાબ થઈ
રહી હતી પૂજ્યશ્રીના દશન કરવાની તેમને પ્રજા હમ્મશા હતી.
સાવરકુઠલા મહોંથી મહાસતીલના આત્માને યાતા પમાઠવાની
ગુરુદેવને જાણિલાયા હતી. પૂજ્યશ્રી નાના હતા અને જાન્યાસ
કરવા જાન્યા ત્યારથી જ શ્રી. મહાસતીલનો ઉપકાર હતો. વિવાર
વિમશમાં તેઓ સુદર સલાહ આપી શકતા. ગુરુદેવને મન
મહાસતીલ વિશે થયું જ સન્માન હતું તેઓએ ગુરુદેવને શ્રીમ
દશન આપવા પ્રાર્થના કરી હતી

કેટલાક જામોને સ્પર્શ કરી શ્રીમ ગુરુદેવ સાવરકુઠલા
પધાર્યા હોગે છે. હી સીધા જ મંજલિક કલા દશન દેવા માટે
પૂજ્યશ્રી સતીલના ઉપાસક પધાર્યા. મહાસતીલનું હૃદય જડ
અંડ જની ગયું તેઓ જાત્ય તપ્પર દેખાયા પરમ હમ પારના.

તેમણે ઘણા જ સાવપૂર્વક વદણા કરી સાતા પૂછી, દર્શન
દેવા બદલ ખૂબ જ ઉપકાર માન્યો.

પૂજ્યશ્રી ખાસ આજ નિમિત્તે કુઠલા પધાર્યા હતા
દિવસમા ત્રણથી ચારવાગ દર્શન આપી કેટલીક ધર્મ અને તત્ત્વ
હરેલી મમજૂતીવાળી વાતો કરી તેમના આત્માને શાંતિ અર્પી
આખો દિવસ આનંદમા ગદ્યા એક દિવસ આ રીતે પૂરો
થયો પછી એ દિવસ માહગી ખૂબ જ વધી ગઈ પૂજ્યશ્રીના
મનમા લાગ્યું કે તેમનો જીવનદીપ લથડીયા લઈ રહ્યો છે

ત્રીજે દિવસે કઈંટ સાતા બેવામા આવી મહારાજશ્રીએ
ચિન્તાગૂપ્તક આરે પ્રકારે જ્ઞાનાદિકની આલોચના કરાવી, સ યમી
જીવનનું સૂક્ષ્મ વિવેચન કરી લાગેલી ઈર્મરજને ખ ખેરવા ઊડી
સમજ આપી તેઓ ખુધુ ખૂબ જ ધ્યાનપૂર્વક સાલગતા ગયા
વિધિવત વદણા કરી પોતાના આત્માને સૂક્ષ્મ ધ્યાન યોગ વડે
પવિત્ર બનાવી શુરુદેવની વચન સરિતામા પોતાના આત્માને
લી જવી રહ્યા

ત્યારબાદ તબિયત થોડી નરમ ગરમ ચાલતી રહી પૂજ્યશ્રી
પ્રતિદિન જ્ઞાન લાભ આપતા રહ્યા ધીરે ધીરે શરીર પર
માહગીની અમર ફેલાઈ રહી હતી જીવન સત્ત્વ સૂકાઈ રહ્યું
હતું આત્મારામ પક્ષીરાજ જાણે પાખ ફફડાવવા માટે તૈયારીમા
હતો શરીરમા નબળાઈ જણાવા લાગી હતી શુરુદેવના મુખ-
મડગ પર ઘેરી વ્યયાની છાયા જણાઈ રહી હતી ગોઠલ
ગઝમાચી આવા દીપતા સાધ્વીજનો વિલય થવો તે ઘણું
કષ્ટપદ હતું તેમના ગયા પછી જવાબદારી વધે તેમ હતું

રાતના તેમના શરીરના લક્ષણો બદલાઈ ગયા હતા ઘડી
પગો ગણાવા લાગી હતી આરે બાજુ શિશ્યાવૃન્દ બેઠીને જી સ
પાક તથા અધ્યયન સલાખાવવા શરૂ કરી દીધા એક તરફ

ખહેનોએ નવકાર મંત્રનો જાપ શરૂ કરી દીધો. કાળ ડમલા
 ભરતો. આઝળ આવી રહ્યો હતો. આરે જાણુ ગમગીની અને
 ચુપકી છવાઈગઈ હતી. સૌના મુખમાંથી આસ્તે આસ્તે મહાવીર
 મહાવીર શબ્દો સરી પડતા હતા. તેમના શિષ્યાઓ અધ્યયન
 કરેલા કરેલા આજો પોછી સેતા હતા. ગળામાં દૂધો ભરાઈ
 જતો હતો. આવા મહાન સવમી ગોરાશીનો વિયોગ કંઈ
 કાળજીને પણ ભેદી નાખે તેવો હતો.

ધડીલાળનો કાંટો ૧૨ વાગ્યા પછી નીચે ઝુકતા એ ઉપર
 પહોંચ્યો. સૌના હૃદયમાં એક એકબે વેદનાનો ચીત્કાર સમાયો.
 ગુરુદેવ ત્યાં જાવે ઉપાસ્યના સ્વેદમાં નિશ્ચિત શબ્દો સાંભળ
 વાની આશંકા સાથે ઊભા હતા. એટલામાં સાંધીલના ઉપા
 મયમાંથી એક ગભીર સ્વર લહરી આરે તરફ પડવા પાડી
 રહી. જય જય નહા! જય જય નહા! ” ઝૂં ” શાંતિ શાંતિ
 ! શાંતિ ! ” એજ વખતે આ મંજળમય આત્માએ ધણુક ગુરુ
 દેહનો ત્યાગ કરી ઉચ્ચમન કર્યું. સદાને માટે સૌની વિદાય
 લઈ લીધી.

બીજે દિવસે સ્મશાન યાત્રા પહેલા જ નવમી જાગીયાર
 સુધી લગાતાર એ કલાકે ગુરુદેવે સ્વયંવાસી મહાસતીલના
 સમયમાં હૃદયવેષક આત્મિક વિવેચન કર્યું, ને ઘણું વૈરાગ્ય
 પ્રદર્શક હવે સદ્ગત મહાસતીલના શુષ્કોને ચાલ કરી તેમના
 જીવનચરિત્ર સમયે સવિસ્તર ધ્યાન આપી સમદાય અને
 સ્વાર્થ સમાજમાં તેમની કેટલી ખોટ પડી છે તે સમજાવ્યું.

તેમના શિષ્યા મંજળને સુધા શાંતિ, સમાધિરૂપ જીવન
 ચારિત્રમાં આઝળ વધવા ચલાઈ ગોરાશીનું અધિક ઝોર
 વધારવા હાઈકે જાવના પ્રગટાવી. એ વખતે ગુરુદેવનો જાપ
 પ્રવાહ આવરણના કવચને વીંધીને સ્વતા તલસ્પર્શી બની
 ગયો હતો. જતમાં દિવસત આત્માને અમર શાંતિ પ્રાપ્ત થાય

તે માટે સામૂહિક રૂપે શ્રીસઘ દ્વારા ગુરુદેવે પ્રાર્થના કરાવી,
અદ્ભુત સ્વર લહરી વહાવી

એજ વખતે મોટા રતિલાલજી મુનિ જેઓ બહાર વિહાર
યાત્રામાં હતા તે મહાસતીજીની બીમારી સાલળી ઉઘ્ર વિહાર
કરી આવી પહોંચ્યા હતા. મેળાપ થઈ શક્યો નહિ પરંતુ
અતિમ સમયનો ખમત ખામણનો સંદેશ તેમને ગુરુદેવે
સ્વયં કહી બતાવ્યો તેથી તેમને દિલાસો મળ્યો તેઓએ પણ
દિવગત આત્માની પરમ શાંતિ માટે લાવના વ્યક્ત કરી

ગુરુદેવે સ્થાવરકુડલા છોડ્યું આ વખતે નવા પ્રદેશમાં
વિચરવા પૂજ્યશ્રીની ઇચ્છા થઈ હતી ધાતરવડી નદીના કાંઠાને
અને અલગ બગલનો હર્યો પ્રદેશ ખૂદી વળવાની બાજુ તમન્ના-
હોય તેમ પૂજ્યશ્રી 'રાણુલા' પ્રતિદ્ધ રણિયામણા ક્ષેત્રમાં પગલા
ભરવા મડયા 'રાણુલા' ગળદ જ મમતાનો વિસ્તાર કરી રહેલ
છે રાણુલાને ત્રણ દિવસનો લાલ મળી ગયો મહુવા તરફ વિચરવા
ગુરુદેવનો અકલ્પ દેહીભૂત થયો

મહુવા એ સૌરાષ્ટ્રનું સમુદ્રતટ પર આવેલું અતિરમણીય
સ્થાન છે, જ્યાં શ્રીકૃષ્ણ અને મેઘારીના બગીચા માઈલો સુધી
વિસ્તાર પામી ગયા છે, રાણુલાથી કુભારીયા થઈ કુગર આવ્યા
ત્યાના ભાઈઓએ સારો સતકાર કર્યો જે દિવસ રોકાવાનું થયું

કુગરથી કુડાસ પધાર્યા કુડાસમાં પટેલ શ્રી લક્ષ્મણ
ગૌદાનીની ધર્મશાળામાં જિતર્યા ધર્મશાળાની અદ્દર એક શિવા-
લય છે આ આખી ધર્મશાળા તથા શિવાલય લક્ષ્મણ પટેલે
રૂપિયા ૨૩ હજારના ખર્ચથી બધાની આપેલ છે પૂજ્યશ્રીએ
આ પટેલના પરિવારની કાયરીમાં ખાસ નોંધ લીધી છે, 'મૂળ
તેઓ કેરાજાના રહીશ છે અહીં આવીને વિસ્તાર પામ્યા છે,
લક્ષ્મણ જેહાના ચાર પુત્રો (૧) રણુછોડ (૨) માવજી (૩) નારણુ

(૪) રામજી માતા ગુજરી ગયા છે, છતાં આખો પરિવાર એક સાથે સપીને રહે છે. ૧૨૦૦ વીંધા જમીન છે ૬૦ સેસો, ૪૦ જેટલા ગાય જળદ છે. વિશાળ પાકા મકાનો અને મોટું વડી-વાણું ફળી છે જગ્યા ઘણી સુદર છે. જેવીમા લાભજ વાર્ષિક એક લાખની હિપજ છે. ઘરના માણસો સાધુ-સતોની સેવા કરનાર છે. જૈન સાધુઓની રીત સારી રીતે બાળે છે. પરિવારમાં ક્યાવૃત્તિ અને સુજનતા દેખાય છે.

કુલસચી ગુરુદેવ 'મહુવા' પધાર્યા શ્રી. નારણ પટેલ મહુવા સુધી સાથે આવ્યા. મહુવા એ ધીકતું મથક છે. ૭ થર કપોળ જ્ઞાતાના છે. ૩૫૦ થર દેશવાસી જૈનના છે. ૩૬ થર સ્થા જૈનના છે. હયા શ્રીમાળી જ્ઞાતિના ૪૨૫ છે. વ્યાપારી કેમ ઘણી વિશાળ સંખ્યામાં છે. શાઈઓ બહેનો સામા આવ્યા. ગુરુદેવનું કવાગત કરી નવા કપાશરમાં ગુરુદેવની પધરામણી કરવી. ત્રણ મજલાનું સુંદર મકાન મળ્યું છે.

બીજે દિવસે મહુવામાં પૂજ્યશ્રીના પ્રવચન શરૂ થયા. આ નવું ક્ષેત્ર હોવાથી પ્રથમ દિવસ સંખ્યા બેઠી હતી. ધીમે ધીમે જનસંખ્યા વધતી ગઈ. દિવસના સમયે પૂજ્યશ્રી ફરવા નીકળતા. મહુવાના પ્રસિદ્ધ શ્રીકળના બગીચાઓનું નિરીક્ષણ કરતા. અહીં પૂજ્યશ્રી લગભગ ૧૦ દિવસ રોકાયા. તેઓએ મહુવાનું ને નિરીક્ષણ કર્યું. તે પર ઠીક ઠીક નોંધ કરી છે.

શેઠ રતિલાલ તારાચંદનો બાગ બેચેલ નિર્દોષપણે આલી શકાય તેવા રમતાઓ છે. અનેક વૃક્ષોથી ભરપૂર આકર્ષક બગીચા છે. એક જ આબારમાં આકુસ, પાથરી જમાદાર હતા. નાનીયેરીના વૃક્ષો ઘણા હતા. સેવધની સોપારી અને તેમાં અનેક પેટાબલિઓ હતી. લીલી ત્રાણની લતાઓ હતી. નવીન વૃક્ષ તરીકે પરદેશી નાળયો હતા. આના ફળ પેળા અને મૂઠી ટેવકા ચીટા હોય.

છે પેશાબના દરદીને આ ફળ લાભ કરે છે તેવું રક્ષકથી જાણવા મળ્યું ”

ખીલે દિવસે ‘રાત ખાગ’નું નિરીક્ષણ કરવામાં આવ્યું ” આખા અને શ્રીફળના વૃક્ષથી ભરપૂર ખાગ હતો ખગીયાની લખાઈ ત્રણ માઈલના વિસ્તારવાળી છે ઘેરાવે લગભગ દશ માઈલ હશે માલણ નદીમાધી નહેર વાળવામાં આવી છે ખગીયો ભેયા પછી પ્રકૃતિની લીલાના વધારે દર્શન થયા ત્યાંખાઠ માધવજી મોરારજીનો ખગીયો ભેયો તે પછુ ઘણો જ વિશાળ છે મહુવામાં આ રીતે ૪૦૦ જેટલા ખગીયા છે

આ ખધાનો તારેભે મેળવી ગુરુદેવે લખ્યું છે કે “દરેક ખગીયામાં ૫૦,૦૦૦ શ્રીફળ ઉત્પન્ન થાય છે આખા વરસમાં ૫૬૨ લાખ શ્રીફળ પાકે છે એક નાળીયેરી ૮ વખત ફળ આપે છે ૧૫૦ મુધી નાળીયેર ફળે છે

શાસ્ત્રીય દષ્ટિએ તુલના કરતા ગુરુદેવે લખ્યું છે કે “આ ખગીયાની રચના નિહાળતા તથા વનસ્પતિના પ્રત્યેક તથા સાધારણ ભેદ અને સ્કેધ મૂળ આદિ દશ બોલના વિચાર કરતા તથા તેમાં રહેલા વનસ્પતિના છવોના ચડતા ઉતરતા પાપ-પુણ્યના પ્રકારો અને કર્મ પ્રકૃતિના સેહોતુ ચિંતન કરતા વીતરાગદેવે ખતાવેલ વનસ્પતિ મળધતુ અનંત પર્યાયવાળું જ્ઞાન વિજ્ઞાન અનંત પરિમાણમાં છે, તેવી શ્રદ્ધામાં મચોટ શ્રદ્ધાનો ઉમેરો થાય છે અને આપણો આત્મા અનંત સ સારમાં આવી રીતે અનંત વખત તેના દ્રવ્ય, ક્ષેત્ર, કાળ, ભાવની સ્પર્શતા કરી આવેલ છે તે જ્ઞાન પ્રત્યક્ષગત થાય છે અને હવે તેવા ભવોમાં જહુ ન પડેતેનો ઉપાય પછુ એજ કે તે બધા છવોની નવ કોટીએ, ૮૧ ભાગાએ, ૨૪૩ પ્રકારે હિસા ન કરવી પડે તે જ છે

મહુવામાં લગભગ એક અડવાડિયા સુધી પૂજ્યશ્રી શાહાબ
કપોળ શાંતિના વડામાં બાહેર પ્રવચન થયું. બધી શાંતિના
શેઠીયાઓ સાંભળવા આન્યા હતા. ઉપદેશ બરાબર થતો. રહ્યો.
ખાસ કરીને ગુરુદેવ પંચારવાથી સ્થાનકવાસી સમાજની લાગણી
ખમ મત્તે ઢીલી પડી હતી તે પુનઃસતેજ બની ગઈ. સંભળુ
પુન સંગઠન કરવામાં આ મુ

ગુરુદેવે મહુવા સંઘની સ્થાપના કરી. સારી રીતે લાભ
આપી ત્યાંથી ખાસ તરફ જવા માટે પ્રસ્થાન કર્યું.

તુલસી શ્યામ અને ગીરદર્શન

૬૬

મહુવાથી ગુરુદેવ નેસવડ પધાર્યા શ્રી રતિલાલ તારાચ દના
ધર્મપત્ની શ્રી ગોદાવરીબહેન સુખર્ષી દર્શનાર્થે આવ્યા સાથે
તેમના પુત્ર શ્રી પ્રતાપરાય પણ હતા વૈષ્ણવ છતા તેમના
મનમાં ધર્મનો વિકાર ન હતો મહુવાથી પણ ઘણા ભાઈઓ
બહેનો આવ્યા હતા

નેસવડ છોડ્યા પછી શારદીકા, વડાળ, વીજપડી, ગોરડકા,
ગાધડકા, મીતીયાળુ વગેરે જ ગલના ગામોનો સ્પર્શ કરતા
ખાલા પધાર્યા આખો રસ્તો પ્રાકૃતિક દૃશ્યોથી ભર્યો હતો
પહાડી ઊંચા નીચા રસ્તામાં ચાલવાનું હતું વચમાં મીતીયાળુ
આવ્યું, જે ઐતિહાસિક જગ્યા મનાય છે અહીં મીતલપુરનામનું
શહેર હતું પર્વત પર કોટના નિશાન છે દરેક જગ્યાએ લોકોએ
સારી સેવા બજાવી

ખાલાને નવ દિવસનો લાલ મળ્યો દરમિયાન પ્રવચન થતા
રહ્યા ભક્ત જનોના હૃદય તૃપ્ત થયા પૂજ્યશ્રીના આગમનથી
બહેનો ભાઈઓએ અઠમ, છઠ, ચૌલા જેવી ૨૦ જેટલી તપ-
શ્રીયા કરી સારી રીતે પાળ્યા ઉજવાયા કુડલા દામનગર તથા
બગચરાથી દર્શનાર્થે ભાઈઓ આવ્યા હતા

બગોચા, ડેડાણ, ખડાધાર, પીપળવા, ભાણીયા થઈ તુલસી
શ્યામની જગ્યામાં પધાર્યા ડેડાણ સુકામ થયો ત્યારે રાજકોટ
અધ તરફથી બે ભાઈઓ ચોમાવાની વિનંતિ બર્થુ નિવેદન
પૂજ્યશ્રીના ચરણોમાં કરી ગયા ડેડાણથી ખડાધાર આવતા
રસ્તામાં અબાળાઈ મહાસતીજી તથા પ્રભાકુવર મ. વગેરે

ઠાણા ૩ લેગા થઈ ગયા. તેઓ ડેઠાણુ જતા હતા. ગુરુદેવને
 બેઈને આખમા આનુજો આવી ગયા ગુણવતા ગોશાળીની
 વિયોગાત્મક ન્યથા પુનઃજાગૃત થઈ બધા સતીજીઓ બાંધે
 છત્રદીન સાગી રહ્યા હતા ઈશન વહણા કરી પોતાના માગે
 આ ૧૭ વધ્યા

પીપળવામા ધાતરવડીને જૂનો ટીળો બેવા માટે ગયા
 પ્રાચીન ભાવનાના કેન્દ્રાક નિશાનો બેવા મળ્યા; ત્યારબાદ
 મોક્ષના નેશમાથી શ્રી જેઠસુરવાળા આત્મા તેમણે સતિને
 પોતાને ત્યાં પધરાવવા હાદિક ભાવ દેખા પેા ગુરુદેવ ત્યાં
 પધાર્યા સાથે પદર ભાઈઓ હતા સૌનુ ભાવણીનુ મ્વાગત
 કમુ તેઓને ત્યાં ઢોહસો લેસો હતી. દૂધમા શુદ્ધ તાડુ ધી
 રેડીને ઘોને છાલીયા ભરી ભરી દૂધ પાયા શુ નેસવાસીની
 સમૃદ્ધિ ! શુ ભક્તિ !

તુલસી-સ્થામ લૌગ દ્રવ્ય એક પ્રસિદ્ધ વિદ્યસ્થાન છે ત્યાં
 ગરમ પાણીના ઝરણા છે દૂર દૂરથી માત્રીયો અવારનવાર ત્યાં
 આવતા જ રહે છે પૂજ્યશ્રીને આ સ્થાન રસ્તામા જ આ પુ
 તુલસીસ્થામ નજીક આવતા મનુષ્યો કુઝરોની દુનીયામા ખોવાઈ
 જાય છે આરે બાબુથી પહોટો વચ્ચે પોતાને જુએ છે ક્ષિની
 નીચી ધારે વટાવતા સેજકી ના નાલા પર પહોંચવાનુ વન્યુ
 તે એક નાનુ ઝરણુ ૯ મોટી વારમા શવલ નહીના ઈશન
 ધધા વનપુત્રી જેવી તે જલમમૃદ્ધિ અલકૃત યનગન કરતી
 વહી રહી હતી

શવલ છે તા આગળ ખારીયી તુલસીસ્થામ જતી સ ક
 મળે છે જુરુવરે તે ન ક પર થઈ તુલસીસ્થામ તરફ આસ્થા
 ત્યાંથી બે માઈલ દૂર બીમબાથ નામની જગ્યા છે ત્યાં કુતી
 દેવીનુ મંદિર છે બગલમાં જ ૫૦ ફીટ લાંબા ૧ ફીટ જીઠા
 ને ૫ ફીટ પહોળા એક ધરતીનો બીરો છે કહેવાય છે કે

અબ્બુને અહીં લાત મારી જમીન ફેડીને કુંતી માતાને પાણી પાચું હતું. ઘોડીધાર પર થઈ તુલસીશ્યામ આવતા બિચી ધર્મશાળા દૂરથી દેખાય છે હીવ બેટના નગરશેઠ શ્રી કલ્યાણજી હીરાચંદે રૂા સોળહજારના ખર્ચે તે બધાવી છે

એ વખતે જગ્યામા મહત શ્રી રઘુનંદનજી તથા શિષ્ય પ્રેમજીવનદાસ હતા, સાજે તેઓ બહારથી આવ્યા, ત્યારે ગુરુ-દેવના સાનિધ્યનો લાભ ઉઠાવ્યો તુલસીશ્યામમા ગરમ પાણીના કુક તથા ઝરણા છે હજારો યાત્રીઓ તેને લાભ લે છે પૂજ્યશ્રીએ તેણે નિરીક્ષણ કરી ધારી તરફ વળ્યા સાહીયા, ઉબગીયા, વીરપુર, ખીયા થઈ ધારી પહોંચ્યા દશ દિવસનું શેકાવાનું થયું ૧૨૫ આયબીલની ઝોળી થઈ માનવરાહત માટે ૮૦૦નો ફાળો થયો ડાંગાવદર થઈ બગસરા પદાર્પણ કર્યું બગસરામા ૮ દિવસની સ્થિરતા થઈ, સારી તપશ્ચર્યા થઈ. ૬ વગ્ગી તપના પાટણા હતા બહુ સાગી રીતે ઉજવાયા માનવરાહતનો ફાળો મારા પ્રમાણમા થયો ૨૦૦ જેટલા અતિથિઓ આવ્યા હતા

સુશ્યામર, ભલગામ, બાબુડા, ઈશ્વરીયા થઈ બાવાની પીપળી આવ્યા અહીં દેટલીક બાબુવા જેવી હકીકતની પૂજ્ય-શ્રીએ કાયરીમા નોંધ લીધી છે ' આ ગામ ગિરિબાવાનું છે મૂળ જુનાગઢના નવાબ તરફથી હીરાગરબાઈને આ ગામ ભેટ મળ્યું હતું તેની ગાદીપર ૧૧ પેઢી સુધી ઉત્તરોત્તર ફકત પુરુષો જ આવતા બધા ૧૨ મી પેઢીએ દેવાગરજી આવ્યા તેઓ સંભારી બન્યા તેના બે પુત્રો થયા બળવતગરજી અને શાંતિગરજી બળવતગરજી બાળ પ્રજ્ઞવાળી રહ્યા સન્યાસ સ્વીકારી બહારમા એક બગીચો વગાવી તેમા નિવાસ કરે છે મીન રાએ છે માણ્યો સાથે બોલતા નથી એક સમય જ બોજન કરે છે ગઢમા દેવ દર્શન નિમિત્તે રાત્રીના દશ બજ્યા ૨૭

પછી જ આવે છે વેદાનુ નિરતર વાચન કરે છે કુલ પ્રજા
રાખ્યા છે ચક્રનના વૃક્ષો ૬૦ થી ૮૦ જેટલા છે તેઓને કુલ
વાનો શોખ હોવામાં અલગ અલગ કુલો ઉપર બેસે છે '
પૂજ્યશ્રી આ ચક્રન વાટિકા બેવા માટે પધાર્થી ત્યા બળવત
ગરુડ મળી ગયા, તબોબે સતીને બચ્ચો આદર કર્યો
ધાર્મિક ઉપદેશ સાંભળ્યો પૂજ્યશ્રીએ નીચે પ્રમાણે ઉપદેશ
આપ્યો.

આ બળવત નામ તમારું નથી. પણ અહીં રહેલા
પ્રાણી માત્રનું છે આ આત્મા અત્યારે રેલ સમુદાય છે તેમા
આત્માનુ વીજ રૂપ બળ, મનોબળ, વાણીબળ કાયાબળ-એ બધા
બળો શક્તિ રૂપે છે તે બધી શક્તિથી ન્યારી આત્મિક બળ
રૂપ એક શક્તિ છે ઉપરના ત્રણ બળ સાથે પૌદ્ગલિક વસ્તુ
મળીને બનેલ શક્તિ આપણુ ન્યવહારિક બળ છે માનવને આ
બધી શક્તિ આપણી છે તેમા તેનું પુરુષ બળ કામ કરી રહેલ
છે હવે શક્તિનો સહ ઉપયોગ તથા સમ્યગ્ દશન, જ્ઞાન ચારિત્ર
શ્રમા સરલતા, નમ્રતા સતીય જલસચક્રનું પાલન કરવામાં
સાચું પ્રયત્ન છે એ ઉપરાંત અનેક આત્મિક કુલોને કેળવવા
પ્રયાસ કરવો થટે છે

શ્રી બળવતગરુડએ આ વાત બધી ધ્યાનપૂર્વક સાંભળી
પૂજ્યશ્રીના ઉપકાર મા યે બીજા શાંતિગરુડ પરણેલા છે શ્રી
શાંતિગરુડએ શુક્રદેવની ખાસ સેવા બબલી રાત્રિના સમયે
વિશેષ નાન ચર્ચા માટે તેઓ આવ્યા હતા

બીજા પધરામણી થતાં શ્રીસચે હવે અનુભવેલા ત્યાં
પણ વરસીતપના પારણા હતા. બિન વિગી પૂજ્યશ્રીનું પારણા
પર અત્રમન થયું હતું પારણા થતા ઉત્સાહપૂર્વક ઉજવવામાં
આ લા સાથે સાથે નાની મોટી તપસ્યાઓ પણ થઈ રહ્યા

નકવાસી જગ્યા માટેનો તથા દયાકાર્ય માટેનો ખાસ ફાળો થયો લગભગ રૂા ૬૦૦૦ છ હજારની રકમ થઈ જેમા રૂા ત્રણ હજાર શ્રી હરજીવન કેશવજીએ વાપર્યા હતા રૂા ૧૫૦૦ જેવડ નાગજી તરફથી લખાવાયા હતા બહાર ગામથી ૪૦૦ જેટલા મહેમાનો આજ્યા હતા

મોણીયામા ગાંધી મોહનલાલ કાળાના ધર્મપત્ની મણી ખેનને વગ્સીતપત્નિ પારણ હોવાથી પૂજ્યશ્રી ત્યા ખાસ પધાર્યા બહારગામથી ઘણા ભાઈઓ બહેનો પણ આવી પહોંચ્યા, સારી રીતે ઉજમણુ થયુ માનવરાહત માટે રૂા ૫૦૦ વાપરવામા આજ્યા

વિસાવદરની ખાસ લાગણીને માન આપવામા આજ્યુ વિસાવદર શ્રીમધના ભાઈઓ ળરાળર હાજરી આપી રહ્યા હતા વિસાવદર પહોંચતા અગલબજલના સવો દર્શનાર્થ આવવા લાગ્યા ધારી શ્રીસઘ તરફથી ખાસ ચોમાસાની વિનંતિ થઈ વિસાવદર શ્રીસઘનો પણ એટલો જ આગ્રહ હતો ળગસરા શ્રીસઘે ઘણા માણસો સાથે દર્ગાનનો લાભ લઈ આતુર્મસની વિનંતી કરી વિસાવદરમા આનંદના પૂર ઉલરાતા હતા ધર્મંડરણી ખૂબ જ થઈ માનવરાહત માટે ફાળો ઠરવામા આજ્યો ખીલખા શ્રીમધનુ આગમન થયુ પ્રવચનમા કાળસરી, કુખા, માડાવડ, મોણીયુ, મોણુપરી, ઇશ્વરીયા ઉપરાત ળગસરા, ખીલખા અને જુનાગઢ આ ગામોના શ્રાવકો એટલે થયા હતા સાજના સરસઈથી શ્રીસઘના ભાઈઓ દર્શનાર્થે આજ્યા.

વિસાવદરને સારો એવો લાભ આપી પૂજ્યશ્રી વેરાવળ તર્ફ પધારી ગયા ગસ્તામા ગિરનુ જગલ પાર ઠરવુ પડયુ પૂજ્યશ્રી તથા નાના રતીયુનિ ઠા-ર પધારતા ત્યા મોટા રતી-લાવજી મડા ઠાણા ર લેગા થયા તેઓ આગળથી જ ત્યા પધારી

મયા હતા. ઘાટવઠમાં ખુબ જ ધર્મપ્રસાવના થઈ મોખી
 બલકુભાઈ પાનાચદ તરફથી શ્રી જયત વ્યાખ્યાન હોલ માટે
 રૂ. ૫૦ ૧ તેમના પુત્રના સ્મરણાથે આપવામાં આવ્યા. મત
 તપ સાથે પ્રમાણમાં થયા.

બારે ઠાણાએ તાલાળા મુખી સાથે વિદાર કર્યો ત્યારબાદ
 વિરજમુનિને આખની આખપના કારણે જ ગણના રસ્તે હજી
 પહોંતું હોવાથી તે સરસઈ પધારી ૧૫ ઠાણા ૩ વેરાવળના
 માએ આગળ વધ્યા વેરાવળ પદાવજી થતા શ્રીસુધમા
 હજીર જ વ્યાપી ગયો. દોશી બેઠાલાલભાઈ તથા શ્રીમતી ઇશ્વરી
 બહેને સબોટે ગીલમત આદવા સાથે સાથે બહેનો ભાઈઓએ
 અહમ પજરગી તપનુ આરાધન કરી સાત દિવસ પૂજ્યશ્રી
 રોકાયા. ધર્મની ધણી જ બાંહેબલાલી થઈ.

વેરાવળશ્રી પૂજ્યશ્રીનું મેદરડા અગમન થયું માત્ર મા
 સુધના જમ્યાળ થ ભાઈઓ બહેનોએ મુરુદેવની સેવા બદલી
 ચેરાવાઠ નજીક આવતા રૂ. ૫ જેટલા ભાઈઓ બહેનો સાથે
 આવ્યા હતા રસ્તામાં ગામેને પહોંતી લાલ મળ્યો. મેદરડામાં
 પૂ. જયચંદ્ર મ ની વિધિ મનાવવામાં આવી ૪૦ જેટલા
 અહમ થયા વીસાવદરનું ચોમાસું માન્ય થયું વધારાના દિવસો
 બહી જ વ્યતીત થયા. ૧૧ દિવસ બહી સ્થિરતા થઈ લાડીયા
 પાનાચદભાઈ તથા શ્રીમતી નવલજીએ અત્યુદયમત આદર્યું
 અહમવાળા બહેનોમાંથી કેટલાક આગળ વધતા એક નવાઈ બને
 ૭ અડાઈની તપસ્યા નિયમની બીજા પતીઓએ પણ શીલ
 મત લીધા.

મેદરડાથી વિસાવદર અગમન થયું રસ્તામાં ગામે ગામના
 આવક અવિહાણો એકત્ર થઈ જતા. જ્યાં પૂજ્યશ્રીની પધરામણી
 થતી ત્યાં થેળા જેવું થઈ જતું વીરજ મુનિ થેળા થતા ઠાણા
 ૪૦ ચોમાસું હોઈ વિસાવદર સહ ધર્મથેલો બન્યો.

૨૦૦૫ વિસાવદર ચાતુર્માસ અપૂર્વ આનંદ અને તપસ્યાની જડી વરસી

૬૭

ભારે ઉત્સાહ સાથે વિસાવદર ચાતુર્માસનો પ્રારંભ થયો. ચૌમાસી પાખીને દિવસે પદ પોષા સવર થયા અપાઠ વદિ ૨ પૂજ્યશ્રીએ વિધિવત્ શાસ્ત્ર સંભળાવવાનું શરૂ કર્યું. શ્રાવકે જીવનને સ્પર્શતા શ્રી ઉપાસકે દશાગ ઉપર પ્રવચન થવા લાગ્યા.

“ગણધર દેવની બળ સપત્તિ, રૂપ સપત્તિ અને શુભ સપત્તિ ઉત્કૃષ્ટ ભાવવાળી હોય છે આ સપત્તિ ત્રયને પ્રાપ્ત કરી તેઓ શામન પ્રભાવના વધારે છે કોઈ મહાન સમ્રાટ કગ્તા પણ ગણધર દેવોનું સુદયબળ ઘણું જ અડિયાતું હોય છે છતાં તેઓ પોતાની પુણ્યમયી સપત્તિનો પ્રયોગ પરમાર્થમાં જ કરે છે અર્થાત્ તે શક્તિથી સંસારિક ભોગમય જીવન તેઓ જીવી શકતા હતા, પરંતુ જ્ઞાન બળે કરી સજ્જમમય જીવન સ્વીકારી તે શક્તિનો ઉપયોગ શામન વલ્યાણ અને જનહિત માટે કરે છે અને ખરે જોજ ત્યાગ છે

શુભદેવના પ્રવચનમાં ત્યાગ અને વૈરાગ્યના પડલા પડલા માહતા તેઓ શાશ્વીય પાત્રોની ઉત્તમતાનું ઘણું ભગ્ય રીતે બ્યાન કરતા અને મનુષ્યની મહાનતાને પ્રેરિત કરતા પૂજ્ય શ્રીનું પ્રવચન હૃદયાત્મક વધારે ન રહેતું પરંતુ ઉપાહૃદયાત્મક અધિક રહેતું મકળ બ્યાણાતા ઉપાદેય તત્ત્વોને વધારે સ્પર્શ કરતા હોય છે હૈય તત્ત્વોનું અધિક નિરૂપણ મનુષ્યને નિરાશામાં ફેરી નાંચે છે, બ્યારે ઉપાદેય તત્ત્વોની પ્રસુબતા મનને ઉલ્લસિત કરી પ્રમોદમય બનાવે છે પૂજ્ય શ્રી ઉપાદેય ભાવોના અસ્પર્શ હતા

જુનાગઢથી રા રા જેઠાલાલ પ્રાગલ રૂપાણી, તેમની સાથે આરજી હકુમતના જેવેયા માહેના જોઈ શ્રી દુલ બલભાઈ જેતાણી વઘીયાથી નેમીદાસ શેઠ પતિ રાશનલાલજી વગેરે દશનાથે વિસાનદર આવ્યા જો વખતે જુનાગઢ સ્ટેટનું તાજુ પતન અને આરજી હકુમતનું પરાક્રમ સૌરાષ્ટ્રની જાણી મુખ્ય વિષય હતો. શ્રી દુલ બલભાઈ જેતાણીજે તેમા સક્રિય ભાગ (Active part) ભજ્યો હતો.

પ્રવચન પછી વઘીલ શ્રી જેઠાલાલભાઈજે પદર મિનિટ ઉદબોધન કરુ ત્યારબાદ શ્રી જેતાણીજે પૂજ્યશ્રીના દશનની મહત્તા દર્શાવી પોતાને મળેલ દશન-વહનના લાભની ધન્યતા જનુભવી છેવટે આરજી હકુમતે કરેલા કાયની રૂપરેખા દ્રુકમા બતાવી સૌરાષ્ટ્રના ઇતિહાસમા આ કાલિનું મૂલ્યાંકન શુ થયે તે ભવિષ્ય જ બતાવી શકશે તેવો ઉલ્લેખ કર્યો. જુનાગઢ સ્ટેટને હસ્તગત કરવા માટે જેટેલા સાહસના પ્રશંસા કરી શ્રી દુલ બલભાઈ જેવા કાલિ વીરોને પણ આકર્ષિત કરવાની ગુરુદેવમા ખૂબી હતી.

બપોર પછી પૂજ્યશ્રીના સાનિધ્યમાં વઘીયા જન વિદ્યા હય માટે વિચાર વિમર્શ સભા થઈ તેમાં જેઠાલાલભાઈ તથા શ્રી જેતાણી દુલ બલભાઈ મુખ્ય હતા, સૌરાષ્ટ્રની સામાજિક સ્થિતિને અનુકૂળ રહી ત્યાં શુ શુ કરવું હોય તેની ચર્ચા વિચારણા થઈ ગુરુદેવનું મુખ્ય કથન આ હતું.

વિદ્યાલક્ષ્યમાં ધાર્મિક જ્ઞાન સિદ્ધાંતશાળા ચાલુ બહાર ના ત્રણની બરાબર બેવરુલા હોવી જોઈએ કમિટીના પ્રમુખ ઉપપ્રમુખ મળી જાને સભ્યો સૌજો સાથે મળીને આ ત્રણના વિકાસ માટે પૂરતી કાળજી રાખવી થયે ૥ આ ત્રણ નથી તે કઈ નથી.

પૂજ્યશ્રી વહીયા વિદ્યાલય દ્વારા એક નવું સર્જન ગ્રાહ્યતા હતા તે સર્જન ગુણ્યત્વે જ્ઞાનત્મક અને ધર્મપ્રધાન હતું ધર્મને ફેરિના ખીખામાંથી એક નવા આકારમાં ઢાળવા માગતા હતા.

પ્રવચનમાં ગુણ્ય તથા ગણધર ગુરુઓની મહત્તાનું જ્ઞાન ચાલી રહ્યું હતું છત ક્રોધ, છતકષાય છત નિદ્ર, છતેન્દ્રિય જેવા મહાન વિશેષણોની કેટલાએ દિવસ સુધી વ્યાખ્યા ચાલતી રહી વિશેષ કરીને શ્રી સુધર્માસ્વામીનું ગુણાજ્ઞાન થતું રહ્યું સાથે ‘સીતા ભામઠળ’ પ્રમુખ પશુ વચાતો હતો જેમાં રસભયુક્ત કથાનક કહેવામાં આવતું હતું.

અઠાઈ તપની આરાધના શરૂ થઈ ચૂકી હતી નવ વ્યક્તિઓએ અઠાઈ તપ પૂર્ણ કર્યું હોવાથી પ્રાણુલાલભાઈને ત્યાં તપસ્વિઓના વાજતે ગાજતે પારણા કરાવવામાં આવ્યા ત્યારબાદ ૪૨ જેવા છઠની આરાધના થઈ ૪૨ છઠમાંથી ૨૬ વ્યક્તિઓએ પારણા કર્યા બચાદે ૧૬ વ્યક્તિઓએ એક સાથે અઠાઈ તપની આરાધના કરી, એક સાથે પારણા કર્યા.

જન્માષ્ટમીનો દિવસ સારી રીતે ઉજવાયો. પૂજ્યશ્રીએ કૃષ્ણ જન્મ વાત્રન કરી ભક્તિરસથી સૌના હૈયા છલકાવી દીધા સાથે સાથે જન્માષ્ટમીના પર્વમાં જુગાર રમતા અનેક લોકોને જુગાર ત્યાગ કરાવી પચ્ચઆણું કરાવ્યા જન્માષ્ટમીનું અસહી મહત્ત્વ સમજાવ્યું.

પર્યુષણ પર્વનો પ્રારંભ થતા તપશ્ચર્યાની સરિતા વહી નીકળી એકઠો ઉપવાસ, સવર, પોષા, છઠ અને અઠમની હારમાળાઓ લાગી ગઈ ઉપર્યુકત તપશ્ચર્યા તે પર્યુષણ પહેલા જ નિપજી હતી અઠાઈ તપની આરાધના માટે ભાવિક જનોના હૈયા ઉછળવા માડ્યા આ માગલિક ઉપાસના વચ્ચે ખીલખાથી તાર આવ્યો કે “મહાસતીજી ત્રગ્ધુવરબાઈ મ

કાળધમ પામ્યા છે આ સમાચારથી જરાપણ ગમગીની ફેલાય
તે પછી જ પૂજ્યશ્રીએ ફરમાવ્યું કે આવા સચમી આત્માના
મૃત્યુ પણ મહા મજબૂત હોય છે વિરહત આત્માના દેહ
વિલય બાળીન બાળ આત્માઓ ધર્મની વધારે ઉત્કૃષ્ટ જાવે
આરાધના કરે છે '

સવત્સરી દિવસના પાનાપર ગુરુદેવે એક સ્વતંત્ર નોંધ
ટાકી છે કે આ વષથી બોઠણ સપાઠના ફરક આમમા એક
પ્રતિક્રમણ અને ૨૦ લોગસ્સનો કાયોલસમ થયો.

પશુપણમા અઠાઈ નવાઈ અને ૧૧ થી ૧૫ ઉપવાસ
સુધી તપશ્ચર્યાના ઝડી લાગી ગઈ શ્રી નાના રતીલાલજીએ
ભાવપૂર્વક અઠાઈ તપત્તુ આરાધન કર્યું વીસાવહર શ્રીસંધનો
હવે માતો ન હતો સૌ ગુરુદેવના પ્રવચન સાંભળી ભાવ
વિશ્લેષ બન્યા હતા ધર્મ ઉપાસના કરી ગુરુચરણે ૥ ધરવુ
તવી ભાવનાથી જોતપ્રોત બન્યા હતા.

પ્રવચનમાં મુધર્મા સ્વામીના શુભોત્તુ વર્ણન થયા પછી
શ્રી. આજુદ આવકના અધિકારનો પ્રારભ થયો હતો. આજુદ
જેવી મદ્દાન હસ્ટી પ્રભુ મહાવીરના સપકમા આવ્યા પછી
કેવી રીતે શાસન સ્તંભ બની ગઈ અને પોતાના કસ્યાણ
માટે શ્રી આજુદ આવક કેવા યત તપ અને વૈરાગ્યની ઉપા
સના કરી અવધિનાન સપાદન કર્યું—તેનો જરૂર વિવશ
પૂજ્યશ્રીએ પીરખ્યો. શ્રી. આજુદ આવકની ધોર તપશ્ચર્યાનું
વજ્ર ન ત્રાણની ઓતાજનો મનોમન મદ્દાજલિ અર્પી રહ્યા.

વિનાયકદર ચાતુર્માસના દિવસ ધણી જ સચ્ચક રીતે વહી
રહ્યા. દશનાર્થીઓનું આગમન, સઘ વાતસલ્ય અને દ્વંદ્વજાનું
કામ તેા રાજેતા મુજબ આજુદ જ હતું બોઠણ અચળા
પ્રમે આમમાંથી શ્રીસંધના જૂથ પૂજ્યશ્રીના દશન માટે

ઉમટી પડતા હતા વિસાવદરને આગળે જાણે એક મોટા ધર્મ લગ્ન મહાયા હતા વિસાવદર શ્રીસઘની વ્યવસ્થા અને સુવક જૂથની સ્ફૂર્તિ ઘણી જ પ્રશસનીય હતી આગ-તુકને પૂરી સાતા ઉપજવવામા આવતી જાપોરના નાના મોટા રતીલાલજી મ વાચતા હતા

ભાવનગર શ્રીસઘે આવતા આતુર્માસ માટે ભારપૂર્વક વિનંતિ કરી જવાબમા ગુરુદેવે શેષકાળ આવવાની ભાવના બતાવી આતુર્માસ માટે ‘અવસરે’ એવો ઉત્તર આપ્યો ભાવનગર શ્રીસઘે ૫૦૧ રૂપિયા પરમાર્થ કાર્યમા વાપર્યા

વિસાવદર આતુર્માસ લગ્ન રીતે ઉજવાયુ વિસાવદર શ્રીમઘના ઘડવૈયા શ્રી ગોપાળજીભાઈ, શ્રી શામળજીભાઈ, શ્રી વલ્લભભાઈ, હરજીવનભાઈ અને ન્યાલયદલાઈ ગાઠાણીએ સમન્ત મઘના સહયોગથી આતુર્માસ હીપાવવામા અનન્ય લોગ આપ્યો વિસાવદર જેવા ગામમા નેવુ તો અઠાઈ થઈ હતી

કાર્તિક પૂર્ણિમાને દિવસે આતુર્માસ સમાપ્તિના ઉપલક્ષ્યમા ગુરુદેવજી વિશેષ પ્રવચન થયુ શ્રીસઘ વતી પૂજ્યશ્રીના અનન્ય ઉપદાગ માનવામા આવ્યો આતુર્માસ પછી ચોથે દિવસે ખીલખાથી વિહાર કરી પ્રભાટુવર મ ઠાણા ૩ વિસાવદર પધાર્યા પૂજ્યશ્રીના દર્શન કરી મતુષ્ટ વધા

ગુરુદેવ ૧૦ દિવસ વધારે રોકાયા કારતક વડિ ૧૦ને એક વિદાય મમારોહ થયો પ્રવચનમા ખાસ વિશેષ વ્યક્તિએ આમંત્રિત હતી ઉત્તર વિશાળના ડે કલેકટર, મામલતદાર, કારકુન કેશવલાલ દવે, રેલવે ખાણુમાહેજ, વિસાવદર સરકલ ઈન્સપેક્ટર ગમજીભાઈ પડયા તથા ગામના ખીલ પ્રતિષ્ઠિત સદગૃહસ્થો હતા વોગ ડાહજભાઈ દુર્ગમભાઈએ વિશેષ ભાગ લીધો હતો પૂજ્યશ્રીએ જનતા ભોગ અતિમ સદેશ આપતા ધર્મ અને

રાખના સળધેનો ઉદ્દેશ કરી મનુષ્યના કલ્યાણ ઉપર પ્રકાશ
નાખ્યો.

બીજે દિવસે સવારના ગુરુવરોનું વીસાવદરથી પ્રમથાન
થયું. સડકો અને રસ્તાઓ માનવમેદનીથી ઉતારાઈ ગયા.
પૂજ્યશ્રીના જયનાદથી મનન ખાલુ છિંકયું. વીસાવદરની કનતાએ
ભારે હૃદયે પુનઃ પધારવાની વિનંતિ સાથે વિદાય આપી.
ગુરુવરોએ મીઠા આશીર્વાદ સાથે સમગ્ર પ્રમાણું ઠંધું.

પાક્ષીતાણીનો પરિચય

૬૮

પૂજ્યશ્રીએ વિસાવદર છે.ડચુ સ્ટેશન પ્લોટમાં થોડો ઉપ-
દેશ આપી માગલિક સભાનાંચુ સત્તાધાર વળામણુ હતું જેઓ
સાથે ન ચાલ્યા તે રેલવે દ્વારા ત્યા પહોંચવાની તૈયારી કરવા
લાગ્યા વિસાવદર સઘ તરફથી જમણુવારીમાં વિસાવદરના ખીન્ન
ઢેટલાક ભાઈઓને ખાસ આમત્રણ આપવામાં આંચુ હતું
નિમ્નેઠ્ઠ ભાઈઓ સ્વામી વાતસલ્યમાં સમિલિત થયા હતા

શ્રી જનકરાય છાયા, ન્યાયાધીશ, શ્રી નીતીલાલ મામ
લતદાર, શ્રી પુરુષોત્તમ મોદી, ડોક્ટર શ્રી કેન્ડુભાઈ હેક કલાર્ક,
શ્રી ચીમનલાલ દેસાઈ ટોર મેનેજર બદલણભાઈ, કસ્ટમ
ઓફિસર, શ્રી બાબુસાહેબ રેલવે ઓફિસર, શેઠશ્રી વિજયદાસ
રણછોડલાલ ઠક્કર, શ્રી આલુદણુ પુરુષોત્તમ ઠક્કર, શ્રી દેવશંકર
નથુભાઈ, શ્રી ભાઈલાલ રતિલાલ, શ્રી મોહનભાઈ માડવીયા,
શ્રી રાજગોર, શ્રી રમુલભાઈ કાદરભાઈ તથા કાસમ કાળુભાઈ

ખપેરના પ્રવચન થયુ આ ભાઈઓએ પ્રવચનમાં પણ
હાજરી આપી હતી શેઠ શ્રી વિજયદાસ રણછોડભાઈ તરફથી
વાટકાનુ ઇનામ નિશાળના બાળકોને ન્યાયાધીશ સાહેબના હસ્તે
આપવામાં આંચુ પ્રસંગ ઘણો દેદીપ્યમાન બન્યો ૫૦૦ માણુએ
ખપેરે અને ૨૦૦ સાજના કુલ ૭૦૦ માણુસોનુ ભોજન થયુ
પ્રવચનમાં પૂજ્યશ્રીએ સીનેમાનાં અવગુણુ ૫૦ ભાષણુ આપી
એક વરસ સીને સીનેમાનો-ત્યાગ કરાવ્યો હતો સત્તાધાગ્ની
જગ્યાના મહત્તશ્રી લક્ષમણુ ભગતે સતોનુ હાર્દિક સ્વાગત
કરીને જ્ઞાન દાણ લીધો હતો

સતાધારથી પ્રેમપુરા થઈ સરસઈ પધાર્યા સરસઈ શુક્ર
 દેવની પધરામળીના પ્રતિક્ષા થઈ રહી હતી આવતા વેતજ
 પુત્ર્યશ્રીને અધિક રોકવા, તપશ્ચર્યાનો ઠાઠ બહેનોએ જમારી
 હીધા કુલ ૧૧ અઠાઈ થઈ નાના ગામમાં પશુ પક્ષ જેવો આનંદ
 બાપી મયો શાતાબહેને તો મોટે શીર સાગર કરી ઠળાશ
 બહાબો સરસઈથી મોજીયા પધાર્યા ત્યા પશુ એક અઠાઈનું
 પારણુ થયું મોજીયાથી આવડ રસ્તે બીલખા પધાર્યા ત્યા પુ-
 તપશ્ચર્યા મ ની તિથિ પનાવી થયેા તપ થયેા બ્રાહ્મ્યાન
 બરાબર થયું હું બીલખાથી જુનાગઢ પધાર્યા

જુનાગઢમાં બંને અઠમની પવરગીનો રંગ ભમી ગયેા
 ૬ જે/લા અઠમ થયા તેમાંથી ૧૩ બહેનોએ ઉપવાસ વધારતા
 અઠાઈ તપ નિષબલ્યા તેમને સહવી અમૃતલાલ આણુ હતી
 તરફથી પારણા કરાબ્યા અઠાઈ ઉપવાળા તરફથી કુલ રૂ. ૫૦૦૦
 ખર્ચ કરવામાં આ થા જેમાંથી રૂ. ૨૫ ૦ વહીયા વિવાહધને
 અપાયા જેઠાભાઈ વહીવના ઘેરથી શ્રીમતી અબાબેને તથા
 પ્રભાબેન ૧૧ ઉપવાસ અને કમ્પુ બા બેને ૬ ઉપવાસની આરાધના
 કરી સાત ૬ પતીઓએ શીશવત રત્નાકાર્યા ફાત્ત, પુવથ અને
 શુક્રદેવોની તિથિ નિમિત્તે સેકડો રૂપિયા વપરાયા

જુનાગઢથી મહારાજશ્રી જોશીપુરા આશ્રમભુવનમાં પધાર્યા
 ત્યાંથી વહાણને અપશ કયેા વિદ્યારમ્ય જુનાગઢના સુવકેા સાથે
 હતા અહીં રાજકોટથી સુવરાજકા શ્રી. જવેરજી દસાઈ દશ નામે
 આવ્યા જુનાગઢમાં નાચીબેન બગેજે આવિકાએ આવ્યા સીએ
 પ્રવચનનો લાભ લીધા રાણુપુ પધારતા વિદ્યારની દિશા બહારી
 મઈ બપોરના પ્રભાતુ વરખાઈ મ કાણા ૪ પધારતા તેઓએ
 શુક્રદેવના દશ નનો લાભ મેળવ્યો

વાવડીને લાભ બાપી શુક્રદેવ બરવાળા પધાર્યા તેારી
 થઈ અમરેલનો વસ્તો લીધા વસ્ત્રમાં અગલબગલના આવકેા

ખરાબર દર્શનને આવતા રહ્યા અને અમૃતભાઈ મ ને તેરીમાં ગુરુવરના દર્શનનો લાભ મળ્યો. અમરાપુર તથા બાવીસી બર વાળાને લાભ આપી અમરેલી આગમન થયું. અમરેલીને એક અઠવાડિયાનો લાભ મળ્યો. ગુરુદેવને નવા પ્રદેશ સ્પર્શ કરવાની ભાવના બગી પાલીતાણાના પ્રદેશમાં ક્યાં પછુ વિહાર થયો ન હતો. અમરેલીથી પૂજ્યશ્રીએ પાલીતાણાને નજરમાં લીધું.

મલ્લડી, લીલીયા, કુતાણા અને વેળાવદર થઈ ગારીયાધાર પધાર્યા રસ્તામાં અમરેલી, કુડલા તથા હામનગરના શ્રાવકો દર્શનાર્થે આવ્યા. અમરેલીથી ઝવેરચંદ પાનાચંદ જે પી તથા પ્રેમચંદ ભગવાનજી ખારા વગેરે ભાઈઓએ લાભ લીધો. સાવરકુંડલાથી ૫૦ ભાઈઓ બહેનોનો સઘ આવ્યો. દર્શન અને શ્રવણનો લાભ લઈ ૩૧ ૧૦૧ લીલીયા ઉપાશ્રયમાં આપ્યા.

વેળાવદરથી ગારીયાધાર પધારતા વિહારમાં તરુણો સાથે હતા કાળાવડથી શ્રી છગનભાઈ દોશી આવી પહોંચ્યા ગારીયાધાર દેરાવાસી જૈન ક્ષેત્ર છે તથા જૈન ઘર સત્સંગના અભાવે ઘણા વર્ષોથી દેરાવાસી બની ગયા છે. દશા શ્રીમાળી જ્ઞાતિની જગ્યામાં બે દિવસ રોકાયા ૧૦૦ થી ૧૫૦ માણસો પ્રવચનમાં આવતા હતા. સ્વાનંદવાસી પરિવારની ઠીકરીયું જે અહીં પરણી હતી તેમણે વિશેષ ભાવ બતાવ્યો. અત્રે બિગજતા ૫ શ્રી સુમતિ વિજયજી મ. ઠાણાર નો પરિચય થયો. ઘણા સરલ હતા.

ગારીયાધરથી પરબડી આગમન થયું ત્યાં પછુ મુખ્યત્વે દેરાવાસી જૈન ભાઈઓ તથા દશાશ્રીમાળી વૈષ્ણવ પરિવાર છે સૌએ સારી સેવા બજાવી શ્રી છગનભાઈ સાથે માનગદ થઈ ઘેટી પધાર્યા પાલીતાણાથી બે તરુણો સાથે આવ્યા અહીં શ્રી દર્શનવિજયજી ઠાણા ૪ બિગજતા હતા તેઓ ખાસ સમા-

મમ ન મેળવી શક્યા. અહીં વીસા શ્રીમાળી જૈનના ૨
 ધર તથા દશા શ્રીમાળી જૈનના ૧ ધર છે ખાસ ઠાઠ
 ભક્તિ ન હોવાથી શક્યા એ ચાર સત પ્રેમી વ્યક્તિઓએ
 લાલ લાલે સામદાયિકતાનું આપણું સત્વનું ખૂન કરે ॥

થેટીથી વિકાર કરી પૂજ્યશ્રી જૈન નગરી સિદ્ધક્ષેત્ર
 પાણીનાણા પધારા જીવન નિવાસ ધમશાળામાં ભિતર્યા પાણિ
 તાણામાં વીસા શ્રીમાળી જૈનના ૪૦૦ ધર અને દશા શ્રીમાળી
 જૈનના ૧૦૦ ધર છે બધા દેશવાસી છે સ્થાનકવાસી રહેતો
 થી સાત ધર છે (૧) એમ પી શાહ (રાજકોટ)ના પુત્ર
 નગીનદાસભાઈ ઈલેક્ટ્રીક એન્જિનિયર (૨) નેસહીવાળા જોષાજી
 લાધા દોશી (૩) ભાટેશવાળા એક ધર (૪) હાથસહીવાળા
 મગીયાનુ ધર (૫) આબરહીવાળા આલુદાસભાઈ (૬) ગોંડલ
 વાળા નવલકર ત્રિકમજી સ્થા જૈન સાધુઓને ખાસ આદર
 બુદ્ધિથી ત્યાના જૈનો ભેતા નથી

પૂજ્યશ્રીએ સિદ્ધક્ષેત્ર બાલાધમનું નિરીક્ષણ કર્યું ૧૦૫
 વિદ્યામાં જો મિલરુલ મુખીનો અભ્યાસ કરતા હતા એક
 ઠલાક ધાર્મિક શિક્ષણ આપવામાં આવે છે વાર્ષિક ૪૫
 હજારનો અથા આવે છે ૬ થી ૭ હજાર હિના આવે છે
 ૬ થી ૧૦ હજાર પાજના આવે છે તુલ્લી રકમ કાળા દ્વારા
 મેળવવામાં રહે છે ધાર્મિક શિક્ષણ બાળકો મધ્યસ્થ આવે
 મેળવે છે

શત્રુજય તળેટીમાં શ્રી સામરાનદસૂરીજી મહારાજે
 બધાવેળા આગમમંદિર ભેવા માટે ગુરુદેવ પધાર્યા આ ભવ્ય
 પ્રસાદમાં ૪૫ જૈન આગમો આરસ પદ્મરમાં દોતરીને લખવામાં
 આવ્યા છે તેમાં અગુરુઓ, ખુ લીલો પાપટિયો અને લાલ
 રંગ પૂરવામાં આવ્યા છે બજારમાં બીજું મંદિર છે તેમાં
 રહેતો નિમુકિતઓ ન દોતરવામાં આવી છે આ સહલ

આગમની તખતીઓ દીવાલમાં ચોટાડવામાં આવી છે આ મહત્વ પૂર્ણ મંદિર બનાવવાનું કુલખર્ચ નવ લાખ રૂપિયા થયું છે એમ ત્યારી બહુવા મળ્યું

અહીં ૩૨ જૈન ધર્મશાળાઓ અને ઘણી પાઠશાળાઓ છે પૂજ્યશ્રી વીરભાઈ પાઠશાળા જેવા માટે પધાર્યા બિહાર પ્રદેશના શ્રી હરિનારાયણુ યોગે ત્યાં સંસ્કૃત બહુાવે છે તેઓ વ્યાકરણાચાર્ય તથા ન્યાયાચાર્ય થયા છે આ સંસ્થામાં બે હજાર જેટલા હસ્તલિખિત શાસ્ત્ર છે આશરે રૂા ૫૦ હજારનું આગમ સાહિત્ય જેવા મળે છે ત્યાર બાદ બ્રહ્મચર્યાશ્રમ જોયો

ત્યાર બાદ પૂજ્યશ્રી “મુક્તિ કમલ જૈન મોહન જ્ઞાન-મંદિર પુસ્તકાલય જેવા માટે પધાર્યા બહાર રસ્તા પર બંધ્ય મકાન બાંધવામાં આવ્યું છે નીચે સાધુ મુનિરાજે ઉતરી શકે તેવો હોલ છે ઉપર પુસ્તકાલય છે ૧૦ દશ વિશાળ કબાટ ગોઠવવામાં આવ્યા છે ધૂળ ન બરાય તેવા એક સરખી રીતે ગોઠવાયેલા છે ૩૫૦૦ જેટલા હસ્તલિખિત ગ્રંથો અને શાસ્ત્રો છે ૫૦૦૦ જેટલા છાપેલા પુસ્તકોનો સંગ્રહ છે પાઠક નર્મદાશંકર બ્રાહ્મણ પુસ્તકાલયનું સંચાલન કરે છે.

પછી સ્ટેશન પાસેની શ્રી યશોવિજયજી જૈન ગુરુકુળ જેવા માટે જવાનું થયું કમળના શ્રી ચારિત્રવિજયજી મહારાજે આ સંસ્થા શરૂ કરાવી હતી સ ૧૯૭૨થી કમિટીના હાથમાં સોંપવામાં આવી અત્યારે ગુનિ ત્રિપુટી શ્રી જ્ઞાનવિજયજી, દર્શન વિજયજી આદિ આ સંસ્થા પ્રત્યે ધ્યાન આપે છે સંસ્થા સ્થાપિત થયા પછી ઘણા વિશાળ પાયા પર આગળ વધી ગઈ છે વાર્ષિક ખર્ચ ૭૫ હજાર થઈ જવા આવે છે ૧૫ હજાર સુબંધના મકાનોનું ભાડું આવે છે. ૧૫ હજાર વ્યાજની આવક છે ૨૫ હજારની ફી આવે છે લગભગ ૨૦ હજારની ત્રુટિ

પટે છે પગારદાર ૨૨ માણસો કામ કરે છે એ હજાર માસિક પગાર દેવો પટે છે વ્યવહારિક શિક્ષા સાથે ધાર્મિક જ્ઞાન આપવામાં આવે છે

સ સ્થાના નિરીક્ષણ પછી એક બહેર પ્રવચન રાખવામાં આવ્યું પૂજ્યશ્રીએ માનવ-ધર્મ પર સવા કલાક પ્રવચન આપ્યું આ સભામાં શ્રી હરિહરભાઈ (એક મેનેજર) શ્રી એવિહલભાઈ ડેપુટી કલેક્ટર ડોક્ટર આ બાવીસી શ્રી જોરા વરસિહ કવિ હાજર હતા તેઓએ પૂજ્યશ્રીને બિરદાવતા પ્રવચનને અનુકૂળ બોધાત્મક પ્રવચન કર્યા સભામાં સારી હાજરી થઈ હતી નાના રતિમુનિ પણ બોલ્યા હતા.

શ્રી નગીનદાસ પોપટભાઈ પાલીતાણા નરેશની બાવના પ્રમાણે પૂજ્યશ્રીને દશન દેવા બગલે તેહી ગયા ગ્રામથી દોઢ માઈલ દૂર હવાઈ મહેલમાં હરબારથી રહે છે તેઓએ નમ્રભાવે સામાન્ય વદન કમુ નાના રતાલાલભાઈ મુનિનું બીવ યયા પછી પૂજ્યશ્રીએ ધાર્મિક બોધ કર્યો કેટલીક હિંત ભરેલી શિક્ષાઓ ઉપદેશ રૂપે કહી સંભળાવી બાદ પાલીતાણા હરબારે ઉપદેશ સંભળી હવે બેકવ કર્યો રાજ્યસાહી હબદબા ભરેલો હવાઈ મહેલ બેચો જાસરે વીસ લાખનું ખર્ચ તે જમાના પ્રમાણે માનવામાં આવતું હતું

આ બહેર પ્રવચન બંને મુલાકાત બેઠવવામાં શ્રી નગીન ભાઈ જે નિનિયર મુખ્ય હતા હપતીએ ઉત્તરેટ સેવા બજાવી પૂજ્યશ્રીએ આ શબ્દો નોખ્યા છે બાળુભાઈ (નગીનભાઈ) ઘણા જ ધર્મપ્રેમી છે તેઓ અધિકથી અધિક સમય બચાવી સત સેવા કરતા હતા તેમની પૂરેપૂરી ઈચ્છા હોવાથી બહેર પ્રવચનનો પ્રિગ્રામ બેઠવ્યો હતો તેમના ધર્મ પત્ની માનકુ વર

બાઈ જેઓ ઉપલેટા શેક કુટુંબની પુત્રી તથા બગસરા મેઘાણી
પરિવારના ભાણેજ થાય ઘણા જ શાણા છે

પૂજ્યશ્રીએ પાલીતાણા જૈનતીર્થનું સારું અધ્યયન કર્યું -
પર્વતારોહણ ન કર્યું પણ માહિતી મેળવી પાલીતાણા પાત્ર
દિવસ રોકાઈને પ્રસ્થાન કર્યું

*

ભાવનગરનો શામળડાર

૧૯

પૂજ્યશ્રીનું નવભૂમિમા વિચરણ આજુબજુ હતું આ બાબતુ ચુકેદેવોએ કયારેય વિહાર કર્યો ન હતો. પ્રથમવાર જ આમનન હતું મોખડકા પધારતા થેનુ છ નદીની કુશિયાળી તરાર્થ આંખોને આનંદ આપવા લાગી શાંત બને મધુરભૂમિમા પગલાં માઠયા. વિહારમા ત્રણ ભાઈઓ સાથે હતા. (૧) શ્રી છગન ભાઈ દોશી ઠાણાવઠ (૨) શ્રી. છેદુભાઈ, વઘીયા (૩) શ્રી. રતિ ભાઈ પાલીતાણા બહી મૂર્તિપૂજ સમાજના ૧૨ વર છે શેઠ શ્રી. અમરચંદભાઈએ સૌનું સ્વાગત કર્યું.

મહાકા, કનાક ચર્ચને શીઠોર પધારવાનું થયું નાના આમોમા જૈનના બે થી વીસ મુખી થશે. એવા મળે છે ભક્તિ પ્રધાન વ્યવહાર કરે છે ગૌતમશ્વર તળાવ પોતાની શીતલકરીઓથી જનતાના મનને આનંદ આપે છે એ શીઠોર શહેરની શોભા ત્રિ રોશન પાસે જૈન ધર્મશાળામા થોડો આરામ લઈ ભારત ઇલેક્ટ્રીક મે યુ કુ લી ના બેસ્ હાઉસમાં નિવાસ કર્યો આ કારખાનુ સ્થા. જૈન શ્રી રંગીલદાસ હરજનંદ દેહાદારીનું છે.

આમમાં શ્રી. રામવિજય મુરીશ્વરના શિષ્ય ધર્મ વિજયભાઈ મ. ઠાણા ૪ વિચરતા હતા તેમની સાથેની મુલાકાતમા અર્પો કલાક વાતલાપ થયો.

બીજા જોઈ વૃદ્ધ સત શ્રી. શાંતિવિજયભાઈ ત્યા બિરાજતા હતા આંખે તકલીફ હતી. તેઓએ ફરીયાદ કરી કે “બહી થોડા દિવસ માટે પણ જે સાધુઓ આવે છે તેઓ જરા

પણ સાતા ઉપબવતા નથી ફક્ત પાત્રા જ સરી જાણે છે, પૂજ્યશ્રીએ કર્મોદયની પ્રબળતા ખતાવી શાંતિ માટે આશ્વાસન આપ્યું શીહેરમા દેરાવાસી ૫૦ ઘર છે જ્યારે લોકાગરથ સ્થા જેનના ૧૫૦ ઘર છે ભાવનગરથી ૧૨ વ્યક્તિ પૂજ્યશ્રીના દર્શનાર્થે આવ્યા સૌ શ્રી રંગીલદાસને ત્યા સ્વાગત પામ્યા

રાજપરા પધારતા ખોડીયારનું વિશાળ તળાવ દૃષ્ટિગોચર થાય છે અહીં શ્રી ભાઈલાલભાઈએ સારી સેવા ખબવી તેમના ધર્મપત્ની વિજયાબેન ઘણા જ સરકારી જીવ છે તે દેવસીભાઈ તલસાણીયાના સુપુત્રી થાય છે અહીં રાજકોટવાળા એમ પી શાહે દર્શનનો લાભ લીધો

ભાવનગરના નિકટવર્તી ગામ વરતેજ પૂજ્યશ્રી પધાર્યા અહીં ભાવસાર જેન ભાઈઓના ઘર છે ખરેખર ભાવ ભરેલા ભક્તિવત હોય છે વિહારના ભાઈઓનું પણ હાર્દિક સ્વાગત કર્યું ભાઈશ્રી સાકરલાલનો જીવો વ્યવહાર નેઈ ચેકશ્રીછગનભાઈ ઘણા જ રાજ થયા

એક દિવસની સ્થિરતા થઈ ભાવનગરના ભાઈઓ-બહેનો આવતા જતા રહ્યા ભાવનગર સ છે લઘ્ય સ્વાગત કર્યું તખ્તેશ્વર ખ્લોટ ભક્તિ ભાગમા એટાહ સ પ્રદાયના શ્રી માણેકચદણ મ ઠાણા ૬ ખિરાજતા હતા ત્રણ ઠાણા સાથે પધાર્યા હતા પૂજ્યશ્રી સ્થા જેન પૌષધશાળાના ઉપરના ભાગમા ખિરાજયા નીચેમા ઉમેદગદળ પુસ્તકાલય છે ભાવનગર આમ ખરવાળા સ પ્રદાયનું ક્ષેત્ર છે વિહારી ભાઈઓ ભાવનગર શ્રીસઘની ભક્તિ નેઈને ખૂબ જ હર્ષ પામ્યા

ખપોર પછી પૂજ્યશ્રી ભક્તિ ભાગમા પૂજ્યશ્રી માણેકચદણ મ ના દર્શન માટે પધાર્યા તેઓએ પૂજ્યશ્રીનું ઉમળકા લયું સ્વાગત કર્યું પોતે તપસ્વીજી માણેકચદણ મ સાથે

હતા ત્યારે સોરઠમાં જે પરિવહો ભરેલા વિહાર કર્યા હતા અને ત મહારાજનો જે પ્રભાવ જોયો હતો તેની વાતો કરી. ઉપરાંત કેટલીક જ્ઞાન ધ્યાનની વાતો થઈ

ભાવનારમાં સ્થા જૈનના ૪૫૭ ઘર છે પ્રતિદિન પ્રવચન થયા પૂજ્યશ્રીના અણુગોષ્ઠ વચનપ્રવાહથી જનતા આકર્ષિત થઈ જનસંખ્યા પ્રતિદિન વધવા લાગી ભાવનગર પ્રથમવાર જ મહારાજશ્રીનું બાજમન થયું હતું પ્રાણશુરની ચૈતન્ય તવાણી પ્રવાહમાં સ્નાન કરવાનો આ પ્રથમ પ્રસંગ હતો.

શ્રી. રામજીભાઈ વીરાણી, શ્રી યુનીલાલભાઈ વોરા વગેરે રાજકોટ સંઘનું પ્રતિનિધિમંડળ શ્રી માણેકજીદાસ મ. ને ચાતુર્માસની વિનંતિ કરવા બા મુ શુરુદેવ અવારનવાર પૂજ્ય શ્રી માણેકજીદાસ મ ના દશનાથે જતા હતા તેમના શિષ્ય સમુદાય પણ પ્રવચનમાં જરાબર આવતા રહેતા શ્રી શીવજીદાસ મ પધારતા શુરુદેવનું તથા તેઓશ્રીનું પ્રવચન સાથે જ થયું

ભાવનગર શ્રીસત્તે ચાતુર્માસ માટે જૂળજી ભાવભરી વિનંતિ કરી પૂજ્યશ્રી પ્રત્યે શ્રીસંઘના ભાવ જૂળ જ વૃદ્ધિગત થયા હતા. કેઈપણ સોગે ચાતુર્માસ મેળવવા ઉત્સુક બંધા હતા અક્રમ પચરબી તપનું અનુષ્ઠાન થતા પર અક્રમ થયા સોરઠ માંથી જોઈ જ અગળના બાસ જોયોના આવકો સમુદાયે દશનાથે આવતા તેઓએ તપસ્વીઓને લલાચી વગેરે કરી જૂળ જ લાલ લીધો. શ્રી મોલીભાઈ મ. છોજે સાત ઉપવાસની તપસ્યા કરી નાનો ખીચસાગર બારાખો. પૂજ્યશ્રીએ વિધિવત આલોચણ કરાવી.

શુરુદેવ જરાબર પૂજ્ય માણેકજીદાસ મહારાજના દશન કરવા જતા રહેતા શ્રી માણેકજીદાસ મ. પાટપરબી પડી જતા બંધા પાસે ઘાટ લાગી વૈદ્ય પાસે પાટો બંધાવવો પડ્યો શુરુ

દેવ આ બિના જાણી તુરત સેવામાં પહોંચી ગયા સારી રીતે પાટો બધાવ્યા પછી દશ વાગે સ્વસ્થાને પધાર્યા

સોનગઢમાં 'ચારિત્ર રત્નાશ્રમ'ના અધિષ્ઠાતા શ્રી કલ્યાણજી મ શુરુદેવને મળવા માટે આવ્યા કેટલાક જૂના સન્મરણ તાબ થયા જેમણે શ્રી જયચંદ્ર મ ની કચ્છયાત્રા પછી એક ભાવપૂર્ણ પત્ર શુરુદેવની સેવામાં લખ્યો હતો તે આજ કલ્યાણજી મ હતા

શ્રી પ્રભાભાઈ મ ઠાણા ર આ જાણુ વિહાર કરતા ભાવનગર શુરુદેવના સાનિધ્યમાં પધાર્યા સીધા શુરુદેવના દર્શન કરવા અને માનસિક આસળવા પ્રથમ ઉપાશ્રયમાં આવ્યા, પૂજ્યશ્રીએ વિહાર સંબંધે સાતા પૂછી મહાસતીજી મડળ દર્શન કરી ધન્યતા અનુભવી રહ્યા

શ્રી ઉમેદચંદ્ર મ નો હસ્તલિખિત શાસ્ત્રોનો પુસ્તક જ હાર જેવા માટે શુરુદેવ પધાર્યા આ ગ્રંથ જ હારના વિષયમાં પૂજ્ય શ્રીએ નિમ્નોક્ત નોંધ લખી છે “અમુક ખાસ ગ્રંથો અને સૂત્રો છે બાકી થોડકા સ્તવનો વગેરેના પૂરા, અધૂરા અને કોઈ મેળ વિનાના પુસ્તકો છે જે જે આવક કાર્યકર્તા હતા, તેને હસ્તક હોવાથી જેને જેમ ઠીક પડ્યું તેમ લઈ ગયા અને માધુ સતોને ગ્રંથો આપી દીધા આમ આઠા પાછા કરી નાખ્યા

બીજે દિવસે 'આત્માનંદ જન સભા'નું નિરીક્ષણ કરવાનો પ્રસંગ મળ્યો. સવત ૧૯૫૨માં આ સંસ્થા સ્થાપિત થઈ અત્યાર સુધી પ્રાચીન પુર્વાચાર્ય કૃત ૧૮૦ જેટલા પુસ્તકો રૂપાવીને પ્રકાશિત કર્યા છે સભા અન્તર્ગત એક વિશાળ

પુસ્તકાલય છે હસ્તલિખિત ગ્રંથો ૧૭૩૮ છે છાપેલા પુસ્તકો
લગભગ ૬૨ હજાર ૫૫ તાકપત્રના થોડા નમૂના છે તાકપત્રની
લગભગ ૧૪ ૫૦ અને ૨૫ હજ છે જૂનું હસ્તલિખિત પુસ્તક
વિક્રમ સવન ૧૪૫૧નું છે નમસ્કાર મહાત્મ્ય નવો બેવુ નામ
છે કુલ ચાર થાતા છે તેના લેખક શ્રી સિદ્ધસેન દિવાકરજી છે
આ ઉપરાંત પૂજ્યશ્રીએ યથોપયોગ્ય અવમાળાનું પણ નિરીક્ષણ
કયું

પૂજ્ય ગુરુદેવને લાગ્યું કે મહાસતીજી પ્રભાકુવરબાઈના
બ્યાખ્યાનનો લાભ ભાવનગર સધને મળે અને તેની વિદ્યતાનો
જમાલ આવે તેથી પૂજ્યશ્રીએ તેમને પ્રવચન આપવા માટે
આજ્ઞા કરી શ્રીસંઘે પણ વિનંતિ કરી હતી

ભાવનગરનો શેષઠાળ પૂરો થતા પ્રસ્થાનનો સમય
આયોગે શ્રીસંઘે પોતાની વિનંતિ બાહુ રાખી ૪૦ સહી કરી
ગોંડ સહ ૫૨ વિનંતિ પત્ર લખ્યો માસ્તર શ્રી જામુતલાલ
શાહે આ પ્રવૃત્તિમાં ઘણો જ ભાગ લીધો પ્રસંગોપાત ભાવણ
કરી શ્રીસંઘને જૂજ જ ઉત્સાહિત કર્યો પૂજ્યશ્રી પ્રત્યે માસ્તર
શાહેની નિષ્ઠા જૂજ જ વધી હતી

શ્રીસંઘે વરતેજમાં વળામણનો પ્રાજ્ઞામ રાખ્યો હતો
ભાવનગરમાં છેલ્લા ૩૦ શ્રી ૩૫ વરસ થયા આ જાતનો કામ કેમ
થયો જ ન હતો સાસા સાસા સતો પધાર્યા હતા પરંતુ પ્રેમ
લક્ષિતનો આ જાતનો ઉમળકો ઉભરાયો ન હતો ગુરુદેવની
પ્રભાવક વાણી સોના હાથને બાકી લેતી શિવલાલજી મહા
રાજ ઠાણા ૪ વિદાય સમારોહમાં પધાર્યા પૂજ્યશ્રીએ આ
મુનિરાજેને યથાયોગ્ય વદન કરી સુખસાતા પછી માનલિક
થવણ કયું શ્રી પ્રભાકુવરબાઈ મ. વજેરે ઠાણાઓ પણ વળા
વવા આ સા હતા માનલિક સલામ શ્રીસંઘે પ્રભાકુવરબાઈ
મ. ને બાહુમાંસ માટે જૂજ જ આવજારી વિનંતિ કરી.

સૌ પાછા ફર્યા ગુરુદેવ વરતે જ પધાર્યા ૩૦૦ ભાઈઓ
 બહેનોએ ત્યાં લાભ લીધો સ્વામી વાત્સલ્ય શ્રી વલ્લભદાસ
 ફૂલચંદ તરફથી કરવામાં આવ્યું હતું. પૂજ્યશ્રીએ ભાવનગરનો
 સારો એવો અનુભવ મેળવી લીધો આ તેઓશ્રી માટે નવું
 ક્ષેત્ર હતું ભાવનગરની ભાવભક્તિ ગુરુદેવના મનમાં સચિત
 રહી આતુર્માંસ માટે સુક્ષેત્ર માલૂમ પડ્યું બરવાળા સપ્રદાયનું
 ક્ષેત્ર છતાં સાપ્રદાયિક મમત્વ ન હોવાથી ગુણી સતોનો લાભ
 શ્રીસંઘ મેળવી શકતા હતા.

ભાવનગરમાં શહેર ઉપરાંત વડવા, માણેકવાડી, કૃષ્ણનગર
 તખ્તેશ્વર, નવાપરા, કાસરીયા આદિ પરાઓ છે જ્યાં સર્વત્ર
 સ્થા જૈન વધતા ઓછા અશે વમેલા છે વધારે ભાગે કથા
 શ્રીમાળી ભાઈઓ, જૈન સંઘને આવક સારી છે છેલ્લા કેટલાક
 વર્ષથી સ્થા જનો ધર્મભાવના અને ધર્મક્રિયામાં પછાત પડી
 ગયા છે પર્યુષણના દિવસોમાં મુરકેલીથી બે ચાર દિવસ હાજરી
 આપે છે પૂજ્યશ્રીના પધારવાથી જાગૃતિની એક નવી લહેર
 આવી ગઈ પૂજ્યશ્રીની વિદાય સમયે નિમ્નોક્ત ગીત ગવાયું
 “પારસમણિ ઓ પૂજ્ય પ્રાણુલાલજી મુકુટમણિ મુનિરાજેનાપુત્ર
 પધારજો પારસ૦

“પાવન કીધી પૌષધશાળા ભાવેલાતણી, ઉપકૃત કીધો મધ રહી
 શેષકાળ જો પા૦

“ઘડતર કરીયું શીલપી બની શાણા તમે, પ્રગટાવ્યો કઈ અમ
 હૃદયમાં ભાવ જો પા૦

“જનવાણીના અમૃત આપે છાટીયા, છૂટે હાથે લીધા દિવ્ય
 દાન જો, પા૦

“અનુપમ ઉપકાર અમપર આપનો, દિસત જેની ડહી આક્રી ન
 અકાય જો પા૦

“સકલ સંઘની સકલ વ્યક્તિ બોલી રહી, વદન હોજો વારવાર
 હંઝાર જો પા૦

“સકલ સંઘવતી મુનિવં વિનિત આપને, આતુર્માંસ માટે વહેલા
 પધારજો પારસ૦

ભાવનગરથી પ્રસ્થાન અને પુન ભાવનગરમાં

૭૦

ગુરુદેવે પ્રસ્થાન કર્યું ભાવનગરના આવક મમુદામને ઘણી મોટી આશા જ ધાણી હતી. ગુરુદેવ ભાવનગર ક્ષેત્રથી ઘણું જ સત્કૃત ઘડિત વિદ્યાર કરી રહ્યા હતા. પૂજ્યશ્રી શિવભાઈજી સ્વામી તથા મહાસતીજી મહાજાએ આઈલિ વિદ્યારમાં સાથ આપી પરાવૃત્ત થયા. ગુરુદેવ ઠાણા ૩ વરતેજ પધાર્યા.

વરતેજમાં વલ્લભદાસ કુલશક તરફથી વળામણાડુ આયોજન હતું ૨૦૦ થી અધિક સંખ્યામાં આવક સમુદાય વિદ્યારમાં સામેલ હતો. આ રીતનો વળામણાડુ ન્યવહાર ભાવનગર શ્રીમદ માટે સવપ્રથમ પ્રારંભ થયો હતો. ગુરુદેવના પ્રભાવે સૌના મન છત્તા હતા.

વરતેજથી શીઠોર આગમન થયું ત્યાં શ્રી રાજીવદાસ બાઈના કારખાને ઉત્તરવાડુ થયું વિમાવહરના ચારભાઈજી. વિદ્યારમાં સામે હતા. રાત્રિના શ્રી છબીલદાસ બાઈજી ધમ ધર્મમાં ભાગ લીધો. જનશાસનની ઉત્પત્તિ સભાએ તેઓ ઘણો લિટો રસ પરાવૃત્ત હતા. પૂજ્યશ્રીજી સમાધાનકારી રીતને વધારે મહત્વ આપ્યું.

પૂજ્યશ્રી શીઠોરનો સ્પર્શ કરી સોનગઢ પધાર્યા. શ્રી ઠક્કાજીજી બાપા ભાવનગર આવ્યા ત્યારે સોનગઢ આવવા અને પોતાના આશ્રમમાં નિવાસ કરવા માટે ઘણો જ આશક કરી ગયા હતા. સોનગઢ પહોંચતા તેઓ શ્રી ભૈવા માટે સાથે આવ્યા. પૂજ્યશ્રીજી તેમને ત્યાંજ સ્થિરતા કરી. તે આશ્રમનું

નામ છે “ મહાવીર આગ્નિરત્નાશ્રમ આશ્રમમા દવા કરાવવા નિમિત્તે ઘણા પરિવાર આવીને રહે છે તેઓ સાધુ સતોની મારી મેવા બળવે છે

આહાર પાણી લીધા પછી ખપોરના ત્રણ સસ્થા જોવાને પૂજ્યશ્રીએ નિર્ણય કર્યો આ વખતે ગુરુદેવનું સ્વાસ્થ્ય ઠીક રહેતું હતું એટલે શરીરમા સ્ફૂર્તિ હતી સોનગઢ એક રીતે મસ્થામય ખની ગયું છે ત્રણ મસ્થાઓ આ પ્રમાણે છે (૧) શ્રી મહાવીર આગ્નિ રત્નાશ્રમ (૨) જન સ્વાધ્યાય મંદિર (૩) ઇય નિરોધક ઔષધાલય, છઠરી

શ્રી. મહાવીર આગ્નિરત્નાશ્રમ નિરીક્ષણ

તપગૃહીય પૂ આરિત્ર વિજય મહારાજ તથા વર્તમાન અધિષ્ઠાતા શ્રી કલ્યાણુજી મ ખને મળી આશ્રમ સ્થાપવાનું નક્કી કરતા રટેશનના ગ્સ્ટાપર જે મોરબી સ્ટેટને ઉતારે હતો તે ખરીદી લીધો ૪ વીધા જમીનમા આશ્રમ પથગએલો છે ઉપરાત દવાશાળા અને પુસ્તકાલયની ગોઠવણ છે એક ડેગસર ખાધવામા આવ્યું છે સગીતશાળા અને વીજળીઘર ખાધવામા આવ્યા છે અતિથિગૃહની ઘણી સુદર વ્યવસ્થા છે હાલ ત્યાં ૬૦ વિદ્યાર્થીઓ અભ્યાસ કરે છે પોતાની ગૌશાળા છે તેમા ૪૦ ગાયો પાળવામા આવી છે ખેતીનું ઉત્પાદન છે વીજળી ઘરમા પોતાનું જ નાનું એવું જનરેટર મેસાડયું છે થાણુ ગિલણની માથે વ્યાયામ, સગીત અને ધર્મશિક્ષણ ઉપર ખાત્ર ધ્યાન દેવામા આવે છે

આશ્રમની જગ્યા ઉપરાત ખીણ ૨૧ વીધા જમીનમા ખગીચો છે ૨૦૦ વીધા જમીન કૃષિ ચોખ્ખ છે જમીનનું ઉત્પાદન સરમ હોવાથી સસ્થા સ્વાશ્રયી ખની રહી છે દાન ઉપર જ નબળાની મસ્થા નથી સસ્થાનું વાર્ષિક ખર્ચ ૫૧૦૦૦

રૂપિયા થાય છે પૂજ્યશ્રીએ આ શિવાયની બીજી ઘણી બીજી વસ્તુઓનો નોંધ લીધો છે. અતમા ગુરુમહારાજે એક ખાસ નોંધ લીધો છે કે વિદ્યાર્થીઓમાં અધિકાંશ સ્થા જૈન છે. હારાએ છે જેને સૂક્ષ્મભાવે દેરાવાસી સમ્રાટ તરીકે વાળવા માટે સન્કાર આપવામાં આવે છે. ખરેખર સ્થા જન સમાજની આ મોટી નબળાઈ જ ગણાય. ધર્મ ગમે તે પાળે પરંતુ શિક્ષણ સંસ્થાના અભાવે પોતાના સન્કાર બદલવા પડે તે શુ જોઈ લાગ્યો છે?

સ્વાધ્યાય મંદિરનું નિરીક્ષણ

ગોટાક સમ્રાટના પુ. હીરાજી સ્વામીના શિષ્ય કાનજી મુનિ તરીકે સ્થા જૈન સમ્રાટ ગણાતો પામેલા (ઉમરાળાના રહીશ) તેઓએ પાછળથી અભિમાની વૃત્તિ, તલીલી પદ્ધતિ અને વિચારોના પલ્લવોને આધીન થતાં દિગ્ગજ સમ્રાટને મળતો પય શરૂ કર્યો. સોનાગઢમાં મહાનનો પાયો નાખી આ મતાની શરૂઆત કરી. પ્રથમ સ્વાધ્યાય મંદિર સવત ૧૬૬૪ માં બંધાવ્યું તેજ મંદિરમાં આગ્યાન વાંચે છે અને જોસરીના ભાગમાં રહે છે. ખીરે ખીરે તંબી પ્રકૃતિના માણસો એકત્ર થતાં આ પથનો નગવ્ય વિકાસ થયો છે તેમાં બધા દરવાજા બંધ થવાથી જૂજ જ પડ્યો પડે છે.

અતમા પૂજ્યશ્રી લખે છે કે

સોનાગઢની બધી વસ્તીને મહાવીર ચારિત્ર રત્નાશ્રમના કસ્યાલુજી આપણે જાણ વિશ્વાસ ઘણો છે. દિગ્ગજ મતાનું સાચી જ્ઞાન જાણવારો છે તેનાપર જાણ વિશ્વાસ નથી. તેમજ સન્કાર નથી. મહાનો બાપીને રહેતા અને મહેમાન તરીકે આવતા પરજામના લોકોથી તેનો રેખાવ છે.

આ બધું જોતા એક મુસમ્રાટમાંથી નીકળી પૌંડ્રલિક જાનક દેનાર (આત્માની વાતો કરી તેના જહાના નીચે) મોટો પાટો બોલે કર્યો તે સ્પષ્ટ દેખાય છે.

જીવંત હોસ્પિટલનું નિરીક્ષણ

અહીં ખાસ ક્ષય માટે હોસ્પિટલ બાંધવામાં આવી છે એકસરે હાઉસ, લયનાયક સાધનગૃહ, બીમારોના ખાટલા જેમાં રહે તે મકાન અને દવા આપવાનું મકાન—ખાટલા મકાનો બેયા

+ + x

ગુરુદેવની પધરામણી થઈ ત્યારે કાનજી મહારાજ યાત્રા નિમિત્તે બહાર ગએલા એટલે સ્વાધ્યાય આશ્રમમાં ગૂંચ્યતા છવાઈ હતી શ્રી કલ્યાણજી બાપાના આશ્રમમાં ખૂબ જ સાતા-ભિપજી આગળપાછળની ઘણી વાતો થઈ કલ્યાણજી બાપા કમ્પમા હતા ત્યારે ગુરુદેવના ગુરુદેવ શ્રી જયચંદ્રજી મ ના પરિચયમાં આવેલા તે બધી વાતોનું મીઠું સ્મરણ કરવામાં આવ્યું પૂજ્યશ્રીએ સોનગઢ છોડ્યું

સોનગઢથી ધાડકા થઈને ઉમરાળા આગમન થતાં ત્યાંની જનતાએ આનંદ અનુભવ્યો મહાવીર જયતિનો મગજ પ્રસંગ હતો આચાર્યવરની હાજરી થતા આનંદ અતિરેક થયો સહજ હતો શ્રી કલ્યાણજી બાપા ધાડકાને રસ્તે એક માઈલ સુધી સાથે આવ્યા હતા

ઉમરાળા સ્કૂલમાં બાહેર પ્રવચન આપવામાં આવ્યું મહાવીર જયતિનો પ્રસંગ કહી રીતે ઉજવવામાં આવ્યો, જામનગર તથા ભાવનગરથી ભાઈઓ દર્શનાર્થે આવ્યા તેઓએ જૈનશાળામાં ઇનામ આપી લાભ લીધો હતો ઉમરાળાથી લીમડી, ઇગોરાળા, માડવી ક્ષેત્રોને સ્પર્શ કરી ગુરુદેવ હસા જ કશન પધાર્યો... ત્યાં નવું દિવસની સ્થિરતા થઈ અહીં ચારે બાજુથી દર્શનાર્થે ભાઈઓ જહેનો લાભ લેવા આવી પહોંચ્યા સાવર-કુડલાથી ૫૧ માણસોનો સઘ આવ્યો દામનગરના ૧૦ ભાઈઓ ઉમેગઈ કેલીધરથી શ્રી મોરારજીભાઈ વગેરે ભાઈઓ આવ્યા બાદીના

આવઠો પલ્લુ પહોચ્યા. હસ્યા જ કશનમા આનંદ હૃત્સવ થઈ રહ્યો. મહુવાથી શ્રી બાલુભાઈનું આગમન થતા સૌના મનને ખૂબ જ આનંદ ઉપજ્યો. શ્રી બાલુભાઈ ગુરુદેવના ઘરણેમાં જનન્ય મદદા ધરાવતા હતા બુઢાગા પાસે હોવાથી ત્યાંના આવક સમ દશનામે આવી પહોચ્યો હતો. હસ્યા જ કશનના નાના બેવા સમુદાયને ધણો લાભ મળી ગયો. કુઠલા સમ તરફથી કુંડાલુ મધુ લેનશાગાને ઇનામ જપામુ.

હસ્યા જ કશનથી આવક થઈ ગુરુવજ બાબરા પધાર્યા ત્યાં રૂપ ધરને. સ્થા. લેન નમ્ર સમુદાય છે લેનતા કુલ જપ ધર છે બાબરા શ્રીસંઘે સારો બેવો લાભ લીધો. ગુરુદેવ ચિતળ પધાર્યા બાબરાથી ૧૨ માણસો વિકારમા સાથે હતા. ચિતળમાં હૃત્સાહ વર્તાઈ રહ્યો ત્યાં ડા. ધર સ્થા. લેનોના છે અને વખત મવચન આલેતુ હતું. એ લથી ભાઈ બુપતલાલ વેરામી ગુરુદેવ ના દશન માટે આવેલ તે બનારસ પૂ. તપસ્વીજી જગલવજી આ પાસે અકમાસ કરતા હતા તેમને તેમના માતૃશ્રીના વરસીતપ પર ઝોંડલ આવવાનું મધુ હતું ચિતળમા પાંચ મિનિટ લાવણુ કરીને ગુરુદેવના આશીર્વાદ મેળવ્યા. ચિતળથી ગુરુદેવે હઈડાને કપથ કરી જ અલમા પદાપણુ કમુ. અમરાપુર આક્રમીયા વગેરેથી આવક ભાઈજો વિન નિ બધે ત્યાં આલ્યા દશનનો લાભ લીધો. ગુરુદેવ અમરાપુરને લાભ હઈ કુઢાવાવ પધાર્યા.

વડીયા વરસીતપવાળા ભાઈજો જને બેનોને અને પાઠ શાળાને લાભ આપવાની દ્રષ્ટિથી વડીયા ક્ષેત્રનો કપથ કર્યો વડીયા ગુરુદેવના દુપાથી બેઠ મહાન ધર્મકે દ્રના રૂપમા પરિ વતન પામી રહ્યું હતું પૂજ્યશ્રીના આગમનથી વડીયાવાસીના મન ખીલી ઊઠતા હતા. બેઠે આ વખતે વડીયા નગર પર શોકની બેઠ થેરી છાયા ફરી વળી હતી. વડીયા ફરજાર શ્રી સુરજવાળા બેજો બધા ધર્મી માટે સ્વલ્પ સમાન હતા તેમના

કુવર શ્રીકૃષ્ણકુમારનું આઠસ્મિક અવસાન થતા વડીયાની જનતાને ભારે આઘાત થયો હતો. પૂજ્યશ્રી સ્વાગત સમારોહમાં થોડો ઉપદેશ આપી સુરગવાળાના દરબારગઢમાં નાના રતી-મુનિ સહિત પધાર્યા.

વડીયા પધારતા જ ભાવનગર શ્રીસઘના ભાઈએ વહલ-દાસભાઈના નેતૃત્વમાં આગામી ચાતુર્માસની વિનંતિ માટે ગુરુદેવના અરણ્યે આવી પહોંચ્યા તેઓએ ૫૦૧ રૂપિયા પાઠશાળામાં આપીને લાલ લીધો. ગુરુદેવને ભાવનગર ચાતુર્માસની આતરિક 'હા' પડાવી તેઓ જાણે ખૂબ જ ખુશ થઈ ગયા હતા. વડીયાથી લેવાયું પધાર્યા નવલખેનને વગ્ગીતપતુ પારણું હતું. ૧૦૧ રૂપિયા પાઠશાળાને અર્પણ કર્યા શ્રી દેવચંદ કપુરચંદ જેતપુર નિવાસીએ સળેકે શીલમત અગીકાર કર્યું. ૨૫૧ રૂપિયા પાઠશાળામાં દાન આપી લાલ લીધો.

વડીયા વધારે સ્થિરતા ન થઈ રાણપુર લેસાણુ વગેરે ક્ષેત્રોને લાલ આપી ગુરુદેવ જેતલસર જ કશન પધાર્યા દરમિયાન દેવદર-સ તરફથી શ્રી ધીરજલાલ તુગ્ગીયા ગુરુદેવની સેવામાં આવી ગયા ભારતીય સમસ્ત સ્થા સાધુ મઘ સંગઠનના પ્રશ્ન પરત્વે ચર્ચા થઈ ત્યાર બાદ રતલામ નિવાસી શ્રી સોમચંદ તુલસીભાઈ કેટલાક સદ્ગૃહસ્થો સાથે પ્રાતીય માધુ સમેલન ભરવાનો પ્રસ્તાવ લઈને આવ્યા. પૂજ્યશ્રીએ સૌતુ ચોગ્ય સમાધાન કરી શક્યતા હતી તેટલી ઉત્તર આપ્યો.

પૂજ્યશ્રીની એ નીતિ હતી કે વધારે પડતા આદર્શવાદમાં તણાઈ નહિ જેટલી શક્યતા હોય તેટલી જ વિચારણા કરવી જોઈએ. આ શક્યતાવાદ ક્રાંતિકારીઓને ક્યારેય સમજાયો નથી પરંતુ ધીર વ્યક્તિઓનું જીવનસૂત્ર જ શક્યતાવાદ હોય છે.

જેતલસર પૂજ્ય મહાપુરુષ જ્ઞાનાત્મા પકિતરત્ન શ્રી પુરુષો
તમજી સ્વામી બિરાજમાન હતા. ગુરુદેવે બિરાજમાન પૂજ્યશ્રી
ના દશન કરી તેમના ચરણે ફેટલાક દિવસ સ્થિરતા કરી. શ્રી
પુરુષોત્તમજી સ્વામીનાં તબિયત ઠીક રહેતી ન હતી ગુરુદેવે
સાત્ત ઈપબ્દથી

મને ધારિત્રાત્માનું મિલન થયું ત્યારે દશ નાથનિા સારે
જોવો પ્રવાહ ઉમળો ચીતલ જામનગર જેતપુર જુનાગઢ
વજ્રેશનો ૭૫ જેલો આવક સમુદાય દશન કરવા જાવો.
ગોજલથી ૩ જેલો ભાઈઓ બેનો પહોંચ્યા જો વખતે પૂજ્ય
શ્રીના સંનિધ્યમાં શ્રી પુરુષોત્તમજી સ્વામીની પ્રેરણા અતુસાર
આતુર્ભાસની સૂચી તૈયાર થઈ વચાળ સુદિ ૧૫ની આતુર્ભાસની
બહેરાત થઈ

ભાવનગરની ભકિતનો વિજય થયો. ગુરુદેવનું આતુર્ભાસ
ભાવનગર નીમાયુ જેતલસર જ દશનથી વિસાવહર અને સરસઈ
નાં ક્ષેત્રોનો વિકા થયો. સરસઈમાં ગુરુદેવની તબિયત નરમ
થઈ જતા ૨૫ દિવસ રોકાયા ત્યાંના આવક સમુદાયે અપૂર્વ
સેવા બજાવી પૂજ્યશ્રીજો તે દિવસોની ટાયરીમાં સરસઈ જેવા
મુખાકારી ક્ષેત્ર માટે ઉત્તમ શબ્દો લખ્યા છે ધાખખાન નાના
રતીનુનિ અપતા

વિસાવહરથી માંટવડ ઇત્યાદિ ક્ષેત્રોમાં ફરી ધારીમાં પદાપ લુ
કયુ ત્યાર બાદ સાવરકુડલાનો રમ્તો લીધો પાલીયાલુ થઈ
ગુરુદેવની ઇચ્છા ભાવનગર પહોંચવાની હતી સાવરકુડલા
પહોંચતા તો ચારે બાજુ જ્ઞાનદનુ ગોળુ ફરી નળુ હતું ભકિત
વત આવકોના સપકથી ગુરુદેવને પણ લાડી સાતા લિપજતી
હતી. ફેટલાક દિવસ કુડલા ક્ષેત્રમાં બસીત કરી પુના ગુરુદેવ
પદાર્થ તીથ ક્ષેત્રમાં જતાં જૈન ઇતિહાસની પ્રભુતાની કદર
નાજો સાકાર થતી જોઈ ગુરુદેવ સ્થા. માન્યતા અને સિદ્ધ

તમા સખત હતા એટલે સપ્રહાય માન્યતાનું ઝીણવટથી પાલન કરતા પરંતુ અતિહાસિક દ્રષ્ટિએ સારું એવું અધ્યયન કરતા પાલીતાણાની પુનિત ધરતીને સ્પર્શ કરી પુનઃ એજ રસ્તે થઈ પરતેજ પધાર્યા

ભાવનગરના ૧૬ બેટલા શ્રાવક ભાઈઓ પાલીતાણા સુધી ગુરુદેવની સેવામાં પહોંચ્યા હતા ભાવનગરના ચઠતા ભાવેનું સ્પષ્ટ ચિત્ર ઉપસી રહ્યું હતું ભાવનગરને આગણે ગુરુદેવના દર્શન થયા ત્યારે સ્થા જૈન સંઘે ખૂબજ ભીડી તૃપ્તિ અનુભવી પૂજ્યશ્રીએ ભાવનગર ઉપર બહુઈ પ્રભાવ પાથર્યો હતો

ભાવનગર ચાતુર્માસ સ ૨૦૦૬- પર્વ સાધનાથી સ ધ મહેઠી ઊઠયો

૭૧

પૂજ્ય ગુરુદેવને ભાવનગર પધારવા માટે હાલિ ક આગ્રહ હતા તે આગ્રહને માન આપી ભાવનગર જેવા દૂર ક્ષેત્રમાં ચાતુર્માસ માટે પધાર્યા જે થી ત્રણ માર્તિક સુધી આવક આવિકાઓ ગુરુદેવનું આગત કરવા આવી પહોંચ્યા બાળ સૌના અત કરણમાં પરમ આનંદ અનુભૂતિ થઈ રહી

શ્રી ઠેલરબાઈ સ્વામી તથા મોઘીબાઈ સ્વામી દ્વારા ૨ ભાવન ૧૨માં બિરાજમાન હતા તેઓ ત્યાં જ નિવરવાસ હોવાથી ગુરુદેવના આગમનથી ઘણા જ પ્રસન્ન થયા. મોઘીબાઈ સ્વામી પણ સ્વાગત માટે ૧ માર્તિક પધાર્યા હતા. આગમન પછી પૂજાઓ આગતનો આદર કરતા ૨૦ મિનિટ સુલ્લ ૪૫૨ ઉપદેશ આપ્યો. રતીમુનિ પ્રભુ દત્તવિ બોલ્યા બધા ધન્યતા અનુભવી રહ્યા અવાદ પ્રશ્નિમાં સુધી શ્રી. મોટા રતીલાલભાઈ મહારાજ સુશ્રેયે આજ્ઞાન આપતા રહ્યા ગુરુદેવ પાછળથી મોટું ભાલતા બીમાસી પાખી પછી પુ. ગુરુદેવના અવસ્થિત પ્રવચન શરૂ થયા. પાખીના સેક્ટો સુવર પીવધ નીપજ્યા. આખી કરસન હાસભાઈ તથા છોટાલાલભાઈએ મળીને પારણાનો લાભ લીધો. ઉત્સાહ આનંદ આપી રહ્યો

અષાઢવદિ ત્રીજથી પૂજ્યશ્રીએ તુંગીયા નમરીના સુ પ્રાવકેના ભગવતી સૂત્રના અધિકારનો સ્પષ્ટ કર્યો પાછળથી સનતકુમાર ચક્રવર્તીનું આજ્ઞાન કહેવામાં આવતું બપોરના ૬ મેયાં નાના રતીમુનિ અતગદશાસ્ત્રમાંથી કથાનક સંભળાવતા

પૂજ્યશ્રીના પ્રવચનમા રસ ઝરવા લાગ્યો. સૌ આનંદ મગ્ન
બની જ્ઞાનગંગામા સ્નાન કરવા લાગ્યા.

બહેનો લાઈઓએ પચરગી તપની આરાધના કરી પાત્ર
અને ચાર ઉપવાસવાળાને એક એક ખુમચો તથા અઠમવાળાને
દોપીયા શ્રીસંઘ તરફથી આપવામા આવ્યા. શ્રાવણ વદી
પાત્રમના બહેનોએ લાપસી-પાત્રમના ઘણા ઉપવાસ કર્યા.

સંઘ એકય માટે સારી પૃષ્ઠ ભૂમિ તૈયાર થઈ રહી હતી.
શ્રી પુરુષોત્તમજી સ્વામીએ આ સંબંધમા પૂજ્યશ્રી ઉપર ખાસ
પત્ર પાઠવ્યો હતો. તેમા સમસ્ત ભારત સંઘમા ન ભળતા પ્રથમ
પોતાના સંઘાડાનું સુદર સંગઠન બનાવી લેવાની ભાવના હતી.
શ્રી પ્રાણલાલજી મ આ મતબ સાથે મળતા થયા જેતપુર
વાળા નાથલાલભાઈ ઝવેરચંદ આ વાતના અનુમધાનમા ખાસ
પુરુષોત્તમજી મ નો સંદેશ લઈને આવ્યા ગુરુદેવે તે વાતને
ટેકો આપતા પુનઃ પત્ર પાઠવ્યો. સાથે શ્રી પુરુષોત્તમજી મ ની
સેવામા કેટલાક વસ્ત્ર તથા ઝીણી ધાબળીઓ મોકલી

લાવનગરમા શ્રાવકશાળાની પરીક્ષા પૂજ્યશ્રીએ લીધી.
પાત્ર બહેનોનો ધાર્મિક અભ્યાસ ઘણો જ ઉત્તમ હતો. પ્રવચનનો
પ્રવાહ ચાલુ હતો તુગીયા નગરીના શ્રાવકોનું વિવેચન સૂક્ષ્મ-
ભાવે ચાલતું હતું નાના રતીલાલજી પ્રતિદિન ગાયનો સંભ-
ળાવતા અને બપોરનો ગસ ફરમાવતા હતા.

શેઠ વલ્લભદાસ કુલચંદના ધર્મપત્ની લહેરી બેનના
નામથી વીશ લોખંડના કળાટો વડીયા વિદ્યાલયને ભેટ મળ્યા
તથા લાવનગરના શ્રીસંઘે વડીયા વિદ્યાલયમા શાસ્ત્રજ્ઞ ડાર હોલ
બંધાવી આપેલ છે.

અહીં શ્રી નાના રતીલાલજીએ પીગજની પરીક્ષા આપેલને
પાસ થયા છે.

ભાવનગર ચાતુર્માસ સ ૨૦૦૬- પર્વ સાધનાથી સધ મહેકી ઊંચો

૭૧

પૂજ્ય ગુરુદેવને ભાવનગર પધારવા માટે હાઈકેઠ આમંત્રણ હતા તે આમંત્રણને માન આપી ભાવનગરજેવા દૂર ક્ષેત્રમાં જાતું માંસ માટે પધાર્યા બે થી ત્રણ માઈલ સુધી આવક આવિકાઓ ગુરુદેવનું સ્વાગત કરવા આવી પહોંચ્યા. આટે સૌના અત કરણમાં પરમ આનંદ અનુભૂતિ થઈ રહી

શ્રી કેસરભાઈ સ્વામી તથા મેઘીભાઈ સ્વામી ઠાણા ૨ ભાવનગરમાં બિરાજમાન હતા. તેઓ ત્યાજ મિથરવાસ હોવાથી ગુરુદેવના આગમનથી થણા ૮ પ્રસન્ન થયા. મેઘીભાઈ સ્વામી પક્ષ સ્વાગત માટે ૧ માઈલ પધાર્યા હતા. આગમન પછી પૂજ્ય શ્રી સ્વામીજીને આદર કરતા ૨૦ મિનિટ સત્સંગ પર ઉપદેશ આપ્યો. રતીમુનિ પ્રભુ કૃતિ બોલ્યા બધા ધન્યતા અનુભવી રહ્યા. બધાકે પ્રવિમા સુધી શ્રી મોટા રતીલાલભાઈ મહારાજ ગુરુજીને આજ્ઞાન આપતા રહ્યા. ગુરુદેવ પાછળથી મોટું બોલતા ચીમાચી પાખી પછી પૂ. ગુરુદેવના બ્યવસ્થિત પ્રવચન શરૂ થયા. પાખીના સેકેટો સવર પૌષ્પ નીપજ્યા. ગ્રંથી કરસન કાસભાઈ તથા કોળાલાલભાઈએ મળીને પારણાનો લાભ લીધો. ઉત્સાહ આનંદ બધાની રહ્યો

અષાઢવર્ષે ત્રીજથી પૂજ્યશ્રીએ તુંગીયા નગરીના સુ આવકોના ભગવતી સૂત્રના અધિકારનો સ્પષ્ટ કયો. પાછળથી સનતકુમાર ચક્રવર્તીનું આજ્ઞાન કહેવામાં આવતું બધોરના હંમેશાં નાના રતીમુનિ અતગદસાજમાંથી કથાનક સંભળાવતા.

પૂજ્યશ્રીના પ્રવચનમાં રસ ઝરવા લાગ્યો સૌ આનંદ મગ્ન બની જ્ઞાનમગ્નમાં સ્નાન કરવા લાગ્યા

બહેનો ભાઈઓએ પચરગી તપની આરાધના કરી પાત્ર અને ચાર ઉપવાસવાળાને એક એક ખુમરો તથા અઠમવાળાને ટોપીયા શ્રીસઘ તરફથી આપવામાં આવ્યા આવણું વઢી પાત્રમના બહેનોએ લાપસી - પાત્રમના ઘણા ઉપવાસ કર્યા

સઘ એકથ માટે સારી પૃઠ ભૂમિ તૈયાર થઈ રહી હતી. શ્રી પુરુષોત્તમજી સ્વામીએ આ સબધમાં પૂજ્યશ્રી ઉપર ખાસ પત્ર પાઠવ્યો હતો તેમાં સમસ્ત ભારત સઘમાં ન ભગતા પ્રથમ પોતાના સઘાડાંતુ સુદર સગઠન બનાવી લેવાની ભાવના હતી શ્રી પ્રાણલાલજી મ આ મતભ્ય સાથે મળતા થયા જેતપુર વાળા નાથાલાલભાઈ ઝવેરચંદ આ વાતના અનુસંધાનમાં ખાસ પુરુષોત્તમજી મ નો સંદેશ લઈને આવ્યા ગુરુદેવે તે વાતને ટેકો આપતા પુનઃ પત્ર પાઠવ્યો સાથે શ્રી પુરુષોત્તમજી મ ની સેવામાં ફેટલાક વચ્ચે તથા ઝીણી ધાખળીઓ મોકલી

ભાવનગરમાં આવકશાળાની પરીક્ષા પૂજ્યશ્રીએ લીધી, પાત્ર બહેનોનો ધાર્મિક અભ્યાસ થયો જ ઉત્તમ હતો પ્રવચનનો પ્રવાહ ચાલુ હતો. તુઝીયા નગરીના આવકોનું વિવેચન સૂક્ષ્મ-ભાવે ચાલતું હતું નાના રતીલાલજી પ્રતિદિન ગાયનો સભાવતા અને બપોરનો રાસ ફરમાવતા હતા

શેઠ વલ્લભદાસ કુલચંદના ધર્મપત્ની લહેરી બેનના નામથી વીશ લોખંડના કળાટો વડીયા વિદ્યાલયને લેટ મળ્યા તથા ભાવનગરના શ્રીસંઘે વડીયા વિદ્યાલયમાં શાસ્ત્રભંડાર હોલ બધાવી આપેલ છે

અહીં શ્રી નાના રતીલાલજીએ પીગળની પરીક્ષા આપેલને પાસ થયા છે

પશુ પછુ-પવ ધણા ઉત્સવ સાથે ઉજવાયા મહાવીર જન્મ
વાચનના મંગળ દિવસે જૈનશાળાના બાળક બાળકાઓએ સારું
તિક કાયકમ આપ્યો રૂ. ૮૦૦ના કપા ઇનામમા અપાયા.
સવત્સરીના દિવસે ખમત-ખામણા થયા પૂજ્યશ્રીનો ઉપકાર
માનતા સમસ્ત સંધોએ મળીને ગુરુદેવના ચરણે ક્ષમામાચના કરી
જીજ્ઞ સ માન વ્યક્ત કર્યું

પશુ પછુ હરઆન તપશ્ચર્યાના બણે પૂર આપ્યા એક
માસ ખમણની તપશ્ચર્યા થઈ અગિયાર ઉપવાસ, અઠાઈ, નવાઈ
સે કઠોની સખ્યામા નીપજ્યા ખમંકરણની ઉભણી થઈ નિવ
મિત પ્રતિક્રમણ અને વિધિ વિધાન સાથે આઠે દિવસની અત્યુ
પમ સાધનાથી ભાવનગર સુધી મહેકા છકાયો

પશુ પછુ પછી અવારનવાર બહારજામથી શ્રીસચો દર્શનાથે
આવતા રહ્યા વડીયાથી શ્રી. મણિભાઈ ખેતાણી વજેરે આવ્યા
તેઓએ જૈનવિદ્યાલય વિષે ભાવનગરની જૈન જનતાને પરિચય
આપ્યો તેમના ભાષણનો છિટો પ્રભાવ પડ્યો વડીયા પાકશાળા
માટે લાભ લેવાની સૌના હુકમમા ઉતર્યા બગી સવરણુ જાણી
અધિકા બહેનો દર્શનાથે આવ્યા આવનો સંભળાવ્યા

ભાવનગર આ જૈનસંઘમા બરાબર આવ બીલ થતી
રહે તે માટે આવ બીલનું શ્રીફળ દેશવવાનું નક્કી થયું સાથે
નવકારની માળા દેશવવી અને બરાબર આવ બીલની વારી સર
રાખની પહેલે દિવસે આવ બીલથી મંગળ અનુષ્ઠાન સર કરવામા
આવ્યું

પૂજ્યશ્રી પાસે ધણા મુવકો પોતાની ઠાવરીમાં હસ્તાક્ષર
કરાવવા આવતા શ્રી રમેશચંદ્ર ખાસાએ પોતાની ઠાવરીમાં
પૂજ્યશ્રી પાસે શાનસિક્ષા લખાવી. તેની નોંધ બાંધવાક હોઈ
અત્રે જાપવામાં આવે છે “ જી શાંતિ, સાચી કેળવણી જે મગજનો
દીપક હયાએ હુકમનો દીપક સદ્ગુણ તે આત્માનો ને જનતાનો

હીપક થઈ શકે છે. સફળિયમ એ વિજયનો દાતા છે આજસ
એ છવતા માનવીની કબર છે. ”

વિક્રમ સવત ૨૦૦૬ આસો સુદી ૧૫ વીરસવત ૨૪૭૬

પુષ્પ તા ૨૫-૧૦-૫૦

હા મુનિ પ્રાણુલાલજી

શ્રી રમેશભાઈના વિષયમા ગુરુદેવે નોધ લીધી છે કે ”

રમેશચંદ્ર તરુણવયનાં સુવક છે છતાં તેમનો ચહેરો જોતા
શાત, નમ્ર, વિવેકી, ઝોઝખોલા અને અભ્યાસમા ખતીલા
લાગે છે ”

ખરવાળા સપ્રહાયના શ્રી મુળજી રખતા શિષ્ય રામચંદ્રજી
કુવામીની પુણ્યતિથિ પૂજ્યશ્રીના સાનિધ્યમા ધામધૂમથી મના-
વવામા આવી તે વખતે માઠવા ઉપાશ્રય માટે કૃત્તે કરવામા
આવ્યો.

ભાવનગરના સુપ્રસિદ્ધ હિલોગપતિ શ્રી ચુનીલાલ ભાય
ચંદ મુળઈ થી આવતા પૂજ્યશ્રીના દર્શને ઉપાશ્રયે આવ્યા અહધો
કલાઠ રોકાયા ગુરુદેવે ‘ કર્તવ્ય ’ વિષય ઉપર ઉપદેશ આપ્યો.
સાથે નગરના સો જેટલા પ્રતિષ્ઠિત બાઈજો હતા બાઈશ્રી
વલ્લભલાલ કુલચંદના ખર્ચે શ્રીસંઘના નામથી શ્રી ચુનીલાલ
ભાઈના સન્માન અર્થે પાર્ટી આપવામા આવી તેઓએ શ્રીસંઘ
પ્રત્યે અને માનવ જાતિ પ્રત્યેનું ઋણ કર્તવ્ય કર્યું.

ગોઠલ ગમ્મના શ્રી રામાભાઈ મહાસતીજી પામે દીક્ષા
લેવાની ભાવનાવાળા ભાવ દીક્ષિત શ્રી નિર્મળાળહેન (જામનગરના
ખત્રી નરસેરામભાઈની પુત્રી) તથા જયાકુવરળહેન (ચંદલીવાળા
શ્રી બાવીસીની પુત્રી) પૂજ્યશ્રીના દર્શન અર્થે રાજકોટથી આવ્યા
એક બહેન બાળ પ્રદ્યારી તથા એક વિધવા હતા.

જુનાગઢમા કારતક સુદી પાચમના શ્રીચુત જેઠાલાલભાઈ
વકીલના ધર્મપત્ની શ્રીમતી અબાળહેન ગુજરી ગયાના ખબર
મળ્યા ત્યાં આત્માસનનો તાર કરવામા આવ્યો આ સમાચારથી

ગુરુદેવના મન પર ઊંઘી ખસર થઈ આવા શાસ્ત્રાધિવાની
જોઈશ સમદાશમાં ખરેખર જોઈ પછી આવી સુખી નિયતિમાં
પણ નિમોહી ભાવે રહી અનુપમ ધમકરણી કરી જાનો સાધવી-
જીઓની ભાવપૂર્વક સેવા બજાવી તેઓ પરલોક માત્રા કરી ગયા

કારણક વહી ગ્રીષ્મને સોમવાર શ્રીસમ તરફથી વિદાય
સમારણ જોઈવવામાં આવ્યો. ઘણી મીઠી સંખ્યામાં નરનારીઓ
ઉપસ્થિત થયા સમસ્ત દેરાવાસી સંઘના અગ્રેસર ભાઈઓએ
પણ આજે હાજરી આપી હતી.

શ્રીસદે પૂજ્યશ્રીનો અનન્ય આભાર માન્યો સમસ્ત સભા
વતી તેમના પ્રતિનિધિઓએ સદ્ભાવ વધારે કહ્યા ભાવનગરના
આગણે જ્ઞાનક મંત્રણ વર્તાય રહ્યો હતો. ગુરુદેવે પ્રત્યુત્તર રૂપે
શ્રીસમનુ કવચ અને સતો વધા આવકોનો સંબંધ બતાવે.
બપોરના ત્રણ વાગે ગુરુદેવનું વિહાર પ્રસ્થાન નક્કી થયું.

આ આતુર્ભાસના પ્રધાન પાત્ર શ્રી વલ્લભદાસ કુલશાક
હતા. તેઓએ શ્રીસમના સમકલ માટે અનુપમ પ્રયાસ કર્યો
હતો. પૂજ્યશ્રીને ભાવનગર જેવા દૂરના ક્ષેત્રમાં આતુર્ભાસ
કરવામાં તેમનો શુભ્મ ફાળો હતો. પ્રત્યેક પ્રસંગ પર ઉદાર
હાથે તેઓએ લાભ લીધો હતો. અનિધિઓનું સ્વાગત કરી
સેવા બજાવવાની તક લીધી તેઓ પૂજ્યશ્રીના અનન્ય જકડ અને
જોડનિઠ આવક બતાવે હતા.

પૂજ્યશ્રી ત્રણ વાગે પ્રસ્થાન કરી કુશ્યુનગરમાં જઈ વિલાસ
મહેતાના બગીચામાં પધાર્યા સહજ શ્રીસમના સેક્રેટો નરનારીઓ
વળાવવામાં ભાગ લઈ ધન્યતા અનુભવી રહ્યા સાથે સાથે
આવા પ્રખર પ્રતાપી ગુરુદેવનો વિવરક કેટલો કટકાચક છે
તે અનુભવી રહ્યા મહાસતીજી મોંઘીબાઈએ જકિતનગર પધારા
સ્વર્ણમાં ગુરુદેવના હસ્તોનો લાભ મેળવ્યો. જ્યોતિભાઈના
બગદે સજા થઈ પૂજ્યશ્રીએ મોંઘીબાઈ સહજાનું વચ્ચરી
વિદાયથી છોની જાણી લીની થઈ ત્યાંથી કુશ્યુનગરમાં પધાર્યા

ભક્તિ સરિતામાં સ્નાન અને ભાવનગરથી વિહાર

૭૨

કૃષ્ણનગરમાં લગભગ ૧૩ દિવસ રોકાણ થયું પ્રતિદિન પ્રવચન ત્યાં પણ ચાલુ હતું ચહેરમાંથી સેકડો નરનારી લાભ લેવા પહોંચતા રોજ પ્રભાવના ચાલુ હતી ઘરઘણી મુખ્યતથા લાભ લેતા ૨૦થીરૂપ રૂપિયા પ્રભાવનાનો ખર્ચ થતો શ્રી નાના રતીલાલજી મં નિરતર લજનો સંભળાવતા

ભાવનગરમાં વિશેષ કથળો જોવાનો સમય મળ્યો ન હતો કૃષ્ણનગરની સ્થિરતા દરમિયાન ધની શક્ય લગભગ રોજ જોવા જવાનું બન્યું પ્રથમ દિવસે ભક્તિભાગ ગયા ત્યાં બિરાજતા કેસરબાર્દ સ્વામીને સુખસાતા પૂછી પછી “સૌરાષ્ટ્ર સહકારી હોસ્પિટલ” જોવાની તક મળી લાલ પથ્થરથી નિર્મિત થયેલ છે જે માળનું મકાન અને ઘણી જ વિશાળ છે હોસ્પિટલના બધા શુભોદ્ધી અલ્પ કૃત છે ઓપરેશનમાં કાપેલા અંગ હયાગ અને નિકૃત અવયવોને પ્રદર્શન માટે ગોઠવીને રાખવામાં આવ્યા હોય છે તે પૂજ્યશ્રી નીચે પ્રમાણે નોંધ લે છે

“હાલમાં જે દરદીઓ છે તેને જોઈ તેમજ આગળના ઓપરેશનના અંગો વગેરે જોતા શ્રી વીરપ્રભુએ બતાવેલ અસાતા વેદનીય કર્મ બાધવાના હેતુઓ, સચિત કર્મ—પ્રારબ્ધ કર્મ પાણુ અશાતારૂપે કેવી રીતે ઉદયમાં આવી જીવને અનુલવ કરાવે છે, તેની પુરતી માહિતી સાપડે છે”

પુનઃ નિવાસ સ્થાને પધાર્યા વડીયાવાળા ઉત્તમચંદ્ર સગવાનજી તથા અમૃતલાલ માધવજી સાથે હતા પાલણુપુરથી

જી તમા બ્યાવરથી ત્રણુ જોમ નવ કાઈજો ગઢકા થઈ ગુરુદેવના
દશ ન બધે બાવી પહોંચ્યા. દશ નથી તેજો ખૂબજ તૃપ્ત થયા.

આ ? તખ્તશ્વરની ટેકરીઓ બોવાનો પ્રસંગ મળ્યો.
ગુરુદેવ બપોરના તે તરફ પધાર્યા બાવનગર નગેશ શ્રી તખ્ત-
સિંહજીએ બહી આરસનું મહાદેવજીનું મહિર બધા મુ છે
તંનુ તખ્તશ્વર' નમ આપવામાં આ મુ છે આ તખ્તશ્વર
મહાદેવનું નિરીક્ષણ કર્યા પછી ગુરુદેવ નીચે પ્રમાણે અનુભવ
નોંધ લખે છે

આ મહિરમાં વૈશાખ સુદી બીજના દિવસે મોટી ધોરી
થઈ તેમાં નાગનો સેનાનો જોભળો અને ભગવાનના રૂપાતઃ
દાગીના બધુ મળી રૂા ૫૧૦૦ નો સામાન ચોરાયો. ત્યાં જે
ધોરીદાર હતા એકેનું જૂત થયું અને બાંને લામલ થયો.
સરકાર તરફથી ધોરી અને ખૂનીની શોધ થતાં કંઈક પતો
ન મળ્યો ? દેવને આવા શૂઆર અને જલદારથી શોલાલમાન
કરવામાં આવે છે ત્યાં લયનું કારણ અને છે પરિણામે હિંસા
ધોરી, અને દુરાચારના જનથી અને છે જેને દેવ માનવા છે
તેની પરથી શ્રદ્ધા જુટી જતા દેવ ઉપરથી વિશ્વાસટળી બાય છે
લોકો દેવ માટે ઠીક લાગે તેમ લોકવાણી દ્વારા પ્રચાર થઈ
કરે છે ધમ કામ વગેવાય છે ટેકરીઓ લઈ છે ચી રમણીકે
છે તેના ઉપરથી સચુદ્રસુધીનો પ્રદેશ બેઈ શકાય છે

દીકરા અને દીકરીઓને સાથે ભજાવવાની પ્રથાથી શારીરિક
અને માનસિકતાનું વિશેષ અપ પતન થઈ રહ્યું છે જેમ બેવામાં
આવે છે

આ ? સામગ્રીસ કોલેજ બેવા માટે ગુરુદેવ પધાર્યા
મૂળ આ કોલેજ વડવાના નાકે હતી ૧૭ વય થયા બહી
બાંધવામાં આવી છે તે વખતે આયરે રૂ પાંચ લાખના

મિલકતથી નિર્માણ થયું હતું ઘણી જ વ્યવસ્થિત અને વિશાળ છે શ્રી પ્રતાપરાય મોદી કોલેજના પ્રિન્સિપાલ છે કચેરા અને શાલ છે

શ્રી જય તિલાઈ છે ત્યા પ્રવચનના પ્રભાવે સાત વ્યક્તિઓએ જીવનભર તમામ ધુમ્રપાનના વ્યસનનો ત્યાગ કર્યો છે પૂજ્યશ્રીનું એક “માનવ ધર્મ” ઉપર બહેર પ્રવચન ગોઠવવામા આવ્યું લગભગ બે હજાર માણસો એકત્ર થયા હતા શહેરની પ્રમુખ વ્યક્તિઓએ હાજરી આપી હતી. કેટલાક નામોમાં કુટુંબોટમાં આપવામા આવ્યા છે, આ પ્રવચનથી લોકો પર, ભીડી અસર થઈ

જય તિલાઈના, બગલે, આલો, અતિમા પ્રવચન થયું હર-જીવન, હાસોહર, તથા શ્રીમત્રી અજલ્જાગીભાઈએ અતુર્થ મત લીધા બીજા ઘણા મતો, નિયમેકા, યક્ષા, લેએએ, ૨૦૦ ઉપ્રિયા વાપર્યા. લગવાનજી મુળજી મહેતાએ મતો લીધા કરસનદાસ ખુશાલચક્રે મીઠાઈનો પ્રયત્ન કર્યો

પૂજ્યશ્રીએ કૃત્તું નિર્જરથી ચિહારે શ્રી કૃષ્ણ પુષ્પેલ પધરામણી થઈ ૭૦૦ જેટલા માણસે અર્જાત્રવાર્મી સાથે હિતા ૮૦૦ જેટલા સાઈઓ બહેને દેન, ખાસી વગેરે, વીઠીમધી, અર્ધો, બહોચ્યા.

વ્યોમ હાહેમ (આસિ કલેક્ટર) ૧૧/૬/૨

હરજીવનદાસ મહેતા (મુ, પ્રમુખજી) ૧

શ્રી ઉમાચક્રભાઈ ૧/૧/૨

„ ગગનનાભાઈ (હિજુર સેફ્ટી) ૧

„ હાડમાઈ (ઈન્ડમટેક્સ એ) ૧

„ એમ. સી મકોરા (ક્રીકેટર) ૧

„ હાનીમચદ (બાપારી)

„ પ્રાણજીવનભાઈ (વીધ કસ્ટમ)

„ પગોતમભાઈ (મુ એરમેન) ૧

ઉપરાંત દેરાવાળી સંભાળના અગ્રેષ્ઠ ભાઈઓની હાજરી હતી

મીસર તરફથી જમણું હાથ પ્રવચન થયું થયું જાતના પચખાણે દેવામાં સાજના સૌ વિખરાયા.

બુધેલથી જ હારીયા આગમન થયું ભાવનગરથી જ થતિભાઈ વગેરે ભાઈએ આગળ જ હારીયામાં જોઈ વસ્તી છે જ થતિ ભાઈએ ૨૫ થરમાં પિત્તળની કીસનું લાલું કમું પ્રવચનનો લાલ લીપે.

ત્રાપજને સ્પષ્ટ કર્યો ત્યાંની જોઈ જનતાએ પ્રણામ જ આજ પાથર્યો જાહી બપોરના ઢોઢ જાહે સરદાર વલ્લભભાઈના જવસાનના સમાચાર પૂજ્યશ્રીએ સાંભળ્યા પોતાની ઢાલમાં નીચે પ્રમાણે નોંધ લીધી છે

“ હિંદના નામજ પ્રધાન વલ્લભભાઈ પટેલનું જવસાન આજની તારીખે (૧૫ ૧૨-૫૦) સવારના નવવાગ્યે સુભાઈમાં થઈ ગયું આ વાત સાંભળતા તેમનામાં રહેલ સહગુણે પરત્વેનું મમત્વ હતું તેને લઈને તેમજ તેઓએ જેકે દેશના મુખ્ય નેતા હિંદુસ્તાનની આજ પ્રજાને-ચીજીતામાં દરેકને હિતકર મનાતા હતા આ કારણે મહારાજશ્રીને પણ જાણિયાતના સમયમાં થયેલ તેમનું જવસાન ઘીલમાં થોડું ૩૫ થયું ”

પૂજ્યશ્રી વાપજશ્રી તળાબ પધાર્યા તળાબ એક મોટું તીથ સ્થાન છે મુર્તિપૂજક રવેતાજર જોઈ સમાજના હંભરો લાગે માણસો તીથયાત્રાએ જાવે છે તાલબજ ગિરિ” તીથસ્થાનનું નામ છે તે એક કુચરા પર આવેલું છે આ જાળા પહાડ ઉપર કોઈકોના જાણે જાણાએલ જોઈ દેરાસરો છે યતુજ્ય તીથ જાહીથી ૧૮ માઈલ દૂર છે ૩૦ ફૂટ જેટલો કોઈ પહાડ, યતુજ્યની તળેટીમાં તે તીથના પરિવાર જેમ થોળી રહ્યો છે

માજશર મુદિ પુનમના પૂ. તપસ્વીજી મહારાજની પુરમ તિમિ હતી. શ્રી. વલ્લભદાસ કુલજી તરફથી પૂજ્યશ્રીના દર્શન

કરવા તળાબ જવા માટે પ્રબલ થયો હતો અને ત્યાં તેમના તરફથી સઘ જમણું પણું હતું ૨૦૦ જેટલા બાઈઓ બહેનો તળાબ પહોંચ્યા, ત્યાં ૧૦૦ જેટલા સવર પોપા આદિ ધર્મક્રિયા નિપજી માતવરાહત માટે રૂા ૬૫૨નો ફાળો થયો ઘણી ધામ-ધૂમ થઈ આખા સઘમા લાણું પણું કરવામા આનંદુ દર્શનાર્થીઓને લાવવા લઈ જવાની વ્યવસ્થા તેમના તરફથી હતી કુલ મળીને લગભગ રૂા ૧૭૦૦નું ખર્ચ થયું

તળાબથી મહુવા તરફ વિહાર કરતા ઢાઢી ગામનો સ્પર્શ થયો ત્યાં ઘણા દેરાવાસી સાધુ સાધ્વી બિરાજતા હતા શ્રી લખિપ્રસાદગરજી મ ની સુલાકાતથઈ ૧૫ મિનિટ સુધી ધાર્મિક વિષયમા વાતચીત થઈ પરસ્પર સુખસાતા પૂછી છૂટા પડયા.

‘તલી’ નામના ગામની જૂનિમાથી પસાર થયા અહીં આગળના સમયમા તીલકપુર કરીને મોટું શહેર હતું અત્યારે તેના પ્રાચીન અવશેષો પૃથ્વીના પેટમાથી મળી આવે છે ઢાઢા ગામમા પહોંચતા જોરાવરનગર શ્રીસઘના પ્રતિનિધિ મહાજી રૂપે ચાર બાઈઓ પૂજ્યશ્રીને ચાતુર્માસની વિનતિ કરવા આવી પહોંચ્યા ‘અવસરે’ ઉત્તર પાઠવી પૂજ્યશ્રીનો વિહાર આગળ વધ્યો

આ નવી વિહારયાત્રામા તળાબવાળા શ્રી અમૃતલાલ જીવરાજે પદયાત્રા કરતા ગામેગામ ખીજો પણું ઘણો સારો લાભ લીધો શાસન સેવા બઝાવી પૂજ્ય ગુરુદેવે સુખ સમાધિ પૂર્વક મહુવામા પદાપણું કર્યું મહુવામા પ્રતિદિન પ્રવચન આપવામા આનંદુ વિદ્યાર્થીજીવન ઉપર દયાશ્રીમાળી છાત્રાલયમા પ્રવચન આપવામા આનંદુ પૂજ્યશ્રીએ તે સંસ્થાનું નિરીક્ષણ કર્યું ત્યાં પુસ્તકાલયમા નૈતિક પુસ્તકોનો અભાવ હોવાથી પૂજ્યશ્રીના ઉપદેશથી ફાળો થયો અને તે તુટી ફર થઈ

ગોંડલ ગરુડ સંમેલન મહુવાથી વડીયા

૭૪

મહુવાથી વિકાર આરભ થયો. બાહરા પધાર્યા. ત્યાં જેકુવર બેન શાંતિમય હવન ગાળે છે તેઓએ પૂજ્યશ્રી તથા સાથે આવેલ વિકારીભાઈઓનું ઘણું સ્વાગત કર્યું. અનુષ્ઠાન સેવા સજ્જિત બલ્લવી શસ્ત્રિના પ્રવચન થયું. આમઆથી જાજન મંજી આવી ઘણાં ભાઈઓએ દુઝપાનને ત્યાં કથો ચારદીકા આવતા શ્રી લાલુભાઈ તલ ટીંકે સેવાને લાભ લીધે.

દુગર તથા બરહટ્ટાના બે જ મને સ્પર્શ કરી મુનિવર શાસ્ત્રી ઉપર જિતરી આ થા. દુગરમા હરહવનદાસ જોરબન-દાસ રહે છે ત્યાં ધમ ઉપદેશ થયો શ્રી. હમનલાલ નવાદાસ વેદાત ઉપનિષદના સારા ભણુકાર છે તેઓએ પૂજ્યશ્રીથી ધણું શાંતાનંદ મેળવ્યો. શાસ્ત્રી પધારતા ત્યાંના આવક-આવિકા વૃદ્ધ સુરદેવનું સ્વાગત કરવા જોકે માર્ગેલ સામા આભા, રૂપ ધરનો સમુદાય શાસ્ત્રી શહેરની ધમ પૂછ છે કપોળ સાતિના વઠાનાં ઉત્તરમાં પ્રવચનને સૌએ લાભ લીધા. શાસ્ત્રીમા ઉપા અથ થવાની ખાસ આવશ્યકતા દેખાણી.

સ્તુતિમાં પારંપર ની પ્રસિદ્ધ જગ્યાનું પૂજ્યશ્રીએ નિરી કર્યું કર્યું સાક્ષાત શકર ભગવાનના ભરણેઆથી ગંગા સમ જળ નિકળી જોમુખીમાથી બહાર પડે છે. જા શીતલી વાતો અને દરદશી ત્વનિ પૂજારી વમ શ્રી પારંપર મહાદેવનું મહા ત્મ વધારી જનતાને આકર્ષિત કરવા મથતી રહે છે. પૂજ્યશ્રી આવી અંધશ્રદ્ધાના વિશધી કોવાથી સેવા દેખાનું

નિરીક્ષણ કરી વાસ્તવિક સ્થિતિ પર પ્રકાશ નાખી નીચે પ્રમાણે
નોંધ લીધી છે

“પુનરી સૌને કહે છે કે કુદરતી રીતે આ પાણી શકરના
લીંગ નીચેથી આવે છે” આમ કહી શકરનું મહાત્મ્ય ખોટી
રીતે ખતાવે છે વસ્તુતઃ પહાડમાંથી પાછળના ભાગમાં જે ઝરણું
ફેટે છે તેને ભૂમિમાં નાલી બાધી મદિરની હીવાલ નીચે લાવેલ
છે તેને ઢાળમાં મહાદેવજીના ચરણો નીચે પહોચાડી સીધું
ગોમુખીના ગળા સુધી ગોઠવી દેવામાં આવ્યું છે.”

આ જગ્યા અને મદિરા રાગુલાના રહીશ બાર પક્ષના
ઘોઘારી કપોળ (વણિક બત) દોશી કુટુંબના બાઈઓએ
લાખોના ખર્ચથી બધાવ્યા છે

સાવરકુંડલા પાસે આવતા આજે રસ્તે ભૌતિક ભઠે
દર્શનને લાભ લેવા અવારનવાર આવેતા જમરાલા, વીજપુડી,
ગાધકંડા, બોઢા વગેરે સ્થળોને સ્પર્શ કરી પૂજ્યશ્રી સાવર-
કુંડલા પ્રધાર્યા સાવરકુંડલા ગુરુદેવોનાં વિહાર ક્ષેત્રોની કેન્દ્ર-
ભૂમિ ઘણોઈ પછી પૂછવું જ શું ? સાવરકુંડલાની મહિત
સલીલામાં સ્નાન કરતા કેટલાક દિવસ ત્યાં રોકીયા યોગી પ્ર-
મલાબાઈ સ્વામી ઠાણા ઉપર અહીં પ્રધાર્યા ગોડલ સંપ્રદાયની
સાધુ સમાચારીનું જે નિયમ પત્ર પૂજ્ય પુરુષોત્તમજી મંની
સૂચના પ્રમાણે તૈયાર થયું હતું તેનું સમ્પૂર્ણ મહાન સમઘ-
ન્યોરના વાચન થતું હતું

કાનાતજાવને પૂજ્યશ્રીએ લોલ આંખો સાવરકુંડલાથી
અઢાર અંગુલ ભાઈઓ ત્યાં દર્શનથી આવ્યા સમઢીયાળા
ઉપર થઈ ધારી જવા માટે ગુરુદેવે પ્રસ્થાન કર્યું ધારીમાં
વરસાતપના પારણા હતા વડીયાથી વરસાતપવાળાની વિનિ-
યતા ત્યાં પહોચવાની પૂજ્યશ્રીએ અશક્યતા દર્શાવી.

મોગ રતીલાલ મ. ઠાણા ૨ કાનાવળાવથી ધારખણી
પધાર્યા ત્યાંથી તેઓએ હલખાણીયાનો રસ્તો લીધો. પૂજ્યશ્રી
એ નોંધ કરી છે કે 'હલખાણીયા મુનિ શ્રી. અતિલાલના
સસારી માતૃશ્રી અતિ બીમાર હોવાના કારણે હલખાણીયા જ્યાં
વિકાર કર્યો ખાસાને લાલ આપી ધારી આગમન થયું
રસ્તામાં વેશવળ શ્રીસજ્જના ઠેપ્યુશન તરીકે જમનાદાસ લીલા
ધર બદાણી પાપજી ભવાન તથા હરખજીદાઈએ દશ નનો
લાલ મેળવ્યો.

આ બાબે પ્રદેશ ગીર પ્રદેશથી પ્રભાવિત છે નહીં નાન્ય,
ટેકરીઓ, પહાડીઓ અને વનરાણીયો ભરેલા છે નાન્ય નાન્ય
ગ્રામો. સક્રિયરસથી હલકતાં રહે છે મોગ રતીલાલ મહા
રાજ હલખાણીયા લાલ આપી ધારી આવી પહોંચ્યા હતા ચૌ
મુનિમંડળ એકત્ર ભઈ ગયા.

ધારીના રામચંદ્ર ફૂલબલ વાટસીયા તથા શ્રીમતિ ઠમુળા
મહેને સભેડે વતુચંદ્ર સ્વીકાર્યા ખર્ચ ઉત્સવ મુદર રીતે
ઉજવાયો. અગ્રમ વપસીયાનું સમૂહ અત્યુકાન કરવામાં આ મુ
ધારી પછી બગસરાને લાલ મળ્યો ગોપાળજી ત્રીલોવન પોતાના
પુત્રની જન લઈ જુનાગઢ પસલાવવા ગયા હતા તેઓ હસ
માણસ સાથે લઈ નવદપતિને પૂજ્યશ્રીના દશન કરાવવા
ત્રીપા જ બગસરા આવ્યા રૂપિયા ૨૫૧ ખર્ચકારમાં વાપર્યા

વડીયા ભઈ ગોંડલ જ્યાં પૂજ્યશ્રીનું લક્ષ્ય હતું અનિચ્છા
હતાં તબિયત ખાતર વડીયામાં થોડું વધારે શોકાનું પડ્યું
ધોરાણવાળા શ્રી. માણેકજી જવેરજીદે ત્યાં દશ નનો લાલ લીધો
ગોંડલમાં સાધુ સંમિલન હતું.

૫. પુરુષોત્તમજી મ. પધારી ગયા હતા સુરુદેવ પધારતા
શ્રીવધમાં અનેશ આનંદ હવાઈ રહ્યો. ધણાજરા મહાસતીજી
મણ ગોઠળ ફોવમા પદાવલુ કરી લાલ આપી રહ્યા હતા.

સ મેલનના અવસરે રાજકોટ શ્રીસ ઘના પ્રમુખ શ્રીમાન દુર્લભજી ભાઈ વીરાણી ખાસ હાજર રહ્યા હતા સેકડો આવક શ્રાવિકાઓ સમૂહ દર્શનનો લાભ લેવા નિરતર આવતા જતા

સાધુ સાધ્વીજી ગજી એકયની વિચારણા માટે પૂજ્ય પુરુષોત્તમજી મ ની સાનિધ્યમાં એકત્ર થતા હતા ખપેર પછી નો ૨ ૫૦ થી ૪ ૫૦ સુધીનો સમય ગોઠવવામાં આવ્યો હતો આ સ મેલનમાં ઘણી સારી ચર્ચા વિચારણા થઈ આ કાર્ય વાહિને પ્રસ્તુત થયેલા સ્થાન આપવામાં આવ્યું છે

સ મેલનની સ્મૃતિ એ વિષય પર નાના રતીમુનિએ વિસ્તારથી ગાયન બનાવેલ છે જે આ ભુકમાં પણ છપાએલ છે રાજકોટ શ્રીસ ઘે મુનિરાજને ચાતુર્માસ માટે વિનંતિ કરી સ મેલન ઘણું સફળ થયું ગોઠવના આગણે મોટે ધર્મ ઉત્સવ સ્વત યોજાય ગયો આથી ગોઠવ ગજીની તવારીખમાં એક સ્વર્ણપત્રનો ઉમેરો થયો સૌ મુનિરાજે વિહારના પથે પડયા

આઠરમ્યાન લીબડી સ પ્રદાય ગોપાલજી સ્વામીના પરિવાર મુનિ શ્રી કેશવલાલ મ ડાણા ઠ ગોડલ પધાર્યા હતા. સારો એવો સાધુ સમાગમ થયો પૂ મહાપુરુષ શ્રી પુરુષોત્તમજી મ તથા શ્રી પ્રાણુલાલજી મ ગોડલમાં બે માસ સાત દિવસ સાથે રોકાયા હતા ધર્મનો ડકો વાગતો હતો કુલ ૪૦ જેટલા સાધુ સાધ્વીજી એકત્ર થયા હતા રોજ અલગ અલગ સાધુ સાધ્વીજીના પ્રવચન ગોઠવાતા હતા ગામે ગામના શ્રીસ ઘે વિનંતિ માટે નિરતર આવી રહ્યા હતાં આનંદ મ ગળ ઉજવાઈ રહ્યો

આટલા લાખા વિહારો કર્યા પછી શુરુદેવને પુનઃ શરીરમાં બીમારી માથું જી ચકવા લાગી હતી શરીર સ બધા અસાતાનો ઉદય વર્તાઈ રહ્યો હતો વડીયા જેવા શાંતિમય સ્થળમાં શુરુદેવને ચાતુર્માસ કરવાની અભિલાષા હતી

દેશાખ મુદિ શુક્રવારના બધા સતોએ ગોઠવેલી એક સાથે વિકાર કર્યો ગોમટા વીરપુર વલેરે ગામીને લાભ આપના શ્રી ૫ પુરુષોત્તમજી મ તથા શ્રી પ્રાણલાલ મહારાજે જેતપુર સુધા સાથે જ વિકાર કર્યા હતા.

શુરહેવે જેતપુરથી સ્વતંત્ર પ્રધાન કમુ મહાપુરુષ શ્રી પુરુષોત્તમજી મ. સ્વચ્છ વળાવવા માટે બે માઈલ સુધી પધાર્યા તઓશ્રીના શ્રીમુખથી માગણિક સાબળી સૌ છુટા પડ્યા શુરહેવે પૂજ્યશ્રીની ચરણરજ લીધી. આશીર્વાદ સાથે આગળ વધ્યા.

રાણપુર—બે સાળુના ક્ષેત્રમાં વરસીતપના ધણા પારણા હતા. સૌને લાભ આપી જુનાગઢને ન્પથ કરવાની શુરહેવની ઇચ્છા હતી રાણપુરમાં જય તિલાલ મોરારજીના ધમ પત્ની શ્રી લાલ કુવરમહેન દુર્લભાચરના ધમ પત્ની શ્રી હિંચામહેન તથા મત્રનભાઈના ધમ પિતા શ્રી નમ હાવેનને પારણા હતાં શ્રી જય તિલાલજી રૂા ૧૨૨૮ અલગ અલગ સસ્થાઓમાં ધમ કામ માટે ખર્ચ્યા.

રાણપુરમાં સ્વ શ્રી. લક્ષ્મીચંદ્રજી મ ના ત્રણ પુસ્તકે કબાટો શ્રીસદ સમક્ષ જોલવામાં આવ્યા. તે ગ્રંથો તેમજ પૂજ્ય ૧૦ ૮ શ્રી જયચંદ્રજી મ ના તથા શ્રી દેવચંદ્રજી મ ના સંબંધિત ધમ ગ્રંથો જયમણેક દેવચંદ્ર પુસ્તકાલયને અપણ કરી દેવામાં આવ્યા.

જુનાગઢ શુરહેવની પધરામણી થતા વચ્ચે જ ધમ પ્રભાવ વતર્યો. અહીં સઘની જમૂતલાલ અણુદળના ધમ પત્ની શ્રી હીલાવતીજીને વરસીતપનુ પારણુ હતું શ્રી જમૂતભાઈજી ધમ કામ માં રૂા પાંચ હજાર અલગ અલગ સસ્થામાં વાપર્યા ઉપરાંતમાં લઢણુ તથા ઘર લીઠ ચાર ચાર લાડુનું પીરસણુ મોકલવામાં આવ્યું શુરહેવ નવ દિવસ સુધી જુનાગઢ રોકાયા.

અહીં સ્વર્ગસ્થ મહાગજશ્રી ગોવિંદજી મ ની પુણ્યતિથિ ઉજવવામા આવી સારી સખામા પૌષધ સવર નિપજ્યા

વીસાવદરવી શેષકાળની વિનતિ માટે શ્રાવક શ્રાવિકાઓ આવી પહોચ્યા તેઓ ગુરુદેવ ઉપર જાણે વીસાવદરનો અધિકાર જ સમજતા હતા ઘણી વિનતિના અંતે ‘હા’ પડાનીને જ ઊકથા પૂ શ્રી જીનગઢથી બીજાળા આવ્યા અઠમની પચરગી ધતા ૩૪ બહેનોએ અઠમ તપની આરાધના કરી પૂજ્યશ્રીની દગબારગઢમા પધરામણી થઈ

સરસઈ જે દિવસ રોકાઈ ગુરુદેવે વીસાવદરમા પદાર્પણ થયું જયનાદો સાથે સ્વાગત કર્યું અહીં ઉપાશ્રયતુ નહું જ મકાન તૈયાર થયું હતું નામ “શ્રી વીગણી કંઠવીબાઈ પૌષધ ગ્રાળા” ગળવામા આવ્યું હતું તે નવી પૌષધશાળાનું ઉદ્ઘાટન હતું ઉદ્ઘાટન પ્રસંગે ગુરુવરો પધારતા વીસાવદર મધને આનંદ વ્યાપી રહ્યો હતો

બધે કાઠં ઠારા નિમત્રણ થયા હતા ૨૦૦ જેટલા બહાર જામના અતિથિઓની હાજરી વચ્ચે પૂજ્યશ્રીના શ્રીમુખથી માગલીક કહેવાયુ એ વખતે ઉદ્ઘાટન બહેર થતા મહાવીર પ્રભુના જયનાદોથી ગગન ગાળ જીકયુ સાથે સાથે ગોપાળજી ત્રિલોચનને માનપત્ર આપવાનો કાર્યક્રમ ચોળ્યો હતો આદીની કીસમા વિધિવત માનપત્ર અર્પણ થયું

પૂજ્ય શ્રી જયજ્ઞ દ્રજી મ ની તિથિ આવતા વીસાવદરમા ૪૫ અઠમ થયા ૫૦૦ રૂપિયા દાન પુણ્યના કાર્યમા વપરાયા વીસાવદરથી પુન ગણપુર લેસાણુ ગુરુદેવ પધારી ગયા વડીયા ચાતુર્માસ નિશ્ચિત થઈ ગયું હતું વડીયા જતા રસ્તામા પરબની જખામા રોકાયા આ પરબની જખ્યા તેજ સત દેવી દાસની જખ્યા ગુરુદેવે લખ્યું છે કે આ જખ્યાનું મહાત્મ્યઓણુ

યઈ ગુરુ છે જા જગ્યાની ગાદી ઉપર બાળકદાસી જાઓ-
તે આચાર વિચારમાં નબળા પડ્યા પછી રામદાસી જાઓ
તે પણ અસ્થિર રહેતા.

પૂજ્યશ્રીએ જાવા આશ્રમ કે જગ્યાના બારામાં નીચે
પ્રમાણે ઉલ્લેખ કર્યો છે જે ઉપયોગી છે

(૧) જગ્યામાં દરેકે ગુરુ પ્રદાન થઈ પાળવું જ જોઈએ.

(૨) જગ્યામાં કોઈ પણ ભૂખ્યો તરસ્યો આવે તેને
સાદુ સીધું સાત્ત્વિક ભોજન મળવું જ જોઈએ

(૩) જગ્યામાં રહેનાર મહંતે અને ત્યાગીઓએ હેડો,
બીડી સીગરેટ, ચુગી અલગ, ગાંભે વગેરે પ્રસાદમાં કરવું
જ ન જોઈએ.

(૪) સાધારણ માણસ કઈ પણ આપનાર માણસ કે ન
આપનાર જોઈ સ માન થવું જોઈએ. આદર જળવાવો જોઈએ

જા પ્રમાણે બ્યવસ્થા રહે તોજ તેનું મહાત્મ્ય વધે બાકી
તત્ત્વ આશુ બાજુ અને ખીમે ખીમે પાપ વધે તો જગ્યા વિના
સના પંથે ચાલી બાજુ છે

પૂજ્યશ્રી જણાવે સુદી ૫ ના શનિવારના વહીયા જાતું
મોસ માટે પધાર્યા જા વિકારમાં વીસાવદર શ્રીસંપત્તા સાઈએ
સાથે રહેતા મહાસતીજી જા. જા પ્રભાતે વરજાઈ સ્વામીનું જાતું
મોસ વહીયામાં સાથે જ રહેતું તેજો. પણ વિકાર કરી તેજ દિવસ
વહીયા પધાર્યા ગમના પાદરમાં સૌ ભેગા થઈ જયા સ્વાગત
સમારોહમાં સૌ ભળી જયા ગંગન લેલી મહાવીર પ્રભુના જન્મ
નારો સાથે ગુરુદેવે વહીયા નગરમાં અરણ્ય ખર્ચા

૨૦૦૭નું વડીયા ચાતુર્માસ તપસ્યાનું તીર્થધામ અને

શાસન પ્રભાવના

૭૪

વડીયા શાંતિમય ક્ષેત્ર છે શ્રી તપસ્વીજી વિદ્યાલયનો ઉપ-
કાર થવાની શક્યતાથી ગુરુદેવે વડીયા પ્રત્યે ખાસ લક્ષ્ય આપ્યું.
નદી કિનારે સ્થા જૈન ઉપાશ્રયમાં પૂજ્યશ્રી ખીરાજયા ખરવાળા
સંપ્રદાયના અમરચંદ્રજી મ આ ચાતુર્માસ સાથે હતા શ્રી-
મેતીચંદ વાલજીનો પરિવાર ધર્મ સેવામાં આગળ હતો ખેતાણી
મણિલાલ કેશવજી શ્રીસંઘના સાચા માર્ગદર્શક સેવાભાવી
વ્યક્તિ હતા પડિત શ્રી રોશનલાલજીએ જન હૃદયનો વિશ્વાસ
મેળવ્યો હતો અમૃતલાલ ભવાન પણ વડીયા સ્થલ અને વિદ્યા-
લયની ઉત્થતિમાં દત્તચિત્ર હતા સમસ્ત સંઘમાં બહુવનુ
વાતાવરણ ગૂંજતું હતું

પૂજ્યશ્રીને વડીયામાં શાંતિ સ્વાસ્થ્યનો પુનર્લાભ થવાની
સાથે ઘણાં લોકોપકારી કાર્ય થવાની સલાવના હતી મગજ
મય વાતાવરણમાં ચાતુર્માસ શરૂ થયું ચતુર્વિધ સંઘની ઉપ-
સ્થિતિ હતી બા બ્ર, પ્રજાબાઈ સ્વામી ભક્ત જનોના હૃદયમાં
જ્ઞાનહીપડ પ્રગટાવવા સમર્થ હતા તેમનું શિષ્યા મડળ ગુરુ-
દેવની સમાધિ જાળવવા ઉપરાંત જનતામાં શાસન પ્રેમ અને
ધર્મ ઉપાત્તનાનો રંગ લગાડવામાં લાગી ગયું વડીયામાં
આનંદ વર્તાય રહ્યો

પ્રાતઃકાળમાં પ્રતિદિન વિદ્યાર્થીઓને લઈને ગૃહપતિ
ગુરુદેવના દર્શન કરવા માટે આવતા હતા દૃશ્ય ઘણું જ સોહા-
મણું બની જતું સવારમાં ભાવના ભરી બહેનો ગલીએ ગલીએ

મગજ ઝીંતા ઝાટી ગુરુવરના હથેને આવતી વહીયા નાનુ કેદ્ર
કોવાથી નમસ્ત જનતામા ત્યાગી ગુરુવરનો પ્રકાશ પથરાઈ
રહ્યો હતો.

પ્રવચનની શરૂઆત થઈ ગુરુદેવ પોતાની સાથા પ્રમાણે
અધ્યાપ્તિન ફરમાવતા હતા. જયોરના મહાસતીજીએ 'શમશસ'
વાક્યો શરૂ કર્યો હતો. પ્રવચનના સારભૂત ઠેટલાક વાક્યો
ગુરુદેવની ખાસીમાંથી બહાર નીકળે આપવામાં આવે છે.

(૧) શાસ્ત્ર વાંચી પ્રકાશક અને પ્રચારક આ ત્રણે પર
બહુમાન હોય તો શ્રુત જ્ઞાન જામે. (૨) 'સવેગ કોટદે
વરાગ્ધ તથા મોક્ષની અભિલાષા પ્રારભમાં સવેગનો વેગ વધ્યા
વિના પરિશ્રમની મમતા છુટી નથી અનુતર ધર્મ'શ્રદ્ધાથી
જીવે. પેદા થાય છે (૩) અનાવશ્યક વસ્તુઓનો સંગ્રહ
તે જીવનનો બોલે છે જે હોજી નકામી વસ્તુઓ લેખી કરે
છે તેવું જીવન હાજીની ગાડી જેવું છે તેમા સાર નથી
(૪) કામસોગો પ્રત્યે ઉપેક્ષા તે નિવેદ છે દેવ, મનુષ્ય અને
તિથ સના કામસોગો વિચારવાથી નિવેદ જ મે છે નિવેદ થયા
પછી જીવ સિદ્ધ માગ આદરે છે (૫) ગૌતમસ્વામીએ પૂછ્યું
હો, પૂણ્ય સામાયિક શું છે ? જમવાન ઉત્તર આપે ॥
સામાયિક તે આત્મા છે અને આત્મા તે સામાયિક છે

પ્રવચનની સાથે ઘીજા મુનિઓ જાજન જાજન બોલતા
પાછા મહાસતીજી મહાજી તરફથી જાજન મુનિ જવાતા.
વાતાવરણ ગાંધી સિદ્ધિ આવક આગિજા વૃન્દામાં તપશ્ચર્યાના
શ્રેષ્ઠ શરૂ થઈ ગયા હતા. અઢમની દેલી ચાલતી હતી સવર
પોષા, પ્રતિક્રમણ અધ્યાપ્તિ નિયંત્રણ લાગ્યા હતા. ખરેખર
આત્મારે વહીયા જૈનપુરી જની જમુ હતું.

બહારથી દર્શનાર્થીઓનો પ્રવાહ ચાલુ થઈ ગયો હતો. વિદ્યાલયના નિમિત્તે ખાસ ખાસ વ્યક્તિઓને આવવાનું થતું. શ્રી હર્ષભાઈ વીરાણી તથા જોડાલાલભાઈ વકીલ ગુરુદેવના દર્શને આવતા રહેતા જામનગરવાળા કપુરચંદ કાળીદાસે આવીને વિદ્યાલયનું સૂક્ષ્મ નિરીક્ષણ કર્યું. વસનભાઈ પાનાચંદ પાનેલી વાળા, દોગી જમણવનભાઈ જેતપુરવાળા લાલ લેવા ભાગ્યશાળી બન્યા.

વિદ્યાલયના બાળકો સાથે જૈનશાળાના બાલ-બાલિકાઓ પણ અનુપમ ભજન ગીતો પીરસીને લોકોની પ્રસન્નતા મેળવતા હતા. સલામા રમ્યભાવ ફેલાઈ જતો. ભારતના ક્ષત્રિય દિવસે (૧૫મી ઓગસ્ટ) વિદ્યાલય, જૈનશાળા અને મિડલસ્કૂલના વિદ્યાર્થીઓએ મળી એક સુંદર મેળાવડાનું આયોજન કર્યું. ગુરુદેવે તે પ્રસંગે હાજરી આપી ભારતીય સંસ્કૃતિનું હાઈ સમજાવ્યું. આઝાદીની કિમત શું છે તથા સાચી મજલ કઈ છે તે ઉપર પ્રકાશ નાખ્યો.

પર્યુષણ પહેલા જ અઠાઈ તપની શરણાઈ વાગવા માડી હતી. છ અઠાઈ ખાલી ભાઈઓમા હતી બહેનોમા એક અગીયાર ઉપવાસ છ-સાત-આઠ ઉપવાસવાળા ઘણા હતા. સૌના પારણા ઘણી જ ધામધૂમથી ઉજવાયા. શ્રીમતી લીલાવતી બહેને ૧૦ ઉપવાસનું આરાધન કર્યું. જમનાદાસ કમળશીને ૧૧ ઉપવાસ હતા બહેનોમા છ અઠાઈનું એક સાથે પારણું થયું. ખરેખર ઉપવાસના ધર જ આવ્યા કેમ બાળેન માવણએ ૧૨ ઉપવાસે પારણું કર્યું. મહાસતીજી બિગળમન હોવાથી તપસ્વી બહેનોનો સમય પણ ઘણી જ આરાધના સાથે પચાર થતો. પ્રવચન પછી એક કલાક શાસ્ત્રની વાચણી કરવામા આવતી હતી. ચાર અઠાઈના પુન એક સાથે પારણા થયા. પુન તપશ્ચર્યાની આરાધના થવા માડી ઉજમ બહેને નવાઈ,

દિવાળીબહેન ૧૧ ઉપવાસ, જો બહેનોએ અઠાઈ કરી એક સાથે પારણા કર્યા અઠાઈના છ-છના થોડ નીપજવા લાગ્યા કેમ બહેને છઠામનુ પ્રાયશ્ચિત કરી સસારમાંથી જલદી મોકુદગામી થવાના હોય વિઠ્ઠલભાઈ કુરુલએ દશ ઉપવાસ, કેમકુ વરબહેન કોકારીએ નવ ઉપવાસ કર્યા

ઉપરના થોડા નામો આપી કેવા પ્રવાહથી તપ આરાધના થઈ તેનો નમુનો આપ્યો છે એજ કમથી આખા યાતુર્માસમાં જન સમુદાય રૂપી સાગરમાં બહેને તપની ભરતી આવી ગઈ નાના મોટા સૌનું એક જ હક્ક થઈ ગયું વહીવાતા આગળે અનુપમ તપસ્વીઓની રજોળીએ પુરાર્થ ગઈ આજ પછી જે યાતુર્માસની યાદી કરતા વહીવાનો આવક સમુદાય ગરગટ બની જાય છે ધન્ય છે જે શુરદેવની પ્રતિભાને! બહેને સૌના હૃદય માં તેઓશ્રીએ શક્તિનો અદ્ભુત સચાર કરી દીધો!

આવા અદ્ભુત વાતાવરણ વચ્ચે મહામગજકારી પશુવણ પવનો પ્રારંભ થયો. પૂર્વ કમને પાતળા કરવા માટે પદ્ય પર પરમપાવની તપોમૂલ પુષ્પિકા પદ્યરાર્થ ગઈ વહીવાનગર અત્યારે વિદ્યાધામ બની ગયું તપસ્વીશ્રી જૈન વિદ્યાલયના બાળકોએ એક સુંદર નાટિકા-સવાહ તૈયાર કર્યો હતો તેનો પ્રથમ પ્રવેશ બજવાયો મહાસતીશ્રી દ્વારા ગુરુ ગુણ સ્તુતિ ગાવામાં આવી બહેનો તરફથી ધન-ગીતોની વર્ષા વરસી રહી

આ રીતે પશુવણના દિવસોમાં આનંદ વૈતસલ્ય વધતાજ ગયો વિદ્યાલયના બાળકો પ્રતિદિન સવાહના અંગે લખવાત ગયા. મી વિઠ્ઠલભાઈ આસ્તર ગાવામાં નિમ્ણાત હતા એને બાળકોને પછી તેઓએ જ તૈયાર કર્યા હતા તેમનું ગદ્ય અને શક્તિગીત એક બીજાના પૂરક હતા. અમારે અમારે ધપતો જ એ ગીતથી સભામાં નિશ્વસા આપી જતી

દાન, પુણ્ય અને પરમાર્થના કાર્યમાં એકઠો રૂપિયા વપરાઈ રહ્યા હતા જૈનશાળા, પાઠશાળા, માનવરાહત, ધંનામ સઘના કલ્યાણ માટે કાર્યો વગેરે અગે ફેટલાએ નાના મોટા ફોડો થયા સવત્સરી મહાપર્વનો દિવસ ઘણી સમાધિથી પસાર થયો 'કુદન કુમાર' નાટિકાની વિદ્યાલયના બાળકોએ સમાપ્તિ કરી પૂ ગુરુદેવનું આસરે ત્રણ ઠલાક પ્રવચન આશ્રુ આળે એકઠો અઠાઈ તપશ્ચર્યાનો આઠમો દિવસ હતો કુલ મોટી તપશ્ચર્યા ૧૦૮ થઈ જે સાબળતા હતા તે આશ્રયમાં દૂખી જતા હતા વહીયા જેવા નાના સઘમાં આની વિરાટ તપસ્યા જોઈ સહેજે બોલાઈ જવાતું કે ધન્ય છે તે ભાવિક ભક્તજનોને અને પથદર્શક પરમ ગુરુદેવને!

મહાસતીશ ગુલાબબાઈ સ્વામીએ અઠાઈ કરી હતી શ્રી ભવાનનાઈ કાળાએ સાધ્વીજીના પારણા નિમિત્તે ગુરુદેવના પ્રભાવે ૨૫૦૦ અઢી હજાર રૂપિયા વહીયા વિદ્યાલયને પ્રદાન કર્યા અને સ્વામી વાતસલ્ય સઘ જમણુ કચું ગુરુદેવો પ્રત્યે કેવો ભક્તિભ્રમ! રાજકોટ, જામનગર, ભાવનગર, જુનાગઢ આદિ શહેરોનો સઘ સારી સખ્યામાં પ્રતિનિધિ મહાજ સાથે આવી દર્શનનો લાભ લેતા

આય જીલની એળી પણ ખૂબજ સારી થઈ ૩૫ આખી એળી હતી અને ૬૭૭ આય જીલ હતી ચાતુર્માસની અમાપ્તિ થતા ૪૭ બહેનોએ ૩૭ મેવાછઠ કર્યા બા બ્ર જયાબાઈ સ્વામીએ દિવાળી બાદ તુરતમાં અઠાઈ તપ આરાધ્યો ને તપમંદિર પર કળશ ચડાવ્યો સુવર્ણ અક્ષરોમાં લખાય તેવું અન્ય ચાતુર્માસ ઉજવણી ગયું

વડીયામાં ત્રણ બહેનોની દીક્ષા અને વડીયાથી ગોંડલ

૭૫

ગુજરાત અને સૌરાષ્ટ્રના કયા લેન સુથો અને સાધુ સમાજના ઐક્ય માટે ઘણા પ્રયાસ ચાલી રહ્યા હતા. ભેરાવર નારમાં સાધુ સંમેલન ભરવાનું નક્કી થયું હતું. પૂજ્ય મહા ઉડુમ શ્રી. પુરુષોત્તમજી મ. તથા પૂજ્ય શ્રી પ્રાણલાલજી મ. ને સંમેલનમાં હાજરી આપવા માટે આવક સમુદાયનું દબાવું થઈ રહ્યું હતું.

પૂજ્યશ્રી પુરુષોત્તમજી મ. રાણપુર બિરાજતા હતા તેઓનો જવાનો નિહાઈ થઈ શક્યો ન હતો. વડીયા ધાતુમાંસ ખાતે ગુરુદેવની તબિયત નશ્ત થોવાથી તુરંતમાં વિહાર માટે કોઈ યજ્ઞતા ન હતી એ લ સંપ્રદાયના પ્રતિનિધિ તરીકે શ્રી જગીશજી મ. તથા નાના રતિલાલજી મ. ઠાણા ૨ ને સુરેન્દ્ર નગર મોકલવાનું નક્કી થયું. તેઓ બંનેએ વડીયાથી વિહાર સુરેન્દ્રનગર તરફ ક્યો.

પાછળથી ૫ શ્રી. પુરુષોત્તમજી મ. જ્યાં વિચારણા કરવા રાણપુરથી વડીયા પધાર્યા આવક મહજના ખાસ ખાસ ભાઈઓ પક્ષે હાજર થયા સભ્ય બની શ્રી. મણિભાઈ રાવસાહેબ શ્રી. રતીલાલ ગોહા તથા શ્રી. નાથલાલ કામદાર વગેરે સંમેલનની કાયવાહીમાં ભાગ લઈ રહ્યા હતા.

વડીયા ધાતુમાંસ ખાતે ગુરુદેવને ત્રેત્ર સુદી ૧ સુધી વડી યામા જ સ્થિરતા થઈ તબિયતના કાવણે તકલીફ થોવાથી વિહાર સુદતવી રહી વડીયામાં આતિપૂજક દિવસો ખેતીત થયા. કલકતા શ્રી જગજીવન સુનિ ઠાણા ૨ પધારી ગયા હતા ત્યાં

ચાતુર્માસ બાદ ગિરીશ મુનિને દીક્ષા આપવા બાબતની ચર્ચા થઈ રહી હતી તે સમયમા ગુરુદેવની આજ્ઞા લેવા માટે કલ કર્તાથી શ્રી ગિરધરભાઈ કમાણી, શ્રી વાડીલાલ કાનજી અને શ્રી અમૃતલાલ ભવાન ત્રણ વ્યક્તિ ખાસ વડીયા પહોંચ્યા તે અંગે ગુરુદેવ સાથે ઘણી વાતચીત થઈ પૂજ્યશ્રીએ સતોપપૂર્વક પ્રત્યુત્તર વાળ્યો આ ભાઈઓ પર ગુરુદેવની પ્રતિભાની ઊંડી છાપ પડી

રાજકોટથી શ્રી રામજીભાઈ વીંગણી શ્રી દુર્લભજીભાઈ વીરાણી તથા નરસેરામ હંસરાજના ધર્મપત્ની શ્રી હેમકુવરબહેન ગુરુદેવના દર્શન અર્થે ખાસ આવ્યા અને ધર્મલાલ લીધો

વડીયામા બિરાજતા મહાસતીજી પામે ગુરુદેવના સાનિધ્યમા ત્રણ બહેનોને દીક્ષા આપવાતુ નકકી થયુ શ્રી વિમળા બહેન ચિતળના, શ્રી લલિતા બહેન ધીરાજીના શ્રી મુક્તા બહેન ધારીના પ્રથમ બે બહેનો કુમારિકા હતા જ્યારે મુક્તા બહેન સાસારિક સાથ તુટિ જતા વૈરાગ્ય ભાવમા પ્રજુગી સયમ પથે વળ્યા હતા

નદીકિનારે શ્રી સઘરાજકાના વિશાળ પ્લોટમા આસોપાલક વૃક્ષની નીચે ભવ્ય દીક્ષા મઠપ ઊભો કરવામા આવ્યો હતો. બહાર ગામથી લગભગ પાંચ હજાર અતિથિ આવી પહોંચ્યા પૂજ્યશ્રી પુરુષોત્તમજી મ સ્વયં આ પ્રમંગે લાભ આપવા પધાર્યા હતા વડીયા નગરીમા આ ઉત્સવ અનેરી શોભા ધરાવી રહ્યો. ભાવનગરથી જૈન યુવક મડાળ ખામ જેન્ડ પાર્ટી સાથે આવેલ હર્તુ આ પ્રમંગે ઝરીયાવી શ્રી ઉમાશંકર દેશવજીના સુપુત્ર શંકર ભાઈ ગુરુદેવના દર્શન કરવા અને શ્રી જગજીવન મહારાજના સમાચાર આપવા માટે વડીયા પહોંચ્યા હતા તેઓએ ૭૦૧ રૂપિયામા પોથી વહોરાવવાની ખોલી ઝીલીને લાભ લીધો

દીક્ષા મહાપદમા વરપોઠા પહોંચતા દશહજાર માણસોનો
શ્રી યદ્દંતી જનસમુદાયમા જડ્ડુત ભક્તિના દશન યદ્દં
રથા હતા વિધિવત ત્રણ બહેનોને દીક્ષાનો પાઠ ભણાવવામા
આવ્યો વિમલા બહેન શ્રી પ્રભાવતી મહાસતીજીના શિષ્યા,
લલિતા બહેન શ્રી મોતીબાઈ મ ના શિષ્યા અને મુકતાબેન
શ્રી જાળાઈ મ ના શિષ્યા બહેર ઘણા શ્રી મહાપુરુષ શ્રી
પુરુષોત્તમજી મહારાજે તે વખતે મહા માત્રલિક સભળા શ્રી
મહાવીર પ્રભુના જયનાદ સાથે સજા વિસજન યદ્દં

દીક્ષા પછી લગભગ બે સપ્તાહ વડીલામાં સ્થિરતા યદ્દં
ત્રણે બહેનોને વડી દીક્ષા જેવામા આવી ત્યારબાદ વડીયાને સુદ
મહી સાધુ સતો બાહી નીકળ્યા છે શ્રી પુરુષોત્તમજી મ તથા
શ્રી પૂ પ્રાણસાહજી મહારાજે ગોઠલ તરફ સાથે જ વિદ્યાર કર્યો

વિદ્યારમાં વડીયાના ભાઈજો મોટી સંખ્યામાં સાથે જ
હતા. ગોઠલ પધારતા સુરેન્દ્રનગરથી પણ વિદ્યાર કરી શ્રી
જમીનજી મુનિ તથા રતીમુનિ કાજી ૨ ગોઠલ મુકામે લેગ્યા
ઘણા ગોઠલમાં જાનક જાગળ વર્તાઈ રહ્યો.

જાવળીજીની જોળી ખૂબ જ ધામધૂમથી ચર્ચ યદ્દં જોળી
દરમ્યાન રૂઢ કુલ જાવળીજી ઘણા જાવળી જોળી ૧૫૦
કેટલી યદ્દં તે ઉપરાંત બીજી નાની મોટી વપદમાં નીપજી
જામે જામને શ્રીજીજી જાહીના જામે વિનતી માટે જાવળા
લાવ્યા અને છુરુજોવા સાથે બિરાજવાથી મહેમાનોનો ખૂબ જ
ખસારો રહ્યો રાજકોટ ખારી બીજા જાગનગર વડેરે ગાયોના
સમોજો બાતુમશી માટે જાસ વિનતિ કરી ગોઠલ સઘના ૫૦
કેટલા ભાઈજોને મળીને ઘણા જ જાવળી વિનતી દર્શાવી

પુનાગોઠલથી શ્રી પુરુષોત્તમજી મ સાથે જ વિદ્યાર ચર્ચ
ચર્ચે.

કેળીથઈ, મેગણી લોધીકા, ચીભરા, કણુકોટ આદિ ગામોમાં થઈ પૂજ્યવરે રાજકોટ પધાર્યા પ્રથમ ભક્તિનગરમાં શ્રી જમના દાસભાઈએ બધાવેલી પૌષ્પશાળામાં એક દિવસ બિરાજ્યા. ત્યાં સારો એવો ધર્માનંદનો પ્રસંગ ઉજવાઈ ગયો. ત્યાંથી કોઠારિયાના નાકે બોધાણી શેરીના ઉપાશ્રયમાં પધાર્યા ત્યાં બરાબર પ્રવચન થતા રહ્યા.

શ્રી રામચંદ્રભાઈના સુપુત્રો શ્રી દન્ડુલાલ તથા અરુણકાલ તરફથી પિતાશ્રીનો સ્વર્ગવાસ થતા જુદી જુદી સ્થામાં ૩ દશ હજાર એકવીસ (૧૦૦૨૧૩)ની વ્યાખ્યાન વખતે બહેરાત થઈ જનસમૂહે આવા ઉત્તમદાન માટે તેમની ભાવનાને વધાવી લીધી

આ વખતે રાજકોટ સઘમાં ૪૧ જેટલા વરસી તપના વિરાણી દુર્લભજીભાઈ તથા પારેખ કેશવલાલભાઈ વગેરેને ત્યાં પારણાનો ઉત્તમ પ્રસંગ હતો આખો સઘ આ ઉત્સવમાં પૂર્ણ રીતે જોડાઈ ગયો હતો ચારે તરફ શાસન પ્રભાવનાના ઠંકા વાગી રહ્યા હતા શ્રી ધર્મપ્રેમી દુર્લભજીભાઈ વીરાણીના ધર્મપત્ની શ્રીમતી મણીબાઈએ છઠ છઠનો વરસીતપ આદર્યો હતો બંને ગુરુ વચ્ચેના સાનિધ્યમાં પારણા કરવાની તેઓશ્રીની અભિલાષા હતી વીરકૃપાથી તે અભિલાષા પરિપૂર્ણ થઈ હતી. આજે આ મગજ પ્રસંગે બંને ગુરુદેવો રાજકોટને આગણે પધારી શ્રીસઘને ધન્ય બનાવી રહ્યા હતા

વિરાટ વરઘોડાનું આયોજન કરવામાં આવ્યું લાણુ પ્રભાવના બેન્ડમાળ થઈ રહ્યા હતા ઘેર ઘેર સાજીઓ ગવાઈ રહી હતી વૈશાખ સુદ ૩ને શનિવારના ગુરુદેવે વિધિવત આલોચના કરાવી સૌ તપસ્વીઓને છેલ્લે અહમ હતો સૌના ભાગ્ય અમકી રહ્યા હતા પૂજ્યશ્રીએ માગલિક સલાળાવ્યું સૌના પારણા સુખ મનાધિએ નિપજ્યા વિરાણી દુર્લભજીભાઈએ તથા કેશવલાલભાઈએ તથા તપસ્યા વાળાઓએ તથા શ્રી સઘે મળીને

અ સુખ પ્રસન્ન બે લાખ સ્વાખ્યા ઉપશાત આશુભ ખાતામાં
વાપર્શા હતા-પુરુષોદયથી મળેલી સંપત્તિને સાચક કરતા હતા-
શુરુદેવોના પ્રભાવે વાતા વરણ દિવ્ય બની ગયું એક બહેનને
અઠમ અઠમ નો વરસી તપ હોતો

રાજકોટથી અક્ષિતનગર સદર વગેરે પરાઓને પણ લાભ
મળ્યો હતો જૈન બાલાશ્રમમાં પૂજ્યશ્રીનું જલ્દેર બ્યાખ્યાન
મેઠવવામાં આવ્યું હતું ૧ થી ૧૨ દિવસ સાથે રોકાવા
પછી મહાપુરુષ શ્રી પુરુષોત્તમજી મ રાજકોટથી વિકાર કરી
અથા શુરુદેવ ત્યાં જ નિરાશ્રય સોનગઢ ધારિત્રરત્નાશ્રમના
અધિષ્ઠાતા શ્રી હન્યાજીજી મ. તથા કેસરીજી મ ની
અક્ષિતનગરમાં મુલાકાત થઈ તેઓએ હજારોમાં પધારેલા ૧૦૦૮
શ્રી જયજી સ્વામીની બહોજલાલીની બાગલી વાતો કરી
બાનદ મેળવ્યા

લીંબડી સ પ્રકાશના શ્રી પુનમજીજી પણ રાજકોટ બા
સમય ૧૯૨૭ના નિરાશ્રયમાં હતા રાજકોટમાં ધણા આર્થાંશ
શરીર બાકિના કારણે સ્થિરવાસ નિરાશ્રયતા હતા પૂ શુરુદેવે
પ્રતિદિન અલગ અલગ આશીર્વાદોને સુખસાતા પૂજવા માટે
પધારવા તેમને અપવી વસ્તુ માટે પૂજા કરતા અને તે
આત્માઓને સાતિ ઉપવસવા માગણિક સંજગતી તેમની
અસાધ્યને ઉપશાંત કરવાની કેશીય કરતા અથા શુરુદેવ માટે
મહા સવીંછ મહાના હુકમમાં સ માન અને જો વનો જન્મ
હોતો શેષકાળ રાજકોટ રોકાઈને પૂજ્યશ્રીઓ પ્રસ્થાન ઠયુ

મેઠીના નાકે ૭ ૦ બેટલા બાઈઓ અને બહેનો વળાવવા
આવ્યા હતા ત્યાં વળામણાનો કાયકમ હતો પૂજ્યશ્રી
કેટલાક જામડાઓમાં પરિવહ કરેલા વિકાર કરી ટકારા પધાર્યા
વસ્તાના એક જામમાં એક શેરે વિકારી બાઈઓનો સામાન
બોરવા બધે વળત પ્રવાસ કર્યો પણ તે સદેશ ન થઈ સક્યો

ટકારા શ્રી હયાનદ સરસ્વતીજીનું જન્મ સ્થાન હોવાથી આર્ય સમાજ માટે તીર્થધામ બન્યું છે ગુરુદેવે તે સ્થળનું નિરીક્ષણ કર્યું કેટલાક દિવસ ટકારાને લાભ આપી પૂજ્યશ્રી મોરળી પધાર્યા મોરળી સધના ભાઈજો રસ્તામા જ સામા આવવા લાગ્યા હતા મોરળીથી ત્રણ માઈલ દૂર સનાળા રસ્તે સ્થા જન સેનેટોરિયમ બધાએજ છે ત્યાંથી પ્લોટની પૌપધ શાળામાં માગલિક સભાળાવી થોડો લાભ આપ્યો હતો પછી ગુરુદેવ મોટા ઉપાશ્રયે પધાર્યા.

પ્રવચનમાં રોજ ઘણીજ સરી હાજરી થતી હતી વ્યાખ્યાન પછી ગુરુદેવ મોરળીના દર્શનીય સ્થળો લેવા માટે પ્રયાણ કરતા. સર્વપ્રથમ પૂજ્યશ્રીએ મહિમહિર પાછળથી વાઘજી મહિરનું નિરીક્ષણ કર્યું, રૂા ૩૫૦૦ ૦૦૦ પાત્રીસ લાખના ખર્ચે આ બંધ માસાદ બાંધવામાં આવ્યો છે શ્રી વાઘજી ઠાકોરે શરૂ કરેલ તે પૂરું કરી શક્યા નહિ ૧૨ વર્ષ સુધી લગાતાર કામ ચાલ્યું હતા આદર્શ અધૂરું જ રહ્યું આ ઉપર ગુરુદેવે નીચે પ્રમાણે નોંધ લીધી છે

સર વાઘજી ભટ્ટેજીની જે કમ્પા હતી તે પાર પડી નહિ આ ઉપરથી મનુષ્યે વિચારવું વાજબી છે કે માનવની ધારણા માનવ કેટલાક સંજોગોને લઈ પાર પાડી શકેતા નથી એટલે માનવે ધરો લેવાનો છે કે પોતાના આત્મ કલ્યાણ માટે જે જે કાર્યો તન-મન અને ધનથી કરવાના હોય તે સહકર્તાઓ કરવામાં વિલગ કરવો નહિ આજ કરીશું કાલ કરીશું એ મનોભાવનાથી કરવા લાયક કામ રહી બંધ છે પાછળ પશ્ચાતાપ ધાય છે

આ વાઘમહિરના નકશાની અને તેની બંધતાની કલ્પના કરનાર મોરળી સ્ટેટના એન્જિનિયર શ્રી ગોકુલદાસ રાજપાળ દક્ષતરી હતા તેઓ સ્થા, જન રાજમાન્ય બાહોશ વ્યક્તિ હતા

આજ રાત્રે સન્યાસી શ્રી સચ્ચિદાનંદજીની મુલાકાત થઈ તેમણે પાછલી જોળખાણ આપી જૂની વાતો કરી મૂળ જરૂરથીના વતની સોરઠીયા વાણીયા સુનિલાલ નામે કતા તેમણે કેટલોક સમય શ્રદ્ધાઈ જ્ઞાનાનંદ મેળ મે

આ સિવાય સુંદરો પુલ, કાંઠા પૂલ હરખારજક અલ્પ સુંદર પટેલ કાંઠેલ વગેરે સ્થાનોનું ગુરુદેવે નિરીક્ષણ કર્યું જેન દિલ્લે પણ ગુરુદેવે મોરળીના ઘણી નોખ લીધી છે જે નીચે પ્રમાણે છે

(૧) મૂળ ઉપાધ્યક્ષમાં મેડીના હાદશ નીચે લોખંડની વિશ્લેષ છે તેમાં કસ્તુરિખિત કમ્પી હખાવાળા ઠર સૂત્રો અને રામ વગેરે છે તે બધા શ્રી જળાવીદાસ ઠોસાણી તૃણથી મળેલા છે

(૨) મોરળીમાં ૭૫૦ થી ૮૦ જેટલા સ્થા લેન ધરો છે તપગચ્છને સ્થા અચ્છમાંથી ૩ જેટલા ઘરો વિચરખર મતમાં (સિનચક્ર સ) છે

(૩) પ્લોટમાં વસતા જાડજોલે નવી પૌષ્પશાળા બાંધી છે આ નિર્માણમાં આતરિક વૈમનસ્વ ઉત્પન્ન થયું આથી લેન સમાજના સમજનમાં તુચ્છિ જાવી છે આ વમનસ્વના માઠા પરિણામ સાધુ સાધવી સમુદાયને પણ સ્પર્શ્યા છે

(૪) જહરો જહર કલેશથી આવક સમુદાય ધર્મ પ્રવૃત્તિમાં સંલો પાછગ પડી ગયો છે આથી ક દિલ્લે ધાર્મિક પરિવારને ધક્કા લાગતા પુન્ય માર્ગમાં મહતા જાવી છે

(૫) સારા સત્સજની સહગુરુની વાણીની અને તેમના પ્રભાવનાં ખાસ આવરજકતા દેખાય છે

નવ દિવસ મોરળીને લાભ આપી પૂજ્યશ્રીએ જોડલ આગુર્મસ માટે શીઘ્ર પ્રસ્થાન આપ્યું રહાજેન્દર પહેલવા મ જેટલા જાડજો બહેનો સાથે આવ્યા કતા

પૂજ્યશ્રી કેટલાક ગામોને સ્પર્શ કરી વાકાનેર પધાર્યા ત્યાં પ્રતિદિન પ્રવચન થતા શ્રાવક સમુદાય સારો એવો લાલ લેતા હતા અહીં ઊંચી ટેકરી પર બાધેલા ‘અમર વિલાસ’ (મહારાજા અમરસિંહના નામ પરથી બાધેલો મહેલ) જેવા માટે ગુરુદેવ પધાર્યા ૧૪૪ પગથીયા ગડતા આલીશાન લગ્ન મહેલ છે પૂજ્યશ્રીએ આ પ્રમાણે નોંધ લીધી છે

“આવા પ્રાસાદો જેવાથી ઘડીભર શાસ્ત્રોમા વણુવેલા દેવલોકના લાવો જેવું લાગી જાય સાથે સાથે વિચાર આવે કે આવા દર્શ્યો વર્તમાન જિંદગીમા બગલાને પોતાનો માનનારને મોહ ઉપજાવનાર, રાગદ્વેષમા મૂકનાર અભિમાનમા વધારો કરી આત્માને કર્મબંધ કરાવનારા થાય છે જીવ પોતે ખયાલ કરે તો શરીર પણ બગલો છે અને તે પણ અનિત્ય છે મનવના બનાવેલા મકાન રૂપ બગલાએ અનિત્ય તથા અશાશ્વત, અમૃત બાણી તેમાથી મમત્વ ઊડી આત્મલાભ અને સાધના સાધી લેવી તેજ સાર રૂપ છે

અહીં વાકાનેરમા વાધજી ગુણબચાવના સ્મરણાથે તેમના વિધવા પત્ની શ્રી હેમકુવરબેને ‘વિઆતિ ગૃહ’ બંધાવી આપ્યું છે તેનું પૂજ્યશ્રીએ નિરીક્ષણ કર્યું

પૂજ્યશ્રી વાકાનેર આઠ દિવસ રોકાયા શ્રાવક સમુદાયને ઘણો જ લાભ મળ્યો વિહાર ધામધૂમથી થયો શ્રીસદ્ તરફથી પ્રથમ વિહાર સ્થળે સદ્ જમણું હતું સૌ જમી માગલિક સાબળી વિદાય થયા, વાકાનેરથી પુનઃ પૂજ્યશ્રી રાજકોટ પધાર્યા રાજકોટમા ૧૦૦૮ પૂજ્યચરણ સ્વામીની તિથિ મનાવવામા આવી પશુ મદદ તથા જૈનશાળાના ઈનામ માટે રૂપિયા ૧૧૭૬નો ફાળો થયો

રાજકોટથી ગોટલ ત્યાગુર્માસ પધાર્યા ગોડલની જૈન જનતા ગુરુદેવની કાગડોળે રાહ જોઈ રહી હતી પૂજ્યશ્રીના પધારવાથી સૌના હૃદય પ્રેમથી લીબઈ ગયા,

૨૦૦૮નું ગોંડલમા ચાતુર્માસ પૂજ્યશ્રીને અસાતાને।

ઉદય

૭૬

૧૧ વરસ પછી ગોંડલ ચાતુર્માસ કરવાનો પ્રસંગ આવ્યો હતો શ્રી મોટા રતિલાલજી મુનિ ઠા. ર. જગસરા ચાતુર્માસ પધાર્યા હતા. અહીં પૂજ્ય મહારાજ શ્રી તથા નાના રતીમુની ઠા. ર. ચાતુર્માસ ભિલાખ્યા હતા.

રાજન્ય પ્રવચનો શરૂ થયા. ચિત્ર સંભૂતિને અધિકાર વાળો હતો. શ્રી મોટીબાઈ સ્વામી ઠા. પ. ત્રી ચાતુર્માસ સાથે હતું બપોરના સાંધીજી મહા ગાયત્રી લેતા ચંદ્રસેન લીલાવતીને। રાસ બાજુ શ્રી જાળાઈ આમાં જ બપોરના સંભળાવતા હતા.

ગોંડલના ખાતલે આરોપાલવ સુલી રહ્યું હતું તેની ચીતળ છાયામાં લોકજન એકત્ર થઈ ખારમ જમાણિ મેળવી રહ્યા હતા. અઠમ પચરખીનો ૧૪ સોના હુલમમાં છવાઈ બેઠો હતો. મોટા ઉપાસ્યે ૧૫ અને સલાણી ઉપાસ્યે ૩૨ મળી ૧૮૨ અઠમ થયા. છઠ્ઠે છઠ્ઠે તે અઠગજી હતા. જ્યોતિર્ભાઈ વાળીયા તરફથી અમવાળ્યને પારણા થયા. તેમજ તેમના તરફથી શ્રી દેવકુવરજાઈ સ્વામી તથા બાજુ મળીબાઈ સ્વામીની તિથિમા ૩૮૫૧ મૂઘવા. શ્રી જયવતી બહેને ૧૧ ઉપવાસ કરી પારણ કર્યું.

હલકતાથી શ્રી. ચાંતીલાલ કાળીદાસ સઘની તથા શ્રી અમૃતલાલ કાવાન દશનાથે આવ્યા. ચાંતિલાલે પોતાના માતૃશ્રી શ્રી. સતોષબાઈના સ્મરણાથે ૩૮૫૧ શ્રી. કુવર સિંહજી પુસ્તકાલયમાં અપ. થયા.

આનંદ મગજ વર્તાય રહ્યો હતો. શ્રી પર્યુવણ પર્વને આઠ દિવસની વાર હતી. સૌ પર્યુવણ પર્વની ઉપાસના અને ગુરુદેવની વાણીરૂપ અમૃત વર્ષાનું વિશેષ પાન કરવાની વાટ જોઈ રહ્યા હતા. ત્યાં રગમા ભગ પડ્યો. પૂજ્યશ્રીની તળીયતે એકદમ પલટો લીધો. આવણુ વહી આઠમને બુધવારના પ્રવચન આપ્યું હતું રાતના જરા બેચેની હતી સવાર થતા સધિવાનો એકાએક પ્રકોપ થયો. બધા સાધાએ ઝસાઈ ગયા બે ડીઘી જેટલો તાવ શરીરમા ભરાઈ ગયો છિંકવું, પરાધીન થઈ ગયું પ્રવચનની મીઠી બસરી, બધ પડી ગઈ, ગોઠલવાસીના બાગ્ય લૂટાઈ ગયા.

સ્વયં ગુરુદેવને પણ અનહદ દુઃખ થયું તેમની બધા તેમના જ શબ્દોમા ટાકવી ઠીક થશે ગુરુદેવે હાથરીમા આ પ્રસંગ ને હૃદય દ્રાવક શબ્દોમા વર્ણવ્યો છે આ બીમારી ૧૨૧ દિવસ આલી ફરીથી આ આતુર્માસમા વ્યાખ્યાન ન આપી શકાયુ રોજનીશી પણ ન લખી શકાણી ઇસ્રાઈલી સેવા કરવાની ભાવના મનમા જ રહી ગઈ આ બાબતનો ઉલ્લેખ પૂજ્યશ્રીએ આ રીતે કર્યો છે નોંધ અલગ અલગ પાનામા નીચે આપવામા આવે છે

“ત્રણ વ્યાખ્યાન સ્ટેશન ૧ લોટમા અને ૩૭ વ્યાખ્યાન ગામમા આપ્યા કુલ ૪૦ પ્રવચન આપ્યા હતા બુધવારની રાતથી તબિયતમા ફેરફાર થયો ગુરુવારે આખું શરીર સધીવાથી ઝસાઈ ગયું તે દિનથી માઠી કુલ ૧૨૧ દિવસ સુધી એટલે ૧૨-૧૨-૫૨ને શુક્રવાર સુધી ગોઠલ લોજખરાની પૌષ્ઠશાળામા રહ્યા ત્યાં સુધી બીમારીના અંગે રોજની નોંધ થતી હતી તે બધ રહી”

“આવણુ વહી દને સોમવારે નાના રતીસુનિનો લોચ કર્યો હતો. તેને લઈને થોડો થોડો હાથમા દુ ખાવો હતો બુધવાર રાતના અગ્યાર વાગ્યાના સુમારે ખાટો ઘચરકો આપ્યો. પછી ૭૩૫ આવી ગઈ પાચ વાગ્યાના સુમારે બજાત થતા હાથ પગના

સાધાર્ણો ઝડપી ગયા હોવાના હરેક સાધાર્ણ દુખાવો શરૂ થયો
 સવારે આવકો હજી ન કરવા આખા આ સ્થિતિ બેતાં તબોને
 તીલમાં દુઃખ થયું વધારામાં વ્યાર દિન પછી પચુપણ પવ
 હોવાથી વણુ જ દુઃખ થયું '

હજી વચથી ડોક્ટરની હવા નહિ લેતા હોવાથી દેશી હવા
 વગેરે કસપતા ઉપચાર કરવા ઈચ્છા જતાવી પરંતુ આવક ભાઈઓ
 ને જોમ થયું કે પચુપણ નજીક આવતા હોવાથી ડોક રોને બોલાવી
 તેમની સલાહ મુજબ હવા વગેરેના પ્રયોગ કરવા કે બેથી હરક
 જોડુ થઈ જાય અને પચુપણમાં ફરકત ન આવે આ જાણતમા
 જૂન જ પાટાપાટ થઈ સયોજો બેઠને કહેવામા આવ્યું કે શ્રી
 મુને ચોખ્ખ લાગે તેમ કરો."

તેઓ રાજિદા પ્રયોગ કરવા લાગ્યા હરક ભેર કરી રહ્યું
 હતું હરેક સાધાર્ણો સંધીવા સાધા પર સોબ સાથે (૧૦૨)
 ટીબી લાવ. રહેતો અને તેથી ઊંચ પણુ જોડી થઈ થઈ
 હતી સુધુ બેઠવું વગેરે પોતાની જાતથી થતું જાટડી મયુ હતું '

પચુપણ શરૂ થયા થયું હરક રૂઝુ નહિ પરંતુ વધારે
 થયો તેથી મહાપવમાં મીસરની સેવા આજીવન વાણી
 વગેરે કરવાની ખુબ લીધે આવના હતી તે મનની મનમાં
 રહી ગઈ કારણ કે અગીયાર વરસના જીવરે લોંઠલગુ થાતું
 મીસર થવાથી મીસરને ઉલ્લાસ હતો પરંતુ જાવિન મનમાં
 શરૂ રહ્યું કે અને શુ પરિણામ આવવાનું છે તે કાલ જમા
 નાના હાલથ માનવો જાણી શકતા નથી આ પરિણામ આવવાથી
 શરીરમાં જે હરકનું દુઃખ ઉપજ્યુ તેથી વધારે પચુપણ પવની
 આરાધનામાં સ્વ પરની સેવા કરવાની તક મળે તે ફાઈ
 બઈ તેનું દુઃખ થયું પરંતુ શરીરની સ્થિતિ પાસે લાગાર
 જનવું પડ્યું" જેવી જરીસ્થિતિમા સેવાભાવી રતીમુનિએ તથા
 શ્રી મુને કાઠો આજીવન વિના શરીર સેવા જાણવી છે

પર્યુષણ આબ્યા પસાર થઈ ગયા નાના રતિલાલણ કાયમ બ્યાખ્યાન આપતા હતા અગીયાર ઉપવાસ ૧૧ નવાઈ (નવઉપવાસ) ૨૧, અઠાઈ (તપ પાસઠ) ૬૫ વગેરે તપશ્ચર્યા ઠીક પ્રમાણુમા થઈ ગુરુદેવની એક હાજરી માત્રથી કેટલો પ્રભાવ પડતો તેની પાઠક કલ્પના કરી શકે છે. શ્રાવકોએ પૂજ્યશ્રીના દર્શન કરીને સતોષ અનુભવ્યો.

કારતક માસમા જૂપતલાલ વૈરાગી (ગિરીશમુનિ) કલકત્તાથી પ્લેનમા અત્રે દર્શનાર્થે આવતા શ્રીસદ્ગમા અપૂર્વ સ્વાગત વગેરે થયેલા તેઓ તા ૨૬-૧૧-૫૨ ની હીક્ષા માટે પૂ ગુરુદેવના અ તરના આશીર્વાદ મેળવી સહકુટુંબ રવાના થયેલા.

માગસર વહી ૧૨ના કઈક તબિયત ઠીક થતા પૂજ્યશ્રી ઝો ઢાળી દ્વારા ગોડલથી પ્રસ્થાન કર્યું. મૈત્રેયા પધાર્યા. ગોડલનો બે હજાર જેટલો શ્રાવક સમુદાય હાજર થયો. ત્યા સદ્ગ જમણુ થતા વળામણુનો કાર્યક્રમ પૂરો થયો. ખોખરી થઈ પૂજ્યશ્રી સુલતાનપુર આબ્યા મોટા રતિલાલણ બગસરા આતુર્મસ પૂર્ણ કરી ગુરુદેવના સાનિધ્યમા આવી પહોચ્યા હતા. તેઓએ અત્રે પ્રવચન આપ્યું.

પૂજ્યશ્રી સુલતાનપુર ૧૦ થી ૧૨ દિવસ બિરાબ્યા. સુલતાનપુરમા મહેમાનોની ખુબ જ બીડ લાગી ખાસ કરીને બધા મહેમાનોનુ સ્વાગત બગવાનણ હીરાચંદને ત્યાજ થયુ ઠો પ્રીતમલાલ મણીલાલ પણુ ઘણો બાગ લેતા હતા કુંઠાવાવ પધારતા ત્યા પ્રુડુપોતમણ સ્વામી ઠા ૩ ની સુલાકાત થઈ તેઓએ ગુરુદેવને શરીરની અસાતા માટે ઘણુ સાત્વન આપ્યુ ઉપરાત જે જે બિના બની હતી તે બધી લક્ષ્યમાં લઈ શાઓકત ઉપર પ્રકાશ પાઘર્થો ત્યાથી બગસરા તરફ વિહાર કર્યો,

બ્રહ્મસરમાં બા પ્રા. પ્રભાબાર્ધ મ. ઠાણા ૬ બિરાજતા હતા. તેઓ સૌ એક માઈલ સામે હોવા માટે પધાર્યા હતા બ્રહ્મસર પહોંચતા સુરુદેવને એક પ્રકારે નિરાત વળી પરંતુ મનમાં કંઈક અશાંતિના પડથા પડી રહ્યા હતા.

શરીર સ્થિતિ વધારે કુળળ બની જવાથી બોલે વધારે હાજતો હતા. આ બ્યસને પૂજ્યશ્રીની ગાયરીમા શબ્દ કેહ મળ્યો નથી તેથી જાહો પણ તે નિરાકાર જ રહેવા પાત્રી છે. જાહો તો એટલું જ કહેવું થોડું જઈ પડ્યો કે આવા પ્રત્યા પાતથી પૂજ્યશ્રીની માનસિક શાંતિને વલો જ ખજો હા થો છે અને હવન સંજિત વધારે દીવું બની બ્રહ્મસરમાં પણ હસ નાથી સાઈઓ બહેનોનો પ્રવાહ જાણું જ રહ્યો પ્રવચન સાંધીલ મહારાજ આપતા તેમજ મોટા રતીલાલુલુ સુની પણ દરમાવતા કોઈ વખત બધે પણ રહેવું સુરુદેવની સમજ બસરીના સુરે સાત પડથા હતા.

શાન્તીશીના ઉદ્દેશ્ય પ્રમાણે બ્રહ્મસરમાં ઠાણા ૨ પૂજ્યશ્રી તથા મોટા રતીલાલુલુ આવરતું હતા માટે પ્રસ્થાન કરું આવર-કું હતામાં શ્રી જમનાકાસભાઈ તંબાળીયા સુપુત્રી શ્રી લીલાવતી બહેનને સાગવતી લેન દીક્ષા લેવાના ભાવ હતા. તેમના ઉચ્ચ ઠોડીના વૈરાગ્યની સોની ઉપર છાપ પડતી હતી આ લીલાવતી બીજી લીલાવતીબાઈ સ્વામી બનશે તેવી આશા બધાતી હતી. પૂજ્યશ્રીનો આવરતું હતા પધારવાનો હેતુ સુખ્યપણે તે હતો.

પૂજ્યશ્રી પધારતાં દીક્ષાતું મુક્ત નામી યુગ બા બ્ર. પ્રભાબાર્ધ મ. ઠાણા ૬ દીક્ષા પ્રજા જ પર પધાર્યા. દીક્ષાની બધી તપાસીઓ રચાઈ જઈ વૈરાગ્યવતા બહેનના સાગ્યબળે પૂજ્યશ્રીની તળીવત અમુક જશે સુખવતા મોડું મોડું પ્રવચન આપવાની શક્તિમાં હરી. જે રતીલી બસરીના સુરે બજતાં સોના દીક્ષામાં પુનાચૈત વ બજત મવા માંહેનું

ગાંધી ધર્મશાળામાં ઘણી જ વિશાળ ધામધૂમ સાથે શ્રી લીલાવતીબહેનને દીક્ષા આપવામાં આવી અંગાળાઈ સ્વામીના શિષ્યા બાહેર થયા તેમજ નામ શ્રી લીલાવતીબાઈ સ્વામી રાખવામાં આવ્યું ત્ર પૂર્ણ સૌરાષ્ટ્ર અને મુળઈ મુધીથી હજારોની સંખ્યામાં દીક્ષા અતિથિઓ સાવરકુડલાના આગણે પધાર્યા હતા.

સાવરકુડલામાં લગભગ દોઢમાસની સ્થિરતા થઈ તેમજ આતુર્ભાસ સાવરકુડલાનું નિશ્ચિત થયું. હાલરીયામાં વરસી તપના પારણા હતા ગુરુવરની ભાવનાથી સાવરકુડલાથી વિહાર આરભી હાલરીયા પધાર્યા શ્રી અમૃતલાલભાઈએ હાલરીયા અને હુલરીયા બંને ગામને ધુમાડા બધ જમાડયા ૪૦૦ જેટલા અતિથિ આવ્યા હતા પૂજ્યશ્રીની હાજરીથી વાતા વરણ મગજમય બની ગયું સડકપર ચાલતી બસના સમસ્ત પેસેજરોને લાડવા ગાઠીયાના પીરસણા આપવામાં આવ્યા. મોટા પીતળના ૧૫૦ ખુમચાનું લાણું થયું.

હાલરીયાથી આગરડી થઈ ગુરુદેવ પુન બગસરા પધાર્યા અહીં મોટા દિવસમાં શ્રી હુધીબાઈ મહાસતીજી ઠા ૨ પધાર્યા તેમની પાસે જુનાગઢવાળા શ્રી સ્વમજીબેન દીક્ષા લેવાના હતા આ દીક્ષા પણ પૂજ્યશ્રીના સાનિધ્યમાં જ આપવાની હતી.

ફરીથી બગસરા ક્ષેત્ર ધમધમી ઊઠયું એક તરફ વરસી-તપના પારણા ઉત્સવો વારા ફરતી યોજતા જ હતા મોટા રતીલાલજી મુનિ વેકરીયા વરસીતપના પારણા માટે પધાર્યા બગસરાના તેમજ અગલ બગલના વરસીતપ તપસ્વીઓ પધારો આલોચના વગેરે સાલળતા હતા અને પારણાના ઉત્સવ થતા હતા ખીજી બાજુ દીક્ષા ઉત્સવના પગરણ શરૂ થયા હતા. હુધીબાઈ મહાસતી ઠા ૨ બગસરા પધાર્યા બગસરા સંઘે સાવ સીધિતના ગૌરવને વધારવા સારી ધામધૂમ કરી લગભગ ૧૦૦૦ માણસો બહારથી આવ્યા ખીજા વૈશાખ સુદી ૬ સોમવારના શ્રી

સમજીનેને ગુરુદેવે હીલા પાઠભણાવી દુધીખાઈના શરણમાં
સોંપ્યા.

જનસંસ ૪૪ દિવસની સ્થિરતા થઈ પૂજ્યશ્રી વિકાર
કરી આજા પધાર્યા. ગુરુદેવની તબિયત ઠીક ઠીક સુધરી
જવા આવી હતી પ્રવચન બરાબર અપાવા લાગ્યું હતું ખાંભા
ને ૧૦ દિવસ લાભ આપી મોટી ખારી આગમન થયું મોટી
ખારી પહોંચતા પૂજ્યશ્રીને જાને કાનમાં પુતડું ખાવો શક
થયો રસી નીકળવા માંડી. એ મોટા રતીલાલણ મ. બાપ્પાન
વાંચતા હતા. એક માસ મોટી ખારી ફોડાયા. હરઆન પૂજ્યશ્રી
જયજલ્લ સ્વામિની તિથિ મનાવતા ૪૦ અઠમ થયા નાથાલાલ
માણેજી ૬ તરફથી ખાવણા કરાવવામાં આન્યા ખારીથી છતરીયા
થઈ ગુરુદેવ સાવરકું હતા તરફે વળ્યા ખારીથી આખી બસ લઈને
આવક સમુદાય છતરીયા ગયો હતો. એક એક દિવસ રસ્તામાં
સ્થિરતા કરતાં ગુરુદેવ ઠાણા ૨ નાવલી નદીની લોહી ખરામાં
સાંતનો પ્રકાશ પાવરવા કુંડલા પધારી રહ્યા. ખન્ધ કુંડલો.

૨૦૦૯નું સાવરકુંડલાનું ચાતુર્માસ

૭૭

શુવનચરિત્ર વાંચનાર ભ્રેશે કે પૂજ્યશ્રીના શિષ્ય મહાજની સખ્યાનો અલગ અલગ ઉલ્લેખ થયો છે ક્યારેક ઠા ૩ જેખાથ છે, ક્યારેક ઠા ૨ નો ઉલ્લેખ ભ્રેવા મળે છે. વસ્તુતઃ સહ્યા વર્ષા પહેલા શ્રી વીરજી મુનિ પૂજ્ય ૧૦૦૮ શ્રી જયચંદ્ર મ ના શિષ્ય મહાજમાથી છૂટા પડી એકલા વિચરતા હતા. તેઓ વૃદ્ધાવસ્થામાં આવ્યા ત્યારે શ્રી મોટા રતીલાલજી મુનિએ તેમની સેવા કરી સલાહ્યા તેમને સાથે લઈ તેઓએ શુરુદેવની આજ્ઞામાં રહી સ્વતંત્ર વિહાર કર્યો

આ રીતે ક્યારેક ઠાણા ૪નો ઉલ્લેખ થાય છે જ્યારે કોઈ કોઈ જગ્યાએ ઠા ૨ નો ઉલ્લેખ થાય છે તેજ રીતે અમુક સંયોગોમાં નાના રતીલાલજીને શુરુદેવથી છૂટા પડી વિચરણ કરવાનું બને છે પૂજ્યશ્રીની નોંધમાં કારણોનો ઉલ્લેખ થયા વિના સખ્યાની વધઘટ લખાણી છે આથી ડાયરીના પરલા પરથી ક્યારેક નાના રતીમુનિ હટી જાય છે

આ વરસે દેરાવાસી મુનિ શ્રી કનકવિભવજી ઠાણા ૪ સાવરકુંડલા ચાતુર્માસ રહ્યા હતા તથા શ્રી સતબાલજી પણ અહીં ચોમાસુ આવ્યા હતા ડાયરીમાં ઉલ્લેખ છે કે કોંગ્રેસ તરફથી શ્રી સતબાલજી રહ્યા હતા (કોંગ્રેસ તરફથી રહેવાનો ભાવ શુ હોતો તે સ્પષ્ટ થતું નથી પરંતુ શ્રી સતબાલજી કોંગ્રેસ પક્ષમાં રહ્યા છે આ વસ્તુના આધારે લખ્યું હોય તો શક્ય છે)

શ્રી સતબાલજી એક વખત સ્થા નૈન ઉપાશ્રયમાં પધાર્યા સાથે શ્રીસધના કેટલાક કાર્યકર્તાઓ હતા પૂજ્યશ્રી ની મુલાકાત

કરી પરસ્પર સાતના સમાચાર પૂછવામા આ આ ત્યારબાદ
શ્રી સતનામજીએ જગજીવનજી મુનિ તથા જ્યોતિલાલજી
મુનિના સમાચાર પૂછ્યા. ગુરુદેવે પણ શ્રીનાનચકજી મ ના સમાચાર
પૂછ્યા ૧૦થી૧૨ મિનિટ વાર્તાલાપ થયો. તેઓ પુન પધારી ગયા.

સાવરજી ઠલામાં ન્યવસ્થિત પ્રવચનો શરૂ થયા. ગુરુદેવની
તબિયત કંઈક જાણે સુધરી હતી. પ્રવચનમા પોતે જરૂરો કલાક
આપતા હતા પ્રથમ મોટા રતીલાલજી મહા પ્રવચન શરૂ કરતાં
ત્યારબાદ ગુરુદેવ દેરમાવતા પૂજ્યશ્રીએ પ્રવચનમા મજાન તથા
દારકા નગરીનો અધિકાર અને તેની વિશદ વ્યાખ્યા શરૂ કરી
હિરદેશ આપતા. આ વરસે ફુલફુલરમાર્ષ સ્વામી ઠા ૪ સાવર
કુડલા બિરાજતા હતા. પૂજ્યશ્રીનું આતુર્માસ હોવાથી સાંધીજી
મહાજી અપાર હૃદય અતુભવતું હતું જાણ કરીને શ્રી ફુલફુલરમાર્ષ
મ ત્રણ વરસ થયા સ્થિરવાસ હતા.

પૂજ્યશ્રીનો અપૂર્વ લાભ મળવાથી તેમના આત્માને
જીલોઢિકે આનંદ થઈ રહ્યો હતો.

પ્રમુખજી પણ રૂઢી રીતે શરૂ થયા. ગુરુદેવની મનુરી બહારી
ઉપર સમાજ નામવા લાભો પ્રમુ વીરનો જન્મવાચન વિન-
સરજ રીતે ઉજવાયો નમસાર ના ભવમાં જો લહે કેવીરીતે
લાભ મેળ થો તે જાણતતું વલ્લુ ન સમોટ દેરમાન્સુ સત હશ નથી
જો લખ કૃષ્ણપક્ષી મટી શુકલ પક્ષી બન્ધો (૨) સતને દાન
દેવાથી પરીત સસારી થયો (૩) સતના ઉપદેશ આવણથી
જન્મકલ્પની પ્રાપ્તિ થઈ (૪) સતના આદેશ અનુચાર રહેવાથી
આવક ખમની પ્રાપ્તિ થઈ જોજી લખ આજળ જતા શ્રી મહાવીર
જન્મવાન થયા.

મહાજીજી સુકતાબાઈ આર્વાજી તથા બા જી લીલમ
બાઈ આર્વાજીએ જઠાઈ તપની આરાધના કરી હતી બાંધી સુવક

સમુદાયમાં ૪૧ મોટી તપશ્રચાર્યાઓ હતી સવત્સરી પર્વ ધણી જ સમાધિ પૂર્વક ઉજવાયું.

પૂજ્ય ગુરુદેવ બપોરના દશવૈકલિકની વાચણી આપતા હતા રાસ ચાહુ જ રહેતો. પર્યુષણ પર્વ પછી છુટક છુટક અઠાઇઓ થતી જ રહી લગભગ ૧૦ જેટલી અઠાઇઓ નિપજા હશે ગુરુદેવ સૌને આલોચના કરાવી પ્રવચન પછી બહેનો સારાસારા ભજનો બોલતી શ્રી વિમલાબેન તથા હસાબહેનના ગીતોનો પૂજ્યશ્રીએ ઉલ્લેખ કર્યો છે, આત્મપ્રકાશની આખી તેમના ભજનોમાંથી મળી આવતી આગળ જતા બને બહેનો ભાગવતી દીક્ષા લઇ બા જી શ્રી જયાબાઈ મ ના શિષ્યા બન્યા.

અતિથિઓ સારા પ્રમાણમાં આવતા રહ્યા સાવરકુંડલા આતુર્ભાસ સાનદપૂર્ણ પસાર થયું કારતકવદ ૨ રવિવારના રોજ વિહાર પ્રારંભ થયો કપોળ બોર્ડિંગમાં પૂજ્યશ્રી રોકાયા ત્યા જ વિદાય સમારંભ યોજાયો. ઘણા વક્તાઓએ શ્રદ્ધાજલી અર્પણ કરી, વિમળાબહેને તથા હસાબહેને વિદાય ગીત સંભળાવી સૌની આખો ભીજવી. પૂજ્યશ્રીએ 'સત્સંગ, વિષય પર અતિમ પ્રવચન આપ્યું વૈદમહારાજ ગિરિએ વિહાર સંબંધમાં ગીત સંભળાવ્યું.

ખીજે દિવસે દાનાતળાવ પધાર્યા ૨૫૦ જેટલા ભાઈઓ બહેનો વિહારમાં સાથે હતા શ્રીનયુભાઈ પોપટ તરફથી આવનાર સૌને જમણુ અપાયું પૂજ્યશ્રી ચલાળા પધાર્યા ચાર દિવસ સ્થિરતા ધર્મ મોટા રતીલાલજી પ્રવચન આપતા હતા શ્રીચ પાખાઈ આવિકાજીએ ગુરુદેવને કેટલાક ધાર્મિક પ્રશ્નો પૂછી સમાધાન મેળવ્યું.

મ ૦ — અપ્રત્યાખ્યાન આદિ કથાઓના ઉદયથી એવ કર્મ કેમ બાધે

૬ — જનતાનુબંધી આદિ વ્યારે કથાયના ઉદ્દેશ વખતે નિમિત્ત કારણો સિદ્ધ થતાં તેમાં છુપ પરિણમી જાય અને કથાયની ઉદ્દેશના રૂપ સમૂહવાત કરે તેમાં જૂના કર્મનો નાશ અને નવા કર્મના બંધ બાંધે છે

૭ — આવતી ધોવીસીમાં જ્ઞાનદે આવક તિથિ કાર થવાના છે તે ઉપાસકે કયાંયવાળા જ્ઞાનદે કે વીજા કોઈ?

૮ — કોઈ જોજ જ્ઞાનદે બતાવે છે વીજા પણ કહે છે બિના નક્કી નથી

અણગમી વિકાર જ્યો વસ્ત્રમાં જોકે રાસ મહળી મળી દેવશ કરે બાસની મહળી હતી. શુરુદેવ સાથે વાર્તાલાપ થતાં તેજોજો સમસ્ત મુમજાનનો ત્યાગ કર્યો. દેવશ કરે તથા મણિલલ બન્ને બાઈજો ઉત્તમ સુદેવના બંધિત હતા. બોપાલ-ગામ કસામાં પાંચ દિવસ રોકાયા. આંબરદી થઈ પૂજ્યશ્રી ધારી પધાર્યા. ધારી જોકે માસ ઉપરાંત સ્થિરતા થઈ શી. ૧૦૦૮ તપસ્વીશ મહારાજની તિથિ મનાવવામાં આવી ૩૮ જાડમ થયા. વેશ વળ સવના બાઈજો ધારી કથનાથે જાળ્યા અને ત્યાં પધારવા કાર્દિકે વિનવી કરી

ધારી નિવાસ દરમ્યાન પૂજ્યશ્રી પદ્મિતરણ લાસીલાલભાઈ મના સિદ્ધા કનૈયાલાલભાઈ મુનીની કા ઠ ની મુલાકાત થઈ સ્વામના પધારી બોપાના વિકાર કરી ગયા. શી જૈન શિક્ષાત સભા તરફથી જોકાર પટેલ વીરનાથી. બાગ ૨ તથા બોલ સમકે બાગ ૨ જ્યાં વ્યારે પુસ્તકોનું પૂજ્યશ્રીજો સંબોધાંત વાંચન કર્યું

પૂજ્ય શુરુદેવ ધારીથી જામસણ પધાર્યા જામસણ જોકે માસ સ્થિરતા થઈ નિયમિત પ્રવચન થતું રહ્યું શીસદે મળીને શુરુદેવને જાળ્યાથી વ્યતુમાંસ માટે વિનંતિ કરી.

બગસરાથી વીસાવઢર, ખીલખા, મેઢરડા થઈ વેરાવળ પધારવા પૂજ્યશ્રીની ભાવના હતી આ આખી વિહાર-યાત્રા શાંતિમય રહી. ખીલખામાં એક પ્રકારે શ્રાવક સમેલન થઈ ગયું જુનાગઢ, રાજકોટ, મેઢરડા, ધારી, કુઠલા, બગસરા વગેરે ગામના સખ્યાખંધ શ્રાવકો ગુરુદેવના દર્શન કરવા અને એક ખાસ વાત-વિચારણા માટે એકત્ર થયા. આનંદથી સૌ વીખરાયા મેઢરડામાં અઠમ તપની પચરગી થઈ જ્યાં જ્યાં ગુરુદેવ પધાર્યા ત્યાં ત્યાં આનંદ ઉત્સવ યોજાય જતો. દરેક ગામમાંથી વિહારમાં શ્રાવકો તથા યુવકો સાથે ચાલતા. સેવા ભક્તિમાં નિરત શ્રાવક સમુદાય પૂજ્યશ્રીની સુખ સાતા માટે ખુબ જ ભયત રહેતો.

મેઢરડાથી વેરાવળ પહોંચતા લગલગ આઠ દિવસ લાગ્યા ગડુ સ્ટેશનમાં વેરાવળના શેઠીયાઓ પહોંચ્યા શ્રી જમનાદાસ લીલાધર, શ્રી નગીનદાસ કલ્યાણજી, શ્રીમાણેકલાલભાઈ તથા શ્રી અન્નજીભાઈએ આરે જણુ ખરાખર વિહારમાં સાથે જ ચાલ્યા ચંદુવાવમાં એક દિવસ રોકાયા ગામના એક છેડે 'ચંદુવાવ' નામે બાધેલી વાવડી છે તે અશોકના સમયની હોય તેવું મનાય છે વેરાવળ પધરામણી થતા શ્રીસંઘમાં હર્ષનો હોભરો આવ્યો. બંધ સ્વાત્રત થયું નૂતન જૈન સ્થાનકનું ઉદ્ઘાટન થવાનું હતું રાજકોટ શ્રીસંઘના પ્રમુખ શ્રી દુર્લભજીભાઈ વીરાણીના હસ્તક જૈન ઉપાશ્રયનું ઉદ્ઘાટન રાખવામાં આવ્યું હતું.

વૈશાખ સુદ ૬ના દિવસે ઉદ્ઘાટન સમારોહનું આયોજન કરવામાં આવ્યું. સર્વ પ્રથમ પૂજ્યશ્રીના પ્રવચન થયા પછી અન્ય વક્તાઓના થોડા થોડા ભાષણ થયા તત પશ્ચાત શ્રી દુર્લભજીભાઈએ આદીનું તાળું ખોલી જૈન સ્થાનકનું ઉદ્ઘાટન કર્યું પ્રભુ વીરના જયનાદથી આકાશ ગાળુ ઊઠ્યું તેજ

પ્રસંગે મોટા ઘવેરનાઈ મ ના કાળધમ પામ્યાનો તાર
શબ્દોટ સમ તરફથી આવ્યો, વેરાવળને ધર્મનો સારો
જોવો લાલ મળ્યો.

વેરાવળથી પૂજ્ય ધાત્રવઠ પધાર્યા ઘાટવઠ જો મિરનો
કોઠો ઝીરજ મલના અરુણ દસ્યો જોવા મળે છે ઘાટવઠ
સધને આર દિવસનો લાલ આપી પૂજ્યશ્રી પુન વીસાવદર
તરફ વળ્યા.

આ વખતે ખાસ ઝીરતા જ મલનો રસ્તો લીધો જેને
કનકાઈનો રસ્તો કહેવાય છે પાઠકોએ પાછલા પ્રકરણમાં કન
કાઈ રસ્તાનું વલુન વાંધયું છે જોઈવડી કાશીયા સત્તાધાર થઈ
વીસાવદર આગમન થયું.

વીસાવદર પૂજ્યશ્રી ૧૧ દિવસ શેઠાવા તે હરમ્યાન જુના
ઝઠ હોશિયરમા જોપરેશન નાદ શ્રી અબાલાઈ મ કાળધર્મ
પામ્યાના અમાઆર મળ્યા ગીલખા ધારી હાત્રવઠ બમસરા
આવરજી હો જુનાઝઠ સરસમ મેહરડા વજેરે આમના આવઠો
વીસાવદર દશનામે આવતા રહ્યા અમકરણી પ્રવલન કાચકમનો
ઠાક રહ્યો.

પૂજ્યશ્રી વીસાવદરથી લેલાજી ઉપર થઈને વડીલા પધાર્યા
રસ્તામાં કયાએ શેઠાજી ન થઈ વડીલા પણ બેજ દિવસ
શેઠાવા ત્યાંથી સુલતાનપુર પધાર્યા

નાના રતોલાલ મુનિ કોઈ કારણસર જુના પદયા હતા
તેવો ઉલ્લેખ ઉપર આ ચો છે તે કારણોની કદી અહીં
સુલતાનપુરની પૂજ્યશ્રીની નોંધમાં સ્પષ્ટ થઈ નથી છે તે નોંધ
આ પ્રમાણે છે

પૂજ્યશ્રી પુરુષોત્તમજી સ્વામી તથા પ્રાણલાલજી સ્વામી
બંને લેખા થયા અને નાના રતીલાલજીને આજે ફરીને
ગોડલ સ પ્રદાયમા લેજાવ્યા આ વખતે નીચેના આવકો હાજર હતા.
૧ રતિલાલ બાયચ દ ગોડા ૪ દુલચ દભાઈ કાળા ૭ હરજીવન કલ્યાણજી
૨ માણેકચ દ નાનજીજ સાણીપ ભવાનભાઈ કાળા ૮ જગજીવનઝવેરચ દ
૩ જગજીવન વર્ધમાન ઉદાણી ૬ નરસેરામ દેવચ દ ૬ રામજી ડાઘાભાઈ

આ નોંધ ઉપરથી પાછળના ઉલ્લેખનો સાવાચ વાચક
સમજી લેશે, કે જે વિષયથી ગુરુદેવને ચિતાજનક સ્થિતિમા
મૂકાવુ પડ્યું હતું તે અહીં પુનઃ દીક્ષા દેવાથી હાલ તુરત માટે
એક શાંતિમય સ્થિતિ એ વિષયમા ઉદ્ભવી

સુલતાનપુરથી પુનઃ વહીયા થઈ ખીલખા વીસાવઢરના
રસ્તે પૂજ્યશ્રી ઠા ૩ ધારી પધારી ગયા, રસ્તામા રાણપુર
મુકામે અમરેલી નિવાસી શ્રીનરસેરામ હ સરાજ કામાણી જેતપુરના
કહાનદાસભાઈની સાથે ગુરુદેવના ઈર્થન માટે આવ્યા ધારી
ચામાસુ થવાનું છે તે સાબળી ખુશી થયા શ્રી નરસેરામભાઈએ
અહીં પૂર્વ ભારતમા વિચરતા મુનિ શ્રી જગજીવનજી મ. તથા
જય તિલાલજી મ ઠાર ના સુખ સમાધી અને ધર્મવૃદ્ધિના
સમાચાર આપ્યા તે સાબળી ગુરુદેવ ખુબ જ સતુષ્ટ થયા

ખીલખાથી શ્રી વીરજીમુનિ સાથે આવતા કુલ ઠાણા ૪-
થયા ધારી આગ્રમસ પધારતા ધારી સઘનો સકલ્પ ફળીજીત-
થયો

૨૦૧૦નું ધારી ચાતુર્માસ ધર્મવજ ધારીએ કરાવ્યો

૭૮

ધારી ચાતુર્માસ ઘણા જ લબ્ધિ ભાવે પ્રારભ થયું
ભાઈઓ બહેનોએ આક્રમતા પવિત્ર અનુષ્ઠાન સાથે ચાતુર્માસમાં
પ્રવેશ કર્યો ૮૨ જેટલા અઠમ યથા, તેમાં ૬૬ બહેનોમાં અને
૧૬ પુરુષોમાં હતા આ મહાન તપ પ્રભાવ વાતાવરણ વિગુહ
બની ગયું સૌ જ્ઞાન અગામી સ્નાન કરી રહ્યા

પૂજ્યશ્રીની વાણીના મધુર સ્વરે વીણાતા સ્વરોની જેમ
લોકો જનોના હૃદયને ડોહાવી રહ્યા હતા સ્વાસ્થ્યની તકલીફથી
પાછલા બે ત્રણ વર્ષમાં અદુક્ત રમાયણ સૌરાષ્ટ્રની લેન
જનતાને મળતું બંધ થયું હતું તે યુગ પ્રાપ્ત થતા અત્યંત
ભાવે સૌ રસપાન કરવા લાગ્યા

શત્રુ જમ નદીના કિનારે વસેલી ધારીનગરી ભાવનાથી
ચનનતી જૈનત્વના રંગે રંગાયેલી શુરનગરી છે શુરવરે
પ્રત્યેની ભક્તિના અનુપમ ઇશન યાત્ર છે ભક્તિપુરી જ સમજે
શુરેવ શ્રી માણલાલ મહારાજ સૌના અત્યંતશ્રદ્ધા વણી
મળેલા છે ધારીને મુલક સમાજ ઉત્સાહના અવેજથી ઉછળતો
રહે છે ત્રિરો કિનારો કોણથી ધારીના લેન સમાજમાં ધમ
ભાજતમા તપસ્યામાં સિદ્ધ જેવા પરાક્રમી છે

પૂજ્યશ્રીની વાણીના પ્રભાવથી ધારી સઘ જેમવત બની
ગયો. સૌના હૃદયમાં શાસન પ્રેમનો પ્રવાહ વહેતો થઈ ગયો
ધારીના નવનારી ધમધમી બોલા સ્વાધ્યાય સેવા તપ ત્યાગ
સદમ અને તત્ત્વ પદ્મભાણી હેલી બહી બેઠે પ્રકારે આધી
વ્યધી બોલે રણાંગણમાં હમ શત્રુઓ સાથે યજ્ઞમવા ભજવજનોની

સેના મેઢાને જિતરી પડી અત્યારે સારા સેના નાયક મળી ગયા હતા.

ધારીના આતુર્ભાસ દરમ્યાન જે કોઈ દર્શનાર્થે અતિથિ આવે તે સૌને પોતાને ત્યાં ચારે માસ જમાડવા અને મહેમાનોની સેવા સુશ્રુષા કરવાની ભાવના શ્રી હુલ્લેશ કાળીદાસ ઝાટકીયાએ સઘ સમક્ષ પ્રગટ કરી શ્રીસ ઘે એ ઉત્તમ ભાવનાને સ્વીકારી લીધી ચારમાસ સુધી લગાતા સેવા બળવવી તે કાર્યધણુ કંઠણ છે. ગુરુદેવના એક એક ભક્ત આવી સુભાવનાથી એતપ્રેત થએલ લોકામા આવે છે.

પૂજ્યશ્રીની વાણીમા રત્નકણુ વરસી રહ્યા હતા ચૌમાસી પાખીના દિવસે ગુરુદેવે કરમાવ્યું કે “સુખાભાસથી સ સાર ઉપાધિના હુ ખના બોળથી ભયભીત બનેલા આત્માને જ્ઞાનીની વાણીનો પડકાર નીકળે બતાવી, હુ ખનો બોલે છેડાવી સત્ય સુખ અપાવે છે.”

શ્રી નાથાલાલ ગોપાલજીએ ચારે માસ સુધી આવનાર-બધા મહેમાનોને સવારના આ પાણી અને નાસ્તાના લાભ લેવા ભાવના પ્રકટિત કરી શ્રીસ ઘે તેમની ભાવના સ્વીકારી હુલ્લેશભાઈ ઝાટકીયાની સેવામા ભાગ મળવા બદલ શ્રી નાથાલાલભાઈએ ધન્યતા અનુભવી આતુર્ભાસના ચકો સુદર રીતે ગતિ કરવા લાગ્યા.

સાવરકુંડલાથી વૈરાગી વિમળાબહેન તથા હ સાબહેન દર્શન કરવા આવ્યા તેઓએ વ્યાખ્યાન બાદ સૂત્રની એક એક ગાથા બોલી વિવેચન કર્યું આ બંને બહેનો ભાવ દીક્ષિતા હતા નિર્મળ હૃદયની વૈરાગ્યગીત વાણીથી શ્રીસ ઘ પર ઘણો પ્રભાવ પડ્યો ગુરુદેવની સાનિધ્યમા આવી તક મળવાથી તેઓ પોતાનું અહોભાગ્ય સમજવા લાગ્યા.

સમય સમય પર નિષિકારી વગ પલ્લુ પ્રવચનમાં લાભ લેતા રહ્યો પાપાધીશ શ્રી ચેંગેલભાઈ તથા મામલતદાર શ્રી વીમનલાલભાઈ પ્રવચનમાં આવતા, ધાટલીયા શ્રી પુરુષોત્તમ ભવનભાઈએ જૈનશાળા માનવ રાહત આદિ કામમાં રૂ. ૨૦૦ ના બંકરાત કરી પ્રવચન પછી પ્રભાવના ન કોય તેવો દિવસ ના ભાગે જ જતો હશે! જવર પાપાવાળાને સાકરના પાંચ આબાધ મળતા જ રહ્યા.

પશુવજ્ર પર્વનું આગમન થતા શ્રીસંઘમાં જ્ઞાનક જ્ઞાનક વર્તાય રહ્યો તપસ્વીશ્રીની જગી વરસી રહી ૧૬ વ્યક્તિ જોએ તવાઈ જેવા મહાન તપની આરાધના કરી ૪૩ અઠાઈ તપની ઉપાસના થઈ ૩ વ્યક્તિઓએ ૧૧ ઉપવાસ આકર્ષી આઠ કર્મને ભાળવા આઠ વજ્રાએ છકાવ તપનું સેવન કરું ૨૪ જજાએ ચોલા કરી ઉપવાસ વિક્રમ કર્યો દાન પુણ્ય ફાળા વગેરે થયા જ શારા પ્રમાણમાં થયા પશુવજ્રના વિશેષ કાયકમ અને જૈનશાળાનો સવાદિતાઓથી શ્રીસંઘને ભગીચો મહેલો ઊઠ્યો.

તપસ્વીઓના જ માનમાં જોકે જ પ જુલુસ કાઢવામાં આ મુ તેમાં સમસ્ત આમલદાર વગ અને વ્યાપારી વગેરે ભાગ લીધો અઠારે આલમને આમ ત્રણ હેતુ વેરા અરિહમ ભાઈ જોએ પણ ભાગ લીધો હતો અને જુલુસ ઉપાસ્ય પધારતા પૂજ્યશ્રીએ મહા માગલિક કર્મું ઈતર જનતા શ્રીસંઘની બાવી મુદર લાવના અને ધવસ્થાથી થઈ જ પ્રભાવિત થઈ ખાસ કરીને આવા શાની શુરહેવોનો યોગ શ્રીને લાગણીવશ બનાવી રહ્યો હતો સજા વિસજન પછી સૌને જોકે જોકે પહેા આપવામાં આવ્યો મુરતી છાટાલાલ ગોપાલજીએ જુલુસનું બધું ખર્ચ ઉપાડી હઈ લાભ લીધો શ્રી યેવર વજ્રાએ તરફથી સવત્સરી પછી સઘ જમણુ કરવામાં આ મું પશુવજ્ર સમાપ્ત થતાં

જ મહેમાનેનો પ્રવહ પ્રારભ થયો ધારીતિર્થધામ ખની ગયું તપશ્ચર્યાનો લોહ ચઢતો જ રહ્યો સવર પોષાના થોડ-રોજ નોધાતા અદનખાળા અઠમ ૭૦ ની સખ્યામા એક સાથે નીપજ્યા ભાઈઓમા ૧૧ અઠમ થયા લહાણા-ખીડા પારણા આહુ જ હતા ચોવીસ કલાકનો અખડ ભપ ઠરવામા આવ્યો ભગસરાવાળા મણિલાલભાઈ આવતા રૂા ૨૫૧ ઉપાશ્રય રૂા ૬મા આપ્યા

ખપોરના નિયમિત ઉત્તરાધ્યન સુત્ર અને જૈન તત્ત્વ પ્રકાશનુ વાચન આદતું હતું અલ્યાસી ભાઈઓ ખહેનેને તેમા ખુબ જ ગમ પડતો હતો વેરાવળવાળા ભાઈઓ શેઠ શ્રી માણેકલાલ તથા શેઠ નગીનભાઈએ રૂા ૧૦૦૧ ઉપાશ્રયરૂા ૬મા આપ્યા ધારી આતુર્માસમા મહેમાનેનો ફરોડો પડ્યો તે ગુરુદેવના સદ્ગુણોને પ્રદર્શિત કરે છે. સૌરાષ્ટ્રમા ગોડલ ગમ્મલનુ કોઈ પશુ ક્ષેત્ર નહિ હોય કે જમ્યાથી શ્રાવક સમુદાય દર્શનાર્થે પધાર્યા નહિ હોય સમાજ અતિથિઓની સેવાનો ઉત્કૃષ્ટ આનંદ અનુભવી રહ્યો

આતુર્માસની પૂર્ણાહુતિ થતા 'પુન ખહેનો ભાઈઓએ અઠમ તપની પચરળી કરી, આતુર્માસ પર કળશ ચડાવ્યો, ૩૮ અઠમ નીપજ્યા ધારી ધન્ય' ધન્ય થઈ ગયું આતુર્માસ દરમ્યાન શ્રી જમાલીકુમારનો અધિકારજ વચ્ચતો રહ્યો પૂજ્ય શ્રીઓ સૂર્યગઢગ સુત્રનુ વ્યક્તિગત પુન વાચન કર્યું ધારી આતુર્માસથી પૂજ્યશ્રીને પોતાને ઘણો જ સતોષ ઉપજ્યો છે તે આતુર્માસમા માટે ગુરુદેવની વિશેષ નોધ આ પ્રમાણે બેવા મળે છે -

“આ આતુર્માસમા વ્યાખ્યાન વાણી, ‘ઢાળ રાસ’ વગેરેથી” મઘ અને જૈનેતર સમાજે બાણવા, સાભળવાનો લાભ વિશેષ મેળવ્યો ચારિત્રના સળધમા સૌએ યથાશક્તિ મત” નિયમો

પાળ્યા તપ સજ્જમા છઠ, જઠમ પાચ છઠાય, સાત, જઠાઈ નવાઈ અગીયાર ઉપરાત જઠમની પચરતી, પરદેશી છઠ નાનીબારી, પાઠવ છઠ ચૌદ પૂર્વનો તપ મુગટમાળા, મેવા છઠ, અદનવાળા જઠમ, ખીર છઠ જાદિ મણી જાતના તપ વિશાળ પ્રમાણમાં જાદર્જા દાનમાં ત્યાગમાં, વૈરાગ્યમાં, અનુકંપામાં, પુન્યમાં તન મન અને વચનથી પણ જુલ લાભ હેવાયે.”

જહારગામથી આવતા દશનાર્થી મહેમાનોને જમાઈ વાને સારામાં સારે લાભ ઠાટકીયા દુલભજીભાઈ કાળીદાસે લીધે (સામેથી જ સઘ પાસે માગણી કરી હતી) સુરતી છોટા લાલ ગોપાલજીએ નાસ્તા પાણી કરાવવાનો સારો લાભ લીધે. દીલનો ભાવ વિવેક સત્કાર થયો સુદર હતો.

‘જા ઉપરાંત શ્રી સ્વામીવાત્સલ્ય સઘ જમણ અગીયાર થયા બંધિત ગત જોકે જોકે જમણ કરી અગીયાર ભાઈ જોએ લાભ લીધે. જાટલા જમા સઘ જમણ તે ઉત્કૃષ્ટ ભાવનું ચોતક છે”

શુરુદેવે વાતુર્માસ પૂર્ણ કરી ખારીથી પ્રસ્થાન કર્યું. દેશન ખોટામાં જાતિમગજલિકર્તા કહેવાણુ જાહી છ દિવસ મુખી રોકાવાનું થયું જાહી પોખા સવરતા કાયમી પારણા માટે ભાઈઓ તરફથી ફા. બે હજાર બહેર કરવામાં આવ્યા. ધારી નવા ઉપાશ્રયના નિર્માણ માટે ફા. ૫૦ ૧ બહેર કરવામાં આવ્યા જાહી હજાર તારાચંદ હરજીવનના તથા જાહી હજાર હરજીવન કુમરસિંહના અમરણાથે શ્રી. સમરત બહેને અપણુ કર્યા.

જાહી થી પૂજ્યશ્રી વેકરીયા પધાર્યા વ્યાજાસ થના ભાઈઓ બહેનો, જાળકો સી વિહારમાં સાથે વાહીને વેકરીયા મુખી પહેલ્યા હતા સુરતી છોટાલાલ ગોપાલજી તરફથી જળામણ હતું થયું જ જાળદ ઉત્સવથી અથ કાય પરિપૂર્ણ થયું.

વેઢરીયાથી આગરહી આગમન થયુ ૧૯ જાણુ વિહારમા સાથે હતા પૂજ્યશ્રીને ભેઈએ તેવો બહુ જ લાભો વિહાર કરવાની ઇચ્છા ન હતી શરીરનો સાથ ન હતો નાના નાના ગામેમા થોડુ થોડુ રોકાતા ખાલા સુધી આગળ વધ્યા

હસા (ગોપાળ આમ) મા સ્થા નેન શ્રાવિકા ઉપાશ્રયતું ઉદ્ઘાટન થયુ શ્રી ઓધવજીભાઈના હાથથી ઉદ્ઘાટન થતા રૂા ૧૦૦૧ શ્રીસંઘને તેમણે અર્પણુ કર્યા તપશ્ચર્યા પણુ ઠીક થઈ ત્યાથી ખાલા પધારતા અઠાઈ તપનુ સામૂહિક અનુષ્ઠાન તથા થયુ ૧૧ અઠમ, ૯ અઠાઈ અને એક નવાઈની તપશ્ચર્યા થઈ. તપસ્વીઓના પારણા પહેલા બા પૂ શ્રી ચપાખાઈ સ્વામી ઠા ડ પધાર્યા હતા અહી પણુ સાનવ રાહતનો સુહર ફાળો થયો ૭ સઘ જમણુ થયા પૂજ્યશ્રી ડપ દિવસ ખાલામા ખિરાજયા નવા ઉપાશ્રયનો ફાળો શરૂ થતા રૂા ૫૦૦૧ લગ-લગ લખાયા ખાલાની સ્થિરતા હરમ્યાન પૂજ્યશ્રીને સમવાય જ બુદ્ધિપ પદ્ધતિ ઉવવાઈ અતગડ અને અનુતરૌવાઈ સૂત્રોનો સ્વાધ્યાય કરવાનો સમય મળી ગયો

ખાલાથી નાનુડી માટે વિહાર થયો ત્યા પણુ મધ-જમણુ થયુ શ્રી નદલાલ ભાઈએ રૂા ૫૦૧ બાંહેર કર્યા મહુવા સંઘના પ્રતિનિધિ ભાઈઓ દર્શન અર્થે અહી આવી પહોચ્યા. નાનુડીથી આગળ વધતા પુન ધારી તરફ જ પૂજ્યશ્રીનુ લક્ષ્ય ગયુ શરીરમા તકલીફ હતી જ વીરપુર, દેવળા વગેરે ગામે પદાપર્ણુ કરી ગુરુદેવ પુન ધારી પધાર્યા ત્યા ૧૬ દિવસ સ્થિરતા થઈ ઉબ્જમખાઈ સ્વામિની તિથિ હોવાથી ૧૨ જેટલા અઠમ થયા ચોમાયાની પ્રચઠ તપશ્ચર્યામા ચોરો ઓટ આંગ્યો હતો પ્રવચન નાના મોટા રતીલાલજી મહારાજ પણુ આપતા હતા ગુરુદેવના સ્વાસ્થ્યને લાભ થતા ધારીથી સમુદ્રતટ સુધીની લાખી યાત્રા માટે મનમા તૈયારી થઈ રહી.

ધારીથી વેરાવળ

એ બને વચ્ચે વરસીતપના ઉજવણાએ

૭૯

વેરાવળ શ્રીસંઘની વિનંતિ બેઠકધારી ચાલુજ હતી થોડી
જાઓ બરાબર પૂજ્યશ્રીને પધારવા વિનંતિ કરી રહ્યા હતા.
કેમ જાણે જ મનુભિની સ્મૃતિ યદ્યદેવ ! પૂજ્યશ્રીને વેરાવળને
પૂરો લાભ આપવાનો સંકલ્પ થયો. પાછળના પ્રકરણોમાં
વળગળાનું ઇમાન સંભાલવાનું ઘણું આવી ગયું છે. વેરાવળની
ભક્તિ અને પ્રભુતા હૃદયને અપશે તેવા છે.

ધારીથી પ્રથમ થયું ચતુર્જય નદીનો પુલ પાર કરી
માલિક સંભળાવવામાં આવ્યું. ઠર બાઈઓ જાહેનો વિહારમાં
માથે ચાંચા સુરવી નામાલાલભાઈ તરફથી જમણું થયું. પૂજ્યશ્રી
ભાંડેર મોણવેલ, જેતલવડ, ચર્ચ વીસાવડર પધાર્યા બહી
શ્રી કુલકુવરભાઈ સ્વામી જાદિ ઠા ૮ બિરાજતા હતા. તેઓ
બધા શુરોવને લેવા માટે સામે આવ્યા. શ્રીસંઘના ભાઈઓ
દશન કરી વૃષ્ટ થયા.

વીસાવડરમાં હરજયદ ગાઠાણીની કુમારી પુત્રી પુષ્પાને
વરસીતપનું પારણું હતું. પૂજ્યશ્રીના સોનિધ્યમાં ધામપૂમશ્રી
પારણું ઉજવાયું. રાજકોટથી સંઘરાજકા, શ્રી જલેદમદ રામવ
૯ તથા શ્રીમતિ શુભાળબેન પૂજ્યશ્રીના દશનામે આવ્યા.
જુનાગઢથી માવાણી વુજલાલ જેઠાભાઈ, તેમના પત્ની તથા
બહેન દશન કરવા આવ્યા. જુનાગઢ પધારવા વિનંતિ કરી
તેમના ધમ પત્નીને વરસીતપ હતો.

સ્ત્રીઓને સ્વયં વાની જરૂર હતી ગુરુદેવની
 ભક્તિનુ ખાસ કેન્દ્ર હતું ત્યાં પધારી ૧ દિવસ બિરાજ્યા
 મહાવીર જયંતિ ભવ્યરીતે મનાવવામાં આવી. ૨૧ બાઈ બોએ
 મળીને સોમાસાની વિનંતિ કરી. ૭૭૬ આમ બીજા બોળીમાં
 જઈ બાલખાને લાજ આપી ગુરુદેવે જુનાગઢ પદાપદ્ય કંચુ
 પ્રથમ દિવસ શ્રી રાજચંદ્રભાઈના બગલા ઉપર પૂજ્યશ્રી બિરા
 જ્યા. બીજે દિવસે ઉપરકોટ પૌષ્પધ્યાગામાં આગમન થયું
 ચારે વરસીતપવાળા ધણા જ ઉત્સાહમાં આવેલયા શ્રીસંઘની
 જગ્યામાં સમીક્ષાણું બધામાં મોટી ધામધૂમ સાથે વરસી-
 તપના પારણા ઉજવાયા. વિધિવત વરસીતપની આલોચના
 કરાવી ગુરુદેવે જનતાને તેની મહત્તા સમજાવી

જુનાગઢથી બેશીપુરા પધાર્યા શ્રી ભગવાનજી મોટીચંદે
 સંલોદે અત્યુચિત આહુતિ સ્થા. જૈનસંઘ તરફથી બધાએ
 આરોગ્ય ભુવનમાં પૂજ્યશ્રી બિરાજ્યા. મેદરદાના આવકો પૂજ્ય
 શ્રીના ચરણમાં લાજ આપવા માટે પ્રાથના કરતા હતા આ
 વખતે તેમની પ્રાથના ફળી ગુરુદેવે મેદરદા તરફ વિદાય
 કર્યો શ્રીસંઘ જ્ઞાનદશી ઉત્તરાઈ રહ્યો અહીં પણ ચાર વરસી
 તપ હતા ગુરુદેવનો લાજ મળતા તપસ્વી આત્માઓને પણ
 જ્ઞાનદાયક ગુરુદેવના સાનિધ્યમાં જ પારણા ઉત્સવ ઉજવાયો

શ્રી લીલાવતીબાઈ શ્રી ખીરજીબાઈ શ્રી દયાકુવરબાઈ
 તથા શાતાબાઈ આ બહેનોને લાખું કે વધુ પડતું આદરેલ
 તપ સાચક થયું છે તે તપોબળના પ્રભાવે ગુરુદેવના હથાળે
 લાજ મળ્યો છે અહીં ગરીબો માટે છાશનું કેન્દ્ર ખોલવા
 રૂ. ૬૭૮નો ફાળો થયો. તથા અવાબીયાના ઉપાધ્યક્ષ માટે
 રૂ. ૫૧ થયા. ધણા દાનપતિઓએ અત્યુચિત આદર્યા ગુરુદેવે
 એક માસ પુરા શોધકાળનો લાજ મેદરદાને આપ્યો. પ્રવચન
 બરાબર થતા જ રહ્યા. જે સંઘ જમણુ થયા શ્રી. રતીલાલ.

આણુ દહના પુત્રી શ્રી મન્નુલા બહેનના લગ્ન રાષ્ટ્રીય વિધિથી સાદાઈ સાથે કરવામા આવ્યા પૂજ્યશ્રીએ સાદાઈ ને મહત્વ આપ્યું નવદ પતિએ માગણિક સભાળાવ્યું અહીં પણ પૂજ્ય-શ્રીને વિનંતિ કરવા માગરોળ શ્રાવક આવ્યા

ગુરુદેવે અગતરાય, કેશોદ વગેરે નાના સંઘોને લાભ આપી માગરોળને સ્પર્શ કર્યો માગરોળ પધાર્યા ગુરુદેવને ઘણો સમય થયો હતો નાના મોટા સૌ કેઈ સામા આવવા માટે નીકળી પડ્યા માગરોળની જૈન જનતાના હૃદય હર્ષથી પ્રકૂલિત થયા

શેઠ જય તિલાલ જેઠાલાઈના વડામા ઉતર્યા એ વખતે માગરોળમા દગ્ગિયાપુરી સપ્રહાયના શ્રી ચપાળાઈ, હીરાળાઈ તથા મુલદ્રાળાઈ ઠાણા ઉ બિરાજતા હતા દરિયાપુરી સપ્રહાયના નિયમાનુસાર સાધ્વીજી સાધુને વળાવવા કે લેવા માટે સામે જતા નથી એટલે તેઓ આગળથી જ્યાં ગુરુદેવને ઉતરવાનું હતું ત્યાં પધારી ગયા હતા. ગોડલ સપ્રહાયના મહાસતીજી શ્રી ગમકુવરળાઈ સ્વામી ઠા ૨ પણ માગરોળમા બિરાજતા હતા તેઓ પૂજ્યશ્રીના સ્વાગતમા ઉપનિયત હતા

પ્રવચન શરૂ થયા. “ મિથ્યા સુખ છોડાય તો સત્ય સુખની પ્રાપ્તિ થાય” એ સુખ્ય વિષય હતો આખા ગામથી શ્રી મોદીબહેન આવતા શ્રીસંઘમા રૂા અકેકતુ લાણુ કચું રૂા ૧૨૫ લાગ્યા બગસરાથી શ્રી શામળજી લીમળ તથા વડીયાથી શ્રી રમણિકલાલ માધવજી સહિત ત્રણ લાઈઓ માગરોળ દર્શનાર્થે આવ્યા.

પૂજ્યશ્રી ઠાણાઓ શારદાશ્રામ ‘ના નિરીક્ષણ માટે પધાર્યા શારદાશ્રામ ચીરાબટતુ અદર્શ વિદ્યાલય છે પૂજ્યશ્રીએ ડાયરીમા સંસ્થાની નોંધ માટે આજુ પાતુ કોરુ મંકયુ છે પરંતુ

પાછળથી તેની નોંધ થઈ શકી નથી જોટલે ગુરુદેવનું મતબ્બ જાણી શકાતું નથી પરંતુ તે સરસાની યવબ્બા વિદ્યા ઉપાસનાથી ગુરુદેવને સત્તાય ઉપજ્યો હશે

માગરોળ મ્થા જનકન્મણાળા તરફથી જોકે ગીતસ વાકનો મેળાવડો ચાલવામાં આવ્યો તેમાં વરવિકેચ અને માતા પુત્રાના પ્રેમ વિરેના સવાહ ઘણા સરસ હતા મેળાવ । બાક પૂજ્યશ્રીએ બાળકોને લગતો ઉપદેશ આપ્યો ઇનામ તથા પ્રભાવના થયા ૧ / શ્રી જયચંદ્ર મહારાજની તિથિ મનાવવામાં આવી ૧૭ જાકમ થયા

ગુરુદેવ ૧૯ દિવસ માગરોળમાં ગિરાજમાં પછી વેરાવળ માટે વિહાર થયા ૨૫ ભાઈજો બહેનો વળાવવા આવ્યા શેક વસતી નેમણે તરફથી વળામણાનું જમણું હતું પ્રવચન થયું ટો ગુલાબચંદ લીલાધર શ્રીમતિ હીરાબાઈજો યોધા જત સ્વીકાર્યા ત્યાંથી પૂજ્યશ્રી ફાટીના માળિયા પધાયા બહી પાંચ દિવસ ગિરાજમાં માળીયામાં બહારામમાં ઘણા દયાતામાં આવ્યા હતા લીનું સરસ સ્વાગત થયું હતું માળીયાથી પ્રસ્થાન કરી કોરવાડ આગમન થયું માળીયા પછી વેરાવળના ભાઈજો બહેનોના પ્રવાહ નિરંતર આવવા લાગ્યા ગુરુદેવ કોરવાળના ઠાણુબાગ, છવણુ બાગ મુખત બાગ વગેરે બાગો તરફ ફરવા નિકળ્યા બા બગીચાઓ નંદનવત જેવા મુંદર છે તેમની સૌરભ પ્રસિદ્ધ છે

૨૪ ફેટશન થઈ ગુરુદેવ ચાંદુવાળ આવ્યા વેરાવળથી ઘણા આવક આવિકાઓ બહી આવી પહોંચ્યા બાગેજ દિવસે ચાતુમાસ માટે વેરાવળની પાંચ ભૂમિમાં આવતા ગુરુદેવને કેટલાંકે ભૂતકાલીન સ્મરણે તાબ થયા કેમ જાણે આ વખતે જ મજામિને તેવા માટે છેલ્લીવાર જ પધાર્યા હોય ? વેરાવળ જૈન જનતામાં અનેક જ્ઞાનક ઉલસાઈ રહ્યો હતો બા જ્ઞાનક

પ્રવાહ જ વેરાવળના આગામી ભવ્ય ચોમાસાની સાક્ષી આપી રહ્યો હતો.

વેરાવળમા ઘણી જ ધામધૂમથી પધરામણી થઈ સૌના હૃદય ગુરુદેવની ભક્તિ માટે થનગની રહ્યા હતા મહાવીર પ્રભુના જયનાદોથી વેરાવળના જાયા મકાનો ગુણ ઊઠ્યા યુવાન વર્ગ મોખરે હતો શ્રી પ્રાણુલાલજી મહારાજનું નામ જાણે જાદુ કરી રહ્યું હતું અચેતન હૃદય પણ ચેતન્યવતા ખની ગયા. વેરાવળ ધન્ય ધન્ય ખની ગયું

૨૦૧૧નું વેરાવળ ચાતુર્માસ તપગંગા અને જ્ઞાન ગંગામાં તરતું વેરાવળ

૮૦

ચૌમાસી પાખીથી જ્યેષ્ઠસિંધવ પ્રવચન પ્રારંભ થયા. ઉપા
અયમા ભારે ભીડ થવા લાગી. તલમાત્ર જગ્યા ત રહેતી હૈન
હૈનેતર સકળ સમાજ શ્રીમુખની વાણી સાંભળવા લાલાસિત
રહેતે. મોગા રતીલાલજી ઝુનિએ જયોરના હરિવંશ ચરિત્ર
(હાગ સાગર) વાચવો શરૂ કર્યો. ચૌમાસી પાખીના ૮૨ સુવર
પૌષ્પ થયા. અવાહ વહી અમાવાસ્યા પર ભાઈએ જહેનોએ
અક્રમની પચરગી કરી. ૪૬ અક્રમ જહેનોના ૪ અક્રમ ભાઈ
એના કુલ ૫૦ અક્રમ થતા એકની જગ્યાએ બે પચરગી
નીપજી

પૂજ્યશ્રીએ પ્રવચનમાં શ્રી. ભગવતીજી સૂત્રના અધિકારનો
આરંભ કર્યો. પ્રારંભમાં નવકાર મંત્ર, વ્રાહ્મી લિપિ તમા
શુરહેવને નમસ્કારની સૂક્ષ્મ ભાવભરી ગંઢન આપ્યા કરી ત્યાર
બાદ તુઝીયાના આરંભે અર્ચાન તુઝીયા નગરીને અધિકાર
શરૂ થયો. કેમ બલે શુરહેવને આ મન્ય નગરીને તુઝીયા
નગરી જેવી ભાવનાશીલ બનાવી દેવા માગતા હોય. પ્રવચનમાં
એક એક વિષય સંખ્યાટવાની સાથે વહેવા લાખ્યા. શુરહેવની
વાણી બલે પચ્ચર પર કેતરણી થાય તેમ જનતાના હૃદયમાં
અજાઠ અકિત થતી શુરહેવના પ્રવચનથી એક પ્રકારનો સત્ત્વ
ભાવનો નથો. ૧ તો પ્રવચન પછી અરપી કલાક અરિત્ર
કહેવામાં આવતું શ્રીહીર્તિધર શાસ્ત્રનો પ્રબંધ એ હમનક પર
વસિંક અગમ્યાન થતું

ગુરુદેવનું સ્વાસ્થ્ય ઠીક હતું વેગવળની જનતાને। ઉત્કટ લાવ ખીલતો જતો હતો। બપોરના પણ ઘણી વખત પૂરો અને ઘણી વખત થોડો સમય લઈ ગુરુદેવ ઢાળ સાગર ઉપર પ્રવચન કરતા ઢાળસાગર અને રામરાસ પરતો ગુરુદેવે લઢાએલી વાણી લોકોને રસ સાગરમાં મુગ્ધ કરતી શ્રાવણ વહી ના ચોવીસ કલાકનો શ્રી શાંતિનાથ ભગવાનનો અખડ બપુ કરવામાં આવ્યો તેમાં ઘણા ભાઈઓ બહેનોએ લાગ લીધો।

ગુરુદેવ વેરાવળમાં ચાતુર્માસ પધાર્યા તેથી મુખ્યથી શેઠીઆઓ (વેરાવળના વતની) પણ ચોમાસાનો લાભ લેવા વેરાવળ આવી ગયા હતા વેરાવળનું શ્રેષ્ઠ મડળ દર્શનીય અને રમણિય હતું શ્રી માણેકલાલ શેઠ, તારાચંદ શેઠ, જમના દાસ શેઠ, શેઠ શ્રી નેમિદાસ મદનજી, શેઠ શ્રી નગીનદાસ મદનજી ભાઈશ્રી ન્યાલરાઈ રતનજી, શેઠ ચત્રજીવ કલ્યાણજી, શેઠ રામચંદ ફૂલચંદ, શેઠ ચીમનલાલ ગિરધર, શાહ સાકરલાલ રતનજી, શેઠ હસરાજ ખુશાલચંદ આદિતથા કાનપુરથી બચુભાઈ બઢવજી, આ ભાઈઓનું એક સાથે એકત્ર થવાનું મુશ્કેલ હોય છે પરંતુ ગુરુદેવના પ્રભાવે અને ધર્મ પ્રતાપે સૌ એકત્ર થઈ ગયા ખામ પશુપણ કરવા વેરાવળ આવ્યા હતા ખામ બધા શેઠીઆઓ હાજર હોવાથી શ્રીસંઘમાં આનંદ આનંદ વર્તાય રહ્યો શ્રીમંથની સ્થિતિમાં બધો સુધારો થયો ગુરુદેવની પ્રેરણાથી તેમાં ખુબ મજબૂતી આવી

ચાતુર્માસની નાની મોટી તપશ્ચર્યા શરૂ થઈ ગઈ હતી શ્રી પાનકુવડ બહેને ૧૧ ઉપવાસના પચખાણુ કર્યા મોટો ખીર સમુદ્ર આરાધ્યો શ્રીપશુપણ મહાપર્વની મગળ શરૂઆત થઈ પ્રવચનનું વિશેષ આયોજન કરવામાં આવ્યું સેક્રેટો ભાઈઓ બહેનોએ પ્રથમ ઉપવાસના પચખાણુ કર્યા ઉત્સાહ અસીમ

વધી રહ્યો હતો. ગુરુદેવની મધુરી બસરી પર જૈન જનતાના હૃદય ધનગનાં શિલ્પ.

હાન, પુણ્ય, ત્યાં. વૈરાગ્યની નદીઓ વહેવા લાગી વેશ વળ કાઢે એક સાગર ઉછળતો હતો. અત્યારે દીલનો ભાવ સાગર પણ ઉછળવા લાગ્યો.

આઠે દિવસે નવા નવા વિષય પર નવ નવ રમ ખીલતા ગયા. વૈરાવળના બહોલક તુંગીયા નારીના શાવકોની કથા સાંભળીને મદુમદુ થવા લાગ્યા. ઉપાસ્યની અહરજ નવો બ્યજવાન હોલ આપવાનો પ્રસ્તાવ આયો. શ્રી માણેકલાલ શેઠે રૂા. ૬૨૬૯૨ને એક (૧૦ ૦૧) હોલ આપવા માટે બહેર કર્યા બગલના મોટા રૂમ માટે હીરાચંદ્ર ખુશાલ તરફથી રૂા. ૩૫૦૧ અને બીજા એક બાઈ તરફથી રૂા. ૧૫૦૧ બહેર થયા તેમજ શ્રી. સોમચંદ્ર ત્રીકાના નામથી તેમના પરિવારના મુપુત્રોએ રૂપિયા વીસ હજાર (૨૦ ૦)ની લેન હોલ માટે આપી. પચુ પણ હરગમાન આ એક સ્થાથી સુંદર ઠાલ થયું.

તપસ્યની તો બધાટી બોલતી હતી કેઈ ઉપવાસી બહે પારણા કરવા રાજ ન હતા. તપસ્યની અજ ખડકાર્થ ગયો એક બકિતએ ૩૮ ઉપવાસની મુજકારી તપસ્યા કરી માસખમજની મર્ચાકને પણ જોગબી સૌની બાવનાને વેગવતી બનાવી. ૧૮ ઉપવાસમા પણ એક મકિત બેકાર્થ એક બહેને પખવસો કર્યો બે બહેનોએ મોટો ખીર સમુદ્ર આરાધી ૧૧ ઉપવાસના પારણા કર્યા ૧૦ નકાર્થ તપ નીપજયા ૫ ખડાર્થ ૨૫ સતાર્થ છકાર્થ અને ૬ થોલા પંચોથા થયા. અઠમ તો સખ્યા બધ થયા.

શ્રી માણેકલાલ શેઠે અઠાર્થ તપ આરાધ્યો હતો. સખ્યા તપસ્યની મળળુ ગ માન કરવા માટે તેમણે નિમ્નેકત લાલ

લીધો શેઠ તરફથી તપસ્વીઓનું મહુમાન કરવા વરઘોડો કાઢવામા આવ્યો. આ સરઘમ ઘણું જ વ્યવસ્થિત અને ધામધૂમ વાળું હતું. દરેક પ્રદરના બેન્ડ, મોટર ગાડીઓ, ઘોડાગાડીઓની ગોઠવણ કરવામા આવી હતી. ઘણા જાન્ય દેશ્ય સાથે સરઘસ (પ્રોમેશન) નીકળ્યું. તમામ માટે સાકરના પાણીની વ્યવસ્થા હતી.

સરઘસ પૂર્ણ થયા પછી તપસ્વી વૃન્દને વિધિપૂર્વક બેને બે રીતે અનુદ્રુગતા પડે તે રીતે પારણા કરાવવામા આવ્યા. પારણાની એટલી સુદર વ્યવસ્થા હતી કે સઘળા તપસ્વીઓના મન હર્ષિત થયા. સર્વ પ્રગરે સૌ સતુષ્ટ થયા. બપોરના પ્રાર વાગ્યે રક્ષા જૈન સઘને શીરામણિ આપવામા આવી જેથી કોઈને ચુલ્હો કરવો ન પડે સાજના પાય વાગે નોકારમ્ની જમણુ હતું તેમા સમસ્ત સ્થા સઘ, દેરાવાસીસઘ, એસવળ જ્ઞાતિ સૌને આમત્રણ હતું. તપસ્વીઓના પ્રભાવથી

કેટલાક ભાઈઓ બહેનો સવત્સરી પછી પણ તપાસનાવ્યા હતા તેમના પારણા બે દિવસ મોડા પડતા હોવાથી બાકીના તપસ્વીઓનો ખીન્ને વરઘોડો શેઠ રામચંદ્ર દુલ્લચંદ તરફથી ચકાવવામા આવ્યો. તેમના પુત્રવધુ શ્રીમતિ નિર્મળ દેવીને પણ અઠાઈનું પારણુ હતું. તેઓએ પણ ઘણા જાવથી સૌને પારણા કરાવ્યા. તેમજ રક્ષા જૈન સઘ અને એસવાળ જ્ઞાતિને જમણુ આપ્યું.

ભાદરવા સુદી ૭ ને બુધવારનો દિવસ વેરાવળના જૈન સઘથી ભૂલી શકાય તેવો નથી. વિધિના લેખ અદ્ભુત હોય છે. જે શેઠની ઉદારતાના ઉપમા ઉલ્લેખ કરી ગયા છીએ તે શ્રી માણેકલાલ શેઠે કેમ બણે જવાની તૈયારીનું ભાથું જ બાધી લીધું હોય. પોતે પણ અઠાઈતપનું પારણુ સમસ્ત તપસ્વીઓ સાથે

બાદના સુદ ૬ ને મગળવારે ઠંડું હવા હજારો રૂપિયા ખરવી સમસ્ત શ્રાતિ બધુ, અને ધમ બધુએ ને જમાવી બધે આશી વાદ લેતા ના હોય ? મગળવારના ઉપાશ્રયેજ સૂતા સવારના પ્રતિક્રમણ કરી ગુરુદેવના આગ્રુએ માત્રલિક સાંભળી મહાતવીજના રશન કરવા ગયા પછી જ ઘર ગયા બપોર સુધીમા બીજા વરણોડાનુ અને પારણાનુ આયોજન પૂરુ કર્યું કોઈને અતરાય રૂપ યયા વિના બુધવારના બપોરના આ અસાર સસારથી સદાને માટે વિદાય લઈ બિર નિદ્રામાં પોલી ૧મા જે બાથુ બાધી લાભ લઈ ગયા તેજ સાથે ગમુ પોતાને અકાઈ તપ, સમસ્ત તપગ્નીઓને પારણ, ક્ષીસ ધના આશી વાદ પૂજ્ય શ્રુતવશોનુ આનિધ્ય મેળવી શેક આ—મૃત્યુને પામીને ધન્ય ધન્ય બની ગયા.

તેજ દિવસે પૂજ્યશ્રીની ઉપસ્થિતિમા ચાર વાગે શેક ક્રીના અવસાન માટે એક શેક સલા ચોજવામા આવી શેક ક્રીની મહાનતા, ધમ નિહા ગુરુભક્તિ સાથે અચાનક અવસાનની ઘટનાનો પૂજ્યશ્રીએ સલાવત ઉલ્લેખ કર્યો એક આવક તરીકે તેઓ શુ કર્યો જયા અને ધનનો સદ્ઉપયોગ કરી પુન્યાનુ બધી પુન્ય કેવી રીતે પમાય છે તેનો અચાલ આપી સીના મન હલકા ફૂલ બતાવ્યા તેમના કુટુંબ ઉપર લીલસો છનો ધમ પ્રેરક મસ્તાવ ચોક્કસવામાં આવ્યો.

પરુપણ પછીના દિવસે પણ ધમ અપરાધનાથી ભરપુર રહ્યા. ભાઈઓ અને બહેનોએ ધમ પૂજા પલ્લવિત શાખું કેટલાક બહેનો પૂન્યશ્રી પાસે અધ્યયનની વાચણી લેતા હતા ક્રી જવાબેને સુચકારાંજ સુત્રના ૧-૪ અધ્યયન મુખપાઠ કર્યા વેરાગી પછાએને ઉત્તરાધ્યયનના બીજા અધ્યાયની વાચણી લીધી. રમાએને ૧૧ મા અધ્યયનથી ૧૭ માં અધ્યયન સુધી બાહુ શાખુ રમગલીએને ઉત્તરાધ્યયનનુ ૧ ને ૨જુ અધ્યયન શિરે

કર્તુ' વિન્યાએન અનુત્તરોવવાઈના પાઠ લેતા હતા શાતાએન તત્ત્વાર્થ સુત્ર તૈયાર કરતા હતા આમ તપ ગગાની સાથે જ્ઞાનગગા પણ ચાલુ થઈ હતી.

અધ્યયન અને ધર્મકંઠરણી ઉપરાત વચ્ચે વચ્ચે શ્રી સ્વામી વાતસદૃશ થતા જ રહ્યા શેઠ રતનજી ગુલાબચંદે સહ જમણુ કરી લાલ લીધો એક વખત બધાએ મળીને પચાયતી સહ જમણુ કર્યું કદોઈ નેમચંદલાઈના ધર્મપત્નીએ અઠાઈ તપના પારણા ધામધૂમથી કર્યા તેમણે નોકારસી સહ જમણુ કર્યું તેમા વેરાવળ તથા પાટણના તમામ જૈન તથા સમસ્ત દશા વિસા શ્રીમાળીની જ્ઞાતિને આમ ત્રણ અપાયુ.

અતિથિઓનુ બરાબર આગમન થઈ રહ્યું હતું તેમને યોગ્ય સત્કાર અને સેવા શ્રુધાની પુરી વ્યવસ્થા હતી રાજકોટથી શ્રી દુર્લભજીભાઈ વીરાણી, તેમના મુપુત્રો, કેશવલાલભાઈ, હસમુખભાઈ તથા વિનોદભાઈ દર્શનાથે આંબ્યા ગુરુદેવની વૈરાગ્યમયવાણીની શ્રી વિનોદભાઈ પર જીડી અમર થઈ રહી હતી આગળ જતા આજ યુવકશ્રી વિનોદમુનિ તરીકે પ્રસિદ્ધિ પામ્યા દૃઢ સમય દીક્ષા પાળીને, કાળધર્મ પામી અમર સૌંદર્ય મુકતા ગયા એજ વખતે વડીયાથી શ્રી કેશવજી મોનજી ખેતાણી દર્શનાથે આંબ્યા હતા તેઓએ ધર્મ સેવાને સારે લાભ મેળવ્યો.

ભાવનગરથી શ્રી વલ્લભદાસ ફૂલચંદના ધર્મપત્ની દર્શનાથે આંબ્યા તેઓએ શ્રાવિકાશાળાની બહેનોને રૂા ૬૦૦નુ કાપડ ઈનામ આપ્યુ રૂા ૧૦૦ માનવ રાહત કાર્ય માટે આપ્યા રૂપિયા એકે હજારને એક (રૂા ૧૦૦૧) પૂ શુરુદેવની દીક્ષા તિથિની આગધના માટે શ્રીસંઘને અર્પણુ કર્યા.

ભાદરવા સુદ ૬ ને મગજવારે કશું કંઈ હજારે રૂપિયા ખરબી સમસ્ત પ્રતિ બધું અને ધન બધુએ ને જમાડી બાંહે આશી વાદ લેતા ના કામ ? મગજવારના ઉપાગ્રહેજ સુતા સવારના પ્રતિક્રમણ કરી ગુરુદેવતા શ્રીમુખે મામલિક સાબત્રી મહાસવીણના દશન કરવા આ પછી જ ઘેર ગયા બપોર મુખીમા બીજા વરણે ૧૭ અને પાગલાં આયોજન પૂરું કરું કોઈને અતરામ રૂપ થયા વિના બુધવારના બપોરના આ અસાર સસારથી સહાને માટે વિદાય લઈ વિદા નિદ્રામા પોલી ૧૫ ૭ે ભાગુ બાધી લાલ લઈ ગયા તેજ સાથે ઝડુ પોતાને અકાર્થ તપ, સમસ્ત તપમ્બીએને પારણ, શ્રીસંધના આશી વાંદ પૂજ્ય ગુરુવરોત્ત્વ સાનિધ્ય મેળવી શેક મા—મુત્તુને પાનીને ધન્ય ધન્ય બની ગયા

તેજ દિવસે પૂજ્યશ્રીની ઉપસ્થિતિમા બાર વાગે શેક માતા અવસાન માટે બેઠે શેક સમા ચોળવામા આવી શેક શ્રીની મહાનવા ધન નિષ્ઠા ગુરુભક્તિ સાથે અજ્ઞાનક અવસાનની ઘટનાનો પૂજ્યશ્રીએ વધાવત ઉલ્લેખ કર્યો બેઠે આવક તરીકે તેઓ શુ હમાર્થ ગયા અને ધનનો સદુપયોગ કરી પુન્યાત્મ બધી પુન્ય કેવી રીતે પમાય છે તેનો અભાસ આપી સૌના મન હલકા ફૂલ બનાવ્યા તેમના કુટુંબ ઉપર હાલસો છોનો ધન પ્રેરક પ્રસ્તાવ શોકલવામા આવ્યો.

પશુવલ પછીના દિવસે પશુ ધન આરાધનાથી ભરપુર રહ્યા. ભાઈએ અને બહેનોએ ધનવૃક્ષ પક્ષવિત રાખ્યું કેટલાક બહેનો પૂજ્યશ્રી પાસે અધ્યાત્મની વાંચણી લેતા હતા શ્રી જવાબેને સુવર્ણકાંચ સુગન્ધ ૧-૪ અધ્યન મુખપાઠ કર્યા વેરાળી પદ્મણેને ઉતરાધ્યનના બીજા અધ્યાયની વાંચણી લીધી રમાએને ૧૫ મા અધ્યાયનથી ૧૭ માં અધ્યાયન મુખી બાહુ રાખ્યું દમજલીએને ઉતરાધ્યનતું ૧ ને ૨જૂ અધ્યાયન માટે

કર્તુ' વિજ્યાએન અનુત્તરોવવાઈના પાઠ લેતા હતા શાતાએન તરવાઈ સુત્ર તૈયાર કરતા હતા આમ તપ ગગની સાથે જ્ઞાનગંગા પણ ચાલુ થઈ હતી

અધ્યયન અને ધર્મકરણી ઉપરાત વચ્ચે વચ્ચે શ્રી સ્વામી વાતસદય થતા જ રહ્યા શેઠ રતનજી ગુલાબચંદ્રે સદા જમણુ કરી લાલ લીધો એક વખત બધાએ મળીને પચાચતી સદા જમણુ કર્યું કે દોઈ નેમચ દલાઈના ધર્મપત્નીએ અઠાઈ તપના પારણા ધામધૂમથી કર્યા તેમણે નોકારસી સદા જમણુ કર્યું તેમા વેરાવળ તથા પાટણના તમામ જૈન તથા સમસ્ત દશા વિસ્તા શ્રીમાળીની જ્ઞાતિને આમ ત્રણ અપાયુ

અતિથિઓનુ ભરાબર આગમન થઈ રહ્યું હતું તેમને યોગ્ય સત્કાર અને મેવા શ્રુવાની પૂરી વ્યવસ્થા હતી રાજકોટથી શ્રી દુર્લભજીભાઈ વીરાણી, તેમના મુપુત્રો, કેશવલાલભાઈ, હસમુખભાઈ તથા વિનોદભાઈ દર્શનાથે' આવ્યા ગુરુદેવની વૈરાગ્યમયવાણીની શ્રી વિનોદભાઈ પર જીડી અમર થઈ રહી હતી આગળ જતા આજ સુવકેશ્રી વિનોદમુનિ તરીકે પ્રસિદ્ધિ પામ્યા દૃઢ સમય હીક્ષા પાળીને, કાળધર્મ પામી અમર સૌગલ મુકતા ગયા એજ વખતે વડીયાથી શ્રી કેશવજી મોનજી ખેતાણી દર્શનાથે' આવ્યા હતા તેઓએ ધર્મ સેવાનો સારો લાલ મેળવ્યો

ભાવનગરથી શ્રી વલ્લભદાસ ફૂલચંદના ધર્મપત્ની દર્શનાથે' આવ્યા તેઓએ શ્રાવિકાશાળાની બહેનોને રૂા ૬૦૦નુ કાપડ ઇનામ આપ્યું રૂા ૧૦૦ માનવ રાહત કાર્ય માટે આપ્યા રૂપિયા એક હજારને એક (રૂા ૧૦૦૧) પૂ ગુરુદેવની હીક્ષા તિથિની આગધના માટે શ્રીમધને અર્પણ કર્યા

ઠેળવવું તે માટે વિચારણા થઈ પૂજ્યશ્રીની ઉપસ્થિતિમાં જ સૌએ કૃમગથી બાગ લેતા સારા એવો ફાળો થઈ ગયો.

વેશવળનું આતુર્ભાસ ધન્ય ધન્ય બની ગયું કૃમ ભણે આ અતિમ આતુર્ભાસ હોય અને આ તક પુનઃ ન મળવાની હોય તેમ વેશવળના આવક આવિકાઓ બાંહે એક સામે એક લાભ લેવા અખીર બની ગયા હતા.

કુરુદેવની લાઘવીશીલતા અને જૈન સમાજ પ્રત્યેની હમદદી સૌને હિઠાઈથી સ્પર્શી જતા હતા અતિથિ સ્વામત તપશ્ચર્યા બ્યાખ્યાનવાણી જ્ઞાનપુરુષ સહ જમણું જૈનશાળાના ઉત્સવો અને ઇનામો આ બધામાં કરાવણું તુટી રહી નહિ જૈનશાળામાં હજલગ વાર હજાર રૂપિયાનું તેા ઇનામ વહેંચાયું હશે. મુબઈમાં વસતા તેમજ સ્થાનિક શેઠાયાઓએ અને સૌ ભાઈઓએ તન મન, ધન ખર્ચી અને મત પાલખાણુ આપા ખીને પૂરા લાભ લીધા હતા. આવપણુ એ લગ્ય આતુર્ભાસનું સ્મરણ કરતાં વેશવળ વાસીને આખમાં હવના આંધુઓ આવી જાય છે.

કુરુદેવની બહુવજન પ્રત્યેની લાગણીનો એક ઉદાહરણ ટાંકીને આ મંકરણ પૂરું કરીશું. વેશવળમાં ગવને ૮ સ્ત્રી સ કરતા શ્રી બળવતભાઈ કોઈ રૂસ્વતના આરોપમાં હરખાઈ ગયા. જેલ જવાનો પ્રસંગ આવ્યો. બપોરના ગુરુદેવ પાસે આવી રાઈ પઠયા. પોતાના અપરાધનો સ્વીકાર કર્યો પૂજ્યશ્રીએ એજ વખતે પ્રબુદાસ જેરામ તથા તુલશીદાસ ઠક્ષાણુજીને ભાલાઆ તેમના ઉપરી અમલદારને મળીને આ સાબક વાંચુને અલમ મળે તેની વ્યવસ્થા કરવા પ્રેરણા આપી. પેલા બંને ભાઈઓએ આ કામ પૂરું કર્યું જે ખર્ચ અને પૈસા આપવા પડ્યા તે શ્રી તુલશીદાસભાઈએ આપી લીધા પેલા ભાઈ ગુરુ

દેવને ચરણે ઢળી પડયા, સદા માટે ધર્મશીલ બની ગયા

ઘણી વાહવાહ અને બહોજલાલી સાથે વેરાવળ વાસીઓ-
એ વિહારનો સંદેશ સાંભળ્યો ત્યારે તેમના હૃદય પર ગુરુદેવના
વિરહનો વબ્બપાત થયો. પૂજ્યશ્રીએ પોતાની જન્મભૂમિ વેરા-
વળના નિવાસીઓ પર પણ સચોટ છાપ પાડી હતી જન્મ-
ભૂમિનું ઋણ બાણે ચુકવું હતું આખું ચાતુર્માસ દિવ્ય હતું
શ્રી માણેકલાલ શેઠનું અવસાન ગુરુદેવને મન પણ એક વિચ-
ક્ષણ ઘટના જ હતી

ચરિત્ર પાઠકને ખ્યાલ હશે કે ‘૧૦૦૮ સ્વ ગુરુવર્ચ’ શ્રી
જયચંદ્ર સ્વામીએ વેરાવળની ભૂમિને એવી ઉત્તમ રીતે ખેડી
હતી કે જેમા આગળ સર્વોત્કૃષ્ટ પાક થવાનો હતો એવો
લેખકે ઉલ્લેખ કર્યો છે તે ઉલ્લેખ અહીં અક્ષરસ સત્ય બની
જાય છે વેરાવળનું કે દીવ્યમાન ચાતુર્માસ પૂરું થતા ગુરુ-
દેવોએ વિહાર માટે લેટો બાધી કેમ બાણે જન્મભૂમિને લેટીને
અતિમ તૈયારી કરી રહ્યા હોય !

*

બાળ લાકરવા નુક પ ઉપર ભાઈજો બહેનોજો લાપસી
 છક થયા છઠને પારણે લાપસી ખાઈને ઠામ ચોવિહાર કર
 વાનો હોય છે તમા ૪૭ છક થયા ચેક પ નામક ગોવિંદજી
 તરફથી લાપસી છઠના પારણા કરાવી જોકે જોકે કુટ્ટી વાળાનું
 લાણુ અપાણુ શ્રી બીમજી કેશવજી તરફથી જોકે જોકે રૂપિયો
 અપાયો લગભગ સો ઉપરાંત મોટી તપસ્યાઓ થઈ હતી. ફરેક
 તપસ્યાઓને લગભગ સીતેર સાતેર ઠામ વાસણુ વગેરે મળ્યા
 હતાં જે સિવાય કેન્દ્રીક જુદી તપસ્યાઓ બને જોકે આસને
 બાક આઠ લાભાવિઠનું આરાધન કરવામાં આ મુ

વેરાવળના ચાતુર્માસ ફરમાન જામે જામના સખાબધ
 ફરમાનોજો આવવાથી બહુ જ વધારે લાભ થયું કેમ બહે
 ગુરુદેવના ફરમાન આમળા પર ફુલ લ મવાના હોય તેમ વેરા
 વળમાં સમસ્ત સૌરાષ્ટ્રથી મુર્ખ કલકત્તા જમદાવાદને ગુજ
 રાતના પ્રસિદ્ધ જામોશી અતિથિઓના સ્ત્રીકના સ્ત્રીક લાભ લેવા અબી
 રથા હતા રાજકોટ ગોદસ જામનગર જુનાગઢ ભાવનગર
 જેતપુર બીલખા મેહરડા ધારી, વડીયા, બમસરા, રાણપુર
 વીસાવદર સરસ્થ સાવરકુદલા, ખાલા, ઘાટલ જમરાપુરી
 ફરેલી બરવાળા કાળાવઢ પડધરી ખીલોસ સરપદડ મોણપુર
 વાવત, ઉંબરી માળીયા હાટીયા, માગરોળ કલોલ માડુગા
 જમરેલી પોરબર ઘાટકોપર વગેરે સ્થળેથી ભાઈજો તથા
 બહેનો બહુ સખામાં વારવાર વેરાવળને બાગણે આવ્યા
 સૌજો સારામાં સારો લાભ લીધો. શ્રી વેરાવળ સર્વ અતિથિ
 યોની ઉત્તમ સેવા બજાવી

ભાઈજો બહેનોજો મેવા છઠની આરાધના કરી ૬૦
 જેટલા મેવા છક થયા જામનાગા બહમ ઐતમ પડધાની
 પણ તપસ્યાઓ બહુ થતી રહી. તે ઉપરાંત છુટક છુટક તપ

શ્રીચો ધણી થઈ મીને અતર વાગ્યા અને પારણા અપાતા હતા લહાણા, કેશ પૈસાની વહેચણી અને પ્રભાવના પણ પુબ્ધ પ્રમાણમાં થતી હતી એક આસને ૧૫, ૧૫ સામાયિક કરી ધણા લાઈઓ બહેનોએ આદર્શ ત નીપજાવ્યા ચારે તરફ તપશ્ચર્યા અને ઉત્તમવનુ વાતાવરણ બની ગયું હતું ધન્ય છે શુરદેવના પ્રતાપી વ્યક્તિત્વને ! તેમના સાનિધ્યથી કેટલા છવેા પુન્ય માર્ગની ઉપાસના કરી શકતા હતા

ચોમાસાની પરિ સમાપ્તિ થવા આવી હતી કારતક સુદી ૧૩ પૂજ્યશ્રીનું ‘માનવ ધર્મ’ પર બહેર પ્રવચન રાખવામાં આવ્યું ૨૦૦૦ માણસોની હાજરી હતી પૂજ્યશ્રીની વાણીથી સૌ તૃપ્ત તૃપ્ત બની ગયા બીજે દિવસે સમસ્ત જૈનોને નવકારસી જમણુ આપવામાં આવ્યું શ્રી કૂલચંદ ગોવિંદજી, હંકમચંદ વસનજી તથા રાયચંદ આણંદજી આ ત્રણે વ્યક્તિઓએ સઘ જમણુને લાભ લીધો

કારતક સુદી પુનમ ચોમાસી પાખીના દિવસે ચાતુર્માસ પૂર્ણાહુતિનું પ્રવચન થયું તે દિવસે ગાયન, સવાહ આદિ સહિત ઘણે લાખે કાર્યક્રમ ચાલ્યો તે દિવસે શ્રી નગીનદાસ કલ્યાણજી તરફથી સ્વ શેઠશ્રી માણેકલાલભાઈના સમર્થથી બહેનોનો નવો ઉપાશ્રય બાધવા માટે રૂ. ૫૧૦૦૧ એકાવન હજાર એકની બહેગત થઈ જૈનશાળાના બાળકોને એક હજાર રૂપિયાનું ધનમાં વહેચવામાં આવ્યું ચોમાસાની સમાપ્તિ સુધી અઠાઈ તપની ઉપાસનાઓ ચાલુ જ રહી કારતક વદી ૧ ના શ્રી ભાનુ-મતિ બહેનને અઠાઈનું પારણું હતું તેમના પારણા નિમિત્તે નવકારસી સઘ જમણુ શ્રી કલ્યાણજી ટોકરસી તરફથી આપવામાં આવ્યું હતું

છેલ્લે છેલ્લે કારતક વદી ૨ મધ્યમ વર્ગના જૈનભાઈઓ અને બહેનો માટે ઉદ્યોગશાળા સ્થાપવી અને ધર્મજન્મુ વાત્મલ્ય

કેળવવું તો માટે વિચારણા મર્ધ પૂજ્યમીની ઉપસ્થિતિમાં જ
સીએ ઉમગથી ભાગ લેતા સારા જોવો ફાળો મર્ધ ગયો.

વેરાવળનું આતુર્માસ ધન્ય ધન્ય બની ગયું કેમ જાણે
આ અતિમ આતુર્માસ હોય અને આ નક પુન ન મળવાની
હોય તેમ વેરાવળના આવક આધિકારીઓ બાંહે બેઠા સાથે એક
લાભ લેવા અધીર બની ગયા હતા.

શુરુદેવની લાગણીશીલતા અને જૈન સમાજ પ્રત્યેની
હમદી સૌને જી હાઈથી અપાર્થિ જતા હતા અતિથિ સ્વાગત
તપશ્ચર્મા બાબ્યાનવાળી દાનપુરુષ સ્વધર્મજી, જૈનશાળાના
ઉત્સવો અને નામો આ બધામાં વેરાવળ તુની રહી નહિ.
જૈનશાળામાં હમજા. આર હમ્મર રૂપિયાનું તે હનામ વહેવાનું
હશે. મુબઈમાં વસતા તેમજ સ્થાનિક શેઠીવાળોએ અને સૌ
ભાઈઓએ તન મન ધન ખરચી અને ઘણું પૂજ્યાણું આપી
ધીને પૂરા લાભ લીધા હતા. આવપણુ જો બધું
સ્મરણ કરતા વેરાવળ વાસીને આખા હપના ખાસ નજર,
બધા છે

શુરુદેવની ભક્તજન પ્રત્યેની લાગણીને જોયાણુપુર
ટાંકાને આ પ્રકરણ પૂરું કરીશું વેરાવળમાં ૧૫ માર્ચ
કરતા મી બળવ તલાઈ કોઈ રૂસ્વતના આશિપમાં ૪ તથા
જેલ જાણે પ્રસંગ આવ્યો. બપોરના શુરુદેવ માબા.
રોઈ મકયા. પોતાના અપરાધનો સ્વીકાર કર્યો તેથી
એજ વખતે પ્રજુદાસ જેરામ તથા તુલસીદાસ કલે
બોલાબોલ તેમના ઊંપરી જમલદારને મળીને આ આવક
અમલ મળે તેવો વ્યવસ્થા કરવા યેચણુ આપી પેલા બને
ભાઈઓએ આ કામ પૂરું કરું જે બધું અને પેલા આપવા
પાયા. તે મી તુલસીદાસભાઈએ આપી લીધા પેલા ભાઈ શુરુ

દેવને ચરણે ઢળી પડયા, સદા માટે ધર્મગીલ બની ગયા!

ઘણી વાહવાહ અને બહોજલાલી સાથે વેરાવળ વાસીઓ-
એ વિહારનો સંદેશ સાંભળ્યો ત્યારે તેમના હૃદય પર ગુરુદેવના
વિરહનો વજ્રપાત થયો. પૂજ્યશ્રીએ પોતાની જન્મભૂમિ વેરા-
વળના નિવાસીઓ પર પણ સચોટ છાપ પાડી હતી. જન્મ-
ભૂમિનું ઋણ બધું ચુકવું હતું આખું ચાતુર્માસ દિવ્ય હતું
શ્રી માણેકલાલ શેઠનું અવસાન ગુરુદેવને મન પણ એક વિચ
ક્ષણ ઘટના જ હતી.

ચરિત્ર પાઠકને ખ્યાલ હશે કે ‘૧૦૦૮ સ્વ ગુરુવચ’ શ્રી
જયચંદ્ર સ્વામીએ વેરાવળની ભૂમિને એવી ઉત્તમ રીતે ખેડી
હતી કે જેમા આગળ સર્વોત્કૃષ્ટ પાક થવાનો હતો. એવો
લેખકે ઉલ્લેખ કર્યો છે તે ઉલ્લેખ અહીં અક્ષરસત્ય બની
બય છે. વેરાવળનું કે હીવ્યમાન ચાતુર્માસ પૂરું થતા ગુરુ-
દેવોએ વિહાર માટે ભેટો ખાધી કેમ બધું જન્મભૂમિને ભેટીને
મૌન તિમ તૈયારી કરી રહ્યા હોય!

૫૦૧/૮

*

વેગવળથી બગસરા

ચૈતન્ય પ્રગટાવી ધન્ય બન્યા

૮૧

વેરાવળનું અવિસ્મરણીય વાતુર્ભાસ સમાપ્ત થતા ગુરુવ શેઝે પાપો ફરકાવી દૂર દૂરના ક્ષેત્રો પર મીઠા માછી છલ કતો આપર કેમ જાણે પે/ જરીને જોઈ લેવો હોય તેમ પ્રથમ પ્રભાસ-પાટણ જવા વિચાર કર્યો જાણે જ મનુભિન્ની અતિમ મુલાકાત હોય! જાણે વેરાવળમા જ મ વેરાવળમા ગુરુવરની મુલાકાત વેરાવળમા વૈરાળી પ્રાણ વેરાવળમા મુનિપ્રાણ વેરાવળમા વકતા પ્રાણ વેરાવળમા ગુરુવચરૂપે આમમન આદિ જમા ચિત્રો જોઈ પછી જોઈ નજર સામે તરવરી રહ્યા કેટલીક વખત વેરાવળ ક્ષેત્રની સ્પર્શના -જસ હવે શુ વેરાવળને સ્પર્શના નહિ થાય! આમ મન ઉઠાસીને જાવે છિડુ છિડુ છિતરી જતાં કે/લીક જાવ જાવનાને સ્પર્શ કરી જમુ

વેરાવળવાણી જાધીર જની રહ્યા હતા. જાણે પૂજ્યશ્રીનું પ્રશ્નના તેમની જાકિતને છેલ્લો જા/કો હઈ રહ્યું હતું સૌ જાણે કઈક જાણે કૃતકૃત્ય થયા હોય તેવો સંતોષ હતો ગુરુવરના સાંનિધ્યમા લાલ લેવા તક મળી જાણે પૂજ્યશ્રીને પ્રસન્ન કરી તેમની કૃપાદષ્ટિ મેળવવા જામ્મશાળી જની શકયા. જામ્મી છવન સાવક થયું હોય તેમ સૌને લા મુ જાકિતને જામરો ઠાલવવા ગુરુદેવના ઘરણે મેળવી શકયા. તેવો સકળ સંમ જામ્મશાળી જની ગવ જાનુજવી રહ્યા જા જમુ મુખ છતાં વિદ્યારની વિરહ વેદના જાણે મુખને ફાળમાળદલી રહી હતી!

મિલનના સુખ પછી વિયોગનું દુઃખ અતિશય વસમું લાગે છે ઠીક જ કહ્યું છે કે ‘સન્નજનથી દુર્જન સાગ’ કારણ દુર્જન મિલન વખતે દુઃખ આપીને વિદાય વખતે સદા માટે સુખ આપીને જાય છે જ્યારે સન્નજન મિલન વખતે સુખ આપી વિદાય વેળા સદા માટે દુઃખ આવી જાય છે વિયોગ સમગ્ર જીવન નિરંતર ખટકતું જ રહે છે છતાં મનુષ્યોને સન્નજન કેમ સારા લાગે છે? સતો કેમ આદરપાત્ર બને છે? એટલા માટે જ કે સન્નજનોથી થયેલા સુખદુઃખ કલ્યાણતા જ કારણ છે દુર્જનથી થયેલા સુખદુઃખ બને અહિત કરે છે શ્રીમદ્ધનુ કૌટી કૌટી કલ્યાણકર્તા શુરવરોની વિદાય શ્રાવક મહાજને નયનોમાથી નીચ વરસાવે તો તેમા નવાઈ શું ?

પૂજ્યશ્રી જન્મભૂમિ ઉપર એક કરુણા ભરી નજર ફેરવી અને માનવિક કહી આમળ વધ્યા નાના, મોટા, બાળ સુવાન, અહેનો, બાળાઓ, પુખ્તો, આકિ પાટલુ સુધી સાથે આલ્યા શ્રી માણેકલાલ શેઠ તરફથી વળામણા નિમિત્તે પાટલુમા નોકારસી જમણું હતું ઘણા લગ્ન લાવે શુરદેવોને વિદાય આપવામા આવી

પાટલુથી વિહાર કરી પૂજ્યશ્રી ઘાટવડના નાથેર પ્રદેશમા લીતરી આવ્યા વગ્ને વગ્ને બની શક્યુ ત્યાં સુધી વેરા વળના સનેહ મચિત હૃદયવાળા શ્રાવક શ્રાવિકાઓ પીછો કરતા ગદ્યા દર્શનવાળીનો લાલ ઉઠાવી લહિત બળવતા રહ્યા કોઠીનાગને લાલ આપી પૂજ્યશ્રી ઘાટવડ પધાર્યા અહીં ૨૧ દિવસની સ્થિતિ કરી ઘાટવડ સઘને પૂરો લાલ આપ્યો વેગવળવી ઘણા લાઈઓ બહેનો દર્શનાર્થે આવતા રહ્યા શ્રી કુવરબાઈ સ્વામિની તિથિ ઉપર અઠમની પચરગી થઈ તેમા ચેરાવળના લાઈઓ બહેનોએ લાલ લીધો કુલ ૨૮ અઠમ

થયા. સારી ધામધૂમ થઈ તાંબી છમનલાલ નાગરદાસ તરફથી તપસ્વીઓને પારણા અને જમણુ આપવામાં આવ્યા. અઠમના પારણા ન કરતા પાષ જહેનો આગળ વધ્યા અને અઠાર્ધના પચખાણુ કમા વેરાવળમાં આવેલ શ્રી. નેમચક રોક અને દશા શ્રામાર્થી શાંતિ તરફથી સામૂહિક જમણુ થયું. વેરાવળવાળા શ્રી. જનકભાઈ ગુરુદેવની ભક્તિમાં રસ લઈ રજા હતા તપસ્વી ઓનું સ્વાગત બહુમાન કર્યાં.

પૂજ્ય તપસ્વીજી મહારાજની તિથિ આવતા પુન ૧૫ અઠમ થયા વેરાવળના ભાઈઓએ તપસ્વીઓને ધણી પ્રકારની ધણી ધણી મીઠાઈનું લઢાણું કરી હાલ લીધેલ આ ધાંટવડમાં આનંદ વર્તાઈ રહ્યો હતો.

ઘાટવ થી પુન એજ ગિરના જ મલના રસ્તે ઘોડવડી, કનકાર્ધ સત્તાધાર થઈને પૂજ્યશ્રી વીસાવદર પધાર્યા વીસાવદર ૧૬ કિવસ સુધી ખિરતા થઈ શ્રી. રજાભાઈ સ્વામી ઠા ૮ મોઢીયાથી વિકાર કરી વીસાવદર પધાર્યા આ સુપાત્ર સાકવી મહાજની છિ ની છાપ સીના મન ઉપર પઠતાં હતી. પૂજ્યશ્રીનાં દેશન કરી આશીર્વાદ મેળવવા અને જ્ઞાન હાલ દેવાની તક મળતા તેઓ જૂજ જ ખુશ થયા. વીસાવદરમાં અઠમની પચરગી થતા ૩૦ અઠમ નીપજ્યા પારણા લઢાણાની ધામધૂમ રહેતા જૂઝ જ આનંદ વર્તાઈ રહ્યો.

વીસાવદરથી ખારી માટે પ્રજ્ઞાન થયું વેકરીયા પધારતા હલખાણીયા, ખારી અને મિઠાપુરથી આવકો વિનંતિ કરવા આવ્યા. ખારીમાં શ્રી મોતીભાઈ સ્વામીની તળિયત નરમ હતી. બપે પહોંચવું જાણકમ હોવાથી શ્રી મોટા રતીલાલજી અને શ્રી વીરજી મ. કા. ૧ ખારી પધારે અને પૂજ્યશ્રી તથા નાના રતીલાલજી હલખાણીયા પધારે એમ નિયમ થયો. જા. જા. પ્રજ્ઞાનુવરણાઈ

મ તથા બા બ જયાકુવર મ ના જન્મસ્થાન તરીકે દલ-
ખાણીયાને બે દિવસ વધારે લાભ મળ્યો. સુલતાનપુરથી જડાવ
બહેન તથા વીસાવદરથી હરજીવન કલ્યાણજી ગુરુદેવના દર્શને
આવ્યા જડાવ બહેને ત્રણે ગામના દરેક ઘરમા ચેર સાકરના
પડાનુ લહાણુ કર્યું પૂજ્યશ્રી ગોવિંદપુર થઈ ધારી પધાર્યા

ધારીમા પધરામણી થતા આનંદ આનંદ થઈ રહ્યો શ્રી
મોતીબાઈ મહાસતીજી અસ્વસ્થ હોવાથી પથારીવશ હતા પૂજ્યશ્રી
પ્રતિદિન કલાકથી દોઢ કલાક તેમને આન્ધાસન, ઉપદેશ આપી
સાતા પૂજવામા ગાળતા શ્રી ચપાબાઈ સ્વામી આદિ બપોરના
પૂજ્યશ્રીના દર્શને ઉપાશ્રયે આવતા, શાસ્ત્રીય પ્રશ્નો પૂછી ઉત્તર
મેળવતા

પ્ર -શ્રી લગવતીજીમા તુગીયા નજરીના શ્રાવકોએ
સ્થવીરોને પૂછ્યું 'દેવલોકમા દેવ કયા કારણથી ઉપજે છે!'

ઉ -પૂર્વ તપથી, પૂર્વ સયમથી

શ્રી ઉજમબાઈ મહાસતીજીની તિથિ આવતા ૪૭ અઠમ
નીપજ્યા સવગ પોષા તો ઘણા જ થયા રાજકોટવાળા શ્રી
મણીલાલ રમણીકલાહે રૂ. ૧૨૫ પાગણા માટે આપ્યા ધારીમા
ધર્મની ધામધૂમ મરસ રહી શ્રી મહાસતીજી ખીમાર હતા
એટલે પુન ગુરુદેવનુ ધારી આવવાનુ શકય હતુ છતા વચમા
ખાલા સુધીનો વિહાગ થયો ખાલામા નવા ઉપાશ્રવનુ ઉદ્ઘાટન
હોવાવી ૧૨ દિવસની રિચરતા થઈ ઘણા સુદર કાર્યક્રમ
ચોળાયો હતો બગસરાવાળા શેઠ નરસેરામ દેવચંદના શુભ હસ્તે
ઉદ્ઘાટન કરાવવામા આવ્યુ તેઓએ રૂ. ૨૫૧ શ્રીસઘને
આપ્યા પૂજ્યશ્રીએ ધર્મ સ્થાનકેની મહત્તા ઉપર પ્રવચન
આપ્યુ નવજારસી સઘ જમણુ થયુ

મોળ બહેનો લાઈઓએ અઠમ તપની આરાધના કરી
હુધીમા તે શીવકુવર બેન તપ્કથી એક એક પાટ મૂકવામા

આવી પુન પૂજ્યશ્રી વીરપુર ખીસા વગેરે યદને ધારી
 પધાર્યા આ વખતે ૪૮ દિવસ ધારીમા સ્થિરતા યદ શ્રી
 મોતીબઈ મ ના. બીમારા વધતા ગુરુદેવે સ્વમુખે આલોચણ
 કરાવી તેમને અનશન લાવ સમજાવ્યા પડિત મરણ અને
 અતિમવળાની સમાધિનુ માગદશન કરાવ્યુ હાગણુ વદ ૨
 બુધવાર રાત્રીના સવા બે વાગે મહામતીલના આત્માએ આ
 નશ્વર દેહનો ત્યાગ કર્યો આગલે દિવસે સાજના મહારાજશ્રી
 એ માગણિક સભાનાં હાથે બધી શિષ્યાઓના હાજરીમા
 ઘણી જ સમાધિ સાથે પડિત મરણ નીપજ્યુ હતુ

પૂજ્યશ્રીના હાજરીશ્રી મહાસતીલનો નિવાણ મહોત્સવ
 ઘણી ૧ મામધુમ સાથે થયો હજારો રૂપિયા દાનપત્ર અને
 સાત્વિક મા. ખર્ચાના સારી ક્રીમતનુ જરીનું શેકુ દ્રવ્ય
 દેહ પર ઓઠાઠવામા આવ્યુ હતું

ધારી શ્રીસચે ચાતુર્માસ માટે વિનનિ જાસ કરી બા.
 પ્ર. બપોળાઈ સ્વામીની તનિયત ઘણી જ નરમ રહેતી
 હોવાથી પૂજ્યશ્રીના હાજરીમા તેમને સાતા હે બપોળાઈ
 સ્વામીનુ ચાતુર્માસ ધારામાજ હતુ ગુરુદેવે અશકયતા બતાવી
 વસ્તુતા ધારા ચોમાસુ કજપતુ પજ ન હતું કેમ બલે દીક્ષા
 ભૂમિ બ્રમસરાને કરલો બાદી હોય। અતિમ સવ લાભ
 બ્રમસરાને જ મળવાનો હોય

ગુરુદેવે મારીયા પ્રસ્થાન કમુ બે વાર દિવસ અમરેલીને
 લાભ આપી સાવરકુડલા ખાગમ ૧ થયુ સાવરકુડલા આવવાનુ
 પ્રથમ પ્રયોજન ત્યાં કુવારી બહેનો શ્રી. નિમજાળેન તમા શ્રી.
 હ સામેનને દીક્ષા આપવાની હતી શ્રી કૃષ્ણ વરજાઈ સ્વામી
 ઠા. ૫ સાવરકુડલામાં જ બીરાજમાન હતા તેમની સાથે સ્વ.
 શ્રી. ઉજ્જવળાઈ સ્વામીના શિષ્યા બા. પ્ર. જયાજાઈ મ. છ

હતા આ બંને ભાવ દીક્ષિતા તેમના શિષ્યાઓ થવાના હતા. ગુરુદેવ પધારતા જ દીક્ષાનું મૂહૂર્ત જોવાયું વૈશાખ વદિ ૫ ને બુધવારનું નક્ષી થયું જ્યાંબાઈ સ્વામીએ ગુરુદેવને દીક્ષાર્થી-ઓના ઉપકરણો બતાવ્યા ઘટતા ઉપકરણો ઉમેરવામા આવ્યા. બા ૭ પ્રભાબાઈ મ ઠાણા ૪ નેસલીથી પધાર્યા

બુદ્ધ જયંતિ પર બહેર પ્રવચન આપવાનું નિમંત્રણ મળતા પૂજ્યશ્રી ટાઉન હોલમા પધાર્યા જિલ્લા કલેક્ટરે ગુરુ દેવને પ્રવચન માટે પ્રાર્થના કરી લગવાનું બુદ્ધનો ત્યાગ અને ભારતીય ઇતિહાસ પર તેમના વ્યક્તિત્વનો પ્રભાવ તે ભાવ પર ગુરુદેવે માર્મિક પ્રકાશ નાખ્યો અહીં વરસીતપનું પારણું ઉજવાયું ત્યાં દીક્ષાની તિથિ નિકટમા આવી ગઈ સાવરકુ ઠલા ફરીથી ધમધમી ઊઠ્યું બહાર ગામના મહેમાનો આવવા લાગ્યા પૂજ્યશ્રીનો પુણ્ય-પ્રતાપ ચમકી રહ્યો. બહી કુમેરભાઈને ત્યાંથી પ્રથમ કુલેકુ ચડ્યું બીજું બજ-રીયા હરિખેને લીધું સાથેસાથ સ્વામિ વાતસલ્ય જમણું થવા લાગ્યા

દીક્ષાર્થી બહેનોના નામનો જયનાદ ગુંજવા લાગ્યો. કુડલાની ગલીઓમા વૈરાગ્યની શરણાઈઓ વાગવા લાગી. બહેનોના મગળ ગીતોથી ગુરુદેવોની જય ગવાવા લાગી બધું કાર્ય વિધિનર થઈ ગયું હતું ગુરુદેવની હાજરીથી મહા સતીછનો ખાલો ઓછો થઈ ગયો

બે બેન્ડ પાટીના મોટા વાલઓ બુલંદ અવાજે બજ રહ્યા હતા બાણે સસારની અનિત્યતાનો જોરશોરથી ઘોષ કરી રહ્યા હોય? ધુડુમ! ધુડુમ! અવાજે જગતની મિથ્યા આસક્તિ ઉપર ઘા કરી રહ્યા હતા, અત્યારે સૌ કોઈ વૈરાગ્યના રંગે રંગાયા હતા બહારથી આવેલ લગભગ ૪૦૦૦ મહેમાનો બ્રહ્મસની શોભામા વધારો કરી રહ્યા હતા

બંને વૈરાગ્ય શીલવતી અલગ અલગ વાહનમાં ભિલીને
 'વરસીદાન' હઈ રહ્યા હતા. આ આખી શોભા યાત્રા દીક્ષાર્થી
 બહેનોના ઘેરથી ચડી ચડી ગુરુદેવના સ્થાન પાસે આવતા
 આવ દીક્ષિતાઓએ છિતરોને વહન કર્યા ગુરુદેવે તેમને સમય
 રસના વૃદ્ધિ માટે બાવલકુર્મ માગલિક સંભળાવ્યું પછી
 શોભા-યાત્રા આગળ વધી ગુરુદેવે દીક્ષા સ્થળે પધારી અથા
 શ્રી. મહાત્મા ગાંધી ધમ શાળામાં દીક્ષા આપવાનું ચોક્કસ હતું

વિશાળ પદાલમાં ગુરુદેવે પાટ પર બિરાજ્યા શોભા
 યાત્રા આવી પહોંચી કુઠલાનું ઝરન જમનાદોષી ૫૯
 છિત્રુ પૂજ્ય ગુરુવર પ્રસાદ બાવે ઉચ્છાસિત ઘણેલા ભવામાં
 આવતા હતા શોભા-યાત્રા સમારૂપે ચોડવાઈ ગઈ ૧૦ થી
 ૧૨ હજારની મેદની ચાંત બાવે ગુરુદેવનું કરવા લાગી ગુરુ
 દેવ ખૂબ જ પ્રસન્ન હતા ઘણી દીક્ષાઓ બંને ઉત્સવે ચોક્કસ
 પછી મુદ્દળ ચોક્કસ બન્યા હતા બાવે છેલ્લે જ દીક્ષા ઉત્સવ
 ઉજવવાને હોય તેમ બાવ-વિચાર બની અતઃકરણને પૂરે
 રસ ઠાલવી રહ્યા હતા

દીક્ષાર્થી બહેનો ગાંધીમાધી છિતરી પ્રથમ ગુરુવરોને વહન
 કરું માગલિક સંભળ્યું ત્યારબાદ બંનેએ ચોડું પ્રવચન
 આપ્યું સમય થતા વેશ પરિવર્તન માટે તેઓ રાવટીમાં આવ્યા
 અથા શ્રી. જમાનાઈ સ્વામી પુલકિત બાવે બાવ દીક્ષિતાઓને
 સાંભળી રહ્યા હતા ત્યારબાદ ગુરુદેવની ગંભીર તિરકા આ
 મહામેદની વચ્ચે વરસી રહી બાવે અવાલી મેદના પ્રભાવથી
 પૂજ્ય સ્નાન કરી રહી હોય । પ્રવચન સમાપ્ત થતાં રાજકોટ
 સંધના પ્રમુખ શ્રી. દુલ્લભભાઈ બીરાણીએ ચાંસ થ તરફથી
 આશીર્વાદાત્મક બે શબ્દ કહ્યા.

બંને દીક્ષાર્થીઓ ગુરુશરણમાં ઉપસ્થિત થતા પૂજ્યશ્રીને
 શ્રીમુખથી વિધિવત દીક્ષાપાઠ બણાવ્યો. યાવત લવન સામા

થિક ચારિત્ર આરાધ્યુ ગુરુદેવના સાનિધ્યથી આખો પ્રસંગ
ધન્ય ધન્ય બની ગયો જા પણ શ્રી જયભાઈ સ્વામીના
શિષ્યા તરીકે બનેને બહોત કરવામા આવ્યા (આટલી નોંધ
પોથીઓમા ગુરુદેવે ફક્ત આ અતિમ દીક્ષાનુ વર્ણન સ્વહસ્તે
લખ્યુ છે)

આ દીક્ષા પછી જા પણ અપાખાઈ મહાસતીજીને વરસી-
તપનુ પારલુ હોવાથી ઘણા જ ભાવપૂર્વક ગુરુદેવે આલોચણા
વિધિ કરાવી અતિમ છઠની ઉપર દોઢ પહોરનો શ્રોવિહાર
કરાવ્યો શ્રીસંઘે ઘણા જ ઉત્સાહથી વરસીતપ ઉજવ્યો
લગભગ ૨૦૦૦ રૂપિયા ગુરુગોરાણીની તિથિ અને શુભકાર્યમા
વપરાયા

ગુરુદેવે સાવરકુડલાથી પણ ઉપાડ્યો કેમ બાણે આ
ભક્તિનગરની અતિમ ભાવ વિદાય હોય! સાવરકુડલાના
નરનારીઓ ગદગદિત થઈ ગયા સૌને અત કરણમા ગુરુદેવનો
રાગ વ્યાપી રહ્યો પૂજ્યશ્રી એ નાવલી નહી પર બાણે અતિમ
નજર ફેંકી પ્રકૃતિ કહી રહી કે ગુરુદેવ ! હવે આ ભુમિ
આપના ચરણસ્પર્શથી નાવલીના પુત્રોપાવન ક્યારે થશે ?

સાવરકુડલાના ૮૦૦ માણસો પદયાત્રામા સાથે જ હતા
સાવરકુડલા ગુરુદેવના ભક્તિ ક્ષેત્રોનુ સુકુટમણિ છે અહી તેનો
પ્રત્યક્ષ પુરાવો મળી રહ્યો હતો ગુરુદેવના પ્રસ્થાનથી સૌના
હૃદય વલોવાઈ રહ્યા અમૃતવેલમા ડાહીબાઈને વરસીતપ હતો
અમૃતવેલમા દેસાઈ ગુલાબચંદ કાનજીએ ૧૨૦૦ માણસો
જમાડીને ઉત્કૃષ્ટ લાલ લીલો મહાસતીજી ઠાણા ૧૦ ફૂટ સુધી
વજાવવા આવ્યા હતા સૌના હૃદયમા બિડી અજ્ઞાત આશકા
કેમ બાણે જન્મી રહી હોયા શુ આ અતિમ દર્શન છે ?

ગુરુદેવ લીલીલા હામનગર છાટી થઈ અમરેલી વિભાગમાં સમર્થ ઉપરના બધા ક્ષેત્રમાં છઠ્ઠા અઠમની તપશ્ચર્યાઓ અને યાજ્ઞાન વાણીની સારી પ્રાપ્તિ થઈ રહી હશે જ્યાંએ શુભ કાર્યો થતા રહ્યા હતાં અમરેલી ન જતા મોટા આંકડીયા અને અમરાપુર ઉપર થઈ કુઠાવાવ પધાર્યા મોટા આંકડીયામાં શ્રી ત્યાગાર્થ સ્વામી ઠાણા અને ગુરુદેવના હસ્તે નોંધ લેવા હતાં મળ્યો શ્રી જ્યાગાર્થ સ્વામી તથા નવ દીક્ષિતા શ્રી વિમળાબાઈ તથા શ્રી હસાબાઈનું આતુરતા સિત્તે જોઈ તે રત્નની નીચળ્યા ગુરુદેવની અતિમ શિક્ષાઓ હૃદયમાં સંકળી લીધી અમરેલીથી રામજી હસરાજ કામાણી તથા જાવલેત સાથે જામવાનજી આવજી તથા ગુલાબજેત હેમાણી ગુરુદેવના હસ્તે આજ્ઞા શ્રી રામજીબાઈએ ગુરુદેવ સાથે વતમાન જે સમાજની સ્થિતિ સંબંધે વાર્તાલાપ કર્યો પૂજ્યશ્રીની મહાનતા માટે ધન્યવાદ આપ્યો અમરાપુરમાં શ્રી જેમહાઈ કાનજી ડોશીએ પૂજ્યશ્રીની ઉત્તમ સેવા બજાવી.

કુઠાવાવમાં બચસરાના સેક્રેટરી નરનારીઓ પહોંચી ગયા સ્વામી જમણુ ત્યાં હતું બીજે દિવસે પૂજ્યશ્રી કુઠાવાવથી વિદ્યાર કરી જમણરા આતુરતા પધાર્યા જૈનસંઘ બધે જમણ સમરમાં તરવા લાગ્યો.

૨૦૧૨નું બગસરાનું અતિમ ચાતુર્માસ ધર્મધ્યાનની વૃદ્ધિ સાથે સાથે તપસ્યાનો વરસાદ વરસ્યો.

૮૧

પૂજ્યશ્રી બગસરા પધાર્યા બાદે ‘હાશ’ એવો અતર નાદ થયો. ધર્મપ્રવૃત્તિના સાગરને પાર કરી તેમાં એકાંત-મહાગમનની તૈયારીનો પડયો હતો. બગસરાની જૂમિ અને ત્યાના ગુરુલક્ષિવાળા શ્રાવક સમુદાય પૂજ્યશ્રીને કોઠે વસી ગયેલા હતા. ગુરુદેવને બગસરા ઉપર ખૂબ જ ભાવ અને બગસરાને ગુરુદેવ ઉપર એટલો જ ભાવ ‘હાશ’ જેવા મધુર શબ્દ સુખમાથી નિકળે તેમાં નવાઈ શું ! આ ‘હાશ’ ની પાછળ કેમ બાજે સદાની નિરાત હોય !

બગસરા સઘને હેથે આનંદ ઉભરાય રહ્યો હતો. પરંતુ આ આનંદની પાછળ વિધાતાના કયા લીલાચક્ર ગોઠવાઈ પડ્યા હતા તે શું માનવી બાણી શકવાનો છે ? વાહ વિધાતા ! અત્યારે બગસરા શ્રીસઘને ભરતીની હોડીમાં વહેતો મૂક્યો હતો. ગુરુદેવની વાણી-વીણા બની ઊઠી, ભક્તજનોના મન મધુર ધનગન નાચવા લાગ્યો. નરનારીઓના હૈયા અસિમ ઉત્સાહમાં તણાવા લાગ્યા. વર્ષાઋતુની મેઘ ગર્જનાઓ સાથે શ્રાવ-હેના ચિત્તમાં ગુરુપ્રેમના તોફાનો બાગી ઊઠ્યા.

વાહ બગસરા ! તું શુરતો ખરું જ ગુરુદેવની રણબેરી બજતા રણ મેદાને ઊતરી પડ્યું. કર્મશત્રુઓને સહારવા બાજે બગસરા મહા અભિયાનને પથે પડ્યું. સકળ સમાજના તનમાં તપનો વાયુ ભરાઈ ગયો. ચોમાસા પાળી આવતા જ છઠ અઠમના થોડકા થઈ પડ્યા. પારણા કરવાની ઈચ્છા જ ઓછી થઈ જે ભાઈઓ બહેનો અઠમમાં હતા તે આગળ વધી રહ્યા.

૩ બાઈએ અને ૨૨ બહેનો બાઈ તપના આરાધક બન્યા બસ
પછી પૂછવું જ શું ? બાઈ નવાઈ ફરજ બધાર અને સોળતી
લીકજ (કી) એ ઈ બઈ એક બે બાઈ નહિ પાંચ પાંચ અને
ફક્ત ફક્ત બાઈના યોગદાવાળો ઘણો બહેનો આબળ આવી પૂજ્યશ્રી-
ની સાથે પ્રાચે બ્યાખ્યાન નાના રતીમુનિ પણ વાંચતા હતા.

પરંતુ ૫૩ પહેલાં જ ૪ થી ૪૫ મોટી તપશ્રી
નીપણ વૈરાગી શ્રી જનકભાઈએ પણ બાઈ તપનું આરાધન
કયું લઠાણા બીડાં, સાંભ, ફાનપુષ્પ વિગેરે અવહારનો
ભારે રજ બાંધ્યો. ઉપાશ્રય સમસ્ત સંઘનું મહાકે દ્ર બની
જયો. બહેનોને મન તો હોશ હાથ લાગ્યો હતો પ્રાતઃકાળે
બહેનો ત્રીવ જાતી જાતી ફરજ બાંધે આવતી હતી ત્યારે
જ્યાંએ બહીએ મગજ છવાઈ જતું ફરજની ઈ બ્યાખ્યાન
વાંચણી બોલારી પાછીનો સમય રાજ શાસ્ત્રવલ્લ પ્રતિકેમણ
એ બધા કમ કમોમા સી કોઈ મસ્ત હતા સકલ સંઘનું એકજ
લક્ષ હતું સુરહેવને શાવા કેવી રીતે ઉપલે ?

સ્વગસ્થ સુરહેવો ૧ ૮ શ્રી જયજહનુ મ. અને
તપસ્વીજી મ ની જેઠ કરેલી ભૂમિમાં અત્યારે ભગીચો ફર્યો
ફર્યો હતો સંજોનો ભારે રજ બાંધ્યો હતો એ ભગીચાની
શુરેખાણ દ્વારા અત્યાર મુખી ઉત્તમ સિઆઈ થઈ હતી

પરંતુ ૫૪ પર્વનો પ્રારંભ થયો બ્યાખ્યાનની રજરેલી
વધારે ભેશમાં આલી તપશ્રીએ જોન સમાજનું એક માણ
સમુ બની નજુ છે એ કાંઈ જોન સમાજની સમતા છે તે
તેની તપ વૃત્તિમાં જગદે છે બાવા મહાન ધમધુરા-ધારક
મળ્યા પછી બહતોના સકલ જળમા ભણી વૃદ્ધિ થાય છે નાની
નાની ઉંમરના બાળ-બાળાઓએ ઉપવાસ આરંભ્યાં બને
સમય પ્રતિકેમણ પ્રતિદિન પ્રવચન જોન શાળાનાં બાળકોને
અસ્વાદ્ય વિ કાચકમ-બાણે આધ્યાત્મિક ઉત્કૃષ્ટિ મહા
આદોલન થાલી રહ્યું

જૈનશાળાના શિક્ષણમા ઘોર બા ઇ ઘોર મહાતપસ્વી-
રાજ મોટા રતીલાલજી મહા, સાડે જોવું ધ્યાન આપતા એથી
જૈનશાળા પછુ દ્વીપી નીકળી

એત્ર મહિનાનાં આયળીલની જોળી માટે ફાળો થતા
દરેક તિથિની આયળીલ કરાવવા રૂ ૧૦૦૧ તથા રૂ ૫૦૧ની
રકમો મૂકવામા આવી જેમા લગભગ ૪૪૦૦ રૂપિયા થયા
હેસાઈ શ્રી જગજીવનભાઈએ જૈન શાળાના બાળકોને ખૂબજ
તૈયાર કર્યા હતા જૈન શાળા તરફથી 'રામ પ્રસાદ'ને સવાહ
લજવવામા આવ્યો બાળકોના અભિનય ઘણાજ લાવવાહી હતા
તપશ્ચર્યાના પૂર જિલટી રદ્યા હતા ૧૦૦ ઉપરાંત અઠાઈ
નવાઈ થઈ, પ્રતિદિન પર્યુષણમા પાચ દસ અઠાઈના પારણા થઈ
રદ્યા હતા પર્યુષણ દરમ્યાન ત્રણ વખત તપશ્ચર્યાનો વરઘોઠો
નીકળ્યો શાસ્ત્રનડકા વાગી જિઠયા ધર્મ ધ્વજ ફરકવા લાગી
સવત્સરી મહા પર્વ રૂડી રીતે ઉજવાયુ

પર્યુષણપર્વ પછી પછુ તપના પૂર ચડતા જ ગયા છઠ
અઠમ અને ચોલાના ચોઠઠાં નીપજતા જ રદ્યા પર્યુષણ પર્વ
વ્યતીત થતા દર્શનાથી અતિથિઓનો પ્રવાહ વહેવા લાગ્યો,
કેમ જાણે શુરહેવના દર્શન દુર્લભ થવાના હોય! આ ચાતુ-
ર્માસમા જાજ્યાબધ સર્વો મોટી સખ્યા સાથે બગસરાના
આગણે આવવા લાગ્યા ગોડલ સપ્તાયના દરેક ગામના
સઘનુ બગસરા આગમન થયુ શુરહેવના દર્શન વાણીથી તેઓ
તૃપ્તિ અનુભવવા લાગ્યા શુરહેવની મુખમુદ્રા નિહાળી કેઈ
અગમ્ય શક્તિથી પ્રભાવિત થવા લાગ્યા સૌના હીલ દ્રવી-
જિઠયા જેઓ દર્શન કરીને આવતા તેઓ એમ જ કહેતા.
શુરહેવના દર્શન દુર્લભ છે, લાભ લઈ લો' જાણે તેમના
નાડીતંત્ર ઉપર કાળની ગતિના પ્રત્યાઘાત પડવા લાગ્યા હતા

સાવરકુડલાથી ૧૪ ભાઈઓ અને ૩૧ બહેનોનો સઘ
દર્શનાર્થે આવ્યો ગોડલ, જેતપુર, વેરાવળ, જામનગર વિગેરે

શહેરામાંથી કલતજનેનો પ્રવાહ બગસરાના આંગણે વહી
રહ્યો હતો. બગસરા યત્રાધામ બની ગયું હતું જેમો
આવતા તેઓની સેવા ઉત્તમ રીતે થતી કલકતાથી શ્રી માણેક
અહમદ ઝવણદ બગસરા દશનાથે આવ્યા ને ઉપાશ્રય
સમરકામ માટે રૂા ૨૫૧ શ્રીસમને અપણુ કર્યા સાવર-
કુદલાથી શ્રી કુબેરદાસભાઈ આવતા રૂા ૫૦૧ ઉપાશ્રય સમાર
કામ માટે આપ્યા.

બગસરાના લાઇઓ બહેનો સેવા માટે ખડે પગે તત્પર
હતા. સવારના ચા નાસ્તાનું સ્વાગત બારે માસ શ્રી નરસેરામ
દેવચંદ તરફથી થતું હતું બપોર ને સાંજના સોજનનો લાભ
શ્રી મણિલાલ પાનચંદે લીધો હતો. ગુરુક વચ સ્વચ્છ સેવક
તરીકે સેવા કરી નામના મેળવી ગયો સૌના હૃદયમાં એક જ
મુતિ રમી રહી હતી. ગુરુદેવ! ગુરુદેવ!

રાજકોટથી શ્રી કુર્મીભણભાઈ વીરાણી તથા ચેક નરસે
રામ હંસરાજ કામાણી પૂજ્યમાના ઇર્ષનાથે આવ્યા ગુરુદેવનો
પ્રતાપ તો એવો ને એવો જ પથરાઈ રહ્યો હતો. પરંતુ મુખ-
મહબની કાંતિમા સુશ્રમ પરિવતન થઈ ચૂક્યું હતું શ્રીગુરુ
નરસેરામભાઈએ દશન કર્યા બાદ હોરાપૂથી જમશેદપુર
આવ્યા ત્યારે તેઓએ જણાવ્યું કે હવે પૂ માણુલાલજી મ. ના
દશન કુલક થયે એમ મને લાગે છે આવી આવૃત્તિ રપર્થના
વણાઓને થવા લાગી.

બગસરા આતુમસિતો આતુમાસોની બહોજલાલીમાં કળય
ચકાવી લીધો. સવત્સરી પછી ૧૭ તો સંધ્ય જમણુ થયા. તપ
અર્ધમાં બાદો આંકિ બાળી લીધો. અર્ધાંત વિક્રમ નોંધાવ્યો.
પૂજ્યશ્રીની ઉત્તમ સેવાભક્તિ બબલી તેમના આત્માને તુષ્ટિ
અપણુ કરી. ગુરુદેવે પણ બગસરામાં ફેલા લીધી હતી અને
વૈરાગી રૂપે બગસરામાં જે સતોષ પામ્યા હતા તેનો બધો

બધા કળે ચુકાવી દીધો હોય! શ્રી સધને જ્ઞાન દર્શન ચારિત્ર અને તપના માર્ગે વાળી સાર્થકતા અનુભવી હોય તેમ સ્ત્રી શાન્તિધાસ લઈ રહ્યા

ખરેખર આ આતુર્માસનો લાલ મેળવો બગસરા ધન્ય ધન્ય બની ગયું એટલું જ નહિ પરંતુ સૌરાષ્ટ્રના જૈન ઇતિહાસનું એક સુવર્ણપત્ર બની ગયું “હે બગસરા સધ! હજુ ધીરજ રાખો આતુર્માસનો આવો ઉત્તમ લાલ આપ્યા પછી પણ પૂજ્યશ્રીની દિવ્યતાની અતિમ ઝાંખી તમારે જ આગણે થવાની છે પ્રકૃતિના વરદાન રૂપે આ લાલ મેળવવા અને સદાને માટે સુવાસિત થવા તમે ભાગ્યશાળી થવાના છો આ પ્રમાણેની લવિષ્યવાણી પ્રકૃતિના ચિત્ત ચિત્ત લક્ષણોમાથી મગટી રહી હતી

કાર્તિકી પૂર્ણિમાના દિવસે પૂજ્યશ્રીએ સકલ સધ સાથે ખમત ખામણા કર્યા શુરુદેવની નોધપોથીના અતિમ આતુર્માસ સ્વ બધી શબ્દો ટાકીને આ પ્રકળ સમાપ્ત કરીશ

“આતુર્માસ સ્વ બધમા શ્રીસધને ખમાવ્યા આતુર્માસ પધાર્યા ત્યારથી આતુર્માસ પૂર્ણ થતા સુધીમા ધર્મ, ધ્યાન, ધર્મપ્રવૃત્તિ, તપશ્ચર્યા, ધર્મક્રિયા, દાન-પૂણ્ય આદિ જેવા આત્મલાભના કાર્યો થયા તેની પ્રસન્નતા”

પૂજ્ય શુરુદેવે “પ્રસન્નતા અનુભવી” એવા શબ્દો ફક્ત બગસરાના આ અતિમ આતુર્માસ માટે જ લખ્યો છે અર્થાત્ તેઓશ્રીના આત્માને શાન્તિ વળી ગઈ ખરેખર આ પ્રસન્નતાનું અનુસંધાન બધા પાછલા આતુર્માસોને સ્પર્શે છે બગસરા અતિમ છે એટલે સ્વત તેની મહત્તા બની રહે છે. ધન્ય છે શુરુદેવની ગણીરતાને! પૂજ્યશ્રીએ ખમત ખામણા કર્યા પછી બગસરા શ્રીસધે શુરુદેવના ચરણોમા લાવલરી શ્રદ્ધાજલિ અર્પણ કરી

૨૦૧૨૧૭ હરિભાઈ વૈદ્ય-આવૃત્તિ દીવાળી કાને જોવાની

૮૨

અજસરા ચાતુર્માસ ઘણા જ ઉત્સાહમય વાતાવરણમાં સમાપ્ત થવા બાબતે પૂજ્યશ્રીની શરીર સ્થિતિ જોવી ન હતી કે ચાતુર્માસ પછી તુરંત જ વિહાર કરે શ્રીસદ વધારે લાભ મળવાની આશાથી જોઈ રીતે જ્ઞાનદ અનુભવી રહ્યો હતો. પરંતુ જા જ્ઞાનદ કેટલા વિષાદમાં પરિવર્તન પામ્યો તેની કયા કોઈને કલ્પના હતી ભાવિના મહાંમાં જે વિષટનની તૈયારી બાંધી રહી હતી તે જોને અસહ્ય હતી ક્યાંક આટલા માટે જ પ્રકૃતિ મનુષ્ય જીવનના અતિમતાનો કાગળ ગુપ્ત રાખતી હશે.

કેટલાક ભક્તજો ભાવિના ભાવ રૂપક કરી જતા હતા પરંતુ તે સમજવાની શક્તિ સામ્ય થ જનમાં ક્યાંથી હોય! દિવાળી જ્યોતીવ ઘઈ નવાવરનો આરભ થયો નૂતન વચના સંદેશમાં બધે યુરુદેવના મુખમાંથી શબ્દો સૂરી પડ્યા કે “માણસ જોઈ દિવાળી ઉજવે છે નવા વર્ષે સીને મળે છે નવા વચન આરભમાં મનુષ્યે જે વિચારવાનું રહે છે કે પોતે ફરીથી આવતા નવા વચન સંમેલનમાં હાજર હોય કે નહિ! આપણે અત્યારે મળ્યા છીએ પરંતુ આવતી દીવાળી જોવાનું અનિશ્ચિત છે જા હૃદયમાં કેમ બધે યુરુદેવનું જોઈ જવો સૂચન ફીલા થન્ય યુરુદેવ! કાળને મત્થક જોવા છતાં અપુર ધૈર્ય અને મુદ મીન.

ચાતુર્માસ પછીના શાંત વિવસ્ય વહી રહ્યા. યુરુદેવનું પ્રવચન બધે રહેતું હતું નાના રતીલાલજી મ. મવજન આવતા

હતા. શ્રીસદ્ ગુરુદેવના સ્વાસ્થ્ય માટે ચિતિત હતો જેતપુર-
વાળા શ્રી હરિભાઈ વૈદ્ય ખરાબર આવતા જતા રહેતા ખગસરા
આતુર્ભાસથી ગુરુદેવને એક પ્રકારે સંતોષ વળી ગયો હતો. જીવન
કાર્ય કેમ બાણે સકેલી લેવું હોય! ગુરુદેવ દરેક પ્રકારની
જવાબદારી સકેલી રહ્યા હતા.

ખીજી બાબત આતુર્ભાસ પૂરું થઈ જવા છતાં મહેમાનોને
ધસારો આપી જ હતો એક પ્રકારે આગન્તુક દર્શનાર્થીની
સંખ્યા વધી રહી હતી. ખગસરાના ભાઈએ વારા ગોઠવી
હાઈકે સ્વાગત ઠાલવી રહ્યા હતા. કેમ બાણે ગુરુદેવના
અંતિમ દર્શન હોય તેમ જો દર્શનાર્થી જતા તે ખીજાને દર્શન
માટે પ્રેરિત કરતા. પૂજ્યશ્રીની તખીયત થોડી થોડી નરમ
રહ્યા કરતી હતી.

વેરાવળ, જેતપુર, વડીયા, ગોડલ, ધારી, રાણપુર, ખીલખા,
જુનાગઢ, રાજકોટ, જામનગર, ધોરાજી આદિ ગામોના મહે-
માનો ઉભરાઈ રહ્યા હતા. સૌના મનમાં દર્શન કર્યા પછી એક
ધાસકો ખેંચી જતો 'શુ ગુરુવરના આ અંતિમ દર્શન છે.'

આગન્તુક ભાઈએ કેમજીજી શ્રદ્ધાપૂર્વક ઠાન પુકયને
પછી લાલ મેળવતા હતા. વેરાવળથી બદાણી શ્રી વેણીભાઈ
આગ્યા તેઓએ ખગસરા ■ ઘને ૭૦૦ રૂપિયા ધર્માર્થે આપી
લાલ લીધો. પૂજ્યશ્રીની જન્મભૂમિ તરફથી કેમ બાણે શ્રી
સઘને અંતિમ પાઘડી આપવામાં આવી હોય!

માગશીર્વ શુકલ પક્ષમાં ગોડલ ગમ્મ ગુરુદેવની ૫૨૫-
રાના સાધુ સાધવીઓની પૂજ્ય તિથિએ આવે છે શ્રી.
પ્રેમચંદ્ર મ શ્રી દેવકુવરભાઈ મ, ૧૦૦૮ પૂજ્યશ્રી દેવજી
મ, ચોગીરાજ તપસ્વી શ્રી માણેકચંદ્ર મ, વગેરે મહાપ્રાણુ
આત્માઓ આજ પક્ષમાં દેવલોક વાસી બન્યા હતા.

૨૦૧૨૧૪ હરિભાઈ વૈદ્ય-આવતી દીવાળી કોને બોવાની

૮૨

જગસરા ચાતુર્માસ થવા જ ઉત્સાહમય વાતાવરણમાં સમાપ્ત થવા આપણું પુણ્યભૂમિની શરીર સ્થિતિ એવી ન હતી કે ચાતુર્માસ પછી તુરત જ વિહાર કરે શીશુ વ વધારે લાભ મળવાની આશાથી એક રીતે આનંદ અનુભવી રહ્યો હતો. પરંતુ આ આનંદ કેટલા વિધાનમાં પરિવર્તન પામ્યો તેની કંઈ કોઈને કલ્પના હતી ભાવિના ગણમાં જે વિષદનની તૈયારી બાકી રહી હતી તે કોને અસંભવ હતી કદાચ આટલા મોટે જ પ્રકૃતિ મનુષ્ય જીવનના અતિમતાનો ભાગ મુખ્ય થાજતી હશે.

કેટલાક લોકોએ ભાવિના ભાવ રૂપક કરી જતા હતા પરંતુ તે સમજવાની શક્તિ સામાન્ય જનમાં ક્યાંથી હોય! દિવાળી બહોળ સર્વ નવાવનનો પ્રારંભ થયો નૂતન વધના સંદેશમાં ભણે શુરુદેવના અુખમાંથી સંપૂર્ણ સદી પછલા કે 'માણસ એક દિવાળી ઉજવે છે નવા વર્ષે શોને મળે' નવા વધના આશીર્વાદમાં મનુષ્યને વિશ્વાસવાનું રહે છે કે પોતે ફરીથી આવતા નવા વધના સંમિલનમાં કાળર હશે કે નહિ! આપણે અત્યારે મળ્યા છીએ પરંતુ આવતી દીવાળી બોવાનું અનિશ્ચિત છે' આ ઉદગારો કેમ ભણે શુરુદેવનું એક વર્ષીય સુખન કીધો મન્ય શુરુદેવ! કાળને પ્રત્યક્ષ બોવા છતાં અપૂર્વ દૈવ અને મુદ મોન.

ચાતુર્માસ પછીના શાંત દિવસો વહી રહ્યા. શુરુદેવનું પ્રવચન બધે રહેતું હતું નાના રતીલાલજી મ. પ્રવચન અપવાદ

હતા શ્રીસદ્ ગુરુદેવના સ્વાસ્થ્ય માટે ચિતિત હતો જેતપુર-
વાળા શ્રી હરિભાઈ વૈદ્ય બરાબર આવતા જતા રહેતા બગસરા
આતુર્ભાસથી ગુરુદેવને એક પ્રકારે સંતોષ વળી ગયો હતો. જીવન
કાર્ય કેમ જાણે સકેલી લેવું હોય! ગુરુદેવ દરેક પ્રકારની
જવાબદારી સકેલી રહ્યા હતા.

ખીજી બાળુ આતુર્ભાસ પૂરું થઈ જવા છતાં મહેમાનોનો
ધસારો ચાલુ જ હતો. એક પ્રકારે આગ-તુક દર્શનાર્થીની
સખ્યા વધી રહી હતી. બગસરાના ભાઈઓ વારા ગોઠવી
હોટિંગ સ્વાગત કાલવી રહ્યા હતા. કેમ જાણે ગુરુદેવના
અતિમ દર્શન હોય તેમ જે દર્શનાર્થી જતા તે ખીજને દર્શન
માટે પ્રેરિત કરતા. પૂજ્યશ્રીની તળીયત થોડી થોડી નરમ
રહ્યા કરતી હતી.

વેરાવળ, જેતપુર, વડીયા, ગોડલ, ધારી, રાણપુર, ખીલખા,
જુનાગઢ, રાજકોટ, જામનગર, ધોરાજી આદિ ગામોના મહે-
માનો ઉભરાઈ રહ્યા હતા. સૌના મનમાં દર્શન કર્યા પછી એક
ધ્રાસકો બેસી જતો 'શુ ગુરુવરના આ અનિમ દર્શન છે!'

આગ-તુક ભાઈઓ કેમમુજબ શ્રદ્ધાપૂર્વક દાન પુણ્યનો
પણુ લાભ મેળવતા હતા. વેરાવળથી બઢાણી શ્રી વેણીભાઈ
આબ્યા તેઓએ બગસરા સંધને ૭૦૦ રૂપિયા ધર્મચૈં આપી
લાભ લીધો. પૂજ્યશ્રીની જન્મભૂમિ તરફથી કેમ જાણે શ્રી
સંધને અતિમ પાઘડી આપવામાં આવી હોય!

માગશીર્વ શુકલ પક્ષમાં ગોડલ ગચ્છ ગુરુદેવની ૫૨૫-
રાના સાધુ માધવીઓની પૂણ્ય તિથિઓ આવે છે શ્રી.
પ્રેમચંદ્ર મ શ્રી દેવકુવરભાઈ મ, ૧૦૦૮ પૂજ્યશ્રી દેવજી
મ, ચોગીરાજ તપસ્વી શ્રી માણેકચંદ્ર મ, વગેરે મહાપ્રાણુ
આત્માઓ આજ પક્ષમાં દેવલોકે વાસી બન્યા હતા.

ગુરુદેવ જાણે આ જાન્ય આત્માઓને જાતિમ મદ્દાજલી
આપી રહ્યા હોય તેમ હરેક તિથિ તેઓશ્રીએ પૂજા ભાવપૂર્વક
ધાનપૂનથી ઉજવ્યા પૂજ્યશ્રી દેવજી મ, તથા તપસ્વીજી ન ની
નિધિ માગત શુદ્ધ ૧૩ અને ૧૫ (પૂજિમા) જોમ જોક જોક
દિવસને અતરે જ આવે છે જોટલે તથા દિવસનો તપોત્સવ
બના રહે છે જગસરના નરનારીએ વિશાળ પ્રમાણુમા અઠમ
તપની આરાધના કરી જૈનશાળામા ઇનામો દેવાયા પૂજ્યવર
આ તિથિ ઉજવતા જશીર આવો ધરી રહ્યા હતા

કોઈને સ્વપ્નામા પશુ કયા કથપના હતી કે મોવાના
ગુરુદેવોને મદ્દાજલી આપતી આ મહાવિભૂતિ થો । જ દિવસમા
મહાપદે પ્રભાસુ કરી રો ? શુદ્ધ તેમજ પછી કૃષ્ણ તેરસ
મુખી મુરેલીથી પ્રાણગુરુનો પ્રાણ પ્રતિક્ષા કરી શક્યો ?
પૂજ્યશ્રીના જાત કરણમા ઠેમ જાણે સવેદન થઇ વૃક્ષુ હોય
સ્વપ્નાદિલક્ષની જોક જોક ભાવન બીને જપ્ત કરી દેહ અને
આત્માનુ દેવજી જિન્ન સ્વરૂપ છે તે જતાવતા જાણે તેઓશ્રી
મૃત્યુ મહેલના જોક જોક સોપાન થી રહ્યા હોયની ।

દેહનુ નિબલ્લ અને આત્માનુ સાબલ્લ જતાવી આત્માની
જાતિમ ગતિ સમજવી કોટી કોટી દેહો જગ્યા ગયા ॥ ત્વી
જગ્યા છે જિન્ન જિન્ન થઈ જાણુ પરમાણુમા પલટાઈ ગયા
છે જ્યારે આત્મા અજાદ આવે અવિભાજ્ય અવસ્થામા વિશ
રણુ કરતો દેહરૂપી પાંજરાને જાલતો આગળ વધી જાય છે
તાંના જોક અશુ પણુ ઇદન એદન થતું નથી જનતભારી
આ આત્મા જો સમ્યક્ભાવે દેહવિલય કરતા શીજે તો તેની
પરમપદની માત્રા પરિપૂર્ણ થાય અને કરીને ઠેકાણે જણે
માટે જાણુજો । આ દેહ રહે કે નિલય થાય તેના માટે કોઈ
હમ શોક પામવા જેવું નથી ’

ઉપર પ્રમાણેના શબ્દો ગુરુદેવના સુખમાથી નીકળતા બાજે લક્ષ્મણને ઇસારો મળી ગયો હોય તેમ તેઓ સાવધાન બની ગયા માગમર વદ પલનો પ્રાગ્ ભ થયો દિવસ પર દિવસ વીતવા લાગ્યા ગુરુદેવની કાયા ક્ષીણ થઈ રહી હતી લોજનની રુચી સુકાઈ ગઈ હતી બહારના કોઈપણ કાર્યમાં પૂજ્યશ્રીનું ચિત્ત રોકાતું ન હતું તેઓ અતર્મુખી બની રહ્યા હતા ગુરુદેવની આવી અધ્યાત્મ વૃત્તિથી કોઈ તેમને જરાપણ ઉપદ્રવ કળતા ન હતા શરીરની વ્યાધીઓ મમ્તક ઊંચું કરી ગઈ હતી કેમ બાજે દેહની વિદાય સમારોહમાં આમ ત્રિત હોય

પૂજ્યશ્રીના દ્રવ્ય પ્રાણ પાખો ફેફડાવી ગયા હતા આ દિવસોમાં જે જે લક્ષ્મણે દર્શનાર્થે આવ્યા તેમણે અતિમ દર્શનની દહાણ મેળવી લીધી તેજાણી કુબેરદાસભાઈ કુડલાથી આવા પહોંચ્યા હતા તેઓ ગુરુદેવના અનન્ય ભક્ત હતા જેના પર ગુરુદેવનો અપાર પ્રેમ હતો પથરગી તથા અઠમ તપસ્વીઓના પારણા પર તેમણે સાગમા સારો લાભ લીધો પૂજ્યશ્રીના આશીર્વાદ મેળવ્યા

રાજકોટથી રામભલાઈ વીરાણીના સુપુત્ર તગીનભાઈ તેમના ધર્મપત્ની ગુણવતીબેન દર્શનાર્થે આવ્યા તેમના સાળી જસવતીબહેન પણ સાથે જ હતા તેઓએ પૂજ્યશ્રીના દર્શનનો લાભ મેળવ્યો મહિકાવાળા ભુપતલાલ ટપુભાઈ પોતાના મકલ પરિવાર સાથે દર્શનાર્થે આવ્યા તેઓ તરફથી બગસરા શ્રીમદને લોખડના કબાટ માટે રૂા ૫૦૧ પ્રાપ્ત થયા ભમનગરથી મગનલાલ હાકેમચંદ તેમજ લાવનગરથી રમેશચંદ્ર મનસુખલાલ ખારા આવ્યા દર્શન કરી સારો લાભ લીધો

આજે માગમર વદિ સાતમ હતી ગુરુદેવ ભક્તો વગરે બાજે એક અપ્તાહ પણ રોકાવાના ન હોય તેટલી ઝડપથી

તેમનાં જીવનલીલા આટોપાઈ રહી હતી જીવનના પાછલ
પર વરસની ઝેલધારી ઠાચરી-રોજનીશી મુરુદેવે સ્વહસ્તે
લખી છે ત જાયરી સ રંગના માગસર વદિ તાતમ સુખી
લખાણી છે છેલ્લા ૬ દિવસની જ ઠાચરી નથી લખી શક્યા
હેને! જામખાલી ખાતમા!

છેલ્લા સાતમની નોંધમા શ્રી મનદાસ હાકેમચંદ તથા
રમેશભાઈ ખારાડુ નામ પેતાના જ હાથથી પૂજ્યશ્રીને લખ્યું
છે ખરેખર તે ગુરુશ્રી પદ્મ ભાગ્યવત બન્યાં જ્યાં છે જે
પૂજ્યશ્રીની પૂજ્યમય પોશામાં અતિમ લેખનના સાક્ષી બની
જ્યાં ગુરુદેવના સ્વહસ્તે જ ધમ ખાતમા બાણે તેમના નામ
ટાકી લેવામા આવ્યા છે આવી વિશાળ નોંધપોષોનું છેલ્લું
વાક્ય છે હૃદયભાઈ વૈદ્ય આવ્યા

આ વાક્ય કેટલું સૂચક અને જ્ઞાન જન્મ છે! પૂજ્યશ્રીને
જે જનાર્યાં બતાવ્યું છે વૈદ્ય આવ્યા અર્થાત બીમારીને
વેદ વધે! અતિમ દિવસોમાં વૈદ્ય જ આવે વૈદ્ય આવ્યા
અર્થાત જમરાજનો જટ વાળો નીતિશાસ્ત્રોમાં વૈદ્યરાજને
જમરાજની ઉપમા આપવામાં આવી છે

પરંતુ આ વૈદ્યરાજનો હરિભાઈ વાહ! અથવા મહાત્માઓ
માટે તો સાક્ષાત્ હરિ જેવા જ વૈદ્ય આવેને! સ્તવનોમા શ્રી
વિતરાજ દેવને પદ્મ હરિ કહેવામાં આવ્યા છે આપો હરિભાઈ
અર્થાત્ હરિ, ભાઈ થઈને આવ્યા હરિ જેના ભાઈ શાય તેવ
મહાત્માઓને મરવાની પદ્મ શી બિતા હોય! આ વૈદ્ય હરિ
ભાઈ થઈને આવ્યા અર્થાત ભવ બીમારી હરવા આવ્યા, જેવા
વૈદ્ય હોય તેવી બીમારી મટે હરિભાઈ વૈદ્ય જન્મ મૃત્યુ રૂપી
જ બીમારી મટાડેને!

આ નાના વાક્યનો અધ્યાત્મસાર એ છે કે “હવે અતિમ સમય છે ડાયરી લખવી બધ કરુ છુ સાક્ષાત જિન ભગવાન-રૂપી હરિ મારા બન્ધુ બનીને મનમા પધાર્યા છે તેઓ જન્મ મૃત્યુની વ્યાધિને મટાડનારા વૈદ્ય છે હવે ચિતા નથી વાહ! શુરહેવ આપના હાથથી કેટલી સુદર નોધ અતમા અંધ છે।

જેતપુરના શ્રી હરિભાઈ વૈદ્ય શુરહેવની બરાબર ક્ષા કરતા તેમના ઉપર શુરહેવને પૂરો વિશ્વાસ હતો જ્ઞાતે તેઓ મોથી હતા પણ બચપણથી વૈદ્ય કામમા લાગેલા હતા પોતે જેન ધર્મનું પાલન કરતા હતા આચાર વિચારથી ઘણા જ પવિત્ર પુરુષ હતા તેમના પુત્ર ડાહ્યાભાઈ પણ વૈદ્ય છે તેમના ખીન્ન પુત્રો ડોક્ટર છે પિતા પુત્રે પૂજ્યશ્રીની અપૂર્વ સેવા બજાવી છે શુરહેવનો પણ તેમના ઉપર આશીર્વાદ હતો।

હે હરિભાઈ તમે પણ ઘણા જ લાગ્યશાળી બની ગયા છે। પૂજ્યશ્રીની લાખી રોજનીશીની પરિસમાપ્તિ તમારા નામથી થવા લાગ્યશાળી બન્યા છે। તમે પણ હરિરૂપ બની ગયા તમે શુરહેવની જે ભક્તિ બજાવી તેનું શ્રેય આ અતિમ નોધમા તમારું નામ આવતા તમને મળી રહે છે

સાતમ પછી પૂજ્યશ્રીની નોધ રોજનીશી અટકી નાથ છે છેલ્લા ૬ દિવસો શુરહેવના બાહ્ય જીવન ઉપર અધાર પહેડા પાથરી અંતર જીવનને પ્રકાશી નાથ છે આ દિવસો કેવા હતા! કાળ કરાલનો પળે શુરહેવના ગરવા દેહને ગળી જવા આગળ વધી રહ્યો હતો।

દેવવિલય માગસર વદિ તેરથને થનિવાર

૮૩

પૂજ્યશ્રીનેા જીવન દીપ જુગાર્થ જવાની ક્રિયા આરંભી વૃથાે હતો. દીપશિખા હલવા માંદી હતી પૂજ્યશ્રી વધારે શયત જને ધીર બની બધા હતા બચસરાની જનતા પર એક અધકાશ છાયા પોતાની પાંખ ફેલાવી રહી હતી સૌના અત કસુમાધી અજ્ઞાત ભાવે શુરુદેવા શુરુદેવાનો પોકાર બિઠતો. શુરુદેવના મુખ પર આત્માની નવી ઝલક જોઈ શકાતી હતી તેજોશ્રીને વ્યવહારિક રીતે પોતાનુ સમસ્ત કાચ પૂજુ કરી હવે અધ્યાત્મદષ્ટિને તેજો સ્વસ્થ બની યા હતા

વિકરાળ કાળ ધીમે પગલે મર્યાદા ક્ષેત્રમા પ્રવેશી વૃથાે હતો પૂજ્યશ્રીને તેને આવતા નિહાળ્યો હતો મૌન ભાવે શુરુદેવે તેમણુ સ્વાગત કર્યું હતુ મયા સમય કામ કરવાની આજ્ઞા અપી દીધી હતી શુરુદેવનુ શિખ્ય મજા સેવામા સ્પન્ધિત હતું શ્રી મોટા રતીલાલુ મ તથા નાના રતીમુનિ રતિદ્રવની સેવાસરણુ કાશ શુરુદેવ મૃત્યુબ્ય શિખર પર અદી રહ્યા હતા વ્યવહારિક ઝણાનુંબંધના ત્રબધોથી નિરાળા બની બાહ્ય ભાવથી અલગ પડી ગયા હતા પૂજ્યશ્રીનુ અધ્યાત્મ તેજ જળકળવા લાગ્યુ હતુ

સોમવાર, મંગળવાર અને બુધવાર સર્વી સમાધિમા વદી બધા વૈધ ડોક્ટર સેવામા હાજર હતા તેજો નાટી પરીક્ષ કરતા રહેતા હતા બાળે નવા ખબકારાથી સૌ થોડી બિઠકાં હતા હૃદય ખબકારા સાથે મસ્તક તત્રનુ કેમરીઝ સજાવા લાગ્યુ

હતું નાહી સ્ત્રીધી થઈ મહાપ્રાણ સાથે સઘર્ષ કરી રહી હતી. મહાપ્રાણ શરીરના અંગે અંગમા દોડવા લાગ્યો હતો. વૈધરાજ આ ઉખડેલા વાયુને ઝોળખી શક્યા હતા. ગોવાળ ખીલેથી એક પછી એક પશુને છોડવા માટે તેમ મહાપ્રાણ અંગે અંગના સબધોને લય કરતો આખા શરીરમા વહી રહ્યો હતો. અદરમા દેહાદિક અચીઝો ખોલીને છવાતમાને મોકળો કરી રહ્યા હતા. નાહીમા મહાપ્રાણની હડીયાપટીના પઠવા સાફ સફ સંભળાઈ રહ્યા હતા.

વૈધરાજ પર ભક્ત જનોની નજર હતી. ડોક્ટર શાતીલાલભાઈ શુકલ વગેરે પણ આવી રહ્યા હતા, હૃદય પર યત્ર મૂકીને અદર બેવા મથતા હતા. તેઓ સાચી સ્થિતિ પારખવા માટે લાચાર હતા. દવાની નોંધ કરી ચાલ્યા જતા હતા. ગુરુવરે શ્રીસઘને અતમા છૂટી આપી હતી. અત્યાર સુધી પ્રાય પૂજ્યશ્રીએ દવા લેવી બંધ કરી દીધી હતી. કોઈ દવાનું કહેતા તો ના જ પાડતા ખાસ કરીને ડોક્ટરી ઉપચાર ખીલકુલ બંધ જ હતા. પૂજ્યશ્રી જેતપુરના હરિભાઈ વૈદ્યને જ બોલાવતા. દવા ઘણી જ ઓછી લેતા હતા.

શ્રીસઘે કલ્પતા ઉપચાર શરૂ કરી દીધા હતા. પરંતુ હવે ઉપચારને વિશેષ અવકાશ ન હતો. ઉપચાર ફક્ત ભક્ત જનો માટે આશ્વાસન માત્ર હતા. લોકોનું આવાગમન નિરતર વધી રહ્યું હતું. પૂજ્યશ્રીએ બાણે શિષ્ય મડળ સાથે પશુ બોલવા કરવાનો વ્યવહાર ઝોછો કરી દીધો. પોતે પોતાનામા સમાઈ જવા માગતા હોય તે રીતે આવશ્યકતાથી અધિક વાણી અને સમસ્ત ક્રિયાનું નિરૂધન કરી દેવામા આગ્યું.

પૂજ્યશ્રીના મુખપરની શાંતિ અને ક્રાંતિ વધારે સ્થિર ગણીર અને અતર્ગામી બની ગયા. બેતા જ લાગતું હતું કે

પૂજ્યવર દેહાદિકે દશામા કાવા છતા વિશ્વથી પર વિચારી
રહ્યા હતા મુકેવાર સુધોમા ઠાઈ નવી સ્થિતિ કોશી ન થઈ
કાઈ નવું હલનચલન દષ્ટિ ગોચર ન થયું પરંતુ વધુ વધારે
ને વધારે થાત પછી રહ્યું હતું પૂજ્યશ્રીનો જવાજ બદલાઈ
જૂકયો હતા કેમ બાણે જવાજ ખૂબ જ ગેળી જાની ઝમે
કોચ તેવો આભાસ મગી રહ્યા હતા.

મુકેવાર સાજના બાર બજતા જોવો આભાસ મળવા
લાગ્યો કે પૂજ્યશ્રીના આત્મરાણુ જોકે મહા વિકટ સ્થિતિમાંથી
પસાર થઈ રહ્યા છે સાધારણ માણસોને મન જોવી ઠક્પના
ન હતી કે પૂજ્યશ્રીની ઠાઈ મહા પાત્રાની તૈયારી છે પરંતુ
સમજનાર સમજી શકે તેવું હતું વારવાર તેઓ પૂછતા હતા
કે રતીતુનિ! તીજે પ્રતિક્રમણ કરી લીધું પ્રતિક્રમણની વિધિ
નમાપ્ત થયા પછી સૌ શિષ્યમહોજા અને ભક્ત સમુદાય પાસે
જ હતા.

આજે મહા બાઈજી ત્યાં ઉપાસવમા જ સૂતા હતા. દશ
વાગ્યા સુધી થોડી થોડી વકલીદનો જનુલવ હતા. ત્યાર પછી
થોડી થાવિ વળી ઈ જોકે કલાક ગુરુદેવીથી ગયો હશે ત્યા
પુનઃ વેદનાનો પ્રારંભ થયો જોકેજોકે ગુરુદેવ ભક્ત થમા
રતીતુનિ, પૂજ્યશ્રીજી મદભાવે જવાજ લીધો ગુનિકમ
કાજર જ હતા. બાજ તેઓ મહા સંચિત હતા ગુરુદેવની
તાસીર બદલાઈ રહી હતી કેમ બાણે જોયરેશન વખતની
બેકાશી કોચ, તેમ પ્રકૃતિજો થોડી વાર માટે પોતાનું કામ
કરવા જ ગુરુદેવ ને પોતાની લીધા હતા.

ગુરુદેવ ક્ષમ પોતાની જાદરની સ્થિતિને બાણે પાસી ખદા
હતા ખરેખર કાળસ પુણ્યો કાળની ગતિથી જાણુ નથી કોતા.
પ્રત્યેક નિશ્વાસની સાથે શરીરની જાદરનું કંઈ કંઈકાટ રૂપ

બહાર આવતું હતું પૂજ્યશ્રીનું મન અનંત શાંતિથી ભર્યું હતું તેઓએ તો બાણે પોતાનો દેહ કાળને અર્પણ કરી દીધો હતો. સમયની ગણતરી પ્રમાણે પૂજ્યશ્રીના આયુષ્યની અંતિમ રાત્રિ હતી તેઓશ્રીના જન્માક્ષર પરથી કેઈ જ્યોતિર્વિંદે જન્મોત્તરી બતાવી હતી જન્મોત્તરીના કેટલોક સાર શુરુદેવને તથા તેમના શિષ્યગણને વિદિત હતો.

શ્રી જગજીવનજી મહારાજ ક્યારેક ઓહોની મહા દશાની ગણના કરતા ત્યારે પૂજ્યશ્રીએ તેમના જન્માક્ષર બાબત ચર્ચા કરેલી હતી જ્યારે મુનિશ્રી જગજીવનજી મ કાણુ ર બગાળ તરફ વિચર્યા ત્યારે પ્રસંગોપાત શ્રી તપસ્વીજી જગજીવનજી મહાગજે કહેલું કે આપણે છૂટા પડ્યા ત્યાર બાદ જન્મોત્તરી પ્રમાણે શુરુદેવના દશ વર્ષ બાકી રહે છે જો કે આજે બધી મધુલ ગણતરી પ્રમાણે મોઢાની વાતો હતી પરંતુ પૂજ્ય શુરુદેવને તે બાબતનું લક્ષ્ય હતું જે હોય તે સાચું પરંતુ વિધાતાએ આ દેહના લેખ દેહ પરજ લખી નાખ્યા છે.

કાળ ગણના અને સમયની ગતિ પ્રમાણે પ્રથમ ત્રાસ વખતે જ અંતિમ ત્રાસ નક્કી થઈ જતો હોય છે દેહ નિશ્ચિત કંમથી પોતાની પર્યાય-સ્થિતિ બદલતો રહે છે જેમ પ્રાત થતા ગોવાળ ગાયો ને ખીલેથી છોડી બાય છે તેમ કાળ પુરુષ સમય થતા શરીરના ખીલા સાથે બાધેલા મન પ્રાણ ધનિદ્રિયો રૂપી પશુઓ ને છોડી મૂકે છે દેહનો સ્વામી જતા દેહ મલ્લન બની નિરંતર થઈ મૃત્યુ ને વરે છે મહાપુરુષો ને મૃત્યુ જ કયા છે? મનુષ્ય અજ્ઞાન દશામા જ મરતો હોય છે જ્ઞાન દશા પ્રગટતા જ સદા ને માટે તેના મૃત્યુનો લય થાય છે.

પૂજ્યશ્રી આ બધું જ્ઞાન ધોળી ને પી ગયા હતા એટલે અંતિમ ધડીઓમા અનંત સ્થિરતા ચવી સહજ હતી વળી

દેહાદિક ઓળવાનો સમય તેમની નજરમાં જ હતો મૃત્યુ સમય દેહાદિક બ્રહ્માનુ કારણ અને જ છે

મરીમરીના મરીયાળા વાગતા હતા જાર અને એક બજારી સી કોઈ બાગીચામાં જઈ ગયા હતા

પૂજ્યશ્રી મોડી મોડી વારે સમય પૂછતા જતા હતા સમય પોતાની ઝનિશી આગળ વધી રહ્યો હતો સમ અચરિત ગણ્યતિ દત્તિનમય સમ્યક્ પ્રકારથી જે વહી રહે તે સમય આર બ / તા બજારી ગુરુદેવનું શરીર એકદમ નરમ પડી ગયું પરંતુ હાજર રહેનારને એવી કલ્પના ન હતી કે આ અંતિમ પ્રહરની યાત્રા છે પૂજ્યશ્રી જરાજર સંસ્થાનમાં હતા બુદ્ધિ નિમગ્ન બાંધે કામ કરી રહી હતી

ચાર બજારી પુનઃ બધું આગેસ મૂકી ગયું અને પૂજ્યશ્રી બાંધે પુનઃ મોડું જામ્યા પરંતુ આ ભૌતિક જ પ ન હતો પરંતુ મહા સમાધિની પૂજા તૈયારી હતી જ પતાની સાથે જ પૂજ્યશ્રી બાંધે એક પ્રકાશમય સહિતા અતિથિ બની ગયા બાંધે કોઈ મહા તેજસ્વી લોકમાં વિચરણ કરવા લાગ્યા તેઓ બાંધે સ્વસ્થ બાંધે હવામાં તરવા લાગ્યા મોડીવારમાં બાંધે પ્રકાશ વેશતા બે શબ્દો સ ગુરુદેવની પસંદ બાંધી ગયા તે હોંસાં બને તરફથી ગુરુદેવને સંકારો આપી બાંધે લેવાઈ લીધા

હસની સાથે તેઓ મુક્તચિરિના શિખર પર મળ્યા ચારે તરફ જનતા વિસ્તારમાં રજતમય આકર પાથરી હતી નવા તેજસ્વી પ્રકાશમાં બાંધે ગુરુદેવ, હસ અને ચિરિ શિખરના બાંધે મોડીની જેમ અમલી રહ્યા હતા શિખરની તળે ટીમ્મ મોડું માન સરોવર અમૃત જેવા પાણીથી દ્વિલેખા ઘર્ષ રહ્યું હતું ગુરુદેવને હર્ષને હસ સરોવરની પાંચે પહોંચ્યા-

જોમ શાતી શાતી જોજ વખતે ઘડીયાળમા પાવ્યના ટકોરા
 થયા ગુરુદેવે આખ ઉઘાડી ટાઈમ થતા નાના રતીમુનિએ
 પ્રતીકમણુ કરાવ્યુ પૂજ્યશ્રીએ પણ શાતીથી સાબળ્યુ મહા
 તપસ્વીરાજ ચોટા રતીલાલજીને મૌન હતુ વૈરાગી જનકગાયભાઈ
 સહીત ૧૨-૧૩ માણસો ત્યારે હાજર હતા પૂજ્ય ગુરુદેવ અતિમ
 વેળાને એટલે મરણાતિક વેદનાનો અનુભવ હતા-સાથે સાથે
 મહાપવિત્ર નવકારમંત્રનુ સ્મરણુ કરતા કરતા સવત ૨૦૧૩
 માગસર વહી તેરશના દીન શનીવારે તા ૨૯-૧૨-૫૬નક
 સવારે સાડા સાત વાગ્યે કાળ ધર્મ પામ્યા

અતિમ ઝાંખી

૮૬

બગસરાના પૂણે પૂણે પાલ મિનિગમ ખબર ફેલાઈ ગયા
કે પાણીના લીકાના ગુરુ જોનાચાચ શ્રી પ્રાણલાલ મ કાળ
ધમ પામ્યા છે જોન મમાજ તો હલી જીકયો હતો તેમણે
જબર અચકો જનુલબો હતો જેમ જૂનીના પેન્મા ધરતીકપ
ચાય અને આખી ધરતી ખણુપણી જીકે તેમ કીસધમ જોક
મકારે ધરતીકપ થયો હતો

નાના મોટા સૌ ઉપાશ્રમ પ્રતિ દોડી રહ્યા હતા જાણે
ગામ છુટાણુ હોય અને સૌ અસ્તવ્યસ્ત ભામના હોય તે રીતે
અબ્ધવસ્થિત દશામા ઉપાશ્રમ તરફ દોડે ભામના મઠયા આવિકા
સમુદાય જે ભક્તિનો સાગર હતો તેમા મેકામ ઉછાળો આવી
રહો વિરહના મોટા ભરતી જોટ થવા લાગ્યા જાણે સૌ આભા
બની ગયા

સવારનો સમય હતો બા-પાણીના પ્રોજામ ચાલતા હતા
ખબર મળતા સ્ત્રી વગે જુલા અને રસોઈના સમસ્ત કાચો
સફેલી લીધા જપૂરી અવસ્થામા જ વાણુ કાચ બંધ કરી
ભક્તિ હૃદય જાણે પોતાનો કાળુ સુમાલી રહ્યા— જો રીતે કા
કા? ગુરુદેવ? કા, કા ગુરુદેવ? જોમ સૌ ઝાંખી રહ્યા

સીના મન પર જણાનક જાણે જોક કારમેા વજપાત
ચયો ગુરુદેવના કાળધમ પામ્યાના સમાચાર ફર ફર સુધી
ફેલાઈ ગયા. જોન સમાજ રૂપી સમુદ્રમાં આ આઘાતજનક
તરજ લકરીઓ તપ સુધી નકરાવા લાગી આઘાતના જીવા મોબ

આસમાન સુધી ઉછળવા લાગ્યા આઘાતનું એક વિરાટ મોનું સૌરાષ્ટ્રના ખૂણે ખૂણે ફરી વળ્યું આધુનિક સાધનો અને છાપાઓ દ્વારા મુખર્થ અને કલકત્તા, તથા દૂર દૂર પરદેશમાં પણ સમાચારો પહોંચી વળ્યા જેમ જેમ ભક્તાગણ સંદેશો સાબળતા ગયા તેમ તેમ પ્રત્યાઘાતનો રગ ઘેરો થતો ગયો બહુ સ્વચ્છ આકાશમાં ઘટાટોપ વાદળા છવાઈ ગયા કાળની ગતિ ઘણી જ વિચિત્ર છે? સુખજનક ને દુખજનક સંદેશના કુવારા કાળકુજમાંથી અર્થા જ કરે છે

ગગનસરા આખું હલી જિંઘુ હતું હજારો નરનારીઓના વૃદ્ધ ઉપાશ્રયના હરવાળ પર ખડા થઈ ગયા હતા સૌ ગુરુદેવના અતિમ દર્શન માટે પડાપડી કરી રહ્યા હતા વ્યવસ્થાપક લોકો ઘણા સયમ સાથે કામ લેવા છતાં તેમના કલેજમાં ધીરજ ખૂટી રહી હતી તેઓ વચમાં વચમાં વિયોગ સાગરમાં ખોવાઈ જતા હતા આટલી બધી ભીડ છતાં ઉત્તેજનાની જગ્યાએ એક ગભીર મૌન છાયા સૌના ઉપર ફરી વળી હતી

ભક્તજનોના મુકે હૃદયો બહુ જિંઘે સુધી ધવાયા હતા બહુ ધીમાંથી રક્ત વહી રહ્યું હતું આખમાંથી અશ્રુધારાઓ સતતપણે વહેતી થઈ હતી છાતીફાટ આકંઠ બહુ ચારે ખાનુથી ફૂટી પડશે એવો ભય સેવાઈ રહ્યો હતો મહાન સતના વિયોગમાં આકંઠ થાય નહિ તે સમજ રૂપી બધ (પાળ) આકંઠના પૂરને બહુ ખાળી રહ્યો હતો હૈયે હૈયે છલકાઈ રહ્યું હતું ‘હા? ગુરુદેવ?’ ના મુદ્ધવનિ દિશેદિશાને ભરી રહ્યા હતા

જેત જેતામાં સૌરાષ્ટ્રના ગામે ગામથી શ્રાવક શ્રાવિકાના જૂથના જૂથ બગમરાને આગળે ઠંઠવાવા લાગ્યા મોટર, બસ, લોરી ટ્રક, કાર, ગાડા રેલવે જે સાધનો જેને મળી શક્યા તે દ્વારા

મામે યામથી હંભારા લોકો પરિવાર સાથે અતિમ દશ ન માટે
જાણું તણાઈ આળ્યા ફર ફરતા લોકો દૂન પહેન કે બીજા
સાધનો મારફત જગસરા તરફ ધસી રહ્યા ગુરુદેવના કાળધર્મ
પામ્યાના આમાત જનક સમાચારે જાણે માનવ મહેરામણને
ઉગેરી મૂક્યો હોય નવું દશ્ય નજર સામે મગદી રહ્યું

જગસરા જવું નાનું કેન્દ્ર જાણે આપણા માન જન સમુ
દાયના પ્રવાહને સલાળી શક્યો કે કેમ તેવી સીતિ સેવાઈ
રહી જગસરાનો જોક જોક સુવકે ગભરાએલે હૃદયે પલ્લ પોતાના
કન્ય સન્માન પર અહમપણે ખડે પડે કનેલ

મુજઈ જેવા શહેરમાં ગુરુદેવ પ્રત્યેની યાસ બક્ષિતવાળા
સેક્રેટો અને હંભારાની સન્માન્ય સકલવનો વચ્ચે છે પૂજ્ય
શ્રીના કાળધર્મ પામ્યાના સમાચારથી તેઓ ધણા જ વિહવળ
બની ।મા શ્રીને જોક જ લાવ ઉભરાયો કે પૂજ્યશ્રીના અતિમ
દશનનો લાભ મળે જો જ વખત શ્રી હુલસાઈભાઈ ખેતાણીના
નેતૃત્વ નીચે કાર્યજોગે જોક આપ ર પહેન કમું જોરાપહેન
દ્વારા તેઓ સૌરાષ્ટ્ર પહોંચી ગયા વેરાવળનું કોઈ મહળ
(શેરીયા) પણ સમસર પહોંચી ગયું

જગસરામાં સારો જોવો જનસમુદાય જોકત્ર થઈ ગયો
સૌના હુલસ પર કોઈ ચોટ લાગી રહી હતી શું પ્રાણલાલણ
મ કાળધર્મ પામ્યા ? જાણે સૌના મન નકારી રહ્યા હતા
જને જ નહિ ? જોરાખનો સિદ્ધ ગુ ગજના છોડી દે ?
સૌરાષ્ટ્રમાં આવી સ્થા જૈનોની જનમેદનીમાં તો ગુરુદેવ પ્રાણ
લાલણ મ નુ જ નેતૃત્વ હોય ? કેમ જાણે આજ વગર
સેનાપતિની સેના જેવો જન સમુદાય અસ્તવ્યસ્ત થઈ રહ્યો
હોય તેવું લાગતું હતું

લગભગ સૌરાષ્ટ્રના જૂણેજૂણેથી અને ગાગેગામથી ભકત
જનો પહોચી ગયા હતા એટલે અગ્રેસર ભાઈઓએ ખગસરા
શ્રીસુધને અતિમ મહાયાત્રાની તૈયારી માટે પ્રેરણા આપી

કાળધર્મ પામ્યા પછી પૂજ્યશ્રીના પવિત્ર દેહને પરપરાની
રીત પ્રમાણે ગદન અર્ચિત લાલ સાથે પાટ પર પધરાવવામા
આવ્યો હતો. હજારો લોકો જાહેર દર્શન કરી શકે તેવી વ્યવ
સ્થા હતી પૂજ્યશ્રીનું કાતિમય મુખમહા કરમાવાને બદલે
અત્યંત તેજ પ્રગટાવી રહ્યું હતું જોનારને મન લાગતું કે
ગુરુદેવ જાણે સમાધિમા બેઠા છે અતર જ્ઞાનનો પ્રકાશ ફેલાય
ગયો છે

સ ૨૦૧૩ માગસદ વદી ૧૩ શનિવાર તા ૨૬-૧૨
૫૬ ના સાઠા ત્રાત વાગે પ્રાતઃકાળે ગુરુદેવ સ્વર્ગવાસી થયા
સ્વાસ્થી લઈ ૨૪ કલાક સુધી દ્રવ્યદેહ દર્શનાર્થે રાખવામા
આવ્યો. પરંતુ દેહની પર્યાયમા જરા પણ અશુભ ભાવ કે
અશુભિ પ્રગટ ન થતા પવિત્રતાની મીરલ વધારે ને વધારે
ચોક્કતી રહી ચારે બાજુ ધૂપ બની અને કુમકુમના સાથીપ્રા
પૂરવામા આવ્યા હતા સ્વયંસેવકો અહર્નિશ ખડેપગે ચોઢી
કરી રહ્યા હતા ખગસરાની જનતા અને બહારના હજારો લોકો
લાખી કતારોમા અતિમ દર્શન અર્થે ધસી રહ્યા હતા સૌ
હાથમા અક્ષત કણ લઈને કેમશ આવી રહ્યા હતા અક્ષતના
વધાવા સાથે પૂજ્યશ્રીના ચરણમા નમન કરી અશ્રુધારા વહાવતા
આગળ વધી રહ્યા હતા અપૂર્વ શાંતિ સાથે હજારો લોકોએ
મહાસમાધિના દર્શન કર્યા

ખીજી બાજુ માડવીની જળર તૈયારી ચઈ રહી હતી કામ
જૂળ જ ખીજ ચઈ રહ્યું હતું ખગસરા શ્રીસુધ અને પ્રજાજનોએ
નિર્ણય કર્યો હતો કે પૂજ્યશ્રીના દ્રવ્ય દેહને જૂળ જ શાહી

દબાવના સાથે લઈ જવો. માડવી ખૂબ જ કિંમતી અને રજ વાદી હોય ત્યાર કરવા શોભા અને શણગાર સાથે વાજિંત્રીની ગજ નાળો ગગન ગળાવી મૂકે. ખરેખર માડવાને તૈયાર કરવા અનેક કારીગરો કામે લાગી ગયા હતા. સાવશુદ્ધતા અને શાસ્ત્રોપની એ પાટીઓ આવી પહોંચી હતી.

ઠેકલાક સમજાવ્યાર બાઈઓએ સાદાર્થ સાથે સમશાન ચાત્રાના કાચ કેમનો પ્રસ્તાવ મૂક્યો હતો. પરંતુ ભક્તિમા પેલા બનેલા અને શુરુદેવ પ્રત્યે અત્યંત ઉત્કટ અપલુભાવવાળા બાઈઓએ અત્યારે તે વાત સાંભળી નહિ. તેમના મતને કોરે ઠેલી દેવાયો. ભક્તિથી છલકાએલા હૃદય કઈક કરી છૂટવા માગતા હતા. શુરુદેવની મહાયાત્રાને બબ્બસાવે નિહાળવા ઈચ્છતા હતા. બાણે શુરુદેવ પ્રત્યેની ભક્તિના કિસરા હંજુ અપૂરા હોય!

બગસરા શીશ્ને પોતાના લાડીલા પ્રાણને જે રીતે દીક્ષા આપી હતી અને અત્યાર મુખી લા લાખ્યા હતા તે અમા પિતા જેવો સમ બને સૌરાષ્ટ્રની આ જનતા સૌરાષ્ટ્રના આ ગજ તા સિંહને ઠંઠે કબોળે અને મૂંગે ભાવે લઈ જવા માગતા ન હતા. આરે જાણુ બબ્બતાના પઠયા પઠે અને શુરુવરનો જે ઠાઠ અને હાથેયો હતો તેવા જ શાહી પદ્મમાં વચ્ચે તેમની પવિત્ર કાયાને ફેરકતા નેજા વાળી માડવોમા પધરાવી ગગન ગજ નાળો સાથે નિહાળવા ઈચ્છતા હતા.

દ્રુક સમયમાં હજારોના જથ્થે મુદર અષ્ટકોણ વાળી મહામંદિર જેવી માંડવી તૈયાર થઈ ગઈ. માડવીના દરેક શિખર પર કેસરી રંગની ખળાળો ફેરફેરવા માંડી. સુવણ લકરી વાળી ઠોર અને કુંજરાળો માંડવીમાં સંલપતા સરી રહ્યા હતા. પરપરાની બાણમાં આ માંડવીને વિમાન કહેવામાં

આવે છે હજારો નેત્રોએ મહાશ્રદ્ધા સાથે નતમસ્તક બની
વિમાનના દર્શન કર્યા શ્રી બગસરા સઘે સચિત અભિલાષા
પ્રમાણે તૈયાર થયેલ વિમાન હાજર કર્યું શ્રી સઘની આજ્ઞા
થઈ કે હવે પૂજ્યશ્રીના દ્રવ્ય દેહને વિમાનમા પધરાવવામા
આવે

—આરે બાબુ માણસોના ઝુઠ અને સમૂહ ઉભરાઈ ગયા
પડાપડી થઈ રહી ઘવાએલ જનસમૂહ પોતાના અશ્રુપ્રવાહને
ખાળી ન શક્યો “જય જય નહા! જય જય ભદ્રાને! એક
મહા નિનાદ થયો હજારો કંઠમાથી” શ્રી પ્રાણુલાલજી મહા-
રાજની જય” નો પડઘો બગસરાના આકાશમા ગળું બેઠ્યો
એજ વખતે પૂજ્યશ્રીના અપ્રતિમ દેહને વિમાનમા પધરાવવામા
આવ્યો આ વખતે લોકો પોતાના હૃદયનો કાળુ શુભાવી બેઠા
વિરહ આઘાતથી જાણે જન સમૂહ મ્હિંત બની ગયો હિબકારા
અને ચીસકારાનું જાણે એક કરુણ આકેદ ના લગાઈ રહ્યું

*

મહાયાત્રા

૮૫

જય જય નહા! જય જય, ભદ્રા શબ્દોથી ગગન
 આજતું હતું પૂજ્યશ્રીની પવિત્ર કાયાને હબ્બરો હસ્ત ઉઠાવવાને
 આતુર હતા શિખરભંધ પાલખી કોઈ દેવ વિમાનની યાદ
 કરાવતું હતું પાલખીના ચારે ખૂણે સુવર્ણ મય ઈંડાં મૂકવામાં
 આવ્યા હતા. ખરેખર આ માલિક કળશ હતા વજ્રમા એક
 મોટું ઈંડું ચઢાવવામાં આવ્યું હતું વિમાન થલુ જ રમ
 છોક્ર અને દેહીજમાન હતું ભક્ત જનોના હૃદયને વિમાન
 છતી રક્તું હતું પાલખી પર ફરફરતી ઈ દ્રશ્યજ શુરુદેવની
 વશગ્રાધા ગાઈ રહી હતી જરી અને હીનખામના પઠકાઓ
 અમઢી રહ્યા હતા.

શુરુદેવના દેહને વિમાનના મધ્યભાગમાં સિંહાસન પર
 બેઠાવવામાં આવ્યો હતો હબ્બરો તુલિત નેત્રો પુનઃ શુરુદેવના
 અતિમ દશ ન કરી શકે એ રીતે ત્રણે બાજુથી સુખારવિન્દ
 એઈ ચક્રાતું હતું સવારના દશ બજતા નરનારીના વૃંદોના
 વૃન્દ એકત્ર થયા હતા વિમાનમાં દેહની પથરામણી થતાં સૌના
 નેત્રોમાંથી આશુચાતની ગજા વહી વહી સમય શુરુદેવની
 અતિમ વિદાય વસમી થઈ પડી. અને ત નીકામાં પોઢેલા શુરુ
 દેવની અખટ શાંતિ અને સુખ છવાયેલું પ્રયાંત મીન બાણે
 પાતી બીસી નાખતું હોય તેવું તક્કર હતું બેઠ વાળાઓ
 મલ બેઠા મડુક-મડુક... ના અવાજો અને શરણાધના કરુણ
 સ્વરોએ વિચોગના રંગને જાળ જ ઘેરા કરી દીધા.

ફરીથી એક ભાષાનક ગજના થઈ જય, જય નહા
 અને સહપતિની આજ્ઞા થતાં વિમાન અવકાશમાં તોળાઈ

અધુ હજારો ખાલા પર તે અવલખિત થયુ ખાલા દેવા માટે પડાપડી થઈ રહી અધુ વ્યવસ્થિત અને અનોખી રીતે થઈ રહ્યું હતું ગુરુદેવની ઉપસ્થિતિ બાજુ સીના હૃદયને વશ કરી રહી હતી જનતા બધુ લાન ભૂલી એક તરગમા તલિલન હતી ગુરુદેવનો વસમો વિયોગ અને હૃદયવેધક વિરહ અસહ્ય બની ગયો હતો

બેન્ડપાટીની અવનવી કરુણ સુરાવલી સાથે વિમાન બગ મરાના રસ્તા ઉપર ફરતું રહ્યું હૈયે હૈયુ દબાય તેવી બીડમા જનતા હૃદય દ્રાવક જયકાર કરતી રહી વિમાનની ફરકતી ધબકાએ અગણિત નેત્રોમા સમાઈ ગઈ હરેક ગલી અને રવેશ જનતાની ભારે બીડથી ઉભરાઈ ગયા હતા ઠેર ઠેર વિમાન પર પુખ્ત વૃષ્ટિ થઈ રહી હતી અક્ષત વરસી રહ્યા હતા સુવર્ણ અને ચાદીના ફૂલ ઉડાડવામા આવતા હતા

વિમાન પાસે આવતા લોકો નત મસ્તક બની જતા હતા સમગાન યાત્રાની લાખી કતાર ગુરુદેવની પ્રભુતાના દર્શન કરાવતી હતી ત્રણ કલાક સુધી હજારો લોકોના સરઘસે બગસરાના બધા માર્ગોપર ભ્રમણ કરી પુનિત આત્માને ભારે શ્રદ્ધા જલિ અપી

ગુરુવર શ્રી પ્રાણુલાલજી મહારાજે બગસરામા જ દીક્ષા લીધી હતી બગસરામા જ કાળધર્મ પામ્યા જે જગ્યાએ દીક્ષા આપવામા આવી હતી તેજ જગ્યાએ અગ્નિ સંસ્કારનો નિર્ણય કરવામા આવ્યો હતો સાતહલી નદીના કિનારે જ ગલભાગમા આ સ્વાન આવેલું છે જે જગ્યાએ હસતે વદને મુનિવરને દીક્ષા અપી હતી તે જગ્યા અત્યારે મૌન ધારણ કરી શોક મગ્ન બની ગઈ હતી નદી સાતહલી દીક્ષાની સાક્ષી હતી તેને આજે ગુરુદેવની અતિમ યાત્રામા સાક્ષી બનતા બાજુ વસતુ

લાગતું હોય તેમ મહા પ્રવાહનો જની હતી વૃક્ષ પર બેઠેલા
પક્ષીગણ કિશોરો છોડીને બાંહે યાત્રા જની ગયો હોય તેજ
મૌન છવાયું હતું

કાનના પડદા લેદી નાખે તેવા અગનસોદી જમનાદો સાથે
વિમાન અતિમ સ્થાને આવી પહોંચ્યું અગ્નિદાહની લક્ષી નજ
લીક આવતા સકલ હૃદયો રડી ઊઠ્યા આકેશની એક કારમી
વ્યથા સૌના બહેરા પર પ્રતી ગઈ 'હા, હા કાર જેવા
સાવો વ્યાધી ગયા શૂન્યતાએ બાંહે સૌના મન ભરખી લીધા
રામબાજ અને જીવનાથના જગીયાઓથી મુશોભિત સાતશ્લીને
કિન્નારો અત્યારે બાંહે રડી ઊઠ્યો વિયોગના કલ્પ વાણા
મન ગગનમાં અધારુ પાયરી રહ્યા હતા

વિમાન માડવી ચિતા સ્થળ પાસે આવી અહીં થોડું
વિદૂષણ જન સમુદાય મર્યાદા રાખી ન શક્યો કહાડો સુધી
બુધવાઓએ થોડું અત્યારે માન મૂકતો હતો શુરુદેવના અતિમ
દશન માટે મોટે ધસારે ગયો પોલીસ વ્યવસ્થા અને સ્વયં
સેવકોના જળ વ્યથા જની ગયા સગીરથ પ્રવલ્ત છતાં મર્યાદા
રેખા તૂટી રહી થોડું થોડું માનવીઓ શુરુદેવના છેક છેલ્લા
દશન માટે આતુર જની ગયા હુસકા ભરતી બહેનોનું ચિત્ર
મહાકરુણ હતું

ફરીથી એક મહાનાહ થયો શુરુદેવનો દેહ વિમાનમાંથી
ઉત્થાયો કોઈ કલીએ પુનિત શબને ચિતા પર ગોઠવી દેવામાં
આવ્યું એક જ અખિત લલાત અને અજુનમ મસ્તક હજુપણ
પોતાનો ભારે પ્રભાવ પાયરી રહ્યું હતું ઉત્તર તરફ મસ્તક
ગોઠવવામાં આવ્યું હતું અદનના શુદ્ધ કાળ અને પવિત્ર
પદાર્થો ચિતાપર યજ્ઞવવામાં આવ્યા હતા આખરે કોઈર થઈ
આવી પહોંચી અલૌક મૌન અને શાંતિ ફરીથી જ્યાં ગયા

ઉપસ્થિત રહેલા માનવીઓના હૈયા બાજુ વિહ્વળ દશામાં
‘ધબકવા લાગ્યા’

સુ બધી સ્પેશિયલ પ્લેનમાં આવેલ સુખડ, સૌરાષ્ટ્રના
નગરોથી આવેલ ચદન, કાન્ટકપુર, ઘૂત, અગર વગેરે સુગ-
ધિત પદાર્થો ગુરુદેવના દેહ સાથે ચિતાપર ગોઠવાઈ ગયા
હતા. વિમાન-માડવીમાં ગુરુવરના દેહપર નવ કિંમતી પછે-
ડીઓ ઝોઠાડવામાં આવી હતી તે સકલ સામગ્રી ચિતાપર
સમર્પિત કરવામાં આવી હતી.

ખસ જોત જોતામાં ગુરુદેવના સાસરિક કૌટુંબિક સતા
નોના હાથે અગ્નિદાહ આપવામાં આવ્યો. ભરપુર જવલન સામ
ગ્રીથી ભરેલી ચિતા ભડભડી ઊઠી શાંતિની આડ તૂટી ગઈ
હતી. હૃદય લેકે જય નાહો વગેરે ગુરુવરની કથન કાયા
ભરમ થવા લાગી અગ્નિની પ્રથક જવાળાઓમાં ગુરુવરનો
દેહ લુપ્ત થતો ગયો. અદ્ય સમયમાં પૂજ્યશ્રીના નશ્વર દેહ
પુલ્કણમાં વિલીન થઈ ગયો. સમસ્ત જનતા અખંડ અશ્રુ-
ધારાએ રડી રહી હતી.

ધીરે ધીરે જનતા ઓસરવા માડી જતા જતા લોકોએ
જારે હૃદયે ચિતા સામે દષ્ટિ ધરી મૂક શ્રદ્ધાજલી સમર્પણ
કરી અહા! હવે ફરીથી તે સૌરાષ્ટ્ર કેસરી કયા મળવાના ?
મનને આ ગૃહ પ્રથ મનમાં જ સમી જતો દેવતાઓને પણ
ઇર્ષ્યા ઉપજાવે તેવું ધન્ય જીવન સતોને મળે છે પરમ શાંતિ
ભરેલું મુખ મડળ હંતુ પણ બાજુ લોક હૃદયને સમતા અને
સમાધિને તદેગ આપી રહ્યું હતું જનસમૂહ પાછો ફર્યો
ત્યારે સૌના ચિતમાં આલાસ થઈ રહ્યો હતો આવનાર ગળે દ્ર
ગધ હસતી આવ્યો ગયો છે હવે જાલી ઢેડી ગહી ગઈ છે જે
ડેડીમાં હંતુ પણ પુનિત યજ્ઞા જૂ સાચા નથી

એ સ્થાને દીક્ષા આપવામા આવી હતી તેજ સ્થાન હતું
 કે ત્યાં પુન્ય ગુરુદેવનો દેહલય થયો. અહીં એ સ્થળ પણ
 ઔરવ અનુભવી રહ્યું હતું તે પૃથ્વી બાંહે પોતાના પ્રિય પુત્રને
 એકમા લઈ ગયો જ્યાં જાતી ગઈ હતી બાંહે તે ઠહી રહી હતી
 આજ સ્થળેથી જાણ પર બહુત લગાવી એક દિવસ આ બાળ
 યોગી જન્મતને ત્યાં અને વૈરાગ્યનો સંદેશ આપવા આવ્યો
 હતો. સમજ સૌરાષ્ટ્રની ધરાને જુદીને જામડે જામડે જ્ઞાન
 દીવડા પ્રગટાવી આજે પુનઃ શિવ શાંતિ દેવા મારામા સમાઈ
 ગયો. હ તા તમા આશ્ચર્ય જેવું શું છે? હે, માનવીઓ!
 હવે બાંહે, તમારા મનના મેલ ઉતારો. આ યોગીના દિવ્ય
 સંદેશનું સ્મરણ કરો. હવે જોને શાંતિથી સુવા દીઓ. જૈન
 શાસનનો આ લાઠકવાયો પોતાનું અમૃતજ્ઞાન સંભળાવી સમા
 ધિમાં સ્થિર છે બહેનો! હવે તમારા રૂઢન બંધ કરો. ઘેર
 બાંહે. મેઘાણીની ઠવિતા મનમા ઉતારવો.

મુતો છે અહીં કોઈનો લાઠકવાયો. ઇત્યાદિ

બ્યારે જનવૃન્દ ખાછો કર્યો અને જનતા વિખરાઈ ગઈ
 ત્યારે સહ્યા હતી રૂઢી હતી અંધકાર ખીરે ખીરે પૃથ્વી પર
 પર નિરૂત જનીને કિતરી આ યો હતો દિશાઓ અંધાર જનીને
 શૂન્યાકાર પામી હતી પક્ષીઓના કલ્પન અટકી ગયા હતા
 લોકોએ પુનઃ સાતલ્લી નહીં પાર કરી ત્યારે તેના જળ ખીમા
 પક્ષી ગયા હતા. તેના કીડા પાણી બાંહે લોકોને યોર વિચેરનો.
 સંકેત આપી રહ્યા હતા બગસરાના આખા દીવાઓ પ્રકાશવા
 માટે બાંહે નકાશવા કોય તેમ નમટગી રહ્યા હતા લોકોએ યોર
 નિશાયામા નિશ્વાસ છાકવો કોય તેમ ગરમ કપાન્ય એક કઠોર
 લકરી પસાર થઈ ગઈ બગસરા બાંહે શૂન્ય થઈ જઈયું હતું

પાઠશાળા અંગેનો શ્રી. દુર્લભજીભાઈ જેતાણીનો અનુભવ

૮૬

અમરેલીમાં દશાશ્રીમાળી બોર્ડિંગના કાયાપલટનું કામ હતું તે થયા પછી ત્યાંથી કેટલાક મિત્રો પૂ. શ્રી પ્રાણુલાલજી મ. ના. દર્શનાથે ધોરાજી જતા હતા અને પછુ મિત્રોએ સાથે ભેડયો.

દર્શન કરીને ઉપલે માળે પાઠશાળાના સચાલકોની કારોબારીની મીટિંગ હતી ત્યાં અમે સહુ ગયા સહુના આગ્રહથી અમારી મહત્તી ત્યાં ચાલતા કાર્યમાં અર્થ સાલળવા બેઠા.

પાઠશાળાનું કામ જેતપુરમાં ચાલતું હતું તે જોળલે ચઠ્યું હતું પુસ્તકાલય, લઠાર વિગેરે ધોરાજીમાં પડ્યો હતો. તેની સારસલાજી કવચિત્ લેવાતી હતી એવા સભેગેમાં સત્તાને હોર સાચવી રાખવાની ઇચ્છાવાળા અને સ્થા સારા પાયા પર મૂકવાના વિચારવાળોની વચ્ચે મતભેદ ચાલતો હતો તેમાં જૂની પેઢીવાળા વૃદ્ધોના ડખાના કારણે કામ પાટે ચઠતું ન હતું.

એમ કરતા સાજના પાચેક વાગ્યા ચોવીહાગની બાધાવાળા અર્થાને સંકેલવાની વાત લાગ્યા કશુંય પરિણામ આંધું નહિ તેથી ખાલી હાથે નારાજી સાથે ઉઠવાનું કેટલાક સભ્યોને ગમ્યું નહિ.

મારા તરફ બે ચાર જણાની નજર હતી અને કહ્યું “આમાં કંઈક મદદ કરોતો સારું તું પછુ તપસ્વીજીના ચેલાને દીકરો છે” એ હાજર જવાબ આપ્યો “આવી ધાધલમાં મારો ગજ ન વાગે માટે મને તેમાં ભેડો નહી.

મારા પર જેમને વિશ્વાસ વધુ પ્રમાણમાં હતો તેમણે
પરબારો નિલુચ લેતા હોય તેમ કહ્યું. આપણે સહુ વાળુ
કરીને આવીએ અને ફુલબાજીની શાહબારી નીચે ફરીથી ચર્ચા
કરી કઈક કામ કરીને છીડીએ. 'કોઈ કાઈ બાજુ નહિ. બધાએ
સમઃ છે એવું વોતાવરણ બની ગયું.

હું તો પાછો જલદી ઘર તરફ જવાનો હતો. તેને જલદી
રાત રોકાવાના નિલુચ પર આવી ગયો.

સહુ વાળુ કરીને આંખા અને પછી નવેસરથી મીઠિંગ
બરાઈ અને પ્રયુષસ્થાન માટે કહેવામાં આવ્યું મેં કહ્યું
કોઈ વચ્ચે જાય છે હાલે તેમ બોલવોલ કરશે તો બપોરની
સભાની જેમ કોઈ જાતના પરિણામ વગર છિડવું પડશે. માટે
રૂપા કરીને બચસ્થા સંભાળવામાં મને સહકાર આપ્યો. તો
કઈક કામ કરી શકીશું. સહકારનો સુર જધા તરફથી આવ્યો.
શાંત વાતાવરણમાં સભા આવી સૌએ દેખા દાહ્યા કામ નથી
યઈ યકમુ માટે જગડ્યું છે તેમાં બે મત નહતા મેં કહ્યું
'હવે નવેસરથી બધાંજુ ઘડીએ અને પૂ વપસવીજીની આ
સંસ્થાને પુનઃજન આપીએ, તોજ કઈક થઈ' કહેવામાં.

ચર્ચા જધા યઈ જધા એક મતે નજા બધાંજુ માટે
તેમાર યધા એક પછી એક કલમો લખાતી ગઈ અને મજૂરી
મળતી. ઈ જઠપી રાત વીતી ગઈ હતી પણ કામ તો હજી
જાડી હતું નીચે પૂજ્ય પ્રાણલાલજી મ આ વાત પ્રત્તે જહું
આતુરતાથી પરિણામ સંભાળવા જાગૃત રહ્યા હતા. હમણે એક
વાને જહુંજ આનંદી વાતાવરણમાં કામ પૂરું કરીને સહુ છિડ્યા.

મારા માથે આસરે પાંચ વરસ સુધી આ પાઠશાળાના
કામનો બોલો નાખવામાં આવ્યો. જે મેં રાજીપુરીથી સ્વીકારી
લેવો. આ કીસ્સાને હું જાહેરમાં કહું છું નીચે જિતરતા

હતા ત્યાં મહારાજશ્રીએ મારા માટે રાખેલ હુતે કહ્યું, “થોડી વાત કરવી છે તો મળીને જવાનું રાખશે.”

હું તો તેમના દર્શન અર્થે જોરડીમા ગયો. ત્યાં અમારા સિવાય કોઈ ત્રીજું ન હતું તેમનો મારા પ્રત્યે લાવ તો હતો. તેથી તે રાત્રે થયેલા આકસ્મિક કિસ્સામા જે પાઠ લખ્યો હતો તેની વાત તલેતલ સાલળવી હતી તેઓશ્રીનું હૈયું હર્ષથી ઉભરાતું હતું.

મને પ્રેમથી ખાત્રમા લઈ છાતી સરસો આપ્યો. ઝળઝળીયાલરી આખે બે મિનિટ સુધી બને બોલ્યા વગર શાત રહ્યા મેં વિનતી કરી “હુકમ કરો.” તેમણે કહ્યું “શુરુ-મહારાજની આ સંસ્થા જીવે ન આવે ત્યાં સુધી પાચ વરસ તેની લગભગ તારે ન છોડવી હું પ્રેમવશ હતો મુગે મોઢે મેં કબૂલ કર્યું અને તેમણે ઘણા સંતોષ સાથે વાસો ધાખડ્યો.

પ્રસંગ વીતી જાય છે અને તેની છાપ માણસના દિલમા રહી જાય છે હું જેતપુર ગયો ત્યાં નાથાલાલભાઈ કામદારને મળ્યો. પાઠશાળાની વાતો પૂછી ત્રણ છોકરા સંસ્થામા હતા. ગરીરે સુકલકડી જેવા અને મોઢાપર હોસ વગરના.

વિશાળ પાઠશાળાનું મકાન, દરબારશ્રી લક્ષ્મણવાળાને ઠેલો એમા અદર જઈએ તો સામે આવીને ખાવા દોડે એ બધા સ્વપ્ના તુલ્ય પ્રમતોને મેં વિસારે પાડ્યા જેમ તેમ કરીને પાઠશાળાને વડિયા લાવવાનું વિચાર્યું અને જેતપુરના વિચિત્ર ત માણસોએ ‘હા’ પાડી પણ કાઈ મિલકત દેવાની સાફ ના પાડી.

મેં માગ અનેક મકાનોમાથી એક મકાન પાઠશાળા ચલાવવા માટે કાઢી આપ્યું અને ધીરે ધીરે કામ ચાલુ કર્યું.

સસ્થાના સદ્ગુણો જુનાગઢના વહીવટ જેઠાલાલભાઈ રૂપાણીએ
મને સાથ આપ્યો તેને લીધે શવસાહેબ મળીલાલભાઈ પણ
આવતા જતા થયા પાઠશાળા બાંધરા બનાવવાની મહત્વા
કાંક્ષામાં સફળતા સહકાર મળ્યા

છોકરાઓની સંખ્યા ઇત્રીસની થઈ સવારમાં ધાર્મિક શિક્ષણ
અને દિવસે જામની સ્કૂલમાં ભણવા જવાનું હતું હવાપાણી મળ્યા
સારા હતા એટલે છોકરાઓ કિલ્લોલ કરના રાતીરાણ જેવા થયા

વખત જતે થયું મહાન બાંધવાનો વિચાર કયો પણ દુ-
ન મળે જેવપુરના મહાન તરફ નજર મળી જેની કિંમત તે
વખતે દોઢ લાખ રૂપિયા જેવી ગણાતી હતી પણ સ્થાનિક
માણસો જૂના અને જૂના તેઓ મળી ખીલી ખસવા દીધે તેવા ન
હતા માત્ર નિશાન બાંધી ગયું પછી મિત્રો સાથે વિચાર વિનિમય
કરતા થકિયા ધાર ઉપર નવું મહાન બાંધવાનો નિશ્ચય લીધો

સસ્થા ઉન્નતિને પશ્ચિમ જતી રેખી, ગોઠલના સાઈકે આમના
સહયોગે ઇમિટી વખતે કાજર થયા રાત્રે અગિયાર વાગ્યા સુધી
ત્રણ ત્રણ દિવસ ગીરિંગ બહાવી સતોષકારક નિવેદો લાવતા
સંબંધ બંધનું સસ્થાનું વાતાવરણ બહુ સુખ્ય જગ્યા લઈને
મહાન બાંધવાનું શરૂ કર્યું

વીરાણી યામલ બાપના સુત્રો રા રા વીરાણી ભાઈઓ
તરફથી પીશાળા માટે પૈસા મળ્યા નગરજનોએ હાઈસ્કૂલ મેટ્રિક
સુધી આગળ પ્રાપ્તવામાં મળ્યું ખર્ચ આપવાની કબૂલાત આપી
પાઠશાળા નિમિત્તે હાઈસ્કૂલ અવસ્થિત થાકુ મર્ફગર્મ પછી તે
પુસ્તક જાગર જેવપુરથી લાવવામાં સહકાર મળ્યો લાઈબ્રેરી
પણ મુદ્રર બની થઈ મહાનનો ખર્ચ જેમ જેમ વધારતા ગયા
તેમ તેમ વધતો મળતા ગયા

ઘોડિંગ તથા શાસ્ત્રાભ્યાસ માટે પડિત રોશનલાલજીની નિમણૂક થઈ ત્યારથી આજસુધી તેઓ એકધારી સસ્થાને સારી રીતે સેવા આપતા રહ્યા છે જેમા સાધુ, સાધવી, શ્રાવક શ્રાવિકા અભ્યાસનો લાભ લઈ રહ્યા છે પાઠશાળાની કીર્તિ જેરથી જામવા અને વધવા માડી

હું હવે સસ્થા છોડવાની તૈયારીમા હતો પણ સસ્થા કરજમા હોઈ તે છોડી રાક્યો નહિ હવે બીજો અકસ્માત થયો.

હું મુખ્યથી કલકત્તા ગયો ત્યાંથી એક દિવસમા પાઠ-શાળાને પચીસ હજાર રૂપિયા મળ્યા ત્યાંથી રાજકોટ આવ્યો, ત્યાં મિત્રોને વિનવ્યા અને બીજા સાડત્રીસ હજાર રૂપિયાના વચનો મળ્યા

પૂજ્ય પ્રાણલાલજી મનુ ચોમાસુ વડીયામા હતું અને સમસ્ત સૌગંધના ભાઈઓ ખહેનો પર તેમનો પ્રભાવ થયો હતો. મારો વીલ પાવર (ઇંગ્લાશકિત) તેઓશ્રીના આત્મબળ પર નિર્ભર હતો પાઠશાળા માટે સમેલન ભરાવાનું હતું ત્રણ દિવસ બાકી હતા હું અને મિત્રો આસમાન જમીન એક કરવા મથતા હતા.

સમેલન શરૂ થયું પૂજ્યશ્રીનું પ્રવચન થયું મારે તો મોટા ફેડ માટે અપીલ કરવાની હતી ચાકેલે શરીરે મેં બધું કરી છૂટવા સારું પરિણામ લાવવાની હામ ભીડી હતી મોટા ભલા કરેલા સમીઆણામા પ્રખટા ઘણી હતી અને સુદર વાતાવરણુ જાગ્યું હતું મારી અપીલને વિરાણી સહિત જનતાએ વધાવી લીધી અને મવા લાખ રૂપિયા તો લખાઈ ગયા પણ કોઈ પુણ્ય ઘડી એવી હોય છે, જ્યારે કર્તક અવનવું અને છે શ્રી દેસુભાઈ પારેખે મારી બીજી અપીલના જવાબમા બીજા એકસઠં હજાર રૂપિયાનું વચન આપ્યું અને પછી બીજી રકમો આવવા માડી.

આને હું અકસ્માત ત્રીજો નહીં છું તેજ દિવસે લોકોની નાની મોટી રકમો મળીને એ લાખ ત્રીસ હજાર રૂપિયા જેવી રકમ વધી ગામે ચર્ચ થઈ આને આપણે ત્રીજો અકસ્માત કેમ ન કહીએ? પણ આ બધા યશ આ સાધુ પુરુષ સ્વ પ્રાણલાલ મના ખાત હું માનું છું હું તો સાક્ષી હતો આ બધા પ્રભાવ અદ્ભુત પ્રાણલાલ મ નો જ છે ગુરુભક્તિ જેમના બળમા રમેશ વ્યાપેલી હોય વિદ્યાના જ્ઞાન માટે જેમણે લેખ લીધો હોય સમાજકલ્યાણનો મહાકિશોર જ જેને લાગ્યો હોય ત્યાજ આણું બને

સમાજ માટે આ પ્રસંગ શિક્ષાપ્રદ કઈ રીતે છે? સ્થા નકવાસી જૈન સમાજને ધર્મ ભાવના, આત્મિક કલ્યાણ અને લોકિક ધર્મને લવત રાખવાના અવલબન રૂપ બે ઠેકાં હોય તો તે માત્ર લવન મૂલિ રૂપે સાધુ સાધવીઓજ છે સમાજની આખો નહિ ઊધડે તો આ સમાજની આવડી કાલ-અધારામાં ગોથા ખાતી હશે નિવારવાનોજે આ સુખન તરફ લક્ષ કરવા જેવું છે

આવડોજે સાધુ સાધવીજી માટે શાસ્ત્ર અભ્યાસના યોગ્ય સાધનો જોઈવી તેમને શાસ્ત્ર સંજ્ઞા બનાવવા માટે સારી પાઠ શાળાઓ સ્થાપવી પડશે. વધુ નહિ તો હિંદુસ્તાનની બાર દિશામાં ઉત્તર દક્ષિણ પૂર્વ ને પશ્ચિમમાં યોગ્ય સ્થળે મહા શાળાઓ જોવા પ્રકારની સ્થાપિત કરવા જરૂર છે કે જ્યાં આશામાં સારી લાઈબ્રેરી શાસ્ત્રોનો ભંડાર રહેતો હોય અને ઉત્તમ પ્રકારના પડિતો માગધી અને સંસ્કૃતનું પઠન પાઠન કરાવનારા કોચ

એક સુખીમ બોડી-કુચ્છ કલાની અમિતિ તેના પર દેખ રૂપ રાખનારી હોય તે અભ્યાસીઓની પરીક્ષાઓ લેવારા

અને યોગ્યતા પ્રાપ્ત કરે તેને સર્ટિફિકેટ (પ્રમાણપત્ર) આપે
આવી રીતે પ્રમાણિત થએલ સાધુ સાધવીઓ જ પાટ પર બેસી
પ્રવચન કરી શકે રામકૃષ્ણ મીશનના સન્યાસીઓ જેમ સર્વ
ધર્મના અભ્યાસી હોય અને જગતના ગમે તે સમાજની વચ્ચે
જઈને ધર્મ સબધી વાર્તાલાપ કરી શકે, એવી ઓછામાં
ઓછી લાયકાત ધરાવનાર આપણા સાધુ સાધવી હોવા જોઈએ

આવું કહ્યા માટે નમૂના રૂપ આજે વડિયા પાઠશાળા
સમાજ સમક્ષ તૈયાર છે તેમાં અનેક સાધનોનો ઉમેરો કરીને
સમાજ તેના પર લક્ષ કેન્દ્રિત કરે એવી ઉત્કૃષ્ટ ભાવના સાથે
આ સૂચન કરવામાં આવ્યું છે

લાભ ચદ્રજ મહારાજશ્રીનો અભિપ્રાય

સ. ૨૦૨૩ના ચૈત્ર શુક ૧૩ (૬૦) ફુલ્લજી કેશવજી ખેતાણી

ધણા વરસથી છઠ્ઠકના અને હાલમાં અઠમ અઠમના
પારણા કરનારા બા બ્ર બાલયોગી આદર્શ સત્ત્વોર મહા
તપસ્વી, અદ્ય નીદ્રાવાળા, અનેક ધાર્મિક પુસ્તકોના લેખક
પ્રીય વ્યાખ્યાની શ્રમણ સધીય પૂજ્ય લાભચદ્રજ મહારાજ
શ્રીની દૃષ્ટિએ લખાયેલ લખાણનો સાર સચ્ચંદ્ર કર્તા રતીસુનિ

આ જગતમાં અનેક જીવો જન્મે છે અને મરે છે પણ
જેઓ કાઈકે સ્વ તથા પરના આત્માનું સાર્થક કરી નાથ છે
તેઓનીજ ગણના આત્મહિત માટે ઉપયોગી છે તે પૈકી પૂજ્ય
પ્રાણલાલજી મહારાજશ્રી પણ આત્મ સાર્થક કરી ગયા છે તેઓ
ધર્મના પ્રાણ અને સમાજના સાચા સુકાની હતા સેવામાં રહત
હતા સરલતા, નીખાલસતા, ગભીરતા, સહનશીલતા, સમભાવ
એ કુદરતી બક્ષિસ રૂપે તેમનામાં જોવામાં આવતા આત્માના
તેઓ સાચા ઝવેરી હતા સમર્થ મહાત્મા જય માણેક ગુરુદેવ

શ્રી પારખવાની શક્તિ તેઓને મળી હતી—પરિવયમા આવનાર
જન જનના માતૃસને પારખતારા હતા

સાવળકુળા મુકામે રત દિવસ સુધી સાથે રહેવાનો
અમારે મોકો મળ્યો હતો. તે સમયે સૂક્ષ્મ દૃષ્ટિએ અભ્યાસ
કરતા એક નિષ્ણ વર હું આવેલો કે આ મળુ જેન સમજનો
તેજશ્વી સાથે સીતારા છે તેમણે જ્ઞાન પ્રકાશ માટે અમાર
પરીક્ષમ કરેલો છે વહીયાત તપસ્વીજી જેન વિદ્યાલય તથા
પૂ હુ ગરચિહીલ મ ના નામથી ચાલતા પુસ્તકાલયે અમ
નગર ગોડલ શાળાકોટ શાળાપુર ન હેખાલ છે તે એમના પુરુષાર્થનું
પરિણામ છે—

સારા માણસની કિંમત તેમની ગેરહાજરીમા પણ વધારે
અઠાય છે તેમ આ પુરુષ માટે પણ તેમ હું માનુ છું

મધુલ શરીરરૂપે આજ તેઓ આપણી સમક્ષ નથી પણ
સદ્ર કત વ રૂપી સુવાસ તેમની આપણી સ મુખ છે

આવા જીનના સીતારા માણથી અમારા માણ સુસતને
કોટી કોટી વહન એજ સાલમુનિ અમણ સધીવ

અમદાવાદ સ વત્સરીપવ ૮-૬-૬૭

પૃ પ્રાણુલાલજી મહારાજ કાળધર્મ પામ્યા ત્યારે નીચેના અખબારોમા મ્વ. વિષે જૈનપ્રકાશ મુખર્ષ, રચા. જૈનપેપર અમદાવાદ, રત્નજ્યોત સુરેન્દ્રનગર, જયહીંદ રાજકોટ, નૂતન સૌરાષ્ટ્ર રાજકોટ, નવરોઝ કલકત્તા, પેપરોમાં જીવન ઝરમર પ્રગટ થઈ હતી. અહીં જૈન પ્રકાશમાં આવેલ સમાચારો પ્રગટ કરીએ છીએ.

આ હુ ખદ શોક-સમાચાર મળતા રયા જૈન સમાજમા ખાસ કરીને સૌરાષ્ટ્રમા શોકની લાગણી પ્રસરી ગઈ છે પ્રખરવકતા પ રત્ન પ્રાણુલાલજી મહારાજશ્રી ગોડલ સપ્રદા યના પૂજ્યશ્રી જયચંદ્રજી મહારાજશ્રીના પ્રિય શિષ્ય હતા તેઓશ્રી પ્રખરવકતા અને સૂત્ર-સિદ્ધાન્તના સારા જાણકાર હતા તેમની વાણીમા અપૂર્વ માધુર્ય અને ઓજસ હતુ વસ્તુ-પ્રતિપાદન કરવાની અપૂર્વ 'કળા' હતી જૈન-શિક્ષાના પ્રચાર તથા જ્ઞાનસંહારની રક્ષા પ્રત્યે તેમનુ ખાસ લક્ષ્ય હતુ વહિયામા રયા જૈન વિદ્યાલયનો જે વિકાસ આજે જોવામા છે એ એમની જ્ઞાનસાધનાનુ પરિણામ છે સૌરાષ્ટ્રમા જૈનધર્મનો પ્રચાર કરવામા તેમનુ અગ્રગણ્ય સ્થાન હતુ પ મુનિશ્રી જયતિલલાલ મ સા કે જેઓ આજે ખગાલ, બિહાર, ઓરિસામા જૈનધર્મનો અપૂર્વ પ્રચાર કરી રહ્યા છે તેઓ પણ પ રત્ન પ્રાણુલાલજી મહારાજશ્રીના જ પ્રિય શિષ્ય છે પોતાના શિષ્યને જ્ઞાનાર્જન માટે બનારસ જવાની અનુમતિ-આજ્ઞા આપી જ્ઞાનનો માર્ગ પ્રશસ્ત કર્યો હતો જ્ઞાન પ્રચાર જ્ઞાન-સંહારની રક્ષા, અને ચતુર્વિધ શ્રીસંઘની પ્રગતિ માટે તેમનુ ખાત્ર લક્ષ્ય રહેતુ ગોડલ સપ્રદાયના પ્રતાપી પૂજ્યશ્રી હુ ગ-રશી મહારાજશ્રીનુ સમૃદ્ધ જીવન-ચરિત્રનુ પ્રકાશન તેમની

પ્રેરણા અને પ્રયત્નથી લેવાતું જ પરિણામ હોય પવિત્રતા પૂ
 પ્રાપ્ત થાય છે મ. સા. ના દુ જઈ સ્વચ્છવાસથી જોડાયેલ સ પ્રદાયને
 તથા સ્થા જેન સમાજને જે જોઈ પડી છે તે જલ્દી પૂરી
 શકાય એમ નથી પૂજ્યશ્રી પુરુષોત્તમજી મ. સા. ને તથા
 સૌરાષ્ટ્રના તથા કુંદલ ગુજરાતના ઘટુવિંધ શ્રીસંજોને આ
 શોક-સમાચારથી આઘાત પડેલો છે સ્વાભાવિક છે સ્વર્ગસ્થ
 પુરુષાત્માને અપૂર્વ શાન્તિ પ્રાપ્ત થાઓ અને તેમના પુનિવ
 પત્તે ચાલવાનું ભજ પ્રાપ્ત થાઓ એ અદાવતી છે

(નૈન પ્રકાશ ૧-૧-૫૭)—

શાન્તીલાલ વનમાળી શોક

પૂ. પ્રાણુલાલજી મહારાજ શ્રી કાળધર્મ પામ્યા તે નિમિત્તે
દિલગીરી દર્શાવતા બસો ઉપરાત તારો આવ્યા તેમાંથી અમુક
તારોની અહી નોંધ લીધી છે.

સુબર્ષ માદુગા વીલેપાલે કંદીવલી

મલાડ દાદર વગેરે સુબર્ષ એરિયાના સીતેર તારો આઆ

તેમાંથી અમુકની નોંધ કરી છે

સુબર્ષ શ્રી કાઠિયાવાડ દસાશ્રીમાળી જૈનસધ

સુબર્ષ = દસાશ્રીમાળી જૈન બોજનાલય

„ ધાટોપર સધ

„ જૈન સધ

„ માદુગા રથા જૈન સધ

„ કુડલા જૈન મડળ

„ ફુલ્ભજી કેશવજી ખેતાણી બાર્ષઝો

„ જ્યેષ્ઠ જમનાદાસ તેળણી પરિવાર

„ કુખેરદાસ પાનાયદ તેળણી પરિવાર

„ જમનલાલ કામદારબાર્ષઝો

„ કાઠીવલી જૈન સધ

„ રામજીબાર્ષ રામજીબાર્ષ વીરાણી

„ રામજીબાર્ષ હસરાજ કામાણી

„ નરભેરામ હસરાજ કામાણી

„ દોશી બધર્સ

„ કાલીદાસ હેમચંદ મેધાણીબાર્ષઝો

„ કાન્તીલાલ વૌહલદાસ આટકીયાબાર્ષઝો

„ બાર્ષલાલ મોતીચંદ દડીયાબાર્ષઝો

„ નંદલાલ પોપટલાલ વીરાણીબાર્ષઝો

„ વેગવધના બાર્ષઝો બહેનો

„ મલાડ જૈનસધ

„ દાદર જૈનસધ

„ સોમચંદ મીસાબાર્ષ વેરાવળવાળા

તટવરલાલ પૂજ્યલાલ દેશાધિપતિઓ
 ઝવેરચંદ્ર રામચંદ્ર સંપત્તિજાળાઓ
 લીલાધર વજેરે માલાણી શાસ્ત્રીઓ
 વલ્લભચંદ્ર નરોરામ પેલાણી શાસ્ત્રીઓ
 જમનાદાસ કરમચંદ્ર વેરાળવાળા
 વ મેપાઈ ના શાસ્ત્રીઓ
 જામીદાર આધી વજેરે શાસ્ત્રીઓ
 વેણીલાલ તથા જમનાદાસ બદાણીશાસ્ત્રીઓ
 દેશાલ રાવચંદ્ર જમનાદરનાશાસ્ત્રીઓ
 પ્રાણલાલ જ્ઞાનલાલ જોડા
 ગીરધરલાલ દેવચંદ્ર જોડા
 હરીલાલ જેઠા જમનાદરવાળા
 યામળચંદ્ર ભીમચંદ્ર પેલાણી શાસ્ત્રીઓ
 મોરવંશી જૈનસંઘ તથા મુનર્ષના બીજા પક્ષ તાર છે

સૌરાષ્ટ્ર જરમાલી અનેક તારો આવ્યા તે પૈકી અમુક તારોની
 નોંધ કરી છે

૧ા જોડા જ્ઞા. જૈન મેટા સંઘ

દુલ્લભચંદ્ર શામળ વીરાણી શાસ્ત્રીઓ
 દેશવલાલ જગદલાલ પારેખશાસ્ત્રીઓ

જાવનગર સ્થા. જૈનસંઘ

જમનાદર " "

ડૉ. પ્રાણજીવન મહેતા તથા મજબૂત
 જમનાદરવાળા લાગણી ધરાવતા શાસ્ત્રીઓ

પોરબંદર સ્થા. જૈનસંઘ

રાજગોર દરગેવિ દોડા

જુનાગઢ સ્થા. જૈનસંઘ

દેશાલ પ્રાણ વડીલ

સેત્રોદિદંત ગીરધર

મોરાર સ્થા. જૈનસંઘ

અમરેલી

વડીયા જૈન વિદ્યાલય
 સાવરકુડલા જૈન સંઘ
 વડીયા રથા જૈન સંઘ
 સાવરકુડલા „ „
 મહુવા રથા જૈન સંઘ
 ધારી જૈન પ્રગતી મંડળ
 વેરાવળ જૈન રિઝર્વેશરી
 ધોગણ રથા જૈનસંઘ ગોડલ સંપ્રદાય
 „ „ લાળદી સંપ્રદાય
 ગોડલ રથા જૈન સંઘ
 જેતપુર „
 વડીયા ડો ખોડીદાસ પંચોળી

આ ઉપગત મોળ, કાળવડ, સરપહડ, પડધરી, ચલાળા, ઢસા, મીતલ,
 મેદરડા, લીલીયા, વિસાવદર, લાઠી, દામનગર, લાણુવડ, ચેલાચગા, વડાલ
 મંગરેળ ખીલખા સરસઈ ધારી રાણુલા જેતલસર બાબરા ઉમરાળા
 ખાલા મેમાણુ રાણુપુર કાળસારી વગેરે અનેક ગામોના શ્રીસંઘના તથા
 વ્યક્તિગત પશ્ચુ તારો આવેલા હતા

એરમો જૈનસંઘ
 તલકતા „
 જમસદપુર „
 ઉમરાવતી „
 મદાસ „
 ખીનાંગ જૈન સંઘ નાલચદ મોતીચદ

ન્યુદિલ્હી જૈન કોન્ફરન્સ
 કલકત્તા માણિકેચદ ઝવેરચદ
 બેગલોર-જૈનસંઘ
 કાનપુર-જૈનસંઘ
 પરદેશના તારો

મીગાપુર „ જૈન સંઘ
 કાલાલાપુર „ રૂમનાથ નાનજી
 પોટું મુદાન „ જૈન સંઘ
 એડન „ „
 „ મણીલાલ માનસજ
 „ માણિકલાલ પરસોતમ

કોરતી વલલદાસ રામચદ
 મલાકા જૈન સંઘ
 નાઈરાબી-જૈનભાઈ
 મોળાસા-જૈનભાઈ

ન્યા ન્યા સાધુ-સાધ્વી પીરાજતા હતા ત્યાંથી પશ્ચુ સાધુ-સાધ્વીના
 નામ દર્શાવના શ્રીસંઘના તથા વ્યક્તિગત વાર હતા

નિધિ નિમિત્તે ચાલીશ હજાર રૂપિયા

પૂ. પ્રાચુલાલજી મહારાજ હાળધમ પામતા તે નિમિત્ત મૂળ રકમ કામ ૧૫૧ રૂ ની નિધિના રિવમે તેના બ્યારમાંથી ચોપા સર વજેર મામિક ક્રિયા માથ વે લેતુએ તેન શકવો તરફથી ફરક ગામોના મર્જાન રૂદ થી ૪ હ નર રૂપિયા થયા છે

અતિ દિલગીરી દશાવતી આવેલી ટપાલો

પ્રમખૂબ પ્રાચુલાલજી મહારાજ હાળધમ પામતા ફેર પરફેટ માંથી અનેક ન મના દિલગીરી દર્શાવતા વારો તથા આપાત જનક દિલગીરી દર્શાવતી સમકમ ૪ ટપાલો પણ આવેલી છે તેમાં સૌરાષ્ટ્ર કારમથિ ગામ ગામના રથા ન સમતી ટપાલો તથા અકિતમત રીતે નેન નેતર પ્રસિદ્ધ વજતાઓની પદિતોની, ડોક્ટરોની વજીઓની મામિક કારમથિ કારાવતારા વગની તથા ફરક સમકમની ગાદીના ગામથી પણ કોસમતી તથા પવિત્ર તથા જન સાહુ-સાધીઓની તથા નરમામાંથી તથા ખીનાંજ સિત્તાપોર, મલાવા નકાતો, એન મેળાસા નામીની, તકુલતી કોમતી પેટ સુધાન વજેર પરફેટની તથા કલકલ મદાસ કાનપુર મેઝેર ખડા ધનનાક, જમસેવુર, મજાલ નિકાર ગોરિસ્યા દિલગીરી તથા મુર્છા એગિવાના મદુર ના મલકાપર કાંધવાડી કાંધિયથી, મલા, મેરીયથી ગીમપેલથી વજેર રથવેથી તથા કોલ કલ નર્મ નર્મ કારમથિ તેના દરવાની નકલો તથા નર્મ નર્મ કલતોમે પોથી ને પાખી પાળી રહેવાય છે તેના દરવાની નકલો મુર્છામાં મુળજી નેના મારકાદ બધ રહેલી તે દિલગીરી ઠેની મોખ વજેર અનેક ગામોના દિલગીરી દર્શાવતા વારો પણ આવ્યા હતા તે નાનત અકિતમત રીતે નામ સમવુ અલકલ નજાતા સમકમને અહી નેધિ કરેલ છે તે શકતબ વગ મોખ કરનારને કામ કરે

પરમ પૂજ્ય ગુરુદેવ પ્રાણલાલજી સ્વામીની સ્તુતિ

(રાગ-હરિગીત)

જીવનિવારણ અધમ ઉધારણ, સાગરે વહાણ છે
સોના ચાદી હીરા કરતા, ગુરુજી કિંમતિ ખાણ છે
ગુરુ દીવો ગુરુ દેવતા, ગુરુ જ્ઞાનના જાણ છે
સત સેવકના ગુરુજી તો, તરણ તારણ પ્રાણ છે ૧

દીન દયાળક ભવને ટાળક, અણુધતા હણનાર છે
જીવ અજીવના ગુરુ ઉત્તમ, ભેદના ભણનાર છે
પદ્ય મૂલાવણ તિમિર હરવા, ગુરુજી એક ભાણ છે
સત સેવકના ગુરુજી તો, તરણ તારણ પ્રાણ છે ૨

રટે નિરજન મળનિકંદન, દિલના વિશાળ છે
ત્યાગી ગુરુ અવનીમા, ભૂપાળના ભૂપાળ છે
દીસે ગતિ અજબ શાંતિ, જય માણેકના પ્રાણ છે
સત સેવકના ગુરુજી તો, તરણ તારણ પ્રાણ છે ૩

જૈન ધરમ દીસે પરમ , તેમના તો સુકાન છે
નીતિ ન્યાય નર આદિ, વિવેકની દુકાન છે
પ્રહારથી સદાચારી, પ્રાણના એ તો પ્રાણ છે
સત સેવકના ગુરુજી તો- તરણ તારણ પ્રાણ છે ૪

અચેત આહાર ડરે વિહાર, કનક કામિની ત્યાગ છે
પરોપકારી જીવને જીવતા, તેથી ધન્ય ભાગ્ય છે
બોધ દેતા સત્ય કેતા, સચોટ જેના વખાણ છે
સત સેવકના ગુરુજી તો, તરણ તારણ પ્રાણ છે ૫

સમતા ક્ષમતા જનને ગમતા, મધુર ઠેકઠિલ કઠ છે
 વેશવળતા વાસી વીસા, જોશવાળ સુવશ છે
 દેશવ પિતા દુવર માતા શોભીતુ સઠાણ છે
 સત સેવકના ગુરુજી તો, તરણ તારણ પ્રાણ છે ૬

દુ ખના હરણ છનછ શરણ મરણ છતી બચ છે
 અવા ગુરુજી વીસમ કાળે પૂરણ પુ એ પમાય છે
 પ્રાણ ગુરુના પુનિત પગલા, છઠા છઠા માય છે
 ખમ ખાન ને તપની રમઘટ ઝટ પટ અદરાય છે ૭

ભાવનગર ભક્તિ ભાવમા સુધોભીતુ ગામ છે
 બક નભ નભ બુજ સાલે આતુરભાસ મુકામ છે
 ખમ કરણી માંહે યાણા બારે મશગૂલ થાય છે
 માળા ગૂંથીને સત સેવક હરિગીતમા ગાય છે ૮

સ મેલનની સ્મૃતિ

પ્રાત . સ્મરણીય શ્રી ૧૦૦૮ પૂજ્ય હુગરસિંહજી મહા-
રાજના સ પ્રદાયના સાધુ સાધ્વીઓનું ગોડલ (મુકામે) મધ્યે
સ વત ૨૦૦૭ ના ફાગણ સુદ ના રોજ સ મેલન થતા તે સમયે
પૂજ્ય પુરુષોત્તમ મહારાજશ્રીની આજ્ઞામા ઉપસ્થિત થયેલ મહા-
રાજશ્રી તથા મહાસતીઓના

નામની યાદી તે વિષે ગાયન

(રાજ દોહરા કર્તા રતીમુનિ)

પૂજ્ય હુ ગ ર સિ હ ને વ દ ન વા ર વા ર
ગોડલ ગામે સ્થાપના વરવા ગુણ અપાર ૧

ફાદયો ફૂદયો બેઈને હર્ષ હી ચોળા આજ
ગજ ગજ છાતી ઉછળે પથ બેઈ જનરાજ ૨

ઉજળવળ બેઈ ઇતિહાસ દિલડું મુજતુ ઠરે
પૂજ્ય શ્રી હુગરસિંહને લેખક વદન કરે ૩

(રામ બેખરે બિતારો રાગ લલયરી)

ગોડલ સ ધ આદેશથી આવ્યા ગોડલ ગામજી,
રચના બેઈ રઝિયામણી બેસુ ઉત્તમ ધામજી,
પૂજ્ય હુગરસિંહને નમુ ૧

આતમ ઉત્તતિને સાધવા સ મેલન શરૂઆતજી
માધુ સતીના દર્શનથી સફળ થયા દિનરાતજી
પૂજ્ય હુગરસિંહને નમુ ૨

સંમેલનની શોભા વણી મધ્યા ઈંદુ રવિ સાથે
આસપાસ તારા ચળકતા વરવા ઉત્તમ નાથે
પૂજ્ય ડુગરસિંહને નમુ ..૩

લેન શાસન જગતમા ઉત્તમ નહી જણાયે
સાધુ સાધ્વીઓ સદ્ગુણી મોક્ષના મોટી ભણાયે
પૂજ્ય ડુગરસિંહને નમુ ૪

ઠાળ્ય ગૃહ્યુ સમભાવણે લઈ હલમ હાથે
સત સેવકને શરણુ સદાચ છે પ્રાણનાથે
પૂજ્ય ડુગરસિંહને નમુ ૫

[રામ દોહરો]

મોહલ સ પ્રદાયમા મધા મમલુ અનેક
શિવ રમણીને પામવા નિભાવતા મુટેક

[રામ : ગઝલ]

સાધુ સાધ્વી હીસે લોળા જેઓને જ્ઞાન છે બહોળ
સ્વેત દિલ ચીર પલ્લુ ધોળા મજા ભેઈ સંમેલનની ...૧

પૂજ્ય પુરુષોત્તમજી સ્વામી નિશ્ચિન જ્ઞાનના ઠામી,
નથી ગુણમા જરા ખામી મજા ભેઈ સંમેલનની ..૨

પૂજ્ય પદવી આપી જ જીરતા ધૈર્ય તા માપી
પુરુષોત્તમ પ્રતાપી મળ્યા ભેઈ સંમેલનની. ૩

પૂજ્ય દેવરા / સુખીર સયમમા શૂર જ જીર
આથે પ્રાણશુર છે વીર મજા ભેઈ સંમેલનના....૪

દીપ સાચા બે મુકાની સંમેલનની મુનિયાની
જ્ઞાના નિરાખરિયાની મજા ભેઈ સંમેલનની ..૫

મુનિ ઇગનલાલજી ગુણી મોટા રતિલાલ સદ્ગુણી,
વિનયી અમીચ દજી મઝા જોઈ સમેલનની ૬

સરલ વીરજી મુનિ દીસે મુનિ જીવરાજ અહોનિશે,
ભજે ભજવાન અતિશે, મઝા જોઈ સમેલનની ૭

સદાચરી દુધીખાઈ ઉજ્જવળ બને અખાખાઈ,
સ તોષી સ તોક ખાઈ મઝા જોઈ સમેલનની ૮

ઝવેરખાઈ જશવતા મોતીખાઈ યુદ્ધિવતા,
સતી રલા ગુણવતા મઝા જોઈ સમેલનની ૯

અમૃતદેવી બે દયાવતી, પ્રલા બને પ્રલાવતી,
બન્ને થયા ગુણવતી, મઝા જોઈ સમેલનની ૧૦

હીરા બે સયમી શાણી, જયા સતી ત્રણ પિછાણી,
જેકુર મહાગુણી ત્રણ બાણી, મઝા જોઈ સમેલનની ૧૧

સગીતે પ્રવીણ છે વખત શીલવતી સતી અચરત,
અમરથ સયમે સમરત, મઝા જોઈ સમેલનની ૧૨

ઇંદુ લક્ષ્મી શીલવતા, નિરમળા પ્રાણુ બાગ્યવતા,
માન, ઝળક જયવતા, મઝા જોઈ સમેલનની ૧૩

નિરમળા ને સદાચારી, સદ્ગુણી ને પ્રદાચારી,
અહોનિશ પાઠ વિહારી, મઝા જોઈ સમેલનની ૧૪

માધુ સાધ્વીઓ પધાર્યા સપ સલાહ વધાર્યા,
સમેલન કાર્યો સુધાર્યા મઝા જોઈ સમેલનની ૧૫

છણાવટ પ્રશ્નોની ચાતી, જોઈને છાતી કુલાતી,
ગંગા જ્ઞાને મતિ નાતી, મઝા જોઈ સમેલનની ૧૬

- લતસાફી રતિભાઈ ખાવે, સગેલન મુદા ન થાવે
 સરલતાએ સમજાવે, મજા ભેઈ સમિલનની ૧૭
- સાધુ માળા નવ લખીશ સાધ્વીજી હસને વીસ,
 ટોપલ છે જોગણનાલીશ, મજા ભેઈ સમિલનની ૧૮
- દશને મહેમાનો ખાવે દશનથી પાવન ધાવે
 વહન કરે સમજાવે મજા ભેઈ સમિલનની ૧૯
- ગોઠલ સચે મહેનતથી શેવા કરી તન મન ધનથી
 સહકાર સુવક મઝગી, મજા ભેઈ સમિલનની ૨૦
- અ શે અન્ન પ્રેમને ભેઈ, અપૂર્વ ચન્દિ ત્યાં હેઈ,
 તેમાં શેદ ભાવના હેઈ મજા ભેઈ સમિલનની ૨૧
- શામળ વીજે શરમાત પૂર્ણાદિતિ પૂનમે ખાસ
 સતોવાશે શુભ આશ મજા ભેઈ સમિલનની ૨૨
- નવત સેવકના પ્રાણુ હશે જીજ્ઞાસુ સુખાણુ
 ભેટુ લખ્યુ તેણે જાણ મજા ભેઈ સમિલનની ૨૩
- જોડલ ભા પસાળી છે ગામ, વીણવું બન્નું છે મામ,
 શાખુ છે અમર નામ મજા ભેઈ સમિલનની ૨૪

બગમગા શ્રદ્ધાંજલિ

(રામ સોયા કતી સતિયુતિ)

- ઝીમડલ મજ્જમહી ભેયો મે જાદુસુવ ચત
 મહાસુણી ગલીરને છુદ્ધિયાળી ધણવત. ૧
- શામન શીપક પ્રાણુ વળી હમાવતા સુખીર
 બગમગાની ભૂમિએ સતો હ શુભીર... ૨

તુમ મુખ દર્શનથી છુએ ચિતાની જવાળ	
એ પ્રાણ જાતા હવે કાણ લેશે સલાળ	૩
સહનશીલતાનો ઝરો સમતાનો તુ કૃપ	
ઉદારતા વિશાળતા જોયેલી મે અનૂપ	૪
પ્રાણ તુ નિખાલસપણે કરતો સઘની સેવ	
સહી પરિતાપ આકરા ખન્યો સાચો ધર્મદેવ	૫
હૃદયમા અમૃત હતુ હતો નયનમા નેહ	
કંઈક જીવેને તારવા ધારેલી પ્રાણે દેહ	૬
સૌરાષ્ટ્રે દેખાય છે સપ્રદાય અનેક	
સમાજ સુધારક જોયા રાખીને જ નેક ટેક	૭
હીઠડી સપ્રદાયમા પરમ પૂજ્ય નાનચદ	
ગોઠલ સપ્રદાયમા પ્રાણ શુર ભગવત	૮
વહીયા વિદ્યાલય વળી પુસ્તકાલયો છે ચાર	
હીક્ષા આપી ઝોગણીશ ઉપાશ્રયો વીશ ખાર	૯
હયા દેવી હાજર હતી તુજ હૃદયે મોખર	
માનવ રાહત કંઠેથી ઉગાર્યા નિરાધાર	૧૦
હીક્ષા ખગસરા વિશે નિર્વાણ પછુ તે કામ	
તીરથભૂમિ સોરઠમા અમર કથુ તે નામ	૧૧
જન્મ સવત ચોપન છે હીક્ષા છેતેરની સાલ	
હજાર જે તેરને યની માગ વહી તેરશ કાલ	૧૨
ધન્ય તુમ પિતામાતાને ધન્ય ધન્ય ગુરુરાજ	
ધન્ય છે તુ જીવનને ગાર્યા આતમ કાજ	૧૩
દ્રવ્ય પ્રાણ આદ્યા ગયા, ભાવ પ્રાણ મગ પામ	
સત મેવક જગાડીને, તોડ્યો ભવનો ત્રાસ	૧૪

ઝોજસ્વી, તેજસ્વી મહાપ્રજ્ઞાણી ગભીર શાસન
દીપક, સમભાવી પ્રસિદ્ધ વક્તા પઠિતરત્ન બા બ.
અદ્વૈત વિભૂતી પૂજ્ય ગુરુદેવને મહાજ્ઞી કર્તા રતીમુની

(ચાચ માનરતા માધી ગાદી)

- પ્રાણસાલ ગુરુ કથા શોધુ હું દીપક લઈને ઝોટું
- અદ્વૈત ચોખીઅર સત, મહા પ્રજ્ઞાણી મહંત
- નેક ટેકમાં દ્રઢ પૂરો છું હું દીપક લઈને ઝોટું ૧
- પ્રજ્ઞાણી વળી ધૈર્ય વત, મહા ભાગ્યશાળી પૂન્યવત
- વારુ છવન હેતુ જાનો છું હું દીપક લઈને ઝોટું ૨
- જળકતો તેજસ્વી વારો હતો આધાર સહા અમારો
- રત્ન ઠોલીગુરુ કથા શોધુ, હું દીપક લઈને ઝોટું ૩
- એક જિન જાણુ છે બખાને, કાળ મુઠેના કોઈ પ્રબલને
- પણ અમાનક ભણુ નોટું હું દીપક લઈને ઝોટું ૪
- વડીલા વિદ્યાલય છું ધારી તણુ ગુસ્તકાલયો પ્રજ્ઞાની
- સમતુ કરતો રજોપુ હું દીપક લઈને ઝોટું ૫
- એગણીશ કીશાન્ય દેનારા, જિન શાસન રીખાવનારા
- ગીરપથ શોભાવનારો હું દીપક લઈને ઝોટું ૬
- ઉપાસ્યની ખાતી જ્યાં હાજી આમો અમની બીકતે ભાગી
- સમમશ વીતરાજનો છું, દીપક લઈને ઝોટું ૭
- પૂજ્ય હું પ્રસિદ્ધના ખ્યાલ તેના છવનને ગ્રથનારા
- પ્રાણ પ્રાણ જિન પ્રમીનો છું હું દીપક લઈને ઝોટું ૮
- કામ કામમા છું જે લેતો પક્ષપાતે પૂરું કરી દેતો
- અકાળી વણગી જો છું હું દીપક લઈને ઝોટું ૯

- પડિત ને નીકર વકતા, સમલાવી ગભીર સરલતા
 સપ્રદાયનો હતો માલો તુ હું દીપક લઈને ગોતુ ૧૦
 યશકીર્તિ દિશેદિશ ગાજે, કેમ જાણે પ્રત્યક્ષ ખિરાજે
- હતો સઘને અતિ વાલો તુ, હું દીપક લઈને ગોતુ ૧૧
 અનુકે પાના છો ભહારી, રાહત ફેંટેથી જીવ ઉગારી
- ખેલી હતો હું ખીયાનો તુ દીપક લઈને ગોતુ ૧૨
 સપ્રદાયમા થયું શુ અધારું એ વિચારે મુઝાય મનમારું
- શાસન દીપક કયા જઈ શોધુ, હું દીપક લઈને ગોતુ ૧૩
 એગણીસ ચોપન સાલ જાણુ, આવણુ વહી પ ચમ પ્રમાણુ
- જન્મેથી પ્રાણુ અમાગે તુ હું દીપક લઈને ગોતુ ૧૪
 જન્મ વેરાવળ છે ગામ, દીક્ષા અગસરા મુકામ
- શિષ્ય ગુરુ જયજય દ્રનો તુ, હું દીપક લઈને ગોતુ ૧૫
 પિતા કેશવભાઈ તમારા, માતા કુવર આખના તારા
- વીસા એસવાળ જાતિનો તુ હું દીપક લઈને ગોતુ ૧૬
 પૂજ્ય પુરશોતમજી વૃદ્ધ પૂરા, વળી જાને ધ્યાને છે શૂરા
- તેણે ઈષેલ સાચો હીરો તુ, હું દીપક લઈને ગોતુ. ૧૭
 ઝેર કટોરા જે દેનારા, તેને અમૃતના પાનારા
- આટી ધૂટી ઉકેલનારો તુ, હું દીપક લઈને ગોતુ. ૧૮
 હું ખમા દિલાસો કોણુ દેશે, સલાળ હવે કોણુ લેશે
- તુજ વિયોગે હૃદય રોતુ, હું દીપક લઈને ગોતુ ૧૯
 હઝાર જે તેરની સાલ, માગ વહી તેરશ શની કાળ
- મેમાન થયો સ્વર્ગનો તુ, હું દીપક લઈને ગોતુ'..૨૦
 તારે પગલે તપસ્યાની રમઝટ, અઠાઈ નવાઈ થાય ઝટપટ

ઝોજસ્વી તેજસ્વી, મહાપ્રજ્ઞાશાળી, જશીર શાસન
દીપક સમભાવી પ્રસિદ્ધ વક્તા, પદ્ધિતરત્ન બા. બ.
અદ્ભુત વિભૂતી પૂજ્ય ગુરુદેવને અદ્વાજ્ઞી કર્તા રતીમુની

(રાત્રી માનવતા મોખી ગાત્ર)

- પ્રાણલાલ ગુરુ કયા શોધુ હું દીપક લઈને ગોત્ર ૧
અદ્ભુત યોગીશ્વર સત, મહા પ્રજ્ઞાવશાળી મહંત
નેક ટેકમા દ્રઢ પૂરેા તુ હું દીપક લઈને ગોત્ર ૨
પ્રજ્ઞાશાળી વળી ધૈર્ય વત, મહા ભાગ્યશાળી પુન્યવત
તારુ લવન કંતુ અનોખુ હું દીપક લઈને ગોત્ર ૩
અળકતો તેજસ્વી તારો કંતો આધાર સદા અમારો
રત્ન કોહીનુર કયા શોધુ હું દીપક લઈને ગોત્ર ૪
એક દિન અધુ છે બધાને, કાળ મૂકે તો કોઈ પ્રજાને
પણ અજ્ઞાતક અરજુ નોત્ર હું દીપક લઈને ગોત્ર --૫
વડીયા વિમાલક તુ ચાલી ત્રણ પુસ્તકાલયો પ્રસાદી
લખતુ કરતો રજોપુ હું દીપક લઈને ગોત્ર --૬
એમજીશ દીક્ષાના દેનારા બિન શાશન દીપકવનારા
વીરપદ્ય શોભાવનારો હું દીપક લઈને ગોત્ર ૭
ઉપાસ્યની આગી બધાં લાગી માથા ગમની બીડતે ભાંગી
સમયસ પીતરામનો તુ દીપક લઈને ગોત્ર ૮
પૂજ્ય ગુરુસિદ્ધના પ્યાર, તેના લવનને ચૂકનારા
પ્રાણ પ્રાણ બિન ખમનો તુ હું દીપક લઈને ગોત્ર --૯
કામ હાથમા તુ જે લેતો પદમાડે પૂકુ કરી દેતો
અદ્વાજ્ઞી વણગી જો તુ હું દીપક લઈને ગોત્ર --૧૦

પહિત ને નીડર વડતા, સમલાવી ગલીર સરલતા

સ પ્રદાયનો હતો માલો તું હું દીપક લઈને ગોતું ૧૦

યશકીર્તિ દિશોદિશ ગાજે, કેમ જાણે પ્રત્યક્ષ ગિરાજે

હતો સ ધને અતિ વાહો તું, હું દીપક લઈને ગોતું ૧૧

અનુક પાના છે ભડારી, રાહત ફરેથી જીવ ઉગારી

મેલી હતો હ ખીયાનો તું દીપક લઈને ગોતું ૧૨

સ પ્રદાયમા ધરું શું અધારું એ વિચારે મુજાચ મનમાડું

શાસન દીપક કયા જઈ શોધું, હું દીપક લઈને ગોતું ૧૩

એગણીસ ચોપન સાલ જાણું, આવણું વહી પ ચમ પ્રમાણું

જન્મો પ્રાણ અમારો તું હું દીપક લઈને ગોતું ૧૪

જન્મ વેરાવળ છે ગામ, દીક્ષા બગસરા મુકામ

શિષ્ય શુર જયવ્રતનો તું, હું દીપક લઈને ગોતું ૧૫

પિતા દેશવલાઈ તમારા, માતા કુવર આપના તારા

વીસા એસવાળ જ્ઞાતિનો તું હું દીપક લઈને ગોતું ૧૬

પૂજ્ય પુરુષોત્તમજી વૃદ્ધ પૂરા, વળી જાને ધ્યાને છે શૂરા

તેણે દીધેલ સાચો હીરો તું, હું દીપક લઈને ગોતું.. ૧૭

ઝેર કટોરા જે દેનારા, તેને અમૃતના પાનારા

આઠી વૂટી ઉકેલનારો તું, હું દીપક લઈને ગોતું ૧૮

હ ખમા દિલાસો દોણ દેશે, સમાજ હવે દોણ લેશે

તું જ વિચોગે હૃદય રોતું, હું દીપક લઈને ગોતું ૧૯

હઝાર જે તેરની સાલ, મળ વહી તેરશ શની કાળ

મેમાન થયો સ્વર્ગનો તું, હું દીપક લઈને ગોતું ૨૦

તારે પગલે તપસ્યાની રમઝટ, આઠાઈ નવાઈ થાય ઝટપટ

સપૂત તપોભૂમિનો તુ હું દીપક લઈને જોતુ ...૨૧
ગુલાબ ફેશર બે બેન છે તારે, તેમા ગુલાબ બેન છે અત્યારે

બધેવ શીમળ બાઈનો તુ હું દીપક લઈને જોતુ ...૨૨
તારે પગલે શકત જન નાચે કાનપૂન્યમા બહુ બહુ રાચે

એવો જ્યદેશ દેનારો તુ હું દીપક લઈને જોતુ ૨૩
એગણીશ છેતેરના દિન વહી કામણુ છઠ્ઠા તલ્લીન

બ શે રક્ષક છ કાયનો તુ હું દીપક લઈને જોતુ .. ૨૪
શાત દાત બાળ જાણવારી, ધમ ધુરધર ભતધારી

હતો બાળુ સમદાયનો તુ હું દીપક લઈને જોતુ ૨૫
દુબ પ્રાણુ વિજૂટા થયા બાવ પ્રાણુ અમર રહ્યા

સત સેવક ભગીને બે તુ હું દીપક લઈને જોતુ ...૨૬

પરમપૂજ્ય પ ડિતરત્ન પ્રાણુલાલજી મહારાજ વિશે

(ગગ હરિગીત)

પરમ પવિત્ર પૂજ્ય પ ડિત, પધાર્યા પ્રાણુ મહં તણ
પતિત પાવન પુન્યશાળી, પાઝ્યા પથ ચરહં તણ
પરમ પ્રભુને પ્રાપ્ત કરવા, પરમ પદમાહે પ તણ
પરમ પ્રલાવક છો દયાળુ, પરમ સૌમ્ય સુસ તણ ૧

જાપ જપાવે જગ પ્રભુનો, જતના જ તુની કર તણ
જન્મ જરા જ જાળ જાળી, તોડવાને ચત્રવ તણ
જગતવીર જગતતધીરના, જાપે ઉઘમવ તણ
જય શુરની જય વધારી જાગતને જશવ તણ ૨

નાથનિરજન નિર્વિકલ્પ, નિરમોહીના લકતણ
નિષ્કલકી નિરાકારીના, નામમા અતુરકતણ
નિર્વિકારી નેમિનાથ નેમ, સાથે આસકતણ
નાણી ધ્યાની નિર્મળાને, નાણુ માહી સુશકતણ ૩

મમતા માયાને મારી માર્યા મોહ બળવ તણ
મણિ મોતી માણેકને મૂળમાથી મોડ તણ
ગજગતિ છે ગમન માહે ગભીરને ગુણુવ તણ
ગુણી શુરના ગુણુ ગાવા ગાયન માહે ગૃથ તણ ૪

તડુણુ તનને તપમા તાવી, તરણુ તારણુ સ તણ
ત્રિવિધ તાપે તપેલાના, તોડનારા ત તણ
વણિક વેરાવલ વાસી, વિવેકે વિજશવ તણ
વિભૂ વિમળ નાથની વાટે, વિનમ્ર વિનયવ તણ ૫

રંગ રાગે રાખ્યા નહીં વૈરાગ મોહી રમતલ
 રામ નામ રાણ રહે, શિવરમણીએ રક્તલ
 કુડ કપડ કીધને ગાળી, બનિયા કમાવતલ
 હીન દુખી દુરો દેખી દિલ દુખે દ્રવતલ ૬

જેનશાળા પાઠશાળા ફાલી કુલશી દીપતલ
 જોના પ્રભાવે ધમસ્થાનો તપ જપે ગરજતલ
 પુનિત યજ્ઞા વિદ્યા ચાર્યા તીર્થ ભૂમિ બનતલ
 ભાળ વચેથી હાથચારી, બુદ્ધિજ બહુ બળવતલ ૭

ભવ ભવની બીલી ભાગી, બદ્રિકને ભાગ્યવતલ
 ભૂખણ છે ભૂમિ પરના, ભાતે ઘસો ભગવતલ
 સમાજ સુધારે સંપ્રદાયી સરલને સમવતલ
 સજાજારી સુખાકારી, સતસેવક સોહતલ ... ૮

આ પુસ્તકના માનવતા ગ્રાહકો

વેરાવળ

ગ્રાહકનું નામ	પુસ્તકની સંખ્યા
શ્રી ઝવેરીલાલ પાનાચંદ	૧૦૦૧
,, સ્થાનકવાસી જૈનસંઘ	૧૦૦
,, વેરાવળના એક શ્રેષ્ઠ તરફથી	૧૦૦
	<hr/> ૧૨૦૧

રાજકોટ

શ્રી	શામળ વેલળ વીરાણી તથા શ્રી કડવી ભાઈ વીરાણી દ્વંદ્વ	૨૫૦
શ્રી	મણીલાલ શામળભાઈ વીરાણી	૧૦૦
,,	કેશવલાલ અમૃતલાલ ખારેખ	૧૦૦
,,	સરસ્વતી સ્ટોર્સ ^૧	૫૧
,,	ચુનીલાલ ચત્રભુજ કોઠારી	૨૫
,,	મનસુખલાલ લાલળ દેસાઈ	૨૫
,,	જૈન યુવકસંઘ	૨૫
,,	ગીરધરલાલ ચત્રભુજ કોઠારી	૨૫
,,	નગીનદાસ કપુરચંદ મહેતા	૧૫
,,	નરોત્તમદાસ ગોકલદાસ શાહ	૧૫
,,	સૌભાગ્યચંદ મોતીચંદ મોદી	૧૧
,,	શીવલાલ હેમચંદ મહેતા	૧૦
,,	શીવલાલભાઈ વીરાણી	૧૦
,,	અમૃતલાલ હરજીવનભાઈ (જેતપુરવાળા)	૧૦

શ્રી ગોવીંદજી રવજી બદાણી	૧
જીવજીવાત મીઠાભાઈ જીમાણી	૧૦
ગ ૨ હરકૃપણેન કાઠારી	૧૦
મહેતા બાવીચી જો ૬ કુ	૫
માણજીવન આણજી દોશી	૫
કાલીલાલ ખીમજી મહેતા	૫
મનજીલાલ તાશજી શાહ	૫
મનુભાઈ મોહનજીલાલ વોરા	૫
રાવજી કાઠારી જીમા	૧૦
નરૈંતમજી સુગજી જીમાણી	૫
બુદરાજી વનરાવનજી પારેખ	૫
અ. લો વિજયાનેન કાલીલાલ શાહ	૫

ભમનજીવાળા

મનજીલાલ ભમનજીલાલ શેઠ	૫
કુલજી કસલજી મહેતા	૩
હીરાજી અમૃતજીલાલ પારેખ	૨
સ્થા. જન વધમાન વણીક સહ (અમલોધપુર)	૨
કોટાજી નાનજી જીમાણી	૨
અમરતનેન શવજી મોહી	૨
ચંદુજી હીરાજી મોહી	૨

શ્રી લીલાધર હરજીવન જીમાણી	૧
વાસુદેવજી	૧
, ભમનજીલાલ મોતીજી	૧
, વનેજી જેજી દોશી	૧
, અક્ષત કૃષ્ણજીલાલ દોશી	૧

શ્રી	હી મતલાલ લીલાધર બાટલીયા	૧
„	મગનલાલ કાઠ્યાભાઈ આશર	૧
„	મનસુખલાલ ગોપાલજી દોશી	૧
„	શાંતિલાલ હરીલાલ દોશી	૧
„	રતીલાલ હીરાચંદ મહેતા	૧
„	સવીતાબેન લાલજીભાઈ	૧
„	શાંતિલાલ દેવચંદ મહેતા	૧
„	મનસુખલાલ ત્રીલોવનદાસ અવલાણી	૧
„	શાંતીલાલ કરસનજી મહેતા	૧
„	હેમચંદ સુવજી દોશી	૧
„	તાગચંદ અમૃતલાલ પારેખ	૧
„	ચ પાબેન મુખીવાળા	૧
„	ગુલાબબેન સ ધરાજીકા	૧
„	વનમાળી રાઘવજી જસાણી	૧
„	વાલજી વચ્છરાજ દેસાઈ	૧
„	કનકચંદ ત્રીલોવનદાસ અપલાણી	૫
„	ત્રીલોવન પ્રેમચંદ આશર	૧
„	મણીલાલ પ્રેમચંદ આશર	૧
„	વઢીલ મણીલાલ કરસનજી	૧
„	વાઘજી કપુરચંદ દોશી	૧
„	નદલાલ ઉત્તમશી કોઠારી	૧
„	નટવરભાઈ મગનલાલ ભીમાણી	૧
„	ગોકલદાસ કાનજી સ ધવી	૧
„	દીરચંદ કચરાભાઈ મકાણી	૧
„	શાંતાબેન પારેખ	૧
„	સુલચંદ બેઠાલાલ મહેતા	૧
„	જગજીવન સોમચંદ મીઠાણી	૧
„	જગજીવન વચ્છરાજ દેસાઈ	૧

શ્રી	નાગરદાસ તલકચક પારેખ.	૧
	લાલચકર જોધવજી દેશી	૧
,	જાનુશાય જયચકર કામદાર	૧
	ખીરજલાલ ગોકળદાસ મુતરીયા	૧
	ગો. લલાસ રામજી મુતરીયા	૧
,	હવરચક પાનાચક મળીયા	૧
,	હળહળજેન આવજી	૧
	નવલચક ફત્તચક પટેલ	૧
	તિલકચક હવાળજી દેશી	૧
	હીમતલાલ જાઈજી મહેતા	૧
	જનીચક ન્યાલજી મહેતા	૧
	નોતમલાલ દેવકરજી જસાણી	૧
	ચરદચક્ર છોટાલાલ કેઠારી	૧
	મોહનલાલ હસ્તુરજી શાહ	૧
	રા. બ. જોમ પી. જાહેર	૫
,	રતીલાલ ન્યાલજી ચીવલીયા	૨૫
,	અમુલજી મુળજીજી કેઠારી	૧
,	મુલચકજી જોધવજીજીની કુ	૨૫
	હલીવરાય લાલચકર ઉદ્યાણી	૫
	મુનીલાલ મોતીજી ગાધી	૫
	મુનીલાલ પીતામ્બરદાસ દેશી	૫
	ચીમનલાલ હરમીચક મહેતા	૫
	ગોવિંદજી પીપટજી કામદાર	૪
	ચેક મુજીજીજી કાલીદાસજી	૫
,,	જયમુખલાલ હજનલાલ મહેતા	૫

શ્રી	રમણીકલાલ મુળશકર શેઠ	૫
”	અમૃતલાલ વાલજી મહેતા	૧
”	નાથાલાલ શામજી ઉઠાણી	૧
”	હરિલાલ પોપટલાલ બાબડા	૧
”	મનહરલાલ ચુનીલાલ મોદી	૧
”	ચત્રભુજ ગોપાળજી મહેતા	૧
”	દયાબેન દેવચંદ લોઢવીયા	૧
”	પારસરામ ડાસાભાઈ શાહ	૧
”	લીમજી કુરજી બાવીસી	૧
”	હરસખલાલ હરખચંદ દોશી	૧
”	ગીરધરલાલ લક્ષ્મીચંદ મહેતા	૧
”	ઠાતિલાલ મોહનલાલ વોરા	૧
”	ધારસી દુર્લભજી પારેખ	૧
”	સુશીલા બેન	૧
”	રમાબેન	૧
”	પ્રભુલાલ લખાનભાઈ શાહ	૧
”	દેશવલાલ આણુદજી લાખાણી	૧
”	દયાબેન પારેખ	૧
”	મગનલાલ લીલાધર ખાટવીયા	૧
”	પુષ્પાબેન બોધાણી	૧
”	ઠાતિલાલ આણુદજી દેસાઈ	૧
”	મગનલાલ નરભોરામ શેઠ	૧
”	નટવરલાલ ઝોધવજી દોમડીયા	૧
”	શીવલાલ જગજીવન બાવીસી	૧
”	વિનોદરાય હલીચંદ મોદી	૧
”	લક્ષ્મીચંદ ત્રીલોચનદાસ દોશી	૧
”	ગીરધરલાલ માણેકભંડ પતીરા	૧
”	માણેકલાલ મકનજી મહેતા	૧

શ્રી	પેવાશકર હીમલસાલ ભાગીચી	૧
	દુલેશવ કેશવજી પંચમીયા	૧
	બુખાલાલ કમળચાં ચોટીલાવળા	૧
	કેશવલાલ ભવાનભાઈ દોશી	૧
,,	મજીલાલ વીરપાળ દોશી	૧
		<hr/>
		૧ ૦૧

કલકત્તા

	કાનજીભાઈ પાનાજી લામાણી	૨૫
	જમ્ભૂતલાલ ભવાનભાઈ કાળાભાઈ પંચમીયા	૨૫
	ગીરધરલાલ હંસરાજભાઈ કામાણી	૨૫
	રમણીકલાલ ધનજીભાઈ પંચમીયા	૨૫
	પોપટભાઈ ખીમચંદભાઈ	૨૫
,	જાળાભાઈ માલાણી	૨૫
,	મણેશજી હવેરજી દેસાઈ	૨૫
,	મનજીલાલ હવેરજી દેસાઈ	૨૫
	રતીલાલ રામીદરભાઈ ચેલાણી	૨૧
	નરેન્દ્રભાઈ ચેરીકાન્ત ચેક નરમેશચ	૨૫
	વ હંસજી મરમશી જોશી	૨૫
,	ભયુભાઈ વસનજી લાઠીયા	૨૫
	હેમચંદભાઈ હીરાચંદ મેવાણી	૨૫
	જયજીવન ચીવલાલ દેસાઈ	૨૫
	ગીરધરલાલ જાનુલાલ કોઠારી	૧૧
	મણીલાલ નરસિંહ ચેલાણી	૧૧
,,	જમ્ભૂતલાલ મણેશજી મનજી હરીયા કમાચ બરમે	૧૪
..	મનસુખલાલ દુલ્લભજી માલાણી	૧

જમશેદપુર

શ્રી	નરહોરામ હંસરાજ કામાણી	૫૬
,,	ભાઈચંદ ગોપાલજી પચમીયા	૧૩
,,	ભીખાલાલ ભાઈચંદ ગોસલ્લીયા	૧૧
,,	ઉત્તમચંદ નરહોરામ દેસાઈ	૧૧
,,	હર્લલજી નાગજી મહેતા	૧૧
,,	કાન્તીલાલ જાદવજી ગાંધી	૧૧
,,	દયાળજી મોનજી ચેઘાણી	૧૧
,,	ભાઈચંદ માવજી ખારા	૧૧
,,	તારાચંદ કુલચંદ ઉઠાણી	૧૧
,,	ઉત્તમચંદ કાલીદાસ સઘવી	૧૧
,,	વનેચંદ પટેલ	૧૧
,,	ઝવેરચંદ વલ્લભજી ઢોશી	૧૧
,,	હાફાલાલ ગોપાલજી પચમીયા	૧૧
,,	શુભાવદાસ વનેચંદ શેઠ	૬
,,	મગનલાલ મગજી પચમીયા	૫
,,	રતીલાલ હામોદર રૂપાણી	૫
,,	ન્યાલચંદ ભાઈચંદ ઘેલાણી	૫
,,	જયાચંદ વસનજી ખારા	૫
,,	પ્રાણુલાલ ભગવાનજી	૫
,,	હિ મતલાલ જાદવજી	૫
,,	ધીરજલાલ પરમાનંદ	૫
,,	શાન્તીલાલ સાકરચંદ	૫
,,	હરીલાલ ત્રીજમજી	૫
,,	જે કે મહેતા	૫
,,	ગજલાલ વાલજી	૫

મુબર્ક

મી સીરખરસાલ દેવચંદ એડા તથા વિજ્ઞાનકર્મી ૧૧૧
જહેનએડા (પીઠવડીયાળા) વઠગાદી મુબર્ક

જડાવમેન શામલ કામાણી મુબર્ક	૫૧
નુનીલાલ મુસલ મેઝાણી મુબર્ક	૫૧
મા જમનાદાસ જમશી તેજણી મુબર્ક	૧૧
નવોરામ મોશાલ ઝાટકીયા મુબર્ક	૧૦
જાણાલ જવેરચંદ કામદાર મુબર્ક	૫
કાંતિલાલ શામચંદ	૧
જમોત્તના શામચંદ	૧
જીવીતામેન હેમવરામ	૧
જશવતી શામચંદ	૧
રણીયાતમેન	૧

૨૪૪

ઉદાર

મો એક ગુહરચ તરફથી હા વસતરામ હોશી	૧૫
અલોચંદ વી દુરખીયા	૬
રૂગનાથ આણંદલ દુરખીયા	૫
જશવીલાલ અમલી	૫
મોહનલાલ કપાડી	૫
દુરખીયા દેહચંદ	૫

”	પ્રાણુલાલ લક્ષ્મીચંદ ગોડા	૩
”	એચ એમ શાહ	૨
”	વૃજલાલ એચ મોદી	૩
”	પ્રાણુલાલ તુલસીદાસ રૂપાણી	૨
”	ચેઠ શ્રી સુગનચંદ્ર લ ઠારી	૧
”	લ વરલાલજી ધાકડ	૧
”	મહાવીરજૈન પાઠશાળા	૧
”	ડો આર કે ઠોઠારી	૧
”	ડો દિનેશચંદ્ર ઠોઠારી	૧
”	નયનકાંત એચ મહેતા	૧
”	ભૂપતલાલજી દેસાઈ	૧
”	મોહનલાલજી દેસાઈ	૧
”	જસવંતરાય બી દેસાઈ	૧
”	શરદચંદ્ર જી દોશી	૧
”	જય તિલાલ એલ ગોડા	૧
”	રમણીકલાલ એમ બાવીશી	૧
”	રમણીકલાલ જી તુરખીયા	૧
”	વનમાળીદાસ એ તુરખીયા	૧
”	ન્યાલચંદ ૫ ચમીયા	૧
”	ત્ર બકલાલભાઈ સ ઘવી	૧
”	ચીમનલાલભાઈ ગાધી	૧
”	ચીમનલાલભાઈ કે શાહ	૧
”	જળવંતરાયભાઈ ચ ઘવી	૧
”	રસીકલાલ પી શાહ	૧
”	ચેઠ બ્રધર્મ	૨

નેમીચ દલાઈ જજમેરા	૧
પ્રવીણચંદ્ર હીરાચંદ કોઠારી	૧
જમહીરાચંદ્ર હીરાચંદ કોઠારી	૧
હસમુખરાય કોઠારી	૧
ત્રીસોવન ચાપસી કોઠારી	૧
અમૃતલાલ જોન ઠાણી	૧
બાબુલાલ જોન ઠાણી	૧
મણીલાલ જે ભટ્ટાણી	૧
હસમુખરાય જે ઠાણી	૧
રમેશચંદ્ર જે ઠાણી	૧
વસંતરાય જે ઠાણી	૧
, મણીલાલ વી ગોસ્વામી	૧
પૂ પાનેન પીપળીયા	૧
, રવાબજોન દોમડીયા	૧
નરસિંહદાસ જે બો ૧૩૧	૧
કુઠમીચંદ જેલ દોશી	૧
વસંતલાલ બી. જાધી	૧
રતિલાલ વી. તુરખીયા	૧
ત્રીસોવન વી. તુરખીયા	૧
બાબુલાલ ત્રીસોવનદાસ મહેતા ખડવા	૧
મનુભાઈ સોલામચંદ કુભાણી ખડવા	૧
રમણીકલાલ વધ માન મહેતા ખડવા	૧
કાન્તિલાલ વધ માન મહેતા ખડવા	૧

રતલાન

શ્રી સોમચંદ તુલસીદાસ મહેતા	૧
,, ઉત્તમચંદ મગનલાલ વાઘેર	૧
,, લક્ષ્મીચંદ્ર મુણોત	૧
,, જડાવચંદ્ર ગાધી	૧

ઉજ્જૈન

,, જગજીવન કે. શાહ	૧
,, ધારશીભાઈ કે. શાહ	૧
,, રસીકલાલ જે. શાહ	૧
,, અમૃતલાલભાઈ ગાધી	૧
,, રસીકલાલ ગાધી	૧
,, ચુનીલાલભાઈ મહેતા	૧
,, હરીભાઈ દેસાઈ	૧
,, શેઠ પાચુલાલજી ચપલોન	૩
,, નૌતમલાલ જે. ઉઠાણી	૧
,, હસમુખલાલ જેઠાલાલ લાઠીઆ	૨
,, હરીલાલભાઈ લાઠીઆ	૨

૧૨૮

માળીયા

દશા શ્રીમાળી જૈનસંઘ	૧૦૦
ધનખાદ	
ધનખાદ સ્થાનકવાસી જૈનસંઘ	૫૧

જાગસરા

શ્રી દશા શ્રીમાળી સ્થા-જૈનસંઘ	૨૫
,, નરસેરામ દેવચંદ દેસાઈ	૨૬
,, માણેકચંદ રાધવજી ગાઠાણી	૨

ધી ગીખાલાલ ગોપલલ મોમાળી	૨
વૃજલાલ હુલબલ જાડીયા	૨
કચગચદ મકનલ ચાલ	૨
, માલેકચદ વીરલખાઈ મોલી	૨
રામચદ કાળીલાસ મડીયા	૨
વૃજલાલ કાળીલાસ રેસાઈ	૧
શીવલાલ કલાળલ જાડીયા	૧
બાપાલાલ રાજપાળ ભટકીયા	૧
માલેકચદ જીવભાઈ મડીયા	૧
ટપુભાઈ હેમચદ કામદર	૧
ચાતિલાલ નરસેરામ મડીયા	૧
જગલપનલાસ લેચદ રેસાઈ	૧
માલેકલાલ પાનાચદ મડીયા	૧
ગીરધરલાલ ત્રીઠમલ ચેલાણી	૧
ગીરધરલાલ પાનાચદ ચેલાણી	૧
ભીમલ ઠાકુલાભાઈ ચેલાણી	૧
મનનલાલ જામસ	૨
કૃષ્ણમ રટાર	૧
સગવાનલ જીવાભાઈ કોઠારી	૧
જવેરચદ બોપાળલ મોમાળી	૧
દામલખાઈ હેમચદ ચેલાણી	૧
મણીલાલ જીવરાજ જાડીયા	૧
દેવાસ કર હેમચદ ચેલાણી	૧
પરમોતમ પનલખાઈ	૧
હીરાચદ માધનલ	૧
ઝવેરચદ મકનલ રેસાઈ	૧
નાગરદામ લેઠાલાલ મડીયા	૧
ચામળ મોલીચદ પંડનીયા	૧

શ્રી	બહેચરભાઈ ગોપાળજી દેસાઈ	૫
”	મણીલાલ ગોપાળજી સોમાણી	૧
”	નરસેરામ ગોપાળજી	૧
”	ઓતમચંદ મણીલાલ દેસાઈ	૧
”	છોટાલાલ જેચદવાઈ દેસાઈ	૧

૬૧

સરસાઈ

”	કાનજીભાઈ મુક્તચંદ પચમીયા	૧
”	શામળજી વરુછરાજ ગોડા	૧
”	નેમચંદ જેચંદ ગાધી	૧
”	મોનજી પરસોતમ	૧
”	હિમચંદ અંબરજી બઢાણી	૧
”	રતિલાલ સામજી	૧
”	ગીરધરલાલ પ્રાજી દેસાઈ	૧
”	મગનલાલ પાનાચંદ કામદાર	૧
”	તારાચંદ ગીરધરભાઈ દોશી	૧
”	ન્યાલચંદ અલેચંદ પચમીયા	૧
”	સ્થા નૈન સંઘ	૧

વીમાવદર

૧૧

”	હરજીવન ડબ્યાણજી શેઠ	૧
”	ગોપાલજી ત્રીશીવનદાસ ગાઠાણી	૧
”	વલ્લભદાસ કાળાભાઈ ઘાટલીયા	૧
”	ન્યાલચંદ મોતીચંદ ગાઠણી	૧
”	હરખચંદ જેચંદભાઈ ગાઠાણી	૧
”	ભાઈચંદ મોતીચંદ ગાઠાણી	૧
”	કરસનજી કુવરજીભાઈ શેઠ	૧
”	નાનાલાલ મણીલાલ સંઘવી	૧
”	રાયચંદ રામજીભાઈ બીમાણી	૧
”	મણીલાલ પ્રેમચંદભાઈ પટેલ	૧

શ્રી કામોદર ખેડીદાસ રૂપાણી	૧
૧ છરજ બહવણ	૧
શમટભાઈ ત્રીકમણ મગીયા	૧
માલચંદ ઝવંરજી આઠાણી	૧
પ્રણુલાલ કામોદર ટીંગળીયા	૧
૪ ભટલાલ દેવદરજી જસાણી	૧
કાનણ કપુરજી કોઠારી	૧
હરજીવન અમરસી પચમીયા	૧
શ્રી પોપ/લાલ લાલચંદ વૈદ	૧
ધીરજલાલ પોપ/લાલ કામદાર	૧
ફલૈભણ નામણ દોશી	૧
રતીલાલ બહવણ દેસાઈ	૧
મજાફુવર ગોવંદનદાસ	૧
હકીમચંદ હરજીવન પચમીયા	૧
પ્રણુદાસ વાણજીભાઈ	૧
માણેકચંદ રૂનનાથ બાટકીયા	૧

૨૬

ગોઠણ

શ્રી ગોઠણ નવાચંદ રથા તૈન ચંદ	૨૫
જયંતિલાલ કૃષ્ણમચંદ બાટકીયા	૫
માણેકચંદ નામણ	૩
રતીલાલ મોતીલાલ જસાણી	૧
મણીલાલ કાનણ ચેંદ	૨
મજાપલાલ વી પુજાણી	૧
વનમાળી આમદાસ મોતી	૧
રતીલાલ ભાઈચંદ મોડા	૧
સુદરજી વૃજલાલ કોઠારી	૧
ચાં લાલ કામણ કોઠારી	૧

શ્રી જેનતીલાલ નરસેરામ ઠેઠારી	૧
,, જેઠાભાઈ ચનાભાઈ	૧
,, ઉમેદલાલભાઈ ગાધી	૧
,, જગજીવન મુલચંદ	૧
,, રવીભાઈ બાવીસી	૧
,, લીલાધર દામોદર	૧
,, કાન્તીલાલ માટલીયા	૧
,, કેશવલાલ દુર્લભજી	૧
,, જ્યોતમચંદ કાનજી	૧
,, પ્રાણુલાલ મુળજી ઠેઠારી	૧
,, કમળાબેન ઝીણાભાઈ	૧
,, જ્યોતીબેન ઝીણાભાઈ	૧
,, કેશવલાલ ઠાકરાભાઈ ગાઠાણી	૧
,, મોહનલાલ પાનાચંદ પારેખ	૧
,, દેવાશંકર ગુલાબચંદ દોશી	૧
,, વિનયકાન્ત ગુલાબચંદ મહેતા	૧
,, કાન્તીલાલ પ્રભુદાસ આશરા	૧
,, હુગરસિંહજી સ્વામી જૈન લાયબ્રેરી	૧

૬૦

દીવ

,, પ્રેમચંદ જુગલદાસ ગાધી	૨
,, જય તીલાલ વીરૂલદાસ ગાધી	૨
,, નવીનચંદ્ર વલ્લભદાસ	૨
,, ગુલામચંદ તુલસીદાસ ગાધી	૧
,, રમણીકલાલ અલેચંદ ગાધી	૧
,, અગ્રજી પ્રભુદાસ	૧
,, તલકચંદ નેમચંદ	૧

૧૦

શ્રી રથા ઝેનસંધ	૧૧
શ્રી લગ્નમ્વામી પુસ્તકાલય	૧૫
શ્રી ગોવીંદજી ગી ધર પારખ	૧
વૃજલાલ તારાચંદ દોશી	૧
અમૃતલાલ હીરાચંદ કોઠારી	૧
રવજીભાઈ મેઘજી સંઘવી	૧
ચરણી તંત્રે ચેઠ	૧
નરોત્તમલાલ નામજી ઠામડાર	૧
મુગજી કાઠાભાઈ દોશી	૧
મણીલાલ કાઠાભાઈ દોશી	૧
જેઠલાલ માતજી વઘીલ	૧
મુગજી કાળીલાલ બાટલીયા	૧
તણકચંદ નાનજી માસ્તર	૧
મગનલાલ નેમચંદ કોઠારી	૧
કપુરચંદ બાવજી ધેલ	૧
કમનાથ વલ્લભજી લખાણી	૧
અભેચંદ ધરમણી મહેતા	૧
નરહાલભાઈ રૂઢેતરી	૧
ઝેટલાલ જોષવજી ચૌધરી	૧
ધનિરલાલ વીઠલજી બેલાણી	૧
સીતામણચંદ વીઠલજી બેલાણી	૧
મગનલાલ હીરાચંદ કોઠારી	૧
ફલભજી મેઘજી સંઘવી	૧
વૃજલાલ જેઠલાલ સંઘાણી	૧
પ્રભુલાલ મગજી પારખ	૧
પ્રતાપરાય મહામુખરાય ચેઠ	૧
ભગવાનજી જેઠભાઈ સંઘાણી	૧

ધારી

„ શ્રીદશાશ્રીમાળી રયા જૈન સ ઘ	૩
„ ઠોસાણી મોહનલાલ વેલણ	૨
„ દેસાઈ સૌભાગ્યચંદ માણેકચંદ	૧
„ જસાણી છાત્રાભાઈ કેસવણ	૧
„ માવાણી કલ્યાણુજી કુંગરસી	૧
„ ઝાટકીયા તારાચંદ ફુલ્લંબણ	૧
„ સ ધરાજીકા લાઈચંદ વલ્લભણ	૧
„ ઠોસીમુદરણ મુલ્લણભાઈ	૧
„ દામાણી નાગરદાસ વલ્લભણ	૧
„ મેતાણ ગીરધરલાલ દયાળણ	૧
„ સ ધરાજીકા ત્રીલોખનદાસ હસ્તે લલીતા જૈન	૧
„ ઠોસાણી વૃજલાલ	૧
„ શેઠ કાન્તીલાલ જગણ્વનદાસ	૧
„ ઝાટકીયા વૃજલાલ કમલસી	૧
„ ઝાટકીયા તારાચંદ વિઠ્ઠલદાસ	૧
„ ઝાટકીયા ત્રભકલાલ અમૃતલાલ	૧
„ બજરીયા નરસેરામ માધવણ	૧
„ માણેકચંદ રાયચંદ	૧
„ ઝાટકીયા ચુનીલાલ ફુલ્લંબણભાઈ	૧
„ સુરતી છોટાલાલ ગોપાળણ	૧
„ જસાણી છોટાલાલ જેઠાલાલ	૧
„ ઠોઠારી ડગનાથ કાલીદાસ	૧
„ સ ધરાજીકા ડગનાથ જોધવણ	૧
„ મારફતીયા પરસોતમ હસરાજ શેઠ	૧
„ રૂપાણી પરસોતમ અમરમી	૧

મેન હેમચદ મહાણી	૧
,, ષાંદ્રીયા બિહલદાસ કાલીદાસ	૧
જમણી નાનાલાલ હરણવન	૧
,, ઝાંદ્રીયા સમચદ ફલભા	૧
વાટકીયા ચાંતિલાલ ફલેમલ	૧
,, વાંદ્રીયા કેશવલાલ પ્રાણુલવન	૧
ભાયાણી નરસેરામ ત્રીભોવનદાસ	૧
, ઠાયાણી જમણવન ત્રીભોવનદાસ	૧
	<hr/>
	૪૬

મિહરદા

શ્રી રથા જૈન સ્થા	૧
, લાહીયા પ્રાનચદ પરસોતમ	૧
બહાણી જેતસી ધરમસી	૧
ચાક બેગલાલ રેવચદ	૧
હીરાણી જમૂતલાલ ત્રીકમલ	૧
પારેખ ત્રીકમ જમણવન	૧
બહાણી નાથલાલ કાનલ	૧
ભાયાણી હરેચચદ રાઘાચાઈ	૧
ચાક રતીલાલ આણુદલ	૧
જજમેરા ભાઈચદ જમરાજ	૧
હીરાણી જદરલ ત્રીકમલ	૧
	<hr/>
	૧૧

કાલાવાદ

શ્રી દોશી હમનલાલ બદવલ	૧
રવાણી મનલાલ ધરમસી	૧
, રથા જૈન સ્થા	૧

” મહેતા અમૃતલાલ કેસવલાલ	૧
” પટેલ મનસુખલાલ હલપતરામ	૧
” મહેતા પ્રાણુલાલ ન્યાલય હ	૧
” શામદાર નાથાલાલ વીરજી	૧

૭

ખાલા

શ્રી જગજીવન ઝવેરચંદ મહેતા	૧
” અમીચંદ જગજીવનદાસ શ્રીશંકર	૧
” બાવચંદ જુરાભાઈ ઉદાણી	૧
” ગોપાલજી વેલજી ખારા	૧
” ટપુલાલ વાલજી શ્રીશંકર	૧
” માધુલાલ જુરાભાઈ બરવાળીયા	૧
” ન્યાલય હ અમીચંદ દોશી	૧
” લક્ષ્મીચંદ વનમાળી મહેતા	૧
” નંદલાલ ત્રીકમલાલ અજમેરા	૧
” હુલંબજી જગજીવનદાસ શ્રીશંકર	૧
” સ્થા, જનસહ હા જગજીવન ઝવેરચંદ	૧
” ભગવાનજી રેખચંદ શ્રીશંકર	૧
” ધીરજલાલ કાન્તિલાલ અજમેરા	૧
” વચ્છરાજ વલ્લભજી દોશી	૧
” તારાચંદ ત્રીકમજી અજમેરા	૧
” ત્રગઠલાલ વલ્લભજી દોશી	૧
” મોહનલાલ માણેકચંદ ભટ્ટપ્રીયા	૧
” ધીરજલાલ મોહનલાલ મહેતા	૧
” પ્રાણુલાલ કાતિલાલ મહેતા	૧
” બાણુલાલ પાનાચંદ દોશી	૧

જામનુભાઈ ચામલ	૧
જમનાદાસ બાઈચાઈ દેસાઈ	૧
કુપતરામ ગોવીંદ ગાંધી	૧
બાબુભાઈ રામલ ઠાકારી	૧
જેચંદ હંસરાજ માટલીયા	૧
શાંતિલાલ જમલવન ગોંડી	૧
દુર્લભદાસ ધનલ ગોંડી	૧
વલીલાલ જમલવનદાસ ગોંડી	૧
હમુભાઈ કાનલ ગોંડી	૧
પદ્મભાગિન કુપતરામ વોરા	૧

૩૦

માગરોળ

શ્રી સ્વા ગૈન ધ્રુવ	૧
ખીમજી અરવલ દોશી	૧
શુભાનંદ લીલાધર ડોશી	૫
ગોરધરલાલ લીલાધર ગાંધી	૨
વરલવનદાસ દેવજીભાણુચારી	૨
, જયાનંદ વજતવંદ વડીલ	૧
પ્રેમલ નેમજી ગાંધી	૧
, ગોકલદાસ રામલ ગાંધી	૧
, વલ્લભલ કન્યાણુલ મહેતા	૧
ચ પદ્મલાલ કાળીદાસ ભટ્ટાચારી	૧
, સચીકાન્ત વરલવનદાસ	૧
અ.આ.કા.લાલ હરદેવીવાળીબેન	૧

૪૪	જમનાદાસ મોતીચંદ બાઈ	૧
૪૫	હરીલાલ કપુરચંદ બખાઈ	૧
૪૬	ચીમનલાલ ગીરધરલાલ દોસી	૧
૪૭	દ્વારકાદાસ હીરાચંદ	૧
		<hr/>
		૨૨

બીલખા

શ્રી	જેઠ્ઠદાસ નાગજીભાઈ	૧
૪૮	રામજી ડાહ્યાભાઈ	૧
૪૯	પોપટલાલ ધારસીભાઈ	૧
૫૦	જગજીવન વચ્છરાજ	૧
૫૧	વનમાળીદાસ કેશવજી	૧
૫૨	મોહનલાલ ફુલંબજી	૧
૫૩	વીરચંદ પોપટલાલ	૧
૫૪	નરોત્તમદાસ નરસેરામ	૧
૫૫	મોહનલાલ માવજીભાઈ	૧
૫૬	કાન્તીલાલ ભાઈચંદ	૧
૫૭	શાંતિલાલ નરસેરામ	૧
૫૮	ગીરધરલાલ ધનજીભાઈ	૧
૫૯	નંદલાલ પ્રેમચંદ	૧
૬૦	કાનજી ભીમજી	૧
૬૧	વલ્લભદાસ પાનાચંદ	૧
૬૨	મુળજી ધારસીભાઈ	૧
૬૩	ફુલંબજી પાનાચંદ	૧
૬૪	મણીલાલ શામળજીભાઈ	૧
૬૫	છમનલાલ દામજીભાઈ	૧

વસનંત કંરસનંત	૧
માણેકલાલ ધારસીબાઈ	૧
કેશવલાલ દામોદર	૧
કુલચંદ લુહારાઈ	૧
નરસેરામ ચનંતભાઈ	૧
રતીલાલ ઝવેરચંદ	૧
જેઠુવર ભેન પાનાચંદ	૧
રતીલલ મોરારાલ	૧
” નાચલાલ વીઠલદાસ	૧
મીનાક્ષીબેન મનમુખલાલ	૧
રતીલાલ આણંદલ	૧
રતીલાલ કાનંતભાઈ	૧
બીમલ હાથાભાઈ	૧
નરસેરામ સુલંતભાઈ	૧
કેશવલાલ કુજરસીબાઈ	૧
વારાચંદ ભાઈચંદભાઈ	૧
રેલ હાલંત નણુભાઈ	૧
	<hr/>
	૩૬

અમદાવાદ

મ નગીનદાસ વૃજલાલ	૧
ન્નાલચંદ હરજીચંદ શેઠ	૧
દામોદરદાસ નરસેરામ જઠાણી	૩
વૃજલાલ કમાણી ઘાણીવાળા	૧
નાચલાલ લાલચંદ	૧
મણીલાલ ચત્રજી શાહ	૩.

„ ખીમચ દ માણેકચ દ દહીયા	૨
„ કાન્તીલાલ ગીરધરલાલ લાખાણી	૧
„ કાન્તીલાલ ભગવાનજી	૧
„ જય તીલાલ કેશવલાલ વસાણી	૧
„ ચંદ્રકાન્ત છોટાલાલ શાહ	૧
„ નાનાલાલ વીઠલજી શાહ	૩
„ વિનોદચંદ્ર ખોડીદાસ ગાધી	૧
„ જય તીલાલ સુખલાલ કેઠારી	૧
„ અમૃતલાલ તારાચંદ પારેખ	૧
„ છોટાલાલ ભગવાનજી પારેખ	૧
„ અખાલાલ ડાહ્યાભાઈ શાહ	૧
„ જય તીલાલ પોપટલાલ મહેતા	૧
„ સુદરજી સુળજી દોશી	૧
„ વિત્તુભાઈ જગજીવન વોરા	૧
„ છખીલભાઈ ફુલચંદ દોશી	૧
„ વિનયચંદ્ર હરજીવનદાસ	૧
„ નંદવરલાલ શામળજીભાઈ ભાવસાર	૩
„ વૃજલાલ પનજીભાઈ દ્રીકાણી	૧
„ વોરા વિનોદ રૂઢીઓ	૧
„ ઈશ્વરલાલ પરમોત્તમ	૧
„ ત્રબકલાલ માણેકચંદ	૧
„ સરસપુર સ્થા જૈનસંઘ લોગીલાલ હગનલાલ	૫
„ વૃજલાલ ભગવાનજી	૨
„ જમનાદાસ પાનાચંદ	૧

શાન્તિલાલ મણીલાલ કેઠારી	૨
લોગીલાલ અમૃતલાલ દોશી પુના	૧
સ્થાનકવાસી જન સાસાવટી	૫
લક્ષ્મીબાઈ ઝવેરચંદ સુધવી	૧
લીલાધર છવરાજ આઠઠીયાવાળા	૧
ભાદેશીયા સ્ટેશનરી માટ	૧
વનેચંદ છત્રનલાલ દેસાઈ	૧
ભાયાણી મનમુખલાલ આગણ	૧
માંખી તારાચંદ ઝવેરચંદ	૧
જયમુખલાલ તારાચંદ જાડઠીયા	૧
કેશવલાલ ડુંકભણ ટીળડીયા	૧
હરીલાલ ઠાનણ શાહ	૧
સ્વ ઠાવિલાલ મણીલાલ કામવાર મુળઈ	૧
જયતીલાલ કેપુરચંદ મહેતા મુળઈ	૧
વેલાણી મહેન્દ્ર કુમાર નરોત્તમદાસ	૧
શાંતિનાથ પાપટલાલ પારેખ પીટ મુકાનવાળા	૨
સોશાનંદ સ્વા જૈનસહ નમરસીકાન્તા વડો	૫
શાળશમટી સ્વા જૈનસહ	૧૧
રતિલાલ સોમણ ભટ્ટીયા	૧
શીખાલાલ નાનચંદ દેસાઈ	૧
જેચંદ લવચંદ	૧
શાન્તિલાલ લવચંદ	૧
મુનીલાલ નરસોરાય	૧
છેટાલાલ મોરારણ	૧

૪૪	પાનાચ દ સ્વર્ગપથ દ ગોરેયા	૧
૪૫	મણીનગર સ્થા જૈન સ ઘ	૫
૪૬	માલાણી હેમચ દ કાળીદાસ	૨
૪૭	મહીયા બીખાલાલ જગસરાવાળા	૨
		<hr/>
		૯૮

સાવરકુંડલા

શ્રી	માણેકચ દ સ ઘણભાઈ	૨
૪૮	ચત્રભુજ માણેકચ દ	૧
૪૯	પરમાન દદાસ માણેકચ દે	૧
૫૦	શાંતિલાલ માણેકચ દ	૧
૫૧	મોહનલાલ ભગવાનજી વકીલ	૧
૫૨	નંદલાલ કુલચ દ દોશી	૨
૫૩	શાંતિલાલ રૂગનાથ ગાધી	૧
૫૪	ત્રીલોવન હરજીભાઈ દેસાઈ	૨
૫૫	રૂગનાથ દામજીભાઈ દોશી	૨
૫૬	મોતીચ દ દેવચ દભાઈ મોહી	૧
૫૭	હરખચ દ મુજજીભાઈ દોશી	૨
૫૮	હુલમંજી માણેકચ દ વકીલ	૨
૫૯	બીખાલાલ રણછોડ કોઠારી	૨
૬૦	હરખચ દ પુબ્બભાઈ વીરાણી	૨
૬૧	પ્રાણુલાલ જ્યેષ્ઠભાઈ દોશી	૧
૬૨	નરભોરામ રૂગનાથ મગીયા	૧
૬૩	ભાઈચ દ ,	૧
૬૪	હરજીવન કૈશવજી મગીયા	૧

વાહીલાલ કાળીદાસ શાહ	૧
નામ દાસ પ્રેમજી દ શાહ	૧
સોમજી દશાઈ અમરસી તેજાણી	૧
મોહનલાલ દેવજી દશાઈ મહેતા	૧
ઝોડીદાસ છત્રનલાલ	૧
અમૃતલાલ મુલચંદ મગિયા	૧
ઝોડાભાઈ ચમલ પટેલ	૧
પાપટલાલ લવરાજ ઠાસાણી	૧
ભાઈલાલ લવરાજ ઠાસાણી	૧
નાથલાલ ઝોનરદાસ જડિયાળી	૧
ચંદલાલ મુલાલકાજી અજમેરા	૧
હરીલાલ અમરસી મીટી	૧
જમનાદાસ રાવજી હંપાણી	૧
સમસ્તુમેન ભાદવજી મગિયા	૧
સમસ્તુમેન હામશર	૧
વત્રસુજ નરસીદાસ તેજાણી	૧
છત્રનલાલ સુરાભાઈ ખેતાણી	૧
જેઠુવરમેન મુઠા	૧
મણીમેન વાહીવાળા	૧
ચાંતામેન વેરા	૧
સતોઢમેન વીરાણી	૧
અબામેન શાટવડવાળા	૧
રૂઝનાથ અમરસી તેજાણી	૧
ફલજી હરિજી અમી	૧

” પ્રજાએન હરખચ દ દોશી	૧
” લલિતાએન તારાચ દ દોશી	૧
” હરિએન મારફતિયા	૧
” જય તિલાલ માણેકચ દ બીલખીયા	૧
” સમજીએન કામદાર ખાખાવાળા	૧
” હિમતલાલ લાલચ દ કામદાર	૧
” હરજીવન દાસલાઈચ દ ગાધી	૧
” છખીલદાસ દલીચ દ	૧
” અમીચ દ કાળીદાસ ઘાટવડવાળા	૧
” શામળજી ભગવાનજી વીરાણી	૧
	<hr/>
	૬૦

ભાવનગર

” ભાવનગર રથા જેનસ ધ	૧૦
” હરગોવિંદ વીંઠલદાસ ગોસલીયા	૨
” હરખચ ગજી બજીવન કોઠારી	૨
” માણેકચ દ રૂગનાથ ગાધી	૨
” નરહોરામ માધવજી શેઠ	૧
” જવેરચ દ ” ”	૧
” ચીમનલાલ મગનલાલ મહેતા	૧
” દલીચ દ કાનજી	૧
” કાન્તીલાલ હરગોવીંદલાઈ શાહ	૧
” ચાંતિલાલ જેઠ લાલ રૂપેરી	૧
” હરિલાલ મોતીલાલ બદાણી	૧
” જય તિલાલ જીવરાજ ડો	૧
” દારકાદાસ મોહનલાલ દોશી	૧

છમનલાલ દેવભાઈ બઢાણી	૧
નટવરલાલ નાનચંદ ઠોળવાળા	૧
, હી મતલાલ બાવચંદ ઠોળાણી	૧
પોપટલાલ દેવભાઈ બઢાણી	૧
છમનલાલ હીરભાઈ કોઠારી	૧
મી વૃજલાલ ગાંઠાલાલ વોરા	૧
જયવીલાલ બેચરભાઈ શાહ	૧
વજબહાદુર રામભાઈ વઢીલ	૧
, મણીલાલ સવાઈલાલ બાંધી	૧
વૃદાવનદાસ ત્રીલોચનદાસ શાહ	૧
ઠક્ષાણુભાઈ દેવભાઈ બઢાણી	૧
ડો. ગીરધરલાલ બતુરભાઈ	૧
મી ત્રીકમલાલ ધરમશીભાઈ મારફતીયા	૩
	<hr/> ૪

પરચુજી આમોના માહકોની યાદી

મી લેનચંદ	રાણીચંદ	૧
હી મતલાલ બોપાલભાઈ	૧લીરા	૧
શાન્તીલાલ બોપાલભાઈ	૧લીરા	૧
રાબેન્દ રેવાલાલ	બેતપુર	૨
એટાલાલ પોપટલાલ	બહાલા	૧
ભવનલાલ બોપાલભાઈ	બહાલા	૧
મી ઝવેરચંદ અમરસી	મતવા	૧
શાંતિલાલ દયાલભાઈ માગલીયા	મતવા	૧
મી રુચા લેનચંદ	મતવા	૧
હરજોષિદ ખાનાચંદ	લીલીયા	૧
કાન્તીલાલ જીન કામદાર	લીલીયા	૧

”	નટવરલાલ દલપતરામ દેસાઈ	ઝરીયા	૧
”	અનોપચંદ તનસુખદાસ	ધરણગાવ	૧
”	દલસુખભાઈ દેવસીભાઈ	દેગામ	૧
”	માણેકલાલ કેશવલાલ	આજરલા	૧
”	સ્થા જૈનસંઘ	રાણપુર	૧
”	કેશવલાલ મોરારજી કોઠારી	રાણપુર	૧
”	કમાણી હુલેલજી લક્ષ્મીચંદ	રાણપુર	૧
”	જગજીવન માવજીભાઈ પટેલ	બુલનાલા	૫
”	શાન્તીલાલ એન્ડ સન્સ	નીચામતપુર	૧
”	ચંદ્રલાલ કાળીદાસ	ગોધરા	૧
”	રતીલાલ ગોવીંદજી	કાનપુર	૧
”	ઓધવજી પ્રેમજી બાટકીયા	ગોપાલગામ	૧
”	પટેલ જોડાલાલ પાનાચંદ	પડધરી	૧
”	મગનલાલ પોપટલાલ કામદાર	મોણપુરી	૫
”	સ્થા જૈનસંઘ	ચીતલ	૧
”	શ્રી હરિલાલ પ્રાગજી મહેતા	ચીતલ	૧
”	જીવનલાલ વીરચંદ મહેતા	ખામગાંવ	૧૦
”	શાંતિલાલ રામજીભાઈ ગાંઠાણી	પૂના	૨
”	સ્થા જૈનસંઘ	ગોધરા	૫
”	અખાવી તારાચંદ કપુરચંદ	લેમાણ	૨
”	ચાહ કાકરસી દેવસી	કોલાપુર	૧૧
”	ગુજરાતી શ્વેતાબેન સ્થા જૈનસંઘ	બેગલોર	૨૫
”	હરકીશનદાસ કુલચંદ	કાનપુર	૨૫
”	કપુરચંદ સુતરીયા એન્ડ કુ	મદ્રાસ	૩૩

	શાહ વલભદાસ હરીલાલ	એમી જપુર	૨
	શામળા રૂગનાથ કાયાળી	મોટી મોજુપરી	૨
૨૨	કોટીયા લાલચંદ રામચંદ	રાજકોટવાળા	૨૦
	કોટીયા વલભદાસ રામચંદ	રાજકોટવાળા	૧૧
	શાહ હરમાણી વમ્ભરાજ	માલેઆમ	૫
	શાહ આવજંદ નયુભાઈ	માલેઆમ	૧
,	શાહ અમૃતલાલ ઠાળીદાસ	માલેઆમ	૧
,	શાહ પ્રભુદાસ ખીરજલાલ	નાથકે	૩
,	શાહ પ્રભુદાસ મગલલ	આકોટા	૧
	સ્વા. જૈન સહ	પોળા જ કશન	૫
	સ્વા. જૈન સહ લોકેશ સુપ્રતાપ	પોરાલ	૧૦
	પ્રભુદાસ મુળલ પોરાલ		૧
,	મજલસ પાનાચંદ અમરેલી		૧
	અમૃતલાલ ઠાળીદાસ અમરેલી		૧
	મોહજંદ મુળજંદ ચોક અમરેલી		૧
	મજલાલ પોરનાલ હમાળી	કોરવી	૧૦
,	ગેરધનદાસ ત્રીલોચન મોહી	કોરવી	૧૦

પીઠવડીવાળા ગીરધરલાલ દેવચંદ

ગોડાથી મળેલ કાવ્ય

સૌરાષ્ટ્રની પુન્ય ભૂમિપર

મહાયોગી પ્રાણુલાલજી થયા

જૈન સમાજના સત્ સીતારા

સારી આલમમે અમર રહ્યા

વ્યાખ્યાન શક્તિના પ્રબળ પ્રતાપે

કઈ છવોના તારક બન્યા

કેઈએ મહા શુભ લડીએ

આત્માના ત્રીપદ પ્રગટ થયા

જ્ઞાન સુધા ચોતરફ ફેલાવી

મહા જ્યોતમા મળી ગયા

ભવે ભવના બંધન તોડી

શીવ પથે એ વહી ગયા

જેમના આર્થિક સહકારથી આ પુસ્તક લખવા અને છપાવવાની પ્રેરણા થઈ હતી, તેવા કલકત્તા, જમશેદપુર, કત્રાસ ધનબાદ અને બેરમો સઘના ભાઈઓ કે જેમણે દરેક પ્રતના રૂા ૬) છતાં દરથી ગ્રાહક તરીકે નામ નોંધાવી ત્રણ સાલથી શક્ય બરી સદબાવ બતાવ્યો હતો તે પૈકી બાકી રહેલ નામોની યાદી નીચે મુજબ છે.

ધનબાદ

શ્રીમતી કચનગૌરી કનકલાલ	૫૦
શ્રી ધીરજલાલ નાગરહાસ શાહ	૨૫
„ મણીલાલ લીખાલાલ મહેતા	૨૫
„ ધીરજલાલ નવલચંદ સીંદરીવાળા	૧

કત્રાસ

શ્રી દેવચંદ અમુલખ મેતા	૨૫
„ રણછોડ પરસોતમહાસ દોશી	૨૫
„ કુલચંદ દીરચંદ	૧૧

બેરમો

શ્રી નવલચંદ હાકેમચંદ મેતા	૨૫
„ મોહનલાલ બેચર દોશી	૧
„ રંગીલહાસ કપુરચંદ મેતા	૧